

THUCYDIDIS

HISTORIAE

LIBRI I—IV

Gift

Mary Esther, Lasley

Loretto Abbey College

Loretto College Library

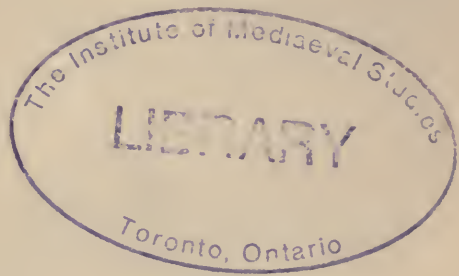
ATI Classes

I 1937

III 1939

IV 1940

Library has Textbook not used

SCRIPTORUM CLASSICORUM
BIBLIOTHECA OXONIENSIS

OXONII
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO
LONDINI ET NOVI EBORACI
APUD HUMPHREDUM MILFORD

THUCYDIDIS

HISTORIAE

RECOGNOVIT

BREVIQUE ADNOTATIONE CRITICA INSTRUXIT

HENRICUS STUART JONES

COLLEGII SANCTAE ET INDIVIDUAE TRINITATIS APUD OXONIENSES
SOCIUS ET TUTOR

TOMUS PRIOR

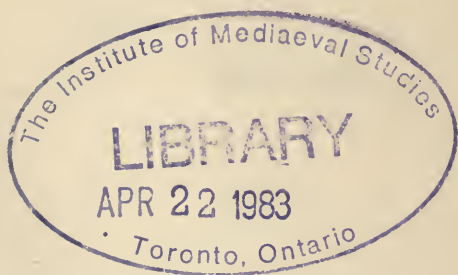
OXONII

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

OXONII

Excudebat Ioannes Johnson

Architypographus academicus

Printed in Great Britain

PRAEFATIO

CUM editoris partes bifariam distribui viri docti ita consentiant, ut aliam recensendi, emendandi aliam esse rationem statuunt, prius de subsidiis, quae in Thucydidis historiis recognoscendis habui, dicendum est, quam emendandi rationes exponam.

Duo igitur viros necesse est imprimis honoris causa nominem, I. BEKKERUM, qui ex turba codicum sex libros vetustate et praestantia insignes selegit, et C. HUDIUM, qui et hos et codicem Britannicum summa diligentia denuo excussit. Ex huius igitur copiis varias codicum lectiones desumpsi, eo proposito ut neglectis singulorum librariorum erroribus antiquam scripturae varietatem, quoad potui, exhiberem; codicem autem Britannicum (M) excepto primo libro totum ipse contuli, Laurentiani autem (C) libros iii, iv, v, utrumque codicem in nonnullis praeterea locis inspexi. Quamobrem si quid in his libris laudandis ab Hudii apparatu critico visus sim discrepare, fidem meam interponi collegeris.

Inter hos septem libros quatenus intercedat ratio imprimis quaerendum. Constat igitur duas codicum

PRAEFATIO

familias discerni posse, quarum alteri Laurentianus (C) et Monacensis (G), alteri Vaticanus (B), Italus sive Cisalpinus (A), Palatinus (E), Augustanus (F), Britannicus (M) adsignantur. Hos sinceriorem textum exhibere credidit Bekkerus, illos propius ad antiqua exemplaria accedere statuit Hudius. Cuius opinioni, cum et Laurentianus vetustissimus sit omnium ac praestantissimus et in Thucydide laudando saepius ex hac parte stet Dionysius Halicarnassensis, ni fallor, adstipulandum est, quamquam compluribus locis nimium tribuit Laurentiano vir doctissimus. Sed quaeri debet utrum inter duas illas familias ea intercedat ratio, ut ex libro quodam archetypo per rivulos diversos diductae sint, an ad recensiones quasdam a grammaticis antiquitus factas referenda sit scripturae discrepantia. Qua in re illud mihi maximi momenti videtur, in libris primo et secundo longe plures exstare locos, ubi inter se pugnant codicum familiae, quam in ceteris; nam in utroque horum amplius ducentis locis, ceterorum in singulis quinquaginta ferme locis scripturae varietas invenitur. Praeterea notandum est in libris primo et secundo saepius inter lectiones diversas vix certe posse diiudicari, plerumque articulum vel copulam ($\tau\epsilon$) in alterutra tantum familia deesse, in rebus denique orthographicis cum aliis, tum praesertim in vocalibus elidendis ($\delta\acute{\epsilon}$ — δ' , etc.), codicum necessitudines videri. Illud igitur mihi deprehendisse videor, in libris i et ii recensiones diversas sequi Laurentianum et Vaticanum cum asseclis suis, in libris posterioribus ita a communi fonte defluxisse, ut plerumque alterutra familia manifesta librariorum culpa depravata sit. Non tamen affirmare ausim recensiones illas admodum

PRAEFATIO

antiquas fuisse, nedum ad ipsius Thucydidis aetatem propius accedere.

Multa deinde communia habent ABEF; cum tamen lectio codicum CGM fere semper praestet, patet ex libro archetypo codicum ABEFM exemplar quoddam esse factum, incuria librarii nonnunquam depravatum, unde postea originem traxisse codices ABEF. Neque alia est condicio eorum, in quibus conspirant vel ABF vel soli AB; quamquam in uno alterove loco veram lectionem in his libris inveniri haud infitias ibo.

Recensendi igitur ratio ea est adhibenda, ut sicubi CG ab ABEFM discrepent, accuratius perpendendae sint lectiones diversae, ita tamen ut in dubiis codicis Laurentiani auctoritas maior habeatur, sin autem cum CG vel E vel M faciat, non sine gravissimis indiciis deserantur. Illud quoque mentione dignum, nonnullis in locis lectionem unice veram in libris GM exstare, quorum, utpote a diversis fontibus originem repetentium, consensus haud temere est spernendus. Codex denique Palatinus est ubi ceteris accuratius exaratus sit, praesertim in nominibus propriis.

Sed inde a libri sexti capite nonagesimo secundo vexatior fit quaestio. Nam in hac parte operis Thucydidei codex Vaticanus textum prorsus a ceteris libris manuscriptis discrepantem exhibet, nec dubium est quin librarius codicem quendam diversae recensionis exscripserit. Fuit qui exemplar illud τῆς κατὰ τὴν ἐκδόσεως fuisse coniecero, cuius et meminit Marcellinus et indicia in Scholiastae notulis exstant. Qua coniectura in medio relictæ, statuendum est permultis in locis veras lectiones servasse Vaticanum, neque eas tantum,

PRAEFATIO

quae librarii vel grammatici sagacitati tribuendae sint ; interdum enim—ut cetera neglegam—verba in ceteris codicibus propter homoeoteleuton quod vocant omissa in Vaticano traduntur, velut in libri septimi capite sexagesimo septimo τὰ δὲ πολλὰ πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις ἡ μείσθη ἐλπίς ; quorum nemo est qui dubitet Thucydidem esse auctorem. Nec tamen infitiandum est aliquando ea addi, quae ad coniecturam grammatici cuiusdam iure sint referenda. Sed nec ceteri libri prorsus ab hoc vitio immunes, neque idcirco credendum codicem Vaticanum ‘diasceuastae’ acumini plurima debere. Immo cum recensio, quam secutus est librarius, alteri auctoritate vix cedat, lectiones codicis illius exacta semper trutina pensare debemus.

Haec fere habui quae de libris manuscriptis dicerem ; de ceteris subsidiis brevius disserendum. Nam testimonia scriptorum antiquorum, et praecipue Dionysii Halicarnassensis, ut in codicum varietate aliquantum ponderis habent, ita raro contra codicum auctoritatem valent ; scholia neque admodum vetusta nec praestantia insignia paucis tantum locis ad verba scriptoris emendanda aliquid conferunt ; interpretatio denique Latina, quam a. 1452 Nicolai V pontificis iussu fecit LAURENTIUS VALLA, nullo modo codicis instar haberi debet, nec nisi quibusdam in locis, ubi suo Marte codicum mendas feliciter sustulisse videtur, vir doctus laudandus est.

De recensione dixi : emendandi rationes paucis absolvam. Cum enim id mihi in hac editione curanda proponendum censerem, ut ea quae antiquitus tradita erant potius quam ea quae Thucydides scribere potuit assequerem, tum mihi persuasum habui, codices

PRAEFATIO

Thucydideos nec mendis gravioribus omnino liberos neque admodum esse depravatos. Ad mendas autem tollendas nihil magis prodesse visum est quam examinatio eorum locorum, in quibus vel codicum familiae vel Vaticanus ceterique libri ita discrepent, ut altera lectio sine dubio depravata sit ; unde colligitur cum librariorum errores ad certa quaedam genera referri, tum perraro a scriptura tradita longius esse discedendum. Quod autem quidam affirmant, codices Thucydideos maxima emblematum copia esse foedatos, id nullo modo factum arbitror, nec multa eorum, quae in contextu leguntur, uncis seclusi, nisi forte ex scholiastae interpretatione apparet eum ista non legisse. Neque aliter rem se habere, ni fallor, documento est papyrus ille nobilissimus e ruderibus Oxyrhynchi nuper in lucem prolatus, cuius testimonio evincitur singula verba, velut ὅτι, οἱ, τις, facile et excidere et intrudi posse, longiora emblemata nihil esse cur in contextu latere credamus. Quod tamen fragmentum accuratius perpendenti fides haud magna codicibus tribuenda videbitur in iis, quae ad sententiam aut non multum aut nihil omnino faciunt, sicut pro εἰ βούλονται in papyro εἰ βούλονται legitur ; nam credibile est in exemplaribus, quae antiquitus circumferebantur, multa illius generis, ut cuique concinnius esse videbatur, varie esse exarata. Nos si codices recognoscendo ad recensionem a grammatico quodam et diligenti et scienti factam pervenerimus, satis habebimus.

Restat ut pauca de orthographia dicam. In qua postquam non sine fructu operam navaverunt Stahlius, Meisterhansius, alii viri docti, quos nominatim recensere piget, Thucydidis editori via optime munita est.

PRAEFATIO

Dialecto Attica vetustiore usum esse Thucydidem testis est Marcellinus, qui et αἰεί illum scripsisse et ξύν et πρᾶσσειν tradit; quamobrem ad normam titulorum Atticorum quinti a. C. saeculi exigendum esse sermonem Thucydideum minime est dubium. Quorum cum haud ea copia exstet, ut de omnibus rebus certiores fiamus, grammaticorum veterum, praesertim Herodiani, testimonia adhibenda sunt; quae tamen ab omni suspicione libera esse vix quisquam affirmaverit. Quibus in rebus praeterea haud una fuit τῆς ἀρχαίας Ἀτθίδος consuetudo, velut in vocalibus diphthongisque inter se permutatis, analogia quadam ita usi sumus, ut, cum αἰεί scripsisse Thucydidem constet, participium perfecti feminini generis in -vīa terminasse eum statueremus; quamquam fatendum est in codice Laurentiano ubique -vā scriptum inveniri. Illud denique moneo, ex subscriptionibus codicum Laurentiani et Britannici testimoniisque scriptorum antiquorum Hudium demonstrasse, opus Thucydideum apud veteres Θουκυδίδου ἱστορίας appellatum esse; quem titulum ubique reponendum curavi.

H. S. J.

Scribebam Oxonii,

Kal. Decemb. A.S. M.DCCC.XCVIII.

ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΥ

ἐκ τῶν εἰς Θουκυδίδην σχολίων

περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ Θουκυδίδου καὶ τῆς
τοῦ λόγου ιδέας

Τῶν Δημοσθένους μύστας γεγενημένους θείων λόγων τε καὶ ἀγώνων, 1
συμβουλευτικῶν τε καὶ δικανικῶν νοημάτων μεστοὺς γενομένους καὶ
ικανῶς ἐμφορηθέντας, ὥρα λοιπὸν καὶ τῶν Θουκυδίδου τέλει τῶν ἐντὸς
καταστήναι· πολὺς γὰρ (ὁ) ἀνὴρ τέχναις καὶ κάλλει λόγων καὶ ἀκριβεῖα
5 πραγμάτων καὶ στρατηγικαῖς συμβουλαῖς καὶ πανηγυρिकाῖς ὑποθέσειν.
ἀναγκαῖον δὲ πρῶτον εἰπεῖν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὸ γένος καὶ τὸν βίον· πρὸ
γὰρ τῶν λόγων ταῦτα ἐξεταστέον τοῖς φρονούσι καλῶς.

Θουκυδίδης τοῖνυν ὁ συγγραφεὺς Ὀλόρου μὲν προῆλθε πατρός, τὴν
ἐπωνυμίαν ἔχοντος ἀπὸ Ὀλόρου τοῦ Θρακῶν βασιλέως, καὶ μητρὸς
10 Ἠγησιπύλης, ἀπόγονος δὲ τῶν εὐδοκιμωτάτων στρατηγῶν, λέγω δὴ τῶν
περὶ Μιλτιάδην καὶ Κίμωνα. ψέκειωτο γὰρ ἐκ παλαιοῦ τῷ γενεῇ πρὸς
Μιλτιάδην τὸν στρατηγόν, τῷ δὲ Μιλτιάδι πρὸς Αἰακὸν τὸν Διός. οὕτως
αὐχεῖ τὸ γένος ὁ συγγραφεὺς ἄνωθεν. καὶ τοῖτοις Δίδυμος μαρτυρεῖ,
Φερεκύδην ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ιστοριῶν φάσκων οὕτως λέγειν· ‘Φιλαῖος
15 δὲ ὁ Αἴαντος οἰκεῖ ἐν Ἀθήναις. ἐκ τούτου δὲ γίνγεται Δάικλος, τοῦ δὲ
Ἐπίλυκος, τοῦ δὲ Ἀκέστωρ, τοῦ δὲ Ἀγήνωρ, τοῦ δὲ Ὀλιος, τοῦ δὲ

Codd.=Codex Palatinus Thucydidis (E), qui solus inter codices veteres Marcellini et Anonymi vitas exhibet, et Codex Gu(elferbytanus) Gud. Gr. 35 saec. XIII in usum Westermanni ab L. Kaysero collatus

4 δ add. Casaubon 5 στρατηγικαῖς Grauert: στρατηγίαις καὶ
codd. 6 τὸν om. E 14 Φιλαῖος Stephanus (in marg. ed. alterius):
φιλαίας codd. 16 Ἐπίλυκος Göller: Ἐπίδυκος codd.

Λύκης, τοῦ δὲ Ἰοφῶν, τοῦ δὲ Λάιος, τοῦ δὲ Ἀγαμήστωρ, τοῦ δὲ Τίσαν-
 δρος, [ἐφ' οὗ ἄρχοντος ἐν Ἀθήναις] τοῦ δὲ Μιλτιάδης, τοῦ δὲ Ἱππο-
 κλείδης, ἐφ' οὗ ἄρχοντος Παναθήναια ἐτέθη, τοῦ δὲ Μιλτιάδης, ὃς ᾤκισε
 4 Χερρόνησον. μαρτυρεῖ τούτοις καὶ Ἑλλάνικος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ
 Ἀσωπίδι. ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποι τις, τί αὐτῷ πρὸς Θουκυδίδην; ἔστι γὰρ 5
 οὕτως τούτου συγγενής. Θρᾷκες καὶ Δόλογχοι ἐπολέμουν πρὸς Ἀψιν-
 5 θίους ὄντας γείτονας. τάλαιπωροούμενοι δὲ τῷ πολέμῳ καὶ τί κακὸν οὐ
 πᾶσχοντες ἐκ τοῦ μείον ἔχειν αἰεὶ τῶν πολεμίων καταφεύγουσιν ἐπὶ τὰ τοῦ
 θεοῦ χρηστήρια, εἰδότες ὅτι μόνος θεὸς ἐξ ἀμυγχανῶν εὐρίσκει πόρους·
 θεοῦ γὰρ ἰσχύς κατ' Αἰσχύλον ὑπερτέρα, πολλάκις δ' ἐν κακοῖσι τὸν 10
 ἀμύχανον κακὰ χαλεπᾶς <δύας> ὑπὲρ τε ὀμμάτων κρημναμενᾶν νεφελᾶν
 6 ὀρθοῖ. κοῦκ ἐψεύσθησαν τῶν ἐλπίδων· ἐχρήσθησαν γὰρ κράτιστον
 ἔξειν ἡγεμόνα τούτου ὃς ἂν αὐτοὺς ἀλωμένους ἐπὶ ξενίαν καλέσῃ. τότε
 καὶ Κροίσος εἶχε Λυδῖαν καὶ τὰς Ἀθίνας ἢ Πεισιστρατιδῶν τυρανίς.
 ἐπανιόντες οὖν ἀπὸ τοῦ χρηστηρίου περιέτυχον τῷ Μιλτιάδῃ πρὸ 15
 τῶν ὄρων καθεζομένῳ τῆς Ἀττικῆς, ἀχθομένῳ μὲν τῇ τυραννίδι,
 ζητοῦντι δὲ δικαίαν τῆς Ἀττικῆς ἔξοδον· ταῦτα γὰρ ᾤκονόμησεν ὁ
 7 χρησμός αὐτοῖς. ὄρων οὖν αὐτοὺς πλανητῶν ἔχοντας στολὴν, συνεῖς τί
 δύναται πλάνη, καλεῖ τοὺς ἄνδρας ἐπὶ ξενίαν, ὑπηρετῶν τῷ χρησμῷ
 λανθάνων. οἱ δ' ἥσθησαν τὸν ἡγεμόνα τὸν ἀπὸ τῶν ξενίων εἰληφότες, 20
 καὶ πάντα αὐτῷ διηγησάμενοι στρατηγὸν ἐχειροτόνησαν αὐτῶν. οἱ μὲν
 οὖν τὸν θεὸν φασιν ἐρωτήσαντα ἐξελθεῖν, οἱ δὲ οὐκ ἄνευ γνώμης τοῦ
 τυράννου τὴν ἔξοδον πεποιηκέναι, ἀλλὰ τῷ κρατοῦντι τὴν πρόκλησιν τῶν
 Θρακῶν διηγησάμενον ἀπελθεῖν· ὃς καὶ προσδοὺς δύναμιν ἀπέπεμψεν,
 8 ἥσθεῖς ὅτι μέγα δυνάμενος ἀνὴρ ἔξεισι τῶν Ἀθηνῶν. οὗτος οὖν ἡγού- 25
 μενος ἐπλήρωσε τὰ μεμαντευμένα, καὶ μετὰ τὴν νίκην γίγνεται καὶ
 9 Χερρονήσου οἰκιστής. ἀποθανόντος δὲ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ διαδέχεται
 10 τὴν ἐν Χερρονήσῳ ἀρχὴν Στησαγόρας ὁ . . . ἀδελφὸς ὁμομήτριος. ἀπο-
 θανόντος δὲ καὶ τούτου διαδέχεται τὴν ἀρχὴν Μιλτιάδης, ὁμώνυμος μὲν
 τῷ πρώτῳ οἰκιστῇ, ἀδελφὸς δὲ Στησαγόρου ὁμομήτριος καὶ ὁμοπάτριος. 30
 11 οὗτος οὖν, ὄντων αὐτῷ παίδων ἐξ Ἀττικῆς γυναικός, ὅμως ἐπιθυμῶν
 δυναστείας λαμβάνει Θρακῶν βασιλέως Ὀλόρου θυγατέρα Ἠγησιπύλῃν

1 Ἰοφῶν Gervinus : Τόφων codd. 2 ἐφ' οὗ . . . Ἀθήναις secl.
 Rutgers post Μιλτιάδης add. τοῦ δὲ Τίσανδρος Vömel 3 post
 ἐτέθη add. καὶ Κύψελος Vömel ᾤκισε Casaubon : ᾤκησε codd.
 11 κακὰ Westermann : καὶ codd. δύας add. Stephanus 16 ὄρων]
 θυρῶν Rutgers Ἀττικῆς] αὐτοῦ οἰκίας Rutgers 21 αὐτῶν Bekker :
 αὐτῶν codd. 23 πρόκλησιν Hude : πρόσκλησιν codd. 27 τοῦ
 παιδὸς] ἀπαιδὸς Casaubon

πρὸς γάμον ἔξ οὗ καὶ αὐτῆς γίγνεται παιδίον. κατελθόντων δὲ εἰς τὴν 12
 Ἑλλάδα Περσῶν συσκευασίμενος τὰ αὐτοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας πέμπει καὶ
 τὰ πολλὰ τοῦ γένους ἀποστέλλει. ἡ δὲ ναὺς ἀλίσκεται, ἐν ᾗ καὶ οἱ
 παῖδες αὐτοῦ, ἀλλ' οὐχ οἱ ἐκ τῆς γυναικὸς τῆς Θρακικῆς· ἀφίενται δ' ὑπὸ
 5 βασιλέως, εἴ γε μὴ Ἡρόδοτος ψεύδεται. Μιλτιάδης δ' εἰς τὴν Ἀττικὴν
 ἐκ Θράκης διαφυγὼν σφάζεται. οὐκ ἀπέδρα δὲ καὶ τὴν τῶν <ἐχθρῶν> 13
 συκοφαντίαν· ἐγκλήματα γὰρ αὐτῷ <ἐπέφερον> διεξιόντες τὴν τυραννίδα.
 ἀποφεύγει δὲ <καὶ τούτους καὶ> στρατηγὸς τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους
 πολέμου γίγνεται. ἀπὸ τούτου οὖν <Δίδυμος> κατάγεσθαι φησι τὸ 14
 10 Θουκυδίδου γένος. καὶ μέγιστον τεκμήριον νομίζουσι τὴν πολλὴν περι-
 ουσίαν καὶ τὴν ἐπὶ Θράκης κτήματα καὶ <ἐν Σκαπτῇ> σύλῃ μέταλλι
 χρυσῇ. δοκεῖ οὖν τισὶν <ὑίδους> εἶναι τοῦ Μιλτιάδου ἢ θυγατρίδοις. 15
 πυρέσχε δ' ἡμῖν τὴν ἄλλως αὐτὸς ζήτησιν, μηδεμίαν μνήμην περὶ τοῦ
 γένους πεποιημένους. μὴ ἀγνοῶμεν δὲ τοῦτο ὅτι Ὀλορος, οὐκ Ὀρολος ὁ 16
 15 πατὴρ αὐτῷ ἐστί, τῆς μὲν πρώτης συλλαβῆς τὸ ῥ ἔχουσης, τῆς δὲ δευτέρας
 τὸ λ· αὕτη γὰρ ἡ γραφή, ὡς καὶ Διδύμῳ δοκεῖ, ἡμάρτηται. ὅτι γὰρ
 Ὀλορός ἐστίν, ἡ στηλὴ δηλοῖ ἢ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ κειμένη, ἔνθα
 κεχίρακται Ὀλοροῦ Ἀλιμούσιος· πρὸς γὰρ ταῖς Μελιτίσι 17
 πύλαις καλουμέναις ἐστὶν ἐν Κοίλῃ τὰ καλούμενα Κιμώνιαι μνήματα,
 20 ἔνθα δείκνυται Ἡροδότου καὶ Θουκυδίδου τάφος. εὐρίσκεται δὴλον ὅτι
 τοῦ Μιλτιάδου γένους ὦν· ξένος γὰρ οὐδεὶς ἐκεῖ θάπτεται. καὶ Πολέμων
 δὲ ἐν τῷ περὶ ἀκροπόλεως τούτοις μαρτυρεῖ· ἔνθα καὶ <Τιμό>θεον <ἰόν>
 αὐτῷ γεγενησθαι προσισταρεῖ. ὁ δὲ Ἑρμιππος καὶ ἀπὸ τῶν Πεισιστρα- 18
 τιδῶν αὐτὸν λέγει τῶν τυρίνων ἔλκειν τὸ γένος, διὸ καὶ διαφθερεῖν
 25 αὐτὸν φησιν ἐν τῇ συγγραφῇ τοῖς περὶ Ἀρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα,
 λέγοντα ὡς οὐκ ἐγένοντο τυραννοφόνου· οὐ γὰρ ἐφύενυσαν τὸν τύραννον,
 ἀλλὰ τὸν ἀδελφὸν τοῦ τυράννου Ἰππαρχον. ἡγάγετο δὲ γυναῖκα ἀπὸ 19
 Σκαπτισύλης τῆς Θράκης πλουσίαν σφόδρα καὶ μέταλλα κεκτημένην ἐν
 τῇ Θράκῃ. τοῦτον δὲ τὸν πλοῦτον λαμβάνων οὐκ εἰς τρυφὴν ἀνήλυσεν, 20
 30 ἀλλὰ πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου τὸν πόλεμον αἰσθηθεὶς κινεῖσθαι
 μέλλοντα, προελόμενος συγγράψαι αὐτὸν παρέιχε πολλὰ τοῖς Ἀθηναίων
 στρατιώταις καὶ τοῖς Λακεδαιμονίων καὶ πολλοῖς ἄλλοις, ἵνα ἀπαγ-

6, 7, 8 quae in codd. desunt spatiis relictis suppl. ex Suida Casaubon
 8 στρατηγὸς Casaubon : κατηγορτος E : κατήγορος Gu. 9 Δίδυ-
 μος suppl. Ritter 11 ἐν Σκαπτῇ suppl. Poppo 12 ὑίδους suppl.
 Pierson 14 οὐκ Ὀρολος add. Grauert 17, 18 Ὀρολος (Ὀρ.)
 et Ὀρόλος codd. : corr. Grauert 18 Μελιτίσι Casaubon : Μελιρίσι
 codd. 21 ὦν Poppo : ὄντος codd. 22 suppl. ex Suida
 Casaubon

- γέλλοιεν αὐτῷ βουλομένῳ συγγράφειν τὰ γινόμενα κατὰ καιρὸν καὶ
 21 λεγόμενα ἐν αὐτῷ τῷ πολέμῳ. ζητητέον δὲ διὰ τί καὶ Λακεδαιμονίοις
 παρείχε καὶ ἄλλοις, ἐξὺν Ἀθηναίοις διδόναι μόνοις καὶ παρ' ἐκείνων
 μανθάνειν. καὶ λέγομεν ὅτι οὐκ ἰσκόπως καὶ τοῖς ἄλλοις παρείχεν
 σκοπὸς γάρ ἦν αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων συγγράψαι, εἰκὸς δὲ 5
 ἦν Ἀθηναίους πρὸς τὸ χρήσιμον ἑαυτῶν ἀπαγγέλλοντας ψεύδεσθαι, καὶ
 λέγειν πολλάκις ὡς ἡμεῖς ἐνίκησαμεν, οὐ νίκησαντας. διὸ πᾶσι παρείχεν,
 ἐκ τῆς τῶν πολλῶν συμφωνίας θηρώμενος τὴν τῆς ἀληθείας κατάληψιν.
 τὸ γὰρ ἀσφαλὲς ἐξελέγχεται τῇ τῶν πλείονων συναδούσῃ συμφωνίᾳ.
 22 Ἦκουσε δὲ διδασκάλων Ἀναξαγόρου μὲν ἐν φιλοσόφοις, ὅθεν, φησὶν 10
 ὁ Ἀντυλλος, καὶ ἄθεος ἡρέμα ἐνομίσθη, τῆς ἐκεῖθεν θεωρίας ἐμφορηθεῖς,
 Ἀντιφῶντος δὲ ῥήτορος, δεινοῦ τὴν ῥητορικὴν ἀνδρός, οὗ καὶ μέμνηται
 ἐν τῇ ὀγδόῃ ὡς αἰτίου τῆς καταλύσεως τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς τῶν
 τετρακοσίων καταστάσεως. ὅτι δὲ μετὰ τὸν θάνατον τιμωρούμενοι τὸν
 Ἀντιφῶντα οἱ Ἀθηναῖοι ἔρριψαν ἔξω τῆς πόλεως τὸ σῶμα, σεσιώπηκεν 15
 ὡς διδασκάλῳ χαριζόμενος· [λέγεται γὰρ ὡς ἔρριψαν αὐτοῦ τὸ σῶμα οἱ
 23 Ἀθηναῖοι ὡς αἰτίου τῆς μεταβολῆς τῆς δημοκρατίας.] οὐκ ἐπολιτεύσατο
 δ' ὁ συγγραφεὺς γενόμενος ἐν ἡλικίᾳ οὐδὲ προσῆλθε τῷ βήματι, ἐστρα-
 τήγησε δ' ἀρχέκακον ἀρχὴν παραλαβών· ἀπὸ γὰρ ταύτης φυγαδεύεται.
 πεμφθεὶς γὰρ ἐπ' Ἀμφίπολιν Βρασίδου φθάσαντος καὶ προλαβόντος 20
 αὐτὴν ἔσχεν αἰτίαν, καίτοι μὴ πάντα κατὰστὰς ἀνόνητος Ἀθηναίοις· τῆς
 μὲν γὰρ ἀμαρτάνει, Ἡρόνα δὲ τὴν ἐπὶ Στρυμόνι λαμβάνει. ἀλλὰ καὶ
 οὕτως τὸ πρῶτον ἀτύχημα εἰς ἀμάρτημα μεταλαβόντες φυγαδεύουσιν
 24 αὐτόν. γενόμενος δ' ἐν Αἰγίνῃ μετὰ τὴν φυγὴν ὡς ἂν πλουτῶν ἐδάνεισε
 25 τὰ πλείστα τῶν χρημάτων. ἀλλὰ κἀκεῖθεν μετῆλθε καὶ διατρίβων ἐν 25
 Σκαπτῇ ὕλῃ ὑπὸ πλατύνῳ ἔγραφεν· μὴ γὰρ δὴ πειθώμεθα Τιμαίῳ
 26 λέγοντι ὡς φυγὼν ᾤκησεν ἐν Ἰταλίᾳ. ἔγραφε δ' οὐδ' οὕτως μνησικακῶν
 τοῖς Ἀθηναίοις, ἀλλὰ φιλαλήθης ὢν καὶ τὰ ἦθη μέτριος, εἴ γε οὔτε
 Κλέων παρ' αὐτῷ οὔτε Βρασίδης ὁ τῆς συμφορᾶς αἴτιος ἀπέλαυσε
 27 λαιδορίας, ὡς ἂν τοῦ συγγραφέως ὀργιζομένου. καίτοι οἱ πολλοὶ τοῖς 30
 ἰδίοις πάθεσι συνέθεσαν τὰς ἱστορίας, ἥκιστα μελήσαν αὐτοῖς τῆς
 ἀληθείας. Ἡρόδοτος μὲν γὰρ ὑπεροφθεὶς ὑπὸ Κορινθίων ἀποδρᾶναί
 φησιν αὐτοὺς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης
 Τιμολέοντα ὑπερεπήνεσε τοῦ μετρίου, καθότι Ἀνδρόμαχον τὸν αὐτοῦ
 πατέρα οὐ κατέλυνε τῆς μοναρχίας· Φίλιστος δὲ τῷ νέῳ Διονυσίῳ τοῖς 35

λόγοις πολεμεί, Ξενοφῶν δὲ Μένωνι λοιδορεῖται τῷ Πλάτωνος ἐταίρῳ διὰ τὸν πρὸς Πλάτωνα ζήλον. ὁ δὲ μέτριος καὶ ἐπιεικής τῆς ἀληθείας ἦττων.

Μὴ ἀγνοῶμεν δὲ ὅτι ἐγένοντο Θουκυδίδαι πολλοί, οὗτός τε ὁ Ὀλόρου 28 παῖς, καὶ δεύτερος δημαγωγός, Μελησίου, ὃς καὶ Περικλεῖ διεπαλιτεύ- 5 σατο· τρίτος δὲ γένει Φαρσάλιος, οὗ μέμνηται Πολέμων ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως, φάσκων αὐτὸν εἶναι πατρὸς Μένωνος· τέταρτος ἄλλος Θουκυδίδης ποιητής, τὸν δῆμον Ἀχερδοῦσιος, οὗ μέμνηται Ἀνδροτίων ἐν τῇ Ἀτθίδι, λέγων εἶναι υἱὸν Ἀρίστωνος· συνεχρόνισε δ', ὥς φησι 29 Πραξιφάνης ἐν τῷ περὶ ἱστορίας, Πλάτωνι τῷ κωμικῷ, Ἀγάθωνι 10 τραγικῷ, Νικηράτῳ ἐποποιῷ καὶ Χοιρίλῳ καὶ Μελανιππίδῃ. καὶ ἐπεὶ 30 μὲν ἔζη Ἀρχέλαος, ἄδαξος ἦν ὥς ἐπὶ πλείστον, ὥς (ὁ) αὐτὸς Πραξιφάνης δηλοῖ, ὕστερον δὲ δαιμονίως ἐθανυμάσθη.

Οἱ μὲν οὖν αὐτὸν ἐκεῖ λέγουσιν ἀποθανεῖν ἔνθα καὶ διέτριβε φυγὰς 31 ὦν, καὶ φέρουσι μαρτύριον τοῦ μὴ κεῖσθαι τὸ σῶμα ἐπὶ τῆς Ἀττικῆς· 15 ἔκρινον γὰρ ἐπὶ τοῦ τάφου κεῖσθαι, τοῦ κενοταφίου δὲ τοῦτο γνώρισμα εἶναι ἐπιχώριον καὶ νόμιμον Ἀττικὸν τῶν ἐπὶ τοιαύτῃ δυστυχίᾳ τετελευτη- κόντων καὶ μὴ ἐν Ἀθήναις ταφέντων. Δίδυμος δ' ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τῆς 32 φυγῆς ἐλθόντα βιαίῳ θανάτῳ (φησὶν ἀποθανεῖν)· τοῦτο δὲ φησι Ζώπυρον ἱστορεῖν. τοὺς γὰρ Ἀθηναίους κάθοδον δεδωκέναι τοῖς φυγάσι πλὴν 20 τῶν Πεισιστρατιδῶν μετὰ τὴν ἦτταν τὴν ἐν Σικελίᾳ· ἦκοντα οὖν αὐτὸν ἀποθανεῖν βίᾳ, καὶ τεθῆναι ἐν τοῖς Κιμωνίοις μνήμασιν. καὶ κατι- γινώσκειν εὐήθειαν ἔφη τῶν νομιζόντων αὐτὸν ἐκτὸς μὲν τετελευτηκέναι, ἐπὶ γῆς δὲ τῆς Ἀττικῆς τεθάφθαι· ἡ γὰρ οὐκ ἂν ἐτέθη ἐν τοῖς πατρώοις 25 μνήμασιν, ἢ κρύβδην τεθεῖς οὐκ ἂν ἔτυχεν οὔτε στήλης οὔτε ἐπιγράμ- 30 ματος, ἢ τῷ τάφῳ προσκειμένη μηνύει τοῦ συγγραφέως τοῦνομα. ἀλλὰ δηλὸν ὅτι κάθοδος ἐδόθη τοῖς φεύγουσιν, ὥς καὶ Φιλόχορος λέγει καὶ Δημήτριος ἐν τοῖς ἄρχουσιν. ἐγὼ δὲ Ζώπυρον ληρεῖν νομίζω λέγοντα 33 τοῦτον ἐν Θράκῃ τετελευτηκέναι, καὶ ἀληθεύειν νομίζῃ Κράτιππος αὐτόν. τὸ δ' ἐν Ἰταλίᾳ Τίμαιον αὐτὸν καὶ ἄλλους λέγειν κεῖσθαι μὴ καὶ σφόδρα 30 καταγέλαστον ἦ. λέγεται δ' αὐτὸν τὸ εἶδος γεγενῆσθαι σύννου μὲν τὸ 34 πρόσωπον, τὴν δὲ κεφαλὴν καὶ τὰς τρίχας εἰς ὀξύ πεφυκυίας, τὴν τε λοιπὴν ἕξιν προσπεφυκέναι τῇ συγγραφῇ. παύσασθαι δὲ τὸν βίον ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα ἔτη, μὴ πληρώσαντα τῆς συγγραφῆς τὴν προθεσμίαν.

35 Ζηλωτῆς δὲ γέγονεν ὁ Θουκυδίδης εἰς μὲν τὴν οἰκονομίαν Ὀμήρου, 35

1 συμπολεμεῖ Grauert 4 Μελησίου Westermann: Μελησίον
codd. 7 τῶν δῆμων E 10 Χοιρίλῳ Casaubon: χοιριδίῳ codd.
11 ὁ add. Porpo 18 φησὶν ἀποθανεῖν add. Hude 22 ἐκτὸς . . .
p. 9. 31 ἀνα]μνησθῇ om. E 24 ἢ κρύβδην Casaubon: συλλήβδην Gu.

Πινδάρου δὲ εἰς τὸ μεγαλοφνὲς καὶ ὑψηλὸν τοῦ χαρακτήρος, ἀσαφῶς δὲ λέγων ἀνὴρ ἐπίτηδες, ἵνα μὴ πᾶσιν εἷη βατὸς μηδὲ εὐτελὴς φαίνεται παντὶ τῷ βουλομένῳ νοοῦμενος εὐχερῶς, ἀλλὰ τοῖς λίαν σοφοῖς δοκιμαζόμενος παρὰ τούτοις θαυμάζεται· ὁ γὰρ τοῖς ἀρίστοις ἐπαινούμενος καὶ κεκριμένην δόξαν λαβὼν ἀνάγραπτον εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον κέκτηται τὴν 5
 36 τιμὴν, οὐ κινδυνεύουσιν ἐξαλειφθῆναι τοῖς ἐπικρίνουσιν. ἐξήλωσε δὲ ἐπ' ὀλίγον, ὥς φησιν Ἀντυλλος, καὶ τὰς Γοργίου τοῦ Λεοντίνου παρισώσεις καὶ τὰς ἀντιθέσεις τῶν ὀνομάτων, εὐδοκιμούσας κατ' ἐκείνο καιροῦ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι, καὶ μέντοι καὶ Προδίκου τοῦ Κείνου τὴν ἐπὶ
 37 τοῖς ὀνόμασιν ἀκριβολογίαν. μάλιστα δὲ πάντων, ὅπερ εἶπομεν, 10 ἐξήλωσεν Ὀμηρον καὶ τῆς περὶ τὰ ὀνόματα ἐκλογῆς καὶ τῆς περὶ τὴν σύνθεσιν ἀκριβείας, τῆς τε ἰσχύος τῆς κατὰ τὴν ἐρμηνείαν καὶ τοῦ
 38 κάλλους καὶ τοῦ τάχους. τῶν δὲ πρὸ αὐτοῦ συγγραφέων τε καὶ ἱστορικῶν ὥσπερ ἀψύχους εἰσαγαγόντων τὰς συγγραφὰς καὶ ψιλῇ μόνῃ χρησαμένων διὰ παντὸς διηγῆσαι, προσώποις δὲ οὐ περιθέντων λόγους 15
 τινὲς οὐδὲ ποιησάντων δημηγορίας, ἀλλ' Ἡροδότου μὲν ἐπιχειρήσαντος, οὐ μὴν ἐξισχύσαντος (δι' ὀλίγων γὰρ ἐποίησε λόγων ὥς προσωποποιίας μᾶλλον ἢ περ δημηγορίας), μόνος ὁ συγγραφεὺς ἐξεῦρέ τε δημηγορίας καὶ τελείως ἐποίησε μετὰ κεφαλαίων καὶ διαιρέσεως, ὥστε καὶ στάσει
 39 ὑποπίπτειν τὰς δημηγορίας· ὅπερ ἐστὶ λόγων τελείων εἰκόν. τριῶν δὲ 20 ὄντων χαρακτήρων φραστικῶν, ὑψηλοῦ ἰσχυροῦ μέσου, παρὲς τοὺς ἄλλους ἐξήλωσε τὸν ὑψηλὸν ὥς ὄντα τῇ φύσει πρόσφορον τῇ οἰκείᾳ καὶ τῷ μεγέθει πρέποντα τοῦ τοιοῦτου πολέμου· ὧν γὰρ αἱ πράξεις
 40 μεγάλαι, καὶ τὸν περὶ αὐτῶν ἔπρεπε λόγον εἰκέναι ταῖς πράξεσιν. ἵνα δὲ μηδὲ τοὺς ἄλλους ἀγνοῆς χαρακτῆρας, ἴσθι ὅτι μέσῳ μὲν Ἡρόδοτος 25
 41 ἐχρήσατο, ὃς οὔτε ὑψηλὸς ἐστὶν οὔτε ἰσχνός, ἰσχνῷ δὲ ὁ Ξενοφῶν. διὸ γ' οὖν τὸ ὑψηλὸν ὁ Θουκυδίδης καὶ ποιητικαῖς πολλάκις ἐχρήσατο λέξεσι καὶ μετὰφοραῖς τισίν. περὶ δὲ πάσης τῆς συγγραφῆς ἐτόλμησάν τινες ἀποφῆνασθαι ὅτι αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς συγγραφῆς οὐκ ἔστι ρητορικῆς ἀλλὰ ποιητικῆς. καὶ ὅτι μὲν οὐκ ἔστι ποιητικῆς, δῆλον ἐξ ὧν οὐχ ὑποπίπτει 30
 μέτρῳ τινί. εἰ δέ τις ἡμῖν ἀντίποι ὅτι οὐ πάντως ὁ πεζὸς λόγος ρητορικῆς ἐστίν, ὥσπερ οὐδὲ τὰ Πλάτωνος συγγράμματα οὐδὲ τὰ ἱατρικά, λέγομεν ὅτι ἀλλ' ἡ συγγραφὴ κεφαλαιαῖς διαιρεῖται καὶ ἐπὶ
 42 εἶδος ἀνίγεται ρητορικῆς, κοινῶς μὲν πᾶσα συγγραφὴ ἐπὶ τὸ συμβουλευ-
 τικόν (ἄλλοι δὲ καὶ ὑπὸ τὸ πανηγυρικὸν ἀνίγουσι, φύσκοντες ὅτι ἐγκω- 35

14 ἀψύχους ὥσπερ Gu., transp. Krüger εἰσαγαγόντων Porpo :
 εἰσαγόντων Gu. 31 ἀντίποι vulgo : ἀντίπη Gu. 35 τὸ
 vulgo additum

- μάζει τοὺς ἀρίστους ἐν τοῖς πολέμοις γενομένους), ἐξαιρέτως δὲ ἡ
 Θουκυδίδου [ἐν] τοῖς τρισὶν εἵδεσιν ὑποπίπτει, τῷ μὲν συμβουλευτικῷ
 διὰ τῶν ὄλων δημηγοριῶν πλὴν τῆς Πλαταιέων καὶ Θηβαίων ἐν τῇ τρίτῃ,
 τῷ δὲ πανηγυρικῷ διὰ τοῦ ἐπιταφίου, τῷ δὲ δικανικῷ διὰ τῆς δημηγορίας
 5 Πλαταιέων καὶ Θηβαίων, ἃς ἀνωτέρω τῶν ἄλλων ὑπεξειλόμεθα. ὅπου
 γὰρ δικασταὶ κρίνουσι Λακεδαιμονίων οἱ παραγενόμενοι καὶ κρίνεται πρὸς
 τὴν ἐρώτησιν ὁ Πλαταῖος καὶ ἀπολογεῖται περὶ ὧν ἐρωτᾶται διὰ πλειόνων
 τοὺς λόγους ποιούμενος, καὶ ἀντιλέγει τούτοις ὁ Θηβαῖος εἰς ὀργὴν τὸν
 Λακεδαιμόνιον προκαλούμενος, ἢ τοῦ λόγου τάξις καὶ μέθοδος καὶ τὸ
 10 σχῆμα δικανικὸν καθαρῶς ἀποφαίνει τὸ εἶδος.
 Λέγουσι δὲ τινες νοθεύεσθαι τὴν ὀγδόην ἱστορίαν· οὐ γὰρ εἶναι Θου- 43
 κυδίδου, ἀλλ' οἱ μὲν φασὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ εἶναι, οἱ δὲ Ξενοφῶντος.
 πρὸς οὓς λέγομεν ὅτι τῆς μὲν θυγατρὸς ὥς οὐκ ἔστι δῆλον· οὐ γὰρ
 γυναικείας ἦν φύσεως τοιαύτην ἀρετὴν τε καὶ τέχνην μιμήσασθαι·
 15 ἔπειτα, εἰ τοιαύτη τις ἦν, οὐκ ἂν ἐσπούδασε λαθεῖν, οὐδ' ἂν τὴν ὀγδόην
 ἔγραψε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ κατέλιπεν αἷν, τὴν οἰκείαν ἐκφαί-
 νουσα φύσιν. ὅτι δὲ οὐδὲ Ξενοφῶντός ἐστιν, ὁ χαρακτήρ μόνον οὐχὶ
 βοᾷ· πολὺ γὰρ τὸ μέσον ἰσχυροῦ χαρακτήρος καὶ ὑψηλοῦ. οὐ μὴν οὐδὲ
 Θεοπόμπου, καθά τινες ἡξίωσαν. τισὶ δέ, καὶ μᾶλλον τοῖς χαριεστέροις, 44
 20 Θουκυδίδου μὲν εἶναι δοκεῖ, ἄλλως δ' ἀκαλλώπιστος, δι' ἐκτύπων
 γεγραμμένη, καὶ πολλῶν πλήρης ἐν κεφαλαίῳ πραγμάτων καλλωπισθῆναι
 καὶ λαβεῖν ἔκτασιν δυναμένων. ἔνθεν καὶ λέγομεν ὥς ἀσθενέστερον
 πέφρασται ὀλίγον, καθότι ὑρρωστῶν αὐτὴν φαίνεται συντεθεικώς.
 ἀσθενοῦντος δὲ σώματος βραχύ τι καὶ ὁ λογισμὸς ἀτονώτερος εἶναι
 25 φιλεῖ· μικροῦ γὰρ συμπάσχουσιν ἀλλήλοις ὃ τε λογισμὸς καὶ τὸ
 σῶμα.
 Ἀπέθανε δὲ μετὰ τὸν πόλεμον τὸν Πελοποννησιακὸν ἐν τῇ Θράκῃ, 45
 συγγράφων τὰ πράγματα τοῦ εἰκοστοῦ καὶ πρώτου ἐνιαυτοῦ· εἴκοσι
 γὰρ καὶ ἑπτὰ κατέσχευεν ὁ πόλεμος. τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἐξ ἐτῶν πράγματα
 30 ἀναπληροῖ ὃ τε Θεόπομπος καὶ ὁ Ξενοφῶν, οἷς συνάπτει τὴν Ἑλληνικὴν
 ἱστορίαν.
 Ἰστέον δὲ ὅτι στρατηγίσας ἐν Ἀμφιπόλει ὁ Θουκυδίδης καὶ δούξας 46
 ἐκεῖ βραδέως ἀφικέσθαι καὶ προλαβόντος αὐτὸν τοῦ Βρασίδου ἐφυγα-
 δεύθη ὑπ' Ἀθηναίων, διαβάλλοντος αὐτὸν τοῦ Κλέωνος· διὸ καὶ ἀπ-
 35 εχθάνεται τῷ Κλέωνι καὶ ὥς μεμνηνότε αὐτὸν εἰσάγει πανταχοῦ καὶ κοῦφον.
 καὶ ἀπελθὼν, ὥς φασιν, ἐν τῇ Θράκῃ τὸ κάλλος ἐκεῖ τῆς συγγραφῆς
 συνέθηκεν. ἀφ' οὗ μὲν γὰρ ὁ πόλεμος ἤρξατο, ἐσημειοῦτο τὰ λεγόμενα 47

πάντα καὶ τὰ πραττόμενα, οὐ μὴν κάλλους ἐφρόντισε τὴν ἀρχήν, ἀλλὰ
 τοῦ μόνον σῶσαι τῇ σημειώσει τὰ πράγματα· ὕστερον δὲ μετὰ τὴν
 ἐξορίαν ἐν Σκαπτῇ ὕλῃ τῆς Θράκης χωρίῳ διαιτώμενος συνέταξε μετὰ
 48 κάλλους ἂ ἐξ ἀρχῆς μόνον ἐσημειούτο διὰ τὴν μνήμην. ἔστι δὲ τοῖς
 μύθοις ἐναντίος διὰ τὸ χαίρειν ταῖς ἀληθείαις. οὐ γὰρ ἐπετίθενε τοῖς 5
 ἄλλοις ταῦτόν συγγραφεῦσιν οὐδὲ ἱστορικοῖς, οἱ μύθους ἐγκατέμειξαν
 ταῖς ἐαυτῶν ἱστορίαις, τοῦ τερπνοῦ πλέον τῆς ἀληθείας ἀντιποιοῦμενοι.
 ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν οὕτως, τῷ συγγραφεῖ δ' οὐκ ἐμέλησε πρὸς τέρψιν τῶν
 ἀκουούτων, ἀλλὰ πρὸς ἀκρίβειαν τῶν μαθανόντων γράφειν. καὶ γὰρ
 ὠνόμασεν ἀγώνισμα τὴν ἐαυτοῦ συγγραφὴν. πολλὰ γὰρ τῶν πρὸς 10
 ἡδοῇν ἀπέφυγε, τὰς παρενθίκας ἅς εἰώθασι ποιεῖν οἱ πλείονες ἀπο-
 49 κλίνας, ὅπου γε καὶ παρ' Ἡροδότῳ καὶ ὁ δελφίς ἐστιν ὁ φιλήκοος καὶ
 Ἀρίων ὁ κυβερνώμενος μουσικῇ, καὶ ὅλως ἡ δευτέρα τῶν ἱστοριῶν τὴν
 ὑπόθεσιν ψεύδεται. ὁ δὲ συγγραφεὺς οὗτος ἂν ἀναμνησθῇ τινὸς περιτ-
 τοῦ, διὰ μὲν τὴν ἀνάγκην λέγει, διηγεῖται δὲ μόνον εἰς γνώσιν τῶν 15
 ἀκουόντων ἀφικνούμενος· ὃ τε γὰρ περὶ Τηρέως αὐτῷ λόγος πέφρασται
 μόνον περὶ παθῶν τῶν γυναικῶν, ἥ τε Κυκλώπων ἱστορία τῶν τόπων
 ἐμνημονεύθη χάριν, καὶ ὁ Ἀλκμαίων ὅτε σωφρονεῖν μνημονεύεται,
 ἔνθα τὰ τῆς σωφροσύνης αὐτοῦ νήσους ποιεῖ,[†] τὰ δ' ἄλλα οὐκ
 50 ἀκριβοῦσι. περὶ μὲν οὖν τοὺς μύθους τοιοῦτος, δεινὸς δὲ ἡθογραφῆσαι, 20
 καὶ ἐν μὲν τοῖς μέρεσι σαφές, ὑπὸ δὲ τὴν σύνταξιν ἐνίοτε διὰ τὸ
 ἐπιτεῖνον τῆς ἐρμηνείας ἄδηλος εἶναι δοκῶν. ἔχει δὲ χαρακτῆρα ὑπέρ-
 σεμνον καὶ μέγαν. τὸ δὲ τῆς συνθέσεως τραχύτητος [ὄν] μεστὸν καὶ
 ἐμβριθὲς καὶ ὑπερβατικόν, ἐνίοτε δὲ ἀσαφές. αἱ δὲ βραχύτητες θαν-
 51 μασταί, καὶ τῶν λέξεων οἱ νόες πλείονες. τὸ δὲ γνωμολογικὸν αὐτοῦ 25
 πάνυ ἐπαινετόν. ἐν δὲ ταῖς ἀφηγήσεσι σφόδρα δυνατός, ναυμαχίας
 ἡμῖν καὶ πολιορκίας νόσους τε καὶ στάσεις διηγούμενος. πολυειδὴς δ'
 ἐν τοῖς σχήμασι, τὰ πολλὰ καὶ τῶν Γοργίου τοῦ Λεοντίνου μιμούμενος,
 ταχὺς ἐν ταῖς σημασίαις, πικρὸς ἐν ταῖς αὐστηρότησιν, ἡθῶν μιμητὴς
 καὶ ἄριστος διαγραφεὺς· ὅψι γοῦν παρ' αὐτῷ φρόνημα Περικλέους καὶ 30
 Κλέωνος οὐκ οἶδ' ὅτι ἂν εἴποι τις, Ἀλκιβιάδου νεότητα, Θεμιστοκλέους
[†]πάντα, Νικίου χρηστότητα δεισιδαιμονίαν εὐτυχίαν μέχρι Σικελίας,
 52 καὶ ἄλλα μυρία, ἃ κατὰ μέρος ἐπιδεῖν πειρασόμεθα. ὥς ἐπὶ πλείστον
 δὲ χρῆται τῇ ἀρχαίᾳ ἀτθίδι [τῇ παλαιᾷ], ἥ τὸ ξ' ἀντὶ τοῦ σ' παρείληφεν,

1 ἀλλὰ Westermann: ἢ Gu. 3 ἐξορίαν vulgo: ἱστορίαν Gu.
 9 post γὰρ add. κτῆμα ἐς αἰὲ μᾶλλον et post ὠνόμασεν add. ἢ Aem.
 Portus docente Casaubon 19 ἔνθα τὰ] ἐνταῦθα Poppo νήσους
 ποιεῖ] μνήσιν ποιεῖται Hude 21 ὑπὸ] περὶ Bekker 23 ὄν
 secl. Krüger 34 τῇ παλαιᾷ secl. Poppo

ὅταν ξυνέγραψε καὶ ξυμμαχία λέγῃ, καὶ τὴν δίφθογγον τὴν αἰ ἀντὶ τοῦ
 α γράφῃ, αἰεὶ λέγων. καὶ ὁλως εὐρετὶς ἐστὶ καινῶν ὀνομάτων. τὰ μὲν
 γὰρ ἐστὶν ἀρχαιότερα τῶν καθ' αὐτὸν χρόνων, τὸ αὐτοβοεῖ καὶ τὸ
 πολεμῃσείοντες καὶ παγχιλέπον καὶ ἀμαρτάδα καὶ ὕλης φακέλους· τὰ
 5 δὲ ποιηταῖς μέλει, οἷον τὸ ἐπιλύγξαι καὶ τὸ ἐπῆλῦται καὶ τὸ ἀνακῶς
 καὶ τὰ τοιαῖτα· τὰ δ' ἴδια, οἷον ἀποσίμωσις καὶ κωλύμη καὶ ἀποτείχισις,
 καὶ ὅσα ἄλλα παρ' ἄλλοις μὲν οὐ λείκεται, παρὰ τούτῳ δὲ κείται.
 μέλει δὲ αὐτῷ καὶ ὄγκου τῶν ὀνομάτων καὶ δεινότητος τῶν ἐνθυμημάτων 53
 καί, ὥσπερ φθάσαντες εἵπομεν, βραχύτητος συντάξεως· τὰ γὰρ πολλὰ
 10 τῶν πραγμάτων καὶ λέξει δείκνυται. τίθεικε δὲ πολλάκις καὶ πάθῃ
 καὶ πράγματα ἀντ' ἀνδρῶν, ὡς τὸ ἀντίπαλον δέος. ἔχει δέ τι καὶ τοῦ
 πανηγυρικοῦ, ἐν οἷς ἐπιταφίους λέγει, καὶ ποικίλας εἰρωνείας εἰσφέρων
 καὶ ἐρωτήσεις ποιούμενος καὶ φιλοσόφοις εἰδеси δημηγορῶν· ἐν οἷς γὰρ
 ἀμοιβαῖός ἐστι, φιλοσοφεῖ. τὴν μέντοι ιδέαν αὐτοῦ τῶν λέξεων καὶ
 15 τῶν συνθέσεων αἰτιῶνται οἱ πλείονες, ὧν ἐστὶ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρ-
 νασσεύς· μέμφεται γὰρ αὐτῷ ὡς πεζῇ καὶ πολιτικῇ λέξει χρῆσθαι μὴ
 δυναμένῳ, οὐκ εἰδῶς ὅτι δυνάμεώς ἐστι ταῖτα πάντα περιττῆς καὶ ἔξως
 πλεονεξίας.

Φαίνεται δὲ ἐπὶ τῶν Ἡροδότου χρόνων γενόμενος, εἴ γε ὁ μὲν 54
 20 Ἡρόδοτος μέμνηται τῆς Θηβαίων εἰσβολῆς εἰς τὴν Πλάταιαν, περὶ ἧς
 ἱστορεῖ Θουκυδίδης ἐν τῇ δευτέρᾳ. λέγεται δέ τι καὶ τοιοῦτο, ὅτι ποτὲ
 τοῦ Ἡροδότου τὰς ἰδίας ἱστορίας ἐπιδεικνυμένον παρὼν τῇ ἀκροάσει
 Θουκυδίδης καὶ ἀκούσας ἐδύκρυσεν· ἐπειτὰ φασὶ τὸν Ἡρόδοτον τοῦτο
 θεασάμενον εἰπεῖν αὐτοῦ πρὸς τὸν πατέρα τὸν Ὀλορον· ὦ Ὀλορε, ὀργᾷ
 25 ἡ φύσις τοῦ νιού σου πρὸς μαθήματα· ἐτελεύτησε δὲ ἐν τῇ Θράκῃ 55
 καὶ οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι ἐκεῖ ἐτάφη, ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι ἐν ταῖς
 Ἀθήναις ἠνέχθη αὐτοῦ τὰ ὀστᾶ κρύφα παρὰ τῶν συγγειῶν καὶ οὕτως
 ἐτάφη· οὐ γὰρ ἐξῆν φανερώς θάπτειν ἐν Ἀθήναις τὸν ἐπὶ προδοσίᾳ
 φεύγοντα. ἔστι δὲ αὐτοῦ τάφος πλησίον τῶν πυλῶν, ἐν χωρίῳ τῆς
 30 Ἀττικῆς ὃ Κοίλῃ καλεῖται, καθά φησιν Αὐτυλλος, ἀξιόπιστος ἀνὴρ
 μαρτυρῆσαι καὶ ἱστορίαν γινῶναι καὶ διδάξαι δεινός. καὶ στήλῃ δέ,
 φησὶν, ἔστηκεν ἐν τῇ Κοίλῃ, Ἐουκυδίδης ὁ Ὀλόρου Ἀλιμοῖσις· ἔχουσα
 ἐπίγραμμα. τινὲς δὲ προσέθηκαν καὶ τὸ ἐνθάδε κείται· ἀλλὰ λέγομεν
 ὅτι νοούμενόν ἐστι τοῦτο καὶ προσυπακουόμενον· οὐδὲ γὰρ ἔκειτο ἐν τῷ
 35 ἐπιγράμματι.

Ἔστι δὲ τὴν ιδέαν καὶ τὸν χαρακτῆρα μεγαλοπρεπῆς, ὡς μὴδὲ ἐν 56

- τοῖς οἴκοις ἀφίστασθαι τοῦ μεγαλοπρεποῦς, ἐμβριθῆς τὴν φράσιν, ὑσαφῆς τὴν διάνοιαν διὰ τὸ ὑπερβατοῖς χαίρειν, ὀλίγοις ὀνόμασι πολλὰ πράγματα δηλῶν, καὶ ποικιλώτατος μὲν ἐν τοῖς τῆς λέξεως σχήμασι, κατὰ δὲ τὴν διάνοιαν τοῦναντίον ἀσχημάτιστος· οὔτε γὰρ εἰρωνεῖαι οὔτε ἐπιτιμήσειν οὔτε ταῖς ἐκ πλαγίου ῥήσεσιν οὔτε ἄλλαις τισὶ 5 πανουργίαις πρὸς τὸν ἀκροατὴν κέχρηται, τοῦ Δημοσθένους μάλιστα ἐν 57 τούτοις ἐπιδεικνυμένου τὴν δεινότητα. οἶμαι δὲ οὐκ ἀγνοῖα σχηματισμοῦ τοῦ κατὰ διάνοιαν παρῆναι τὸν Θουκυδίδην τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις πρέποντας καὶ ἀρμόζοντας συντιθέντα τοὺς λόγους· οὐ γὰρ ἔπρεπε Περικλεῖ καὶ Ἀρχιδάμῳ καὶ Νικίᾳ καὶ Βρασίδᾳ, 10 ἀνθρώποις μεγαλόφροσι καὶ γενναίοις καὶ ἥρωικὴν ἔχουσι δόξαν, λόγους εἰρωνείας καὶ πανουργίας περιτιθέναι, ὥς μὴ παρρησίαν ἔχουσι φανερώς ἐλέγχειν καὶ ἀντικρὺς μέμφεσθαι καὶ ὅτι οὖν βούλονται λέγειν. διὰ τοῦτο τὸ ἁπλοστον καὶ ἀνηθοποίητον ἐπετήδευσε, σφῶν κὰν τοῖτοις τὸ προσῆκον καὶ τῇ τέχνῃ δοκοῦν· τεχνίτου γὰρ ἀνδρὸς φυλάξαι τοῖς 15 προσώποις τὴν ἐπιβάλλουσαν δόξαν καὶ τοῖς πράγμασι τὸν ἀκόλουθον κόσμον.
- 58 Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν πραγματείαν αὐτοῦ οἱ μὲν κατέτεμον εἰς δέκα τρεῖς ἱστορίας, ἄλλοι δὲ ἄλλως. ὅμως δὲ ἡ πλείστη καὶ ἡ κοινὴ κεκράτηκε, τὸ μέχρι τῶν ὀκτῶ διηρῆσθαι τὴν πραγματείαν, ὥς καὶ ἐπέκρινεν ὁ 20 Ἀσκληπιάδης.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΒΙΟΣ

Θουκυδίδης Ἀθηναῖος Ὀλόρου ἦν παῖς, Θράκιον δὲ αὐτῷ τὸ γένος· 1
καὶ γὰρ ὁ πατὴρ αὐτῷ Ὀλορος ἐκ Θράκης εἶχε τοῦτομα. γέγονε δὲ τῶν
Μιλτιάδου συγγενῆς· αὐτίκα γοῦν ἔνθα Μιλτιάδης περὶ Κοίλην τέθαιπται,
ἐνταῦθα καὶ Θουκυδίδης τέθαιπται. ὁ δὲ Μιλτιάδης ἔγχε τοῦ Θρακῶν
5 βασιλέως θυγατέρα Ἠγησιπύλην. γέγονε δὲ Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμ- 2
νουσίου μαθητῆς, δεινοῦ λέγειν καὶ ὑπόπτου γενομένου τοῖς δικαστηρίοις.
καὶ διὰ ταῦτα λέγοντος μὲν οὐκ ἠνείχοντο αὐτοῦ, γράφειν δὲ ἐπεχείρησε
τοὺς λόγους, καὶ ἐξέδωκε τοῖς δεομένοις. ἐμαρτύρησε δὲ αὐτῷ καὶ
Θουκυδίδης ὁ μαθητῆς ὅτι ἂν ᾧ σύμβουλος γένοιτο, ἄριστα ἐκείνος
10 ἀπῆλλαττεν εἰς τὰς δίκας. ἀλλ' ὁ μὲν ἔδοξε πονηρὸς [Ἀντιφῶν] εἶναι,
καὶ περὶ τέλη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κριθεὶς προδοσίας, ὥς
Λακεδαιμονίοις μὲν τὰ ἄριστα κατὰ πρεσβείαν παραινέσας, Ἀθηναίοις δὲ
ἀλυσιτελέστατα, ἐάλω. καὶ σὺν οὐτῷ διεφθάρησαν Ἀρχεπτύλεμος καὶ
Ὀνομακλῆς, ὧν καὶ κατεσκάφησαν καὶ αἱ οἰκίαι, καὶ τὸ γένος τὸ μὲν
15 διεφθάρη, τὸ δὲ ἄτιμον ἐγένετο. στρατηγικὸς δὲ ἀνὴρ ὁ Θουκυδίδης 3
γενόμενος καὶ τὰ περὶ Θάσον πιστευθεὶς μέταλλα πλούσιος μὲν ἦν καὶ
μέγα ἐδύνατο, ἐν δὲ τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ αἰτίαν ἔσχε προδοσίας
ἐκ βραδυτῆτός τε καὶ ὀλιγωρίας. ἔτυχε μὲν γὰρ Βρασίδας τὰς ἐπὶ
Θράκης καταλυβὼν πόλεις Ἀθηναίων, ἀφιστὰς μὲν Ἀθηναίων, Λακε-
20 δαιμονίοις δὲ προστιθείς· κἀνταῦθα δέον ταχέως ἀναπλεῦσαι καὶ
σῶσαι μὲν τὴν Ἡϊόνα ἐγγὺς κειμένην, περιποιῆσαι δὲ τὴν Ἀμφίπολιν,
μέγα κτήμα τοῖς Ἀθηναίοις, τὴν μὲν Ἡϊόνα ἐδυνήθη φθάσας σῶσαι, τὴν
δὲ Ἀμφίπολιν ἀπώλεσεν. καίτοι Κλέων βοηθῶν ταῖς ἐπὶ Θράκης
πόλεσι κατέπλευσε μὲν εἰς Ἀμφίπολιν, ἀλλ' ὅμως μίχης γενομένης
25 Βρασίδας μὲν ὁ Λακεδαιμόνιος ἐνίκησεν αὐτόν, Κλέων δὲ ἀπέθανεν ὑπὸ
Μυρκινίου πελταστοῦ βληθείς. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὁ Βρασίδας τῆς νίκης

αἰσθόμενος ἀπέθανε, καὶ Ἀμφίπολις Ἀθηναίων ἀπέστη, Λακεδαιμονίων δὲ ἐγένετο· ἔνθα καὶ τὰ Ἀγνώνεια οἰκοδομήματα καθελόντες οἱ Ἀμφιπολίται Βρασίδεια ἐκάλεσαν, μισήσαντες μὲν τὴν Ἀττικὴν ἀποικίαν, λακωνίσαντες δὲ καὶ τούτῳ καὶ τὴν τιμὴν μεταθέντες εἰς Λακεδαίμονα.

- 4 Γενόμενος δὲ φυγὰς ὁ Θουκυδίδης ἐσχόλαξε τῇ συγγραφῇ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ διὰ τοῦτο δοκεῖ πολλὰ χαρίζεσθαι μὲν Λακεδαιμονίοις, κατηγορεῖν δὲ Ἀθηναίων τὴν τυραννίδα καὶ πλεονεξίαν· οὐ γὰρ καιρὸς αὐτῷ κατεπεῖν Ἀθηναίων ἐγένετο, Κορινθίων κατηγορούντων ἢ Λακεδαιμονίων μεμφομένων ἢ Μιτυληναίων αἰτιωμένων, πολὺς ἐν τοῖς ἐγκλήμασι τοῖς Ἀττικοῖς ἐρρῦη, καὶ τὰς μὲν νίκας τὰς 10 Λακωνικὰς ἐξῆρε τῷ λόγῳ, τὰς δὲ ξυμφορὰς ἠῤῃξε τὰς Ἀττικάς, ὅπου 5 καὶ τὰς ἐν Σικελίᾳ. πέπαυται δὲ τὸ τῆς συγγραφῆς ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῇ περὶ Κυνὸς σῆμα, τοῦτέστι περὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ἔνθα δοκοῦσι καὶ νενικηκέναι Ἀθηναῖοι. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἐτέροις γράφειν κατέλιπε, Ξενοφῶντι καὶ Θεοπόμπῳ· εἰσὶ δὲ καὶ αἱ ἐφεξῆς μάχαι· οὔτε γὰρ τὴν 15 δειτέραν ναυμαχίαν τὴν περὶ Κυνὸς σῆμα, ἣν Θεόπομπος εἶπεν, οὔτε τὴν περὶ Κύζικον, ἣν ἐνίκᾳ Θρασύβουλος καὶ Θηραμένης καὶ Ἀλκιβιάδης, οὔτε τὴν ἐν Ἀργινοῦσαις ναυμαχίαν, ἔνθα νικῶσιν Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίους, οὔτε τὸ κεφάλαιον τῶν κακῶν τῶν Ἀττικῶν, τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, ὅπου καὶ τὰς ναῦς ἀπώλεσαν Ἀθηναῖοι καὶ τὰς 20 ἐξῆς ἐλπίδας· καὶ γὰρ τὸ τεῖχος αὐτῶν καθηρέθη καὶ ἡ τῶν τριάκοντα τυραννὶς κατέστη καὶ πολλαῖς συμφοραῖς περιέπεσεν ἡ πόλις, ἥς ἡκρίβωσε Θεόπομπος.

- 6 Ἦν δὲ τῶν πάντων κατὰ γένος Ἀθήνησι δοξαζομένων ὁ Θουκυδίδης. δεινὸς δὲ δόξας εἶναι ἐν τῷ λέγειν πρὸ τῆς συγγραφῆς προέστη τῶν 25 πραγμάτων. πρῶτην δὲ τῆς ἐν τῷ λέγειν δεινότητος τήνδε ἐποίησατο τὴν ἐπίδειξιν· Πυριλάμπης γάρ τις τῶν πολιτῶν ἄνδρα φίλον καὶ ἐρώμενον ἴδιον διὰ τινα ζηλοτυπήσας ἐφόνευσε, ταύτης δὲ τῆς δίκης ἐν Ἀρείῳ πάγῳ κρινομένης πολλὰ τῆς ἰδίας σοφίας ἐπεδείξατο, ἀπολογίαὶν ποιούμενος ὑπὲρ τοῦ Πυριλάμπους, καὶ Περικλέους κατηγορούντος 30 ἐνίκᾳ. ὅθεν καὶ στρατηγὸν αὐτὸν ἐλομένων Ἀθηναίων ἄρχων προέστη 7 τοῦ δήμου. μεγάλῳφρων δὲ ἐν τοῖς πράγμασι γενόμενος, αἶτε φιλοχρηματῶν, οὐκ εἶατο πλείονα χρόνον προστατεῖν τοῦ δήμου. πρῶτον μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ Ξενοκρίτου, ὡς Σύβαριν ἀποδημήσας, ὡς ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας, συγχύσεως δικαστηρίου φεύγων εἰλῶ· ὕστερον δὲ ἐξοστρα- 35 κίζεται ἔτη δέκα. φεύγων δὲ ἐν Αἰγίνῃ διέτριβε, κακεῖ λέγεται τὰς

14 κατέλειπεν E 29 κρινομένης Bekker: κινουμένης codd.
33 εἶατο Bekker: εἰατὸν vel εἶα τὸν codd.

ιστορίας αὐτὸν συντάξασθαι. τότε δὲ τὴν φιλαργυρίαν αὐτοῦ μάλιστα φανεράν γενέσθαι· ἅπαντας γὰρ Αἰγινήτας κατατοκίζων ἀνοστήτους ἐποίησεν.

Μετὰ <δὲ> τὴν ἱστορίαν φασὶ συνετάχθαι τῇ συγγραφῇ τὸ προοίμιον, 8
 5 ἐπεὶ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ μέμνηται γεγονότων, ὥσπερ τῆς Δήλου καθάρσεως, ἣν περὶ τὸ ἑβδομον ἔτος ἐπὶ Εὐθύνου ἄρχοντος γεγενῆσθαι φασιν. μέμνηται δὲ ἐν αὐτῷ καὶ τῆς τοῦ πολέμου τελευτῆς λέγων ‘ἐς τὴν τελευτὴν τοῦδε τοῦ πολέμου.’ ἀλλὰ καὶ ἐν ἀρχῇ φησὶ ‘κίνησις γὰρ αὕτη δὴ μεγίστη τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο καὶ μέρει τινι τῶν βαρβάρων,
 10 ὥς δὲ εἰπεῖν καὶ ἐπὶ πλείστον ἀνθρώπων.’ πληρώσεις δὲ τὴν ὑγδόην 9 ἱστορίαν ἀπέθανε νόσῳ· σφάλλονται γὰρ οἱ λέγοντες μὴ Θουκυδίδου εἶναι τὴν ὑγδόην, ἀλλ’ ἐτέρου συγγραφέως. τελευτήσας δ’ ἐν Ἀθήνῃσιν 10 ἐτάφη πλησίον τῶν Μελιτίδων πυλῶν, ἐν χωρίῳ τῆς Ἀττικῆς ὃ προσγορεῖται Κοίλῃ, εἴτε αὐτὸς ἐπανελθὼν Ἀθήναζε ἐκ τῆς φυγῆς τοῦ
 15 ὀρισθέντος χρόνου πληρωθέντος, καὶ τελευτήσας ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, εἴτε μετακομισθέντων αὐτοῦ τῶν ὁστέων ἀπὸ Θράκης, ἐκεῖ καταστρέψαντος τὸν βίον· λέγεται γὰρ ἐπ’ ἀμφοτέρα. καὶ στήλῃ τις ἀνέστηκεν ἐν τῇ Κοίλῃ τοῦτο ἔχουσα τὸ ἐπίγραμμα ‘Θουκυδίδης Ὀλόρου Ἀλιμούσις ἐνθάδε κεῖται.’

.4 δὲ add. Stephanus

13 Μελιτίδων recc.: Μιλτιάδων codd.

SIGLA

A = cod. Parisinus suppl. Gr. 255

P = cod. Vaticanus 126

C = cod. Laurentianus LXIX. 2

E = cod. Palatinus 252

F = cod. Monacensis 430

G = cod. Monacensis 228

M = cod. Britannicus 11, 727

A¹B¹ etc. = scriptura a prima manu correcta

a b etc. = scriptura a manu recentiore substituta vel
adscripta

[A] [B] etc. = verba in codice olim exarata hodie vel
evanida vel exesa

γρ. = scriptura signo γρ(ἀφ'ἑται) addito adscripta

codd. = consensus codicum A B C E F G M

recc. = unus vel plures e codicibus recentioris aevi

vulgo = scriptura in editionibus vulgata

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Α

Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ξυνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελο- 1
 πονησιῶν καὶ Ἀθηναίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους,
 ἀρξάμενος εὐθύς καθισταμένου καὶ ἐλπίσας μέγαν τε ἔσεσθαι
 καὶ ἀξιολογώτατον τῶν προγεγενημένων, τεκμαιρόμενος ὅτι
 5 ἀκμάζοντες τε ἦσαν ἐς αὐτὸν ἀμφοτέρωι παρασκευῇ τῇ πάσῃ
 καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ὄρωι ξυνιστάμενον πρὸς ἑκατέρους,
 τὸ μὲν εὐθύς, τὸ δὲ καὶ διαροοῦμενον. κίνησις γὰρ αὕτη 2
 μεγίστη δὴ τοῖς Ἑλλήσιιν ἐγένετο καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρ-
 βάρων, ὡς δὲ εἰπεῖν καὶ ἐπὶ πλείστον ἀνθρώπων. τὰ γὰρ 3
 10 πρὸ αὐτῶν καὶ τὰ ἔτι παλαιότερα σαφῶς μὲν εὐρεῖν διὰ
 χρόνου πλήθος ἀδύνατα ἦν, ἐκ δὲ τεκμηρίων ὧν ἐπὶ μακρό-
 τατον σκοποῦντί μοι πιστεῦσαι ξυμβαίνει οὐ μεγάλα νομίζω
 γενέσθαι οὔτε κατὰ τοὺς πολέμους οὔτε ἐς τὰ ἄλλα. φαί- 2
 νεται γὰρ ἡ νῦν Ἑλλὰς καλουμένη οὐ πάλαι βεβαίως
 15 οἰκουμένη, ἀλλὰ μεταναστώσεις τε οὔσαι τὰ πρότερα καὶ
 ῥαδίως ἕκαστοι τὴν ἑαυτῶν ἀπολείποντες βιαζόμενοι ὑπό-
 τινων αἰεὶ πλειόνων. τῆς γὰρ ἐμπορίας οὐκ οὔσης, οὐδ' 2
 ἐπιμυγνύντες ἀδεῶς ἀλλήλοις οὔτε κατὰ γῆν οὔτε διὰ θα-
 λάσσης, νεμόμενοί τε τὰ αὐτῶν ἕκαστοι ὅσον ἀποζῆν καὶ

c. i. i—c. 15. i κατεστρέφοντο suppl. c foll. ii-vii

c. i. i—c. 3. 2 τοῦτο suppl. m fol. i

5 ἦσαν F g Schol. Plat. Rep. 449 A Suid. Phot. : ἦσαν cett. 8 δὴ
 μεγίστη F Dion. Hal. 11 ἀδύνατον F' G Dion. Hal. 19 ἑαυτῶν Schol.

THUC.

1

History of Greece in relation to the Peloponnesian War
 which Thucydides considered the greatest of all wars

- περιουσίαν χρημάτων οὐκ ἔχοντες οὐδὲ γῆν φυτεύοντες,
 ἄδηνον ὃν ὁπότε τις ἐπελθὼν καὶ ἀτειχίστων ἅμα ὄντων
 ἄλλος ἀφαιρήσεται, τῆς τε καθ' ἡμέραν ἀναγκαίου τροφῆς
 πανταχοῦ ἂν ἡγούμενοι ἐπικρατεῖν, οὐ χαλεπῶς ἀπαρίσταντο,
 καὶ δι' αὐτὸ οὔτε μεγέθει πόλεων ἴσχυον οὔτε τῇ ἄλλῃ 5
 3 παρασκευῇ. μάλιστα δὲ τῆς γῆς ἡ ἀρίστη αἰεὶ τὰς μετα-
 βολὰς τῶν οἰκητόρων εἶχεν, ἥ τε νῦν Θεσσαλία καλουμένη
 καὶ Βοιωτία Πελοποννήσου τε τὰ πολλὰ πλὴν Ἀρκαδίας,
 4 τῆς τε ἄλλης ὅσα ἦν κράτιστα. διὰ γὰρ ἀρετὴν γῆς αἷ τε
 δυνάμεις τισὶ μείζους ἐγγιγνόμεναι στάσεις ἐνεποιοῦν ἐξ ὧν 10
 ἐφθείροντο, καὶ ἅμα ὑπὸ ἀλλοφύλων μᾶλλον ἐπεβουλεύοντο.
 5 τὴν γοῦν Ἀττικὴν ἐκ τοῦ ἐπὶ πλείστον διὰ τὸ λεπτόγεων
 6 ἀστασίαστον οὔσαν ἀνθρώποι ὥκουν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ. καὶ
 παράδειγμα τόδε τοῦ λόγου οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι διὰ τὰς
 μετοικίας ἐς τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως αὐξηθῆναι. ἐκ γὰρ τῆς 15
 ἄλλης Ἑλλάδος οἱ πολέμῳ ἢ στάσει ἐκπίπτοντες παρ'
 Ἀθηναίους οἱ δυνατώτατοι ὥς βέβαιον ὃν ἀνεχώρουν, καὶ
 πολῖται γιγνόμενοι εὐθὺς ὑπὸ παλαιοῦ μείζω ἔτι ἐποίησαν
 πλήθει ἀνθρώπων τὴν πόλιν, ὥστε καὶ ἐς Ἰωνίαν ὕστερον
 ὥς οὐχ ἱκανῆς οὔσης τῆς Ἀττικῆς ἀποικίας ἐξέπεμψαν. 20
 3 Δηλοὶ δέ μοι καὶ τόδε τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν οὐχ ἥκιστα
 πρὸ γὰρ τῶν Τρωικῶν οὐδὲν φαίνεται πρότερον κοινῇ ἐργα-
 2 σαμένη ἢ Ἑλλάς. δοκεῖ δέ μοι, οὐδὲ τοῦνομα τοῦτο ξύμπασά
 πω εἶχεν, ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸ Ἑλληνος τοῦ Δευκαλίωνος καὶ
 πάνν οὐδὲ εἶναι ἢ ἐπὶ κλησις αὕτη, κατὰ ἔθνη δὲ ἄλλα τε 25
 καὶ τὸ Πελασγικὸν ἐπὶ πλείστον ἀφ' ἐαυτῶν τὴν ἐπωνυμίαν
 παρέχεσθαι, Ἑλληνος δὲ καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ ἐν τῇ Φθιώ-
 τιδι ἰσχυσάντων, καὶ ἐπαγομένων αὐτοὺς ἐπ' ὠφελίᾳ ἐς τὰς
 ἄλλας πόλεις, καθ' ἐκάστους μὲν ἤδη τῇ ὁμιλίᾳ μᾶλλον
 καλεῖσθαι Ἑλλήνας, οὐ μέντοι πολλοῦ γε χρόνου [ἐδύνατο] 30
 3 καὶ ἅπασιν ἐκνικῆσαι. τεκμηριοὶ δὲ μάλιστα Ὅμηρος· πολλῶ

15 μετοικίας ἐς] μετοικήσεις Ullrich
 cett. 30 ἐδύνατο om. M

27 Φθιώτιδι Ef: Φθιωτία

γὰρ ὕστερον ἔτι καὶ τῶν Τρωικῶν γενόμενος οὐδαμοῦ τοὺς
 ξύμπαντας ὠνόμασεν, οὐδ' ἄλλους ἢ τοὺς μετ' Ἀχιλλέως ἐκ
 τῆς Φθιώτιδος, οἵπερ καὶ πρῶτοι Ἕλληνες ἦσαν, Δαναοὺς
 δὲ ἐν τοῖς ἔπεισι καὶ Ἀργεῖους καὶ Ἀχαιοὺς ἀνακαλεῖ. οὐ μὴν
 5 οὐδὲ βαρβάρους εἶρηκε διὰ τὸ μηδὲ Ἕλληνάς πω, ὥς ἐμοὶ
 δοκεῖ, ἀντίπαλον ἐς ἐν ὄνομα ἀποκεκρίσθαι. οἱ δ' οὖν ὥς 4
 ἕκαστοι Ἕλληνες κατὰ πόλεις τε ὅσοι ἀλλήλων ξυνέεισαν
 καὶ ξύμπαντες ὕστερον κληθέντες οὐδὲν πρὸ τῶν Τρωικῶν
 δι' ἀσθένειαν καὶ ἀμειξίαν ἀλλήλων ἀθρόοι ἐπραξαν. ἀλλὰ
 10 καὶ ταύτην τὴν στρατείαν θαλάσσῃ ἤδη πλείω χρώμενοι
 ξυνεξήλθον.

Μίνως γὰρ παλαίτατος ὢν ἀκοῇ ἴσμεν ναυτικὸν ἐκτίησας 4
 καὶ τῆς νῦν Ἑλληνικῆς θαλάσσης ἐπὶ πλείστον ἐκράτησε
 καὶ τῶν Κυκλάδων νήσων ἥρξέ τε καὶ οἰκιστὴς πρῶτος τῶν
 15 πλείστων ἐγένετο, Κἄρας ἐξελάσας καὶ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας
 ἡγεμόνας ἐγκαταστήσας· τό τε ληστικόν, ὥς εἰκός, καθήρει
 ἐκ τῆς θαλάσσης ἐφ' ὅσον ἐδύνατο, τοῦ τὰς προσόδους μᾶλλον
 ἰέναι αὐτῷ. οἱ γὰρ Ἕλληνες τὸ πάλαι καὶ τῶν βαρβάρων 5
 οἷ τε ἐν τῇ ἡπείρῳ παραθαλάσσιοι καὶ ὅσοι νήσους εἶχον,
 20 ἐπειδὴ ἥρξαντο μᾶλλον περαιοῦσθαι ναυσὶν ἐπ' ἀλλήλους,
 ἐτράποντο πρὸς ληστείαν, ἡγουμένων ἀνδρῶν οὐ τῶν ἀδυνα-
 τωτάτων κέρδους τοῦ σφετέρου αὐτῶν ἕνεκα καὶ τοῖς ἀσθεινέσι
 τροφῆς, καὶ προσπίπτοντες πόλεσιν ἀτειχίστοις καὶ κατὰ
 κώμας οἰκουμέναις ἥρπαζον καὶ τὸν πλείστον τοῦ βίου ἐν-
 25 τεύθεν ἐποιοῦντο, οὐκ ἔχοντός πω αἰσχύνην τούτου τοῦ ἔργου,
 φέροντος δέ τι καὶ δόξης μᾶλλον· δηλοῦσι δὲ τῶν τε ἡπειρω- 2
 τῶν τινὲς ἔτι καὶ νῦν, οἷς κόσμος καλῶς τοῦτο δρᾶν, καὶ οἱ
 παλαιοὶ τῶν ποιητῶν τὰς πύστις τῶν καταπλεούντων παντα-
 χοῦ ὁμοίως ἐρωτῶντες εἰ λησταὶ εἰσιν, ὥς οὔτε ὢν πυνθά-
 30 νονται ἀπαξιούντων τὸ ἔργον, οἷς τε ἐπιμελὲς εἶη εἰδέναι
 οὐκ ὀνειδιζόντων. ἐλήζοντο δὲ καὶ κατ' ἡπείρου ἀλλήλους. 3

I ὕστερος γρ. Schol.

II ξυνεξήλθον Cobet: ξυνήλθον codd.:

exierant Valla

16 καταστήσας G (corr. G') M

ληστικὸν G M

καθήρει] ἐκάθηρε Schol. Aristid. 87, 9 D

24 τὸν] τὸ A? G

- καὶ μέχρι τοῦδε πολλὰ τῆς Ἑλλάδος τῷ παλαιῷ τρόπῳ
 νέμεται περί τε Λοκροὺς τοὺς Ὀζόλας καὶ Αἰτωλοὺς καὶ
 Ἀκαρνᾶνας καὶ τὴν ταύτην ἡπειρον. τό τε σιδηροφορεῖσθαι
 τούτοις τοῖς ἡπειρώταις ἀπὸ τῆς παλαιᾶς ληστείας ἐμμεμέ-
 6 νηκεν· πᾶσα γὰρ ἡ Ἑλλὰς ἐσιδηροφόρει διὰ τὰς ἀφάρκτους
 τε οἰκήσεις καὶ οὐκ ἀσφαλεῖς παρ' ἀλλήλους ἐφόδους, καὶ
 ξυνήθη τὴν δίαιταν μεθ' ὅπλων ἐποιήσαντο ὥσπερ οἱ βάρ-
 2 βαροι. σημεῖον δ' ἐστὶ ταῦτα τῆς Ἑλλάδος ἔτι οὕτω
 νεμόμενα τῶν ποτὲ καὶ ἐς πάντας ὁμοίων διαιτημάτων.
 3 Ἐν τοῖς πρῶτοι δὲ Ἀθηναῖοι τὸν τε σίδηρον κατέθεντο
 καὶ ἀνειμένῃ τῇ διαίτῃ ἐς τὸ τρυφερώτερον μετέστησαν. καὶ
 οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῖς τῶν εὐδαιμόνων διὰ τὸ ἀβροδίατον οὐ
 πολὺς χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνάς τε λινοὺς ἐπαύσαντο φοροῦντες
 καὶ χρυσῶν τεττίγων ἐνέρσει κρωβύλον ἀναδούμενοι τῶν ἐν
 τῇ κεφαλῇ τριχῶν· ἀφ' οὗ καὶ Ἰώνων τοὺς πρεσβυτέρους 15
 4 κατὰ τὸ ξυγγενὲς ἐπὶ πολὺ αὕτη ἡ σκευὴ κατέσχευεν. μετρία
 δ' αὖ ἐσθῆτι καὶ ἐς τὸν νῦν τρόπον πρῶτοι Λακεδαιμόνιοι
 ἐχρήσαντο καὶ ἐς τὰ ἄλλα πρὸς τοὺς πολλοὺς οἱ τὰ μείζω
 5 κεκτημένοι ἰσοδίατοι μάλιστα κατέστησαν. ἐγυμνώθησάν
 τε πρῶτοι καὶ ἐς τὸ φανερόν ἀποδύντες λίπα μετὰ τοῦ 20
 γυμνάζεσθαι ἠλείψαντο· τὸ δὲ πάλαι καὶ ἐν τῷ Ὀλυμπικῷ
 ἀγῶνι διαζώματα ἔχοντες περὶ τὰ αἰδοῖα οἱ ἀθληταὶ ἡγωνί-
 ζοντο, καὶ οὐ πολλὰ ἔτη ἐπειδὴ πέπανται. ἔτι δὲ καὶ ἐν
 τοῖς βαρβάροις ἔστιν οἷς νῦν, καὶ μάλιστα τοῖς Ἀσιανοῖς,
 πυγμῆς καὶ πάλης ἄθλα τίθεται, καὶ διεζωμένοι τοῦτο δρῶσιν. 25
 6 πολλὰ δ' ἂν καὶ ἄλλα τις ἀποδείξειε τὸ παλαιὸν Ἑλληνικὸν
 ὁμοιότροπον τῷ νῦν βαρβαρικῷ διαιωόμενον.
 7 Τῶν δὲ πόλεων ὅσαι μὲν νεώτατα ᾤκίσθησαν καὶ ἤδη πλωι-
 μωτέρων ὄντων, περιουσίας μᾶλλον ἔχουσαι χρημάτων ἐπ'
 αὐτοῖς τοῖς αἰγιαλοῖς τείχεσιν ἐκτίζοντο καὶ τοὺς ἰσθμοὺς 30
 ἀπελάμβανον ἐμπορίας τε ἕνεκα καὶ τῆς πρὸς τοὺς προσοίκους

14 ἐν ἔρσει (vel ἔρσει) E G Schol. 16 κατασκευῇ A B F 23 πέ-
 πανται Reiske 25 διεζωμένοι Phot. Snid.: διεζωσμένοι codd.
 30 ἐκτίζοντο καὶ τείχεσι Herwerden

ἕκαστοι ἰσχύος· αἱ δὲ παλαιαὶ διὰ τὴν ληστείαν ἐπὶ πολὺ
 ἀντίσχουσιν ἀπὸ θαλάσσης μᾶλλον ὥκισθησαν, αἱ τε ἐν
 ταῖς νήσοις καὶ ἐν ταῖς ἡπείροις (ἔφερον γὰρ ἀλλήλους τε
 καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι ὄντες οὐ θαλάσσιοι κάτω ὥκουν), καὶ
 5 μέχρι τοῦδε ἔτι ἀνφικισμένοι εἰσίν. καὶ οὐχ ἦσσαν λησταὶ 8
 ἦσαν οἱ νησιῶται, Κᾱρές τε ὄντες καὶ Φοίνικες· οὗτοι γὰρ
 δὴ τὰς πλείστας τῶν νήσων ὥκησαν. μαρτύριον δέ· Δήλου
 γὰρ καθαιρομένης ὑπὸ Ἀθηναίων ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ καὶ
 τῶν θηκῶν ἀναιρεθεισῶν ὅσαι ἦσαν τῶν τεθνεώτων ἐν τῇ
 10 νήσῳ, ὑπὲρ ἡμισυ Κᾱρες ἐφάνησαν, γνωσθέντες τῇ τε σκευῇ
 τῶν ὅπλων ξυντεθαμμένη καὶ τῷ τρόπῳ ᾧ νῦν ἔτι θάπτουσιν.
 καταστάντος δὲ τοῦ Μίνω ναυτικοῦ πλωιμώτερα ἐγένετο 2
 παρ' ἀλλήλους (οἱ γὰρ ἐκ τῶν νήσων κακοῦργοι ἀνέστησαν
 ὑπ' αὐτοῦ, ὅτεπερ καὶ τὰς πολλὰς αὐτῶν κατῴκιζε), καὶ 3
 15 οἱ παρὰ θάλασσαν ἄνθρωποι μᾶλλον ἤδη τὴν κτήσιν τῶν
 χρημάτων ποιούμενοι βεβαιότερον ὥκουν, καὶ τινες καὶ τείχη
 περιεβάλλοντο ὥς πλουσιώτεροι ἑαυτῶν γιγνόμενοι· ἐφίε-
 μνοι γὰρ τῶν κερδῶν οἳ τε ἦσσαν ὑπέμενον τὴν τῶν
 κρεισσόνων δουλείαν, οἳ τε δυνατώτεροι περιουσίας ἔχοντες
 20 προσεποιοῦντο ὑπηκόους τὰς ἐλάσσους πόλεις. καὶ ἐν 4
 τούτῳ τῷ τρόπῳ μᾶλλον ἤδη ὄντες ὕστερον χρόνῳ ἐπὶ
 Τροίαν ἐστράτευσαν.

Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ τῶν τότε δυνάμει προύχων καὶ 9
 οὐ τοσοῦτον τοῖς Τυνδάρεω ὄρκοις κατειλημμένους τοὺς
 25 Ἑλένης μνηστήρας ἄγων τὸν στόλον ἀγεῖραι. λέγουσι δὲ 2
 καὶ οἱ τὰ σαφέστατα Πελοποννησίων μνήμη παρὰ τῶν
 πρότερον δεδεγμένοι Πέλοπά τε πρῶτον πλήθει χρημάτων,
 ἃ ἦλθεν ἐκ τῆς Ἀσίας ἔχων ἐς ἀνθρώπους ἀπόρους, δύνανται
 περιποιησάμενον τὴν ἐπωνυμίαν τῆς χώρας ἐπηλυν ὄντα ὁμως
 30 σχεῖν, καὶ ὕστερον τοῖς ἐκγόνοις ἔτι μείζω ξυνερεχθῆναι,

2 ἀντίσχουσιν Porro : ἀντισχοῦσαν EG : ἀντισχοῦσαι cett. 7 ὥκισ-
 σαν B 17 ὥς . . . γιγνόμενοι add. G in marg., om. M
 29 ἐπηλυν Stahl : ἐπηλύτην codd. 30 post ἐκγόνοις add. οἷον
 Ἀτρεΐ Ἀγαμέμνονι ABEF

Εὐρυσθέως μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ ὑπὸ Ἡρακλειδῶν ἀποθανόντος,
 Ἀτρέως δὲ μητρὸς ἀδελφοῦ ὄντος αὐτῷ, καὶ ἐπιτρέψαντος
 Εὐρυσθέως, ὅτ' ἐστράτευε, Μυκῆνας τε καὶ τὴν ἀρχὴν κατὰ
 τὸ οἰκεῖον Ἀτρεῖ (τυγχάνειν δὲ αὐτὸν φεύγοντα τὸν πατέρα
 διὰ τὸν Χρυσίππου θάνατον), καὶ ὥς οὐκέτι ἀνεχώρησεν 5
 Εὐρυσθεὺς, βουλομένων καὶ τῶν Μυκηναίων φόβῳ τῶν
 Ἡρακλειδῶν καὶ ἅμα δυνατὸν δοκοῦντα εἶναι καὶ τὸ πλῆ-
 θος τεθεραπευκότα τῶν Μυκηναίων τε καὶ ὅσων Εὐρυσθεὺς
 ἦρχε τὴν βασιλείαν Ἀτρέα παραλαβεῖν, καὶ τῶν Περσειδῶν
 3 τοὺς Πελοπίδας μείζους καταστήναι. ἃ μοι δοκεῖ Ἀγαμέμ- 10
 νων παραλαβὼν καὶ ναυτικῷ [τε] ἅμα ἐπὶ πλέον τῶν ἄλλων
 ἰσχύσας, τὴν στρατείαν οὐ χάριτι τὸ πλέον ἢ φόβῳ ξυν-
 4 αγαγὼν ποιήσασθαι. φαίνεται γὰρ ναυσί τε πλείσταις αὐτὸς
 ἀφικόμενος καὶ Ἀρκάσι προσπαρασχών, ὥς Ὅμηρος τοῦτο
 δεδήλωκεν, εἴ τῳ ἱκανὸς τεκμηριῶσαι. καὶ ἐν τοῦ σκήπτρου 15
 ἅμα τῇ παραδόσει εἴρηκεν αὐτὸν πολλῇσι νήσοισι καὶ Ἀργεῖ
 παντὶ ἀνάσσειν· οὐκ ἂν οὖν νήσων ἔξω τῶν περιοικίδων
 (αὗται δὲ οὐκ ἂν πολλαὶ εἶεν) ἡπειρώτης ὦν ἐκράτει, εἰ μὴ τι
 καὶ ναυτικὸν εἶχεν. εἰκάξειν δὲ χρὴ καὶ ταύτῃ τῇ στρατείᾳ
 οἶα ἦν τὰ πρὸ αὐτῆς. 20

10 Καὶ ὅτι μὲν Μυκῆναι μικρὸν ἦν, ἢ εἴ τι τῶν τότε πόλισμα
 νῦν μὴ ἀξιόχρεων δοκεῖ εἶναι, οὐκ ἀκριβεῖς ἂν τις σημείῳ
 χρώμενος ἀπιστοίῃ μὴ γενέσθαι τὸν στόλον τοσοῦτον ὅσον
 2 οἷ τε ποιηταὶ εἰρήκασιν καὶ ὁ λόγος κατέχει. Λακεδαιμονίων
 γὰρ εἰ ἡ πόλις ἐρημωθεῖν, λειφθεῖν δὲ τά τε ἱερὰ καὶ τῆς 25
 κατασκευῆς τὰ ἐδάφη, πολλὴν ἂν οἶμαι ἀπιστίαν τῆς δυνά-
 μεως προελθόντος πολλοῦ χρόνου τοῖς ἔπειτα πρὸς τὸ κλέος
 αὐτῶν εἶναι (καίτοι Πελοποννήσου τῶν πέντε τὰς δύο μοῖρας
 νέμονται, τῆς τε ξυμπάσης ἡγοῦνται καὶ τῶν ἔξω ξυμμάχων
 πολλῶν· ὅμως δὲ οὔτε ξυνοικισθείσης πόλεως οὔτε ἱεροῖς 30
 καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσι χρησαμένης, κατὰ κόμας δὲ τῷ

11 τε sccl. Krüger: δὲ Stahl
 στρατιὰν codd. 19 στρατεία Aem. Portus: στρατιὰ codd.
 ξυνοικισθείσης add. τῆς Stephanus

12 στρατείαν Aem. Portus:

30 post

παλαιῷ τῆς Ἑλλάδος τρόπῳ οἰκισθείσης, φαίνοιτ' ἂν ὑπο-
 δεεστέρα), Ἀθηναίων δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο παθόντων διπλασίαν
 ἂν τὴν δύναμιν εἰκάζεσθαι ἀπὸ τῆς φανεράς ὄψεως τῆς
 πόλεως ἢ ἔστιν. οὐκ οὐκ ἀπιστεῖν εἰκός, οὐδὲ τὰς ὄψεις 3
 5 τῶν πόλεων μᾶλλον σκοπεῖν ἢ τὰς δυνάμεις, νομίζειν δὲ
 τὴν στρατείαν ἐκείνην μεγίστην μὲν γενέσθαι τῶν πρὸ
 αὐτῆς, λειπομένην δὲ τῶν νῦν, τῇ Ὀμήρου αὖ ποιήσῃ εἴ
 τι χρὴ κἀνταῦθα πιστεῦναι, ἣν εἰκὸς ἐπὶ τὸ μείζον μὲν
 ποιητὴν ὄντα κοσμήσαι, ὅμως δὲ φαίνεται καὶ οὕτως ἐνδεε-
 10 στέρα. πεποίηκε γὰρ χιλίων καὶ διακοσίων νεῶν, τὰς μὲν 4
 Βοιωτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀνδρῶν, τὰς δὲ Φιλοκτῆτου
 πεντήκοντα, δηλῶν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, τὰς μεγίστας καὶ ἐλα-
 χίστας· ἄλλων γοῦν μεγέθους πέρι ἐν νεῶν καταλόγῳ οὐκ
 ἐμνήσθη. αὐτερέται δὲ ὅτι ἦσαν καὶ μάχιμοι πάντες, ἐν
 15 ταῖς Φιλοκτῆτου ναυσὶ δεδήλωκεν· τοξότας γὰρ πάντας
 πεποίηκε τοὺς προσκώπους. περίνεως δὲ οὐκ εἰκὸς πολλοὺς
 ζυμπλεῖν ἔξω τῶν βασιλέων καὶ τῶν μάλιστα ἐν τέλει,
 ἄλλως τε καὶ μέλλοντας πέλαγος περαιώσεσθαι μετὰ σκευῶν
 πολεμικῶν, οὐδ' αὖ τὰ πλοῖα κατάφαρκα ἔχοντας, ἀλλὰ τῷ
 20 παλαιῷ τρόπῳ ληστικώτερον παρεσκευασμένα. πρὸς τὰς 5
 μεγίστας δ' οὖν καὶ ἐλαχίστας ναῦς τὸ μέσον σκοποῦντι
 οὐ πολλοὶ φαίνονται ἐλθόντες, ὥς ἀπὸ πάσης τῆς Ἑλλάδος
 κοινῇ πεμπόμενοι.

Αἴτιον δ' ἦν οὐχ ἡ ὀλιγανθρωπία τοσοῦτον ὅσον ἡ ἀχρη- 11
 25 ματία. τῆς γὰρ τροφῆς ἀπορία τὸν τε στρατὸν ἐλάσσω
 ἤγαγον καὶ ὅσον ἡλπιζον αὐτόθεν πολεμοῦντα βιοτεύσειν,
 ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμενοι μάχῃ ἐκράτησαν (δῆλον δέ· τὸ γὰρ
 ἔρμα τῷ στρατοπέδῳ οὐκ ἂν ἔτειχίσαντο), φαίνονται δ'
 οὐδ' ἐνταῦθα πάσῃ τῇ δυνάμει χρησάμενοι, ἀλλὰ πρὸς
 30 γεωργίαν τῆς Χερσονήσου τραπόμενοι καὶ ληστείαν τῆς
 τροφῆς ἀπορία. ἢ καὶ μᾶλλον οἱ Τρῶες αὐτῶν διεσπαρ-

6 στρατείαν c f g: στρατιὰν codd.
 22 ζυνελθόντες G

21 δ' οὖν Bekker: οὖν M: γοῦν

- μένων τὰ δέκα ἔτη ἀντείχον βία, τοῖς αἰεὶ ὑπολειπομένοις
 2 ἀντίπαλοι ὄντες. περιουσίαν δὲ εἰ ἦλθον ἔχοντες τροφῆς
 καὶ ὄντες ἀθρόοι ἀνευ ληστείας καὶ γεωργίας ξυνεχῶς τὸν
 πόλεμον διέφερον, ῥαδίως ἂν μάχῃ κρατοῦντες εἶλον, οἳ
 γε καὶ οὐχ ἀθρόοι, ἀλλὰ μέρει τῷ αἰεὶ παρόντι ἀντείχον, 5
 πολιορκία δ' ἂν προσκαθεζόμενοι ἐν ἐλάσσονί τε χρόνῳ καὶ
 ἀπονώτερον τὴν Τροίαν εἶλον. ἀλλὰ δι' ἀχρηματίαν τὰ τε
 πρὸ τούτων ἀσθενῇ ἦν καὶ αὐτά γε δὴ ταῦτα, ὀνομαστότατα
 τῶν πρὶν γενόμενα, δηλοῦνται τοῖς ἔργοις ὑποδεέστερα ὄντα
 τῆς φήμης καὶ τοῦ νῦν περὶ αὐτῶν διὰ τοὺς ποιητὰς λόγου 10
 12 κατεσχηκότος· ἐπεὶ καὶ μετὰ τὰ Τρωικὰ ἡ Ἑλλὰς ἔτι μετ-
 ἀνίστατό τε καὶ κατῳκίζετο, ὥστε μὴ ἡσυχάσασαν αὖξῃθῃναι.
 2 ἢ τε γὰρ ἀναχώρησις τῶν Ἑλλήνων ἐξ Ἰλίου χρονία γενο-
 μένη πολλὰ ἐνεόχμωσε, καὶ στάσεις ἐν ταῖς πόλεσιν ὥς
 ἐπὶ πολὺ ἐγίγνοντο, ἀφ' ὧν ἐκπίπτουντες τὰς πόλεις ἔκτιζον. 15
 3 Βοιωτοὶ τε γὰρ οἱ νῦν ἐξηκοστῷ ἔτει μετὰ Ἰλίου ἄλωσιν ἐξ
 Ἄρνης ἀναστάντες ὑπὸ Θεσσαλῶν τὴν νῦν μὲν Βοιωτίαν,
 πρότερον δὲ Καδμηίδα γῆν καλουμένην ᾤκισαν (ἦν δὲ αὐτῶν
 καὶ ἀποδασμὸς πρότερον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἀφ' ὧν καὶ ἐς
 Ἰλίον ἐστράτευσαν), Δωριῆς τε ὀγδοηκοστῷ ἔτει ζὺν Ἡρα- 20
 4 κλείδαις Πελοπόννησον ἔσχον. μόλις τε ἐν πολλῷ χρόνῳ
 ἡσυχάσασα ἡ Ἑλλὰς βεβαίως καὶ οὐκέτι ἀνισταμένη ἀποι-
 κίας ἐξέπεμψε, καὶ Ἰωνας μὲν Ἀθηναῖοι καὶ νησιωτῶν τοὺς
 πολλοὺς ᾤκισαν, Ἰταλίας δὲ καὶ Σικελίας τὸ πλεῖστον Πελο-
 ποννήσιοι τῆς τε ἄλλης Ἑλλάδος ἔστιν ἂν χωρία. πάντα δὲ 25
 ταῦτα ὕστερον τῶν Τρωικῶν ἐκτίσθη.
 13 Δυνατωτέρας δὲ γιγνομένης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν χρη-
 μάτων τὴν κτῆσιν ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ποιουμένης τὰ
 πολλὰ τυραννίδες ἐν ταῖς πόλεσι καθίσταντο, τῶν προσόδων
 μειζόνων γιγνομένων (πρότερον δὲ ἦσαν ἐπὶ ῥητοῖς γέρασι 30

4 εἶλον secl. Krüger

c. 30. 2 ὅτι Ἰπ. suppl. f foll. iv, v

c: ᾤκησαν cett.

23 ἐξέπεμπε cf G

6 δ' secl. Krüger

12 ἡσυχάσασα cf

19 ἐν τῇ γῇ ταύτῃ πρότερον cf

27 γιγνομένης G M

8 -νῇ ἦν . . .

18 ᾤκισαν

21 μόλις cf G

πατρικαὶ βασιλείαι), ναυτικά τε ἐξηρτύνετο ἡ Ἑλλάς, καὶ
 τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντείχοντο. πρῶτοι δὲ Κορίνθιοι 2
 λέγονται ἐγγύτατα τοῦ νῦν τρόπου μεταχειρίσαι τὰ περὶ
 τὰς ναῦς, καὶ τριήρεις ἐν Κορίνθῳ πρῶτον τῆς Ἑλλάδος
 5 ναυπηγηθῆναι. φαίνεται δὲ καὶ Σαμίους Ἀμεινοκλῆς Κορίν- 3
 θιος ναυπηγὸς ναῦς ποιήσας τέσσαρας· ἔτη δ' ἐστὶ μάλιστα
 τριακόσια ἐς τὴν τελευταίαν τοῦδε τοῦ πολέμου ὅτε Ἀμεινοκλῆς
 Σαμίους ἦλθεν. ναυμαχία τε παλαιάτη ὧν ἴσμεν γίγνεται 4
 Κορινθίων πρὸς Κερκυραίους· ἔτη δὲ μάλιστα καὶ ταύτη
 10 ἐξήκοντα καὶ διακόσιά ἐστι μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρόνου. οἱ- 5
 κούντες γὰρ τὴν πόλιν οἱ Κορίνθιοι ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ αἰεὶ δὴ
 ποτε ἐμπόριον εἶχον, τῶν Ἑλλήνων τὸ πάλαι κατὰ γῆν τὰ
 πλεῖω ἢ κατὰ θάλασσαν, τῶν τε ἐντὸς Πελοποννήσου καὶ
 τῶν ἔξω, διὰ τῆς ἐκείνων παρ' ἀλλήλους ἐπιμισγόντων,
 15 χρήμασί τε δυνατοὶ ἦσαν, ὥς καὶ τοῖς παλαίοις ποιηταῖς
 δεδῆλωται· ἀφνειὸν γὰρ ἐπωνόμασαν τὸ χωρίον. ἐπειδὴ
 τε οἱ Ἕλληνες μᾶλλον ἔπλωζον, τὰς ναῦς κτησάμενοι τὸ
 ληστικὸν καθήρουν, καὶ ἐμπόριον παρέχοντες ἀμφοτέρω δυνα-
 τὴν ἔσχον χρημάτων προσόδῳ τὴν πόλιν. καὶ Ἰωσὺς ὕστερον 6
 20 πολὺ γίγνεται ναυτικὸν ἐπὶ Κύρου Περσῶν πρῶτου βασιλεύ-
 οντος καὶ Καμβύσου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τῆς τε καθ' ἑαυτοὺς
 θαλάσσης Κύρῳ πολεμοῦντες ἐκράτησάν τινα χρόνον. καὶ
 Πολυκράτης Σάμου τυραννῶν ἐπὶ Καμβύσου ναυτικῶ ἰσχύων
 ἄλλας τε τῶν νήσων ὑπηκόους ἐποιήσατο καὶ Ῥήνειαν ἐλὼν
 25 ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Δηλίῳ. Φωκαῆς τε Μασσαλίαν
 οἰκίζοντες Καρχηδονίους ἐνίκων ναυμαχοῦντες· δυνατώτατα 14
 γὰρ ταῦτα τῶν ναυτικῶν ἦν. φαίνεται δὲ καὶ ταῦτα πολλαῖς
 γενεαῖς ὕστερα γενόμενα τῶν Τρωικῶν τριήρεσι μὲν ὀλίγαις
 χρώμενα, πεντηκοιτόροις δ' ἔτι καὶ πλοίοις μακροῖς ἐξηρτυ-
 30 μένα ὥσπερ ἐκεῖνα. ὀλίγον τε πρὸ τῶν Μηδικῶν καὶ τοῦ 2
 Δαρείου θανάτου, ὃς μετὰ Καμβύσην Περσῶν ἐβασίλευσε,

4 πρῶτον ἐν Κορίνθῳ B c E f

9 καὶ ταύτη c f: om. codd., add. G¹

5 ἐνναυπηγηθῆναι c f suprascr. G¹

- τριήρεις περί τε Σικελίαν τοῖς τυράννοις ἐς πλῆθος ἐγένοντο
καὶ Κερκυραίοις· ταῦτα γὰρ τελευταῖα πρὸ τῆς Ξέρξου στρα-
3 τείας ναυτικά ἀξιόλογα ἐν τῇ Ἑλλάδι κατέστη. Αἰγινήται
γὰρ καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ εἴ τινες ἄλλοι, βραχεὰ ἐκέκτηντο, καὶ
τούτων τὰ πολλὰ πεντηκοντόρους· ὅψέ τε ἀφ' οὗ Ἀθηναίους 5
Θεμιστοκλῆς ἔπεισεν Αἰγινήταις πολεμοῦντας, καὶ ἅμα τοῦ
βαρβάρου προσδοκίμου ὄντος, τὰς ναῦς ποιήσασθαι αἰσπερ
καὶ ἐναυμάχησαν· καὶ αὗται οὐπω εἶχον διὰ πάσης κατα-
στρώματα.
- 15 Τὰ μὲν οὖν ναυτικά τῶν Ἑλλήνων τοιαῦτα ἦν, τὰ τε 10
παλαιὰ καὶ τὰ ὕστερον γεγόμενα. Ἰσχὺν δὲ περιποιήσαντο
ὅμως οὐκ ἐλαχίστην οἱ προσσχόντες αὐτοῖς χρημάτων τε
προσόδῳ καὶ ἄλλων ἀρχῇ· ἐπιπλέοντες γὰρ τὰς νήσους
κατεστρέφοντο, καὶ μάλιστα ὅσοι μὴ διαρκῆ εἶχον χώραν. *sufficient*
- 2 κατὰ γῆν δὲ πόλεμος, ὅθεν τις καὶ δύναμις παρεγένετο, 15
οὐδεὶς ξυνέστη· πάντες δὲ ἦσαν, ὅσοι καὶ ἐγένοντο, πρὸς
ὁμόρους τοὺς σφετέρους ἐκάστοις, καὶ ἐκδήμους στρατείας
πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἐπ' ἄλλων καταστροφῇ οὐκ ἐξῆσαν *autonomous*
οἱ Ἕλληνες. οὐ γὰρ ξυνειστήκεσαν πρὸς τὰς μεγίστας
πόλεις ὑπήκοοι, οὐδ' αὖ αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ἴσης κωὰς στρατείας 20
ἐποιοῦντο, κατ' ἀλλήλους δὲ μᾶλλον ὥς ἕκαστοι οἱ ἀστυγεί-
3 τονες ἐπολέμουν. μάλιστα δὲ ἐς τὸν πάλαι ποτὲ γεγόμενον
πόλεμον Χαλκιδέων καὶ Ἐρετριῶν καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ἐς
16 ξυμμαχίαν ἐκατέρων διέστη. ἐπεγένετο δὲ ἄλλοις τε ἄλλοι *amongst*
κωλύματα μὴ αὐξηθῆναι, καὶ Ἴωσι προχωρησάντων ἐπὶ μέγα 25
τῶν πραγμάτων Κῦρος καὶ ἡ Περσικὴ βασιλεία Κροῖσον
καθελούσα καὶ ὅσα ἐντὸς Ἄλφειου ποταμοῦ πρὸς θάλασσαν
ἐπεστράτευσεν καὶ τὰς ἐν τῇ ἡπείρῳ πόλεις ἐδούλωσε,
Δαρείος τε ὕστερον τῷ Φοινίκῳ ναυτικῷ κρατῶν καὶ τὰς 493 B.C.
- 17 νήσους. τύραννοί τε ὅσοι ἦσαν ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πόλεσι, 30

4 εἴ τινες] οἵτινες cf [G]

11 γεγόμενα c f g; γιγνόμενα codd.

12 προσσχόντες A: προσέχοντες E: προσχόντες cett.

20 αὐτὸν om.

A B E G M

26 βασιλεία] ἐξουσία f

29 τε] δὲ A B G M

30 τε] δὲ A B E G M

τὸ ἐφ' ἑαυτῶν μόνον προορώμενοι ἐς τε τὸ σῶμα καὶ ἐς τὸ
τὸν ἴδιον οἶκον αὔξειν δι' ἀσφαλείας ὅσον ἐδύναιτο μάλιστα
τὰς πόλεις ὥκουν, ἐπράχθη δὲ οὐδὲν ἀπ' αὐτῶν ἔργον ἀξιό-
λογον, εἰ μὴ εἴ τι πρὸς περιοίκους τοὺς αὐτῶν ἐκάστοις· οἱ
5 γὰρ ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ πλείστον ἐχώρησαν δυνάμεως. οὕτω
πανταχόθεν ἡ Ἑλλάς ἐπὶ πολὺν χρόνον κατείχετο μήτε κοιῇ
φανερὸν μηδὲν κατεργάζεσθαι, κατὰ πόλεις τε ἀτολμοτέρα
εἶναι.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ τε Ἀθηναίων τύραννοι καὶ οἱ ἐκ τῆς ἄλλης 18
10 Ἑλλάδος ἐπὶ πολὺν καὶ πρὶν τυραννευθείσης οἱ πλείστοι καὶ
τελευταῖοι πλὴν τῶν ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ Λακεδαιμονίων κατελύ-
θησαν (ἡ γὰρ Λακεδαίμων μετὰ τὴν κτίσιν τῶν νῦν ἐνοικούντων
αὐτὴν Δωριῶν ἐπὶ πλείστον ὧν ἴσμεν χρόνον στασιάσασα
ὅμως ἐκ παλαιάτου καὶ ἡννομήθη καὶ αἰεὶ ἀτυράννευτος ἦν·
15 ἔτη γὰρ ἐστὶ μάλιστα τετρακόσια καὶ ὀλίγῳ πλείῳ ἐς τὴν
τελευτὴν τοῦδε τοῦ πολέμου ἀφ' οὗ Λακεδαιμόνιοι τῇ αὐτῇ
πολιτείᾳ χρῶνται, καὶ δι' αὐτὸ δυνάμενοι καὶ τὰ ἐν ταῖς
ἄλλαις πόλεσι καθίστασαν), μετὰ δὲ τὴν τῶν τυράννων
κατάλυσιν ἐκ τῆς Ἑλλάδος οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον καὶ
20 ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ Μήδων πρὸς Ἀθηναίους ἐγένετο.
δεκάτῳ δὲ ἔτει μετ' αὐτὴν αὐθις ὁ βάρβαρος τῷ μεγάλῳ 2
στόλῳ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα δουλωσόμενος ἦλθεν. καὶ μέγαλον
κινδύνου ἐπικρεμασθέντος οἱ τε Λακεδαιμόνιοι τῶν ξυμπολε-
μησάντων Ἑλλήνων ἡγήσαντο δυνάμει προύχοντες, καὶ οἱ
25 Ἀθηναῖοι ἐπιόντων τῶν Μήδων διανοηθέντες ἐκλιπεῖν τὴν
πόλιν καὶ ἀνασκενασάμενοι ἐς τὰς ναῦς ἐσβάντες ναυτικοὶ
ἐγένοντο. κοιῇ τε ἀπωσάμενοι τὸν βάρβαρον, ὕστερον οὐ
πολλῷ διεκρίθησαν πρὸς τε Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους
οἱ τε ἀποστάντες βασιλέως Ἑλλήνες καὶ οἱ ξυμπολεμήσαν-
30 τες. δυνάμει γὰρ ταῦτα μέγιστα διεφάνη· ἴσχυον γὰρ οἱ
μὲν κατὰ γῆν, οἱ δὲ ναυσίν. καὶ ὀλίγον μὲν χρόνον ξυν- 3

3 δὲ] τε ABEGM ἀπ' αὐτῶν οὐδὲν ABEGM 4 εἴ om.
ABEGM 12 κτήσιν ABcfGM 16 ἀφ' οὗ] ἂ M Hermogenes :
ἂ ἀφ' οὗ AB[G] 26 ἐμβάντες ABEGM 30 δὴ ἐφάνη Stephanus

- ἐμεινεν ἡ ὁμαιχμία, ἔπειτα διενεχθέντες οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ
 Ἀθηναῖοι ἐπολέμησαν μετὰ τῶν ξυμμάχων πρὸς ἀλλήλους·
 καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἴ τινές που διασταίεν, πρὸς τού-
 τους ἤδη ἐχώρουν. ὥστε ἀπὸ τῶν Μηδικῶν ἐς τόνδε αἰεὶ
 τὸν πόλεμον τὰ μὲν σπενδόμενοι, τὰ δὲ πολεμοῦντες ἢ 5
 ἀλλήλοις ἢ τοῖς ἑαυτῶν ξυμμάχοις ἀφισταμένοις εὖ παρε-
 σκευάσαντο τὰ πολέμια καὶ ἐμπειρότεροι ἐγένοντο μετὰ
 19 κινδύνων τὰς μελέτας ποιοῦμενοι. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι
 οὐχ ὑποτελεῖς ἔχοντες φόρου τοὺς ξυμμάχους ἡγοῦντο, κατ'
 ὀλιγαρχίαν δὲ σφίσιν αὐτοῖς μόνον ἐπιτηδείως ὅπως πολι- 10
 τεύσουσι θεραπεύοντες, Ἀθηναῖοι δὲ ναῦς τε τῶν πόλεων
τῷ χρόνῳ παραλαβόντες πλήν Χίων καὶ Λεσβίων, καὶ
 χρήματα τοῖς πᾶσι τάξαντες φέρειν. καὶ ἐγένετο αὐτοῖς (11.)
 ἐς τόνδε τὸν πόλεμον ἡ ἰδία παρασκευὴ μείζων ἢ ὥς τὰ
 κράτιστά ποτε μετὰ ἀκραιφνοῦς τῆς ξυμμαχίας ἦνθησαν. 15
 20 Τὰ μὲν οὖν παλαιὰ τοιαῦτα ἡῦρον, χαλεπὰ ὄντα παντὶ
 ἐξῆς τεκμηρίῳ πιστεῦσαι. οἱ γὰρ ἄνθρωποι τὰς ἀκοὰς τῶν
 προγεγενημένων, καὶ ἦν ἐπιχώρια σφίσιν ἢ, ὁμοίως ἀβαστα-
 2 νίστως παρ' ἀλλήλων δέχονται. Ἀθηναίων γοῦν τὸ πλήθος
 Ἰππαρχον οἶοντα ὑφ' Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος τύραννον 20
 ὄντα ἀποθανεῖν, καὶ οὐκ ἴσασιν ὅτι Ἰππίας μὲν πρεσβύτατος
 ὢν ἦρχε τῶν Πεισιστράτου υἱέων, Ἰππαρχος δὲ καὶ Θεσσαλὸς
 ἀδελφοὶ ἦσαν αὐτοῦ, ὑποποτήσαντες δέ τι ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
 καὶ παραχρήμα Ἀρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων ἐκ τῶν ξυνει-
 δότων σφίσιν Ἰππία μεμνηῦσθαι τοῦ μὲν ἀπέσχοντο ὥς 25
 προειδότες, βουλόμενοι δὲ πρὶν ξυλληφθῆναι δράσαντές τι
 καὶ κινδυνεῦσαι, τῷ Ἰππάρχῳ περιτυχόντες περὶ τὸ Λεωκό-
 ρειον καλούμενον τὴν Παναθηναϊκὴν πομπὴν διακοσμοῦντι
 3 ἀπέκτειναν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔτι καὶ νῦν ὄντα καὶ οὐ
 χρόνῳ ἀμνηστούμενα καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες οὐκ ὀρθῶς 30
 οἶονται, ὥσπερ τοὺς τε Λακεδαιμονίων βασιλέας μὴ μιᾷ

1 post ἔπειτα add. δὲ ABEGM post καὶ add. οἱ AEM Suid.
 10 πολιτεύσωσι ABEGM 27 περὶ] παρὰ Arist. Ἀθ. Πολ. 18. 3
 (nisi ad vi. 57. 3 spectat)

Defect - and historical material as far

ψήφῳ προστίθεσθαι ἑκάτερον, ἀλλὰ δυοῖν, καὶ τὸν Πιτα-
νάτην λόχον αὐτοῖς εἶναι, ὃς οὐδ' ἐγένετο πώποτε. οὕτως
ἀταλαίπωρος τοῖς πολλοῖς ἡ ζήτησις τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπὶ
τὰ ἐτοῖμα μᾶλλον τρέπονται. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων τεκμη- 21
5 ρίων ὁμως τοιαῦτα ἂν τις νομίζων μάλιστα ἃ διήλθον οὐχ
ἁμαρτάνοι, καὶ οὔτε ὥς ποιηταὶ ὑμνήκασι περὶ αὐτῶν ἐπὶ τὸ
μείζον κοσμοῦντες μᾶλλον πιστεύων, οὔτε ὥς λογογράφοι
ξυνέθεσαν ἐπὶ τὸ προσαγωγότερον τῇ ἀκροάσει ἢ ἀληθέ-
στερον, ὄντα ἀνεξέλεγκτα καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ χρόνου αὐτῶν
10 ἀπίστως ἐπὶ τὸ μυθῶδες ἐκνευικηκότα, ἠρῆσθαι δὲ ἡγησά-
μενος ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων σημείων ὥς παλαιὰ εἶναι
ἀποχρώντως. καὶ ὁ πόλεμος οὗτος, καίπερ τῶν ἀνθρώπων 2
ἐν ᾧ μὲν ἂν πολεμῶσι τὸν παρόντα αἰεὶ μέγιστον κρινόντων,
πανσαμένων δὲ τὰ ἀρχαῖα μᾶλλον θαυμαζόντων, ἀπ' αὐτῶν
15 τῶν ἔργων σκοποῦσι δηλώσει ὁμως μείζων γεγενημένος
αὐτῶν.

Καὶ ὅσα μὲν λόγῳ εἶπον ἕκαστοι ἢ μέλλοιτες πολεμή- 22
σειν ἢ ἐν αὐτῷ ἤδη ὄντες, χαλεπὸν τὴν ἀκρίβειαν αὐτὴν
τῶν λεχθέντων διαμνημονεῦσαι ἦν ἐμοὶ τε ὦν αὐτὸς ἤκουσα
20 καὶ τοῖς ἄλλοθέν ποθεν ἐμοὶ ἀπαγγέλλουσιν· ὥς δ' ἂν
ἐδόκουν ἐμοὶ ἕκαστοι περὶ τῶν αἰεὶ παρόντων τὰ δέοντα
μάλιστα εἰπεῖν, ἐχομένῳ ὅτι ἐγγύτατα τῆς ξυμπάσης γνώμης
τῶν ἀληθῶς λεχθέντων, οὕτως εἴρηται. τὰ δ' ἔργα τῶν 2
πραχθέντων ἐν τῷ πολέμῳ οὐκ ἐκ τοῦ παρατυχόντος πυνθα-
25 νόμενος ἠξίωσα γράφειν, οὐδ' ὥς ἐμοὶ ἐδόκει, ἀλλ' οἷς τε
αὐτὸς παρῆν καὶ παρὰ τῶν ἄλλων ὅσον δυνατόν ἀκριβεῖα
περὶ ἐκάστου ἐπεξελθών. ἐπιπόρως δὲ ἠρῖσκετο, διότι οἱ 3
παρόντες τοῖς ἔργοις ἐκάστοις οὐ ταῦτα περὶ τῶν αὐτῶν
ἔλεγον, ἀλλ' ὥς ἐκατέρων τις εὐνοίας ἢ μνήμης ἔχοι. καὶ 4
30 ἐς μὲν ἀκρόασιν ἴσως τὸ μὴ μυθῶδες αὐτῶν ἀτερπέστερον
φανείται· ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σαφές

21 μοι C G Dion. Hal.

25 ἐδόκει C G : δοκεῖ cett. Dion. Hal.

29 ἐκατέρων C G M Dion. Hal. : ἐκατέρῳ cett.

σκοπεῖν καὶ τῶν μελλόντων ποτὲ αὐθις κατὰ τὸ ἀνθρώπινον
 τοιούτων καὶ παραπλησίῳ ἐσεσθαι, ὠφέλιμα κρίνειν αὐτὰ useful
 ἀρκούντως ἔξει. κτῆμά τε ἐς αἰεὶ μᾶλλον ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ
 παραχρήμα ἀκούειν ξύγκειται.

- 23 Ἦν δὲ πρότερον ἔργων μέγιστον ἐπράχθη τὸ Μηδικόν, 5
 καὶ τοῦτο ὅμως δυοῖν ναυμαχίαι καὶ πεζομαχίαι ταχέϊαν
 τὴν κρίσιν ἔσχεν. τούτου δὲ τοῦ πολέμου μῆκος τε μέγα
 προύβη, παθήματά τε ξυνηνέχθη γενέσθαι ἐν αὐτῷ τῇ Ἑλλάδι
 2 οἷα οὐχ ἕτερα ἐν ἴσῳ χρόνῳ. οὔτε γὰρ πόλεις τοσαῖδε λη-
 φθεῖσαι ἡρημώθησαν, αἱ μὲν ὑπὸ βαρβάρων, αἱ δ' ὑπὸ σφῶν 10
 αὐτῶν ἀντιπολεμούντων (εἰσὶ δ' αἱ καὶ οἰκίτορας μετέβαλον
 ἄλυσκόμεναι), οὔτε φυγαὶ τοσαῖδε ἀνθρώπων καὶ φόνος, ὃ
 3 μὲν κατ' αὐτὸν τὸν πόλεμον, ὃ δὲ διὰ τὸ στασιάζειν. τά τε
 πρότερον ἀκοῇ μὲν λεγόμενα, ἔργῳ δὲ σπανιώτερον βεβαιού-
 μενα οὐκ ἄπιστα κατέστη, σεισμῶν τε πέρι, οἳ ἐπὶ πλείστον 15
 ἅμα μέρος γῆς καὶ ἰσχυρότατοι οἱ αὐτοὶ ἐπέσχον, ἡλίου τε
 ἐκλείψεις, αἱ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μη-
 μονευόμενα ξυνέβησαν, αὐχμοὶ τε ἔστι παρ' οἷς μεγάλοι καὶ drought
 ἀπ' αὐτῶν καὶ λιμοὶ καὶ ἡ οὐχ ἥκιστα βλάβασα καὶ μέρος
 τι φθείραςα ἡ λοιμώδης νόσος· ταῦτα γὰρ πάντα μετὰ τοῦδε 20
 4 τοῦ πολέμου ἅμα ξυνεπέθετο. ἤρξαντο δὲ αὐτοῦ Ἀθηναῖοι
 καὶ Πελοποννήσιοι λύσαντες τὰς τριακοντούτεϊς σπονδὰς αἱ 445 B
 5 αὐτοῖς ἐγένοντο μετὰ Εὐβοίας ἄλωσιν. διότι δ' ἔλυσαν,
 τὰς αἰτίας προύγραψα πρῶτον καὶ τὰς διαφοράς, τοῦ μή
 τινα ζητῆσαί ποτε ἐξ ὅτου τοσοῦτος πόλεμος τοῖς Ἑλλήσι 25
 6 κατέστη. τὴν μὲν γὰρ ἀληθεστάτην πρόφασιν, ἀφανεστάτην
 δὲ λόγῳ, τοὺς Ἀθηναίους ἡγοῦμαι μεγάλους γιγνομένους
 καὶ φόβον παρέχοντας τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀναγκάσαι ἐς τὸ
 πολεμεῖν· αἱ δ' ἐς τὸ φανερόν λεγόμεναι αἰτίαι αἰδ' ἦσαν
 ἐκατέρων, ἀφ' ὧν λύσαντες τὰς σπονδὰς ἐς τὸν πόλεμον 30
 κατέστησαν.

1 ἀνθρώπειον AB EFM Dion. Hal. 19 ἡ om. AB EF
 24 ἔγραψα CG 25 τινας CG m Dion. Hal. (altero loco)

φ. φ. ο. ο. - φ. φ. ο. ο. - 23. 6.
 αἰτία - αἰτία

Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοιτι ἐς τὸν Ἰόνιον 24
 κόλπον· προσοικοῦσι δ' αὐτὴν Ταυλάντιοι βάρβαροι, Ἰλλυ-
 ρικὸν ἔθνος. ταύτην ἀπώκισαν μὲν Κερκυραῖοι, οἰκιστὴς δ' 2
 ἐγένετο Φαλῖος Ἐρατοκλείδου Κορίνθιος γένος τῶν ἀφ'
 5 Ἡρακλέους, κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον ἐκ τῆς μητροπόλεως
 κατακληθεῖς. ξυνώκισαν δὲ καὶ Κορινθίων τινὲς καὶ τοῦ
 ἄλλου Δωρικοῦ γένους. προελθόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐγένετο 3
 ἡ τῶν Ἐπιδάμνιων δύναμις μεγάλη καὶ πολυνάνθρωπος·
 στασιάσαντες δὲ ἐν ἀλλήλοις ἔτη πολλά, ὥς λέγεται, ἀπὸ 4
 10 πολέμου τινὸς τῶν προσοίκων βαρβάρων ἐφθάρησαν καὶ τῆς
 δυνάμεως τῆς πολλῆς ἐστερήθησαν. τὰ δὲ τελευταῖα πρὸ 5
 τοῦδε τοῦ πολέμου ὁ δῆμος αὐτῶν ἐξεδίωξε τοὺς δυνατοὺς,
 οἱ δὲ ἐπελθόντες μετὰ τῶν βαρβάρων ἐλήζοντο τοὺς ἐν τῇ
 πόλει κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. οἱ δὲ ἐν τῇ πόλει 6
 15 ὄντες Ἐπιδάμνιοι ἐπειδὴ ἐπιέζοντο, πέμπουσιν ἐς τὴν Κέρ-
 κυραν πρέσβεις ὥς μητρόπολιν οὔσαν, δεόμενοι μὴ σφᾶς
 περιορᾶν φθειρομένους, ἀλλὰ τοὺς τε φεύγοντας ξυναλλάξαι
 σφίσι καὶ τὸν τῶν βαρβάρων πόλεμον καταλῦσαι. ταῦτα 7
 δὲ ἰκέται καθεζόμενοι ἐς τὸ Ἡραϊον ἐδέοντο. οἱ δὲ Κερκυ-
 20 ραῖοι τὴν ἰκετείαν οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἀπράκτους ἀπέπεμψαν.
 Γινόντες δὲ οἱ Ἐπιδάμνιοι οὐδεμίαν σφίσιν ἀπὸ Κερκύρας 25
 τιμωρίαν οὔσαν ἐν ἀπόρῳ εἶχοντο θέσθαι τὸ παρόν, καὶ
 πέμψαντες ἐς Δελφοὺς τὸν θεὸν ἐπήρουντο εἰ παραδοῖεν
 Κορινθίοις τὴν πόλιν ὥς οἰκισταῖς καὶ τιμωρίαν τινὰ πει-
 25 ρῶντ' ἀπ' αὐτῶν ποιεῖσθαι. ὁ δ' αὐτοῖς ἀνεῖλε παραδοῦναι
 καὶ ἡγεμόνας ποιεῖσθαι. ἐλθόντες δὲ οἱ Ἐπιδάμνιοι ἐς τὴν 2
 Κόρινθον κατὰ τὸ μαντεῖον παρέδωσαν τὴν ἀποικίαν, τὸν τε
 οἰκιστὴν ἀποδεικνύντες σφῶν ἐκ Κορίνθου ὄντα καὶ τὸ χρη-
 στήριον δηλοῦντες, ἐδέοντό τε μὴ σφᾶς περιορᾶν φθειρομένους,
 30 ἀλλ' ἐπαμῦναι. Κορίνθιοι δὲ κατὰ τε τὸ δίκαιον ὑπέδέξαντο 3

1 ἐς add. Demetrius: om. codd.

8 δύναμις CG: δύναμις πόλις

EM: πόλις ABF γρ. c

13 ἐπελθόντες Haase: ἀπελθόντες codd.

23 ἐπηρώτων C [G]

25 αὐτοῖς] αὐτὴν C γρ. G

29 διαφθειρο-

μένους AB EF

τὴν τιμωρίαν, νομίζοντες οὐχ ἦσσαν ἑαυτῶν εἶναι τὴν ἀποι-
 κίαν ἢ Κερκυραίων, ἅμα δὲ καὶ μίσει τῶν Κερκυραίων, ὅτι
 4 αὐτῶν παρημέλουν ὄντες ἀποικοὶ· οὔτε γὰρ ἐν πανηγύρεσι
 ταῖς κοιναῖς διδόντες γέρα τὰ νομιζόμενα οὔτε Κορινθίῳ
 ἀνδρὶ προκαταρχόμενοι τῶν ἱερῶν ὥσπερ αἱ ἄλλαι ἀποικίαι, 5
 περιφρονοῦντες δὲ αὐτοὺς καὶ χρημάτων δυνάμει ὄντες κατ'
 ἐκείνους τὸν χρόνον ὁμοῖα τοῖς Ἑλλήνων πλουσιωτάτοις καὶ
 τῇ ἐς πόλεμον παρασκευῇ δυνατώτεροι, ναυτικῶ δὲ καὶ πολὺ
 πρὸν χεῖν, ἔστιν ὅτε, ἐπαιρόμενοι καὶ κατὰ τὴν Φαιάκων προ-
 ενοίκησιν τῆς Κερκύρας κλέος ἐχόντων τὰ περὶ τὰς ναῦς (ἢ 10
 καὶ μᾶλλον ἐξηρτύοντο τὸ ναυτικὸν καὶ ἦσαν οὐκ ἀδύνατοι·
 τριῆρεις γὰρ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ὑπῆρχον αὐτοῖς ὅτε ἦρχοντο
 26 πολεμεῖν), πάντων οὖν τούτων ἐγκλήματα ἔχοντες οἱ Κορίνθιοι
 ἔπεμπον ἐς τὴν Ἐπίδαμνον ἄσμενοι τὴν ὠφελίαν, οἰκήτορά
 τε τὸν βουλούμενον ἰέναι κελεύοντες καὶ Ἀμπρακιωτῶν καὶ 15
 2 Λευκαδίων καὶ ἑαυτῶν φρουροὺς. ἐπορεύθησαν δὲ περὶ ἑξῇ ἐς
 Ἀπολλωνίαν, Κορινθίων οὔσαν ἀποικίαν, δέει τῶν Κερκυραίων
 μὴ κωλύονται ὑπ' αὐτῶν κατὰ θάλασσαν περαιούμενοι.
 3 Κερκυραῖοι δὲ ἐπειδὴ ἦσθοντο τοὺς τε οἰκήτορας καὶ φρου-
 ροὺς ἦκοντας ἐς τὴν Ἐπίδαμνον τὴν τε ἀποικίαν Κορινθίοις 20
 δεδομένην, ἐχαλέπαινον· καὶ πλεύσαντες εὐθὺς πέντε καὶ
 εἴκοσι ναυσὶ καὶ ὕστερον ἐτέρῳ στόλῳ τοὺς τε φεύγοντας
 ἐκέλευον κατ' ἐπήρειαν δέχεσθαι αὐτοὺς (ἦλθον γὰρ ἐς τὴν
 Κέρκυραν οἱ τῶν Ἐπιδαμνίων φυγάδες, τάφους τε ἀποδεικ-
 νύντες καὶ ξυγγένειαν, ἣν προῖσχύμενοι ἐδέοντο σφᾶς κατ- 25
 ἀγειν) τοὺς τε φρουροὺς οὓς Κορίνθιοι ἔπεμψαν καὶ τοὺς
 4 οἰκήτορας ἀποπέμπειν. οἱ δὲ Ἐπιδάμνιοι οὐδὲν αὐτῶν ὑπ-
 ἤκουσαν, ἀλλὰ στρατεύουσιν ἐπ' αὐτοὺς οἱ Κερκυραῖοι
 τεσσαράκοντα ναυσὶ μετὰ τῶν φυγάδων ὥς κατάξοντες,
 5 καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς προσλαβόντες. προσκαθεζόμενοι δὲ 30
 τὴν πόλιν προεῖπον Ἐπιδαμνίων τε τὸν βουλούμενον καὶ

3 γὰρ secl. Reiske

7 ὁμοίᾳ AB (ι om. A, adscr. B)

9 post

τῶν AB EFM

11 τὰ ναυτικά EGM

24 ἐπιδεικνύντες B

25 post ἐδέοντο add. τε AB EFM

τοὺς ξένους ἀπαθεῖς ἀπιέναι· εἰ δὲ μή, ὥς πολεμίοις χρή-
 σεσθαι. ὥς δ' οὐκ ἐπείθοιτο, οἱ μὲν Κερκυραῖοι (ἔστι δ'
 ἰσθμὸς τὸ χωρίον) ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν, Κορίνθιοι δ', ὥς 27
 αὐτοῖς ἐκ τῆς Ἐπιδάμνου ἦλθον ἄγγελοι ὅτι πολιορκοῦνται,
 5 παρεσκευάζοντο στρατείαν, καὶ ἅμα ἀποικίαν ἐς τὴν Ἐπί-
 δαμνον ἐκήρυσσον ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ τὸν βουλόμενον
 ἵεναι· εἰ δέ τις τὸ παραντίκα μὲν μὴ ἐθέλει ξυμπλεῖν, μετ-
 ἔχειν δὲ βούλεται τῆς ἀποικίας, πεντήκοιτα δραχμὰς κατα-
 θέιτα Κορινθίας μένειν. ἦσαν δὲ καὶ οἱ πλείοτες πολλοὶ
 10 καὶ οἱ τὰργύριον καταβάλλοιτες. ἐδεήθησαν δὲ καὶ τῶν 2
 Μεγαρέων ναυσὶ σφᾶς ξυμπροπέμψαι, εἰ ἄρα κωλύοιτο ὑπὸ
 Κερκυραίων πλεῖν· οἱ δὲ παρεσκευάζοντο αὐτοῖς ὀκτὼ ναυσὶ
 ξυμπλεῖν, καὶ Παλῆς Κεφαλλήνων τέσσαρσιν. καὶ Ἐπι-
 δαυρίων ἐδεήθησαν, οἱ παρέσχον πέντε, Ἑρμιονῆς δὲ μίαν
 15 καὶ Τροιζήνιοι δύο, Λευκάδιοι δὲ δέκα καὶ Ἀμπρακιῶται
 ὀκτώ. Θηβαίους δὲ χρήματα ᾗτησαν καὶ Φλειασίους, Ἥλείους
 δὲ ναῦς τε κενὰς καὶ χρήματα. αὐτῶν δὲ Κορινθίων νῆες
 παρεσκευάζοντο τριάκοιτα καὶ τρισχίλιοι ὀπλίται.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπύθοιτο οἱ Κερκυραῖοι τὴν παρασκευήν, 28
 20 ἐλθόντες ἐς Κόρινθον μετὰ Λακεδαιμονίων καὶ Σικυωνίων
 πρέσβειν, οὓς παρέλαβον, ἐκέλευον Κορινθίους τοὺς ἐν
 Ἐπιδάμνῳ φρουροὺς τε καὶ οἰκήτορας ἀπάγειν, ὥς οὐ μετὸν
 αὐτοῖς Ἐπιδάμνον. εἰ δέ τι ἀντιποιοῦνται, δίκας ἤθελον 2
 δοῦναι ἐν Πελοποννήσῳ παρὰ πόλεσιν αἷς ἂν ἀμφοτέρω
 25 ξυμβῶσιν· ὁποτέρων δ' ἂν δικασθῇ εἶναι τὴν ἀποικίαν,
 τούτους κρατεῖν. ἤθελον δὲ καὶ τῷ ἐν Δελφοῖς μαρτεῖν
 ἐπιτρέψαι. πόλεμον δὲ οὐκ εἶων ποιεῖν· εἰ δὲ μή, καὶ 3
 αὐτοὶ ἀναγκασθῆσθαι ἔφασαν, ἐκείνων βιαζομένων, φί-
 λους ποιεῖσθαι οὓς οὐ βούλονται ἐτέρους τῶν νῦν ὄντων
 30 μᾶλλον ὠφελίας ἔνεκα. οἱ δὲ Κορίνθιοι ἀπεκρίναντο αὐτοῖς, 4
 ἦν τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς βαρβάρους ἀπὸ Ἐπιδάμνου ἀπαγά-

1 χρῆσεσθαι C: χρῆσασθαι cett. 5 στρατιάν ABE 7 ἐθέλει C:
 ἐθέλοι cett. Phot. 11 ξυμπροπέμψειν ABEFM 17 δέ]
 τε CG 19 ἐπεὶ CG 31 ἀπάγωσι ABEFM γρ. G

- γωσι, βουλευέσθαι· πρότερον δ' οὐ καλῶς ἔχειν τοὺς μὲν
 5 πολιορκεῖσθαι, αὐτοὺς δὲ δικάζεσθαι. Κερκυραῖοι δὲ ἀντ-
 ἔλεγον, ἣν καὶ ἐκεῖνοι τοὺς ἐν Ἐπιδάμνῳ ἀπαγάγωσι, ποιήσιν
 ταῦτα· ἐτοῖμοι δὲ εἶναι καὶ ὥστε ἀμφοτέρους μένειν κατὰ
 χώραν, σπονδὰς δὲ ποιήσασθαι ἕως ἂν ἡ δίκη γένηται. 5
 29 Κορίνθιοι δὲ οὐδὲν τούτων ὑπῆκουον, ἀλλ' ἐπειδὴ πλήρεις *(Πρὸς...)*
 αὐτοῖς ἦσαν αἱ νῆες καὶ οἱ ξύμμαχοι παρήσαν, προπέμψαντες
 κήρυκα πρότερον πόλεμον προερούντα Κερκυραίοις, ἄραντες *(ut ex...)*
 ἐβδομήκοντα ναυσὶ καὶ πέντε δισχιλίοις τε ὀπλίταις ἔπλεον
 ἐπὶ τὴν Ἐπίδαμνον Κερκυραίοις ἐναντία πολεμήσοντες· 10
 2 ἐστρατήγει δὲ τῶν μὲν νεῶν Ἀριστεὺς ὁ Πελλίχου καὶ
 Καλλικράτης ὁ Καλλίου καὶ Τιμάνωρ ὁ Τιμάνθους, τοῦ δὲ
 πεζοῦ Ἀρχέτιμος τε ὁ Εὐρυτίμου καὶ Ἰσαρχίδας ὁ Ἰσάρχου.
 3 ἐπειδὴ δ' ἐγένοντο ἐν Ἀκτίῳ τῆς Ἀνακτορίας γῆς, οὗ τὸ
 ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστιν, ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Ἀμπρακικοῦ 15
 κόλπου, οἱ Κερκυραῖοι κήρυκά τε προὔπεμψαν αὐτοῖς ἐν ἀκα-
 τίῳ ἀπερούντα μὴ πλεῖν ἐπὶ σφᾶς καὶ τὰς ναῦς ἅμα ἐπλήρουν,
 ζεύξαντές τε τὰς παλαιὰς ὥστε πλωίμους εἶναι καὶ τὰς ἄλλας
 4 ἐπισκευάσαντες. ὥς δὲ ὁ κῆρύξ τε ἀπήγγειλεν οὐδὲν εἰρη- *(εἰρήνην)*
 ναῖον παρὰ τῶν Κορινθίων καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐπεπλήρωντο 20
 οὔσαι ὀγδοήκοντα (τεσσαράκοντα γὰρ Ἐπίδαμνον ἐπολιόρ-
 5 κουν), ἀνταναγαγόμενοι καὶ παραταξάμενοι ἐνανμάχησαν· καὶ
 ἐνίκησαν οἱ Κερκυραῖοι παρὰ πολὺ καὶ ναῦς πέντε καὶ δέκα
 διέφθειραν τῶν Κορινθίων. τῇ δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ αὐτοῖς ξυνέβη
 καὶ τοὺς τὴν Ἐπίδαμνον πολιορκούντας παραστήσασθαι ὁμο- 25
 λογία ὥστε τοὺς μὲν ἐπὶ ἡλῦδας ἀποδόσθαι, Κορινθίους δὲ
 30 δῆσαντας ἔχειν ἕως ἂν ἄλλο τι δόξῃ. μετὰ δὲ τὴν ναυμα-
 χίαν οἱ Κερκυραῖοι τροπαῖον στήσαντες ἐπὶ τῇ Λευκίμμῃ
 τῆς Κερκυραίας ἀκρωτηρίῳ τοὺς μὲν ἄλλους οὓς ἔλαβον
 αἰχμαλώτους ἀπέκτειναν, Κορινθίους δὲ δῆσαντες εἶχον. 30

1 βουλευέσθαι C G

secl. Poppo 14 ἐπεὶ C G (corr. G')

ἀνταναγόμενοι codd.

C G (et sic semper)

2 ἐαυτοὺς C [G]

22 ἀνταναγόμενοι Classen :

23 post ναῦς add. τε C G

29 Κερκύρας A B E F M

3 ἀπάγωσι C G

5 δὲ

28 Λευκίμμη

ὔστερον δέ, ἐπειδὴ οἱ Κορίνθιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἡσσημένοι 2
ταῖς ναυσὶν ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου, τῆς θαλάσσης ἀπάσης
ἐκράτουν τῆς· κατ' ἐκείνα τὰ χωρία οἱ Κερκυραῖοι, καὶ πλεύ-
σαντες ἐς Λευκάδα τὴν Κορωθίων ἀποικίαν τῆς γῆς ἔτεμον
5 καὶ Κυλλήνην τὸ Ἡλείων ἐπίνειον ἐνέπρησαν, ὅτι ναὺς καὶ
χρήματα παρέσχον Κορωθίοις. τοῦ τε χρόνου τὸν πλείστον 3
μετὰ τὴν ναυμαχίαν ἐπεκράτουν τῆς θαλάσσης καὶ τοὺς τῶν
Κορωθίων ξυμμάχους ἐπιπλέοντες ἔφθειρον, μέχρι οὗ Κορίν-
θιοι περιμόντι τῷ θέρει πέμψαντες ναὺς καὶ στρατιάν, ἐπεὶ
10 σφῶν οἱ ξύμμαχοι ἐπόνουν, ἐστρατοπεδεύοντο ἐπὶ Ἀκτίῳ
καὶ περὶ τὸ Χειμέριον τῆς Θεσπρωτίδος φυλακῆς ἕνεκα τῆς
τε Λευκάδος καὶ τῶν ἄλλων πόλεων ὅσαι σφίσι φίλαι ἦσαν.
ἀντεστρατοπεδεύοντο δὲ καὶ οἱ Κερκυραῖοι ἐπὶ τῇ Λευκίμμη 4
ναυσὶ τε καὶ πεζῷ. ἐπέπλεον δὲ οὐδέτεροι ἀλλήλοις, ἀλλὰ
15 τὸ θέρος τοῦτο ἀντικαθεζόμενοι χειμῶνος ἤδη ἀνεχώρησαν
ἐπ' οἴκου ἐκάτεροι.

Τὸν δ' ἐνιαυτὸν πάντα τὸν μετὰ τὴν ναυμαχίαν καὶ τὸν 31
ὔστερον οἱ Κορίνθιοι ὀργῇ φέροντες τὸν πρὸς Κερκυραίους
πόλεμον ἐναυπηγοῦντο καὶ παρεσκευάζοντο τὰ κράτιστα νεῶν
20 στόλον, ἐκ τε αὐτῆς Πελοπονηήσου ἀγείροντες καὶ τῆς ἄλλης
Ἑλλάδος ἐρέτας, μισθῷ πείθοντες. πυνθανόμενοι δὲ οἱ Κερ- 2
κυραῖοι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν ἐφοβοῦντο, καί (ἦσαν γὰρ
οὐδενὸς Ἑλλήνων ἐνσπονδοι οὐδὲ ἐσεγράψαντο ἑαυτοὺς οὔτε
ἐς τὰς Ἀθηναίων σπονδὰς οὔτε ἐς τὰς Λακεδαιμονίων) ἔδοξεν
25 αὐτοῖς ἐλθοῦσιν ὡς τοὺς Ἀθηναίους ξυμμάχους γενέσθαι καὶ
ὠφελίαν τινα πειρᾶσθαι ἀπ' αὐτῶν εὐρίσκεσθαι. οἱ δὲ 3
Κορίνθιοι πυνθόμενοι ταῦτα ἦλθον καὶ αὐτοὶ ἐς τὰς Ἀθήνας
πρεσβευσόμενοι, ὅπως μὴ σφίσι πρὸς τῷ Κερκυραίων ναυ-
τικῷ καὶ τὸ αὐτῶν προσγενόμενον ἐμπόδιον γένηται θέσθαι
30 τὸν πόλεμον ἢ βούλονται. καταστάσης δὲ ἐκκλησίας ἐς 4
ἀντιλογίαν ἦλθον, καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ἔλεξαν τοιαῦδε.

6 τὸν] τδ B C M [G] 7 ἐπεκράτουν C : ἐκράτουν cett. [G] 8 ἐ-
φθειραν C [G] 9 περιμόντι Reiske : περιόντι codd. 14 τε ἈΒ Ε F M
supraser. G 29 καὶ τὸ αὐτῶν c (in litura) G : τὸ Ἀττικὸν cett. γρ. G

- 32 ' Δίκαιον, ὦ Ἀθηναῖοι, τοὺς μήτε εὐεργεσίας μεγάλης μήτε
 ξυμμαχίας προϋφειλομένης ἤκουτας παρὰ τοὺς πέλας ἐπι-
 κουρίας, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς νῦν, δεησομένους ἀναδιδάξαι πρῶ-
 τον, μάλιστα μὲν ὡς καὶ ξύμφορα δέονται, εἰ δὲ μή, ὅτι γε
 οὐκ ἐπιζήμια, ἔπειτα δὲ ὡς καὶ τὴν χάριν βέβαιον ἔξουσιν· 5
 εἰ δὲ τούτων μηδὲν σαφὲς καταστήσουσι, μὴ ὀργίζεσθαι ἦν
 2 ἀτυχῶσιν. Κερκυραῖοι δὲ μετὰ τῆς ξυμμαχίας τῆς αἰτήσεως
 καὶ ταῦτα πιστεύοντες ἐχρῶν ὑμῖν παρέξεσθαι ἀπέστειλαν
 3 ἡμᾶς. τετύχηκε δὲ τὸ αὐτὸ ἐπιτήδευμα πρὸς τε ὑμᾶς ἐς τὴν
 χρεῖαν ἡμῖν ἄλογον καὶ ἐς τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι 10
 4 ἀξύμφορον. ξύμμαχοί τε γὰρ οὐδενός πω ἐν τῷ πρὸ τοῦ
 χρόνῳ ἐκούσιοι γενόμενοι νῦν ἄλλων τοῦτο δεησόμενοι ἤκο-
 μεν, καὶ ἅμα ἐς τὸν παρόντα πόλεμον Κορινθίων ἐρήμοι δι'
 αὐτὸ καθέσταμεν. καὶ περιέστηκεν ἡ δοκοῦσα ἡμῶν πρότερον
 σωφροσύνη, τὸ μὴ ἐν ἀλλοτρίᾳ ξυμμαχίᾳ τῇ τοῦ πέλας 15
 γνώμῃ ξυγκινδυνεύειν, νῦν ἀβουλία καὶ ἀσθένεια φαινομένη.
 5 τὴν μὲν οὖν γενομένην ναυμαχίαν αὐτοὶ κατὰ μόνας ἀπε-
 σάμεθα Κορινθίους· ἐπειδὴ δὲ μείζονι παρασκευῇ ἀπὸ Πελο-
 ποννήσου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐφ' ἡμᾶς ὥρμηται καὶ
 ἡμεῖς ἀδύνατοι ὀρώμεν ὄντες τῇ οἰκείᾳ μόνον δυνάμει περι- 20
 γενέσθαι, καὶ ἅμα μέγας ὁ κίνδυνος εἰ ἐσόμεθα ὑπ' αὐτοῖς,
 ἀνάγκη καὶ ὑμῶν καὶ ἄλλου παντὸς ἐπικουρίας δεῖσθαι, καὶ
 ξυγγνώμῃ εἰ μὴ μετὰ κακίας, δόξης δὲ μᾶλλον ἀμαρτία τῇ
 πρότερον ἀπραγμοσύνῃ ἐναντία τολμῶμεν.
- 33 ' Γενήσεται δὲ ὑμῖν πειθομένοις καλὴ ἢ ξυντυχία κατὰ 25
 πολλὰ τῆς ἡμετέρας χρείας, πρῶτον μὲν ὅτι ἀδικουμένοις
 καὶ οὐχ ἐτέροισι βλάπτουσι τὴν ἐπικουρίαν ποιήσεσθε,
 ἔπειτα περὶ τῶν μεγίστων κινδυνεύοντας δεξάμενοι ὡς ἂν
 μάλιστα μετ' αἰειμνήστου μαρτυρίου τὴν χάριν καταθήσεσθε·
 2 ναυτικόν τε κεκτήμεθα πλὴν τοῦ παρ' ὑμῖν πλείστον. καὶ 30
 σκέψασθε τίς εὐπραξία σπανιωτέρα ἢ τίς τοῖς πολεμίοις

λυπηροτέρα, εἰ ἢν ὑμεῖς ἂν πρὸ πολλῶν χρημάτων καὶ
 χάριτος ἐτιμήσασθε δύναμιν ὑμῶν προσγενέσθαι, αὕτη πάρ-
 εστιν αὐτεπάγγελτος ἄνευ κινδύνων καὶ δαπάνης διδοῦσα
 ἑαυτήν, καὶ προσέτι φέρουσα ἐς μὲν τοὺς πολλοὺς ἀρετήν,
 5 οἷς δὲ ἐπαμνύνετε χάριν, ὑμῶν δ' αὐτοῖς ἰσχύν· ἃ ἐν τῷ
 παντὶ χρόνῳ ὀλίγοις δὴ ἅμα πάντα ξυνέβη, καὶ ὀλίγοι ξυμ-
 μαχίας δεόμενοι οἷς ἐπικαλοῦνται ἀσφάλειαν καὶ κόσμον
 οὐχ ἦσσαν διδόντες ἢ ληψόμενοι παραγίγνονται. τὸν δὲ 3
 πόλεμον, δι' ὅνπερ χρήσιμοι ἂν εἴμεν, εἴ τις ὑμῶν μὴ οἶεται
 10 ἔσεσθαι, γνώμης ἀμαρτάνει καὶ οὐκ αἰσθάνεται τοὺς Λακε-
 δαιμονίους φόβῳ τῷ ὑμετέρῳ πολεμῶντας καὶ τοὺς
 Κορινθίους δυναμένους παρ' αὐτοῖς καὶ ὑμῶν ἐχθροὺς ὄντας
 καὶ προκαταλαμβάνοντας ἡμᾶς νῦν ἐς τὴν ὑμέτεραν ἐπι-
 χεῖρῃσιν, ἵνα μὴ τῷ κοινῷ ἔχθῃ κατ' αὐτοὺς μετ' ἀλλήλων
 15 στῶμεν μηδὲ δυοῖν φθάσαι ἀμάρτωσιν, ἢ κακῶσαι ἡμᾶς ἢ
 σφᾶς αὐτοὺς βεβαιώσασθαι. ἡμέτερον δὲ γ' αὖ ἔργον προ- 4
 τερῆσαι, τῶν μὲν διδόντων, ὑμῶν δὲ δεξαμένων τὴν ξυμμαχίαν,
 καὶ προεπιβουλεύειν αὐτοῖς μᾶλλον ἢ ἀντεπιβουλεύειν.

Ἦν δὲ λέγωνσιν ὥς οὐ δίκαιον τοὺς σφετέρους ἀποίκους 34
 20 ἡμᾶς δέχεσθαι, μαθόντων ὥς πᾶσα ἀποικία εὖ μὲν πάσχουσα
 τιμᾷ τὴν μητρόπολιν, ἀδικουμένη δὲ ἀλλοτριούται· οὐ γὰρ
 ἐπὶ τῷ δοῦλοι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὁμοίῳ τοῖς λειπομένοις εἶναι
 ἐκπέμπονται. ὥς δὲ ἡδίκουν σαφές ἐστιν· προκληθέντες 2
 γὰρ περὶ Ἐπιδάμνου ἐς κρίσιν πολέμῳ μᾶλλον ἢ τῷ ἴσῳ
 25 ἐβουλήθησαν τὰ ἐγκλήματα μετελθεῖν. καὶ ὑμῖν ἔστω τι 3
 τεκμήριον ἃ πρὸς ἡμᾶς τοὺς ξυγγενεῖς δρῶσιν, ὥστε
 ἀπάτῃ τε μὴ παράγεσθαι ὑπ' αὐτῶν δεομένοις τε ἐκ τοῦ
 εὐθέος μὴ ὑπουργεῖν· ὁ γὰρ ἐλαχίστος τὰς μεταμελείας ἐκ
 τοῦ χαρίζεσθαι τοῖς ἐναντίοις λαμβάνων ἀσφαλέστατος ἂν
 30 διατελοίη. λύσετε δὲ οὐδὲ τὰς Λακεδαιμονίων σπονδὰς 35
 δεχόμενοι ἡμᾶς μηδετέρων ὄντας ξυμμάχους· εἴρηται γὰρ 2
 ἐν αὐταῖς, τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἥτις μηδαμοῦ ξυμμαχεῖ,

- 3 ἐξείναι παρ' ὁποτέρους ἂν ἀρέσκηται ἐλθεῖν. καὶ δεινὸν εἰ
 τοῖσδε μὲν ἀπὸ τε τῶν ἐνσπόνδων ἔσται πληροῦν τὰς ναῦς
 καὶ προσέτι καὶ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος καὶ οὐχ ἥκιστα ἀπὸ
 τῶν ὑμετέρων ὑπηκόων, ἡμᾶς δὲ ἀπὸ τῆς προκειμένης τε
 ξυμμαχίας εἵρξουσιν καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλοθέν ποθεν ὠφελίας, 5
 εἴτα ἐν ἀδικήματι θήσονται πεισθέντων ὑμῶν ἃ δεόμεθα.
- 4 πολὺ δὲ ἐν πλέονι αἰτία ἡμεῖς μὴ πείσαντες ὑμᾶς ἔξομεν.
 ἡμᾶς μὲν γὰρ κινδυνεύοντας καὶ οὐκ ἐχθροὺς ὄντας ἀπώσεσθε,
 τῶνδε δὲ οὐχ ὅπως κωλυταὶ ἐχθρῶν ὄντων καὶ ἐπιόντων
 γενήσεσθε, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ὑμετέρας ἀρχῆς δύναμιν προσ- 10
 λαβεῖν περιόψεσθε· ἦν οὐ δίκαιον, ἀλλ' ἢ κακείνων κωλύειν
 τοὺς ἐκ τῆς ὑμετέρας ^(τῆς)μισθοφόρους ἢ καὶ ἡμῖν πέμπειν καθ'
 ὅτι ἂν πεισθῇτε ὠφελίαν, μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς
 5 δεξαμένους βοηθεῖν. πολλὰ δέ, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ ὑπέπομεν,
 τὰ ξυμφέροντα ἀποδείκνυμεν, καὶ μέγιστον ὅτι οἱ τε αὐτοὶ 15
 πολέμιοι ἡμῖν ἦσαν, ὅπερ σαφεστάτη πίστις, καὶ οὗτοι οὐκ
 ἀσθενεῖς, ἀλλ' ἱκανοὶ τοὺς μεταστάντας βλάψαι· καὶ ναυ-
 τικῆς καὶ οὐκ ἡπειρώτιδος τῆς ξυμμαχίας διδομένης οὐχ
 ὁμοία ἢ ἀλλοτρίωσις, ἀλλὰ μάλιστα μὲν, εἰ δύνασθε, μηδένα
 ἄλλον ἔαν κεκτῆσθαι ναῦς, εἰ δὲ μή, ὅστις ἐχυρώτατος, 20
 τοῦτον φίλον ἔχειν.
- 36 'Καὶ ὅτῳ τάδε ξυμφέροντα μὲν δοκεῖ λέγεσθαι, φοβεῖται
 δὲ μὴ δι' αὐτὰ πειθόμενος τὰς σπονδὰς λύσῃ, γνῶτω τὸ μὲν
 δεδιὸς αὐτοῦ ἰσχὺν ἔχον τοὺς ἐναντίους μᾶλλον φοβῆσθαι, τὸ
 δὲ θαρσοῦν μὴ δεξαμένου ἀσθενὲς ὄν πρὸς ἰσχύοντας τοὺς 25
 ἐχθροὺς ἀδεέστερον ἐσόμενον, καὶ ἅμα οὐ περὶ τῆς Κερκύρας
 νῦν τὸ πλεόν ἢ καὶ τῶν Ἀθηνῶν βουλευόμενος, καὶ οὐ τὰ
 κράτιστα αὐταῖς προνοῶν, ὅταν ἐς τὸν μέλλοντα καὶ ὅσον οὐ
 παρόντα πόλεμον τὸ αὐτίκα περισκοπῶν ἐνδοιάξῃ χωρίον
 προσλαβεῖν ὃ μετὰ μεγίστων καιρῶν οἰκειοῦταί τε καὶ πολε- 30
 2 μούται. τῆς τε γὰρ Ἰταλίας καὶ Σικελίας καλῶς παράπλου

κεῖται, ὥστε μήτε ἐκεῖθεν ναυτικὸν ἔασαι Πελοποννησίοις
ἐπελθεῖν τό τε ἐνθὲνδε πρὸς τὰ κεῖ παραπέμψαι, καὶ ἐς τὰλλα
ξυμφορώτατόν ἐστιν. βραχυτάτῳ δ' ἂν κεφαλαίῳ, τοῖς τε 3
ξύμπασιν καὶ καθ' ἕκαστον, τῷ δ' ἂν μὴ προέσθαι ἡμᾶς
5 μάθοιτε· τρία μὲν ὄντα λόγου ἄξια τοῖς Ἑλλησι ναυτικά, τὸ
παρ' ὑμῖν καὶ τὸ ἡμέτερον καὶ τὸ Κορινθίων· τούτων δὲ εἰ
περιόψεσθε τὰ δύο ἐς ταῦτόν ἐλθεῖν καὶ Κορίνθιοι ἡμᾶς
προκαταλήψονται, Κερκυραίοις τε καὶ Πελοποννησίοις ἅμα
ναυμαχήσετε, δεξάμενοι δὲ ἡμᾶς ἔξετε πρὸς αὐτοὺς πλείοσι
10 ναυσὶ ταῖς ἡμετέραις ἀγωνίζεσθαι· τοιαῦτα μὲν οἱ Κερκυ- 4
ραῖοι εἶπον· οἱ δὲ Κορίνθιοι μετ' αὐτοὺς τοιάδε.

Ἄναγκαῖον Κερκυραίων τῶνδε οὐ μόνον περὶ τοῦ δέξασθαι 37
σφᾶς τὸν λόγον ποιησαμένων, ἀλλ' ὥς καὶ ἡμεῖς τε ἀδικου-
μεν καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰκότως πολεμοῦνται, μνησθέντας πρῶτον
15 καὶ ἡμᾶς περὶ ἀμφοτέρων οὕτω καὶ ἐπὶ τὸν ἄλλον λόγον
ιέναι, ἵνα τὴν ἀφ' ἡμῶν τε ἀξίωσιν ἀσφαλέστερον προειδῇτε
καὶ τὴν τῶνδε χρεῖαν μὴ ἀλογίστως ἀπόσῃσθε.

Ἐφασὶ δὲ ξυμμαχίαν διὰ τὸ σῶφρον οὐδενός πω δέξασθαι· 2
τὸ δ' ἐπὶ κακουργίᾳ καὶ οὐκ ἀρετῇ ἐπετήδενσαν, ξύμμαχόν
20 τε οὐδένα βουλόμενοι πρὸς τὰ δικήματα οὐδὲ μάρτυρα ἔχειν
οὔτε παρακαλοῦντες αἰσχύνεσθαι. καὶ ἡ πόλις αὐτῶν ἅμα 3
αὐτάρκη θέσιν κειμένη παρέχει αὐτοὺς δικαστὰς ὧν βλά-
πτουσί τινα μᾶλλον ἢ κατὰ ξυνθήκας γίνεσθαι, διὰ τὸ
ἥκιστα ἐπὶ τοὺς πέλας ἐκπλέοντας μάλιστα τοὺς ἄλλους
25 ἀνάγκῃ καταίρουσας δέχεσθαι. καὶ τοῦτο τὸ εὐπρεπὲς 4
ἄσπονδον οὐχ ἵνα μὴ ξυμᾰδικῶσιν ἐτέροις προβέβληνται,
ἀλλ' ὅπως κατὰ μόνας ἀδικῶσι καὶ ὅπως ἐν ᾧ μὲν ἂν κρα-
τῶσι βιάζωνται, οὐ δ' ἂν λάθωσι πλεον ἔχωσιν, ἣν δὲ πού-
τι προσλάβωσιν ἀναισχυντῶσιν· καίτοι εἰ ἦσαν ἄνδρες, 5

2 ἐνθὲνδε] ἐντεῦθεν CG 6 alterum τὸ] τῶν A B E F 7 τὸ
αὐτὸ CG 10 ὑμετέραις CG (corr. G') 18 δὲ] δὴ Krüger
25 καὶ τούτῳ A B E F M [G] 26 ξυναδικήσωσιν A B E F M 27 κρα-
τηθῶσι C [G] βιάζονται B E F M [G] 28 ἔχουσιν B E F M
29 προλάβωσιν C ἀναισχυντοῦσι(ν) B C E F M

- ὥσπερ φασίν, ἀγαθοί, ὅσῳ ἀληπτότεροι ἦσαν τοῖς πέλας, ^{has amena}
 τόσῳ δὲ φανερωτέραν ἐξῆν αὐτοῖς τὴν ἀρετὴν διδοῦσι καὶ
 38 δεχομένοις τὰ δίκαια δεικνύναι. ἀλλ' οὔτε πρὸς τοὺς
 ἄλλους οὔτε ἐς ἡμᾶς τοιοῦδε εἰσὶν, ἀποικοὶ δ' ὄντες ἀφε-
 στᾶσί τε διὰ παντὸς καὶ νῦν πολεμοῦσι, λέγοντες ὥς οὐκ 5
 2 ἐπὶ τῷ κακῶς πάσχειν ἐκπεμφθεῖεν. ἡμεῖς δὲ οὐδ' αὐτοί
 φαμεν ἐπὶ τῷ ὑπὸ τούτων ὑβρίζεσθαι κατοικίσαι, ἀλλ' ἐπὶ
 3 τῷ ἡγεμόνες τε εἶναι καὶ τὰ εἰκότα θαυμάζεσθαι. αἱ γοῦν ^{etiam}
 ἄλλαι ἀποικίαι τιμῶσιν ἡμᾶς, καὶ μάλιστα ὑπὸ ἀποίκων ^{at least}
 4 στεργόμεθα· καὶ δῆλον ὅτι, εἰ τοῖς πλέοσιν ἀρέσκοντές ^{not like}
 ἐσμεν, τοῖσδ' ἂν μόνοις οὐκ ὀρθῶς ἀπαρέσκοιμεν, οὐδ' ^{philosophy}
 ἐπιστρατεύομεν ἐκπρεπῶς μὴ, καὶ διαφερόντως τι ἀδικού-
 5 μνοι. καλὸν δ' ἦν, εἰ καὶ ἡμαρτάνομεν, τοῖσδε μὲν εἴξαι ^{upset}
 τῇ ἡμετέρᾳ ὀργῇ, ἡμῖν δὲ αἰσχρὸν βιάσασθαι τὴν τούτων
 μετριότητα· ὕβρει δὲ καὶ ἐξουσίᾳ πλούτου πολλὰ ἐς ἡμᾶς ¹⁵
 ἄλλα τε ἡμαρτήκασι καὶ Ἐπίδαμνον ἡμετέραν οὔσαν κακου-
 μένην μὲν οὐ προσεποιοῦντο, ἐλθόντων δὲ ἡμῶν ἐπὶ τιμωρίᾳ
 ἐλόντες βία ἔχουσιν. ^{in 10.9}
 39 'Καὶ φασὶ δὴ δίκη πρότερον ἐθελῆσαι κρίνεσθαι, ἣν γε ^{sub mit}
 οὐ τὸν προύχοντα καὶ ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς προκαλούμενον ²⁰
 λέγειν τι δοκεῖν δεῖ, ἀλλὰ τὸν ἐς ἴσον τὰ τε ἔργα ὁμοίως
 2 καὶ τοὺς λόγους πρὶν διαγωνίζεσθαι καθιστάντα. οὗτοι δὲ
 οὐ πρὶν πολιορκεῖν τὸ χωρίον, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡγήσαντο ἡμᾶς
 οὐ περιόψεσθαι, τότε καὶ τὸ εὐπρεπὲς τῆς δίκης παρ- ^{fitting}
 ἐσχοντο. καὶ δεῦρο ἤκουσιν οὐ τὰ κεῖ μόνον αὐτοὶ ἀμαρ- ²⁵
 τόντες, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς νῦν ἀξιοῦντες οὐ ξυμμαχεῖν, ἀλλὰ ^{become n allies}
 3 ξυναδικεῖν καὶ διαφόρους ὄντας ἡμῖν δέχεσθαι σφᾶς· οὐς
 χρῆν, ὅτε ἀσφαλέστατοι ἦσαν, τότε προσιέναι, καὶ μὴ ἐν ᾧ
 ἡμεῖς μὲν ἠδικήμεθα, οὗτοι δὲ κινδυνεύουσι, μηδ' ἐν ᾧ ὑμεῖς
 τῆς τε δυνάμεως αὐτῶν τότε οὐ μεταλαβόντες τῆς ὠφελίας ³⁰
 νῦν μεταδώσετε καὶ τῶν ἀμαρτημάτων ἀπογενόμενοι τῆς

2 τόσῳ δὲ Hertlein : τοσῶδε codd. 12 ἐπεστρατεύομεν, ut videtur, ^{having}
 legit Schol., bellum intulimus Valla 31 ἀπο (ο ex ω c) γενόμενοι C E [G]

ἀφ' ἡμῶν αἰτίας τὸ ἴσον ἔξετε, πάλαι δὲ κοινώσαντας τὴν δύναμιν κοινὰ καὶ τὰ ἀποβαίνοντα ἔχειν.

‘Ὡς μὲν οὖν αὐτοὶ τε μετὰ προσηκόντων ἐγκλημάτων 40
ἐρχόμεθα καὶ οἷδε βίαιοι καὶ πλεονέκται εἰσὶ δεδῆλωται·
5 ὥς δὲ οὐκ ἂν δικαίως αὐτοὺς δέχοισθε μαθεῖν χρή. εἰ γὰρ 2
εἴρηται ἐν ταῖς σπονδαῖς ἐξεῖναι παρ' ὁποτέρους τις βού-
λεται τῶν ἀγράφων πόλεων ἐλθεῖν, οὐ τοῖς ἐπὶ βλάβῃ ἐτέ-
ρων ἰοῦσιν ἢ ξυνθήκῃ ἐστίν, ἀλλ' ὅστις μὴ ἄλλου ἐαντὸν
ἀποστερῶν ἀσφαλείας δεῖται καὶ ὅστις μὴ τοῖς δεξαμένοις,
10 εἰ σωφρονούσι, πόλεμον ἀντ' εἰρήνης ποιήσει· ὁ νῦν ὑμεῖς
μὴ πειθόμενοι ἡμῖν πάθοιτε ἅν. οὐ γὰρ τοῖσδε μόνον ἐπί- 3
κουροι ἂν γένοισθε, ἀλλὰ καὶ ἡμῖν ἀντὶ ἐνσπόνδων πολέμιοι·
ἀνάγκη γάρ, εἰ ἴτε μετ' αὐτῶν, καὶ ἀμύνεσθαι μὴ ἄνευ ὑμῶν
τούτους. καίτοι δίκαιοι γ' ἐστὲ μάλιστα μὲν ἐκποδῶν στήναι 4
15 ἀμφοτέροις, εἰ δὲ μή, τοῦναντίον ἐπὶ τούτους μεθ' ἡμῶν ἰέναι
(Κορινθίοις μὲν γε ἐνσπονδοὶ ἐστε, Κερκυραίοις δὲ οὐδὲ δι'
ἀνοκωχῆς πώποτ' ἐγένεσθε), καὶ τὸν νόμον μὴ καθιστάναι
ὥστε τοὺς ἐτέρων ἀφισταμένους δέχεσθαι. οὐδὲ γὰρ ἡμεῖς 5 440
Σαμίων ἀποστάντων ψῆφον προσεθέμεθα ἐναντίαν ὑμῖν, τῶν
20 ἄλλων Πελοποννησίων δίχα ἐψηφισμένων εἰ χρή αὐτοῖς ἀμύ-
νειν, φανερώς δὲ ἀντείπομεν τοὺς προσήκοντας ξυμμάχους
αὐτόν τινα κολάζειν. εἰ γὰρ τοὺς κακὸν τι δρῶντας δεχό- 6
μενοι τιμωρήσετε, φανεῖται καὶ ἃ τῶν ὑμετέρων οὐκ ἐλάσσω
ἡμῖν πρόσσεισι, καὶ τὸν νόμον ἐφ' ὑμῖν αὐτοῖς μᾶλλον ἢ ἐφ'
25 ἡμῖν θήσετε.

‘Δικαιώματα μὲν οὖν τάδε πρὸς ὑμᾶς ἔχομεν ἱκανὰ κατὰ 41
τοὺς Ἑλλήνων νόμους, παραίνεσιν δὲ καὶ ἀξίωσιν χάριτος
τοιάνδε, ἣν οὐκ ἐχθροὶ ὄντες ὥστε βλάπτειν οὐδ' αὖ φίλοι
ὥστ' ἐπιχρήσθαι, ἀντιδοθῆναι ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι φαμὲν

1 κοινωνήσαντας ABEF (corr. F') [G] 2 post ἔχειν add.
ἐγκλημάτων C, ἐγκλημάτων δὲ μόνον ἀμετόχους οὕτως τῶν μετὰ τὰς
πράξεις τούτων μὴ κοινωρεῖν cG 3 ἐγκλημάτων] om. C: τοῦ
δικαίου κεφαλαῖον πρὸς ὑμᾶς vel similia cG m 6, 7 τῶν ἀγράφων
πόλεων βούλεται ABEFM 8 ἄλλων cG αὐτόν B: αὐτὸν AEM
11 πάθοιτε c F' g: πάθητε cett. 14 γ' om. CG

2 χρήναι. νεῶν γὰρ μακρῶν σπανίσαντες ποτε πρὸς τὸν *back*
 Αἰγυπτῶν ὑπὲρ τὰ Μηδικὰ πόλεμον παρὰ Κορινθίων εἴκοσι
 ναῦς ἐλάβετε· καὶ ἡ εὐεργεσία αὕτη τε καὶ ἡ ἐς Σαμίους,
 τὸ δι' ἡμᾶς Πελοποννησίους αὐτοῖς μὴ βοηθήσαι, παρέσχευ
 ὑμῖν Αἰγυπτῶν μὲν ἐπικράτησιν, Σαμίων δὲ κόλασιν, καὶ ἐν 5 *cheer*
 καιροῖς τοιούτοις ἐγένετο οἷς μάλιστα ἄνθρωποι ἐπ' ἐχθροὺς
 τοὺς σφετέρους ἰόντες τῶν ἀπάντων ἀπερίοπτοί εἰσι παρὰ *riches*
 3 τὸ νικᾶν· φίλον τε γὰρ ἡγοῦνται τὸν ὑπουργοῦντα, ἣν καὶ
 πρότερον ἐχθρὸς ἦ, πολέμιόν τε τὸν ἀντιστάντα, ἣν καὶ τύχη
 φίλος ὢν, ἐπεὶ καὶ τὰ οἰκεία χεῖρον τίθενται φιλονικίας ἔνεκα 10
 τῆς αὐτίκα.

42 Ὡν ἐνθυμηθέντες καὶ νεώτερός τις παρὰ πρεσβυτέρου
 αὐτὰ μαθὼν ἀξιούτω τοῖς ὁμοίοις ἡμᾶς ἀμύνεσθαι, καὶ μὴ *illum*
 νομίση δίκαια μὲν τάδε λέγεσθαι, ξύμφορα δέ, εἰ πολεμήσει, *cheer*
 2 ἄλλα εἶναι. τό τε γὰρ συμφέρον ἐν ᾧ ἂν τις ἐλάχιστα 15 *at last*
 ἀμαρτάνῃ μάλιστα ἔπεται, καὶ τὸ μέλλον τοῦ πολέμου ᾧ
 φοβοῦντες ὑμᾶς Κερκυραῖοι κελεύουσιν ἀδικεῖν ἐν ἀφανεί *uncertain*
 ἔτι κεῖται, καὶ οὐκ ἄξιον ἐπαρθέντας αὐτῷ φανεράν ἐχθραν *house*
 ἦδη καὶ οὐ μέλλουσιν πρὸς Κορινθίους κτήσασθαι, τῆς δὲ
 ὑπαρχούσης πρότερον διὰ Μεγαρέας ὑποψίας σῶφρον ὑφ- 20 *anxiety*
 3 ελεῖν μᾶλλον (ἡ γὰρ τελευταία χάρις καιρὸν ἔχουσα, κἂν
 4 ἐλάσσων ἦ, δύναται μείζον ἐγκλημα λῦσαι), μηδ' ὅτι ναυτικοῦ *change*
 συμμαχίαν μεγάλην διδόασιν, τούτῳ ἐφέλκεσθαι· τὸ γὰρ μὴ *tenable*
 ἀδικεῖν τοὺς ὁμοίους ἐχρωτέρα δύναμις ἢ τῷ αὐτίκα φανερώ
 43 ἐπαρθέντας διὰ κινδύνων τὸ πλεον ἔχει. ἡμεῖς δὲ περι- 25
 πεπτωκότες οἷς ἐν τῇ Λακεδαίμονι αὐτοὶ προείπομεν, τοὺς
 σφετέρους συμμαχοὺς αὐτόν τινα κολάζειν, νῦν παρ' ὑμῶν
 τὸ αὐτὸ ἀξιούμεν κομίζεσθαι, καὶ μὴ τῇ ἡμετέρᾳ ψήφῳ
 2 ὠφεληθέντας τῇ ὑμετέρᾳ ἡμᾶς βλάψαι. τὸ δὲ ἴσον ἀντ-
 ἀπόδοτε, γνόντες τοῦτον ἐκείνουν εἶναι τὸν καιρὸν ἐν ᾧ ὅ τε 30
 3 ὑπουργῶν φίλος μάλιστα καὶ ὁ ἀντιστὰς ἐχθρός. καὶ Κερ-

κυραίους τούσδε μήτε ξυμμάχους δέχεσθε βία ἡμῶν μήτε
ἀμύνετε αὐτοῖς ἀδικοῦσιν. καὶ τάδε ποιοῦντες τὰ προσ- 4
ήκοντά τε δράσετε καὶ τὰ ἄριστα βουλευέσεσθε ὑμῶν αὐτοῖς.'

- Τοιαῦτα δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι εἶπον. Ἀθηναῖοι δὲ ἀκού- 44
5 παντες ἀμφοτέρων, γενομένης καὶ δις ἐκκλησίας, τῇ μὲν
πρωτέρᾳ οὐχ ἦσσαν τῶν Κορινθίων ἀπεδέξαντο τοὺς λόγους,
ἐν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ μετέγνωσαν Κερκυραίοις ξυμμαχίαν μὲν
μὴ ποιήσασθαι ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομί-
ζειν (εἰ γὰρ ἐπὶ Κόρινθον ἐκέλευον σφίσιν οἱ Κερκυραῖοι
10 συμπλεῖν, ἐλύνοντ' ἂν αὐτοῖς αἱ πρὸς Πελοπονησίους σπον-
δαί), ἐπιμαχίαν δ' ἐποίησαντο τῇ ἀλλήλων βοηθεῖν, ἐάν τις
ἐπὶ Κέρκυραν ἢ ἡ Ἀθήνας ἢ τοὺς τούτων ξυμμάχους. ἐδόκει 2
γὰρ ὁ πρὸς Πελοπονησίους πόλεμος καὶ ὥς ἔσσεσθαι αὐτοῖς,
καὶ τὴν Κέρκυραν ἐβούλοντο μὴ προέσθαι τοῖς Κορινθίοις
15 ναυτικὸν ἔχουσιν τοσοῦτον, συγκρούειν δὲ ὅτι μάλιστα αὐτοὺς
ἀλλήλοις, ὥνα ἀσθενεστέροις οὖσιν, ἦν τι δέη, Κορινθίοις τε
καὶ τοῖς ἄλλοις ναυτικὸν ἔχουσιν ἐς πόλεμον καθιστῶνται.
ἅμα δὲ τῆς τε Ἰταλίας καὶ Σικελίας καλῶς ἐφαίνετο αὐτοῖς 3
ἡ νῆσος ἐν παράπλῳ κεῖσθαι.
- 20 Τοιαύτῃ μὲν γνώμῃ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Κερκυραίους προσ- 45
εδέξαντο, καὶ τῶν Κορινθίων ἀπελθόντων οὐ πολὺ ὕστερον
δέκα ναῦς αὐτοῖς ἀπέστειλαν βοηθούς· ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν 2
Λακεδαιμόνιος τε ὁ Κίμωνος καὶ Διοτίμος ὁ Στρομβίχου καὶ
Πρωτέας ὁ Ἐπικλέους. προεῖπον δὲ αὐτοῖς μὴ ναυμαχεῖν 3
25 Κορινθίοις, ἦν μὴ ἐπὶ Κέρκυραν πλέωσι καὶ μέλλωσιν ἀπο-
βαίνειν ἢ ἐς τῶν ἐκεῖνων τι χωρίων· οὕτω δὲ κωλύειν κατὰ
δύναμιν. προεῖπον δὲ ταῦτα τοῦ μὴ λύειν ἕνεκα τὰς σπον-
δάς. αἱ μὲν δὴ νῆες ἀφικνοῦνται ἐς τὴν Κέρκυραν, οἱ δὲ 46
Κορίνθιοι, ἐπειδὴ αὐτοῖς παρεσκεύαστο, ἔπλεον ἐπὶ τὴν
30 Κέρκυραν ναυσὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ἦσαν δὲ Ἠλείων
μὲν δέκα, Μεγαρέων δὲ δώδεκα καὶ Λευκαδίων δέκα, Ἀμ-

1 post Κερκυραίους add. τε C G: δὲ F: γε Hude δέχησθε c G
2 ἀμύνετε c G 14 τοῖς om. A B E F M 17 post ἄλλοις add.
τοῖς Bekker

- πρακιωτῶν δὲ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ Ἀνακτορίων μία, αὐτῶν
 2 δὲ Κορινθίων ἐνενήκοντα· στρατηγοὶ δὲ τούτων ἦσαν μὲν
 καὶ κατὰ πόλεις ἐκάστων, Κορινθίων δὲ Ξενοκλείδης ὁ Εὐθυ-
 3 κλέους πέμπτος αὐτός. ἐπειδὴ δὲ προσέμειξαν τῇ κατὰ
 Κέρκυραν ἡπείρῳ ἀπὸ Λευκάδος πλέοντες, ὁρμίζονται ἐς 5 *αὐτὴν*
 4 Χειμέριον τῆς Θεσπρωτίδος γῆς. ἔστι δὲ λιμὴν, καὶ πόλις
 ὑπὲρ αὐτοῦ κεῖται ἀπὸ θαλάσσης ἐν τῇ Ἑλαιάτιδι τῆς Θεσ-
 πρωτίδος Ἐφύρη. ἐξίησι δὲ παρ' αὐτὴν Ἀχερουσία λίμνη
 ἐς θάλασσαν· διὰ δὲ τῆς Θεσπρωτίδος Ἀχέρων ποταμὸς
 ῥέων ἐσβάλλει ἐς αὐτήν, ἀφ' οὗ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔχει. 10
 ῥεῖ δὲ καὶ Θύαμις ποταμός, ὀρίζων τὴν Θεσπρωτίδα καὶ
 5 Κεστρίνην, ὣν ἐντὸς ἡ ἄκρα ἀνέχει τὸ Χειμέριον. οἱ μὲν
 οὖν Κορίνθιοι τῆς ἡπείρου ἐνταῦθα ὁρμίζονται τε καὶ στρατό-
 47 πεδον ἐποιήσαντο. οἱ δὲ Κερκυραῖοι ὡς ἦσθοντο αὐτοὺς
 προσπλέοντας, πληρώσαντες δέκα καὶ ἑκατὸν ναῦς, ὧν ἦρχε 15
 Μικιάδης καὶ Αἰσιμίδης καὶ Εὐρύβατος, ἐστρατοπεδεύσαντο
 ἐν μιᾷ τῶν νήσων αἱ καλοῦνται Σύβοτα· καὶ αἱ Ἀττικαὶ
 2 δέκα παρήσαν. ἐπὶ δὲ τῇ Λευκίμμῃ αὐτοῖς τῷ ἀκρωτηρίῳ
 ὁ πεζὸς ἦν καὶ Ζακυνθίων χίλιοι ὀπλίται βεβοηθηκότες.
 3 ἦσαν δὲ καὶ τοῖς Κορινθίοις ἐν τῇ ἡπείρῳ πολλοὶ τῶν βαρ- 20
 βάρων παραβεβοηθηκότες· οἱ γὰρ ταύτῃ ἡπειρῶται αἰεὶ ποτε
 αὐτοῖς φίλοι εἰσίν.
- 48 Ἐπειδὴ δὲ παρεσκεύαστο τοῖς Κορινθίοις, λαβόντες τριῶν
 ἡμερῶν σιτία ἀνήγοντο ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν ἀπὸ τοῦ Χειμερίου
 2 νυκτός, καὶ ἅμα ἔφω πλέοντες καθορώσι τὰς τῶν Κερκυραίων 25
 3 ναῦς μετεώρους τε καὶ ἐπὶ σφᾶς πλεούσας. ὡς δὲ κατείδον
 ἀλλήλους, ἀντιπαρετάσσοντο, ἐπὶ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας Κερ-
 κυραίων αἱ Ἀττικαὶ νῆες, τὸ δὲ ἄλλο αὐτοὶ ἐπείχον τρία
 τέλη ποιήσαντες τῶν νεῶν, ὧν ἦρχε <τῶν> τριῶν στρατηγῶν
 4 ἐκάστου εἰς. οὕτω μὲν Κερκυραῖοι ἐτάξαντο, Κορινθίοις 30
 δὲ τὸ μὲν δεξιὸν κέρας αἱ Μεγαρίδες νῆες εἶχον καὶ αἱ

Ἄμπρακιώτιδες, κατὰ δὲ τὸ μέσον οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ὥς
 ἕκαστοι· εὐώνυμον δὲ κέρας αὐτοῖς οἱ Κορίνθιοι ταῖς ἄριστα
 τῶν νεῶν πλεούσαις κατὰ τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὸ δεξιὸν
 τῶν Κερκυραίων εἶχον. 49 5 ξυμμερίζαντες δέ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα
 ἀμφοτέρω ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων, πολλοὺς δὲ τοξότας τε
 καὶ ἀκοντιστάς, τῷ παλαιῷ τρόπῳ ἀπειρότερον ἔτι παρε-
 σκευασμένοι. ἦν τε ἡ ναυμαχία καρτερά, τῇ μὲν τέχνῃ 2
 οὐχ ὁμοίως, πεζομαχία δὲ τὸ πλεόν προσφερὴς οὖσα. ἐπειδὴ 3
 10 γὰρ προσβάλλοιεν ἀλλήλοις, οὐ ῥαδίως ἀπελύνοντο ὑπὸ τε
 τοῦ πλήθους καὶ ὄχλου τῶν νεῶν, καὶ μᾶλλον τι πιστεύοντες
 τοῖς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὀπλίταις ἐς τὴν νίκην, οἱ κατα-
 στάντες ἐμάχοντο ἡσυχάζουσιν τῶν νεῶν· διέκπλοι δ' οὐκ
 ἦσαν, ἀλλὰ θυμῷ καὶ ῥώμῃ τὸ πλεόν ἐναυμάχον ἢ ἐπιστήμη.
 15 πανταχῇ μὲν οὖν πολὺς θόρυβος καὶ ταραχώδης ἦν ἡ ναυ- 4
 μαχία, ἐν ᾗ αἱ Ἀττικαὶ νῆες παραγιγνόμεναι τοῖς Κερκυραίοις,
 εἴ πῃ πιέζουτο, φόβον μὲν παρείχον τοῖς ἐναντίοις, μάχης
 δὲ οὐκ ἦρχον· δεδιότες οἱ στρατηγοὶ τὴν πρόρρησιν τῶν
 Ἀθηναίων. μάλιστα δὲ τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Κορινθίων 5
 20 ἐπίνει· οἱ γὰρ Κερκυραῖοι εἴκοσι ναυσὶν αὐτοὺς τρεψάμενοι
 καὶ καταδιώξαντες σποράδας ἐς τὴν ἡπειρον καὶ μέχρι τοῦ
 στρατοπέδου πλεύσαντες αὐτῶν καὶ ἐπεκβαίντες ἐνέπρησάν
 τε τὰς σκηναὶς ἐρήμους καὶ τὰ χρήματα διήρπασαν. ταύτῃ 6
 μὲν οὖν οἱ Κορίνθιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἡσπώντο [τε] καὶ οἱ
 25 Κερκυραῖοι ἐπεκράτουν· ἦ δὲ αὐτοὶ ἦσαν οἱ Κορίνθιοι, ἐπὶ
 τῷ εὐωνύμῳ, πολὺ ἐνίκων, τοῖς Κερκυραίοις τῶν εἴκοσι νεῶν
 ἀπὸ ἐλάσσονος πλήθους ἐκ τῆς διώξεως οὐ παρουσῶν. οἱ δὲ 7
 Ἀθηναῖοι ὀρώντες τοὺς Κερκυραίους πιεζομένους μᾶλλον ἢ δὴ
 ἀπροφασίστως ἐπεκούρουν, τὸ μὲν πρῶτον ἀπεχόμενοι ὥστε
 30 μὴ ἐμβάλλειν τινί· ἐπειδὴ δὲ ἡ τροπὴ ἐγένετο λαμπρῶς rouk

10 προσβάλλοιεν recs. : προσβάλλοιεν codd. 11 τοῦ om. A B E F M
 15 οὖν om. C E G 21 καὶ om. A B E F M 24 οὖν om. C G (add. G')
 τε secl. Krüger 30 ἐπειδὴ C : ἐπεὶ cett. [G] ἐγένετο C : ἐγένετο
 cett. [G]

καὶ ἐνέκειντο οἱ Κορίνθιοι, τότε δὴ ἔργου πᾶς εἶχετο ἦδη
καὶ διεκέκριτο οὐδὲν ἔτι, ἀλλὰ ξυνέπεσεν ἐς τοῦτο ἀνάγκης
ὥστε ἐπιχειρήσαι ἀλλήλοις τοὺς Κορινθίους καὶ Ἀθηναίους.

- 50 Τῆς δὲ τροπῆς γενομένης οἱ Κορίνθιοι τὰ σκάφη μὲν οὐχ
εἴλκον ἀναδούμενοι τῶν νεῶν ἅς καταδύσειαν, πρὸς δὲ τοὺς 5 *disable*
ἀνθρώπους ἐτράποντο φονεύειν διεκπλέοντες μᾶλλον ἢ *take alive*
γρεῖν, τοὺς τε αὐτῶν φίλους, οὐκ ᾔσθημένοι ὅτι ἦσσαντο οἱ
2 ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρα, ἀγνοοῦντες ἔκτεινον. πολλῶν γὰρ νεῶν
οὐσῶν ἀμφοτέρων καὶ ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάσσης ἐπεχουσῶν,
ἐπειδὴ ξυνέμειξαν ἀλλήλοις, οὐ ῥαδίως τὴν διάγνωσιν 10
ἐποιοῦντο ὅποιοι ἐκράτουν ἢ ἐκρατοῦντο· ναυμαχία γὰρ
αὕτη Ἑλληνισι πρὸς Ἑλληνας νεῶν πλήθει μεγίστη δὴ τῶν
3 πρὸ αὐτῆς γεγένηται. ἐπειδὴ δὲ κατεδίωξαν τοὺς Κερκυ-
ραῖους οἱ Κορίνθιοι ἐς τὴν γῆν, πρὸς τὰ νανάγια καὶ τοὺς
νεκροὺς τοὺς σφετέρους ἐτράποντο, καὶ τῶν πλείστων ἐκρά- 15
τησαν ὥστε προσκομίσαι πρὸς τὰ Σύβοτα, οἱ αὐτοῖς ὁ κατὰ
γῆν στρατὸς τῶν βαρβάρων προσεβεβηθήκει· ἔστι δὲ τὰ
Σύβοτα τῆς Θεσπρωτίδος λιμὴν ἐρήμος. τοῦτο δὲ ποιή-
4 σαντες αὐθις ἀθροισθέντες ἐπέπλεον τοῖς Κερκυραίοις. οἱ
δὲ ταῖς πλωίμοις καὶ ὅσαι ἦσαν λοιπαὶ μετὰ τῶν Ἀττικῶν 20
νεῶν καὶ αὐτοὶ ἀντεπέπλεον, δείσαντες μὴ ἐς τὴν γῆν σφῶν
5 πειρώσιν ἀποβαίνειν. ἦδη δὲ ἦν ὄψε· καὶ ἐπεπαιάνιστο *late*
αὐτοῖς ὥς ἐς ἐπίπλουν, καὶ οἱ Κορίνθιοι ἐξαπίνης *they were suddenly*
ἐκρούοντο κατιδόντες εἴκοσι ναῦς Ἀθηναίων προσπλεούσας,
ἅς ὕστερον τῶν δέκα βοηθοὺς ἐξέπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι, 25
δείσαντες, ὅπερ ἐγένετο, μὴ νικηθῶσιν οἱ Κερκυραῖοι καὶ αἱ
51 σφέτεροι δέκα νῆες ὀλίγαι ἀμύνειν ᾗσιν. ταύτας οὖν προῖ-
δόντες οἱ Κορίνθιοι καὶ ὑποτοπήσαντες ἀπ' Ἀθηνῶν εἶναι
C 2 οὐχ ὅσας ἐώρων ἀλλὰ πλείους ὑπανεχώρουν. τοῖς δὲ *with them*
Κερκυραίοις (ἐπέπλεον γὰρ μᾶλλον ἐκ τοῦ ἀφανοῦς) οὐχ 30
ἐωρῶντο, καὶ ἐθαύμαζον τοὺς Κορινθίους πρῦμναν κρουόμε-

1 ἐπέκειντο M 7 αἰσθόμενοι A B E F M 13 αὐτῆς G : αὐτῆς
cett. 16 οὐ C G 21 ἀντεπέπλεον C : ἀντέπλεον cett. 22 ἐπε-
παιάνιστο c f ; ἐπεπαιώνιστο codd.

ρους, πρίν τινες ιδόντες εἶπον ὅτι νῆες ἐκεῖναι ἐπιπλέουσιν. τότε δὲ καὶ αὐτοὶ ἀνεχώρουν (ἔυνεσκόταζε γὰρ ἤδη), καὶ οἱ Κορίνθιοι ἀποτραπόμενοι τὴν διάλυσιν ἐποιήσαντο. οὕτω 3 μὲν ἡ ἀπαλλαγὴ ἐγένετο ἀλλήλων, καὶ ἡ ναυμαχία ἐτελεύτα 5 ἐς νύκτα. τοῖς δὲ Κερκυραίοις στρατοπεδενομένοις ἐπὶ τῇ 4 Λευκίμμῃ αἱ εἴκοσι νῆες αἱ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν αὐται, ὧν ἦρχε Γλαῦκων τε ὁ Λεάγρου καὶ † Ἀνδοκίδης ὁ Λεωγόρου†, διὰ τῶν νεκρῶν καὶ ναυαγίων προσκομισθεῖσαι κατέπλεον ἐς τὸ στρατόπεδον οὐ πολλῶ ὕστερον ἢ ὥφθησαν. οἱ δὲ 5 10 Κερκυραῖοι (ἦν γὰρ νύξ) ἐφοβήθησαν μὴ πολέμια ὦσιν, ἔπειτα δὲ ἐγνώσαν· καὶ ὥρμίσαντο. *anachor*

Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀναγαγόμεναι αἱ τε Ἀττικαὶ τριάκοντα 52 νῆες καὶ τῶν Κερκυραίων ὅσαι πλώιμοι ἦσαν ἐπέπλευσαν ἐπὶ τὸν ἐν τοῖς Συβότοις λιμένα, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὥρμον, 15 βουλόμενοι εἰδέναι εἰ ναυμαχήσουσιν. οἱ δὲ τὰς μὲν ναῦς 2 ἄραντες ἀπὸ τῆς γῆς καὶ παραταξάμενοι μετεώρους ἡσύχαζον, ναυμαχίας οὐ διανοοῦμενοι ἄρχεω ἐκόντες ὀρώντες προσγε- γεννημένας τε ναῦς ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἀκραιφνεῖς καὶ σφίσι 20 οὕς ἐν ταῖς ναυσὶν εἶχον, καὶ ἐπισκευὴν οὐκ οὔσαν τῶν νεῶν ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ· τοῦ δὲ οἴκαδε πλοῦ μᾶλλον διε- 3 σκόπουν ὅπῃ κομισθήσονται, δεδιότες μὴ οἱ Ἀθηναῖοι νομί- σαντες λελύσθαι τὰς σπονδὰς, διότι ἐς χεῖρας ἦλθον, οὐκ ἐῶσι σφᾶς ἀποπλεῖν. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς ἄνδρας ἐς κελήτιον 53 25 ἐσβιβάσαντας ἄνευ κηρυκείου προσπέμψαι τοῖς Ἀθηναίοις καὶ πείραν ποιήσασθαι. πέμψαντές τε ἔλεγον τοιάδε. ‘ἀδικεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πολέμον ἄρχοντες καὶ σπονδὰς 2 λύοντες· ἡμῖν γὰρ πολεμίους τοὺς ἡμετέρους τιμωρουμένους ἐμποδῶν ἵστασθε ὅπλα ἀνταιρόμενοι. εἰ δ’ ὑμῖν γνώμη

2 δὴ C [G] post καὶ add. οἱ A B E F M [G] 3 ἀποτρεπόμενοι A B F [G] 5 Κερκυραίοις δὲ A B E F M [G] 6 αἱ ἐκ ἀπὸ A B E F M [G] 7 Ἀνδοκίδης Δρακοντίδης in titulo (C.I.A. i. 179) nominatur 12 ἀναγόμεναι A B E F M 25 ἐμβιβάσαντας A B (-ες) C G Lex. Vind., Greg. Cor. προπέμψαι C M Greg. Cor.

ἐστὶ κωλύειν τε ἡμᾶς ἐπὶ Κέρκυραν ἢ ἄλλοσε εἴ ποι βουλό-
μεθα πλεῖν καὶ τὰς σπονδὰς λύετε, ἡμᾶς τούσδε πρώτους
3 λαβόντες χρήσασθε ὥς πολεμίοις.' οἱ μὲν δὴ τοιαῦτα
εἶπον· τῶν δὲ Κερκυραίων τὸ μὲν στρατόπεδον ὅσον ἐπήκου-
σεν ἀνεβόησεν εὐθὺς λαβεῖν τε αὐτοὺς καὶ ἀποκτεῖναι, οἱ 5
4 δὲ Ἀθηναῖοι τοιάδε ἀπεκρίναντο. 'οὔτε ἄρχομεν πολέμου,
ὦ ἄνδρες Πελοποννήσιοι, οὔτε τὰς σπονδὰς λύομεν, Κερκυ-
ραίοις δὲ τοῖσδε ξυμμάχοις οὔσι βοηθοὶ ἦλθομεν. εἰ μὲν
οὖν ἄλλοσέ ποι βούλεσθε πλεῖν, οὐ κωλύομεν· εἰ δὲ ἐπὶ
Κέρκυραν πλευσεῖσθε ἢ ἐς τῶν ἐκείνων τι χωρίων, οὐ 10
περιοψόμεθα κατὰ τὸ δυνατόν.'

54 Τοιαῦτα τῶν Ἀθηναίων ἀποκριναμένων οἱ μὲν Κορίνθιοι
τόν τε πλοῦν τὸν ἐπ' οἴκου παρεσκευάζοντο καὶ τροπαῖον
ἔστησαν ἐν τοῖς ἐν τῇ ἡπείρῳ Συβότοις· οἱ δὲ Κερκυραῖοι τὰ
τε ναυάγια καὶ νεκροὺς ἀνείλυντο τὰ κατὰ σφᾶς ἐξενεχθέντα 15
ὑπὸ τε τοῦ ροῦ καὶ ἀνέμου, ὃς γενόμενος τῆς νυκτὸς διεσκέ-
δασεν αὐτὰ πανταχῇ, καὶ τροπαῖον ἀντέστησαν ἐν τοῖς ἐν τῇ
2 νήσῳ Συβότοις ὥς νενικηκότες. γνώμη δὲ τοιᾶδε ἐκάτεροι
τὴν νίκην προσεποιήσαντο· Κορίνθιοι μὲν κρατήσαντες τῇ
ναυμαχίᾳ μέχρι νυκτός, ὥστε καὶ ναυάγια πλείστα καὶ νεκροὺς 20
προσκομίσασθαι, καὶ ἄνδρας ἔχοντες αἰχμαλώτους οὐκ ἐλάσ-
σους χιλίων ναῦς τε καταδύσαντες περὶ ἐβδομήκοντα ἔστησαν
τροπαῖον· Κερκυραῖοι δὲ τριάκοντα ναῦς μάλιστα διαφθεί-
ραντες, καὶ ἐπειδὴ Ἀθηναῖοι ἦλθον, ἀνελόμενοι τὰ κατὰ
σφᾶς αὐτοὺς ναυάγια καὶ νεκρούς, καὶ ὅτι αὐτοῖς τῇ τε 25
προτεραίᾳ πρῦμναν κρουόμενοι ὑπεχώρησαν οἱ Κορίνθιοι
ἰδόντες τὰς Ἀττικὰς ναῦς, καὶ ἐπειδὴ ἦλθον οἱ Ἀθηναῖοι,
οὐκ ἀντεπέπλεον ἐκ τῶν Συβότων, διὰ ταῦτα τροπαῖον ἔστη-
55 σαν. οὕτω μὲν ἐκάτεροι νικᾶν ἠξίου· οἱ δὲ Κορίνθιοι
ἀποπλέοντες ἐπ' οἴκον Ἀνακτόριον, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τῷ στόματι 30

1 πη C G Lex. Vind.

2 λαβόντες πρώτον A B E F M

15 post

καὶ add. τοὺς Schol.

ἐξενεχθέντων C γρ. Schol. [G]

16 τε om.

A B F

18 ἐκάτεροι τοιᾶδε A B E F M

28 οὐκ ἀντέπλεον E G :

οὐ κατέπλεον A B F M

τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, εἶλον ἀπάτη (ἦν δὲ κοινὸν Κερκυ-
ραίων καὶ ἐκείνων) καὶ καταστήσαντες ἐν αὐτῷ Κορινθίους
οἰκήτορας ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου, καὶ τῶν Κερκυραίων ὀκτα-
κοσίους μὲν οἱ ἦσαν δοῦλοι ἀπέδουτο, πεντήκοντα δὲ καὶ
5 διακοσίους δῆσαντες ἐφύλασσαν καὶ ἐν θεραπείᾳ εἶχον
πολλῇ, ὅπως αὐτοῖς τὴν Κέρκυραν ἀναχωρήσαντες προσ-
ποιήσειαν· ἐτύγχανον δὲ καὶ δυνάμει αὐτῶν οἱ πλείους
πρῶτοι ὄντες τῆς πόλεως. ἡ μὲν οὖν Κέρκυρα οὕτω περιγίγ- 2
νεται τῷ πολέμῳ τῶν Κορινθίων, καὶ αἱ νῆες τῶν Ἀθηναίων
10 ἀνεχώρησαν ἐξ αὐτῆς· αἰτία δὲ αὕτη πρώτη ἐγένετο τοῦ
πολέμου τοῖς Κορινθίοις ἐς τοὺς Ἀθηναίους, ὅτι σφίσιν ἐν
σπονδαῖς μετὰ Κερκυραίων ἐναυμάχουν.

Μετὰ ταῦτα δ' εὐθὺς καὶ τάδε ξυνέβη γενέσθαι τοῖς 56
Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις διάφορα ἐς τὸ πολεμεῖν.
15 τῶν γὰρ Κορινθίων πρᾶσσόντων ὅπως τιμωρήσονται αὐτούς, 2
ὑποτοπήσαντες τὴν ἔχθραν αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι Ποτειδεάτας,
οἱ οἰκοῦσιν ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς Παλλήνης, Κορινθίων ἀποί-
κους, ἐαυτῶν δὲ ξυμμάχους φόρου ὑποτελεῖς, ἐκέλευον τὸ
ἐς Παλλήνην τεῖχος καθελεῖν καὶ ὁμήρους δοῦναι, τοὺς τε
20 ἐπιδημιουργοὺς ἐκπέμπειν καὶ τὸ λοιπὸν μὴ δέχεσθαι οὐς
κατὰ ἔτος ἕκαστον Κορίνθιοι ἔπεμπον, δέισαντες μὴ ἀπο-
στῶσιν ὑπὸ τε Περδίκκου πειθόμενοι καὶ Κορινθίων, τοὺς τε
ἄλλους τοὺς ἐπὶ Θράκης ξυναποστήσωσι ξυμμάχους. ταῦτα 57
δὲ περὶ τοὺς Ποτειδεάτας οἱ Ἀθηναῖοι προπαρασκευάζοντο
25 εὐθὺς μετὰ τὴν ἐν Κερκύρα ναυμαχίαν· οἱ τε γὰρ Κορίνθιοι 2
φανερῶς ἤδη διάφοροι ἦσαν, Περδίκκας τε ὁ Ἀλεξάνδρου
Μακεδόνων βασιλεὺς ἐπεπολέμωτο ξύμμαχος πρότερον καὶ
φίλος ὢν. ἐπολεμώθη δὲ ὅτι Φιλίππῳ τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ 3
καὶ Δέρδᾳ κοινῇ πρὸς αὐτὸν ἐναντιουμένοις οἱ Ἀθηναῖοι
30 ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο. δεδιώς τε ἔπρασεν ἐς τε τὴν 4

13 τοῖς om. A B E F M

om. A B E F M

G: παρὰ M

15 τιμωρήσονται A E F G M

ξυναποστήσουσι A B E F M [G]

26 ἥδη om. C G (add. G')

23 τοὺς

24 περὶ] πρὸς

- Λακεδαίμονα πέμπων ὅπως πόλεμος γένηται αὐτοῖς πρὸς Πελοποννησίους, καὶ τοὺς Κορωθίους προσεποιεῖτο τῆς
 5 Ποτειδαίας ἔνεκα ἀποστάσεως· προσέφερε δὲ λόγους καὶ τοῖς ἐπὶ Θράκης Χαλκιδεῦσι καὶ Βοττιαίοις ξυναποστήναι, νομίζων, εἰ ξύμμαχα ταῦτα ἔχοι ὅμορα ὄντα τὰ χωρία, ῥᾶν 5
 6 ἂν τὸν πόλεμον μετ' αὐτῶν ποιεῖσθαι. ὧν οἱ Ἀθηναῖοι αἰσθόμενοι καὶ βουλόμενοι προκαταλαμβάνειν τῶν πόλεων πρὸς τὰς ἀποστάσεις (ἔτυχον γὰρ τριάκοντα ναῦς ἀποστέλλοντες καὶ χιλίους ὀπλίτας ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ, Ἀρχεστράτου τοῦ Λυκομήδους μετ' ἄλλων ἑδέκα στρατηγούντος) ἐπιστέλ- 10 λουσι τοῖς ἄρχουσι τῶν νεῶν Ποτειδεατῶν τε ὁμήρους λαβεῖν καὶ τὸ τεῖχος καθελεῖν, τῶν τε πλησίον πόλεων φυλακὴν ἔχειν ὅπως μὴ ἀποστήσονται.
- 58 Ποτειδεᾶται δὲ πέμψαντες μὲν καὶ παρ' Ἀθηναίους πρέσβεις, εἴ πως πείσειαν μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν μηδέν, ἐλ- 15 θόντες δὲ καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα μετὰ Κορωθίων, [ἔπραссον] ὅπως ἐτοιμάσασατο τιμωρίαν, ἣν δέη, ἐπειδὴ ἔκ τε Ἀθηνῶν ἐκ πολλοῦ πράσσοντες οὐδὲν ἡῦροντο ἐπιτήδειον, ἀλλ' αἱ νῆες αἱ ἐπὶ Μακεδονίαν καὶ ἐπὶ σφῶς ὁμοίως ἔπλεον, καὶ τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων ὑπέσχετο αὐτοῖς, ἣν ἐπὶ Ποτεί- 20 δαιαν ἴωσιν Ἀθηναῖοι, ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβαλεῖν, τότε δὴ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀφίστανται μετὰ Χαλκιδέων καὶ
- 2 Βοττιαίων κοινῇ ξυνομόσαντες. καὶ Περδίκκας πείθει Χαλκιδέας τὰς ἐπὶ θαλάσῃ πόλεις ἐκλιπόντας καὶ καταβαλόντας ἀνοικίσασθαι ἐς Ὀλυνθον μίαν τε πόλιν ταύτην ἰσχυρὰν 25 ποιήσασθαι· τοῖς τ' ἐκλιποῦσι τούτοις τῆς ἑαυτοῦ γῆς τῆς Μυγδονίας περὶ τὴν Βόλβην λίμνην ἔδωκε νέμεσθαι, ἕως ἂν ὁ πρὸς Ἀθηναίους πόλεμος ᾗ. καὶ οἱ μὲν ἀνφικίζοντό τε καθαιροῦντες τὰς πόλεις καὶ ἐς πόλεμον παρεσκευάζοντο.
- 59 αἱ δὲ τριάκοντα νῆες τῶν Ἀθηναίων ἀφικνοῦνται ἐς τὰ ἐπὶ 30 Θράκης, καὶ καταλαμβάνουσι τὴν τε Ποτειδαίαν καὶ τὰλλα

5 τὰ om. A B E F M 10 δέκα] τεσσάρων Krüger 13 ἀποστήσονται
 C: ἀποστήσονται cett. 16 ἔπραссον secl. Porpo 17 Ἀθηνῶν C:
 Ἀθηναίων cett. 20 ὑπέσχοντο C? (corr. c) G 31 τε om. A B E F M

ἀφεστηκότα. νομίσαντες δὲ οἱ στρατηγοὶ ἀδύνατα εἶναι 2
 πρὸς τε Περδίκκαν πολεμεῖν τῇ παρουσίᾳ δυνάμει καὶ τὰ
 ξυναφεστῶτα χωρία τρέπονται ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν, ἐφ' ὅπερ
 καὶ τὸ πρῶτον ἐξεπέμποντο, καὶ καταστάντες ἐπολέμουν μετὰ
 5 Φιλίππου καὶ τῶν Δέρδου ἀδελφῶν ἄνωθεν στρατιᾷ ἐσ-
 βεβληκότων. καὶ ἐν τούτῳ οἱ Κορίνθιοι, τῆς Ποτειδαίας 60
 ἀφεστηκυίας καὶ τῶν Ἀττικῶν νεῶν περὶ Μακεδονίαν οὐσῶν,
 δεδιότες περὶ τῷ χωρίῳ καὶ οἰκείον τὸν κίνδυνον ἡγούμενοι
 πέμπουσιν ἑαυτῶν τε ἐθελοντὰς καὶ τῶν ἄλλων Πελοπον-
 10 νησίων μισθῷ πείσαντες ἑξακοσίους καὶ χιλίους τοὺς πάντας
 ὀπλίτας καὶ ψιλοὺς τετρακοσίους. ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν 2
 Ἀριστεὺς ὁ Ἀδεϊμάντου, κατὰ φιλίαν τε αὐτοῦ οὐχ ἥκιστα
 οἱ πλείστοι ἐκ Κορίνθου στρατιῶται ἐθελονταὶ ξυνέσποντο·
 ἦν γὰρ τοῖς Ποτειδεαταῖς αἰεὶ ποτε ἐπιτήδειος. καὶ ἀφ- 3
 15 ικνοῦνται τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ ὕστερον ἐπὶ Θράκης ἢ Ποτεί-
 δαϊα ἀπέστη.

Ἦλθε δὲ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις εὐθὺς ἡ ἀγγελία τῶν πόλεων 61
 ὅτι ἀφεστᾶσι, καὶ πέμπουσιν, ὥς ἦσθοντο καὶ τοὺς μετ'
 Ἀριστεύς ἐπιπαριόντας, διςχιλίους ἑαυτῶν ὀπλίτας καὶ
 20 τεσσαράκοιτα ναῦς πρὸς τὰ ἀφεστῶτα, καὶ Καλλιᾶν τὸν
 Καλλιᾶδου πέμπτον αὐτὸν στρατηγόν, οἱ ἀφικόμενοι ἐς 2
 Μακεδονίαν πρῶτον καταλαμβάνουσι τοὺς προτέρους χιλίους
 Θέρμην ἄρτι ἡρηκότας καὶ Πύδναν πολιορκοῦντας. προσ- 3
 καθεζόμενοι δὲ καὶ αὐτοὶ τὴν Πύδναν ἐπολιόρκησαν μὲν,
 25 ἔπειτα δὲ ξύμβασι ποιησάμενοι καὶ ξυμμαχίαν ἀναγκαίαν
 πρὸς τὸν Περδίκκαν, ὥς αὐτοὺς κατήπειγεν ἡ Ποτεῖδαϊα καὶ
 ὁ Ἀριστεὺς παρεληλυθώς, ἀπανίστανται ἐκ τῆς Μακεδονίας,
 καὶ ἀφικόμενοι ἐς Βέροϊαν κἀκείθεν ἐπὶ Στρέψαν καὶ πειρά- 4
 σαντες πρῶτον τοῦ χωρίου καὶ οὐχ ἐλόντες ἐπορεύοντο κατὰ
 30 γῆν πρὸς τὴν Ποτεῖδαϊαν, τριςχιλίους μὲν ὀπλίταις ἑαυτῶν,
 χωρὶς δὲ τῶν ξυμμάχων πολλοῖς, ἵππεῦσι δὲ ἑξακοσίοις

4 πρῶτον] πρότερον A B E F M Suid. 15 ἡ f: ἡ cett.: ἡ ἡ Herwerden
 19 ἐπιπαριόντας Ullrich: ἐπιπαρόντας codd. 28 ἐπὶ Στρέψαν Pluy-
 gers: ἐπιστρέψαντες codd.

Μακεδόνων τοῖς μετὰ Φιλίππου καὶ Πausανίου ἄμα δὲ
5 νῆες παρέπλεον ἐβδομήκοντα. κατ' ὀλίγον δὲ προϊόντες
τριταῖοι ἀφίκοντο ἐς Γίγωνα καὶ ἐστρατοπεδεύσαντο.

- 62 Ποτειδεᾶται δὲ καὶ οἱ μετὰ Ἀριστέως Πελοποννήσιοι
προσδεχόμενοι τοὺς Ἀθηναίους. ἐστρατοπεδεύοντο πρὸς 5
᾽Ολύνθου ἐν τῷ ἰσθμῷ, καὶ ἀγορὰν ἔξω τῆς πόλεως ἐπε-
2 ποίηντο. στρατηγὸν μὲν οὖν τοῦ πεζοῦ παντὸς οἱ ξύμ-
μαχοι ἤρηντο Ἀριστέα, τῆς δὲ ἵππου Περδίκκαν· ἀπέστη
γὰρ εὐθὺς πάλιν τῶν Ἀθηναίων καὶ ξυνεμάχει τοῖς Ποτει-
3 δεάταις, Ἰόλαον ἀνθ' αὐτοῦ καταστήσας ἄρχοντα. ἦν δὲ 10
ἡ γνώμη τοῦ Ἀριστέως τὸ μὲν μεθ' ἑαυτοῦ στρατόπεδον
ἔχοντι ἐν τῷ ἰσθμῷ ἐπιτηρεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἦν ἐπίωσι,
Χαλκιδέας δὲ καὶ τοὺς ἔξω ἰσθμοῦ ξυμμάχους καὶ τὴν παρὰ
Περδίκκου διακοσίαν ἵππων ἐν ᾽Ολύνθῳ μένειν, καὶ ὅταν
Ἀθηναῖοι ἐπὶ σφᾶς χωρῶσι, κατὰ νύκτου βοηθοῦντας ἐν 15
4 μέσῳ ποιεῖν αὐτῶν τοὺς πολεμίους. Καλλίας δ' αὖ ὁ τῶν
Ἀθηναίων στρατηγὸς καὶ οἱ ξυνάρχοντες τοὺς μὲν Μακε-
δόνας ἱππέας καὶ τῶν ξυμμάχων ὀλίγους ἐπὶ ᾽Ολύνθου ἀπο-
πέμπουσιν, ὅπως εἰργωσι τοὺς ἐκείθεν ἐπιβοηθεῖν, αὐτοὶ δὲ
ἀναστήσαντες τὸ στρατόπεδον ἐχώρου ἐπὶ τὴν Ποτειδαίαν. 20
5 καὶ ἐπειδὴ πρὸς τῷ ἰσθμῷ ἐγένοντο καὶ εἶδον τοὺς ἐναντίους
παρασκευαζομένους ὥς ἐς μάχην, ἀντικαθίσταντο καὶ αὐτοί,
6 καὶ οὐ πολὺν ὕστερον ξυνέμισγον. καὶ αὐτὸ μὲν τὸ τοῦ
Ἀριστέως κέρας καὶ ὅσοι περὶ ἐκείνον ἦσαν Κορωθίων τε
καὶ τῶν ἄλλων λογάδες ἔτρεψαν τὸ καθ' ἑαυτοὺς καὶ ἐπεξήλ- 25
θον διώκοντες ἐπὶ πολὺ· τὸ δὲ ἄλλο στρατόπεδον Ποτει-
δεατῶν καὶ Πελοποννησίων ἡσσάτο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ
ἐς τὸ τεῖχος κατέφυγεν.

- 63 Ἐπαναχωρῶν δὲ ὁ Ἀριστεὺς ἀπὸ τῆς διώξεως, ὥς ὀρᾷ
τὸ ἄλλο στράτευμα ἡσσημένον, ἠπόρησε μὲν ὁποτέρωσε 30
διακινδυνεύσῃ χωρήσας, ἢ ἐπὶ τῆς ᾽Ολύνθου ἢ ἐς τὴν Ποτει-

5 πρὸς G 6 ᾽Ολύνθῳ A B E F 7 οὖν c G: om. cett. 12 ἔχοντα
E G 16 αὐτῶν g: αὐτῶν codd. 26 post στρατόπεδον add. τῶν τε
A B E F, τῶν M 27 post καὶ add. τῶν A B E F M 29 ἑώρα c G.

δαιαν· ἔδοξε δ' οὖν ξυναγαγόντι τοὺς μεθ' αὐτοῦ ὥς ἐς
 ἐλάχιστον χωρίου δρόμῳ βιάσασθαι ἐς τὴν Ποτείδαιαν, καὶ
 παρήλθε παρὰ τὴν χηλὴν διὰ τῆς θαλάσσης βαλλόμενός τε
 καὶ χαλεπῶς, ὀλίγους μὲν τῶας ἀποβαλὼν, τοὺς δὲ πλείους
 5 σώσας. οἱ δ' ἀπὸ τῆς Ὀλύνθου τοῖς Ποτειδεάταις βοηθοὶ 2
 (ἀπέχει δὲ ἐξήκοντα μάλιστα σταδίου καὶ ἔστι καταφανές),
 ὥς ἡ μάχη ἐγίνετο καὶ τὰ σημεῖα ἦρθη, βραχὺ μὲν τι
 προῆλθον ὥς βοηθήσουντες, καὶ οἱ Μακεδόνες ἱππῆς ἀντι-
 παρετάξαντο ὥς κωλύσυντες· ἐπειδὴ δὲ διὰ τάχους ἡ νίκη
 10 τῶν Ἀθηναίων ἐγίνετο καὶ τὰ σημεῖα κατεσπάρσθη, πάλιν
 ἐπανεχώρου ἐς τὸ τεῖχος καὶ οἱ Μακεδόνες παρὰ τοὺς
 Ἀθηναίους· ἱππῆς δ' οὐδετέροις παρεγένοντο. μετὰ δὲ τὴν 3
 μάχην τροπαῖον ἔστησαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ τοὺς νεκροὺς ὑπο-
 σπόνδους ἀπέδοσαν τοῖς Ποτειδεάταις· ἀπέθανον δὲ Ποτει-
 15 δεατῶν μὲν καὶ τῶν ζυμμάχων ὀλίγῳ ἐλάσσους τριακοσίων,
 Ἀθηναίων δὲ αὐτῶν πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ Καλλίας ὁ
 στρατηγός. τὸ δὲ ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ [τεῖχος] εὐθὺς οἱ Ἀθηναῖοι 64
 ἀποτειχίσαντες ἐφρούρου· τὸ δ' ἐς τὴν Παλλήνην ἀτεί-
 χιστον ἦν· οὐ γὰρ ἱκανοὶ ἐνόμιζον εἶναι ἐν τε τῷ ἰσθμῷ)
 20 φρουρεῖν καὶ ἐς τὴν Παλλήνην διαβάντες τειχίζειν, δεδιότες
 μὴ σφίσιν οἱ Ποτειδεᾶται καὶ οἱ ζύμμαχοι γενομένοις δίχα
 ἐπίθωνται. καὶ πυνθανόμενοι οἱ ἐν τῇ πόλει Ἀθηναῖοι 2
 τὴν Παλλήνην ἀτειχιστον οὔσαν, χρόνῳ ὕστερον πέμπουσιν
 ἐξακοσίους καὶ χιλίους ὀπλίτας ἑαυτῶν καὶ Φορμίωνα τὸν
 25 Ἀσωπίου στρατηγόν· ὃς ἀφικόμενος ἐς τὴν Παλλήνην καὶ
 ἐξ Ἀφύτιος ὀρμώμενος προσήγαγε τῇ Ποτειδαίᾳ τὸν στρατὸν
 κατὰ βραχὺ προῖων καὶ κείρων ἅμα τὴν γῆν, ὥς δὲ οὐδεὶς
 ἐπεξῆι ἐς μάχην, ἀπετείχισε τὸ ἐκ τῆς Παλλήνης [τεῖχος].
 καὶ οὕτως ἦδη κατὰ κράτος ἡ Ποτείδαia ἀμφοτέρωθεν ἐπολι- 3
 30 ορκεῖτο καὶ ἐκ θαλάσσης νανσὶν ἅμα ἐφορμούσαις. Ἀρι- 65
 στεὺς δὲ ἀποτειχισθείσης αὐτῆς καὶ ἐλπῖδα οὐδεμίαν ἔχων

1 δ' οὖν Porpo: γοῦν codd. [G] ἑαυτοῦ A B E F M [G] εἰς (sic)
 a f M: om. cett. [G] 6 ἀπέχε A B E F M [G] 17 τεῖχος secl. Classen
 21 γενομένοις G: γιγνομένοις cett. 28 τεῖχος secl. Herwerden

σωτηρίας, ἣν μή τι ἀπὸ Πελοποννήσου ἢ ἄλλο παρὰ λόγον γίγνηται, ξυνεβούλευε μὲν πλὴν πεντακοσίων ἄνεμον τηρή- tati. find
 σασι τοῖς ἄλλοις ἐκπλεῦσαι, ὅπως ἐπὶ πλεόν ὁ σίτος ἀντίσχη, suff
 καὶ αὐτὸς ἤθελε τῶν μενόντων εἶναι· ὥς δ' οὐκ ἔπειθε, βου-
 λόμενος τὰ ἐπὶ τούτοις παρασκευάζειν καὶ ὅπως τὰ ἔξωθεν 5
 ἔξει ὥς ἄριστα, ἐκπλουν ποιεῖται λαθὼν τὴν φυλακὴν τῶν

2 Ἀθηναίων. καὶ παραμένων ἐν Χαλκιδεῦσι τά τε ἄλλα
 ξυνεπολέμει καὶ Σερμυλίων λοχήσας πρὸς τῇ πόλει πολλοὺς woul. a
 διέφθειρεν, ἔς τε τὴν Πελοπόννησον ἔπρασσε practically ὅπῃ ὠφελία
 τις γενήσεται. μετὰ δὲ τῆς Ποτειδαίας τὴν ἀποτείχισιν 10
 Φορμίων μὲν ἔχων τοὺς ἑξακοσίους καὶ χιλίους τὴν Χαλ-
 κιδικὴν καὶ Βοττικὴν ἐδήλου καὶ ἔστιν ἂ καὶ πολίσματα
 εἶλεν.

66 Τοῖς δ' Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις αἰτίαι μὲν αὗται
 προυγεγέννητο ἐς ἀλλήλους, τοῖς μὲν Κορινθίοις ὅτι τὴν 15
 Ποτειδαίαν ἑαυτῶν οὔσαν ἀποικίαν καὶ ἄνδρας Κορινθίων
 τε καὶ Πελοποννησίων ἐν αὐτῇ ὄντας ἐπολιόρκουν, τοῖς δὲ
 Ἀθηναίοις ἐς τοὺς Πελοποννησίους ὅτι ἑαυτῶν τε πόλιν
 ξυμμαχίδα καὶ φόρου ὑποτελῆ ἀπέστησαν, καὶ ἐλθόντες
 σφίσιν ἀπὸ τοῦ προφανοῦς ἐμάχοντο μετὰ Ποτειδαεατῶν. 20
 οὐ μέντοι ὃ γε πόλεμος πῶ ξυνερρώγει, ἀλλ' ἔτι ἀνοκωχῇ armistice

67 ἦν· ἰδίᾳ γὰρ ταῦτα οἱ Κορίνθιοι ἔπραξαν. πολιορκουμένης
 δὲ τῆς Ποτειδαίας οὐχ ἡσύχαζον, ἀνδρῶν τε σφίσιν ἐνόντων
 καὶ ἅμα περὶ τῷ χωρίῳ δεδιότες· παρεκάλουν τε εὐθὺς ἐς
 τὴν Λακεδαιμόνα τοὺς ξυμμάχους καὶ κατεβόων ἐλθόντες 25 sup. m
 τῶν Ἀθηναίων ὅτι σπονδὰς τε λευκοτέες εἶεν καὶ ἀδικοῖεν
 2 τὴν Πελοπόννησον. Αἰγινῆται τε φανερώς μὲν οὐ πρε-
 σβευόμενοι, δεδιότες τοὺς Ἀθηναίους, κρύφα δὲ οὐχ ἥκιστα
 μετ' αὐτῶν ἐνήγον τὸν πόλεμον, λέγοντες οὐκ εἶναι αὐτόνομον
 3 κατὰ τὰς σπονδὰς. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι προσπαρακαλέ- 30 sup. m
 σαντες τῶν ξυμμάχων τε καὶ εἴ τίς τι ἄλλο ἔφη ἡδίκησθαι

ὑπὸ Ἀθηναίων, ξύλλογον σφῶν αὐτῶν ποιήσαντες τὸν εἰω-
 θότα λέγειν ἐκέλευον. καὶ ἄλλοι τε παριόντες ἐγκλήματα 4
 ἐποιοῦντο ὥς ἕκαστοι καὶ Μεγαρήs, δηλοῦντες μὲν καὶ ἕτερα
 οὐκ ὀλίγα διάφορα, μάλιστα δὲ λιμένων τε εἶργεσθαι τῶν
 ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀρχῇ καὶ τῆs Ἀττικῆs ἀγορᾶs παρὰ τὰs
 σπονδᾶs. παρελθόντες δὲ τελευταῖοι Κορίνθιοι καὶ τοὺs 5
 ἄλλους ἑάσαντες πρῶτον παροξύναι τοὺs Λακεδαιμονίους
 ἐπέειπον τοιάδε.

‘Τὸ πιστὸν ὑμᾶs, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τῆs καθ’ ὑμᾶs αὐτοὺs 68
 10 πολιτείας καὶ ὁμιλίας ἀπιστοτέρους ἐs τοὺs ἄλλους, ἦν τι
 λέγωμεν, καθίστησιν· καὶ ἀπ’ αὐτοῦ σωφροσύνην μὲν ἔχετε,
 ἀμαθία δὲ πλέονι πρὸs τὰ ἔξω πράγματα χρήσθε. πολλάκις 2
 γὰρ προαγορευόντων ἡμῶν ἃ ἐμέλλομεν ὑπὸ Ἀθηναίων
 βλάπτεσθαι, οὐ περὶ ὧν ἐδιδάσκομεν ἑκάστοτε τὴν μάθησιν
 15 ἐποιεῖσθε, ἀλλὰ τῶν λεγόντων μᾶλλον ὑπενοεῖτε ὥs ἕνεκα
 τῶν αὐτοῖs ἰδίᾳ διαφόρων λέγουσιν· καὶ δι’ αὐτὸ οὐ πρὶν
 πᾶσχεω, ἀλλ’ ἐπειδὴ ἐν τῷ ἔργῳ ἐσμέν, τοὺs ζυμμάχους
 τούσδε παρεκαλέσατε, ἐν οἷs προσήκει ἡμᾶs οὐχ ἥκιστα
 εἰπεῖν, ὅσῳ καὶ μέγιστα ἐγκλήματα ἔχομεν ὑπὸ μὲν Ἀθη-
 20 ναίων ὑβριζόμενοι, ὑπὸ δὲ ὑμῶν ἀμελούμενοι.

‘Καὶ εἰ μὲν ἀφανεῖs πονοῦντες ἡδίκουν τὴν Ἑλλάδα, 3
 διδασκαλίας ἂν ὥs οὐκ εἰδόσι προσέδει· νῦν δὲ τί δεῖ
 μακρηγορεῖν, ὧν τοὺs μὲν δεδουλωμένους ὁράτε, τοῖs δὲ
 ἐπιβουλευόντας αὐτούs, καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖs ἡμετέροιs ξυμ-
 25 μάχοιs, καὶ ἐκ πολλοῦ προπαρεσκευασμένους, εἴ ποτε ἄρα
 πολεμήsονται; οὐ γὰρ ἂν Κέρκυράν τε ὑπολαβόντες βία 4
 ἡμῶν εἶχον καὶ Ποτειδαίαν ἐπολιόρκουν, ὧν τὸ μὲν ἐπι-
 καιρότατον χωρίον πρὸs τὰ ἐπὶ Θράκης ἀποχρῆσθαι, ἡ δὲ
 ναυτικὸν ἂν μέγιστον παρέσχε Πελοποννησίοιs. καὶ τῶνδε 69
 30 ὑμεῖs αἴτιοι, τό τε πρῶτον ἑάσαντες αὐτοὺs τὴν πόλιν μετὰ
 τὰ Μηδικὰ κρατῆναι καὶ ὕστερον τὰ μακρὰ στήσαι τείχη,

2 ἄλλα τε CG : ἄλλοτε ABF
 28 ἐπιχρῆσθαι M Schol.

25 ἄρα f M Schol. : om. cett.
 29 post παρέσχε add. τοῖs BCG

ἐς τόδε τε αἰεὶ ἀποστεροῦντες οὐ μόνον τοὺς ὑπ' ἐκείνων
 δεδουλωμένους ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑμετέρους ἤδη
 ξυμμάχους· οὐ γὰρ ὁ δουλωσάμενος, ἀλλ' ὁ δυνάμενος μὲν
 παῦσαι περιορῶν δὲ ἀληθέστερον αὐτὸ δρᾶ, εἴπερ καὶ τὴν
 ἀξίωσιν τῆς ἀρετῆς ὡς ἐλευθερῶν τὴν Ἑλλάδα φέρεται. 5
 2 μόλις δὲ νῦν γε ξυνήλθομεν καὶ οὐδὲ νῦν ἐπὶ φανεροῖς.
 χρῆν γὰρ οὐκ εἰ ἀδικούμεθα ἔτι σκοπεῖν, ἀλλὰ καθ' ὅτι
 ἀμυνόμεθα· οἱ γὰρ δρῶντες βεβουλευμένοι πρὸς οὐ διεγνω-
 3 κότας ἤδη καὶ οὐ μέλλοντες ἐπέρχονται. καὶ ἐπιστάμεθα
 οἷα ὁδῶ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὅτι κατ' ὀλίγον χωροῦσιν ἐπὶ τοὺς 10
 πέλας. καὶ λανθάνειν μὲν οἰόμενοι διὰ τὸ ἀναίσθητον ὑμῶν
 ἦσσαν θαρσοῦσι, γνόντες δὲ εἰδότας περιορᾶν ἰσχυρῶς ἐγκεί-
 4 σονται. ἡσυχάζετε γὰρ μόνοι Ἑλλήνων, ὦ Λακεδαιμόνιοι,
 οὐ τῇ δυνάμει τινά, ἀλλὰ τῇ μελλήσει ἀμυνόμενοι, καὶ μόνοι
 οὐκ ἀρχομένην τὴν αὔξησιν τῶν ἐχθρῶν διπλασιουμένην δὲ 15
 5 καταλύοντες. καίτοι ἐλέγεσθε ἀσφαλεῖς εἶναι, ὦν ἄρα ὁ
 λόγος τοῦ ἔργου ἐκράτει. τόν τε γὰρ Μῆδον αὐτοὶ ἴσμεν
 ἐκ περάτων γῆς πρότερον ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον ἐλθόντα ἢ
 τὰ παρ' ὑμῶν ἀξίως προαπαντῆσαι, καὶ νῦν τοὺς Ἀθηναίους
 οὐχ ἐκάς, ὥσπερ ἐκείνων, ἀλλ' ἐγγὺς ὄντας περιορᾶτε, καὶ 20
 ἀντὶ τοῦ ἐπελθεῖν αὐτοὶ ἀμύνεσθαι βούλεσθε μᾶλλον ἐπι-
 όντας, καὶ ἐς τύχας πρὸς πολλῶν δυνατωτέρους ἀγωνιζόμενοι
 καταστῆναι, ἐπιστάμενοι καὶ τὸν βάρβαρον αὐτὸν περὶ αὐτῶ
 τὰ πλείω σφαλέντα, καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς Ἀθηναίους πολλὰ
 ἡμᾶς ἤδη τοῖς ἀμαρτήμασιν αὐτῶν μᾶλλον ἢ τῇ ἀφ' ὑμῶν 25
 τιμωρία περιγεγενημένους, ἐπεὶ αἷ γε ὑμέτεραι ἐλπίδες ἤδη
 τινὰς που καὶ ἀπαρασκεύους διὰ τὸ πιστεῦσαι ἔφθειραν.
 6 καὶ μηδεὶς ὑμῶν ἐπ' ἔχθρα τὸ πλεον ἢ αἰτία νομίσει τάδε
 λέγεσθαι· αἰτία μὲν γὰρ φίλων ἀνδρῶν ἐστὶν ἀμαρτανόντων,
 κατηγορία δὲ ἐχθρῶν ἀδικησάντων. 30

70 'Καὶ ἅμα, εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλοι, ἄξιοι νομίζομεν εἶναι

2 ἡμετέρους CG
 Stephanus: τε codd.
 A B E F M [G]

5 φέρεται] φαίνεται A B E F γρ. M
 15 αἵησιν] δύναμιν CG
 31 νομίζομεν ἄξιοι CG

6 γε
 26 γε] τε

τοῖς πέλας ψόγον ἐπενεγκεῖν, ἄλλως τε καὶ μεγάλων τῶν
 διαφερόντων καθεστώτων, περὶ ὧν οὐκ αἰσθάνεσθαι ἡμῖν γε
 δοκεῖτε, οὐδ' ἐκλογίσασθαι πώποτε πρὸς οἷους ὑμῶν Ἀθη-
 ναίους ὄντας καὶ ὅσον ὑμῶν καὶ ὡς πᾶν διαφέροντας ὁ
 5 ἀγὼν ἔσται. οἱ μὲν γε νεωτεροποιοὶ καὶ ἐπινοῆσαι ὀξεῖς 2
 καὶ ἐπιτελέσαι ἔργῳ ἃ ἂν γνῶσι· ὑμεῖς δὲ τὰ ὑπάρχοντά
 τε σφύζω καὶ ἐπιγνῶναι μὴδὲν καὶ ἔργῳ οὐδὲ τὰναγκαῖα
 ἐξικέσθαι. αὐθις δὲ οἱ μὲν καὶ παρὰ δυνάμιν τολμηταὶ καὶ 3
 παρὰ γνώμην κινδυνευταὶ καὶ ἐν τοῖς δεινοῖς εὐέλπιδες· τὸ
 10 δὲ ὑμέτερον τῆς τε δυνάμεως ἐνδεᾶ πρᾶξαι τῆς τε γνώμης
 μὴδὲ τοῖς βεβαίοις πιστεῦσαι τῶν τε δεινῶν μὴδέποτε οἰεσθαι
 ἀπολιθῆσεσθαι. καὶ μὴν καὶ ἄοκνοι πρὸς ὑμᾶς μελλήτας 4
 καὶ ἀποδημηταὶ πρὸς ἐνδημοτάτους· οἷονται γὰρ οἱ μὲν τῇ
 ἀπουσίᾳ ἂν τι κτᾶσθαι, ὑμεῖς δὲ τῷ ἐπελθεῖν καὶ τὰ ἐτοῖμα
 15 ἂν βλάψαι. κρατοῦντές τε τῶν ἐχθρῶν ἐπὶ πλείστον ἐξέρ- 5
 χονται καὶ νικώμενοι ἐπ' ἐλάχιστον ἀναπίπτουσιν. ἔτι δὲ 6
 τοῖς μὲν σώμασιν ἀλλοτριωτάτοις ὑπὲρ τῆς πόλεως χρῶνται,
 τῇ δὲ γνώμῃ οἰκειοτάτῃ ἐς τὸ πράσσειν τι ὑπὲρ αὐτῆς. καὶ 7
 ἃ μὲν ἂν ἐπινοήσαντες μὴ ἐπεξέλθωσι, οἰκείων στéρεσθαι
 20 ἡγοῦνται, ἃ δ' ἂν ἐπελθόντες κτήσωνται, ὀλίγα πρὸς τὰ
 μέλλοντα τυχεῖν πράξαντες. ἦν δ' ἄρα του καὶ πείρα σφα-
 λῶσιν, ἀντελπίσαντες ἄλλα ἐπλήρωσαν τὴν χρεῖαν· μόνοι
 γὰρ ἔχουσί τε ὁμοίως καὶ ἐλπίζουσιν ἃ ἂν ἐπινοήσωσι διὰ
 τὸ ταχείαν τὴν ἐπιχείρησιν ποιέισθαι ὧν ἂν γνῶσι. καὶ 8
 25 ταῦτα μετὰ πόνων πάντα καὶ κινδύνων δι' ὅλου τοῦ αἰῶνος
 μοχθοῦσι, καὶ ἀπολαύουσιν ἐλάχιστα τῶν ὑπαρχόντων διὰ
 τὸ αἰεὶ κτᾶσθαι καὶ μήτε ἑορτὴν ἄλλο τι ἡγείσθαι ἢ τὸ τὰ
 δέοντα πρᾶξαι ξυμφορὰν τε οὐχ ἡσσον ἡσυχίαν ἀπράγμονα
 ἢ ἀσχολίαν ἐπίπονον· ὥστε εἴ τις αὐτοὺς ξυνελὼν φαίη 9
 30 πεφυκέναι ἐπὶ τῷ μήτε αὐτοὺς ἔχειν ἡσυχίαν μήτε τοὺς
 ἄλλους ἀνθρώπους εἶναι, ὁρθῶς ἂν εἴποι.

6 & Anon. ad Hermogenem : § codd.

θεῖν Ullrich

οἰκεῖα A B E F

18 γνώμη δὲ A B E F M

9 ἐν] ἐπὶ A B F

14 ἐξελ-

19 ἐξέλθωσιν A B F

- 71 'Ταύτης μέντοι τοιαύτης ἀντικαθεστηκυίας πόλεως, ὧς Λακε-
 δαιμόνιοι, διαμέλλετε καὶ οἴεσθε τὴν ἡσυχίαν οὐ τούτοις τῶν
 ἀνθρώπων ἐπὶ πλείστον ἀρκεῖν οἱ ἂν τῇ μὲν παρασκευῇ δίκαια
 πράσσωσι, τῇ δὲ γνώμῃ, ἣν ἀδικῶνται, δῆλοι ὧσι μὴ ἐπι-
 τρέψοντες, ἀλλ' ἐπὶ τῷ μὴ λυπεῖν τε τοὺς ἄλλους καὶ αὐτοὶ 5
 2 ἀμυνόμενοι μὴ βλάπτεσθαι τὸ ἴσον νέμετε. μόλις δ' ἂν
 πόλει ὁμοίᾳ παροικοῦντες ἐτυγχάνετε τούτου· νῦν δ', ὅπερ
 καὶ ἄρτι ἐδηλώσαμεν, ἀρχαιοτρόπα ὑμῶν τὰ ἐπιτηδεύματα
 3 πρὸς αὐτοὺς ἐστω. ἀνάγκη δὲ ὥσπερ τέχνης αἰεὶ τὰ ἐπι-
 γιγνόμενα κρατεῖν· καὶ ἡσυχάζουσῃ μὲν πόλει τὰ ἀκίνητα 10
 νόμιμα ἄριστα, πρὸς πολλὰ δὲ ἀναγκαζομένοις ἵεναι πολλῆς
 καὶ τῆς ἐπιτεχνήσεως δεῖ. δι' ὅπερ καὶ τὰ τῶν Ἀθηναίων
 4 ἀπὸ τῆς πολυπειρίας ἐπὶ πλεόν ὑμῶν κεκαίνωται. μέχρι
 μὲν οὖν τοῦδε ὠρίσθω ὑμῶν ἡ βραδυτής· νῦν δὲ τοῖς τε 15
 ἄλλοις καὶ Ποτειδεάταις, ὥσπερ ὑπεδέξασθε, βοηθήσατε
 κατὰ τάχος ἐσβαλόντες ἐς τὴν Ἀττικὴν, ἵνα μὴ ἄνδρας τε
 φίλους καὶ ξυγγενεῖς τοῖς ἐχθίστοις προῆσθε καὶ ἡμᾶς τοὺς
 5 ἄλλους ἀθυμίᾳ πρὸς ἑτέραν τινα ξυμμαχίαν τρέψητε. δρῶμεν
 δ' ἂν ἄδικον οὐδὲν οὔτε πρὸς θεῶν τῶν ὀρκίων οὔτε πρὸς
 ἀνθρώπων τῶν αἰσθανομένων· λύουσι γὰρ σπονδὰς οὐχ οἱ 20
 δι' ἐρημίαν ἄλλοις προσιόντες, ἀλλ' οἱ μὴ βοηθοῦντες οἷς ἂν
 6 ξυνομόσωσιν. βουλομένων δὲ ὑμῶν προθύμων εἶναι μενοῦμεν·
 οὔτε γὰρ ὅσια ἂν ποιῶμεν μεταβαλλόμενοι οὔτε ξυνηθεστέ- 25
 7 ρους ἂν ἄλλους εὖροιμεν. πρὸς τάδε βουλευέσθε εὖ καὶ τὴν
 Πελοπόννησον πεिरᾶσθε μὴ ἐλάσσω ἐξηγεῖσθαι ἢ οἱ πατέρες
 ὑμῖν παρέδωκαν.'
- 72 Τοιαῦτα μὲν οἱ Κορίνθιοι εἶπον. τῶν δὲ Ἀθηναίων
 ἔτυχε γὰρ πρεσβεΐα πρότερον ἐν τῇ Λακεδαίμονι περὶ ἄλ-
 λων παρούσα, καὶ ὥς ᾗσθοντο τῶν λόγων, ἔδοξεν αὐτοῖς
 παριτητέα ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους εἶναι, τῶν μὲν ἐγκλη- 30
 μάτων πέρι μηδὲν ἀπολογησομένους ὧν αἱ πόλεις ἐνεκάλουν,

δηλώσαι δὲ περὶ τοῦ παντὸς ὡς οὐ ταχέως αὐτοῖς βουλευτέον
εἶη, ἀλλ' ἐν πλέονι σκεπτέον. καὶ ἅμα τὴν σφετέραν πόλιν
ἐβούλοντο σημήναι ὅση εἴη δύναμις, καὶ ὑπόμνησιν ποιή-
σασθαι τοῖς τε πρεσβυτέροις ὧν ἤδυσαν καὶ τοῖς νεωτέροις
5 ἐξήγησιν ὧν ἄπειροι ἦσαν, νομίζοντες μᾶλλον ἂν αὐτοὺς ἐκ
τῶν λόγων πρὸς τὸ ἡσυχάζειν τραπέσθαι ἢ πρὸς τὸ πολε-
μεῖν. προσελθόντες οὖν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔφασαν βού- 2
λεσθαι καὶ αὐτοὶ ἐς τὸ πλήθος αὐτῶν εἰπεῖν, εἴ τι μὴ
ἀποκωλύει. οἱ δὲ ἐκέλευόν τε παρίεναι, καὶ παρελθόντες
10 οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον τοιαύδε.

Ἡ μὲν πρέσβευσις ἡμῶν οὐκ ἐς ἀντιλογίαν τοῖς ὑμετέ- 73
ροις ξυμμάχοις ἐγένετο, ἀλλὰ περὶ ὧν ἡ πόλις ἔπεμψεν·
αἰσθανόμενοι δὲ καταβοὴν οὐκ ὀλίγην οὔσαν ἡμῶν παρήλ-
θομεν οὐ τοῖς ἐγκλήμασι τῶν πόλεων ἀντεροῦντες (οὐ γὰρ
15 παρὰ δικασταῖς ὑμῶν οὔτε ἡμῶν οὔτε τούτων οἱ λόγοι ἂν
γίγνουντο), ἀλλ' ὅπως μὴ ῥαδίως περὶ μεγάλων πραγμάτων
τοῖς ξυμμάχοις πειθόμενοι χεῖρον βουλευέσθαι, καὶ ἅμα
βουλόμενοι περὶ τοῦ παντὸς λόγου τοῦ ἐς ἡμᾶς καθεστῶτος
δηλώσαι ὡς οὔτε ἀπεικότης ἔχομεν ἢ κεκτῆμεθα, ἥ τε πόλις
20 ἡμῶν ἀξία λόγου ἐστίν.

Καὶ τὰ μὲν πάνυ παλαιὰ τί δεῖ λέγειν, ὧν ἀκοαὶ μᾶλλον 2
λόγων μάρτυρες ἢ ὄψις τῶν ἀκουσόμενων; τὰ δὲ Μηδικὰ
καὶ ὅσα αὐτοὶ ξύνιστε, εἴ καὶ δι' ὅχλου μᾶλλον ἔσται αἰεὶ
προβαλλομένοις, ἀνάγκη λέγειν· καὶ γὰρ ὅτε ἐδρῶμεν, ἐπ'
25 ὠφελίᾳ ἐκινδυνεύετο, ἥς τοῦ μὲν ἔργου μέρος μετέσχετε, τοῦ
δὲ λόγου μὴ παντός, εἴ τι ὠφελεῖ, στερισκώμεθα. ῥηθή- 3
σεται δὲ οὐ παραιτήσεως μᾶλλον ἔνεκα ἢ μαρτυρίου καὶ
δηλώσεως πρὸς οἷαν ὑμῖν πόλιν μὴ εὖ βουλευομένοις ὁ ἀγὼν
καταστήσεται. φαμὲν γὰρ Μαραθῶνί τε μόνοι προκινδυνεύ- 4
30 σαι τῷ βαρβάρῳ καὶ ὅτε τὸ ὕστερον ἦλθεν, οὐχ ἱκανοὶ ὄντες
κατὰ γῆν ἀμύνεσθαι, ἐσβάντες ἐς τὰς ναῦς πανδημεῖ ἐν

3 ποιήσασθαι C g: ποιήσεσθαι cett. (-σθε M)
ἀποκωλύει A B E M [G] ἐπιέναι A B E F M γρ. G
A B E F M 26 ὠφέλει E

9 ἀποκωλύει F:
13 αἰσθόμενοι

- Σαλαμῶνι ξυνναυμαχήσαι, ὅπερ ἔσχε μὴ κατὰ πόλεις αὐτὸν ἐπιπλέοντα τὴν Πελοπόννησον πορθεῖν, ἀδυνάτων ἂν οὐτων
 5 πρὸς ναῦς πολλὰς ἀλλήλοισ ἐπιβοηθεῖν. τεκμήριον δὲ μέγιστον αὐτὸς ἐποίησεν· νικηθεὶς γὰρ ταῖς ναυσὶν ὡς οὐκέτι αὐτῷ ὁμοίαις οὔσης τῆς δυνάμεως κατὰ τάχος τῷ πλέονι τοῦ
 74 στρατοῦ ἀνεχώρησεν. τοιούτου μέντοι τούτου ξυμβάντος, καὶ σαφῶς δηλωθέντος ὅτι ἐν ταῖς ναυσὶ τῶν Ἑλλήνων τὰ πράγματα ἐγένετο, τρία τὰ ὠφελιμώτατα ἐς αὐτὸ παρεσχόμεθα, ἀριθμὸν τε νεῶν πλείστον καὶ ἄνδρα στρατηγὸν
ξυνετώτατον καὶ προθυμίαν ἀοκνοτάτην· ναῦς μὲν γε ἐς τὰς 10 τετρακοσίας ὀλίγῳ ἐλάσσους τῶν δύο μοιρῶν, Θεμιστοκλέα δὲ ἄρχοντα, ὃς αἰτιώτατος ἐν τῷ στενῷ ναυμαχήσαι ἐγένετο, ὅπερ σαφέστατα ἔσωσε τὰ πράγματα, καὶ αὐτὸν διὰ τοῦτο ὑμεῖς ἐτιμήσατε μάλιστα δὴ ἄνδρα ξένου τῶν ὡς ὑμᾶς
 2 ἐλθόντων· προθυμίαν δὲ καὶ πολὺν τολμηροτάτην ἐδείξαμεν, 15 οἳ γε, ἐπειδὴ ἡμῖν κατὰ γῆν οὐδεὶς ἐβοήθει, τῶν ἄλλων ἤδη μέχρι ἡμῶν δουλεύοντων ἠξιώσαμεν ἐκλιπόντες τὴν πόλιν καὶ τὰ οἰκεῖα διαφθείραντες μὴδ' ὥς τὸ τῶν περιλοιπῶν ξυμμάχων κοινὸν προλιπεῖν μὴδὲ σκεδασθέντες ἀχρεῖοι αὐτοῖς γενέσθαι, ἀλλ' ἐσβάντες ἐς τὰς ναῦς κινδυνεύσαι καὶ 20
 3 μὴ ὀργισθῆναι ὅτι ἡμῖν οὐ προυτιμωρήσατε. ὥστε φαμέν οὐχ ἦσσαν αὐτοὶ ὠφελῆσαι ὑμᾶς ἢ τυχεῖν τούτου. ὑμεῖς μὲν γὰρ ἀπὸ τε οἰκουμένων τῶν πόλεων καὶ ἐπὶ τῷ τὸ λοιπὸν νέμεσθαι, ἐπειδὴ ἐδείξατε ὑπὲρ ὑμῶν καὶ οὐχ ἡμῶν τὸ πλεόν, ἐβοηθήσατε (ὅτε γοῦν ἡμεν ἔτι σώοι, οὐ παρεγένεσθε)· ἡμεῖς 25
 4 τὸ μέρος καὶ ἡμᾶς αὐτοῦς. εἰ δὲ προσεχωρήσαμεν πρότερον τῷ Μήδῳ δείσαντες, ὥσπερ καὶ ἄλλοι, περὶ τῇ χώρᾳ, ἢ μὴ ἐτολήσαμεν ὕστερον ἐσβῆναι ἐς τὰς ναῦς ὡς διεφθαρμένοι, 30 οὐδὲν ἂν ἔδει ἔτι ὑμᾶς μὴ ἔχοντας ναῦς ἱκανὰς ναυμαχεῖν,

6 ξυμβάντος τούτου A B E F M 11 τῶν G : om. cett. 13 αὐτοὶ A B E F M 14 ὑμεῖς om. A B E F M [G] δὴ μάλιστα ἐτιμήσατε A B E F M [G] 25 σὺν in Lexicis nonnullis scribitur 31 ἔτι ἔδει A B E F M

ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν ἂν αὐτῷ προυχώρησε τὰ πράγματα ἢ ἐβούλετο.

Ἐπεὶ δ' αἱρετοὶ ἔσμεν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, καὶ προθυμίας ἕνεκα 75
τῆς τότε καὶ γνώμης ξυνέσεως ἀρχῆς γε ἧς ἔχομεν τοῖς
5 Ἕλλησι μὴ οὕτως ἄγαν ἐπιφθόνως διακεῖσθαι; καὶ γὰρ 2
αὐτὴν τήνδε ἐλάβομεν οὐ βιασάμενοι, ἀλλ' ὑμῶν μὲν οὐκ
ἐθελησάντων παραμεῖναι πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τοῦ βαρβάρου,
ἡμῶν δὲ προσελθόντων τῶν ξυμμάχων καὶ αὐτῶν δεηθέντων
ἡγεμόνας καταστήναι· ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ ἔργου κατηναγκάσθη- 3
10 μεν τὸ πρῶτον προαγαγεῖν αὐτὴν ἐς τόδε, μάλιστα μὲν ὑπὸ
δέους, ἔπειτα καὶ τιμῆς, ὕστερον καὶ ὠφελίας. καὶ οὐκ 4
ἀσφαλὲς ἔτι ἐδόκει εἶναι τοῖς πολλοῖς ἀπήχθημένους, καί
τινων καὶ ἤδη ἀποστάντων κατεστραμμένων, ὑμῶν τε ἡμῶν
οὐκέτι ὁμοίως φίλων, ἀλλ' ὑπόπτων καὶ διαφόρων οἰτων,
15 ἀνέντας κωδυνεύειν· καὶ γὰρ ἂν αἱ ἀποστάσεις πρὸς ὑμᾶς
ἐγίγνωτο. πᾶσι δὲ ἀνεπίφθονον τὰ ξυμφέροντα τῶν μεγίσ- 5
των πέρῃ κωδύνων εὖ τίθεσθαι. ὑμεῖς γοῦν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, 76
τὰς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ πόλεις ἐπὶ τὸ ὑμῶν ὠφέλιμον
καταστησάμενοι ἐξηγεῖσθε· καὶ εἰ τότε ὑπομείναντες διὰ
20 παντὸς ἀπήχθησθε ἐν τῇ ἡγεμονίᾳ, ὥσπερ ἡμεῖς, εὖ ἴσμεν μὴ
ἂν ἦσσαν ὑμᾶς λυπηροὺς γενομένους τοῖς ξυμμάχοις καὶ
ἀναγκασθέντας ἂν ἢ ἀρχεῖν ἐγκρατῶς ἢ αὐτοὺς κωδυνεύειν.
οὕτως οὐδ' ἡμεῖς θαυμαστὸν οὐδὲν πεποιήκαμεν οὐδ' ἀπὸ τοῦ 2
ἀνθρωπείου τρόπου, εἰ ἀρχὴν τε διδομένην ἐδεξάμεθα καὶ
25 ταύτην μὴ ἀνείμεν ὑπὸ <τριῶν> τῶν μεγίστων νικηθέντες,
τιμῆς καὶ δέους καὶ ὠφελίας, οὐδ' αὖ πρῶτοι τοῦ τοιοῦτου
ὑπάρξαντες, ἀλλ' αἰεὶ καθεστῶτος τὸν ἦσσω ὑπὸ τοῦ δυνατω-
τέρου κατείργεσθαι, αἱρετοὶ τε ἅμα νομίζοντες εἶναι καὶ ὑμῶν
δοκοῦντες μέχρι οὗ τὰ ξυμφέροντα λογιζόμενοι τῷ δικαίῳ
30 λόγῳ νῦν χρῆσθε, ὃν οὐδεὶς πω παρατυχὸν ἰσχύι τι κτήσασθαι

1 προσεχώρησε B Schol.

ἔπειτα add. δὲ ABEFM

C Schol. : ἀπήχθησθε cett. [G]

Schol.

25 τριῶν add. Herwerden

4 γε recc. : τε codd.

18 ὑμῶν C [G]

11 post

20 ἀπήχθησθε

24 διαδομένην fortasse legit

- 3 προθεῖς τοῦ μὴ πλέον ἔχειν ἀπετράπετο. ἐπαινέσθαι τε ἄξιοι οἵτινες χρησάμενοι τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει ὥστε ἐτέρων ἄρχειν δικαιότεροι ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν γένωνται.
- 4 ἄλλους γ' ἂν οὖν οἰόμεθα τὰ ἡμέτερα λαβόντας δεῖξαι ἂν μάλιστα εἴ τι μετριάζομεν· ἡμῶν δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐπικεικούς ἀδοξία τὸ πλέον ἢ ἔπαινος οὐκ εἰκότως περιέστη.
- 77 'Καὶ ἐλασσούμενοι γὰρ ἐν ταῖς ζυμβολαίαις πρὸς τοὺς ζυμμάχους δίκαις καὶ παρ' ἡμῶν αὐτοῖς ἐν τοῖς ὁμοίοις νόμοις
- 2 ποιήσαντες τὰς κρίσεις φιλοδικεῖν δοκοῦμεν. καὶ οὐδεὶς σκοπεῖ αὐτῶν τοῖς καὶ ἄλλοθι που ἀρχὴν ἔχουσι καὶ ἦσσαν ἡμῶν πρὸς τοὺς ὑπηκόους μετρίοις οὖσι διότι τοῦτο οὐκ ὀνειδίζεται· βιάζεσθαι γὰρ οἷς ἂν ἐξῇ, δικάζεσθαι οὐδὲν
- 3 προσδέονται. οἱ δὲ εἰθισμένοι πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἴσου ὁμιλεῖν, ἢν τι παρὰ τὸ μὴ οἶεσθαι χρῆναι ἢ γνώμῃ ἢ δυνάμει τῇ διὰ τὴν ἀρχὴν καὶ ὅπως οὖν ἐλασσωθῶσιν, οὐ τοῦ πλέονος μὴ στερισκόμενοι χάριν ἔχουσιν, ἀλλὰ τοῦ ἐνδεοῦς χαλεπώτερον φέρουσιν ἢ εἰ ἀπὸ πρώτης ἀποθέμενοι τὸν νόμον φανερώς ἐπλεονεκτοῦμεν. ἐκείνως δὲ οὐδ' ἂν αὐτοὶ ἀντέλεγον
- 4 ὥς οὐ χρεῶν τὸν ἦσσω τῷ κρατοῦντι ὑποχωρεῖν. ἀδικούμενοί τε, ὥς ἔοικεν, οἱ ἀνθρώποι μᾶλλον ὀργίζονται ἢ βιαζόμενοι· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ἴσου δοκεῖ πλεονεκτεῖσθαι, τὸ δ' ἀπὸ τοῦ κρείσσονος καταναγκάζεσθαι. ὑπὸ γοῦν τοῦ Μήδου δεωότερα τούτων πάσχοντες ἡνείχοντο, ἢ δὲ ἡμετέρα ἀρχὴ χαλεπὴ δοκεῖ εἶναι, εἰκότως· τὸ παρὸν γὰρ αἰεὶ βαρὺ τοῖς
- 6 ὑπηκόοις. ὑμεῖς γ' ἂν οὖν εἰ καθελόντες ἡμᾶς ἄρξαιτε, τάχα ἂν τὴν εὐνοίαν ἢν διὰ τὸ ἡμέτερον δέος εἰλήφατε μεταβάλοιτε, εἶπερ οἶα καὶ τότε πρὸς τὸν Μῆδον δι' ὀλίγου ἡγησάμενοι ὑπεδείξατε, ὁμοῖα καὶ νῦν γνώσεσθε. ἄμεικτα γὰρ τά τε καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς νόμιμα τοῖς ἄλλοις ἔχετε καὶ προσέτι εἰς ἕκαστος ἐξῶν οὔτε τούτοις χρήται οὐθ' οἷς ἢ ἄλλη
- Ἑλλὰς νομίζει.

‘Βουλευέσθε οὖν βραδέως ὥς οὐ περὶ βραχέων, καὶ μὴ 78
ἀλλοτρίαις γνώμας καὶ ἐγκλήμασι πεισθέντες οἰκείον πόνον
πρόσθησθε. τοῦ δὲ πολέμου τὸν παράλογον, ὅσος ἐστί, πρὶν
ἐν αὐτῷ γενέσθαι προδιάγνωτε· μηκυνόμενος γὰρ φιλεῖ ἐς 2
5 τύχας τὰ πολλὰ περίστασθαι, ὧν ἴσον τε ἀπέχομεν καὶ
ὁποτέρως ἔσται ἐν ἀδῆλῳ κινδυνεύεται. ιόντες τε οἱ ἄνθρω- 3
ποι ἐς τοὺς πολέμους τῶν ἔργων πρότερον ἔχονται, ἃ χρὴν
ὑστερον δρᾶν, κακοπαθοῦντες δὲ ἤδη τῶν λόγων ἄπτονται.
ἡμεῖς δὲ ἐν οὐδεμιᾷ πῶ τοιαύτῃ ἀμαρτία ὄντες οὐτ’ αὐτοὶ οὐθ’ 4
10 ὑμᾶς ὁρῶντες λέγομεν ὑμῖν, ἕως ἔτι αὐθαίρετος ἀμφοτέροις
ἡ εὐβουλία, σπονδὰς μὴ λύειν μηδὲ παραβαίνειν τοὺς ὅρκους,
τὰ δὲ διάφορα δίκη λύεσθαι κατὰ τὴν ξυνθήκην. εἰ δὲ μή,
θεοὺς τοὺς ὀρκίους μάρτυρας ποιοῦμενοι πειρασόμεθα ἀμύ-
νεσθαι πολέμου ἄρχοντας ταύτῃ ἢ ἂν ὑψηλῇσθε.’

15 Τοιαῦτα δὲ οἱ Ἀθηναῖοι εἶπον. ἐπειδὴ δὲ τῶν τε ξυμ- 79
μάχων ἤκουσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐγκλήματα τὰ ἐς τοὺς
Ἀθηναίους καὶ τῶν Ἀθηναίων ἃ ἔλεξαν, μεταστησάμενοι
πάντας ἐβουλευόντο κατὰ σφᾶς αὐτοὺς περὶ τῶν παρόντων.
καὶ τῶν μὲν πλεόνων ἐπὶ τὸ αὐτὸ αἰ γινώμαι ἔφερον, ἀδικεῖν 2
20 τε τοὺς Ἀθηναίους ἤδη καὶ πολεμητέα εἶναι ἐν τάχει·
παρελθὼν δὲ Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ἀνὴρ καὶ ξυνετὸς
δοκῶν εἶναι καὶ σῶφρων, ἔλεξε τοιάδε.

‘Καὶ αὐτὸς πολλῶν ἤδη πολέμων ἐμπειρὸς εἰμι, ὦ Λακε- 80
δαιμόνιοι, καὶ ὑμῶν τοὺς ἐν τῇ αὐτῇ ἡλικίᾳ ὁρῶ, ὥστε μήτε
25 ἀπειρία ἐπιθυμῆσαί τινα τοῦ ἔργου, ὅπερ ἂν οἱ πολλοὶ
πάθοιεν, μήτε ἀγαθὸν καὶ ἀσφαλὲς νομίσαιτα. εὐροῖτε δ’ 2
ἂν τόνδε περὶ οὗ νῦν βουλευέσθε οὐκ ἂν ἐλάχιστον γενό-
μενον, εἰ σωφρόνως τις αὐτὸν ἐκλογίζοιτο. πρὸς μὲν γὰρ 3
Πελοποννησίους καὶ τοὺς ἀστυγείτονας παρόμοιος ἡμῶν ἢ
30 ἀλκή, καὶ διὰ ταχέων οἶόν τε ἐφ’ ἕκαστα ἐλθεῖν· πρὸς δὲ
ἄνδρας οἳ γῆν τε ἐκὰς ἔχουσι καὶ προσέτι θαλάσσης ἐμπειρό-

7 δ Classen 12 εἰ δὲ μή] om. C: ἢ c G
c G M 27 post τόνδε add. τὸν πόλεμον C G
τοὺς A B E F G M

15 prius δὲ] μὲν
28 post γὰρ add.

τατοί εἰσι καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἄριστα ἐξήρτυνται, πλούτῳ
 τε ἰδίῳ καὶ δημοσίῳ καὶ ναυσὶ καὶ ἵπποις καὶ ὅπλοις καὶ
 ὄχλῳ ὅσος οὐκ ἐν ἄλλῳ ἐνὶ γε χωρίῳ Ἑλληνικῷ ἐστίν, ἔτι
 δὲ καὶ ξυμμάχους πολλοὺς φόρου ὑποτελεῖς ἔχουσι, πῶς χρῆ
 πρὸς τούτους ῥαδίως πόλεμον ἄρασθαι καὶ τίνι πιστεύσαν- 5
 4 τας ἀπαρασκεύους ἐπειχθῆναι; πότερον ταῖς ναυσίν; ἀλλ'
 ἥσους ἐσμέν· εἰ δὲ μελετήσομεν καὶ ἀντιπαρασκευασόμεθα,
 χρόνος ἐνέσται. ἀλλὰ τοῖς χρήμασι; ἀλλὰ πολλῷ πλέον
 ἔτι τούτου ἐλλείπομεν καὶ οὔτε ἐν κοινῷ ἔχομεν οὔτε ἐτοίμως
 81 ἐκ τῶν ἰδίων φέρομεν. τάχ' ἂν τις θαρσοίη ὅτι τοῖς ὅπλοις 10
 αὐτῶν καὶ τῷ πλήθει ὑπερφέρομεν, ὥστε τὴν γῆν δηοῦν
 2 ἐπιφουτῶντες. τοῖς δὲ ἄλλῃ γῇ ἐστὶ πολλὴ ἥς ἄρχουσι,
 3 καὶ ἐκ θαλάσσης ὧν δέονται ἐπάξονται. εἰ δ' αὖ τοὺς ξυμ-
 μάχους ἀφιστάναι πειρασόμεθα, δεήσει καὶ τούτοις ναυσὶ
 4 βοηθεῖν τὸ πλέον οὔσι νησιώταις. τίς οὖν ἔσται ἡμῶν ὁ 15
 πόλεμος; εἰ μὴ γὰρ ἢ ναυσὶ κρατήσομεν ἢ τὰς προσόδους
 ἀφαιρήσομεν ἀφ' ὧν τὸ ναυτικὸν τρέφουσι, βλαψόμεθα τὰ
 5 πλείω. κὰν τούτῳ οὐδὲ καταλύεσθαι ἔτι καλόν, ἄλλως τε
 6 καὶ εἰ δόξομεν ἄρξαι μᾶλλον τῆς διαφορᾶς. μὴ γὰρ δὴ
 ἐκείνῃ γε τῇ ἐλπίδι ἐπαιρώμεθα ὥς ταχὺ πανοστήσεται ὁ 20
 πόλεμος, ἢν τὴν γῆν αὐτῶν τέμωμεν. δέδοικα δὲ μᾶλλον μὴ
 καὶ τοῖς παισὶν αὐτὸν ὑπολίπωμεν· οὕτως εἰκὸς Ἀθηναίους
 φρονήματι μήτε τῇ γῇ δουλεῦσαι μήτε ὥσπερ ἀπείρους
 καταπλαγῆναι τῷ πολέμῳ.

82 'Οὐ μὲν οὐδὲ ἀναισθήτως αὐτοὺς κελεύω τοὺς τε ξυμμά- 25
 χους ἡμῶν εἶναι βλάπτειν καὶ ἐπιβουλεύοντας μὴ καταφωρᾶν, ἀλλὰ
 ὅπλα μὲν μήπω κινεῖν, πέμπειν δὲ καὶ αἰτιάσθαι μήτε
 πόλεμον ἄγαν δηλοῦντας μήθ' ὥς ἐπιτρέψομεν, κὰν τούτῳ
 καὶ τὰ ἡμέτερ' αὐτῶν ἐξαρτύεσθαι ξυμμάχων τε προσαγωγῇ
 καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, εἴ ποθὲν τινα ἢ ναυτικοῦ ἢ 30
 χρημάτων δύναμιν προσληψόμεθα (ἀνεπίφθονον δέ, ὅσοι
 ὥσπερ καὶ ἡμεῖς ὑπ' Ἀθηναίων ἐπιβουλευόμεθα, μὴ Ἑλληνας

μόνον, ἀλλὰ καὶ βαρβάρους προσλαβόντας διασωθῆναι), καὶ
 τὰ αὐτῶν ἅμα ἐκποριζώμεθα. καὶ ἦν μὲν ἐσακούνωσί τι 2
 πρεσβενομένων ἡμῶν, ταῦτα ἄριστα· ἦν δὲ μή, διελθόντων
 ἐτῶν δύο καὶ τριῶν ἄμεινον ἦδη, ἦν δοκῇ, πεφραγμένοι ἱμεν
 5 ἐπ' αὐτούς. καὶ ἴσως ὁρῶντες ἡμῶν ἦδη τὴν τε παρασκευὴν 3
 καὶ τοὺς λόγους αὐτῇ ὁμοῖα ὑποσημαίνοντας μᾶλλον ἂν
 εἴκοιεν, καὶ γῆν ἔτι ἄτμητον ἔχοντες καὶ περὶ παρόντων
 ἀγαθῶν καὶ οὐπὼ ἐφθαρμένων βουλευόμενοι. μὴ γὰρ ἄλλο 4
 τι νομίσητε τὴν γῆν αὐτῶν ἢ ὀμηρον ἔχειν καὶ οὐχ ἥσσον
 10 ὅσῳ ἄμεινον ἐξείργασται· ἥς φεῖδεσθαι χρὴ ὥς ἐπὶ πλεί-
 στον, καὶ μὴ ἐς ἀπόνοιαν καταστήσαιτας αὐτοὺς ἀλη-
 πτοτέρους ἔχειν. εἰ γὰρ ἀπαράσκευοι τοῖς τῶν ξυμμάχων 5
 ἐγκλήμασιν ἐπειχθέντες τεμοῦμεν αὐτήν, ὁρᾶτε ὅπως μὴ
 αἰσχίον καὶ ἀπορώτερον τῇ Πελοποννήσῳ πράξομεν. ἐγ- 6
 15 κλήματα μὲν γὰρ καὶ πόλεων καὶ ιδιωτῶν οἶόν τε κατα-
 λῦσαι· πόλεμον δὲ ξύμπαντας ἀραμένους ἔνεκα τῶν ιδίων, ὃν
 οὐχ ὑπάρχει εἰδέναι καθ' ὅτι χωρήσει, οὐ ράδιον εὐπρεπῶς
 θέσθαι.

‘Καὶ ἀνδρῖα μηδενὶ πολλοὺς μιᾷ πόλει μὴ ταχὺ ἐπελ- 83
 20 θεῖν δοκεῖτω εἶναι. εἰσὶ γὰρ καὶ ἐκεῖνοις οὐκ ἐλάσσους 2
 χρήματα φέροιτες ξύμμαχοι, καὶ ἔστω ὁ πόλεμος οὐχ ὅπλων
 τὸ πλεόν ἀλλὰ δαπάνης, δι' ἣν τὰ ὅπλα ὠφελεῖ, ἄλλως τε
 καὶ ἡπειρώταις πρὸς θαλασσίους. πορισώμεθα οὖν πρῶτον 3
 αὐτήν, καὶ μὴ τοῖς τῶν ξυμμάχων λόγοις πρότερον ἐπαιρώ-
 25 μεθα, οἵπερ δὲ καὶ τῶν ἀποβαυόντων τὸ πλεόν ἐπ' ἀμφοτέρα
 τῆς αἰτίας ἔξομεν, οὗτοι καὶ καθ' ἡσυχίαν τι αὐτῶν προΐδω-
 μεν. καὶ τὸ βραδὺ καὶ μέλλον, ὃ μέμφονται μάλιστα ἡμῶν, 84
 μὴ αἰσχύνεσθε. σπεύδοντές τε γὰρ σχολαίτερον ἂν παύ-
 σαισθε διὰ τὸ ἀπαράσκευοι ἐγχειρεῖν, καὶ ἅμα ἐλευθέραν
 30 καὶ εὐδοξοτάτην πόλιν διὰ παντὸς νεμόμεθα. καὶ δύναται 2

2 αὐτῶν F?: αὐτῶν cett.

ἐτῶν add. καὶ A B E M

πράξωμεν cett. [G]

ἐσακούνωσί A E: ἐπακούνωσί G

14 πράξομεν C E suprascr. M An. Bekk.:

28 παύσαισθε c G M: παύσησθε cett.

- μάλιστα σωφροσύνη ἔμφρων τοῦτ' εἶναι· μόνοι γὰρ δι'
 αὐτὸ εὐπραγίαις τε οὐκ ἐξυβρίζομεν καὶ ξυμφοραῖς ἥσσον
 ἐτέρων εἴκομεν· τῶν τε ξὺν ἐπαίνῳ ἐξοτρυνόντων ἡμᾶς ἐπὶ
 τὰ δεινὰ παρὰ τὸ δοκοῦν ἡμῖν οὐκ ἐπαιρόμεθα ἡδονῇ, καὶ ἦν
 τις ἄρα ξὺν κατηγορίᾳ παροξύνῃ, οὐδὲν δὴ μᾶλλον ἀχθε- 5
 3 σθέντες ἀνεπίσθημεν. πολεμικοὶ τε καὶ εὐβουλοὶ διὰ τὸ
εὐκοσμον γιγνόμεθα, τὸ μὲν ὅτι αἰδῶς σωφροσύνης πλείστον
 μετέχει, αἰσχύνης δὲ εὐψυχία, εὐβουλοὶ δὲ ἀμαθέστερον τῶν
 νόμων τῆς ὑπεροψίας παιδευόμενοι καὶ ξὺν χαλεπότητι σω-
 φρονέστερον ἢ ὥστε αὐτῶν ἀνηκουστῶν, καὶ μὴ τὰ ἀχρεῖα 10
ξυνετοὶ ἄγαν ὄντες τὰς τῶν πολεμίων παρασκευὰς λόγῳ
 καλῶς μεμφόμενοι ἀνομοίως ἔργῳ ἐπεξίεναι, νομίζειν δὲ
 τὰς τε διανοίας τῶν πέλας παραπλησίους εἶναι καὶ τὰς
 4 προσπιπτούσας τύχας οὐ λόγῳ διαιρετάς. αἰεὶ δὲ ὡς πρὸς
 εὖ βουλευομένους τοὺς ἐναντίους ἔργῳ παρασκευαζόμεθα· 15
 καὶ οὐκ ἐξ ἐκείνων ὡς ἀμαρτησομένων ἔχειν δεῖ τὰς ἐλ-
 πίδας, ἀλλ' ὡς ἡμῶν αὐτῶν ἀσφαλῶς προνοουμένων. πολὺ
 τε διαφέρειν οὐ δεῖ νομίζειν ἀνθρωπον ἀνθρώπου, κράτιστον
 δὲ εἶναι ὅστις ἐν τοῖς ἀναγκαιοτάτοις παιδεύεται.
 85 'Ταύτας οὖν ἂς οἱ πατέρες τε ἡμῖν παρέδωσαν μελέτας 20
 καὶ αὐτοὶ διὰ παντὸς ὠφελούμενοι ἔχομεν μὴ παρῶμεν,
 μηδὲ ἐπειχθέντες ἐν βραχεὶ μορίῳ ἡμέρας περὶ πολλῶν
 σωμαίων καὶ χρημάτων καὶ πόλεων καὶ δόξης βουλευσώ-
 μεν, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν. ἔξεστι δ' ἡμῖν μᾶλλον ἐτέρων
 2 διὰ ἰσχύν. καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πέμπετε μὲν περὶ 25
 τῆς Ποτειδαίας, πέμπετε δὲ περὶ ὧν οἱ ξύμμαχοί φασι
 ἀδικεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ ἐτοίμων ὄντων αὐτῶν δίκας δοῦναι·
 ἐπὶ δὲ τὸν διδόντα οὐ πρότερον νόμιμον ὡς ἐπ' ἀδικούντα
 ἰέναι. παρασκευάζεσθε δὲ τὸν πόλεμον ἅμα. ταῦτα γὰρ
 καὶ κράτιστα βουλευέσθε καὶ τοῖς ἐναντίοις φοβερῶτατα· 30
 3 καὶ ὁ μὲν Ἀρχίδαμος τοιαῦτα εἶπεν· παρελθὼν δὲ Σθενε-

λαΐδας τελευταῖος, εἰς τῶν ἐφόρων τότε ὦν, ἔλεξεν [τοῖς Λακεδαιμονίοις] ὦδε.

‘Τοὺς μὲν λόγους τοὺς πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων οὐ γι- 86
γνώσκω· ἐπαινέσαντες γὰρ πολλὰ ἑαυτοὺς οὐδαμοῦ ἀντίειπον
5 ὥς οὐκ ἀδικοῦσι τοὺς ἡμετέρους ξυμμάχους καὶ τὴν Πελο-
πόννησον· καίτοι εἰ πρὸς τοὺς Μήδους ἐγένοντο ἀγαθοὶ τότε,
πρὸς δ’ ἡμᾶς κακοὶ νῦν, διπλασίας ζημίας ἄξιοί εἰσιν, ὅτι
ἀντ’ ἀγαθῶν κακοὶ γεγέννηται. ἡμεῖς δὲ ὁμοιοὶ καὶ τότε 2
καὶ νῦν ἐσμέν, καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἦν σωφρονῶμεν, οὐ
10 περιοψόμεθα ἀδικουμένους οὐδὲ μελλήσομεν τιμωρεῖν· οἱ δ’
οὐκέτι μέλλουσι κακῶς πάσχειν. ἄλλοις μὲν γὰρ χρήματά 3
ἔστι πολλὰ καὶ ἱῆες καὶ ἵπποι, ἡμῖν δὲ ξύμμαχοι ἀγαθοί,
οὓς οὐ παραδοτέα τοῖς Ἀθηναίοις ἐστίν, οὐδὲ δίκαις καὶ
λόγοις διακριτέα μὴ λόγῳ καὶ αὐτοὺς βλαπτομένους, ἀλλὰ
15 τιμωρητέα ἐν τάχει καὶ παντὶ σθένει. καὶ ὥς ἡμᾶς πρέπει 4
βουλευέσθαι ἀδικουμένους μηδεὶς διδασκέτω, ἀλλὰ τοὺς μέλ-
λοντας ἀδικεῖν μᾶλλον πρέπει πολὺν χρόνον βουλευέσθαι.
ψηφίζεσθε οὖν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, ἀξίως τῆς Σπάρτης τὸν 5
πόλεμον, καὶ μήτε τοὺς Ἀθηναίους ἔατε μείζους γίνεσθαι
20 μήτε τοὺς ξυμμάχους καταπροδιδῶμεν, ἀλλὰ ξὺν τοῖς θεοῖς
ἐπίωμεν ἐπὶ τοὺς ἀδικοῦντας.’

Τοιαῦτα λέξας ἐπεψήφισεν αὐτὸς ἔφορος ὦν ἐς τὴν ἐκ- 87
κλησίαν τῶν Λακεδαιμονίων. ὁ δέ (κρίνουσι γὰρ βοῇ καὶ 2
οὐ ψήφῳ) οὐκ ἔφη διαγιγνώσκειν τὴν βοὴν ὑποτέρα μείζων,
25 ἀλλὰ βουλόμενος αὐτοὺς φανερώς ἀποδεικνυμένους τὴν γνώ-
μην ἐς τὸ πολεμεῖν μᾶλλον ὀρμήσαι ἔλεξεν ‘ὅτῳ μὲν ὑμῶν,
ὦ Λακεδαιμόνιοι, δοκοῦσι λελύσθαι αἱ σπονδαὶ καὶ οἱ Ἀθη-
ναῖοι ἀδικεῖν, ἀναστήτω ἐς ἐκεῖνο τὸ χωρίον,’ δείξας τι
χωρίον αὐτοῖς, ‘ὅτῳ δὲ μὴ δοκοῦσιν, ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα.’
30 ἀναστάντες δὲ διέστησαν, καὶ πολλῶ πλείους ἐγένοντο οἷς 3
ἐδόκουν αἱ σπονδαὶ λελύσθαι. προσκαλέσαντές τε τοὺς 4

1 post ἔλεξεν add. ἐν A B E F M τοῖς Λακεδαιμονίοις secl. Krüger
12 πολλὰ om. C G 21 ἐπὶ] πρὸς A B E F M 22 post τοιαῦτα
add. δὲ A B E F M 24 ποτέρα C G

- ξυμμάχους εἶπον ὅτι σφίσι μὲν δοκοῖεν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι,
 βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ξυμμάχους παρακαλέσαντες
 ψήφον ἐπαγαγεῖν, ὅπως κοινῇ βουλευσάμενοι τὸν πόλεμον
 5 ποιῶνται, ἣν δοκῇ. καὶ οἱ μὲν ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου δια-
 πραξάμενοι ταῦτα, καὶ οἱ Ἀθηναίων πρέσβεις ὕστερον ἐφ' 5
 6 ἅπερ ἦλθον χρηματίσαντες· ἡ δὲ διαγνώμη αὕτη τῆς ἐκκλη-
 σίας, τοῦ τὰς σπονδὰς λελύσθαι, ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ
 καὶ δεκάτῳ ἔτει τῶν τριακοντουτίδων σπονδῶν προκεχω-
 88 ρηκνῶν, αἱ ἐγένοντο μετὰ τὰ Εὐβοϊκά. ἐψηφίσαντο δὲ
 οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς σπονδὰς λελύσθαι καὶ πολεμητέα 10
 εἶναι οὐ τοσοῦτον τῶν ξυμμάχων πεισθέντες τοῖς λόγοις
 ὅσον φοβούμενοι τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἐπὶ μείζον ὀνη-
 θῶσιν, ὀρώντες αὐτοῖς τὰ πολλὰ τῆς Ἑλλάδος ὑποχείρια
 ἦδη ὄντα.
- 89 Οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι τρόπῳ τοιῷδε ἦλθον ἐπὶ τὰ πράγματα 15
 2 ἐν οἷς ἠϋξήθησαν. ἐπειδὴ Μῆδοι ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Εὐ-
 ρώπης νικηθέντες καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ ὑπὸ Ἑλλήνων καὶ οἱ
 καταφυγόντες αὐτῶν ταῖς ναυσὶν ἐς Μυκάλην διεφθάρησαν,
 Λεωτυχίδης μὲν ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων, ὅσπερ ἡγείτο
 τῶν ἐν Μυκάλῃ Ἑλλήνων, ἀπεχώρησεν ἐπ' οἴκου ἔχων τοὺς 20
 ἀπὸ Πελοποννήσου ξυμμάχους, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ἀπὸ
 Ἰωνίας καὶ Ἑλλησπόντου ξύμμαχοι ἤδη ἀφεστηκότες ἀπὸ
 βασιλέως ὑπομείναντες Σηστὸν ἐπολιόρκουν Μῆδων ἐχόντων,
 καὶ ἐπιχειμάσαντες εἶλον αὐτὴν ἐκλιπόντων τῶν βαρβάρων,
 καὶ μετὰ τοῦτο ἀπέπλευσαν ἐξ Ἑλλησπόντου ὥς ἕκαστοι 25
 3 κατὰ πόλεις. Ἀθηναίων δὲ τὸ κοινόν, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἱ
 βάρβαροι ἐκ τῆς χώρας ἀπήλθον, διεκομίζοντο εὐθύς ὅθεν
 ὑπεξέθεντο παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τὴν περιούσαν κατα-
 σκευήν, καὶ τὴν πόλιν ἀνοικοδομεῖν παρεσκευάζοντο καὶ τὰ
 τεῖχιν· τοῦ τε γὰρ περιβόλου βραχέα εἰστήκει καὶ οἰκίαι αἱ 30
 μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν, ἐν αἷς αὐτοὶ
 ἐσκήνωσαν οἱ δυνατοὶ τῶν Περσῶν.

Λακεδαιμόνιοι δὲ αἰσθόμενοι τὸ μέλλον ἦλθον πρεσβεία, 90
 τὰ μὲν καὶ αὐτοὶ ἦδιον ἂν ὀρώντες μίτ' ἐκεῖνους μίτ' ἄλλον
 μηδένα τείχος ἔχοντα, τὸ δὲ πλέον τῶν ξυμμάχων ἐξοτρυ-
 νόντων καὶ φοβουμένων τοῦ τε ναυτικοῦ αὐτῶν τὸ πλήθος,
 5 ὁ πρὶν οὐχ ὑπῆρχε, καὶ τὴν ἐς τὸν Μηδικὸν πόλεμον τόλμαν γε-
 νομένην. ἠξίουν τε αὐτοὺς μὴ τειχίζειν, ἀλλὰ καὶ τῶν 2
 ἔξω Πελοποννήσου μᾶλλον ὅσοις εἰστήκει ξυγκαθελεῖν μετὰ
 σφῶν τοὺς περιβόλους, τὸ μὲν βουλούμενον καὶ ὑποπτον τῆς
 γνώμης οὐ δηλοῦντες ἐς τοὺς Ἀθηναίους, ὥς δὲ τοῦ βαρβά-
 10 ρου, εἰ αὖθις ἐπέλθοι, οὐκ ἂν ἔχοντος ἀπὸ ἐχυροῦ ποθέν,
 ὥσπερ νῦν ἐκ τῶν Θηβῶν, ὀρμᾶσθαι τὴν τε Πελοπόννησον
 πᾶσιν ἔφασαν ἀναχώρησίν τε καὶ ἀφορμὴν ἱκανὴν εἶναι. οἱ 3
 δ' Ἀθηναῖοι Θεμιστοκλέους γνώμῃ τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους
 ταῦτ' εἰπόντας ἀποκρινάμενοι ὅτι πέμψουσιν ὥς αὐτοὺς
 15 πρέσβεις περὶ ὧν λέγουσιν εὐθὺς ἀπήλλαξαν. ἑαυτοὶ δ'
 ἐκέλευεν ἀποστέλλειν ὥς τάχιστα ὁ Θεμιστοκλῆς ἐς τὴν
 Λακεδαίμονα, ἄλλους δὲ πρὸς ἑαυτῷ ἐλομένους πρέσβεις μὴ
 εὐθὺς ἐκπέμπειν, ἀλλ' ἐπισχεῖν μέχρι τοσούτου ἕως ἂν τὸ
 20 τείχος ἱκανὸν ἄρῳσιν ὥστε ἀπομάχεσθαι ἐκ τοῦ ἀναγκαῖο-
 τάτου ὑψους· τειχίζεν δὲ πάντας πανδημεῖ τοὺς ἐν τῇ πόλει
 [καὶ αὐτοὺς καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας], φειδομένους μήτε ἰδίου
 μήτε δημοσίου οἰκοδομήματος ὅθεν τις ὠφελία ἔσται ἐς τὸ
 ἔργον, ἀλλὰ καθαιροῦντας πάντα. καὶ ὁ μὲν ταῦτα διδάσας 4
 καὶ ὑπειπὼν τὰλλα ὅτι αὐτὸς τὰκεῖ πράξει ὥχετο. καὶ ἐς 5
 25 τὴν Λακεδαίμονα ἐλθὼν οὐ προσήει πρὸς τὰς ἀρχάς, ἀλλὰ
 διῆγε καὶ προνφασίζετο. καὶ ὁπότε τις αὐτὸν ἔροιτο τῶν
 ἐν τέλει ὄντων ὅτι οὐκ ἐπέρχεται ἐπὶ τὸ κοινόν, ἔφη τοὺς
 ξυμπρέσβεις ἀναμένειν, ἀσχολίας δέ τινος οὕσης αὐτοὺς ὑπο-
 λειφθῆναι, προσδέχεσθαι μέντοι ἐν τάχει ἦξεν καὶ θαυμάζειν
 30 ὥς οὕτω πάρεισιν. οἱ δὲ ἀκούοντες τῷ μὲν Θεμιστοκλεῖ 91

1 πρεσβείαν AC: ἐς πρεσβείαν c G Schol. 7 εἰστήκει C: ξυν-
 (συν-)εἰστήκει cett. 12 post ἔφασαν habent ἱκανὴν εἶναι AB EF:
 εἶναι ἱκανὴν M [G] 19 ἄρῳσιν Bekker: αἴρῳσιν codd. 21 καὶ
 αὐτοὺς καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας non legit Schol.

ἐπείθοντο διὰ φιλίαν αὐτοῦ, τῶν δὲ ἄλλων ἀφικνουμένων
καὶ σαφῶς κατηγορούντων ὅτι τειχίζεται τε καὶ ἤδη ὕψος
12 λαμβάνει, οὐκ εἶχον ὅπως χρῆ ἀπιστῆσαι. γνοὺς δὲ ἐκείνος
κελεύει αὐτοὺς μὴ λόγοις μᾶλλον παράγεσθαι ἢ πέμψαι
σφῶν αὐτῶν ἀνδρας οἵτινες, χριστοὶ καὶ πιστῶς ἀναγγε- 5
3 λούσι σκεψάμενοι. ἀποστέλλουσιν οὖν, καὶ περὶ αὐτῶν ὁ
Θεμιστοκλῆς τοῖς Ἀθηναίοις κρύφα πέμπει κελεύων ὥς
ἥκιστα ἐπιφανῶς κατασχεῖν καὶ μὴ ἀφεῖναι πρὶν ἂν αὐτοὶ
πάλιν κομισθῶσιν (ἤδη γὰρ καὶ ἦκον αὐτῷ οἱ ξυμπρέσβεις,
Ἀβρώνιχός τε ὁ Λυσικλέους καὶ Ἀριστείδης ὁ Λυσιμάχου, 10
ἀγγέλλοντες ἔχειν ἱκανῶς τὸ τεῖχος) ἐφοβεῖτο γὰρ μὴ οἱ
Λακεδαιμόνιοι σφᾶς, ὅποτε σαφῶς ἀκουσείαν, οὐκέτι ἀφώσιν.
4 οἱ τε οὖν Ἀθηναῖοι τοὺς πρέσβεις, ὥσπερ ἐπεστάλη, κατεῖχον,
καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἐπελθὼν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐνταῦθα δὴ
φανερῶς εἶπεν ὅτι ἡ μὲν πόλις σφῶν τετείχισται ἤδη ὥστε 15
ἱκανὴ εἶναι σφῶν τοὺς ἐνοικοῦντας, εἰ δέ τι βούλονται
Λακεδαιμόνιοι ἢ οἱ ξύμμαχοι πρεσβεύεσθαι παρὰ σφᾶς, ὥς
7 πρὸς διαγιγνώσκοντας τὸ λοιπὸν ἰέναι τά τε σφίσιν αὐτοῖς
5 (ξύμφορα καὶ τὰ κοινά.) τὴν τε γὰρ πόλιν ὅτε ἐδόκει ἐκλι-
πεῖν ἄμεινον εἶναι καὶ ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι, ἄνευ ἐκείνων 20
ἔφασαν γνόντες τολμῆσαι, καὶ ὅσα αὐ μετ' ἐκείνων βουλευ-
6 εσθαι, οὐδενὸς ὑστεροὶ γνώμῃ φανῆναι. δόκεῖν οὖν σφίσιν
καὶ νῦν ἄμεινον εἶναι τὴν ἑαυτῶν πόλιν τεῖχος ἔχειν, καὶ
ἰδίᾳ τοῖς πολίταις καὶ ἐς τοὺς πάντας ξυμμάχους ὠφελιμώ-
7 τερον ἔσεσθαι. οὐ γὰρ οἷόν τ' εἶναι μὴ ἀπὸ ἀντιπάλου 25
παρασκευῆς ὁμοῖον τι ἢ ἴσον ἐς τὸ κοινὸν βουλευέσθαι.
ἢ πάντας οὖν ἀτειχίστους ἔφη χρῆναι ξυμμαχεῖν ἢ καὶ
92 τάδε νομίζειν ὀρθῶς ἔχειν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀκούσαντες
ὀργὴν μὲν φανεράν οὐκ ἐποιοῦντο τοῖς Ἀθηναίοις (οὐδὲ γὰρ
ἐπὶ κωλύμῃ, ἀλλὰ γνώμης παραινέσει δῆθεν τῷ κοινῷ ἐπρε- 30
σβεύσαντο, ἅμα δὲ καὶ προσφιλεῖς ὄντες ἐν τῷ τότε διὰ

5 ἀπαγγελοῦσι A B E F M Suid. 14 δ om. A B E F M 15 σφῶν]
αὐτῶν C G 16 post ἐνοικοῦντας add. ἐν αὐτῇ C G 18 προδια-
γιν(γιν-)ώσκοντας B G M . 22 ὑστεροὶ f g: ὑστερον codd.

τὴν ἐς τὸν Μῆδον προθυμίαν τὰ μάλιστ' αὐτοῖς ἐτύγχανον), τῆς μέντοι βουλήσεως ἀμαρτάνοντες ἀδήλως ἤχοντο. οἱ τε πρέσβεις ἐκατέρων ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου ἀνεπικλήτως.) >>

Τούτῳ τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν ἐτείχισαν ἐν 93
 5 ὀλίγῳ χρόνῳ. καὶ δῆλη ἡ οἰκοδομία ἔτι καὶ νῦν ἐστὶν ὅτι 2 νεα
 κατὰ σπουδὴν ἐγένετο· οἱ γὰρ θεμέλιοι παντοίων λίθων ὑπόκεινται καὶ οὐ ξυνειργασμένων ἐστὶν ἤ, ἀλλ' ὥς ἕκαστόν
 ποτε προσέφερον, πολλαὶ τε στήλαι ἀπὸ σημάτων καὶ λίθοι
 εἰργασμένοι ἐγκατελέγησαν. μείζων γὰρ ὁ περίβολος παν-
 10 ταχῇ ἐξήχθη τῆς πόλεως, καὶ διὰ τοῦτο πάντα ὁμοίως 3 const
 κινοῦντες ἠπείγοντο.) ἔπεισε δὲ καὶ τοῦ Πειραιῶς τὰ λοιπὰ
 ὁ Θεμιστοκλῆς οἰκοδομεῖν (ὑπῆρκετο δ' αὐτοῦ πρότερον ἐπὶ
 τῆς ἐκείνου ἀρχῆς ἡς κατ' ἐνιαυτὸν Ἀθηναίοις ἦρξε) νομίζων
 τό τε χωρίον καλὸν εἶναι, λιμένας ἔχον τρεῖς αὐτοφυεῖς,
 15 καὶ αὐτοὺς ναυτικούς γεγενημένους μέγα προφέρειν ἐς τὸ
 κτήσασθαι δύναμιν (τῆς γὰρ δὴ θαλάσσης πρῶτος ἐτόλμησεν 4 γεν
 εἰπεῖν ὥς ἀνθεκτέα ἐστὶ), καὶ τὴν ἀρχὴν εὐθὺς συγκατε- 5 ενθε
σκεύαζεν. καὶ ᾠκοδόμησαν τῇ ἐκείνου γνώμῃ τὸ πάχος τοῦ 5
 τείχους ὅπερ νῦν ἔτι δῆλόν ἐστι περὶ τὸν Πειραιᾶ· δύο γὰρ
 20 ἅμαξαι ἐναντία ἀλλήλαις τοὺς λίθους ἐπήγον. ἐντὸς δὲ
 οὔτε χάλιξ οὔτε πηλὸς ἦν, ἀλλὰ ξυνωκοδομημένοι μεγάλοι
 λίθοι καὶ ἐντομῇ ἐγγώνιοι, σιδήρῳ πρὸς ἀλλήλους τὰ ἐξωθεν
 καὶ μολύβδῳ δεδεμένοι.) τὸ δὲ ὕψος ἡμισυ μάλιστα ἐτε- την
 λέσθη οὐ διενοεῖτο. ἐβούλετο γὰρ τῷ μεγέθει καὶ τῷ πάχει 6
 25 ἀφιστάναι τὰς τῶν πολεμίων ἐπιβουλάς, ἀνθρώπων τε ἐνό-
μιζεν ὀλίγων καὶ τῶν ἀχρειοτάτων ἀρκέσειν τὴν φυλακὴν,
 τοὺς δ' ἄλλους ἐς τὰς ναῦς ἐσβήσεσθαι. ταῖς γὰρ νανσὶ 7
 μάλιστα προσέκειτο, ἰδῶν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, τῆς βασιλέως
 στρατιᾶς τὴν κατὰ θάλασσαν ἐφοδὸν εὐπορωτέραν τῆς κατὰ
 30 γῆν οὔσαν· τὸν τε Πειραιᾶ ὠφελιμώτερον ἐνόμιζε τῆς ἄνω
 πόλεως, καὶ πολλάκις τοῖς Ἀθηναίοις παρήνει, ἣν ἄρα ποτὲ

7 ἕκαστον C: ἕκαστοι cett.

22 ἐν τομῇ AFGM

25 ἐπι-

βουλὰς Herwerden (ἐπιθέσεις interpretatur Schol.)

- κατὰ γῆν βιασθῶσι, καταβάντας ἐς αὐτὸν ταῖς ναυσὶ πρὸς
 8 ἅπαντας ἀνθίστασθαι. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν οὕτως ἐτειχί-
 σθησαν καὶ τὰλλα κατεσκευάζοντο εὐθὺς μετὰ τὴν Μῆδων
 ἀναχώρησιν.
- 94 Πανσανίας δὲ ὁ Κλεομβρότου ἐκ Λακεδαιμόνος στρατηγὸς 5
 τῶν Ἑλλήνων ἐξεπέμφθη μετὰ εἴκοσι νεῶν ἀπὸ Πελοπον-
 νήσου· ξυνέπλεον δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τριάκοντα ναυσὶ καὶ τῶν
 2 ἄλλων ξυμμάχων πλῆθος. καὶ ἐστράτευσαν ἐς Κύπρον καὶ
 αὐτῆς τὰ πολλὰ κατεστρέψαντο, καὶ ὕστερον ἐς Βυζάντιον
 Μῆδων ἐχόντων, καὶ ἐξεπολιόρκησαν ἐν τῇδε τῇ ἡγεμονίᾳ. 10
- 95 ἤδη δὲ βιαίου ὄντος αὐτοῦ οἱ τε ἄλλοι Ἕλληνες ἤχθοντο all. unde
 καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ Ἴωνες καὶ ὅσοι ἀπὸ βασιλέως νεωστὶ
 ἡλευθέρωντο Dionys. φοιτῶντές τε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἡξίου pft.
 αὐτοὺς ἡγεμόνας σφῶν γιγνέσθαι κατὰ τὸ ξυγγενὲς καὶ
- 2 Πανσανίᾳ μὴ ἐπιτρέπew, ἣν που βιάζεται. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι 15
 ἐδέξαντό τε τοὺς λόγους καὶ προσεῖχον τὴν γνώμην ὥς οὐ
 περιοψόμενοι τὰλλά τε καταστησόμενοι ἢ φαίνοιτο ἄριστα
- 3 αὐτοῖς. ἐν τούτῳ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι μετεπέμποντο Παν-
 σανίαν ἀνακρινοῦντες ὧν πέρι ἐπυνθάνοντο· καὶ γὰρ ἀδικία
 πολλῇ κατηγορεῖτο αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τῶν ἀφικνου- 20
 μένων, καὶ τυραννίδος μᾶλλον ἐφαίνετο μίμησις ἢ στρατηγία.
- 4 ξυνέβη τε αὐτῷ καλεῖσθαι τε ἅμα καὶ τοὺς ξυμμάχους τῷ
 ἐκείνου ἔχθει παρ' Ἀθηναίους μετατάξασθαι πλὴν τῶν ἀπὸ
- 5 Πελοποννήσου στρατιωτῶν. ἐλθὼν δὲ ἐς Λακεδαιμόνα τῶν
 μὲν ἰδίᾳ πρὸς τινα ἀδικημάτων ὑθύνθη, τὰ δὲ μέγιστα 25
 ἀπολύεται μὴ ἀδικεῖν· κατηγορεῖτο δὲ αὐτοῦ οὐχ ἥκιστα
- 6 μηδισμὸς καὶ ἐδόκει σαφέστατον εἶναι. καὶ ἐκείνον μὲν
 οὐκέτι ἐκπέμπουσιν ἄρχοντα, Δόρκιν δὲ καὶ ἄλλους τινὰς
 μετ' αὐτοῦ στρατιὰν ἔχοντας οὐ πολλήν· οἷς οὐκέτι ἐφίεσαν
- 7 οἱ ξύμμαχοι τὴν ἡγεμονίαν. οἱ δὲ αἰσθόμενοι ἀπῆλθον, καὶ 30

10 verba ἐν τῇδε τῇ ἡγεμονίᾳ cum sequentibus coniungit Stephanus,
 qui δὲ seclisit δὲ post τῇδε transp. Hude (tentavit Poppo)
 14 γενέσθαι A B E F M [G] 17 καταστησόμενοι Stephani codices :
 καταστησάμενοι codd. [G] 25 τινας Classen

ἄλλους οὐκέτι ὕστερον ἐξέπεμψαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, φοβούμενοι μὴ σφίσιν οἱ ἐξιόντες χείρους γίνωνται, ὅπερ καὶ ἐν τῷ Πανσανίᾳ ἐνεῖδον, ἀπαλλαξείοντες δὲ καὶ τοῦ Μηδικοῦ πολέμου καὶ τοὺς Ἀθηναίους νομίζοντες ἱκανοὺς ἐξηγεῖσθαι καὶ σφίσιν ἐν τῷ τότε παρόντι ἐπιτηδεύουσ.))

Παραλαβόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἡγεμονίαν τούτῳ τῷ 96 τρόπῳ ἐκόντων τῶν ζυμμάχων διὰ τὸ Πανσανίου μῖσος, ἔταξαν ὥς τε ἔδει παρέχειν τῶν πόλεων χρήματα πρὸς τὸν βάρβαρον καὶ ὥς ναῦς· πρόσχημα γὰρ ἦν ἀμύνεσθαι ὧν 10 ἔπαθον δηοῦντας τὴν βασιλέως χώραν. καὶ Ἑλληνοταμίαι 2 τότε πρῶτον Ἀθηναίοις κατέστη ἀρχή, οἱ ἐδέχοντο τὸν φόρον· οὕτω γὰρ ὠνομάσθη τῶν χρημάτων ἡ φορά. ἦν δ' ὁ πρῶτος φόρος ταχθεὶς τετρακόσια τάλαντα καὶ ἐξήκοντα· ταμιεῖόν τε Δῆλος ἦν αὐτοῖς, καὶ αἱ ξύνοδοι ἐς τὸ 15 ἱερὸν ἐγίγνοντο. ἡγούμενοι δὲ αὐτονόμων τὸ πρῶτον τῶν 97 ζυμμάχων καὶ ἀπὸ κοινῶν ξυνόδων βουλευόντων τοσάδε ἐπῆλθον πολέμῳ τε καὶ διαχειρίσει πραγμάτων μεταξὺ τοῦδε τοῦ πολέμου καὶ τοῦ Μηδικοῦ, ἃ ἐγένετο πρὸς τε τὸν βάρβαρον αὐτοῖς καὶ πρὸς τοὺς σφετέρους ζυμμάχους 20 νεωτερίζοντας καὶ Πελοποννησίων τοὺς αἰεὶ προστυγχάνοντας ἐν ἐκάστῳ. ἔγραψα δὲ αὐτὰ καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ 2 λόγου ἐποιησάμην διὰ τόδε, ὅτι τοῖς πρὸ ἐμοῦ ἀπασιν ἐκλιπὲς τοῦτο ἦν τὸ χωρίον καὶ ἡ τὰ πρὸ τῶν Μηδικῶν 9 Ἑλληνικὰ ξυνετίθεσαν ἢ αὐτὰ τὰ Μηδικά· τούτων δὲ ὅσπερ 25 καὶ ἦψατο ἐν τῇ Ἀττικῇ ξυγγραφῇ Ἑλλάνικος, βραχέως τε καὶ τοῖς χρόνοις οὐκ ἀκριβῶς ἐπεμνήσθη. ἅμα δὲ καὶ τῆς ἀρχῆς ἀπόδειξιν ἔχει τῆς τῶν Ἀθηναίων ἐν-οῖω τρόπῳ κατέστη.))

Πρῶτον μὲν Ἱόνια τὴν ἐπὶ Στρυμόνι Μήδων· ἐχόντων 98 30 πολιορκίᾳ εἶλον καὶ ἡνδραπόδισαν, Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδου στρατηγοῦντος. ἔπειτα Σκῦρον τὴν ἐν τῷ Αἰγαίῳ νῆσον, 2 ἦν ὥκουν Δόλοπες, ἡνδραπόδισαν καὶ ὥκισαν αὐτοί. πρὸς 3

- δὲ Καρυστίους αὐτοῖς ἄνευ τῶν ἄλλων Εὐβοέων πόλεμος
 4 ἐγένετο, καὶ χρόνῳ ξυνέβησαν καθ' ὁμολογίαν. Ναξίους δὲ
 ἀποστάσι μετὰ ταῦτα ἐπολέμησαν καὶ πολιορκία παρεστή-
 σαντο, πρώτη τε αὕτη πόλις ξυμμαχίς παρὰ τὸ καθεστηκὸς
 ἐδουλώθη, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὡς ἐκάστη ξυνέβη. 5
 99 αἰτίαι δὲ ἄλλαι τε ἦσαν τῶν ἀποστάσεων καὶ μέγισταί αἱ
 τῶν φόρων καὶ νεῶν ἐκδειαὶ καὶ λιποστράτιον εἴ τῳ ἐγένετο·
 οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι ἀκριβῶς ἔπρασσον καὶ λυπηροὶ ἦσαν οὐκ
 εἰωθόσιν οὐδὲ βουλομένοις ταλαιπωρεῖν προσάγοντες τὰς
 2 ἀνάγκας. ἦσαν δέ πως καὶ ἄλλως οἱ Ἀθηναῖοι οὐκέτι 10
 ὁμοίως ἐν ἡδονῇ ἄρχοντες, καὶ οὔτε ξυνεστράτευον ἀπὸ τοῦ
 ἴσου ῥάδιόν τε προσάγεσθαι ἦν αὐτοῖς τοὺς ἀφισταμένους·
 3 ὧν αὐτοὶ αἴτιοι ἐγένοντο οἱ ξύμμαχοι· διὰ γὰρ τὴν ἀπόκη-
 σίιν ταύτην τῶν στρατειῶν οἱ πλείους αὐτῶν, ἵνα μὴ ἀπ'
 οἴκου ὦσι, χρήματα ἐτάξαντο ἀντὶ τῶν νεῶν τὸ ἱκνούμενον 15
 ἀνάλωμα φέρειν, καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις ἠὔξετο τὸ ναυ-
 τικὸν ἀπὸ τῆς δαπάνης ἣν ἐκεῖνοι ξυμφέροικεν, αὐτοὶ δέ,
 ὁπότε ἀποσταῖεν, ἀπαράσκευοι καὶ ἄπειροι ἐς τὸν πόλεμον
 καθίσταντο.)) Nov. 17 ✱
 100 Ἐγένετο δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἡ ἐπ' Εὐρυμέδοντι ποταμῷ 20
 ἐν Παμφυλίᾳ πεζομαχία καὶ ναυμαχία Ἀθηναίων καὶ τῶν
 ξυμμάχων πρὸς Μήδους, καὶ ἐνίκων τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀμφό-
 τερα Ἀθηναῖοι Κίμωνος τοῦ Μιλτιάδου στρατηγούντος, καὶ
 εἶλον τριήρεις Φοινίκων καὶ διέφθειραν τὰς πάσας ἐς δια-
 2 κοσίας. χρόνῳ δὲ ὕστερον ξυνέβη Θασίους αὐτῶν ἀποστήναι, 25
 διενεχθέντας περὶ τῶν ἐν τῇ ἀντιπέρας Θράκῃ ἐμπορίων καὶ
 τοῦ μετάλλου ᾧ ἐνέμοντο. ✓ καὶ ναυσὶ μὲν ἐπὶ Θάσον πλεύ-
 σαντες οἱ Ἀθηναῖοι ναυμαχίᾳ ἐκράτησαν καὶ ἐς τὴν γῆν
 3 ἀπέβησαν, ἐπὶ δὲ Στρυμόνα πέμψαντες μυρίους οἰκήτορας
 αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὡς 30
 οἰκιοῦντες τὰς τότε καλουμένας Ἐννέα ὁδοὺς, νῦν δὲ Ἀμφί-

5 ἐκάστη Δ: ἐκάστη cett. [G] ξυνέβη secl. Krüger 9 προσ-
 αγόντες ABEF [G] 21 ἐν Παμφυλίᾳ om. M, secl. Stahl
 25 τε ABEFM suprascr. G

πολυ, τῶν μὲν Ἑννέα ὁδῶν αὐτοὶ ἐκράτησαν, ἃς εἶχον
 Ἡδωνοί, προελθόντες δὲ τῆς Θράκης ἐς μεσόγειαν διε-
 φθάρησαν ἐν Δραβησκῇ τῇ Ἡδωνικῇ ὑπὸ τῶν Θρακῶν
 ζυμπάντων, οἷς πολέμιον ἦν τὸ χωρίον [αἱ Ἑννέα ὁδοὶ]
 5 κτιζόμενον. Θάσιοι δὲ νικηθέντες μάχῃ καὶ πολιορκού- 101
 μενοι Λακεδαιμονίους ἐπεκαλοῦντο καὶ ἐπαμύνειν ἐκέλευον
 ἐσβαλόντας ἐς τὴν Ἀττικὴν. οἱ δὲ ὑπέσχοντο μὲν κρύφα 2
 τῶν Ἀθηναίων καὶ ἔμελλον, διεκωλύθησαν δὲ ὑπὸ τοῦ γενο-
 μένου σεισμοῦ, ἐν ᾧ καὶ οἱ Εἰλωτες αὐτοῖς καὶ τῶν περιόικων
 10 Θουριάται τε καὶ Αἰθαίῃς ἐς Ἰθώμην ἀπέστησαν. πλείστοι
 δὲ τῶν Εἰλωτῶν ἐγένοντο οἱ τῶν παλαιῶν Μεσσηνίων τότε
 δουλωθέντων ἀπόγονοι. ἢ καὶ Μεσσηνιοὶ ἐκλήθησαν οἱ ^{ἰδιον}
 πάντες. πρὸς μὲν οὖν τοὺς ἐν Ἰθώμῃ πόλεμος καθειστήκει 3
 Λακεδαιμονίοις, Θάσιοι δὲ τρίτῳ ἔτει πολιορκούμενοι ὡμο-
 15 λόγησαν Ἀθηναίοις τεῖχός τε καθελόντες καὶ ναῦς παρα-
 δόντες, χρήματά τε ὅσα ἔδει ἀποδοῦναι αὐτίκα ταξάμενοι καὶ
 τὸ λοιπὸν φέρειν, τὴν τε ἡπειρον καὶ τὸ μέταλλον ἀφέντες.
 Λακεδαιμόνιοι δέ, ὥς αὐτοῖς πρὸς τοὺς ἐν Ἰθώμῃ ἐμηκύ- 102
 νετο ὁ πόλεμος, ἄλλους τε ἐπεκαλέσαντο ζυμμάχους καὶ
 20 Ἀθηναίους· οἱ δ' ἦλθον Κίμωνος στρατηγοῦντος πλήθει οὐκ
 ὀλίγῃ. μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐπεκαλέσαντο ὅτι τειχομαχεῖν 2
 ἐδόκουν δυνατοὶ εἶναι, τοῖς δὲ πολιορκίας μακρᾶς καθε-
 στηκνίας τούτου ἐνδεᾶ ἐφαίνετο· βία γὰρ ἂν εἶλον τὸ χωρίον. ^{condit}
 καὶ διαφορὰ ἐκ ταύτης τῆς στρατείας πρῶτον Λακεδαιμονίοις 3
 25 καὶ Ἀθηναίοις φανερὰ ἐγένετο. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι,
 ἐπειδὴ τὸ χωρίον βία οὐχ ἠλίσκετο, δέισαντες τῶν Ἀθηναίων
 τὸ τολμηρὸν καὶ τὴν νεωτέροποιάν, καὶ ἄλλοφύλους ἅμα
 ἡγησάμενοι, μή τι, ἢν παραμείνωσιν, ὑπὸ τῶν ἐν Ἰθώμῃ ^{ἀφ' ἡ}
 πεισθέντες νεωτερίσωσι, μόνους τῶν ζυμμάχων ἀπέπεμψαν, ^{ἐλόν}
 30 τὴν μὲν ὑποψίαν οὐ δηλοῦντες, εἰπόντες δὲ ὅτι οὐδὲν προσ-

4 ζυμπάντων] omnes Valla: ξύμπαντες Poppo αἱ Ἑννέα ὁδοὶ secl.
 Cobet 5 μάχαις AB EFM 6 ἐπαμύναι AB EFM γρ. G
 10 Αἰθαιεῖς Steph. Byz.: Αἰθεεῖς vel Αἰθνεεῖς codd. 13 οὖν C: om.
 cett. (add. G¹) 22 τοῖς] τῆς recc. et Schol. 29 νεωτεροποιήσωσι CG

- 4 δέονται αὐτῶν ἔτι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἔγνωσαν οὐκ ἐπὶ τῷ
 βελτίονι λόγῳ ἀποπεμπόμενοι, ἀλλὰ τινος ὑπόπτου γενο-
 μένου, καὶ δεινὸν ποιησάμενοι καὶ οὐκ ἀξιώσαντες ὑπὸ
 Λακεδαιμονίων τοῦτο παθεῖν, εὐθὺς ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν,
 ἀφέντες τὴν γενομένην ἐπὶ τῷ Μήδῳ ξυμμαχίαν πρὸς 5
 αὐτοὺς Ἀργείοις τοῖς ἐκείνων πολεμίοις ξύμμαχοι ἐγένοντο,
 καὶ πρὸς Θεσσαλοὺς ἅμα ἀμφοτέροις οἱ αὐτοὶ ὅρκοι καὶ
 ξυμμαχία κατέστη.
- 103 Οἱ δ' ἐν Ἰθώμῃ δεκάτῳ ἔτει, ὥς οὐκέτι ἐδύνατο ἀντέχειν, 4558.
 ξυνέβησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ᾧ ἐξίσαιν ἐκ 10
 Πελοποννήσου ὑπόσπονδοι καὶ μηδέποτε ἐπιβήσονται αὐτῆς·
- 2 ἣν δέ τις ἀλίσκηται, τοῦ λαβόντος εἶναι δοῦλον. ἣν δέ τι
 καὶ χρηστήριον τοῖς Λακεδαιμονίοις Πυθικὸν πρὸ τοῦ, τὸν 9
- 3 ικέτην τοῦ Διὸς τοῦ Ἰθωμήτα ἀφιέναι. ἐξῆλθον δὲ αὐτοὶ
 καὶ παῖδες καὶ γυναῖκες, καὶ αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι δεξάμενοι 15
 κατ' ἕχθος ἤδη τὸ Λακεδαιμονίων ἐς Ναύπακτον κατῴκισαν,
 ἣν ἔτυχον ἡρηκότες νεωστὶ Λοκρῶν τῶν Ὀζολῶν ἐχόντων. 100.24
- 4 προσεχώρησαν δὲ καὶ Μεγαρῆς Ἀθηναίοις ἐς ξυμμαχίαν
 Λακεδαιμονίων ἀποστάντες, ὅτι αὐτοὺς Κορίνθιοι περὶ γῆς
 ὄρων πολέμῳ κατεῖχον· καὶ ἔσχον Ἀθηναῖοι Μέγαρα καὶ 20
 Πηγάς, καὶ τὰ μακρὰ τείχη ᾠκοδόμησαν Μεγαρεῦσι τὰ ἀπὸ
 τῆς πόλεως ἐς Νίσαιαν καὶ ἐφρούρουν αὐτοί. καὶ Κορι-
 θίοις μὲν οὐχ ἦκιστα ἀπὸ τοῦδε τὸ σφοδρὸν μῖσος ἤρξατο
 πρῶτον ἐς Ἀθηναίους γενέσθαι. ✓✓
- 104 Ἰνάρως δὲ ὁ Ψαμμητίχου, Λίβυς, βασιλεὺς Λιβύων τῶν 25
 πρὸς Αἰγύπτῳ, ὁρμώμενος ἐκ Μαρείας τῆς ὑπὲρ Φάρου
 πόλεως ἀπέστησεν Αἰγύπτου τὰ πλείω ἀπὸ βασιλείως Ἀρτα-
 ξέρξου, καὶ αὐτὸς ἄρχων γενόμενος Ἀθηναίους ἐπηγάγετο.
- 2 οἱ δέ (ἔτυχον γὰρ ἐς Κύπρον στρατενόμενοι ναυσὶ διακοσίαις
 αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων) ἦλθον ἀπολιπόντες τὴν Κύπρον, 30
 καὶ ἀναπλεύσαντες ἀπὸ θαλάσσης ἐς τὸν Νεῖλον τοῦ τε

9 δεκάτῳ] τετάρτῳ Krüger
 15 οἱ C : om. cett.

10 post ᾧ add. τε ABEFM

ποταμοῦ κρατοῦντες καὶ τῆς Μέμφιδος τῶν δύο μερῶν πρὸς
τὸ τρίτον μέρος ὃ καλεῖται Λευκὸν τείχος ἐπολέμουν·
ἐνῆσαν δὲ αὐτόθι Περσῶν καὶ Μήδων οἱ καταφυγόντες καὶ
Αἰγυπτίων οἱ μὴ ξυναποστάντες.

- 5 Ἀθηναίοις δὲ ναυσὶν ἀποβᾶσιν ἐς Ἀλῖᾶς πρὸς Κορινθίους 105
καὶ Ἐπιδαυρίους μάχῃ ἐγένετο, καὶ ἐνίκων Κορίνθιοι. καὶ
ὕστερον Ἀθηναῖοι ἐνανμάχησαν ἐπὶ Κεκρυφαλείᾳ Πελοπον-
νησίων ναυσί, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι. πολέμου δὲ κατα- 2
στάντος πρὸς Αἰγυπίας Ἀθηναίοις μετὰ ταῦτα ναυμαχία
10 γίγνεται ἐπ' Αἰγύγῃ μεγάλη Ἀθηναίων καὶ Αἰγυπτίων, καὶ
οἱ ξύμμαχοι ἐκατέρω παρήσαν, καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι καὶ
ναῦς ἐβδομήκοιτα λαβόντες αὐτῶν ἐς τὴν γῆν ἀπέβησαν
καὶ ἐπολιόρκουν, Λεωκράτους τοῦ Στροίβου στρατηγοῦντος.
ἔπειτα Πελοποννησίοι ἀμύνειν βουλόμενοι Αἰγυπιάταις ἐς μὲν 3
15 τὴν Αἶγιναν τριακοσίους ὀπλίτας πρότερον Κορινθίων καὶ
Ἐπιδαυρίων ἐπικούρους διεβίβασαν, τὰ δὲ ἄκρα τῆς Γερανείας
κατέλαβον καὶ ἐς τὴν Μεγαρίδα κατέβησαν Κορίνθιοι μετὰ
τῶν ξυμμάχων, νομίζοντες ἀδυνάτους ἔσεσθαι Ἀθηναίους
βοηθεῖν τοῖς Μεγαρεῦσιν ἐν τε Αἰγύγῃ ἀπούσης στρατιᾶς
20 πολλῆς καὶ ἐν Αἰγύπτῳ· ἦν δὲ καὶ βοηθῶσιν, ἀπ' Αἰγύγης
ἀναστήσεσθαι αὐτούς. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τὸ μὲν πρὸς Αἰγύγῃ 4
στράτευμα οὐκ ἐκίνησαν, τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως ὑπολοιπῶν
οἳ τε πρεσβύτατοι καὶ οἱ νεώτατοι ἀφικνοῦνται ἐς τὰ Μέγαρα
Μυρωνίδου στρατηγοῦντος. καὶ μάχης γενομένης ισορρόπον 5
25 πρὸς Κορινθίους διεκρίθησαν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἐνόμισαν
αὐτοὶ ἐκάτεροι οὐκ ἔλασσον ἔχειν ἐν τῷ ἔργῳ. καὶ οἱ μὲν 6
Ἀθηναῖοι (ἐκράτησαν γὰρ ὅμως μάλλον) ἀπελθόντων τῶν
Κορινθίων τροπαῖον ἔστησαν· οἱ δὲ Κορίνθιοι κακίζόμενοι
ὑπὸ τῶν ἐν τῇ πόλει πρεσβυτέρων καὶ παρασκευασάμενοι,
30 ἡμέραις ὕστερον δώδεκα μάλιστα ἐλθόντες ἀντίστασαν
τροπαῖον καὶ αὐτοὶ ὡς νικήσαντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκβο-
θήσαντες ἐκ τῶν Μεγάρων τοὺς τε τὸ τροπαῖον ἱστάντας

- 106 διαφθείρουσι καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμβαλόντες ἐκράτησαν. οἱ
 δὲ νικώμενοι ὑπεχώρουν, καὶ τι αὐτῶν μέρος οὐκ ὀλίγον
 προσβιασθὲν καὶ διαμαρτὸν τῆς ὁδοῦ ἐσέπεσεν ἔς του χωρίου
 ἰδιώτου, ᾧ ἔτυχεν ὄρυγμα μέγα περιεΐργον καὶ οὐκ ἦν ἐξοδός.
- 2 οἱ δὲ Ἀθηναῖοι γνόντες κατὰ πρόσωπόν τε εἶργον τοῖς 5
 ὀπλίταις καὶ περιστήσαντες κύκλῳ τοὺς ψιλοὺς κατέλευσαν
 πάντας τοὺς ἐσελθόντας, καὶ πάθος μέγα τοῦτο Κορινθίους
 ἐγένετο. τὸ δὲ πλῆθος ἀπεχώρησεν αὐτοῖς τῆς στρατιᾶς
 ἐπ' οἴκου.
- 107 Ἦρξαντο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους καὶ τὰ μακρὰ 10
 τεῖχη Ἀθηναῖοι ἐς θάλασσαν οἰκοδομεῖν, τό τε Φαληρόνδε
 2 καὶ τὸ ἐς Πειραιᾶ. καὶ Φωκέων στρατευσάντων ἐς Δωριᾶς
 τὴν Λακεδαιμονίων μητρόπολιν, Βοιὸν καὶ Κυτίνιον καὶ
 Ἐρινεόν, καὶ ἐλόντων ἐν τῶν πολισμάτων τούτων, οἱ Λακεδαι-
 μόνιοι Νικομήδους τοῦ Κλεομβρότου ὑπὲρ Πλειστοάνακτος 15
 τοῦ Πανσανίου βασιλέως νέου οὗτος ἔτι ἡγουμένου ἐβοή-
 θησαν τοῖς Δωριεῦσιν ἑαυτῶν τε πεντακοσίοις καὶ χιλίοις
 ὀπλίταις καὶ τῶν ξυμμάχων μυρίοις, καὶ τοὺς Φωκέας
 ὁμολογίᾳ ἀναγκάσαντες ἀποδοῦναι τὴν πόλιν ἀπεχώρουν
- 3 πάλιν. καὶ κατὰ θάλασσαν μὲν αὐτοὺς, διὰ τοῦ Κρισαίου 20
 κόλπου εἰ βούλουντο περαιοῦσθαι, Ἀθηναῖοι νανσι περι-
 πλεύσαντες ἐμελλον κωλύσειν· διὰ δὲ τῆς Γερανείας οὐκ
 ἀσφαλὲς αὐτοῖς ἐφαίνετο Ἀθηναίων ἐχόντων Μέγαρα καὶ
 Πηγὰς πορεύεσθαι. δύσοδός τε γὰρ ἡ Γερανεῖα καὶ ἐφρου-
 ρεῖτο αἰεὶ ὑπὸ Ἀθηναίων, καὶ τότε ᾗσανοντο αὐτοὺς 25
- 4 μέλλοντας καὶ ταύτῃ κωλύσειν. ἔδοξε δ' αὐτοῖς ἐν Βοιωτοῖς
 περιμείνασι σκέψασθαι ὅτῳ τρόπῳ ἀσφαλέστατα διαπορεύ-
 σονται. τὸ δέ τι καὶ ἄνδρες τῶν Ἀθηναίων ἐπήγον αὐτοὺς
 5 τεῖχη οἰκοδομούμενα. ἐβοήθησαν δὲ ἐπ' αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι 30
 πανδημεὶ καὶ Ἀργείων χίλιοι καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων ὥς

11 ἐς θάλασσαν Ἀθηναῖοι A B E F M 22 κωλύειν A B E F M
 23 ἐφαίνετο αὐτοῖς A B E F M [G] 24 πορεύεσθαι, ut videtur, non
 legit Schol., secl. Hude 28 ἐπήγον αὐτοὺς τῶν Ἀθηναίων C

ἕκαστοι· ξύμπαντες δὲ ἐγένοντο τετρακισχίλιοι καὶ μύριοι. νομίσαντες δὲ ἀπορεῖν ὅπῃ διέλθωσιν ἐπεστράτευσαν αὐτοῖς, 6
καὶ τι καὶ τοῦ δήμου καταλύσεως ὑποψία. ἦλθον δὲ καὶ 7
Θεσσαλῶν ἱππῆς τοῖς Ἀθηναίοις κατὰ τὸ ξυμμαχικόν, οἱ
5 μετέστησαν ἐν τῷ ἔργῳ παρὰ τοὺς Λακεδαιμονίους. γενο- 108
μένης δὲ μάχης ἐν Τανάγρα τῆς Βοιωτίας ἐνίκων Λακεδαι-
μόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ φόνος ἐγένετο ἀμφοτέρων πολὺς.
καὶ Λακεδαιμόνιοι μὲν ἐς τὴν Μεγαρίδα ἐλθόντες καὶ 2
δενδροτομήσαντες πάλιν ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου διὰ Γερανείας
10 καὶ Ἰσθμοῦ· Ἀθηναῖοι δὲ δευτέρα καὶ ἐξηκοστῇ ἡμέρᾳ μετὰ
τὴν μάχην ἐστράτευσαν ἐς Βοιωτοὺς Μυρωνίδου στρατη-
γοῦντος, καὶ μάχῃ ἐν Οἰνοφύτοις τοὺς Βοιωτοὺς νικήσαντες 3
τῆς τε χώρας ἐκράτησαν τῆς Βοιωτίας καὶ Φωκίδος καὶ
Ταραγραίων τὸ τεῖχος περιεῖλον καὶ Λοκρῶν τῶν Ὀπουν-
15 τίων ἑκατὸν ἄνδρας ὁμήρους τοὺς πλουσιωτάτους ἔλαβον,
τά τε τεῖχη αὐτῶν τὰ μακρὰ ἀπετέλεσαν. ὠμολόγησαν 4
δὲ καὶ οἱ Αἰγυνῆται μετὰ ταῦτα τοῖς Ἀθηναίοις, τεῖχη τε
περιελόντες καὶ ναῦς παραδόντες φόρον τε ταξάμενοι ἐς τὸν
ἔπειτα χρόνον. καὶ Πελοπόννησον περιέπλευσαν Ἀθηναῖοι 5
20 Τολμίδου τοῦ Τολμαίου στρατηγοῦντος, καὶ τὸ νεώριον τῶν
Λακεδαιμονίων ἐνέπρησαν καὶ Χαλκίδα Κορινθίων πόλιν
εἶλον καὶ Σικωνίους ἐν ἀποβάσει τῆς γῆς μάχῃ ἐκράτησαν.
Οἱ δ' ἐν τῇ Αἰγύπτῳ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐπέμενον, 109
καὶ αὐτοῖς πολλὰ ἰδέαι πολέμων κατέστησαν. τὸ μὲν γὰρ 2
25 πρῶτον ἐκράτουν τῆς Αἰγύπτου οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ βασιλεὺς
πέμπει ἐς Λακεδαίμονα Μεγάβαζον ἄνδρα Πέρσῃ χρημάτων
ἔχοντα, ὅπως ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβαλεῖν πεισθέντων τῶν
Πελοπονησιῶν ἀπ' Αἰγύπτου ἀπαγάγοι Ἀθηναίους. ὥς δὲ 3
αὐτῷ οὐ προυχώρει καὶ τὰ χρήματα ἄλλως ἀνηλοῦτο, ὁ μὲν
30 Μεγάβαζος καὶ τὰ λοιπὰ τῶν χρημάτων πάλιν ἐς τὴν Ἀσίαν

6 post δὲ add. τῆς C

τὰ ABEF

20 τῶν] τὸ ABEFM

ἐπέμενον G

12 τοὺς om. CG

ABEFM

21 πόλιν om. C

25 οἱ C : om. cett.

16 post τεῖχη add.

17 οἱ om. ABEFM

23 ἔτι ἔμενον C : ἔτι

27 τῶν om. C [G]

- ἀνεκομίσθη, Μεγάβυζον δὲ τὸν Ζωπύρου πέμπει ἄνδρα Πέρ-
 4 σην μετὰ στρατιάς πολλῆς· ὃς ἀφικόμενος κατὰ γῆν τοὺς
 τε Αἰγυπτίους καὶ τοὺς ξυμμάχους μάχῃ ἐκράτησε καὶ ἐκ
 τῆς Μέμφιδος ἐξήλασε τοὺς Ἑλληνας καὶ τέλος ἐς Προσ-
 ωπίτιδα τὴν νῆσον κατέκλησε καὶ ἐπολιόρκει ἐν αὐτῇ 5
 ἐνιαυτὸν καὶ ἐξ μῆνας, μέχρι οὗ ξηράνας τὴν διώρυχα καὶ
 παρατρέψας ἄλλῃ τὸ ὕδωρ τὰς τε ναῦς ἐπὶ τοῦ ξηροῦ ἐποίησε
 καὶ τῆς νήσου τὰ πολλὰ ἤπειρον, καὶ διαβὰς εἴλε τὴν νῆσον ✓ ✓ De
 110 περὶ. οὕτω μὲν τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα ἐφθάρη ἐξ
 ἔτη πολεμήσαντα· καὶ ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν πορευόμενοι διὰ 10
 τῆς Λιβύης ἐς Κυρήνην ἐσώθησαν, οἱ δὲ πλείστοι ἀπώλοντο.
 2 Αἰγυπτος δὲ πάλιν ὑπὸ βασιλείᾳ ἐγένετο πλὴν Ἀμυρταίου
 τοῦ ἐν τοῖς ἔλεσι βασιλέως· τοῦτον δὲ διὰ μέγεθός τε τοῦ
 ἔλους οὐκ ἐδύναντο ἐλεῖν, καὶ ἅμα μαχιμώτατοί εἰσι τῶν
 3 Αἰγυπτίων οἱ ἔλειοι. Ἰνάρως δὲ ὁ Λιβύων βασιλεὺς, ὃς 15
 τὰ πάντα ἔπραξε περὶ τῆς Αἰγύπτου, προδοσίᾳ ληφθεὶς
 4 ἀνестаυρώθη. ἐκ δὲ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς ἄλλης ξυμμαχί-
 δος πεντήκοντα τριῆρεις διάδοχοι πλέουσai ἐς Αἴγυπτον *υπερμαχ*
 ἔσχον κατὰ τὸ Μενδήσιον κέρας, οὐκ εἰδότες τῶν γεγονότων
 οὐδέν· καὶ αὐτοῖς ἐκ τε γῆς ἐπιπεσόντες περὶ καὶ ἐκ 20
 θαλάσσης Φοινίκων ναυτικὸν διέφθειραν τὰς πολλὰς τῶν
 νεῶν, αἱ δ' ἐλάσσους διέφυγον πάλιν. τὰ μὲν κατὰ τὴν
 μεγάλην στρατείαν Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων ἐς Αἴγυπ-
 τον οὕτως ἐτελεύτησεν.
- III Ἐκ δὲ Θεσσαλίας Ὀρέστης ὁ Ἐχεκρατίδου υἱὸς τοῦ 25
 Θεσσαλῶν βασιλέως φεύγων ἐπεισεν Ἀθηναίους ἑαυτὸν
 κατάγειν· καὶ παραλαβόντες Βοιωτοὺς καὶ Φωκέας ὄντας
 ξυμμάχους οἱ Ἀθηναῖοι ἐστράτευσαν τῆς Θεσσαλίας ἐπὶ
 Φάρσαλον. καὶ τῆς μὲν γῆς ἐκράτουν ὅσα μὴ προϊόντες
 πολὺ ἐκ τῶν ὅπλων (οἱ γὰρ ἱππῆς τῶν Θεσσαλῶν εἶργον), 30
 τὴν δὲ πόλιν οὐχ εἶλον, οὐδ' ἄλλο προυχώρει αὐτοῖς οὐδέν

I ἐκομίσθη A B E F M

C suprascr. G

19 γεγενημένων A B E F M

3 τε om. A B E F M [G]

17 Ἀθηνῶν Schol. Townl. Π 280: Ἀθηναίων codd.

28 οἱ om. A B E F M

8 ἡπείρου

- ὧν ἕνεκα ἐστράτευσαν, ἀλλ' ἀπεχώρησαν πάλιν Ὀρέστην
 ἔχοντες ἄπρακτοι. μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλῷ ὕστερον χίλιοι 2
 Ἀθηναίων ἐπὶ τὰς ναῦς τὰς ἐν Πηγαῖς ἐπιβάντες (εἶχον δ'
 αὐτοὶ τὰς Πηγάς) παρέπλευσαν ἐς Σικυῶνα Περικλέους τοῦ
 5 Ξανθίππου στρατηγούντος, καὶ ἀποβάντες Σικυωνίων τοὺς
 προσμείξαντας μάχῃ ἐκράτησαν. καὶ εὐθὺς παραλαβόντες 3
 Ἀχαιοὺς καὶ διαπλεύσαντες πέραν τῆς Ἀκαρνανίας ἐς Οἰνιά-
 δας ἐστράτευσαν καὶ ἐπολιόρκουν, οὐ μέντοι εἰλόν γε, ἀλλ'
 ἀπεχώρησαν ἐπ' οἶκον.
- 10 Ὅστερον δὲ διαλιπόντων ἐτῶν τριῶν σπονδαὶ γίνονται 112 4
 Πελοποννησίοις καὶ Ἀθηναίοις πεντέτεϊς. καὶ Ἑλληνικοῦ 2
 μὲν πολέμου ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι, ἐς δὲ Κύπρον ἐστρατεύοντο
 ναυσὶ διακοσίαις αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων Κίμωνος
 στρατηγούντος. καὶ ἐξήκοντα μὲν νῆες ἐς Αἴγυπτον ἀπ' 3
 15 αὐτῶν ἔπλευσαν, Ἀμυρταίου μεταπέμποντος τοῦ ἐν τοῖς
 ἔλεσι βασιλέως, αἱ δὲ ἄλλαι Κίτιον ἐπολιόρκουν. Κίμωνος 4
 δὲ ἀποθανόντος καὶ λιμοῦ γενομένου ἀπεχώρησαν ἀπὸ Κιτίου,
 καὶ πλεύσαντες ὑπὲρ Σαλαμῖνος τῆς ἐν Κύπρῳ Φοῖνιξι καὶ
 Κυπρίοις καὶ Κίλιξις ἐνανμάχησαν καὶ ἐπεξομάχησαν ἅμα,
 20 καὶ νικήσαντες ἀμφότερα ἀπεχώρησαν ἐπ' οἶκον καὶ αἱ ἐξ
 Αἰγύπτου νῆες πάλιν [αἱ] ἐλθοῦσαι μετ' αὐτῶν. Λακεδαί- 5
 μόνιοι δὲ μετὰ ταῦτα τὸν ἱερὸν καλούμενον πόλεμον ἐστρά-
 τευσαν, καὶ κρατήσαντες τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ παρέδωκαν
 Δελφοῖς· καὶ αὖθις ὕστερον Ἀθηναῖοι ἀποχωρησάντων αὐτῶν
 25 στρατεύσαντες καὶ κρατήσαντες παρέδωκαν Φωκεῦσιν. ✓ ✓ See
- Καὶ χρόνον ἐγγενομένου μετὰ ταῦτα Ἀθηναῖοι, Βοιωτῶν 113
 τῶν φευγόντων ἐχόντων Ὀρχομενὸν καὶ Χαιρώνειαν καὶ ἄλλ'
 ἅττα χωρία τῆς Βοιωτίας, ἐστράτευσαν ἑαυτῶν μὲν χιλίοις
 ὀπλίταις, τῶν δὲ ξυμμάχων ὥς ἐκάστοις ἐπὶ τὰ χωρία ταῦτα
 30 πολέμια ὄντα, Τολμίδου τοῦ Τολμαίου στρατηγούντος. καὶ
 Χαιρώνειαν ἐλόντες καὶ ἀνδραποδίσαντες ἀπεχώρουν φυλακὴν

18 καὶ Κυπρίοις om. A B E F M
 ἀνδραποδίσαντες om. A B E F M

21 αἱ secl. Classen

31 καὶ

THUC.

2 καταστήσαντες. πορευομένοις δ' αὐτοῖς ἐν Κορωνεῖα ἐπι-
τίθενται οἳ τε ἐκ τῆς Ὀρχομενοῦ φυγάδες Βοιωτῶν καὶ
Λοκροὶ μετ' αὐτῶν καὶ Εὐβοέων φυγάδες καὶ ὅσοι τῆς
αὐτῆς γνώμης ἦσαν, καὶ μάχῃ κρατήσαντες τοὺς μὲν δι-
3 ἐφθειραν τῶν Ἀθηναίων, τοὺς δὲ ζῶντας ἔλαβον. καὶ τὴν 5
Βοιωτίαν ἐξέλιπον Ἀθηναῖοι πᾶσαν, σπονδὰς ποιησάμενοι
4 ἐφ' ᾧ τοὺς ἄνδρας κομιοῦνται. καὶ οἱ φεύγοντες Βοιωτῶν
κατελθόντες καὶ οἱ ἄλλοι πάντες αὐτόνομοι πάλιν ἐγένοντο.

114 Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλῶ ὕστερον Εὐβοία ἀπέστη ἀπὸ
Ἀθηναίων, καὶ ἐς αὐτὴν διαβεβηκότος ἤδη Περικλέους στρα- 10
τιᾷ Ἀθηναίων ἡγγέλθη αὐτῷ ὅτι Μέγαρο ἀφέστηκε καὶ
Πελοποννήσιοι μέλλουσιν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ οἱ
φρουροὶ Ἀθηναίων διεφθαρμένοι εἰσὶν ὑπὸ Μεγαρέων, πλὴν
ὅσοι ἐς Νίσαιαν ἀπέφυγον· ἐπαγαγόμενοι δὲ Κορινθίους καὶ
Σικωνίους καὶ Ἐπιδαυρίους ἀπέστησαν οἱ Μεγαρῆς. ὁ δὲ 15
Περικλῆς πάλιν κατὰ τάχος ἐκόμιζε τὴν στρατιὰν ἐκ τῆς
Εὐβοίας. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ Πελοποννήσιοι τῆς Ἀττικῆς
ἐς Ἐλευσῖνα καὶ Θριῶζε ἐσβαλόντες ἐδήλωσαν Πλειστο-
νάκτος τοῦ Πανσανίου βασιλέως Λακεδαιμονίων ἡγούμενου,
3 καὶ τὸ πλεόν οὐκέτι προελθόντες ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ 20
Ἀθηναῖοι πάλιν ἐς Εὐβοίαν διαβάντες Περικλέους στρατη-
γούontos κατεστρέψαντο πᾶσαν, καὶ τὴν μὲν ἄλλην ὁμολογία
κατεστήσαντο, Ἑστιαίᾳ δὲ ἐξοικίσαντες αὐτοὶ τὴν γῆν ἔσχον.

115 ἀναχωρήσαντες δὲ ἀπ' Εὐβοίας οὐ πολλῷ ὕστερον σποινδὰς
ἐποίησαντο πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους τρια- 25
κοντούεις, ἀποδόντες Νίσαιαν καὶ Πηγὰς καὶ Τροιζήνα καὶ
Ἀχαΐαν· ταῦτα γὰρ εἶχον Ἀθηναῖοι Πελοποννησίων.

2 Ἐκτῷ δὲ ἔτει Σαμίους καὶ Μιλησίους πόλεμος ἐγένετο
περὶ Πριήνης, καὶ οἱ Μιλήσιοι ἐλασσούμενοι τῷ πολέμῳ
παρ' Ἀθηναίους ἐλθόντες κατεβόων τῶν Σαμίων. ξυν- 30
επελάβοντο δὲ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς Σάμου ἄνδρες ἰδιῶται

Ι ἐγκαταστήσαντες Herwerden
αγόμενοι C G 30 ξυνεπέλαυθ

12 ἐσβάλλειν C G
ο ΑΒΕFΜ γρ G

14 €π-

νεωτερίσαι βουλόμενοι τὴν πολιτείαν. πλεύσαντες οὖν 3
 Ἀθηναῖοι ἐς Σάμον ναυσὶ τεσσαράκοντα δημοκρατίαν κατ-
 ἔστησαν, καὶ ὁμήρους ἔλαβον τῶν Σαμίων πεντήκοντα μὲν
 παῖδας, ἴσους δὲ ἄνδρας, καὶ κατέθειντο ἐς Λήμνοι, καὶ
 5 φρουρὰν ἐγκαταλιπόντες ἀνεχώρησαν.)) τῶν δὲ Σαμίων ἦσαν 4
 γὰρ τινες οἱ οὐχ ὑπέμεωαν, ἀλλ' ἔφυγον ἐς τὴν ἡπειρον,
 ξυνθέμενοι τῶν ἐν τῇ πόλει τοῖς δυνατωτάτοις καὶ Πισ-
 σούθῃ τῷ Ὑστάσπου ξυμμαχίαν, ὅς εἶχε Σάρδεις τότε,
 ἐπικούρους τε ξυλλέξαντες ἐς ἑπτακοσίους διέβησαν ὑπὸ
 10 νύκτα ἐς τὴν Σάμον, καὶ πρῶτον μὲν τῷ δῆμῳ ἐπανεστήσαν 5
 καὶ ἐκράτησαν τῶν πλείστων, ἔπειτα τοὺς ὁμήρους ἐκκλέ-
 ψαντες ἐκ Λήμνου τοὺς αὐτῶν ἀπέστησαν, καὶ τοὺς φρουροὺς
 τοὺς Ἀθηναίων καὶ τοὺς ἄρχοντας οἱ ἦσαν παρὰ σφίσιν
 ἐξέδωσαν Πισσούθῃ, ἐπὶ τε Μίλητον εὐθὺς παρεσκευάζοντο
 15 στρατεύειν. ξυναπέστησαν δ' αὐτοῖς καὶ Βυζάντιοι. ✓ ✓

Ἀθηναῖοι δὲ ὥς ἦσθοντο, πλεύσαντες ναυσὶν ἐξήκοντα ἐπὶ 116
 Σάμον ταῖς μὲν ἐκκαίδεκα τῶν νεῶν οὐκ ἐχρήσαντο (ἔτυχον γὰρ
 αἱ μὲν ἐπὶ Καρίας ἐς προσκοπὴν τῶν Φοινισσῶν νεῶν οἰχώ-
 μεναι, αἱ δὲ ἐπὶ Χίου καὶ Λέσβου περιαγγέλλουσαι βοηθεῖν),
 20 τεσσαράκοντα δὲ ναυσὶ καὶ τέσσαρσι Περικλέους δεκάτου
 αὐτοῦ στρατηγοῦντος ἐναυμάχησαν πρὸς Τραγία τῇ νήσῳ
 Σαμίων ναυσὶν ἐβδομήκοντα, ὧν ἦσαν αἱ εἴκοσι στρατιώ-
 τιδες (ἔτυχον δὲ αἱ πᾶσαι ἀπὸ Μιλήτου πλέουσαι), καὶ
 ἐνίκων Ἀθηναῖοι. ὕστερον δὲ αὐτοῖς ἐβοήθησαν ἐκ τῶν 2
 25 Ἀθηνῶν νῆες τεσσαράκοντα καὶ Χίων καὶ Λεσβίων πέντε
 καὶ εἴκοσι, καὶ ἀποβάντες καὶ κρατοῦντες τῷ πεζῷ ἐπο-
 λιόρκουν τρισὶ τέχεσι τὴν πόλιν καὶ ἐκ θαλάσσης ἄμα.
 Περικλῆς δὲ λαβὼν ἐξήκοντα ναῦς ἀπὸ τῶν ἐφορμουσῶν 3
 ὥχετο κατὰ τάχος ἐπὶ Καύρου καὶ Καρίας, ἐσαγγελθέντων
 30 ὅτι Φοίνισσαι νῆες ἐπ' αὐτοὺς πλέουσιν· ὥχετο γὰρ καὶ
 ἐκ τῆς Σάμου πέντε ναυσὶ Στησαγόρας καὶ ἄλλοι ἐπὶ τὰς

6 ὑπέμενον A B E F M

παρεσκευάζοντο add. μετ' αὐτοὺς C, μετ' αὐτοῦ G
 βάντες add. ἐς τὴν γῆν C G (del. G')

11 κλέψαντες A B E F M

14 post

26 post ἀπο-

- 117 Φωκίσσας. ἐν τούτῳ δὲ οἱ Σάμιοι ἐξαπ^ωναίως ἐκπλουν *made*
 ποιησάμενοι ἀφάρκτῳ τῷ στρατοπέδῳ ἐπιπεσόντες τὰς τε
 προφυλακίδας ναῦς διέφθειραν καὶ ναυμαχοῦντες τὰς ἀντ-
 αναγομένας ἐνίκησαν, καὶ τῆς θαλάσσης τῆς καθ' ἑαυτοὺς
 ἐκράτησαν ἡμέρας περὶ τέσσαρας καὶ δέκα, καὶ ἐσεκομίσαντο 5
 2 καὶ ἐξεκομίσαντο ἃ ἐβούλonto. ἐλθόντος δὲ Περικλέους
 πάλω ταῖς ναυσὶ κατεκλήσθησαν. καὶ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν
 ὕστερον προσεβοήθησαν τεσσαράκοντα μὲν αἱ μετὰ Θουκυ-
 δίδου καὶ Ἀγνωνος καὶ Φορμίωνος νῆες, εἴκοσι δὲ αἱ μετὰ
 Τληπολέμου καὶ Ἀντικλέους, ἐκ δὲ Χίου καὶ Λέσβου τριά- 10
 3 κοντα. καὶ ναυμαχίαν μὲν τινα βραχείαν ἐποιήσαντο οἱ
 Σάμιοι, ἀδύνατοι δὲ ὄντες ἀντίσχειν ἐξεπολιορκήθησαν
 ἐνάτῳ μηνὶ καὶ προσεχώρησαν ὁμολογία, τεῖχός τε καθε-
 λόντες καὶ ὁμήρους δόντες καὶ ναῦς παραδόντες καὶ χρήματα
 τὰ ἀναλωθέντα ταξάμενοι κατὰ χρόνους ἀποδοῦναι. ξυν- 15
 ἔβησαν δὲ καὶ Βυζάντιοι ὥσπερ καὶ πρότερον ὑπήκοοι εἶναι. ✓✓
 118 Μετὰ ταῦτα δὲ ἤδη γίνεταί οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον
 τὰ προειρημένα, τὰ τε Κερκυραϊκὰ καὶ τὰ Ποτειδεατικὰ καὶ
 2 ὅσα πρόφασις τοῦδε τοῦ πολέμου κατέστη. ταῦτα δὲ ξύμ-
 παντα ὅσα ἔπραξαν οἱ Ἕλληνες πρὸς τε ἀλλήλους καὶ τὸν 20
 βάρβαρον ἐγένετο ἐν ἔτεσι πεντήκοντα μάλιστα μεταξὺ
 τῆς τε Ξέρξου ἀναχωρήσεως καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦδε τοῦ
 πολέμου· ἐν οἷς οἱ Ἀθηναῖοι τὴν τε ἀρχὴν ἐγκρατεστέραν
 κατεστήσαντο καὶ αὐτοὶ ἐπὶ μέγα ἐχώρησαν δυνάμει, οἱ
 δὲ Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι οὔτε ἐκώλουν εἰ μὴ ἐπὶ βραχύ, 25
 ἡσύχαζόν τε τὸ πλεον τοῦ χρόνου, ὄντες μὲν καὶ πρὸ τοῦ
 μὴ ταχεῖς ἵεναι ἐς τοὺς πολέμους, ἦν μὴ ἀναγκάζωνται, τὸ
 δέ τι καὶ πολέμοις οἰκείοις ἐξειργόμενοι, πρὶν δὴ ἡ δύναμις
 τῶν Ἀθηναίων σαφῶς ᾗρετο καὶ τῆς ξυμμαχίας αὐτῶν

9 αἱ om. A C G 12 ἀντίσχειν Krüger : ἀντισχεῖν codd. 15 κατὰ
 χρόνους ταξάμενοι A B E F M 22 τε om. A B E F M 23 οἱ om.
 A B E F M 27 ἦν μὴ ἀναγκάζωνται C Dion. Hal. : εἰ μὴ ἀναγκά-
 ζωνται G : εἰ μὴ ἀναγκάζονται cett. τὸ δέ τι] τότε δέ τι Dion. Hal. :
 τότε δ' ἔτι Reiske

ἤπτοντο. τότε δὲ οὐκέτι ἀνασχετὸν ἐποιούντο, ἀλλ' ἐπι-
χειρητέα ἐδόκει εἶναι πάσῃ προθυμίᾳ καὶ καθαιρετέα ἢ
ἰσχύς, ἣν δύνωνται, ἀραμένους τόνδε τὸν πόλεμον. αὐτοῖς 3
μὲν οὖν τοῖς Λακεδαιμονίοις διέγνωστο λελύσθαι τε τὰς
5 σπονδὰς καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἀδικεῖν, πέμψαντες δὲ ἐς
Δελφοὺς ἐπὶ πρώτων τὸν θεὸν εἰ πολεμοῦσιν ἄμεινον ἔσται·
ὁ δὲ ἀνεῖλεν αὐτοῖς, ὥς λέγεται, κατὰ κράτος πολεμοῦσι
νίκην ἔσεσθαι, καὶ αὐτὸς ἔφη ξυλλήψεσθαι καὶ παρακαλού-
μενος καὶ ἄκλητος. αὐθις δὲ τοὺς ξυμμάχους παρακαλέ- 119
10 σαντες ψῆφον ἐβούλοντο ἐπαγαγεῖν εἰ χρὴ πολεμεῖν. καὶ
ἐλθόντων τῶν πρέσβειων ἀπὸ τῆς ξυμμαχίας καὶ ξυνόδου
γενομένης οἳ τε ἄλλοι εἶπον ἃ ἐβούλοντο, κατηγοροῦντες οἱ
πλείους τῶν Ἀθηναίων καὶ τὸν πόλεμον ἀξιοῦντες γίγνεσθαι,
καὶ οἱ Κορίνθιοι δεηθέντες μὲν καὶ κατὰ πόλεις πρότερον
15 ἐκάστων ἰδίᾳ ὥστε ψηφίσασθαι τὸν πόλεμον, δεδιότες περὶ
τῇ Ποτειδαίᾳ μὴ προδιαφθαρῇ, παρόντες δὲ καὶ τότε καὶ
τελευταῖοι ἐπελθόντες ἔλεγον τοιαύδε.

‘Τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους, ὧ ἄνδρες ξύμμαχοι, οὐκ ἂν 120
ἔτι αἰτιασαίμεθα ὥς οὐ καὶ αὐτοὶ ἐψηφισμένοι τὸν πόλεμόν
20 εἰσι καὶ ἡμᾶς ἐς τοῦτο νῦν ξυνήγαγον. χρὴ γὰρ τοὺς
ἡγεμόνας τὰ ἴδια ἐξ ἴσου νέμοντας τὰ κοινὰ προσκοπεῖν,
ὥσπερ καὶ ἐν ἄλλοις ἐκ πάντων προτιμῶνται. ἡμῶν δὲ 2
ὅσοι μὲν Ἀθηναίοις ἤδη ἐνηλλάγησαν οὐχὶ διδαχῆς δέονται·
ὥστε φυλάξασθαι αὐτούς· τοὺς δὲ τὴν μεσόγειαν μᾶλλον
25 καὶ μὴ ἐν πόρῳ κατῳκημένους εἰδέναι χρὴ ὅτι, τοῖς κάτω
ἣν μὴ ἀμύνωσι, χαλεπωτέραν ἔξουσιν τὴν κατακομιδὴν τῶν
ῥαίων καὶ πάλιν ἀντίληψιν ὧν ἡ θάλασσα τῇ ἡπείρῳ
δίδωσι, καὶ τῶν νῦν λεγομένων μὴ κακοὺς κριτὰς ὥς μὴ
προσηκόντων εἶναι, προσδέχεσθαι δέ ποτε, εἰ τὰ κάτω
30 πρόοιτο, κὰν μέχρι σφῶν τὸ δεινὸν προελθεῖν, καὶ περὶ
αὐτῶν οὐχ ἦσσαν νῦν βουλευέσθαι. δι' ὅπερ καὶ μὴ ὀκνεῖν 3

13 γενέσθαι A B E F M
(sic) Dion. Hal.

20 ἡμᾶς C G
31 αὐτῶν F : αὐτῶν cett.

23 συνηλλάγησαν

- δεῖ αὐτοὺς τὸν πόλεμον ἀντ' εἰρήνης μεταλαμβάνειν. ἀνδρῶν
 γὰρ σωφρόνων μὲν ἐστίν, εἰ μὴ ἀδικοῦντο, ἡσυχάζειν, ἀγα-
 θῶν δὲ ἀδικουμένους ἐκ μὲν εἰρήνης πολεμεῖν, εὖ δὲ παρασχόν
 ἐκ πολέμου πάλιν ξυμβῆναι, καὶ μήτε τῇ κατὰ πόλεμον εὐ-
 τυχίᾳ ἐπαίρεσθαι μήτε τῷ ἡσυχῷ τῆς εἰρήνης ἡδόμενον 5
 4 ἀδικεῖσθαι. ὃ τε γὰρ διὰ τὴν ἡδονὴν ὀκνῶν τάχιστ' ἂν
 ἀφαιρεθείη τῆς ῥαστώνης τὸ τερπνὸν δι' ὅπερ ὀκνεῖ, εἰ
 ἡσυχάζοι, ὃ τε ἐν πολέμῳ εὐτυχίᾳ πλεονάζων οὐκ ἐντε-
 5 θύμηται θράσει ἀπίστῳ ἐπαιρόμενος. πολλὰ γὰρ κακῶς
 γνωσθέντα ἀβουλοτέρων τῶν ἐναντίων τυχόντα κατωρθώθη, 10
 καὶ ἔτι πλείω καλῶς δοκοῦντα βουλευθῆναι ἐς τοῦναντίον
 αἰσchrῶς περιέστη· ἐνθυμεῖται γὰρ οὐδεὶς ὁμοῖα τῇ πίστει *simple*
 καὶ ἔργῳ ἐπεξέρχεται, ἀλλὰ μετ' ἀσφαλείας μὲν δοξάζομεν,
 μετὰ δέους δὲ ἐν τῷ ἔργῳ ἐλλείπομεν.
- 121 'Ἡμεῖς δὲ νῦν καὶ ἀδικούμενοι τὸν πόλεμον ἐγείρομεν 15
 καὶ ἱκανὰ ἔχοντες ἐγκλήματα, καὶ ὅταν ἀμυνώμεθα Ἀθη-
 2 ναίους, καταθησόμεθα αὐτὸν ἐν καιρῷ. κατὰ πολλὰ δὲ ἡμᾶς
 εἰκὸς ἐπικρατῆσαι, πρῶτον μὲν πλήθει προύχοντας καὶ ἐμ-
 πειρίᾳ πολεμικῇ, ἔπειτα ὁμοίως πάντας ἐς τὰ παραγγελλόμενα
 3 ἰόντας, ναυτικόν τε, ᾧ ἰσχύουσιν, ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης τε 20
 ἐκάστοις οὐσίας ἐξαρτυσόμεθα καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Δελφοῖς καὶ
 Ὀλυμπίᾳ χρημάτων· δάνεισμα γὰρ ποιησάμενοι ὑπολαβεῖν *loan*
 οἰοί τ' ἐσμέν μισθῷ μείζονι τοὺς ξένους αὐτῶν ναυβάτας.
 ὠνητὴ γὰρ ἡ Ἀθηναίων δύναμις μᾶλλον ἢ οἰκεία· ἡ δὲ
 ἡμετέρα ἦσσαν ἂν τοῦτο πάθοι, τοῖς σώμασι τὸ πλεόν 25
 4 ἰσχύουσα ἢ τοῖς χρήμασιν. μιᾷ τε νίκῃ ναυμαχίας κατὰ
 τὸ εἰκὸς ἀλίσκονται· εἰ δ' ἀντίσχοιεν, μελετήσομεν καὶ *practise*
 ἡμεῖς ἐν πλέονι χρόνῳ τὰ ναυτικά, καὶ ὅταν τὴν ἐπιστήμην
 ἐς τὸ ἴσον καταστήσωμεν, τῇ γε εὐψυχίᾳ δήπου περιεσό- *conquer*
 μεθα. ὃ γὰρ ἡμεῖς ἔχομεν φύσει ἀγαθόν, ἐκείνοις οὐκ ἂν 30

5 ἡσυχῷ C Stobaeus: ἡσυχίῳ cett.

Stobaeus: τυχόντων cett.

Stobaeus

A B E F M

10 τυχόντα C G Sto-

11 post πλείω add. & A B E F M γρ. G, τὰ

21 ἐξαρτυσόμεθα A B E F M [G]

24 Ἀθηναίων ἡ

γένοιτο διδαχῇ· ὁ δ' ἐκεῖνοι ἐπιστήμη προύχουσι, καθαιρετὸν
 ἡμῶν ἐστὶ μελέτη. χρήματα δὲ ὥστε ἔχειν ἐς αὐτά, οἴσομεν· 5
 ἢ δεινὸν ἂν εἴη εἰ οἱ μὲν ἐκείνων ξύμμαχοι ἐπὶ δουλείᾳ τῇ
 αὐτῶν φέροντες οὐκ ἀπεροῦσιν, ἡμεῖς δ' ἐπὶ τῷ τιμωρού-
 5 μενοι τοὺς ἐχθροὺς καὶ αὐτοὶ ἅμα σφῶζεσθαι οὐκ ἄρα
 δαπανήσομεν καὶ ἐπὶ τῷ μὴ ὑπ' ἐκείνων αὐτὰ ἀφαιρεθέντες
 αὐτοῖς τούτοις κακῶς πάσχειν. ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλαι 122
 ὁδοὶ τοῦ πολέμου ἡμῶν, ξυμμάχων τε ἀπόστασις, μάλιστα
 παραίρεσις οὕσα τῶν προσόδων αἷς ἰσχύουσι, καὶ ἐπιτει-
 10 χισμὸς τῇ χώρᾳ, ἄλλα τε ὅσα οὐκ ἂν τις νῦν προΐδοι.
 ἥκιστα γὰρ πόλεμος ἐπὶ ῥήτοῖς χωρεῖ, αὐτὸς δὲ ἀφ' αὐτοῦ
 τὰ πολλὰ τεχνᾶται πρὸς τὸ παρατυγχάνον· ἐν ᾧ ὁ μὲν
 εὐοργήτως αὐτῷ προσομιλήσας βεβαιότερος, ὁ δ' ὀργισθεὶς
 περὶ αὐτὸν οὐκ ἐλάσσω πταίει.
 15 'Ἐνθυμώμεθα δὲ καὶ ὅτι εἰ μὲν ἡμῶν ἦσαν ἐκάστοις 2
 πρὸς ἀντιπάλους περὶ γῆς ὄρων αἱ διαφοραί, οἷστον ἂν ἦν·
 νῦν δὲ πρὸς ξύμπαντάς τε ἡμᾶς Ἀθηναῖοι ἱκανοὶ καὶ κατὰ
 πόλιν ἔτι δυνατώτεροι, ὥστε εἰ μὴ καὶ ἀθρόοι καὶ κατὰ ἔθνη
 καὶ ἕκαστον ἄστυ μιᾷ γνώμῃ ἀμυνόμεθα αὐτούς, δίχα γε
 20 ὄντας ἡμᾶς ἀπόνως χειρώσονται. καὶ τὴν ἡσσαν, εἰ καὶ
 δεινὸν τῷ ἀκοῦσαι, ἴστω οὐκ ἄλλο τι φέρουσιν ἢ ἀντικρὺς
 δουλείαν· ὁ καὶ λόγῳ ἐνδοιασθῆναι αἰσχρὸν τῇ Πελοπον- 3
 νήσῳ καὶ πόλεις τοσάσδε ὑπὸ μιᾶς κακοπαθεῖν. ἐν ᾧ ἢ
 δικαίως δοκοῦμεν ἂν πάσχειν ἢ διὰ δειλίαν ἀνέχεσθαι καὶ
 25 τῶν πατέρων χεῖρους φαίνεσθαι, οἱ τὴν Ἑλλάδα ἡλευθέρω-
 σαν· ἡμεῖς δὲ οὐδ' ἡμῖν αὐτοῖς βεβαιοῦμεν αὐτό, τύραννον
 δὲ ἔωμεν ἐγκαθεστάναι πόλιν, τοὺς δ' ἐν μιᾷ μονάρχους
 ἀξιοῦμεν καταλύειν. καὶ οὐκ ἴσμεν ὅπως τάδε τριῶν τῶν 4
 μεγίστων ξυμφορῶν ἀπήλλακται, ἀξυνεσίας ἢ μαλακίας ἢ
 30 ἀμελείας. οὐ γὰρ δὴ πεφενυγότες αὐτὰ ἐπὶ τὴν πλείστους
 δὴ βλάψασαν καταφρόνησιν κεχωρήκατε, ἢ ἐκ τοῦ πολλοὺς

I καθαιρετὸν C : καθαιρετέον cett. (corr. G')
 ἡμῶν ABEFM 15 αἱ om. ABEFM

15 καὶ om. CG ἡσαν
 30 ταῦτα ABEFM [G]

123 σφάλλῃ τὸ ἐναντίον ὄνομα ἀφροσύνη μετωνόμασται. τὰ
 μὲν οὖν προγεγενημένα τί δεῖ μακρότερον ἢ ἐς ὅσον τοῖς
 νῦν συμφέρει αἰτιάσθαι; περὶ δὲ τῶν ἔπειτα μελλόντων
 τοῖς παροῦσι βοηθοῦντας χρὴ ἐπιταλαιπωρεῖν (πάτριον γὰρ
 ὑμῶν ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι), καὶ μὴ μεταβάλλειν 5
 τὸ ἔθος, εἰ ἄρα πλούτῳ τε νῦν καὶ ἐξουσίᾳ ὀλίγον προφέρετε
 (οὐ γὰρ δίκαιον ἂν τῇ ἀπορίᾳ ἐκτῆθαι τῇ περιουσίᾳ ἀπολέσθαι),
 ἀλλὰ θαρσοῦντας ἰέναι κατὰ πολλὰ ἐς τὸν πόλεμον, τοῦ τε
 θεοῦ χρήσαντος καὶ αὐτοῦ ὑποσχομένου ξυλλήψεσθαι καὶ
 τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἀπάσης ξυναγωνιουμένης, τὰ μὲν φόβῳ, 10
 2 τὰ δὲ ὠφελίᾳ. σπονδὰς τε οὐ λύσετε πρότεροι, ἅς γε καὶ
 ὁ θεὸς κελεύων πολεμεῖν νομίζει παραβεβάσθαι, ἡδίκημέναις
 δὲ μᾶλλον βοηθήσετε· λύουσι γὰρ οὐχ οἱ ἀμυνόμενοι, ἀλλ'
 οἱ πρότεροι ἐπιόντες.

124 “Ὡστε πανταχόθεν καλῶς ὑπάρχον ὑμῶν πολεμεῖν καὶ 15
 ἡμῶν κοινῇ τάδε παραινούντων, εἴπερ βεβαιότατον τὸ ταῦτα
 συμφέροντα καὶ πόλεσι καὶ ἰδιώταις εἶναι, μὴ μέλλετε Ποτει-
 δεάταις τε ποιεῖσθαι τιμωρίαν οὔσι Δωριεῦσι καὶ ὑπὸ Ἴωνων
 πολιορκουμένοις, οὗ πρότερον ἦν τὸνναντίον, καὶ τῶν ἄλλων
 μετελθεῖν τὴν ἐλευθερίαν, ὥς οὐκέτι ἐνδέχεται περιμένοντας 20
 τοὺς μὲν ἤδη βλάπτεσθαι, τοὺς δ', εἰ γνωσθησόμεθα ξυνελ-
 θόντες μὲν, ἀμύνεσθαι δὲ οὐ τολμῶντες, μὴ πολὺ ὕστερον τὸ
 2 αὐτὸ πάσχειν· ἀλλὰ νομίσαντες ἐς ἀνάγκην ἀφῆχθαι, ὧ
 ἄνδρες ξύμμαχοι, καὶ ἅμα τάδε ἄριστα λέγεσθαι, ψηφί-
 σασθε τὸν πόλεμον μὴ φοβηθέντες τὸ αὐτίκα δεινόν, τῆς 25
 δ' ἀπ' αὐτοῦ διὰ πλείονος εἰρήνης ἐπιθυμήσαντες· ἐκ πο-
 λέμου μὲν γὰρ εἰρήνη μᾶλλον βεβαιοῦται, ἀφ' ἡσυχίας δὲ μὴ
 3 πολεμῆσαι οὐχ ὁμοίως ἀκίνδυνον. καὶ τὴν καθεστηκυῖαν
 ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλιν τύραννον ἡγησάμενοι ἐπὶ πᾶσιν ὁμοίως
 καθεστάναι, ὥστε τῶν μὲν ἤδη ἄρχειν, τῶν δὲ διανοεῖσθαι, 30

5 ἡμῶν C [G]

8 θαρσοῦντας f G M: θαρσοῦντες cett.

10 πάσης

A B E F M

16 τάδε κοινῇ A B E F M

22 οὐ τολμῶντες]

ἀτολμῶντες C E G: ἀτολμοῦντες suprascr. F γρ. G

23 ἐπ'

C G

παραστησώμεθα ἐπελθόντες, καὶ αὐτοὶ τε ἀκινδύνως τὸ
λοιπὸν οἰκώμεν καὶ τοὺς νῦν δεδουλωμένους Ἑλληνας ἐλευ-
θερώσωμεν.' τοιαῦτα μὲν οἱ Κορίνθιοι εἶπον.

- Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἐπειδὴ ἀφ' ἀπάντων ἤκουσαν γνώ- 125
5 μην, ψῆφον ἐπήγαγον τοῖς ξυμμάχοις ἅπασιν ὅσοι παρήσαν
ἐξῆς, καὶ μείζονι καὶ ἐλάσσονι πόλει· καὶ τὸ πλῆθος
ἐψηφίσαντο πολεμεῖν. δεδογμένον δὲ αὐτοῖς εὐθύς μὲν 2
ἀδύνατα ἦν ἐπιχειρεῖν ἀπαρασκεύοις οὖσιν, ἐκπορίζεσθαι δὲ
ἐδόκει ἐκάστοις ἂ πρόσφορα ἦν καὶ μὴ εἶναι μέλλησιν.
10 ὅμως δὲ καθισταμένοις ὧν ἔδει ἐνιαυτὸς μὲν οὐ διетρίβη,
ἔλασσον δέ, πρὶν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ τὸν πόλεμον
ἄρασθαι φανερώς. ἐν τούτῳ δὲ ἐπρεσβεύοντο τῷ χρόνῳ 126
πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐγκλήματα ποιούμενοι, ὅπως σφίσιν ὅτι
μεγίστη πρόφασις εἴη τοῦ πολεμεῖν, ἦν μὴ τι ἐσακούσων.
15 Καὶ πρῶτον μὲν πρέσβεις πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι 2
ἐκέλευον τοὺς Ἀθηναίους τὸ ἄγος ἐλαύνειν τῆς θεοῦ· τὸ
δὲ ἄγος ἦν τοιόνδε. Κύλων ἦν Ἀθηναῖος ἀνὴρ Ὀλυμ- 3
πιονίκης τῶν πάλαι εὐγενῆς τε καὶ δυνατός, ἐγεγαμήκει δὲ
θυγατέρα Θεαγένους Μεγαρέως ἀνδρός, ὃς κατ' ἐκείνους τὸν
20 χρόνον ἐτυράννει Μεγάρων. χρωμένῳ δὲ τῷ Κύλῳ ἐν 4
Δελφοῖς ἀνέειλεν ὁ θεὸς ἐν τοῦ Διὸς τῇ μεγίστῃ ἑορτῇ
καταλαβεῖν τὴν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν. ὁ δὲ παρά τε τοῦ 5
Θεαγένους δύναμιν λαβὼν καὶ τοὺς φίλους ἀναπείσας,
ἐπειδὴ ἐπῆλθεν Ὀλύμπια τὰ ἐν Πελοποννήσῳ, κατέλαβε
25 τὴν ἀκρόπολιν ὥς ἐπὶ τυραννίδι, νομίσας ἑορτὴν τε τοῦ
Διὸς μεγίστην εἶναι καὶ ἑαυτῷ τι προσήκειν Ὀλύμπια
νεκρικῶς. εἰ δὲ ἐν τῇ Ἀττικῇ ἢ ἄλλοθί που ἡ μεγίστη 6
ἑορτὴ εἴρητο, οὔτε ἐκείνος ἔτι κατενόησε τό τε μαντεῖον οὐκ
ἐδήλου (ἔστι γὰρ καὶ Ἀθηναίοις Διάσια ἃ καλεῖται Διὸς
30 ἑορτὴ Μειλιχίου μεγίστη ἔξω τῆς πόλεως, ἐν ᾗ πανδημεῖ

1 παραστησώμεθα BCG τε om. ABEFM 3 μὲν om.
ABEFM 9 ἐκάστους Nattmann 14 ἐσακούσῃ F (vel f)
GM 17 Ὀλυμπιονίκης ἀνὴρ Ἀθηναῖος ABEFM 21 post
ἐν add. τῇ ABEFM 24 ἐπῆλθεν ABEFM

- θύουσι πολλὰ οὐχ ἱερεῖα, ἀλλ' <ἀγνὰ> θύματα ἐπιχώρια),
 7 δοκῶν δὲ ὀρθῶς γιγνώσκειν ἐπεχείρησε τῷ ἔργῳ. οἱ δὲ
 Ἀθηναῖοι αἰσθόμενοι ἐβοήθησάν τε πανδημεὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν
 8 ἐπ' αὐτοὺς καὶ προσκαθεζόμενοι ἐπολιόρκουν. χρόνου δὲ
 ἐγγιγνομένου οἱ Ἀθηναῖοι τρυχόμενοι τῇ προσεδρία ἀπῆλθον 5
 οἱ πολλοί, ἐπιτρέψαντες τοῖς ἐννέα ἄρχουσι τὴν τε φυλακὴν
 καὶ τὸ πᾶν αὐτοκράτορσι διαθεῖναι ἢ ἂν ἄριστα διαγιγνώ-
 σκωσιν· τότε δὲ τὰ πολλὰ τῶν πολιτικῶν οἱ ἐννέα ἄρχοντες
 9 ἔπρασσον. οἱ δὲ μετὰ τοῦ Κύλωνος πολιορκούμενοι φλαύρως
 10 εἶχον σίτου τε καὶ ὕδατος ἀπορίᾳ. ὁ μὲν οὖν Κύλων καὶ 10
 ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐκδιδράσκουσιν· οἱ δ' ἄλλοι ὥς ἐπιέζοντο
 καὶ τινας καὶ ἀπέθνησκον ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, καθίζουσιν ἐπὶ
 11 τὸν βωμὸν ἰκέται τὸν ἐν τῇ ἀκροπόλει. ἀναστήσαντες δὲ
 αὐτοὺς οἱ τῶν Ἀθηναίων ἐπιτετραμμένοι τὴν φυλακὴν, ὥς
 ἑώρων ἀποθνήσκοντας ἐν τῷ ἱερῷ, ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν ποιή- 15
 σουσιν, ἀπαγαγόντες ἀπέκτειναν· καθεζομένους δέ τινας
 καὶ ἐπὶ τῶν σεμνῶν θεῶν τοῖς βωμοῖς ἐν τῇ παρόδῳ ἀπεχρή-
σαντο. καὶ ἀπὸ τούτου ἐναγείς καὶ ἀλιτήριον τῆς θεοῦ ἔφερον
 12 ἐκεῖνοί τε ἐκαλοῦντο καὶ τὸ γένος τὸ ἀπ' ἐκείνων. ἤλασαν
 μὲν οὖν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς ἐναγείς τούτους, ἤλασε δὲ 20
 καὶ Κλεομένης ὁ Λακεδαιμόνιος ὕστερον μετὰ Ἀθηναίων
 στασιαζόντων, τοὺς τε ζῶντας ἐλαύνοντες καὶ τῶν τεθνεώτων
 τὰ ὀστᾶ ἀνελόντες ἐξέβαλον· κατῆλθον μέντοι ὕστερον,
 127 καὶ τὸ γένος αὐτῶν ἔστιν ἔτι ἐν τῇ πόλει. τοῦτο δὴ τὸ
 ἄγος οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκέλευον ἐλαύνειν δῆθεν τοῖς θεοῖς 25
 πρῶτον τιμωροῦντες, εἰδότες δὲ Περικλέα τὸν Ξανθίππου
 προσεχόμενον αὐτῷ κατὰ τὴν μητέρα καὶ νομίζοντες ἐκπε-
 σόντος αὐτοῦ ῥᾶον <ἂν> σφίσι προχωρεῖν τὰ ἀπὸ τῶν
 2 Ἀθηναίων. οὐ μέντοι τοσοῦτον ἡλπιζον παθεῖν ἂν αὐτὸν

1 πολλὰ C. F. Hermann: πολλοὶ codd. ἀγνὰ ex Polluce add.
 Hemsterhuis 2 τῷ ἔργῳ . . . ii. 13. 7 τείχους suppl. in foll.
 xxv-xxxiii 5 ἐπιγιγνομένου ABEF γρ. G 6 τε om.
 ABEF 11 αὐτοῦ om. CG 17 post θεῶν add. ἐν ABEF
 ἀπεχρήσαντο C: διεχρήσαντο cett.: ἀνεχρήσαντο Lexx. 24 ἔτι
 ἔστιν C [G] 28 ἂν add. Stahl

τοῦτο ὅσον διαβολὴν οἴσκειν αὐτῷ πρὸς τὴν πόλιν ὥς καὶ
 διὰ τὴν ἐκείνου ξυμφορὰν τὸ μέρος ἔσται ὁ πόλεμος. ὦν 3
 γὰρ δυνατώτατος τῶν καθ' ἑαυτὸν καὶ ἄγων τὴν πολιτείαν
 ἡναιτιοῦτο πάντα τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ οὐκ εἶα ὑπεῖκειν,
 5 ἀλλ' ἐς τὸν πόλεμον ὄρμα τοὺς Ἀθηναίους. *νέμεται*
 Ἄντεκέλευον δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Λακεδαιμονίους 128
 τὸ ἀπὸ Ταινάρου ἄγος ἐλαύνειν· οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι
 ἀναστήσαντές ποτε ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος [ἀπὸ
 Ταινάρου] τῶν Εἰλώτων ἰκέτας ἀπαγαγόντες διέφθειραν, δι' ὃ
 10 δὴ καὶ σφίσιν αὐτοῖς νομίζουσι τὸν μέγαν σεισμόν γενέσθαι
 ἐν Σπάρτῃ. ἐκέλευον δὲ καὶ τὸ τῆς Χαλκιοίκου ἄγος 2
 ἐλαύνειν αὐτούς· ἐγένετο δὲ τοιούδε. ἐπειδὴ Πανσανίας ὁ 3
 Λακεδαιμόνιος τὸ πρῶτον μεταπεμφθεὶς ὑπὸ Σπαρτιατῶν
 ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ καὶ κριθεὶς ὑπ' αὐτῶν
 15 ἀπελύθη μὴ ἀδικεῖν, δημοσίᾳ μὲν οὐκέτι ἐξεπέμφθη, ἰδίᾳ δὲ
 αὐτὸς τριήρη λαβὼν Ἑρμιονίδα ἄνευ Λακεδαιμονίων ἀφ-
 ικεῖται ἐς Ἑλλάσποντον, τῷ μὲν λόγῳ ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν
 πόλεμον, τῷ δὲ ἔργῳ τὰ πρὸς βασιλέα πράγματα πράσσειν,
 ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐπεχείρησεν, ἐφίεμενος τῆς Ἑλλη-
 20 νικῆς ἀρχῆς. εὐεργεσίαν δὲ ἀπὸ τοῦδε πρῶτον ἐς βασιλέα 4
 κατέθετο καὶ τοῦ παντὸς πράγματος ἀρχὴν ἐποιήσατο·
 Βυζάντιον γὰρ ἔλων τῇ προτέρᾳ παρουσίᾳ μετὰ τὴν ἐκ 5
 Κύπρου ἀναχώρησιν (εἶχον δὲ Μῆδοι αὐτὸ καὶ βασιλέως
 προσήκοντές τινες καὶ συγγενεῖς οἱ ἐάλωσαν ἐν αὐτῷ) τότε
 25 τούτους οὓς ἔλαβεν ἀποπέμπει βασιλεῖ κρύφα τῶν ἄλλων
 συμμαχῶν, τῷ δὲ λόγῳ ἀπέδρασαν αὐτόν. ἔπρασσε δὲ 6
 ταῦτα μετὰ Γογγύλου τοῦ Ἑρετριῶς, ᾧ περ ἐπέτρεψε τό τε
 Βυζάντιον καὶ τοὺς αἰχμαλώτους. ἔπεμψε δὲ καὶ ἐπιστολὴν
 τὸν Γόγγυλον φέροντα αὐτῷ· ἐνεγέγραπτο δὲ τάδε ἐν αὐτῇ,
 30 ὥς ὕστερον ἀνηνυρέθη· Ἐπειδὴ Πανσανίας ὁ ἡγεμὼν τῆς Σπάρτης 7
 τούσδε τέ σοι χαρίζεσθαι βουλόμενος ἀποπέμπει δορί ἐλών,

8 ἀπὸ Ταινάρου secl. Herwerden
 hardt 18 post ἔργῳ add. βουλόμενος CG
 ABEF 27 φπερ] φ ABEF

17 Ἑλληνικὸν] Μηδικὸν Geb-
 hardt 19 ἐνεχείρησεν

καὶ γνώμην ποιῶμαι, εἰ καὶ σοὶ δοκεῖ, θυγατέρα τε τὴν
 σὴν γῆμαι καὶ σοι Σπάρτην τε καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα
 ὑποχείριον ποιῆσαι. δυνατὸς δὲ δοκῶ εἶναι τὰτα πρᾶξαι
 μετὰ σοῦ βουλευόμενος. εἰ οὖν τί σε τούτων ἀρέσκει,
 πέμπε ἄνδρα πιστὸν ἐπὶ θάλασσαν δι' οὗ τὸ λοιπὸν τοὺς 5
 129 λόγους ποιησόμεθα.' τοσαῦτα μὲν ἡ γραφὴ ἐδήλου, Ξέρξης
 δὲ ἦσθη τε τῇ ἐπιστολῇ καὶ ἀποστέλλει Ἀρτάβαζον τὸν
 Φαρνάκου ἐπὶ θάλασσαν καὶ κελεύει αὐτὸν τὴν τε Δασκυλίτιν
 σατραπείαν παραλαβεῖν Μεγαβάτην ἀπαλλάξαντα, ὃς πρό-
 τερον ἦρχε, καὶ παρὰ Πανσανίαν ἐς Βυζάντιον ἐπιστολὴν 10
 ἀντεπετίθει αὐτῷ ὡς τάχιστα διαπέμψαι καὶ τὴν σφραγίδα
 ἀποδείξαι, καὶ ἦν τι αὐτῷ Πανσανίας παραγγέλλῃ περὶ τῶν
 2 ἑαυτοῦ πραγμάτων, πράσσειν ὡς ἄριστα καὶ πιστότατα. ὁ
 δὲ ἀφικόμενος τά τε ἄλλα ἐποίησεν ὥσπερ εἴρητο καὶ τὴν
 3 ἐπιστολὴν διέπεμψεν· ἀντενεγέγραπτο δὲ τάδε· ὧδε λέγει 15
 βασιλεὺς Ξέρξης Πανσανίᾳ. καὶ τῶν ἀνδρῶν οὓς μοι πέραν
 θαλάσσης ἐκ Βυζαντίου ἔσωσας κείσεται σοι εὐεργεσία ἐν
 τῷ ἡμετέρῳ οἴκῳ ἐς αἰεὶ ἀνάγραφτος, καὶ τοῖς λόγοις τοῖς
 ἀπὸ σοῦ ἀρέσκομαι. καὶ σε μήτε νύξ μήθ' ἡμέρα ἐπισχέτω
 ὥστε ἀνεῖναι πράσσειν τι, ὧν ἐμοὶ ὑπισχυῇ, μηδὲ χρυσοῦ 20
 καὶ ἀργύρου δαπάνῃ κεκωλύσθω μηδὲ στρατιᾶς πλήθει, εἴ
 ποι δεῖ παραγίγνεσθαι, ἀλλὰ μετ' Ἀρταβάζου ἀνδρὸς
 ἀγαθοῦ, ὃν σοι ἔπεμψα, πρᾶσσε θαρσῶν καὶ τὰ ἐμὰ καὶ τὰ
 130 σὰ ὅπῃ κάλλιστα καὶ ἄριστα ἔξει ἀμφοτέροις.) ταῦτα
 λαβὼν ὁ Πανσανίας τὰ γράμματα, ὧν καὶ πρότερον ἐν 25
 μεγάλῳ ἀξιώματι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν Πλαταιᾶσιν ἡγε-
 μονίαν, πολλῷ τότε μᾶλλον ἦρτο καὶ οὐκέτι ἐδύνατο ἐν τῷ
 καθεστῶτι τρόπῳ βιοτεύειν, ἀλλὰ σκευὰς τε Μηδικὰς ἐνδύο-
 μενος ἐκ τοῦ Βυζαντίου ἐξῆι καὶ διὰ τῆς Θράκης πορευό-
 μενον αὐτὸν Μῆδοι καὶ Αἰγύπτιοι ἐδορυφόρουν, τράπεζάν τε 30
 Περσικὴν παρετίθετο καὶ κατέχευε τὴν διάνοιαν οὐκ ἐδύνατο,

1 τὴν om. CG 2 τε om. CG 15 ἀντενεγέγραπτο Herwerden :
 ἀντεπεγέγραπτο CG : ἀντεγέγραπτο cett. 17 κείται AB 25 πρό-
 τερον] πρῶτον CG 28 καθεστηκότη AB EF

ἀλλ' ἔργοις βραχέσι προυδήλου ἂ τῇ γνώμῃ μειζόνως ἐς
 ἔπειτα ἔμελλε πράξειν. δυσπρόσοδόν τε αὐτὸν παρέιχε 2
 καὶ τῇ ὀργῇ οὕτω χαλεπῇ ἐχρήτο ἐς πάντας ὁμοίως ὥστε
 μηδένα δύνασθαι προσιέναι· δι' ὅπερ καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους
 5 οὐχ ἦκιστα ἡ ξυμμαχία μετέστη.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι αἰσθόμενοι τό τε πρῶτον δι' αὐτὰ 131
 ταῦτα ἀνεκάλεσαν αὐτόν, καὶ ἐπειδὴ τῇ Ἑρμιονίδι νῆι τὸ
 δεύτερον ἐκπλεύσας οὐ κελευσάντων αὐτῶν τοιαῦτα ἐφαίνετο
 ποιῶν, καὶ ἐκ τοῦ Βυζαντίου βία ὑπ' Ἀθηναίων ἐκπολιορκη-
 10 θεῖς ἐς μὲν τὴν Σπάρτην οὐκ ἐπανεχώρει, ἐς δὲ Κολωνὰς
 τὰς Τρωάδας ἰδρυθεὶς πρᾶσσων τε ἐσηγγέλλετο αὐτοῖς ἐς
 τοὺς βαρβάρους καὶ οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ τὴν μοιρὴν ποιούμενος, *εἰς*
 οὕτω δὴ οὐκέτι ἐπέσχον, ἀλλὰ πέμψαντες κήρυκα οἱ ἔφοροι
 καὶ σκυτάλην εἶπον τοῦ κήρυκος μὴ λείπεσθαι, εἰ δὲ μή,
 15 πόλεμον αὐτῷ Σπαρτιάτας προαγορεύειν. ὁ δὲ βουλόμενος 2
 ὥς ἦκιστα ὑποπτος εἶναι καὶ πιστεῦναι χρήμασι διαλύσειν *εἰς*
 τὴν διαβολὴν ἀνεχώρει τὸ δεύτερον ἐς Σπάρτην. καὶ ἐς
 μὲν τὴν εἰρκτὴν ἐσπίνπει τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν ἐφόρων (ἔξεστι
 δὲ τοῖς ἐφόροις τὸν βασιλέα δρᾶσαι τοῦτο), ἔπειτα δια-
 20 πραξάμενος ὕστερον ἐξῆλθε καὶ καθίστησιν ἑαυτὸν ἐς κρίσιν
 τοῖς βουλομένοις περὶ αὐτῶν ἐλέγχειν. καὶ φανερόν μὲν 132
 εἶχον οὐδὲν οἱ Σπαρτιάται σημείον, οὔτε οἱ ἐχθροὶ οὔτε ἡ
 πᾶσα πόλις, ὅτῳ ἂν πιστεύσαντες βεβαίως ἐτιμωροῦντο
 ἄνδρα γένους τε τοῦ βασιλείου ὄντα καὶ ἐν τῷ παρόντι τιμὴν
 25 ἔχοντα (Πλείσταρχον γὰρ τὸν Λεωνίδου ὄντα βασιλέα καὶ
εἰς χέον *εἰς* ἐτι *εἰς* ἀνεψιὸς *εἰς* ὦν *εἰς* ἐπετρόπενεν), ὑποψίας δὲ πολλὰς παρέιχε 2
 τῇ τε παρανομίᾳ καὶ ζηλώσει τῶν βαρβάρων μὴ ἴσος βού-
 λεσθαι εἶναι τοῖς παροῦσι, τὰ τε ἄλλα αὐτοῦ ἀνεσκόπουν,
 εἰ τί πού ἐξεδεδιήτητο τῶν καθεστώγων νομίμων, καὶ ὅτι
 30 ἐπὶ τὸν τρίποδά ποτε τὸν ἐν Δελφοῖς, ὃν ἀνέθεσαν οἱ
 Ἕλληνες ἀπὸ τῶν Μήδων ἀκροθίνιον, ἠξίωσεν ἐπιγράψασθαι
 αὐτὸς ἰδίᾳ τὸ ἐλεγεῖον τόδε·

Ἑλλήνων ἀρχηγὸς ἐπεὶ στρατὸν ὤλεσε Μῆδων,
 Πανσάντας Φοῖβῳ μνήμ' ἀνέθηκε τῷδε.

3 τὸ μὲν οὖν ἐλεγείον οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξεκόλαψαν εὐθὺς τότε
 ἀπὸ τοῦ τρίποδος τοῦτο καὶ ἐπέγραψαν ὀνομαστὶ τὰς πόλεις
 ὅσαι ξυγκαθελοῦσαι τὸν βάρβαρον ἔστησαν τὸ ἀνάθημα· 5
 τοῦ μέντοι Πανσανίου ἀδίκημα καὶ τὸτ' ἐδόκει εἶναι, καὶ
 ἐπεὶ γε δὴ ἐν τούτῳ καθειστήκει, πολλῷ μᾶλλον παρόμοιον
 4 πραχθῆναι ἐφαίνετο τῇ παρούσῃ διανοίᾳ, ἐπυνθάνοντο δὲ
 καὶ ἐς τοὺς Εἰλωτας πράσσειν τι αὐτόν, καὶ ἦν δὲ οὕτως·
 ἐλευθέρωσίν τε γὰρ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς καὶ πολιτείαν, ἣν 10
 5 ξυνεπαναστῶσι καὶ τὸ πᾶν ξυγκατεργάσωνται. ἀλλ' οὐδ'
 ὥς οὐδὲ τῶν Εἰλώτων μηνυταῖς τισὶ πιστεύσαντές ἠξίωσαν
 νεώτερόν τι ποιεῖν ἐς αὐτόν, χρώμενοι τῷ τρόπῳ ὧπερ
 εἰώθασιν ἐς σφᾶς αὐτούς, μὴ ταχεῖς εἶναι περὶ ἀνδρὸς
 Σπαρτιάτου ἀνευ ἀναμφισβητήτων τεκμηρίων βουλευσαί τι 15
 ἀνήκεστον, πρὶν γε δὴ αὐτοῖς, ὥς λέγεται, ὁ μέλλων τὰς
 τελευταίας βασιλεῖ ἐπιστολὰς πρὸς Ἀρτάβαζον κομιεῖν, ἀνὴρ
 Ἀργίλιος, παιδικὰ ποτε ὦν αὐτοῦ καὶ πιστότατος ἐκείνῳ,
 μηνυτῆς γίνεται, δείσας κατὰ ἐνθύμησίν τινα ὅτι οὐδεὶς πω
 τῶν πρὸ ἑαυτοῦ ἀγγέλων πάλιν ἀφίκετο, καὶ παρασημνή- 20
 μένος σφραγίδα, ἵνα, ἣν ψευσθῇ τῆς δόξης ἢ καὶ ἐκείνός τι
 μεταγράψαι αἰτήσῃ, μὴ ἐπιγνῶ, λύει τὰς ἐπιστολάς, ἐν αἷς
 ὑπονοήσας τι τοιοῦτον προσεπεστάλθαι, καὶ αὐτὸν ἡῦρεν
 133 ἐγγεγραμμένον κτείνειν. τότε δὴ οἱ ἔφοροι δείξαντος αὐτοῦ
 τὰ γράμματα μᾶλλον μὲν ἐπίστευσαν, αὐτήκοοι δὲ βουλη- 25
 θέντες ἔτι γενέσθαι αὐτοῦ Πανσανίου τι λέγοντος, ἀπὸ
 παρασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ Ταίναρον ἰκέτου οἰχομένου
 καὶ σκηνησαμένου διπλὴν διαφράγματι καλύβην, ἐς ἣν τῶν
 [τε] ἐφόρων ἐντός τινος ἔκρυψε, καὶ Πανσανίου ὥς αὐτὸν
 ἐλθόντος καὶ ἐρωτῶντος τὴν πρόφασιν τῆς ἰκετείας ἦσθοντο 30

6 τὸτ' Struve: τοῦτ' codd. 7 ἐπεὶ γε δὴ C: ἐπειδὴ cett.
 20 παρασημνήμενος Pollux: παραποιησάμενος codd. 23 αὐτὸν
 Stephanus: αὐτὸν codd. 24 δὲ A E F 29 τε secl. Porpo

πάντα σαφῶς, αἰτιωμένον τοῦ ἀνθρώπου τὰ τε περὶ αὐτοῦ
 γραφέντα καὶ τὰλλ' ἀποφαίνοντος καθ' ἕκαστον, ὥς οὐδὲν
 πώποτε αὐτὸν ἐν ταῖς πρὸς βασιλείᾳ διακονίαις παραβάλοιτο,
 προτιμηθεῖν δ' ἐν ἴσῳ τοῖς πολλοῖς τῶν διακόνων ἀποθανεῖν,
 5 κακέινον αὐτά τε ταῦτα ξυνομολογοῦντος καὶ περὶ τοῦ
 παρόντος οὐκ ἐώντος ὀργίζεσθαι, ἀλλὰ πίστιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ
 διδόντος τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀξιούντος ὥς τάχιστα πορεύεσθαι
 καὶ μὴ τὰ πρᾶσσόμενα διακωλύειν, ἀκούσας δὲ ἀκριβῶς 134
 τότε μὲν ἀπῆλθον οἱ ἔφοροι, βεβαίως δὲ ἤδη εἰδότες ἐν τῇ
 10 πόλει τὴν ξύλληψιν ἐποιούντο. λέγεται δ' αὐτὸν μέλλοντα
 ξυλληφθῆσεσθαι ἐν τῇ ὁδῷ, ἐνὸς μὲν τῶν ἐφόρων τὸ πρόσ-
 ωπον προσιόντος ὥς εἶδε, γινῶναι ἐφ' ᾧ ἐχώρει, ἄλλου δὲ
 νεύματι ἀφανεῖ χρησαμένου καὶ δηλώσαντος εὐνοίᾳ πρὸς τὸ
 ἱερὸν τῆς Χαλκιοίκου χωρῆσαι δρόμῳ καὶ προκαταφυγεῖν·
 15 ἦν δ' ἐγγὺς τὸ τέμενος. καὶ ἐς οἴκημα οὐ μέγα ὃ ἦν τοῦ
 ἱεροῦ ἐσελθόν, ἵνα μὴ ὑπαίθριος τλαιπωροῖη, ἡσύχαζεν.
 οἱ δὲ τὸ παραντῖκα μὲν ὑστέρησαν τῇ διώξει, μετὰ δὲ τοῦτο 2
 τοῦ τε οἰκήματος τὸν ὄροφον ἀφείλον καὶ τὰς θύρας ἐνδον
 ὄντα τηρήσαντες αὐτὸν καὶ ἀπολαβόντες εἴσω ἀπωκοδόμησαν,
 20 προσκαθεζόμενοί τε ἐξεπολιόρκησαν λιμῷ. καὶ μέλλοντος 3
 αὐτοῦ ἀποψύχειν ὥσπερ εἶχεν ἐν τῷ οἰκήματι, αἰσθόμενοι
 ἐξάγουσιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἔτι ἔμπουν ὄντα, καὶ ἐξαχθεὶς
 ἀπέθανε παραχρήμα. καὶ αὐτὸν ἐμέλλησαν μὲν ἐς τὸν 4
 Καιάδαν, [οὐπὲρ τοὺς κακούργους,] ἐσβάλλειν· ἔπειτα ἔδοξε
 25 πλησίον που κατορύξαι. ὁ δὲ θεὸς ὁ ἐν Δελφοῖς τὸν τε
 τάφον ὕστερον ἔχρησε τοῖς Λακεδαιμονίοις μετερεγκεῖν
 οὐπὲρ ἀπέθανε (καὶ νῦν κείται ἐν τῷ προτεμενίσματι, ὃ
 γραφῇ στήλαι δηλοῦσι) καὶ ὥς ἄγος αὐτοῖς ὄν τὸ πεπραγ-
μένον δύο σώματα ἀνθ' ἐνὸς τῇ Χαλκιοίκῳ ἀποδοῦναι. οἱ
 30 δὲ ποιησάμενοι χαλκοῦς ἀνδριάντας δύο ὥς αὐτὶ Πανσαρίου

5 τε om. A B E F

8 τὰ om. C G

21 post αἰσθόμενοι add.

τε A B E F

24 [οὐπὲρ τοὺς κακούργους] ut videtur, non legit

Schol., seclusi

εἰώθασιν (C) vel εἰώθεσαν (-εισαν) vel ante vel post

ἐσβάλλειν add. C F G suprascr. A B : ἐμβάλλειν A B F : ἐμβαλεῖν E

135 ἀνέθεσαν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ὡς καὶ τοῦ θεοῦ ἄγος κρίναντος, ἀντεπέταξαν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐλαύνειν αὐτό.

2 Τοῦ δὲ μηδισμού τοῦ Πανσανίου οἱ Λακεδαιμόνιοι πρέ-
σβεις πέμψαντες παρὰ τοὺς Ἀθηναίους ξυνεπηγιῶντο καὶ τὸν
Θεμιστοκλέα, ὥς ἠϋρίσκον ἐκ τῶν περὶ Πανσανίαν ἐλέγχων, 5

3 ἡξίουν τε τοῖς αὐτοῖς κολάζεσθαι αὐτόν. οἱ δὲ πεισθέντες
(ἔτυχε γὰρ ὡστρακισμένος καὶ ἔχων δίαιταν μὲν ἐν Ἀργεῖ,
ἐπιφοιτῶν δὲ καὶ ἐς τὴν ἄλλην Πελοπόννησον) πέμπουσι
μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐτοίμων ὄντων ξυνδιώκειν ἄνδρας

136 οἷς εἴρητο ἄγειν ὅπου ἂν περιτύχωσιν. ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς το
προαισθηόμενος φεύγει ἐκ Πελοποννήσου εἰς Κέρκυραν, ὧν

2 κομίζεται ὑπ' αὐτῶν ἐς τὴν ἡπειρον τὴν καταντικρύ. καὶ
διωκόμενος ὑπὸ τῶν προστεταγμένων κατὰ πύστιν ἢ χωροίη, 15
ἀναγκάζεται κατὰ τι ἄπορον παρὰ Ἀδμητον τὸν Μολοσσῶν

3 βασιλέα ὄντα αὐτῷ οὐ φίλον καταλῦσαι. καὶ ὁ μὲν οὐκ
ἔτυχεν ἐπιδημῶν, ὁ δὲ τῆς γυναικὸς ἱκέτης γενόμενος διδά-
σκεται ὑπ' αὐτῆς τὸν παῖδα σφῶν λαβὼν καθέζεσθαι ἐπὶ

4 τὴν ἐστίαν. καὶ ἐλθόντος οὐ πολὺ ὕστερον τοῦ Ἀδμήτου 20

δηλοῖ τε ὅς ἐστι καὶ οὐκ ἀξιοί, εἴ τι ἄρα αὐτὸς ἀντεῖπεν
αὐτῷ Ἀθηναίων δεομένῳ, φεύγοντα τιμωρεῖσθαι· καὶ γὰρ
ἂν ὑπ' ἐκείνου πολλῷ ἀσθενεστέρου ἐν τῷ παρόντι κακῶς
πάσχειν, γενναῖον δὲ εἶναι τοὺς ὁμοίους ἀπὸ τοῦ ἴσου τιμω-
ρεῖσθαι. καὶ ἄμα αὐτὸς μὲν ἐκείνῳ χρείας τῶνδ' καὶ οὐκ

ἐς τὸ σῶμα σώζεσθαι ἐναντιωθῆναι, ἐκείνον δ' αὖν, εἰ ἐκδοίη
 αὐτόν (εἰπὼν ὑφ' ὧν καὶ ἐφ' ᾧ διώκεται), σωτηρίας αὖν τῆς
 137 ψυχῆς ἀποστερήσαι. ὁ δὲ ἀκούσας ἀνίστησί τε αὐτὸν μετὰ
 τοῦ ἑαυτοῦ νιέος, ὥσπερ καὶ ἔχων αὐτὸν ἐκαθέζετο, καὶ

3 of om. A B E F

3 οἱ om. A B E F 5 περὶ Πανσανίαν] Πανσανίου C
χθέςθαι fort. legit Schol. : ἀπέχθαι codd. 19 καθ

13 ἀπε-

χθέςθαι fort. legit Schol. : ἀπέχθειςθαι codd.

χθέσθαι fort. legit Schol. : ἀπέχθουσθαι codd. 19 καθέζεσθαι recs. :

καθίζεσθαι codd.
ab illo laedi Valla

23 ἀσθενέστερος rccc. : *se . . . multo imbecilliorum*

ab illo laedi Valla

ab illo laedi Valla 25 post καλ add Θειστοκλῆς Α Β F: ὁ Θειστο-

κλῆς Ε

μέγιστον ἦν ἰκέτευμα τοῦτο, καὶ ὕστερον οὐ πολλῶ τοῖς τε
 Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις ἐλθοῦσι καὶ πολλὰ εἰποῦσιν
 οὐκ ἐκδίδωσιν, ἀλλ' ἀποστέλλει βουλόμενον ὥς βασιλέα
 πορευθῆναι ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν περὶ εἰς Πύδναν τὴν
 5 Ἀλεξάνδρου. ἐν ἣ ὀλκάδος τυχὼν ἀναγομένης ἐπ' Ἰωνίας 2
 καὶ ἐπιβὰς καταφέρεται χειμῶνι εἰς τὸ Ἀθηναίων στρατό-
 πεδον, ὃ ἐπολιόρκει Νάξον. καὶ (ἦν γὰρ ἀγνώστους ἐν τῇ
 νηί) δείσας φράζει τῷ ναυκλήρῳ ὅστις ἐστὶ καὶ δι' αὐτὸν φεύγει,
 καὶ εἰ μὴ σώσει αὐτόν, ἔφη ἐρεῖν ὅτι χρήμασι πεισθεὶς
 10 αὐτὸν ἄγει. τὴν δὲ ἀσφάλειαν εἶναι μηδὲν ἐκβῆναι ἐκ
 τῆς νεὸς μέχρι πλοῦς γένηται· πειθομένῳ δ' αὐτῷ χάριν
ἀπομνήσκειν ἀξίαν. ὁ δὲ ναύκληρος ποιεῖ τε ταῦτα καὶ
 ἀποσαλεύσας ἡμέραν καὶ νύκτα ὑπὲρ τοῦ στρατοπέδου ὕστε-
 ρον ἀφικνεῖται εἰς Ἐφεσον. καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἐκεῖνόν 3
 15 τε ἐθεράπευσε χρημάτων δόσει (ἦλθε γὰρ αὐτῷ ὕστερον
 ἐκ τε Ἀθηναίων παρὰ τῶν φίλων καὶ ἐξ Ἀργεῶν αὐτὸν ὑπεξ-
 ἔκειτο) καὶ μετὰ τῶν κάτω Περσῶν τινὸς πορευθεὶς ἄνω
 ἐσπέμπει γράμματα πρὸς βασιλέα Ἀρταξέρξην τὸν Ξέρξου
 νεωστὶ βασιλευῖοντα. ἐδήλου δὲ ἡ γραφὴ ὅτι 'Θεμιστοκλῆς 4
 20 ἦκω παρὰ σέ, ὃς κακὰ μὲν πλείστα Ἑλλήνων εἵργασμαι
 τὸν ὑμέτερον οἶκον, ὅσων χρόνον τὸν σὸν πατέρα ἐπιόντα
ἐμοὶ ἀνάγκη ἡμνυμένῃ, πολὺ δ' ἔτι πλείω ἀγαθὰ, ἐπειδὴ ἐν
 τῷ ἀσφαλεῖ μὲν ἐμοί, ἐκεῖνῳ δὲ ἐν ἐπικινδύνῳ πάλιν ἡ ἀπο-
 κομιδὴ ἐγίγνετο. καὶ μοι εὐεργεσία ὀφείλεται (γράφας τὴν
 25 τε ἐκ Σαλαμῖνος προάγγελσιν τῆς ἀναχωρήσεως καὶ τὴν
 τῶν γεφυρῶν, ἣν ψευδῶς προσεποιήσατο, τότε δι' αὐτὸν οὐ
 διάλυσεν), καὶ νῦν ἔχων σε μεγάλα ἀγαθὰ δρᾶσαι πάρεμι
 διωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν σὴν φιλίαν. βούλο-
 μαι δ' ἐνιαυτὸν ἐπισχῶν αὐτός σοι περὶ ὧν ἦκω δηλῶσαι.
 30 βασιλεὺς δέ, ὥς λέγεται, ἐθαύμασέ τε αὐτοῦ τὴν διάνοιν 138

1 τε C: om. cett.

μνήσκειν add. καὶ C, κατ' Hude
 om. A B E F

12 ἀπομνησθῆσθαι L. Dindorf

18 πρὸς] εἰς A B E F

post ἀπο-

25 τε

καὶ ἐκέλευε ποιεῖν οὕτω. ὁ δ' ἐν τῷ χρόνῳ ὃν ἐπέσχε τῆς
 τε Περσίδος γλώσσης ὅσα ἐδύνατο κατενόησε καὶ τῶν
 2 ἐπιτηδευμάτων τῆς χώρας· ἀφικόμενος δὲ μετὰ τὸν ἐνιαυτὸν
 γίγνεται παρ' αὐτῷ μέγας καὶ ὅσος οὐδείς πω Ἑλλήνων διὰ
 τε τὴν προϋπάρχουσαν ἀξίωσιν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐλπίδα, 5
 ἢν ὑπετίθει αὐτῷ δουλώσειν, μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ πείραν
 (διδούς ξυνετὸς φαίνεσθαι.)
 3 Ἦν γὰρ ὁ Θεμιστοκλῆς βεβαιότατα δὴ φύσεως ἰσχὺν
δηλώσας καὶ διαφερόντως τι ἐς αὐτὸ μᾶλλον ἐτέρου ἄξιος
 θαυμάσαι· οἰκεία γὰρ ξυνέσει καὶ οὔτε προμαθῶν ἐς αὐτὴν 10
 οὐδὲν οὐτ' ἐπιμαθῶν, τῶν τε παραχρήμα δι' ἐλαχίστης βουλῆς
 κράτιστος γνῶμων καὶ τῶν μελλόντων ἐπὶ πλείστον τοῦ
 γενησομένου ἄριστος εἰκαστής· καὶ ἂ μὲν μετὰ χεῖρας ἔχοι,
 καὶ ἐξηγήσασθαι οἶός τε, ὦν δ' ἄπειρος εἴη, κρῖναι ἱκανῶς
 οὐκ ἀπήλλακτο· τό τε ἄμεινον ἢ χεῖρον ἐν τῷ ἀφανεῖ ἐτι 15
 προεώρα μάλιστα. καὶ τὸ ξύμπαν εἰπεῖν φύσεως μὲν
 δυνάμει, μελέτης δὲ βραχύτητι κράτιστος δὴ οὗτος αὐτοσχε-
 4 διάζειν τὰ δέοντα ἐγένετο. νοσήσας δὲ τελευτᾷ τὸν βίον·
 λέγουσι δέ τινες καὶ ἐκούσιον φαρμάκῳ ἀποθανεῖν αὐτόν,
 ἀδύνατον νομίσαντα εἶναι ἐπιτελέσαι βασιλεῖ ἂν ὑπέσχετο. 20
 5 μνημεῖον μὲν οὖν αὐτοῦ ἐν Μαγνησίᾳ ἐστὶ τῇ Ἀσιανῇ ἐν τῇ
 ἀγορᾷ· ταύτης γὰρ ἦρχε τῆς χώρας, δόντος βασιλέως αὐτῷ
 Μαγνησίαν μὲν ἄρτον, ἣ προσέφερε πεντήκοντα τάλαντα
 τοῦ ἐνιαυτοῦ, Λάμψακον δὲ οἶνον (ἐδόκει γὰρ πολυουώτατον
 6 τῶν τότε εἶναι), Μυοῦντα δὲ ὄψον. τὰ δὲ ὅστ' αὖτε 25
 κομισθῆναι αὐτοῦ οἱ προσήκοιτες οἵκαδε κελεύσαντος ἐκείνου
 καὶ τεθῆναι κρύφα Ἀθηναίων ἐν τῇ Ἀττικῇ· οὐ γὰρ ἐξὴν
 θάπτειν ὥς ἐπὶ προδοσίᾳ φεύγοντος. τὰ μὲν κατὰ Πανσα-
 νίαν τὸν Λακεδαιμόνιον καὶ Θεμιστοκλέα τὸν Ἀθηναῖον,
 λαμπροτάτους γενομένους τῶν καθ' ἑαυτοὺς Ἑλλήνων, οὕτως 30
 ἐτελεύτησεν.

139 Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης πρεσβεΐας τοιαῦτα

ἐπέταξάν τε καὶ ἀντεκελεύσθησαν περὶ τῶν ἐναγῶν τῆς
 ἐλάσεως· ὕστερον δὲ φοιτῶντες παρ' Ἀθηναίους Ποτειδαίας
 τε ἀπανίστασθαι ἐκέλευον καὶ Αἰγῶν αὐτόνομον ἀφίεναι,
 καὶ μάλιστα γὰρ πάντων καὶ ἐνδηλότατα προύλεγον τὸ περὶ
 5 Μεγαρέων ψήφισμα καθελοῦσι μὴ ἂν γίγνεσθαι πόλεμον,
 ἐν ᾧ εἴρητο αὐτοὺς μὴ χρῆσθαι τοῖς λιμέσι τοῖς ἐν τῇ Ἀθη-
 ναίων ἀρχῇ μηδὲ τῇ Ἀττικῇ ἀγορᾷ. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι οὔτε 2
 τᾶλλα ὑπήκουον οὔτε τὸ ψήφισμα καθήρουν, ἐπικαλοῦντες
 ἐπεργασίαν Μεγαρεῦσι τῆς γῆς τῆς ἱερᾶς καὶ τῆς ἀορίστου
 10 καὶ ἀνδραποδῶν ὑποδοχὴν τῶν ἀφισταμένων. τέλος δὲ 3
 ἀφικομένων τῶν τελευταίων πρέσβεων ἐκ Λακεδαιμόνος,
 Ῥαμφίου τε καὶ Μελησίππου καὶ Ἀγησάνδρου, καὶ λεγόν-
 των ἄλλο μὲν οὐδὲν ὦν πρότερον εἰώθεσαν, αὐτὰ δὲ τὰδε
 ὅτι Ἰακεδαιμόνιοι βούλονται τὴν εἰρήνην εἶναι· εἴη δ' ἂν
 15 εἰ τοὺς Ἕλληνας αὐτονομῶς ἀφείτε, ποιήσαντες ἐκκλησίαν
 οἱ Ἀθηναῖοι γνώμας σφίσιν αὐτοῖς προντίθεσαν, καὶ ἐδόκει
 ἅπαξ περὶ ἀπάντων βουλευσαμένους ἀποκρίνασθαι. καὶ 4
 παριόντες ἄλλοι τε πολλοὶ ἔλεγον ἐπ' ἀμφοτέρα γιγνόμενοι
 ταῖς γνώμας καὶ ὥς χρὴ πολεμεῖν καὶ ὥς μὴ ἐμπόδιον εἶναι
 20 τὸ ψήφισμα εἰρήνης, ἀλλὰ καθελεῖν, καὶ παρελθὼν Περικλῆς
 ὁ Ξανθίππου, ἀνὴρ κατ' ἐκείνους τὸν χρόνον πρῶτος Ἀθη-
 ναίων, λέγειν τε καὶ πράσσειν δυνατώτατος, παρήνει τοιάδε.
 Ὁ τῆς μὲν γνώμης, ὦ Ἀθηναῖοι, αἰεὶ τῆς αὐτῆς ἔχομαι, 140
 μὴ εἴκειν Πελοποννησίοις, καίπερ εἰδὼς τοὺς ἀνθρώπους οὐ
 25 τῇ αὐτῇ ὀργῇ ἀναπειθομένους τε πολεμεῖν καὶ ἐν τῷ ἔργῳ
 πράσσοντας, πρὸς δὲ τὰς ξυμφορὰς καὶ τὰς γνώμας τρεπο-
 μένους. ὁρῶ δὲ καὶ νῦν ὁμοῖα καὶ παραπλήσια ξυμβουλευτέα
 μοι ὄντα, καὶ τοὺς ἀναπειθομένους ὑμῶν δικαίῳ τοῖς κοινῇ
 δόξασιν, ἣν ἄρα τι καὶ σφαλλώμεθα, βοηθεῖν, ἢ μηδὲ κατορ-
 30 θοῦντας τῆς ξυνέσεως μεταποιεῖσθαι. ἐνδέχεται γὰρ τὰς
 ξυμφορὰς τῶν πραγμάτων οὐχ ἡσσοῦν ἀμαθῶς χωρῆσαι ἢ
 καὶ τὰς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου δι' ὅπερ καὶ τὴν τύχην, ὅσα
 ἂν παρὰ λόγον ξυμβῇ, εἰώθαμεν αἰτιᾶσθαι.

- 2 Ἰ Λακεδαιμόνιοι δὲ πρότερόν τε δῆλοι ἦσαν ἐπιβουλευόντες
 ἡμῶν καὶ νῦν οὐχ ἥκιστα. εἰρημένον γὰρ δίκας μὲν τῶν
 διαφορῶν ἀλλήλοις διδόναι καὶ δέχεσθαι, ἔχειν δὲ ἑκατέρους
 ἂ ἔχομεν, οὔτε αὐτοὶ δίκας πω ᾗτησαν οὔτε ἡμῶν διδόντων
 δέχονται, βούλονται δὲ πολέμῳ μᾶλλον ἢ λόγοις τὰ ἐγκλή- 5
 ματα διαλύεσθαι, καὶ ἐπιτάσσοντες ἤδη καὶ οὐκέτι αἰτιώμενοι
 3 πάρεισιν. Ποτειδαίας τε γὰρ ἀπανίστασθαι κελεύουσι καὶ
 Αἴγιναν αὐτόνομον ἀφίεναι καὶ τὸ Μεγαρέων ψήφισμα *deceit*
 καθαιρεῖν· οἱ δὲ τελευταῖοι οἷδε ἦκοντες καὶ τοὺς Ἑλλήνας
 4 προαγορεύουσιν αὐτονόμους ἀφίεναι. ὑμῶν δὲ μηδεὶς νομίσῃ 10
 περὶ βραχέος ἂν πολεμεῖν, εἰ τὸ Μεγαρέων ψήφισμα μὴ
 καθέλοιμεν, ὅπερ μάλιστα προύχονται, εἰ καθαιρεθείη, μὴ
 ἂν γίγνεσθαι τὸν πόλεμον, μηδὲ ἐν ὑμῶν αὐτοῖς αἰτίαν
 5 ὑπολίπησθε ὥς διὰ μικρὸν ἐπολεμήσατε. τὸ γὰρ βραχύ
me τι τοῦτο πᾶσαν ὑμῶν *has* ἔχει τὴν βεβαίωσιν καὶ πείραν τῆς 15 *enim*
 γνώμης. οἷς εἰ ξυγχωρήσετε, καὶ ἄλλο τι μείζον εὐθὺς *but*
 ἐπιταχθήσεσθε ὥς φόβῳ καὶ τοῦτο ὑπακούσαντες· ἀπι-
 σχυρισάμενοι δὲ σαφὲς ἂν καταστήσαιτε αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ
 141 ἴσου ὑμῖν μᾶλλον προσφέρεσθαι. αὐτόθεν δὴ διανοήθηκε
 ἢ ὑπακούειν πρὶν τι βλαβῆναι, ἢ εἰ πολεμήσομεν, ὥσπερ 20
 ἔμοιγε ἄμεων δοκεῖ εἶναι, καὶ ἐπὶ μεγάλῃ καὶ ἐπὶ βραχείᾳ
 ὁμοίως προφάσει μὴ εἴζοντες μηδὲ ξὺν φόβῳ ἔζοντες ἂ
involunt κεκτήμεθα· τὴν γὰρ αὐτὴν δύναται δούλωσιν ἢ τε μεγίστη
 καὶ ἐλαχίστη δικαίωσις ἀπὸ τῶν ὁμοίων πρὸ δίκης τοῖς πέλας
 ἐπιτασσομένη. 25
- 2 Ἰ Τὰ δὲ τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἑκατέροις ὑπαρχόντων ὥς
 οὐκ ἀσθενέστερα ἔξομεν γινώτε καθ' ἕκαστον ἀκούοντες.
 3 αὐτουργοὶ τε γὰρ εἰσι Πελοποννήσιοι καὶ οὔτε ἰδίᾳ οὔτ' ἐν
 κοινῷ χρήματά ἐστιν αὐτοῖς, ἔπειτα χρονίων πολέμων καὶ
involunt διαποντίων ἄπειροι διὰ τὸ βραχέως αὐτοὶ ἐπ' ἀλλήλους ὑπὸ 30
 4 πενίας ἐπιφέρειν. καὶ οἱ τοιοῦτοι οὔτε ναῦς πληροῦντες

18 καταστήσετε A E F: καταστήσεται C (corr. c) [G] 20 ὥσπερ]
 ὡς A B E F 24 post καὶ add. ἡ C G 31 πληροῦν Herwerden

- οὔτε πεζὰς στρατιάς πολλάκις ἐκπέμπειν δύνανται, ἀπὸ τῶν
ιδίῳν τε ἅμα ἀπόντες καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν δαπανῶντες καὶ
προσέτι καὶ θαλάσσης εἰργόμενοι· αἱ δὲ περιουσίαι τοὺς 5
πολέμους μᾶλλον ἢ αἱ βίαιοι ἐσφοραὶ ἀνέχουσιν. σώμασί
5 τε ἐτοιμότεροι οἱ αὐτουργοὶ τῶν ἀνθρώπων ἢ χρήμασι πολε-
μεῖν, τὸ μὲν πιστὸν ἔχοντες ἐκ τῶν κινδύνων καὶ περιγενέσθαι,
τὸ δὲ οὐ βέβαιοι μὴ οὐ προαναλώσειν, ἄλλως τε καὶ παρὰ
δόξαν, ὅπερ, εἰκός, ὁ πόλεμος αὐτοῖς μηχανήται. μάχη μὲν 6
γὰρ μιᾷ πρὸς ἅπαντας Ἕλληνας δυνατοὶ Πελοποννήσιοι καὶ
10 οἱ ξύμμαχοι ἀντισχεῖν, πολεμεῖν δὲ μὴ πρὸς ὁμοίαν ἀντι-
παρασκευὴν ἀδύνατοι, ὅταν μήτε βουλευτηρίῳ ἐνὶ χρώμενοι
παραχρήμᾳ τι ὀξέως ἐπιτελῶσι πάντες τε ἰσόψηφοι ὄντες
καὶ οὐχ. ὁμόφυλοι τὸ ἐφ' ἑαυτὸν ἕκαστος σπεύδῃ· ἐξ ὧν
φιλεῖ μηδὲν ἐπιτελὲς γίνεσθαι. καὶ γὰρ οἱ μὲν ὡς μάλιστα 7
15 τιμωρήσασθαι τινα βούλονται, οἱ δὲ ὡς ἥκιστα τὰ οἰκεῖα
φθεῖραι. χρόνιοί τε ξυνιόντες ἐν βραχεῖ μὲν μορίῳ σκο-
ποῦσί τι τῶν κοινῶν, τῷ δὲ πλέονι τὰ οἰκεῖα πράσσουσι,
καὶ ἕκαστος οὐ παρὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀμέλειαν οἶεται βλάψειν,
μέλειν δὲ τινι καὶ ἄλλῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τι προῖδεῖν, ὥστε τῷ
20 αὐτῷ ὑπὸ ἀπάντων ἰδίᾳ δοξάσματι λαμβάνειν τὸ κοινὸν ἀθρόον
φθειρόμενον.
- ‘Μέγιστον δέ, τῇ τῶν χρημάτων σπάνει κωλύσονται, ὅταν 142
σχολῇ αὐτὰ ποριζόμενοι διαμέλλωσιν· τοῦ δὲ πολέμου οἱ
καιροὶ οὐ μενετοί. καὶ μὴν οὐδ' ἡ ἐπιτειχίσις οὐδὲ τὸ 2
25 ναυτικὸν αὐτῶν ἄξιον φοβηθῆναι. τὴν μὲν γὰρ χαλεπὸν 3
καὶ ἐν εἰρήνῃ πόλιν ἀντίπαλον κατασκευάσασθαι, ἢ πού δὴ
ἐν πολεμῷ τε καὶ οὐχ ἡσσαν ἐκείνοις ἡμῶν ἀντεπιτετει-
χισμένων· φρούριον δ' εἰ ποιήσονται, τῆς μὲν γῆς βλάπτειν 4
ἂν τι μέρος καταδρομαῖς καὶ αὐτομολαῖς, οὐ μέντοι ἱκανόν
30 γε ἔσται ἐπιτειχίζειν τε κωλύειν ἡμᾶς πλεύσαντας ἐς τὴν
ἐκείνων καί, ἥπερ ἰσχύομεν, ταῖς ναυσὶν ἀμύνεσθαι· πλέον 5

- γὰρ ἡμεῖς ἔχομεν τοῦ κατὰ γῆν ἐκ τοῦ ναυτικοῦ ἐμπειρίας
 6 ἢ ἐκεῖνοι ἐκ τοῦ κατ' ἡπείρου ἐς τὰ ναυτικά. τὸ δὲ τῆς
 θαλάσσης ἐπιστήμονας γενέσθαι οὐ ραδίως αὐτοῖς προσ-
 7 γενήσεται. οὐδὲ γὰρ ὑμεῖς μελετώντες αὐτὸ εὐθὺς ἀπὸ τῶν
 Μηδικῶν ἐξείργασθέ πω· πῶς δὴ ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ 5
 θαλάσσιοι, καὶ προσέτι οὐδὲ μελετήσαι ἐασόμενοι διὰ τὸ
 ὑφ' ἡμῶν πολλαῖς ναυσὶν αἰεὶ ἐφορμείσθαι, ἄξιον ἂν τι
 8 ὀρῶεν; πρὸς μὲν γὰρ ὀλίγας ἐφορμούσας κὰν διακωδυνεύ-
 σειαν πλήθει τὴν ἀμαθίαν θρασύνοντες, πολλαῖς δὲ εἰργό-
 μενοι ἡσυχάσουσι καὶ ἐν τῷ μὴ μελετῶντι ἀξυνετώτεροι 10
 9 ἔσονται καὶ δι' αὐτὸ καὶ ὀκνηρότεροι. τὸ δὲ ναυτικὸν τέχνης
 ἐστίν, ὥσπερ καὶ ἄλλο τι, καὶ οὐκ ἐνδέχεται, ὅταν τύχη, ἐκ
 παρέργου μελετᾶσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον μηδὲν ἐκείνῳ πάρεργον
 ἄλλο γίγνεσθαι.
- 143 'Εἴ τε καὶ κινήσαντες τῶν Ὀλυμπιάσιν ἢ Δελφοῖς χρη- 15
 μάτων μισθῷ μείζονι πειρῶντο ἡμῶν ὑπολαβεῖν τοὺς ξένους
 τῶν ναυτῶν, μὴ ὄντων μὲν ἡμῶν ἀντιπάλων ἐσβάντων αὐτῶν
 τε καὶ τῶν μετοίκων δεινὸν ἂν ἦν· νῦν δὲ τόδε τε ὑπάρχει,
 καί, ὅπερ κράτιστον, κυβερνήτας ἔχομεν πολίτας καὶ τὴν
 ἄλλην ὑπηρεσίαν πλείους καὶ ἀμείνους ἢ ἅπανα ἢ ἄλλη 20
 2 'Ελλάς. καὶ ἐπὶ τῷ κινδύνῳ οὐδεὶς ἂν δέξαιτο τῶν ξένων
 τὴν τε αὐτοῦ φεύγειν καὶ μετὰ τῆς ἡσσοнос ἅμα ἐλπίδος
 ὀλίγων ἡμερῶν ἔνεκα μεγάλου μισθοῦ δόσεως ἐκείνοις ξυν-
 αγωνίζεσθαι.
- 3 'Καὶ τὰ μὲν Πελοποννησίων ἔμοιγε τοιαῦτα καὶ παρα- 25
 πλῆσια δοκεῖ εἶναι, τὰ δὲ ἡμέτερα τούτων τε ὧν περ ἐκείνοις
 ἐμεμφάμην ἀπηλλάχθαι καὶ ἄλλα οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου μεγάλα
 4 ἔχειν. ἦν τε ἐπὶ τὴν χώραν ἡμῶν περὶ ἴωσιν, ἡμεῖς ἐπὶ
 τὴν ἐκείνων πλευσούμεθα, καὶ οὐκέτι ἐκ τοῦ ὁμοίου ἔσται
 Πελοποννήσου τε μέρος τι τμηθῆναι καὶ τὴν Ἀττικὴν ἀπα- 30
 σαν· οἱ μὲν γὰρ οὐχ ἔξουσιν ἄλλην ἀντιλαβεῖν ἀμαχεῖ,

1 post γὰρ add. ὅμως C [G]
 ὀλίγας add. ναῦς C G (dcl. G')
 A B E F

5 πω om. A B E F [G]
 20 πᾶσα A B E F

8 post
 30 τε om.

ἡμῶν δ' ἐστὶ γῇ πολλή καὶ ἐν νήσοις καὶ κατ' ἡπείρου· μέγα 5
 γὰρ τὸ τῆς θαλάσσης κράτος. σκέψασθε δέ· εἰ γὰρ ἡμῖν
 ἰησιῶται, τίνες ἂν ἀληπτότεροι ἦσαν; καὶ νῦν χρὴ ὅτι
 ἐγγύτατα τούτου διανοηθέντας τὴν μὲν γῆν καὶ οἰκίας
 5 ἀφεῖναι, τῆς δὲ θαλάσσης καὶ πόλεως φυλακὴν ἔχειν, καὶ
 Πελοποννησίοις ὑπὲρ αὐτῶν ὀργισθέντας πολλῶ πλέοσι μὴ
 διαμάχεσθαι (κρατήσαντές τε γὰρ αὐθις οὐκ ἐλάσσοσι μα-
 χούμεθα καὶ ἦν σφαλῶμεν, τὰ τῶν ξυμμάχων, ὅθεν ἰσχύομεν,
 προσαπόλλυται· οὐ γὰρ ἡσυχάσουσι μὴ ἱκανῶν ἡμῶν ὄντων
 10 ἐπ' αὐτοὺς στρατεύειν), τὴν τε ὀλόφυρσιν μὴ οἰκιῶν καὶ γῆς
 ποιεῖσθαι, ἀλλὰ τῶν σωματῶν· οὐ γὰρ τάδε τοὺς ἄνδρας,
 ἀλλ' οἱ ἄνδρες ταῦτα κτῶνται. καὶ εἰ ὥμην πείσειν ὑμᾶς,
 αὐτοὺς ἂν ἐξελθόντας ἐκέλευον αὐτὰ δηῶσαι καὶ δεῖξαι Πελο-
 ποννησίοις ὅτι τούτων γε ἔνεκα οὐχ ὑπακούσεσθε.
 15 ' Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔχω ἐς ἐλπίδα τοῦ περιέσεσθαι, 144
 ἣν ἐθέλητε ἀρχὴν τε μὴ ἐπικτᾶσθαι ἅμα πολεμοῦντες καὶ
 κινδύνους αὐθαιρέτους μὴ προστίθεσθαι· μᾶλλον γὰρ πεφό-
 βημαι τὰς οἰκείας ἡμῶν ἀμαρτίας ἢ τὰς τῶν ἐναντίων
 διανοίας. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν καὶ ἐν ἄλλῃ λόγῳ ἅμα τοῖς 2
 20 ἔργοις δηλωθήσεται· νῦν δὲ τούτοις ἀποκρινάμενοι ἀπο-
 πέμψωμεν, Μεγαρέας μὲν ὅτι ἐάσομεν ἀγορᾷ καὶ λιμέσι
 χρῆσθαι, ἣν καὶ Λακεδαιμόνιοι ξενηλασίας μὴ ποιῶσι μήτε
 ἡμῶν μήτε τῶν ἡμετέρων ξυμμάχων (οὔτε γὰρ ἐκεῖνο κωλύει
 ἐν ταῖς σπονδαῖς οὔτε τόδε), τὰς δὲ πόλεις ὅτι αὐτονόμους
 25 ἀφήσομεν, εἰ καὶ αὐτονόμους ἔχοντες ἐσπείσάμεθα, καὶ ὅταν
 κάκῃνοι ταῖς ἐαυτῶν ἀποδῶσι πόλεσι μὴ σφίσι [τοῖς Λακε-
 δαιμονίοις] ἐπιτηδείως αὐτονομεῖσθαι, ἀλλ' αὐτοῖς ἐκάστοις
 ὥς βούλονται· δίκας τε ὅτι ἐθέλομεν δοῦναι κατὰ τὰς ξυν-
 θήκας, πολέμου δὲ οὐκ ἄρξομεν, ἀρχομένους δὲ ἀμννούμεθα.
 30 ταῦτα γὰρ δίκαια καὶ πρέποντα ἅμα τῇδε τῇ πόλει ἀποκρί-
 νασθαι. εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι ἀνάγκη πολεμεῖν (ἣν δὲ ἐκούσιοι 3

6 Πελοποννησίοις (sic) C : Πελοποννησίους cett.

Hal. τε A B E F
secl. Schol.

26 αὐτῶν vel αὐτῶν A B E F
28 τε Hude : δὲ codd.

24 ἐν om. Dion.
τοῖς Λακεδαιμονίοις

μᾶλλον δεχόμεθα, ἥσπον ἐγκεισομένους τοὺς ἐναντίους ἔξο-
 μεν), ἐκ τε τῶν μεγίστων κινδύνων ὅτι καὶ πόλει καὶ ἰδιώτῃ
 4 μέγιστα τιμαὶ περιγίγονται. οἱ γοῦν πατέρες ἡμῶν ὑπο-
 στάντες Μήδους καὶ οὐκ ἀπὸ τοσῶνδε ὀρμώμενοι, ἀλλὰ καὶ
 τὰ ὑπάρχοντα ἐκλιπόντες, γνώμη τε πλέονι ἢ τύχῃ καὶ τόλμῃ 5
 μείζονι ἢ δυνάμει τὸν τε βάρβαρον ἀπεώσαντο καὶ ἐς τὰδε
 προήγαγον αὐτά. ὦν οὐ χρὴ λείπεσθαι, ἀλλὰ τοὺς τε
 ἐχθροὺς παντὶ τρόπῳ ἀμύνεσθαι καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις
 πειρᾶσθαι αὐτὰ μὴ ἐλάσσω παραδοῦναι.'

145 Ὁ μὲν Περικλῆς τοιαῦτα εἶπεν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι νομί- 10
 σαντες ἄριστα σφίσι παραινεῖν αὐτὸν ἐψηφίσαντο ἃ ἐκέλευε,
 καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀπεκρίναντο τῇ ἐκείνου γνώμῃ, καθ'
 ἕκαστά τε ὥς ἔφρασε καὶ τὸ ξύμπαν, οὐδὲν κελευόμενοι
 ποιήσιν, δίκη δὲ κατὰ τὰς ξυνθήκας ἐτοῖμοι εἶναι διαλύεσθαι
 περὶ τῶν ἐγκλημάτων ἐπὶ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ. καὶ οἱ μὲν ἀπε- 15

146 χώρησαν ἐπ' οἴκου καὶ οὐκέτι ὕστερον ἐπρεσβεύοντο· αἰτίαι
 δὲ αὐταὶ καὶ διαφοραὶ ἐγένοντο ἀμφοτέροις πρὸ τοῦ πολέμου,
 ἀρξάμεναι εὐθὺς ἀπὸ τῶν ἐν Ἐπιδάμνῳ καὶ Κερκύρα· ἐπε-
 μείγνυντο δὲ ὅμως ἐν αὐταῖς καὶ παρ' ἀλλήλους ἐφοίτων
 ἀκηρύκτως μὲν, ἀνυπόπτως δὲ οὐ· σπονδῶν γὰρ ζύγχυσις 20
 τὰ γιγνόμενα ἦν καὶ πρόφασις τοῦ πολεμεῖν.

12 post τοῖς add. τε A B E F

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Β

12 Lipsius et Jan

Ἄρχεται δὲ ὁ πόλεμος ἐνθὲνδε ἤδη Ἀθηναίων καὶ Πελο- 1
ποννησίων καὶ τῶν ἐκατέροις ζυμμάχων, ἐν ᾧ οὔτε ἐπεμεί-
γνυντο ἔτι ἀκηρυκτεῖ παρ' ἀλλήλους καταστάντες τε ξυνεχῶς
ἐπολέμουν· γέγραπται δὲ ἐξῆς ὡς ἕκαστα ἐγίγνετο κατὰ
5 θέρος καὶ χειμῶνα. in chron
logisabou

Τέσσερα μὲν γὰρ καὶ δέκα ἔτη ἐνέμειναν αἱ τριακον- 2
τούτεις σπονδαὶ αἱ ἐγένοντο μετ' Εὐβοίας ἄλωσιν· τῷ δὲ
πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει, ἐπὶ Χρυσίδος ἐν Ἄργει τότε πεν-
τήκοντα δυοῖν δέοντα ἔτη ἱερωμένης καὶ Αἰνησίου ἐφόρου
10 ἐν Σπάρτῃ καὶ Πυθοδώρου ἔτι δύο μῆνας ἄρχοντος Ἀθη-
ναίοις, μετὰ τὴν ἐν Ποτειδαίᾳ μάχην μηνὶ ἕκτῳ καὶ ἄμα
ἡρι ἀρχομένῳ Θηβαίων ἄνδρες ὀλίγῳ πλείους τριακοσίων
(ἡγοῦντο δὲ αὐτῶν βοιωταρχοῦντες Πυθάγγελός τε ὁ Φυλείδου
καὶ Διέμπορος ὁ Ὀνητορίδου) ἐσῆλθον περὶ πρῶτον ὕπνον
15 ξὺν ὄπλοις ἐς Πλάταιαν τῆς Βοιωτίας οὔσαν Ἀθηναίων
ξυμμαχίδα. ἐπηγάγοντο δὲ καὶ ἀνέφξαν τὰς πύλας Πλα- 2
ταιῶν ἄνδρες, Ναυκλείδης τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, βουλόμενοι
ιδίας ἔνεκα δυνάμεως ἄνδρας τε τῶν πολιτῶν τοὺς σφίσιν
ὑπεναντίους διαφθεῖραι καὶ τὴν πόλιν Θηβαίοις προσποιῆσαι.
20 ἔπραξαν δὲ ταῦτα δι' Εὐρυμάχου τοῦ Λεοντιάδου, ἀνδρὸς 3
Θηβαίων δυνατωτάτου. προΐδόντες γὰρ οἱ Θηβαῖοι ὅτι
ἔσοιτο ὁ πόλεμος ἐβούλοντο τὴν Πλάταιαν αἰεὶ σφίσι
διάφορον οὔσαν ἔτι ἐν εἰρήνῃ τε καὶ τοῦ πολέμου μήπω

4 γέγραπται δὲ] καὶ γέγραπται C [G] 6 τέσσερα γὰρ καὶ δέκα
μὲν C (γὰρ in litura c) [G] 10 δύο] τέσσαρας Krüger 11 post
καὶ add. δεκάτῳ καὶ Lipsius, δεκάτῳ Hude

- φανερῷ καθεστῶτος προκαταλαβεῖν. ἥ καὶ ῥῆον ἔλαθον
 4 ἐσελθόντες, φυλακῆς οὐ προκαθεστηκυίας. θέμενοι δὲ ἐς
 τὴν ἀγορὰν τὰ ὅπλα τοῖς μὲν ἐπαγαγομένοις οὐκ ἐπέιθοντο
 ὥστε εὐθὺς ἔργου ἔχεσθαι καὶ ἰέναι ἐπὶ τὰς οἰκίας τῶν
 ἐχθρῶν, γνώμην δ' ἐποιούντο κηρύγμασί τε χρήσασθαι 5
 ἐπιτηδείους καὶ ἐς ξύμβασιν μᾶλλον καὶ φιλίαν τὴν πόλιν
 ἀγαγεῖν (καὶ ἀνείπεν ὁ κῆρυξ, εἴ τις βούλεται κατὰ τὰ
 πατρία τῶν πάντων Βοιωτῶν ξυμμαχεῖν, τίθεσθαι παρ' αὐτοὺς
 τὰ ὅπλα), νομίζοντες σφίσι ῥαδίως τούτῳ τῷ τρόπῳ προσ-
 3 χωρήσειν τὴν πόλιν. οἱ δὲ Πλαταιῆς ὡς ἦσθοντο ἔνδον 10
 τε ὄντας τοὺς Θηβαίους καὶ ἐξαπινάως κατειλημμένην τὴν
 πόλιν, καταδείσαντες καὶ νομίσαντες πολλῷ πλείους ἐσελη-
 λυθῆναι (οὐ γὰρ ἐώρων ἐν τῇ νυκτί) πρὸς ξύμβασιν ἐχώρησαν
 καὶ τοὺς λόγους δεξάμενοι ἡσύχαζον, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ
 2 ἐς οὐδένα οὐδὲν ἐνεωτέριζον. πράσσοντες δέ πως ταῦτα 15
 κατενόησαν οὐ πολλοὺς τοὺς Θηβαίους ὄντας καὶ ἐνόμισαν
 ἐπιθέμενοι ῥαδίως κρατήσειν· τῷ γὰρ πλήθει τῶν Πλαταιῶν
 3 οὐ βουλομένῳ ἦν τῶν Ἀθηναίων ἀφίστασθαι. ἐδόκει οὖν
 ἐπιχειρητέα εἶναι, καὶ ξυνελέγοντο διορύσσοντες τοὺς κοινούς
 τοίχους παρ' ἀλλήλους, ὅπως μὴ διὰ τῶν ὁδῶν φανεροὶ ᾧσιν 20
 ἰόντες, ἀμάξας τε ἄνευ τῶν ὑποζυγίων ἐς τὰς ὁδοὺς καθίστα-
 σαν, ἵνα ἀντὶ τείχους ἦ, καὶ τᾶλλα ἐξήρτουν ἥ ἕκαστον
 4 ἐφαίνετο πρὸς τὰ παρόντα ξύμφορον ἔσεσθαι. ἐπεὶ δὲ ὡς
 ἐκ τῶν δυνατῶν ἐτοῖμα ἦν, φυλάξαντες ἔτι νύκτα καὶ αὐτὸ
 τὸ περίορθρον ἐχώρουν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐπ' αὐτούς, ὅπως μὴ 25
 κατὰ φῶς θαρσαλεωτέροις οὔσι προσφέρουντο καὶ σφίσιν ἐκ
 τοῦ ἴσου γίγνωνται, ἀλλ' ἐν νυκτί φοβερώτεροι ὄντες ἦσους
 ᾧσι τῆς σφετέρας ἐμπειρίας τῆς κατὰ τὴν πόλιν. προσ-
 4 ἐβαλόν τε εὐθὺς καὶ ἐς χεῖρας ἦσαν κατὰ τάχος. οἱ δ' ὡς
 ἔγνωσαν ἐξηπατημένοι, ξυνεστρέφοντό τε ἐν σφίσιν αὐτοῖς 30

3 ἐπαγαγομένοις Cf: ἐπαγομένοις cett. 4 ἐπὶ] ἐς A B E F
 14 τοὺς om. C G 17 κρατήσειν Aeneas Tacticus: κρατῆσαι codd.
 26 προσφέρωνται A B E F [G] 28 προσέβαλόν A E Schol.: προσ-
 ἐβαλόν cett. 30 ἐξηπατημένοι C Schol.: ἡπατημένοι cett.

καὶ τὰς προσβολὰς ἢ προσπίπτουσι ἀπεωθοῦντο. καὶ δις 2
 μὲν ἢ τρίς ἀπεκρούσαντο, ἔπειτα πολλῶ θορύβῳ αὐτῶν τε
 προσβαλόντων καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν οἰκετῶν ἅμα ἀπὸ
 τῶν οἰκῶν κραυγῇ τε καὶ ὀλολυγῇ χρωμένων λίθοις τε καὶ
 5 κεράμῳ βαλλόντων, καὶ ὑετοῦ ἅμα διὰ νυκτὸς πολλοῦ ἐπι-
 γενομένου, ἐφοβήθησαν καὶ τραπόμενοι ἔφευγον διὰ τῆς
 πόλεως, ἄπειροι μὲν ὄντες οἱ πλείους ἐν σκότῳ καὶ πηλῶ
 τῶν διόδων ἢ χρὴ σωθῆναι (καὶ γὰρ τελευτῶντος τοῦ μηνὸς
 τὰ γιγνόμενα ἦν), ἐμπίρους δὲ ἔχοντες τοὺς διώκοντας τοῦ
 10 μὴ ἐκφεύγειν, ὥστε διεφθείροντο οἱ πολλοί. τῶν δὲ 3
 Πλαταιῶν τις τὰς πύλας ἢ ἐσήλθον καὶ ἅπερ ἦσαν μόναι
 ἀνεωγμέναι ἐκλησε στυρακίῳ ἀκοντίου ἀντὶ βαλάνου χρησά- uolt
 μενος ἐς τὸν μοχλάν, ὥστε μηδὲ ταύτη ἐξοδὸν ἔτι εἶναι.
 διωκόμενοι δὲ κατὰ τὴν πόλιν οἱ μὲν τινας αὐτῶν ἐπὶ τὸ 4
 15 τείχος ἀναβάντες ἔρριψαν ἐς τὸ ἔξω σφᾶς αὐτοὺς καὶ
 διεφθάρησαν οἱ πλείους, οἱ δὲ κατὰ πύλας ἐρήμους γυναικὸς
 δούσης πέλεκυν λαθόντες καὶ διακόψαντες τὸν μοχλόν
 ἐξήλθον οὐ πολλοί (αἰσθησὶς γὰρ ταχεῖα ἐπεγένετο), ἄλλοι
 δὲ ἄλλῃ τῆς πόλεως σποράδες ἀπώλλυντο. τὸ δὲ πλείστον 5
 20 καὶ ὅσον μάλιστα ἦν ξυνεστραμμένον ἐσπίπτουσιν ἐς οἶκημα
 μέγα, ὃ ἦν τοῦ τείχους καὶ αἱ θύραι ἀνεωγμέναι ἔτυχον
 αὐτοῦ, οἰόμενοι πύλας τὰς θύρας τοῦ οἰκήματος εἶναι καὶ
 ἄντικρυς δίοδον ἐς τὸ ἔξω. ὁρῶντες δὲ αὐτοὺς οἱ Πλαταιῆς 6
 ἀπειλημμένους ἐβουλεύοντο εἴτε κατακαύσωσιν ὥσπερ ἔχου-
 25 σιν, ἐμπρήσαντες τὸ οἶκημα, εἴτε τι ἄλλο χρήσονται. τέλος 7
 δὲ οὗτοί τε καὶ ὅσοι ἄλλοι τῶν Θηβαίων περιῆσαν κατὰ
 τὴν πόλιν πλανώμενοι, ξυνέβησαν τοῖς Πλαταιεῦσι παρα-
 δοῦναι σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὰ ὄπλα χρήσασθαι ὅτι ἂν
 βούλωνται. οἱ μὲν δὴ ἐν τῇ Πλαταίᾳ οὕτως ἐπεπράγασαν· 8

6 ἔφυγον A B E F

γμέναι μόναι A B E F

14 δὲ] τε A B E F

αἱ add. πλησίον A B E F

καύσουσι F¹ : καύσωσιν C E

10 οἱ om. A

13 ἐξοδὸν εἶναι ἔτι A :

19 σποράδην A B E F

23 οἱ Πλαταιῆς αὐτοὺς A E F

25 χρήσονται F¹ G

δὲ] τε A B E F

ἔτι A : ἔτι ἐξοδὸν εἶναι B E F

suprascr. G¹

24 κατα-

28 τε om. A B E F

11 ἀνεφ-

21 post

24 κατα-

28 τε om. A B E F

Jan. 3

5 οἱ δ' ἄλλοι Θηβαῖοι, οὓς ἔδει ἔτι τῆς νυκτὸς παραγενέσθαι
 πανστρατιᾷ, εἴ τι ἄρα μὴ προχωροίη τοῖς ἐσεληλυθόσι, τῆς
 ἀγγελίας ἅμα καθ' ὁδὸν αὐτοῖς ῥηθείσης περὶ τῶν γεγενη-
 2 μένων ἐπεβοήθουν. ἀπέχει δὲ ἡ Πλάταια τῶν Θηβῶν
 σταδίου ἐβδομήκοντα, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ γενόμενον τῆς νυκτὸς 5
 ἐποίησε βραδύτερον αὐτοὺς ἐλθεῖν· ὁ γὰρ Ἀσωπὸς ποταμὸς
 3 ἑρρὺν μέγας καὶ οὐ ῥαδίως διαβατὸς ἦν. πορευόμενοί τε
 ἐν ὑετῷ καὶ τὸν ποταμὸν μόλις διαβάντες ὕστερον παρ-
 εγένοντο, ἤδη τῶν ἀνδρῶν τῶν μὲν διεφθαρμένων, τῶν δὲ
 4 ζώντων ἐχομένων. ὥς δ' ἦσθοντο οἱ Θηβαῖοι τὸ γεγενη- 10
 μένον, ἐπεβούλευον τοῖς ἔξω τῆς πόλεως τῶν Πλαταιῶν·
 ἦσαν γὰρ καὶ ἄνθρωποι κατὰ τοὺς ἀγροὺς καὶ κατασκευή,
 οἷα ἀπροσδοκῆτου κακοῦ ἐν εἰρήνῃ γενομένου· ἐβούλουντο
 γὰρ σφίσιν, εἴ τινα λάβοιεν, ὑπάρχειν ἀντὶ τῶν ἔνδον, ἣν
 ἄρα τύχῳσί τινας ἐζωγρημένοι. καὶ οἱ μὲν ταῦτα διανοοῦντο, 15
 5 οἱ δὲ Πλαταιῆς ἔτι διαβουλευομένων αὐτῶν ὑποτοπήσαντες
 τοιοῦτόν τι ἔσεσθαι καὶ δείσαντες περὶ τοῖς ἔξω κήρυκα
 ἐξέπεμψαν παρὰ τοὺς Θηβαίους, λέγοντες ὅτι οὔτε τὰ πεποιη-
 μένα ὅσια δράσειαν ἐν σπονδαῖς σφῶν πειράσαντες κατα-
 λαβεῖν τὴν πόλιν, τά τε ἔξω ἔλεγον αὐτοῖς μὴ ἀδικεῖν· εἰ 20
 δὲ μή, καὶ αὐτοὶ ἔφασαν αὐτῶν τοὺς ἀνδρας ἀποκτενεῖν οὓς
 ἔχουσι ζῶντας· ἀναχωρησάντων δὲ πάλιν ἐκ τῆς γῆς
 6 ἀποδώσειν αὐτοῖς τοὺς ἀνδρας. Θηβαῖοι μὲν ταῦτα λέγουσι
 καὶ ἐπομόσαι φασὶν αὐτούς· Πλαταιῆς δ' οὐχ ὁμολογοῦσι
 τοὺς ἀνδρας εὐθὺς ὑποσχέσθαι ἀποδώσειν, ἀλλὰ λόγων 25
 πρῶτον γενομένων ἦν τι ξυμβαίνωσι, καὶ ἐπομόσαι οὐ φασιν.
 7 ἐκ δ' οὖν τῆς γῆς ἀνεχώρησαν οἱ Θηβαῖοι οὐδὲν ἀδικήσαντες·
 οἱ δὲ Πλαταιῆς ἐπειδὴ τὰ ἐκ τῆς χώρας κατὰ τάχος ἐσεκο-
 μίσαντο, ἀπέκτειναν τοὺς ἀνδρας εὐθὺς. ἦσαν δὲ ὀγδοήκοντα
 καὶ ἑκατὸν οἱ ληφθέντες, καὶ Εὐρύμαχος εἷς αὐτῶν ἦν, πρὸς 30
 6 ὃν ἔπραξαν οἱ προδιδόντες. τοῦτο δὲ ποιήσαντες ἔς τε τὰς

2 προχωροίη A B E F
 δοκῆτου add. τοῦ Bredow
 30 εἷς om. C G

4 ἐβοήθουν C G
 19 ὁσίως A B E F

13 post ἀπροσ-
 πειραθέντες A B E F

Ἀθήνας ἄγγελον ἔπεμπον καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδωσαν τοῖς Θηβαίοις, τὰ τε ἐν τῇ πόλει καθίσταντο πρὸς τὰ παρόντα ἣ ἑδόκει αὐτοῖς. τοῖς δ' Ἀθηναίοις ἠγγέλθη 2 εὐθὺς τὰ περὶ τῶν Πλαταιῶν γεγενημένα, καὶ Βοιωτῶν τε 5 παραχρῆμα ξυνέλαβον ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ ἐς τὴν Πλάταιαν ἔπεμψαν κήρυκα, κελεύοντες εἰπεῖν μηδὲν νεώτερον ποιεῖν περὶ τῶν ἀνδρῶν οὓς ἔχουσι Θηβαίων, πρὶν ἂν τι καὶ αὐτοὶ βουλευσώσι περὶ αὐτῶν· οὐ γὰρ ἠγγέλθη αὐτοῖς ὅτι 3 τεθυνηκότες εἶεν. ἅμα γὰρ τῇ ἐσόδῳ γιγνομένη τῶν Θηβαίων 10 ὁ πρῶτος ἄγγελος ἐξῆι, ὁ δὲ δεύτερος ἄρτι νενικημένων τε καὶ ξυνειλημμένων· καὶ τῶν ὕστερον οὐδὲν ἤδεσαν. οὕτω δὴ οὐκ εἰδότες οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέστελλον· ὁ δὲ κήρυξ ἀφικό- μενος ἤνρε τοὺς ἀνδρας διεφθαρμένους. καὶ μετὰ ταῦτα οἱ 4 Ἀθηναῖοι στρατεύσαντες ἐς Πλάταιαν σῆτόν τε ἐσήγαγον 15 καὶ φρουροὺς ἐγκατέλιπον, τῶν τε ἀνθρώπων τοὺς ἀχρειοτά- τοὺς ξὺν γυναιξὶ καὶ παισὶν ἐξεκόμισαν.

Γεγενημένου δὲ τοῦ ἐν Πλαταιαῖς ἔργου καὶ λελυμένων 7 λαμπρῶς τῶν σπονδῶν οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο ὥς πολεμήσουσιν. παρεσκευάζοντο δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ 20 οἱ ξύμμαχοι, πρεσβείας τε μέλλοντες πέμπειν παρὰ βασιλέα καὶ ἄλλοσε πρὸς τοὺς βαρβάρους, εἴ ποθέν τινα ὠφελίαν ἤλπιζον ἐκάτεροι προσλήψεσθαι, πόλεις τε ξυμμαχίδας ποιούμενοι ὅσαι ἦσαν ἐκτὸς τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως. καὶ 2 Λακεδαιμονίοις μὲν πρὸς ταῖς αὐτοῦ ὑπαρχούσαις ἐξ Ἰταλίας 25 καὶ Σικελίας τοῖς τὰκείνων ἐλομένοις ναῦς ἐπετάχθη ποιεῖσθαι κατὰ μέγεθος τῶν πόλεων, ὥς ἐς τὸν πάντα ὀριθμὸν πεντα- κοσίων νεῶν ἐσομένων, καὶ ἀργύριον ῥῆτόν ἐτοιμάζειν, τὰ τε ἄλλα ἡσυχάζοντας καὶ Ἀθηναίους δεχομένους μιᾷ νηὶ ἕως ἂν ταῦτα παρασκευασθῇ. Ἀθηναῖοι δὲ τὴν τε ὑπάρ- 3 30 χουσαν ξυμμαχίαν ἐξήταζον καὶ ἐς τὰ περὶ Πελοπόννησον

6 post κελεύοντες add. αὐτοῖς C G

19 post καὶ add. of A B E F [G]

20 post ξύμμαχοι add. αὐτῶν A B E F [G]

21 πρὸς] ἐς A B E F [G]

25 ἐπετάχθη recc.: ἐπετάχθησαν codd.: ἐπετάχθη σ' (διακοσίας) Herbst

μᾶλλον χωρία ἐπρεσβεύοντο, Κέρκυραν καὶ Κεφαλληνίαν καὶ Ἀκαρνᾶνας καὶ Ζάκυνθον, ὁρῶντες, εἰ σφίσι φίλια ταῦτ' εἶη βεβαίως, πέριξ τὴν Πελοπόννησον καταπολεμήσουσιν.

- 8 ὀλίγον τε ἐπενόουν οὐδὲν ἀμφοτέροι, ἀλλ' ἔρρωντο ἐς τὸν πόλεμον οὐκ ἀπεικότως· ἀρχόμενοι γὰρ πάντες ὁξύτερον 5 ἀντιλαμβάνονται, τότε δὲ καὶ νεότης πολλὴ μὲν οὔσα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, πολλὴ δ' ἐν ταῖς Ἀθήναις οὐκ ἀκουσίως ὑπὸ ἀπειρίας ἤπτετο τοῦ πολέμου, ἣ τε ἄλλη Ἑλλὰς ἅπασα
- 2 μετέωρος ἦν ξυνιουσῶν τῶν πρώτων πόλεων. καὶ πολλὰ μὲν λόγια ἐλέγετο, πολλὰ δὲ χρησμολόγοι ἦδον ἐν τε τοῖς 10
- 3 μέλλουσι πολεμήσειν καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν. ἔτι δὲ Δῆλος ἐκινήθη ὀλίγον πρὸ τούτων, πρότερον οὐπω σεισθεῖσα ἀφ' οὗ Ἑλληνες μέμνηται· ἐλέγετο δὲ καὶ ἐδόκει ἐπὶ τοῖς μέλλουσι γενήσεσθαι σημῆναι. εἴ τέ τι ἄλλο τοιουτότροπον
- 4 ξυνέβη γενέσθαι, πάντα ἀνεζητείτο. ἣ δὲ εὐνοια παρὰ 15 πολὺ ἐποίει τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἄλλως τε καὶ προειπόντων ὅτι τὴν Ἑλλάδα ἐλευθεροῦσιν. ἔρρωτό τε πᾶς καὶ ἰδιώτης καὶ πόλις εἴ τι δύναιτο καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ξυνεπιλαμβάνειν αὐτοῖς· ἐν τούτῳ τε κεκωλύσθαι ἐδόκει ἐκάστῳ τὰ πράγματα ᾧ μὴ τις αὐτὸς παρέσται. 20
- 5 οὕτως (ἐν) ὀργῇ εἶχον οἱ πλείους τοὺς Ἀθηναίους, οἱ μὲν τῆς ἀρχῆς ἀπολυθῆναι βουλόμενοι, οἱ δὲ μὴ ἀρχθῶσι φοβούμενοι.

- 9 Παρασκευῇ μὲν οὖν καὶ γνώμῃ τοιαύτῃ ὥρμητο, πόλεις δὲ ἑκάτεροι τάσδε ἔχοντες ξυμμάχους ἐς τὸν πόλεμον καθί- 25 σταντο. Λακεδαιμονίων μὲν οἷδε ξύμμαχοι. Πελοποννήσιοι μὲν οἱ ἐντὸς Ἰσθμοῦ πάντες πλὴν Ἀργείων καὶ Ἀχαιῶν (τούτοις δὲ ἐς ἀμφοτέρους φιλία ἦν· Πελληνῆς δὲ Ἀχαιῶν μόνον ξυνεπολέμουσι τὸ πρῶτον, ἔπειτα δὲ ὕστερον καὶ ἅπαντες), ἔξω δὲ Πελοποννήσου Μεγαρῆς, Βοιωτοί, Λοκροί, 30
- 3 Φωκῆς, Ἀμπρακιῶται, Λευκάδιοι, Ἀνακτόριοι. τούτων ναυ-

6 δὲ Haacke : δὴ codd.

ABEF
ABEF

21 ἐν add. Stephanus

8 πᾶσα ABEF

30 φωκῆς λοκροὶ βοιωτοί

10 ἐλέγοντο

τικὸν παρείχοντο Κορίνθιοι, Μεγαρήϊς, Σικυώνιοι, Πελληνῆς,
 Ἡλείοι, Ἀμπρακιῶται, Λευκάδιοι, ἱππέας δὲ Βοιωτοί, Φωκῆς,
 Λοκροί· αἱ δ' ἄλλαι πόλεις πεζὸν παρείχον. αὕτη μὲν
 Λακεδαιμονίων ξυμμαχία· Ἀθηναίων δὲ Χῖοι, Λέσβιοι, 4
 5 Πλαταιῆς, Μεσσήνιοι οἱ ἐν Ναυπάκτῳ, Ἀκαρνάνων οἱ
 πλείους, Κερκυραῖοι, Ζακύνθιοι, καὶ ἄλλαι πόλεις αἱ ὑποτε- *trubula*
 λεῖς οὔσαι ἐν ἔθνεσι τοσοῖσδε, Καρία ἡ ἐπὶ θαλάσσῃ, Δωριῆς
 Καρσὶ πρόσοικοι, Ἰωνία, Ἑλλήσποιντος, τὰ ἐπὶ Θράκης,
 ἰήσοι ὅσαι ἐντὸς Πελοποννήσου καὶ Κρήτης πρὸς ἥλιον
 10 ἀνίσχοντα, πᾶσαι αἱ Κυκλάδες πλὴν Μήλου καὶ Θήρας.
 τούτων ναυτικὸν παρείχοντο Χῖοι, Λέσβιοι, Κερκυραῖοι, οἱ 5
 δ' ἄλλοι πεζὸν καὶ χρήματα. ξυμμαχία μὲν αὕτη ἐκατέρων 6
 καὶ παρασκευὴ ἐς τὸν πόλεμον ἦν.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι μετὰ τὰ ἐν Πλαταιαῖς εὐθὺς περι- 10
 15 ἡγγέλλον κατὰ τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν ἔξω ξυμμαχίδα
 στρατιὰν παρασκευάζεσθαι ταῖς πόλεσι τά τε ἐπιτήδεια οἷα
 εἰκὸς ἐπὶ ἔξοδον ἐκδημον ἔχειν, ὥς ἐσβαλοῦντες ἐς τὴν
 Ἀττικὴν. ἐπειδὴ δὲ ἐκάστοις ἐτοῖμα γίγνοιτο, κατὰ τὸν 2
 χρόνον τὸν εἰρημένον ξυνῆσαν τὰ δύο μέρη ἀπὸ πόλεως
 20 ἐκάστης ἐς τὸν Ἰσθμόν. καὶ ἐπειδὴ πᾶν τὸ στράτευμα 3
 ξυνειλεγμένον ἦν, Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαι-
 μονίων, ὅσπερ ἡγεῖτο τῆς ἐξόδου ταύτης, ξυγκαλέσας τοὺς
 στρατηγοὺς τῶν πόλεων πασῶν καὶ τοὺς μάλιστα ἐν τέλει
 καὶ ἀξιολογωτάτους παρήνει τοιάδε.

25 Ἄνδρες Πελοποννήσιοι καὶ ξύμμαχοι, καὶ οἱ πατέρες II
 ἡμῶν πολλὰς στρατείας καὶ ἐν αὐτῇ Πελοποννήσῳ καὶ ἔξω
 ἐποιήσαντο, καὶ ἡμῶν αὐτῶν οἱ πρεσβύτεροι οὐκ ἄπειροι
 πολέμων εἰσὶν· ὅμως δὲ τῇσδε οὐπω μείζονα παρασκευὴν
 ἔχοντες ἐξήλθομεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πόλιν δυνατωτάτην νῦν

3 μὲν C [G]: om. cett. 10 post αἱ add. ἄλλαι A B E F [G]
 15 ξυμμαχίαν A B E F 24 ἀξιωτάτους C (ω ex o c) G παρήνει
 Sintenis: παρῆναι codd. post τοιάδε add. ἔλεξεν codd., del.
 Sintenis 25 post prius καὶ add. οἱ A B E F G alterum καὶ
 om. A B E F 27 αὐτῶν ἡμῶν A B E F

- ἐρχόμεθα καὶ αὐτοὶ πλείστοι καὶ ἄριστοι στρατεύοντες.
2. δίκαιον οὖν ἡμᾶς μήτε τῶν πατέρων χείρους φαίνεσθαι μήτε
 ἡμῶν αὐτῶν τῆς δόξης ἐνδεεστέρους. ἡ γὰρ Ἑλλὰς πᾶσα
 τῇδε τῇ ὀρμῇ ἐπῆρται καὶ προσέχει τὴν γνώμην, εὖνοιαν
 ἔχουσα διὰ τὸ Ἀθηναίων ἔχθος πρᾶξαι ἡμᾶς ἃ ἐπινοοῦμεν. 5
- 3 οὐκουν χρή, εἴ τφ καὶ δοκοῦμεν πλήθει ἐπιέναι καὶ ἀσφάλεια
 πολλὴ εἶναι μὴ ἂν ἐλθεῖν τοὺς ἐναντίους ἡμῖν διὰ μάχης,
 τούτων ἔνεκα ἀμελέστερόν τι παρεσκευασμένους χωρεῖν,
 ἀλλὰ καὶ πόλεως ἐκάστης ἡγεμόνα καὶ στρατιώτην τὸ καθ'
- 4 αὐτὸν αἰεὶ προσδέχεσθαι ἐς κίνδυνόν τινα ἥξειν. ἄδηλα 10
 γὰρ τὰ τῶν πολέμων, καὶ ἐξ ὀλίγου τὰ πολλὰ καὶ δι' ὀργῆς
 αἱ ἐπιχειρήσεις γίνονται· πολλάκις τε τὸ ἔλασπον πλήθος
 δεδιὸς ἄμεινον ἡμύνετο τοὺς πλέονας διὰ τὸ καταφρονοῦντας
- 5 ἀπαρασκεύους γενέσθαι. χρή δὲ αἰεὶ ἐν τῇ πολεμῷ τῇ μὲν
 γνώμῃ θαρσαλέους στρατεύειν, τῷ δ' ἔργῳ δεδιότας παρε- 15
 σκευάσθαι· οὕτω γὰρ πρὸς τε τὸ ἐπιέναι τοῖς ἐναντίοις
 εὐψυχότατοι ἂν εἴεν πρὸς τε τὸ ἐπιχειρεῖσθαι ἀσφαλέ-
- 6 στατοι. ἡμεῖς δὲ οὐδ' ἐπὶ ἀδύνατον ἀμύνεσθαι οὕτω πόλιν
 ἐρχόμεθα, ἀλλὰ τοῖς πᾶσιν ἄριστα παρεσκευασμένην, ὥστε
 χρή καὶ πάννυ ἐλπίζειν διὰ μάχης ἵεναι αὐτούς, εἰ μὴ καὶ 20
 νῦν ὥρμηται ἐν ᾧ οὐπω πάρεσμεν, ἀλλ' ὅταν ἐν τῇ γῇ
- 7 ὀρώσιν ἡμᾶς δηοῦντάς τε καὶ τὰ κείνων φθείροντας. πᾶσι
 γὰρ ἐν τοῖς ὅμμασι καὶ ἐν τῷ παραντίκῳ ὀρᾶν πάσχοντάς τι
 ἄηθες ὀργὴν προσπίπτει· καὶ οἱ λογισμῷ ἐλάχιστοι χρώμενοι
- 8 θυμῷ πλείστα ἐς ἔργον καθίστανται. Ἀθηναίους δὲ καὶ 25
 πλέον τι τῶν ἄλλων εἰκὸς τοῦτο δρᾶσαι, οἳ ἄρχειν τε τῶν
 ἄλλων ἀξιοῦσι καὶ ἐπιόντες τὴν τῶν πέλας δηοῦν μᾶλλον ἢ
- 9 τὴν αὐτῶν ὀρᾶν. ὥς οὖν ἐπὶ τοσαύτην πόλιν στρατεύοντες
 καὶ μεγίστην δόξαν οἰσόμενοι τοῖς τε προγόνοις καὶ ἡμῖν
 αὐτοῖς ἐπ' ἀμφοτέρα ἐκ τῶν ἀποβαινόντων, ἔπεισθ' ὅπῃ ἂν 30
 τις ἡγήται, κόσμον καὶ φυλακὴν περὶ παντὸς ποιούμενοι καὶ

6 ἀσφάλεια πολλὴ recs.: ἀσφαλεία πολλῇ codd. 8 τούτων C
 suprascr. G: τούτου cett. 15 παρεσκευάσθαι C (prius e ex a c):
 παρασκευάζεσθαι cett. 28 ἐαυτῶν A B E F [G]

τὰ παραγγελλόμενα ὀξέως δεχόμενοι· κάλλιστον γὰρ τόδε καὶ ἀσφαλέστατον, πολλοὺς ὄντας ἐνὶ κόσμῳ χρωμένους φαίνεσθαι.

Τοσαῦτα εἰπὼν καὶ διαλύσας τὸν ζύλλογον ὁ Ἀρχίδαμος 12
5 Μελήσιππον πρῶτον ἀποστέλλει ἐς τὰς Ἀθήνας τὸν Δια-
κρίτου ἄνδρα Σπαρτιάτην, εἴ τι ἄρα μᾶλλον ἐνδοῖεν οἱ
Ἀθηναῖοι ὁρῶντες σφᾶς ἤδη ἐν ὁδῷ ὄντας. οἱ δὲ οὐ 2
προσεδέξαντο αὐτὸν ἐς τὴν πόλιν οὐδ' ἐπὶ τὸ κοινόν· ἦν
γὰρ Περικλέους γνώμη πρότερον νενικηκυῖα κήρυκα καὶ
10 πρεσβείαν μὴ προσδέχεσθαι Λακεδαιμονίων ἐξεστρατευ-
μένων· ἀποπέμπουσιν οὖν αὐτὸν πρὶν ἀκοῦσαι καὶ ἐκέλευον
ἐκτὸς ὅρων εἶναι αὐθημερόν, τό τε λοιπὸν ἀναχωρήσαντας
ἐπὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἦν τι βούλωται, πρεσβεύεσθαι.
ζυμπέμπουσί τε τῷ Μελησίππῳ ἀγωγούς, ὅπως μηδεὶν
15 ξυγγένηται. ὁ δ' ἐπειδὴ ἐπὶ τοῖς ὁρίοις ἐγένετο καὶ ἔμελλε 3
διαλύσεσθαι, τοσούδε εἰπὼν ἐπορεύετο ὅτι· ἦδε ἡ ἡμέρα τοῖς
Ἑλλησι μεγάλων κακῶν ἄρξει. ὥς δὲ ἀφίκετο ἐς τὸ 4
στρατόπεδον καὶ ἔγνω ὁ Ἀρχίδαμος ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι οὐδέν
πω ἐνδῶσόνουσιν, οὕτω δὴ ἄρας τῷ στρατῷ προνχῶρει ἐς τὴν
20 γῆν αὐτῶν. Βοιωτοὶ δὲ μέρος (μὲν) τὸ σφέτερον καὶ τοὺς 5
ἰππέας παρείχοντο Πελοποννησίοις ξυστρατεύειν, τοῖς (δὲ)
λειπομένοις ἐς Πλάταιαν ἐλθόντες τὴν γῆν ἐδῆρυν.

Ἔτι δὲ τῶν Πελοποννησίων ξυλλεγομένων τε ἐς τὸν 13
Ἴσθμὸν καὶ ἐν ὁδῷ ὄντων, πρὶν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀττικὴν,
25 Περικλῆς ὁ Ξανθίππου στρατηγὸς ὢν Ἀθηναίων δέκατος
αὐτός, ὥς ἔγνω τὴν ἐσβολὴν ἐσομένην, ὑποτοπήσας, ὅτι
Ἀρχίδαμος αὐτῷ ξένος ὢν ἐτύγχανε, μὴ πολλάκις ἢ αὐτὸς
ἰδίᾳ βουλόμενος χαρίζεσθαι τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ παραλίπη καὶ
μὴ δηώσῃ, ἣ καὶ Λακεδαιμονίων κελευσάντων ἐπὶ διαβολῇ
30 τῇ ἑαυτοῦ γένηται τοῦτο, ὥσπερ καὶ τὰ ἄγῃ ἐλαύνειν προεῖ-
πον ἕνεκα ἐκείνου, προηγόρευε τοῖς Ἀθηναίοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ

7 ἤδη σφᾶς A B E F 10 δέχεσθαι C
αὐτὸν C G 30 ἑαυτοῦ] αὐτοῦ A B E F

THVS.

11 post ἐκέλευον add.

- ὅτι Ἀρχίδαμος μὲν οἱ ξένος εἴη, οὐ μέντοι ἐπὶ κακῷ γε τῆς
 πόλεως γένοιτο, τοὺς δὲ ἀγροὺς τοὺς ἑαυτοῦ καὶ οἰκίας ἦν
 ἄρα μὴ δηλώσωσιν οἱ πολέμιοι ὥσπερ καὶ τὰ τῶν ἄλλων,
 ἀφήσιν αὐτὰ δημόσια εἶναι καὶ μηδεμίαν οἱ ὑποψίαν κατὰ
 2 ταῦτα γίνεσθαι. παρῆναι δὲ καὶ περὶ τῶν παρόντων ἅπερ 5
 καὶ πρότερον, παρασκευάζεσθαι τε ἐς τὸν πόλεμον καὶ τὰ ἐκ
 τῶν ἀγρῶν ἐσκομίζεσθαι, ἐς τε μάχην μὴ ἐπεξίέναι, ἀλλὰ
 τὴν πόλιν ἐσελθόντας φυλάσσειν, καὶ τὸ ναυτικόν, ἥπερ
 ἰσχύουσιν, ἐξαρτύεσθαι, τὰ τε τῶν ξυμμάχων διὰ χειρὸς
 ἔχειν, λέγων τὴν ἰσχὺν αὐτοῖς ἀπὸ τούτων εἶναι τῶν χρη- 10
 μάτων τῆς προσόδου, τὰ δὲ πολλὰ τοῦ πολέμου γνώμη καὶ
 3 χρημάτων περιουσίᾳ κρατεῖσθαι. θαρσεῖν τε ἐκέλευε προσ-
 ιόντων μὲν ἐξακοσίων ταλάντων ὥς ἐπὶ τὸ πολὺ φόρου
 κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τῶν ξυμμάχων τῇ πόλει ἄνευ τῆς ἄλλης
 προσόδου, ὑπαρχόντων δὲ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἔτι τότε ἀργυρίου 15
 ἐπισήμου ἑξακισχιλίων ταλάντων (τὰ γὰρ πλείστα τριακο-
 σίων ἀποδέοντα μύρια ἐγένετο, ἀφ' ὧν ἐς τε τὰ προπύλαια
 τῆς ἀκροπόλεως καὶ τὰλλα οἰκοδομήματα καὶ ἐς Ποτεΐδαιαν
 4 ἀπανηλώθη), χωρὶς δὲ χρυσίου ἀσήμου καὶ ἀργυρίου ἐν τε *uncoin*
 ἀναθήμασιν ἰδίοις καὶ δημοσίοις καὶ ὅσα ἱερὰ σκευὴ περὶ 20
 τε τὰς πομπὰς καὶ τοὺς ἀγῶνας καὶ σκῦλα Μηδικὰ καὶ εἴ τι *spoils*
 τοιοντότροπον, οὐκ ἐλάσσονος [ἦν] ἢ πεντακοσίων ταλάντων.
 5 ἔτι δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν ἄλλων ἱερῶν προσετίθει χρήματα οὐκ
 ὀλίγα, οἷς χρῆσεσθαι αὐτοὺς, καὶ ἦν πάννυ ἐξείργωνται
 πάντων, καὶ αὐτῆς τῆς θεοῦ τοῖς περικειμένοις χρυσοῖς 25
 ἀπέφαινε δ' ἔχον τὸ ἄγαλμα τεσσαράκοντα τάλαντα σταθμὸν
 χρυσίου ἀπέφθον, καὶ περιαιρετὸν εἶναι ἅπαν. χρησαμένους
 τε ἐπὶ σωτηρίᾳ ἔφη χρῆναι μὴ ἐλάσσω ἀντικαταστήσαι
 6 πάλιν. χρήμασι μὲν οὖν οὕτως ἐθάρσυνεν αὐτοὺς, ὅπλι-
 τας δὲ τρισχιλίους καὶ μυρίους εἶναι ἄνευ τῶν ἐν τοῖς 30
 φρουρίοις καὶ τῶν παρ' ἑπαλξιν ἑξακισχιλίων καὶ μυρίων.
 7 τοσοῦτοι γὰρ ἐφύλασσαν τὸ πρῶτον ὅποτε οἱ πολέμιοι

ἐσβάλοιεν, ἀπό τε τῶν πρεσβυτάτων καὶ τῶν νεωτάτων,
καὶ μετοίκων ὅσοι ὀπλῖται ἦσαν. τοῦ τε γὰρ Φαληρικοῦ
τείχους στάδιοι ἦσαν πέντε καὶ τριάκοντα πρὸς τὸν κύκλον
τοῦ ἄστεως, καὶ αὐτοῦ τοῦ κύκλου τὸ φυλασσόμενον τρεῖς
5 καὶ τεσσαράκοντα (ἔστι δὲ αὐτοῦ ὃ καὶ ἀφύλακτον ἦν, τὸ
μεταξὺ τοῦ τε μακροῦ καὶ τοῦ Φαληρικοῦ), τὰ δὲ μακρὰ
τείχη πρὸς τὸν Πειραιᾶ τεσσαράκοντα σταδίων, ὧν τὸ
ἔξωθεν ἐτηρεῖτο· καὶ τοῦ Πειραιῶς ξὺν Μουνιχίᾳ ἐξήκοιτα
μὲν σταδίων ὁ ἅπας περίβολος, τὸ δ' ἐν φυλακῇ ὃν ἤμισυ
10 τούτου. ἱππέας δὲ ἀπέφαινε διακοσίους καὶ χιλίους ξὺν 8
ἵπποτοξόταις, ἑξακοσίους δὲ καὶ χιλίους τοξότας, καὶ τριή-
ρεις τὰς πλωίμους τριακοσίας. ταῦτα γὰρ ὑπῆρχεν Ἀθη- 9
ναίοις καὶ οὐκ ἐλάσσω ἕκαστα τούτων, ὅτε ἡ ἐσβολὴ τὸ
πρῶτον ἔμελλε Πελοποννησίων ἔσεσθαι καὶ ἐς τὸν πόλεμον
15 καθίσταντο. ἔλεγε δὲ καὶ ἄλλα οἷάπερ εἰώθει Περικλῆς
ἐς ἀπόδειξιν τοῦ περιέσεσθαι τῷ πολέμῳ.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἀνεπείθοντό τε καὶ ἐσεκομί- 14
ζοντο ἐκ τῶν ἀγρῶν παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τὴν ἄλλην
κατασκευὴν ἢ κατ' οἶκον ἐχρῶντο, καὶ αὐτῶν τῶν οἰκιῶν
20 καθαιροῦντες τὴν ξύλῳσιν· πρόβατα δὲ καὶ ὑπόζυγια ἐς τὴν
Εὐβοίαν διεπέμψαντο καὶ ἐς τὰς νήσους τὰς ἐπικειμένας.
χαλεπῶς δὲ αὐτοῖς διὰ τὸ αἰεὶ εἰωθέναι τοὺς πολλοὺς ἐν τοῖς 2
ἀγροῖς διαιτᾶσθαι ἡ ἀνάστασις ἐγίνετο. ξυνεβεβήκει δὲ 15
ἀπὸ τοῦ πάνυ ἀρχαίου ἐτέρων μᾶλλον Ἀθηναίοις τοῦτο.
25 ἐπὶ γὰρ Κέκροπος καὶ τῶν πρώτων βασιλέων ἡ Ἀττικὴ ἐς
Θησέα αἰεὶ κατὰ πόλεις ᾤκειτο πρυτανεῖά τε ἐχούσας καὶ
ἄρχοντας, καὶ ὅποτε μὴ τι δείσειαν, οὐ ξυνῆσαν βουλευσό-
μενοι ὥς τὸν βασιλέα, ἀλλ' αὐτοὶ ἕκαστοι ἐπολίτευον καὶ
ἐβουλευόντο· καὶ τινας καὶ ἐπολέμησάν ποτε αὐτῶν, ὥσπερ
30 καὶ Ἐλευσίνιοι μετ' Εὐμόλπου πρὸς Ἐρεχθεά. ἐπειδὴ δὲ 2
Θησεὺς ἐβασίλευσε, γενόμενος μετὰ τοῦ ξυνητοῦ καὶ δυνατὸς

21 ἐς om. C G
codd.

26 τε om. C G
28 ἐπολιτεύοντο A B E F M

ἐχούσας Bloomfield : ἐχουσα
30 καὶ om. C G

Note. The legends mythical figs as real people. 8*

τά τε ἄλλα διεκόσμησε τὴν χώραν καὶ καταλύσας τῶν
 ἄλλων πόλεων τά τε βουλευτήρια καὶ τὰς ἀρχὰς ἐς τὴν νῦν
 πόλιν οὖσαν, ἐν βουλευτήριον ἀποδείξας καὶ πρυτανεῖον,
 ξυνώκισε πάντας, καὶ νεμομένους τὰ αὐτῶν ἐκάστους ἅπερ
 καὶ πρὸ τοῦ ἡνάγκασε μιᾷ πόλει ταύτῃ χρῆσθαι, ἣ ἀπάντων 5
 ἤδη ξυντελούντων ἐς αὐτὴν μεγάλη γενομένη παρεδόθη ὑπὸ
 Θησέως τοῖς ἔπειτα· καὶ ξυνοίκια ἐξ ἐκείνου Ἀθηναῖοι ἔτι
 3 καὶ νῦν τῇ θεῷ ἑορτὴν δημοτελῆ ποιοῦσιν. τὸ δὲ πρὸ τοῦ
 ἢ ἀκρόπολις ἢ νῦν οὖσα πόλις ἦν, καὶ τὸ ὑπ' αὐτὴν πρὸς
 4 νότον μάλιστα τετραμμένον. τεκμήριον δέ· τὰ γὰρ ἱερὰ 10
 ἐν αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει† καὶ ἄλλων θεῶν ἐστὶ καὶ τὰ ἔξω
 πρὸς τοῦτο τὸ μέρος τῆς πόλεως μᾶλλον ἴδρυται, τό τε τοῦ
 Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου καὶ τὸ Πύθιον καὶ τὸ τῆς Γῆς καὶ τὸ
 <τοῦ> ἐν Λίμναις Διονύσου, ᾧ τὰ ἀρχαιότερα Διονύσια [τῇ
 δωδεκάτῃ] ποιεῖται ἐν μηνὶ Ἀνθεστηριῶνι, ὥσπερ καὶ οἱ ἀπ' 15
 Ἀθηναίων Ἰῶνες ἔτι καὶ νῦν νομίζουσιν. ἴδρυται δὲ καὶ
 5 ἄλλα ἱερὰ ταύτῃ ἀρχαῖα. καὶ τῇ κρήνῃ τῇ νῦν μὲν τῶν
 τυράννων οὕτως σκευασάντων Ἐννεακρούνη καλουμένη, τὸ δὲ
 πάλαι φανερῶν τῶν πηγῶν οὖσῶν Καλλιρρόῃ ὠνομασμένη,
 ἐκείνοί τε ἐγγὺς οὖσῃ τὰ πλείστου ἄξια ἐχρῶντο, καὶ νῦν 20
 ἔτι ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου πρό τε γαμικῶν καὶ ἐς ἄλλα τῶν ἱερῶν
 6 νομίζεται τῷ ὕδατι χρῆσθαι· καλεῖται δὲ διὰ τὴν παλαιὰν
 ταύτῃ κατοίκησιν καὶ ἡ ἀκρόπολις μέχρι τοῦδε ἔτι ὑπ' Ἀθη-
 16 ναίων πόλις. τῇ τε οὖν ἐπὶ πολὺ κατὰ τὴν χώραν αὐτονόμῃ
 οἰκῇσιν μετεῖχον οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ἐπειδὴ ξυνφκίσθησαν, διὰ 25
 τὸ ἔθος ἐν τοῖς ἀγροῖς ὅμως οἱ πλείους τῶν τε ἀρχαίων καὶ
 τῶν ὕστερον μέχρι τοῦδε τοῦ πολέμου γενόμενοί τε καὶ
 οἰκήσαντες οὐ ῥαδίως πανοικεσία τὰς μεταναστάσεις ἐποι-

1 χώραν] πόλιν G M 8 τοῦτου A B E F M 11 post ἀκρο-
 πόλει lacunam statuit Classen, qui καὶ τὰ τῆς Ἀθηνᾶς addidit 14 τοῦ
 add. Cobet τῇ δωδεκάτῃ secl. Torstrik 18 σκευασάντων]
 κελευσάντων C G 20 ἐκείνοί Bekker; ἐκείνη codd. 24 δ' οὖν
 Krüger 25 μετεῖχον vix sanum, secl. Driessen 26 τε om.
 A B E F M [G] 28 πανοικεσία in codd. post πολέμου legitur: transp.
 Lipsius ἀναστάσεις C

οὔντο, ἄλλως τε καὶ ἄρτι ἀνειληφότες τὰς κατασκευὰς μετὰ
τὰ Μηδικά· ἐβαρύνοντο δὲ καὶ χαλεπῶς ἔφερον οἰκίας τε 2
καταλείποντες καὶ ἱερὰ ἃ διὰ παντὸς ἦν αὐτοῖς ἐκ τῆς κατὰ
τὸ ἀρχαῖον πολιτείας πάτρια δίαιτάν τε μέλλοντες μετα-
5 βάλλειν καὶ οὐδὲν ἄλλο ἢ πόλιν τὴν αὐτοῦ ἀπολείπων
ἕκαστος. ἐπειδὴ τε ἀφίκοντο ἐς τὸ ἄστυ, ὀλίγοις μὲν τισιν 17
ὑπῆρχον οἰκήσεις καὶ παρὰ φίλων τινας ἢ οἰκείων καταφυγῇ,
οἱ δὲ πολλοὶ τὰ τε ἐρήμη τῆς πόλεως ὥκησαν καὶ τὰ ἱερὰ
καὶ τὰ ἡρώα πάντα πλὴν τῆς ἀκροπόλεως καὶ τοῦ Ἐλευσινίου
10 καὶ εἴ τι ἄλλο βεβαίως κληστὸν ἦν· τό τε Πελαργικὸν
καλούμενον τὸ ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν, ὃ καὶ ἐπάρατον τε ἦν μὴ
οἰκεῖν καὶ τι καὶ Πυθικοῦ μαντείου ἀκροτελεύτιον τοιόνδε
διεκώλυε, λέγον ὥς ‘τὸ Πελαργικὸν ἀργὸν ἄμευον,’ ὅμως
ὑπὸ τῆς παραχρήμα ἀνάγκης ἐξωκλήθη. καὶ μοι δοκεῖ τὸ 2
15 μαντεῖον τούναντίον ξυμβῆναι ἢ προσεδέχοντο· οὐ γὰρ διὰ
τὴν παράνομον ἐνοίκησιν αἱ ξυμφοραὶ γενέσθαι τῇ πόλει,
ἀλλὰ διὰ τὸν πόλεμον ἢ ἀνάγκη τῆς οἰκήσεως, ὃν οὐκ ὀνο-
μάζον τὸ μαντεῖον προήδει μὴ ἐπ’ ἀγαθῷ ποτὲ αὐτὸ κατοι-
κισθησόμενον. κατεσκευάσαντο δὲ καὶ ἐν τοῖς πύργοις 3
20 τῶν τειχῶν πολλοὶ καὶ ὥς ἕκαστός που ἐδύνατο· οὐ γὰρ
ἐχώρησε ξυνελθόντας αὐτοὺς ἢ πόλις, ἀλλ’ ὕστερον δὴ τὰ
τε μακρὰ τεῖχη ὥκησαν κατανειμάμενοι καὶ τοῦ Πειραιῶς
τὰ πολλά. ἅμα δὲ καὶ τῶν πρὸς τὸν πόλεμον ἥπτοντο, 4
ξυμμάχους τε ἀγείροντες καὶ τῇ Πελοποννήσῳ ἑκατὸν
25 νεῶν ἐπίπλουν ἐξαρτύουντες. καὶ οἱ μὲν ἐν τούτῳ παρα- 5
σκευῇς ἦσαν.

Ὁ δὲ στρατὸς τῶν Πελοποννησίων προῖων ἀφίκετο τῆς 18
Ἀττικῆς ἐς Οἰνόν πρῶτον, ἥπερ ἔμελλον ἐσβαλεῖν. καὶ
ὥς ἐκαθέζοντο, προσβολὰς παρεσκευάζοντο τῷ τείχει ποιη-
30 σόμενοι μηχαναῖς τε καὶ ἄλλῳ τρόπῳ· ἡ γὰρ Οἰνὴ οὔσα ἐν 2
μεθορίοις τῆς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ἐτετείχιστο, καὶ αὐτῷ

3 καταλείποντες recs. : καταλιπόντες codd. 6 τε] δὲ C G 10 et
13 Πελαργικὸν C : Πελασγικὸν ceti. 15 ἢ A B 17 ὃ A (corr.
A') B C E F 18 προῖδε Cobet

- φρουρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐχρῶντο ὅποτε πόλεμος καταλάβοι.
 τὰς τε οὖν προσβολὰς ἡὺτρεπίζοντο καὶ ἄλλως ἐνδιέτριψαν
 3 χρόνον περὶ αὐτήν. αἰτίαν τε οὐκ ἐλαχίστην Ἀρχίδαμος
 ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ, δοκῶν καὶ ἐν τῇ ξυναγωγῇ τοῦ πολέμου *ἡγεμονία*
 μαλακὸς εἶναι καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιτήδειος, οὐ παραινῶν 5
 προθύμως πολεμεῖν· ἐπειδὴ τε ξυνελέγετο ὁ στρατός, ἥ τε
 ἐν τῷ Ἴσθμῳ ἐπιμονὴ γενομένη καὶ κατὰ τὴν ἄλλην πορείαν
 ἡ σχολαιότης διέβαλεν αὐτόν, μάλιστα δὲ ἡ ἐν τῇ Οἰνῳῃ
 4 ἐπίσχεσις. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι ἐσεκομίζοντο ἐν τῷ χρόνῳ
 τούτῳ, καὶ ἐδόκουν οἱ Πελοποννήσιοι ἐπελθόντες ἂν διὰ 10
 τάχους πάντα ἔτι ἔξω καταλαβεῖν, εἰ μὴ διὰ τὴν ἐκείνου
 5 μέλλησιν. ἐν τοιαύτῃ μὲν ὀργῇ ὁ στρατὸς τὸν Ἀρχίδαμον
 ἐν τῇ καθέδρᾳ εἶχεν. ὁ δὲ προσδεχόμενος, ὥς λέγεται,
 τοὺς Ἀθηναίους τῆς γῆς ἔτι ἀκεραίου οὔσης ἐνδῶσειν τι καὶ
 19 κατοκνήσειν περιυδεῖν αὐτὴν τμηθεῖσαν, ἀνεῖχεν. ἐπειδὴ 15
 μέντοι προσβαλόντες τῇ Οἰνῳῃ καὶ πᾶσαν ἰδέαν πειράσαντες
 οὐκ ἐδύναντο ἐλεῖν, οἱ τε Ἀθηναῖοι οὐδὲν ἐπεκηρυκεύοντο,
 οὕτω δὴ ὀρμήσαντες ἀπ' αὐτῆς μετὰ τὰ ἐν Πλαταίᾳ [τῶν
 ἐσελθόντων Θηβαίων] γενόμενα ἡμέρᾳ ὀγδοηκοστῇ μάλιστα, *400*
 θέρους καὶ τοῦ σίτου ἀκμάζοντος, ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἀττικὴν· 20
 ἡγεῖτο δὲ Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς.
 2 καὶ καθεζόμενοι ἔτεμνον πρῶτον μὲν Ἐλευσίνα καὶ τὸ Θριά-
 σιον πεδῖον καὶ τροπὴν τινα τῶν Ἀθηναίων ἱππέων περὶ
 τοὺς Ρεῖτους καλουμένους ἐποιήσαντο· ἔπειτα προухώρον
 ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸ Αἰγάλεων ὄρος διὰ Κρωπιᾶς, ἕως ἀφί- 25
 κοντο ἐς Ἀχαρνὰς, χωρίον μέγιστον τῆς Ἀττικῆς τῶν δήμων
 καλουμένων, καὶ καθεζόμενοι ἐς αὐτὸ στρατόπεδόν τε
 20 ἐποιήσαντο χρόνον τε πολὺν ἐμμεῖναντες ἔτεμνον. γνώμη
 δὲ τοιαύδε λέγεται τὸν Ἀρχίδαμον περὶ τε τὰς Ἀχαρνὰς ὥς
 ἐς μάχην ταξάμενον μείναι καὶ ἐς τὸ πεδῖον ἐκείνῃ τῇ 30
 2 ἐσβολῇ οὐ καταβῆναι· τοὺς γὰρ Ἀθηναίους ἡλπιζεν, ἀκμά-

3 τε] δὲ C [G]

19 post μάλιστα add. τοῦ A B E F G M

27 αὐτὸ vulgo: αὐτὸν codd.

18 τῶν ἐσελθόντων Θηβαίων scil. Classen

26 χῶρον A B E F G¹ M

ζοντάς τε νεότητι πολλῇ καὶ παρεσκευασμένους ἐς πόλεμον
ὥς οὐπω πρότερον, ἴσως ἂν ἐπεξελθεῖν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἂν
περιδεῖν τμηθῆναι. ἐπειδὴ οὖν αὐτῷ ἐς Ἐλευσῖνα καὶ τὸ 3
Θριάσιον πεδῖον οὐκ ἀπήντησαν, πείραν ἐποιεῖτο περὶ τὰς
5 Ἀχαρνὰς καθήμενος εἰ ἐπεξίσαι· ἅμα μὲν γὰρ αὐτῷ ὁ 4
χῶρος ἐπιτήδειος ἐφαίνετο ἐνστρατοπεδεῦσαι, ἅμα δὲ καὶ
οἱ Ἀχαρνῆς μέγα μέρος ὄντες τῆς πόλεως (τρισχιλίοι γὰρ
ὀπλῖται ἐγένοντο) οὐ περιόψεσθαι ἐδόκουν τὰ σφέτερα δια-
φθαρέντα, ἀλλ' ὀρμήσειν καὶ τοὺς πάντας ἐς μάχην. εἴ τε
10 καὶ μὴ ἐπεξέλθοιεν ἐκείῃ τῇ ἐσβολῇ οἱ Ἀθηναῖοι, ἀδεέστερον
ἦδη ἐς τὸ ὕστερον τό τε πεδῖον τεμεῖν καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν
πόλιν χωρήσεσθαι· τοὺς γὰρ Ἀχαρνέας ἐστερημένους τῶν
σφετέρων οὐχ ὁμοίως προθύμους ἔσεσθαι ὑπὲρ τῆς τῶν
ἄλλων κινδυνεύειν, στάσιν δ' ἐνέσεσθαι τῇ γνώμῃ. τοιαύτη 5
15 μὲν διανοία ὁ Ἀρχίδαμος περὶ τὰς Ἀχαρνὰς ἦν.

Ἀθηναῖοι δὲ μέχρι μὲν οὐ περὶ Ἐλευσῖνα καὶ τὸ Θριάσιον 21
πεδῖον ὁ στρατὸς ἦν, καὶ τινα ἐλπίδα εἶχον ἐς τὸ ἐγγυτέρω
αὐτοὺς μὴ προῖέναι, μεμνημένοι καὶ Πλειστοάνακτα τὸν Παν-
σανίου Λακεδαιμονίων βασιλέα, ὅτε ἐσβαλὼν τῆς Ἀττικῆς
20 ἐς Ἐλευσῖνα καὶ Θριῶζε στρατῷ Πελοποννησιῶν πρὸ τοῦδε
τοῦ πολέμου τέσσαρσι καὶ δέκα ἔτεσιν ἀνεχώρησε πάλιν ἐς
τὸ πλεόν οὐκέτι προελθῶν (δι' ὃ δὴ καὶ ἡ φυγὴ αὐτῷ ἐγένετο
ἐκ Σπάρτης δόξαντι χρήμασι πεισθῆναι [τὴν ἀναχώρησιν]).
ἐπειδὴ δὲ περὶ Ἀχαρνὰς εἶδον τὸν στρατὸν ἐξήκοντα σταδίου 2
25 τῆς πόλεως ἀπέχοντα, οὐκέτι ἀνασχετὸν ἐποιοῦντο, ἀλλ'
αὐτοῖς, ὥς εἰκός, γῆς τεμνομένης ἐν τῷ ἐμφανεί, ὃ οὐπω
ἐοράκεσαν οἳ γε νεώτεροι, οὐδ' οἱ πρεσβύτεροι πλὴν τὰ
Μηδικά, δεινὸν ἐφαίνετο καὶ ἐδόκει τοῖς τε ἄλλοις καὶ
μάλιστα τῇ νεότητι ἐπεξίεναι καὶ μὴ περιορᾶν. κατὰ 3
30 ξυστάσεις τε γιγνόμενοι ἐν πολλῇ ἔριδι ἦσαν, οἱ μὲν κελεύ-
οντες ἐπεξίεναι, οἱ δέ τινες οὐκ ἔwντες. χρησμολόγοι τε

11 τε C: om. cett. πρὸς] ἐς C 16 οὐ] οὖν ABFM [G]
22 δὴ om. CG 23 τὴν ἀναχώρησιν fort. non legit Schol., non
vertit Valla 31 ἐξίεναι AB EFM

- ἦδον χρησμούς παντοίους, ὧν ἀκροᾶσθαι ὡς ἕκαστος ὥρμητο. οἳ τε Ἀχαρνῆς οἰόμενοι παρὰ σφίσιν αὐτοῖς οὐκ ἐλαχίστην μοῖραν εἶναι Ἀθηναίων, ὥς αὐτῶν ἡ γῆ ἐτέμνετο, ἐνήγον τὴν ἔξοδον μάλιστα. παντί τε τρόπῳ ἀνηρέθιστο ἡ πόλις, καὶ τὸν Περικλέα ἐν ὀργῇ εἶχον, καὶ ὧν παρήνευσε πρότερον 5 ἐμέμνηντο οὐδέν, ἀλλ' ἐκάκιζον ὅτι στρατηγὸς ὧν οὐκ ἐπεξά-
22 γοι, αἰτιόν τε σφίσιν ἐνόμιζον πάντων ὧν ἔπασχον. Περικλῆς δὲ ὀρῶν μὲν αὐτοὺς πρὸς τὸ παρὸν χαλεπαίνοντας καὶ οὐ τὰ ἄριστα φρονούντας, πιστεύων δὲ ὀρθῶς γιγνώσκειν περὶ τοῦ μὴ ἐπεξιέναι, ἐκκλησίαν τε οὐκ ἐποίει αὐτῶν οὐδὲ ξύλλογον 10 οὐδένα, τοῦ μὴ ὀργῇ τι μᾶλλον ἢ γνώμῃ ξυνελθούτας ἐξα-
 μαρτεῖν, τὴν τε πόλιν ἐφύλασσε καὶ δι' ἡσυχίας μάλιστα
2 ὅσον ἐδύνατο εἶχεν. ἱππέας μέντοι ἐξέπεμπεν αἰεὶ τοῦ μὴ προδρόμους ἀπὸ τῆς στρατιᾶς ἐσπύπτοντας ἐς τοὺς ἀγροὺς τοὺς ἐγγὺς τῆς πόλεως κακουργεῖν· καὶ ἵππομαχία τις ἐγέ- 15 νετο βραχεῖα ἐν Φρυγίοις τῶν τε Ἀθηναίων τέλει ἐνὶ τῶν ἱππέων καὶ Θεσσαλοῖς μετ' αὐτῶν πρὸς τοὺς Βοιωτῶν ἱππέας, ἐν ᾗ οὐκ ἔλασσον ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Θεσσαλοί, μέχρι οὗ προσβοηθησάντων τοῖς Βοιωτοῖς τῶν ὀπλιτῶν τροπὴ ἐγένετο αὐτῶν καὶ ἀπέθανον τῶν Θεσσαλῶν καὶ Ἀθηναίων 20 οὐ πολλοί· ἀνείλοντο μέντοι αὐτοὺς αὐθημερὸν ἀσπόνδους.
3 καὶ οἱ Πελοποννήσιοι τροπαῖον τῇ ὑστεραίᾳ ἔστησαν. ἡ δὲ βοήθεια αὕτη τῶν Θεσσαλῶν κατὰ τὸ παλαιὸν ξυμμαχικὸν ἐγένετο τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἀφίκοντο παρ' αὐτοὺς Λαρισαῖοι, Φαρσάλιοι, [Παράσιοι], Κρανωνῆσιοι, Πυράσιοι, Γυρτώνιοι, 25 Φεραῖοι. ἡγοῦντο δὲ αὐτῶν ἐκ μὲν Λαρίσης Πολυμήδης καὶ Ἀριστόνους, ἀπὸ τῆς στάσεως ἐκάτερος, ἐκ δὲ Φαρσάλου Μένων· ἦσαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων κατὰ πόλεις ἄρχοντες.
23 Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ οὐκ ἐπεξῆσαν αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι ἐς μάχην, ἄραυτες ἐκ τῶν Ἀχαρνῶν ἐδήρουν τῶν 30

1 ἠκροᾶτο CG ὡς om. A B E F M γρ. G ὥρμητο vel ὥρμητο
 A B F M γρ. G Hesychius 15 ἐνεγένετο A B F M 25 Παράσιοι
 secl. Heringa Πυράσιοι recc. : Πειράσιοι codd. 27 ἐκατέρας
 Poppo (fort. legit Schol.)

δῆμων τινὰς ἄλλους τῶν μεταξὺ Πάριηθος καὶ Βριλησσοῦ
 ὄρους. ὄντων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ γῇ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέστειλαν 2
 τὰς ἑκατὸν ναῦς περὶ Πελοπόννησον ἄσπερ παρεσκευάζοντο
 καὶ χιλίους ὀπλίτας ἐπ' αὐτῶν καὶ τοξότας τετρακοσίους·
 5 ἐστρατήγει δὲ Καρκίνος τε ὁ Ξενοτίμου καὶ Πρωτέας ὁ
 Ἐπικλέους καὶ Σωκράτης ὁ Ἀντιγένης. καὶ οἱ μὲν ἄραυτες 3
 τῇ παρασκευῇ ταύτῃ περιέπλεον, οἱ δὲ Πελοποννήσιοι χρόνον
 ἐμμείναντες ἐν τῇ Ἀττικῇ ὅσου εἶχον τὰ ἐπιτήδεια ἀνεχώ-
 ρησαν διὰ Βοιωτῶν, οὐχ ἥπερ ἐσέβαλον· παριόντες δὲ
 10 Ὠρωπὸν τὴν γῆν τὴν Γραϊκὴν καλουμένην, ἣν νέμονται
 Ὠρώπιοι Ἀθηναίων ὑπήκοοι, ἐδήλωσαν. ἀφικόμενοι δὲ ἐς
 Πελοπόννησον διελύθησαν κατὰ πόλεις ἕκαστοι.

Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι φυλακὰς κατε- 24
 στήσαντο κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ὥσπερ δὴ ἔμελλον
 15 διὰ παιτὸς τοῦ πολέμου φυλάξειν· καὶ χίλια τάλαντα ἀπὸ
 τῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει χρημάτων ἔδοξεν αὐτοῖς ἐξαίρετα
 ποιησαμένοις χωρὶς θέσθαι καὶ μὴ ἀναλοῦν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν
 ἄλλων πολεμεῖν· ἣν δέ τις εἴπη ἢ ἐπιψηφίσει κινεῖν τὰ
 χρήματα ταῦτα ἐς ἄλλο τι, ἣν μὴ οἱ πολέμιοι νηίτη στρατῷ
 20 ἐπιπλέωσι τῇ πόλει καὶ δέη ἀμύνασθαι, θάνατον ζημίαν
 ἐπέθειτο. τριῆρεις τε μετ' αὐτῶν ἐξαιρέτους ἑκατὸν ἐποιή- 2
 σαντο κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἕκαστον τὰς βελτίστας, καὶ τρι-
 ηράρχους αὐταῖς, ὧν μὴ χρῆσθαι μηδεμιᾷ ἐς ἄλλο τι ἢ μετὰ
 τῶν χρημάτων περὶ τοῦ αὐτοῦ κινδύνου, ἣν δέη.
 25 Οἱ δ' ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶ περὶ Πελοπόννησον Ἀθηναῖοι 25
 καὶ Κερκυραῖοι μετ' αὐτῶν πεντήκοντα ναυσὶ προσβεβοηθη-
 κότες καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἐκεῖ ξυμμάχων ἄλλα τε ἐκάκουν
 περιπλέοντες καὶ ἐς Μεθώνην τῆς Λακωνικῆς ἀποβάντες τῷ
 τείχει προσέβαλον ὄντι ἀσθενεῖ καὶ ἀνθρώπων οὐκ ἐνότων.
 30 ἔτυχε δὲ περὶ τοὺς χώρους τούτους Βρασιῖδας ὁ Τέλλιδος 2
 ἀνὴρ Σπαρτιάτης φρουρὰν ἔχων, καὶ αἰσθόμενος ἐβοήθει

10 Γραϊκὴν Steph. Byz. : Πειραϊκὴν codd.

A B E F : ἑκατὸν om. M

21 ἑκατὸν ἐξαιρέτους

22 ἕκαστον] ἑκατὸν M

- τοῖς ἐν τῷ χωρίῳ μετὰ ὀπλιτῶν ἑκατόν. διαδραμῶν δὲ τὸ
 τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον ἐσκεδασμένοι κατὰ τὴν χώραν
 καὶ πρὸς τὸ τεῖχος τετραμμένοι ἐσπίπτει ἐς τὴν Μεθώνην
 καὶ ὀλίγους τινας ἐν τῇ ἐσδρομῇ ἀπολέσας τῶν μεθ' αὐτοῦ
 τὴν τε πόλιν περιεποίησε καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος 5
 3 πρῶτος τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἐπηνέθη ἐν Σπάρτῃ. οἱ δὲ
 Ἀθηναῖοι ἄραυτες παρέπλεον, καὶ σχόντες τῆς Ἡλείας ἐς
 Φειᾶν ἐδήουν τὴν γῆν ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ προσβοηθήσαντας
 τῶν ἐκ τῆς κοίλης Ἡλίδος τριακοσίους λογάδας καὶ τῶν
 4 αὐτόθεν ἐκ τῆς περιοικίδος Ἡλείων μάχῃ ἐκράτησαν. ἀνέ- 10
 μου δὲ κατιόντος μεγάλου χειμαζόμενοι ἐν ἀλιμένῳ χωρίῳ,
 οἱ μὲν πολλοὶ ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς ναῦς καὶ περιέπλεον τὸν
 Ἰχθυὺν καλούμενον τὴν ἄκραν ἐς τὸν ἐν τῇ Φειᾷ λιμένα, οἱ
 δὲ Μεσσήνιοι ἐν τούτῳ καὶ ἄλλοι τινὲς οἱ οὐ δυνάμενοι
 5 ἐπιβῆναι κατὰ γῆν χωρήσαντες τὴν Φειᾶν αἰροῦσιν. καὶ 15
 ὕστερον αἱ τε νῆες περιπλεύσασαι ἀναλαμβάνουσιν αὐτοὺς
 καὶ ἐξανάγονται ἐκλιπόντες Φειᾶν, καὶ τῶν Ἡλείων ἡ πολλὴ
 ἤδη στρατιὰ προσεβεβοηθήκει. παραπλεύσαντες δὲ οἱ Ἀθη-
 ναῖοι ἐπὶ ἄλλα χωρία ἐδήουν.
- 26 Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον Ἀθηναῖοι τριάκοντα 20
 ναῦς ἐξέπεμψαν περὶ τὴν Λοκρίδα καὶ Εὐβοίας ἅμα φυλα-
 2 κήν· ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Κλεόπομπος ὁ Κλεινίου. καὶ
 ἀποβάσεις ποιησάμενος τῆς τε παραθαλασσίου ἔστιν ἃ
 ἐδήωσε καὶ Θρόνιον εἶλεν, ὁμήρους τε ἔλαβεν αὐτῶν, καὶ
 ἐν Ἀλόπῃ τοὺς βοηθήσαντας Λοκρῶν μάχῃ ἐκράτησεν. 25
- 27 Ἀνέστησαν δὲ καὶ Αἰγινήτας τῷ αὐτῷ θέρει τούτῳ ἐξ
 Αἰγίνης Ἀθηναῖοι, αὐτοὺς τε καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας, ἐπι-
 καλέσαντες οὐχ ἥκιστα τοῦ πολέμου σφίσιν αἰτίους εἶναι·
 \ καὶ τὴν Αἰγίαν ἀσφαλέστερον ἐφαίνετο τῇ Πελοποννήσῳ
 ἐπικειμένην αὐτῶν πέμψαντας ἐποίκους ἔχειν. / καὶ ἐξ- 30
 2 ἐπέμψαν ὕστερον οὐ πολλῷ ἐς αὐτὴν τοὺς οἰκήτορας. ἐκ-

4 ἑαυτοῦ ABFM [G]
 CG 17 ἐκλείποντες CG
 21 καὶ] κατ' Madvig

6 πρώτου Herwerden 15 τὴν om.
 20 post τοῦτον add. οἱ ABFM

πεσοῦσι δὲ τοῖς Αἰγυπτίοις οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν Θυρέαν οἰκεῖν καὶ τὴν γῆν νέμεσθαι, κατὰ τε τὸ Ἀθηναίων διάφορον καὶ ὅτι σφῶν εὐεργέται ἦσαν ὑπὸ τὸν σεισμόν καὶ τῶν Εἰλώτων τὴν ἐπανάστασιν. ἡ δὲ Θυρεάτις γῆ μεθορία τῆς 5 Ἀργείας καὶ Λακωνικῆς ἐστίν, ἐπὶ θάλασσαν καθήκουσα. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν ἐνταῦθα ᾤκησαν, οἱ δ' ἐσπάρησαν κατὰ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους νομηνία κατὰ σελήνην, ὥσπερ καὶ 28 μόνον δοκεῖ εἶναι γίνεσθαι δυνατόν, ὁ ἥλιος ἐξέλιπε μετὰ 10 μεσημβρίαν καὶ πάλιν ἀνεπληρώθη, γενόμενος μηνοειδὴς καὶ ἀστέρων τινῶν ἐκφανέντων.

Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει Νυμφόδωρον τὸν Πύθεω ἄνδρα 29 Ἀβδηρίτην, οὗ εἶχε τὴν ἀδελφὴν Σιτάλκης, δυνάμενον παρ' αὐτῷ μέγα οἱ Ἀθηναῖοι πρότερον πολέμιον νομίζοντες πρό- 15 ξενον ἐποιήσαντο καὶ μετεπέψαντο, βουλόμενοι Σιτάλκην σφίσι τὸν Τήρεω, Θρακῶν βασιλέα, ξύμμαχον γενέσθαι. ὁ δὲ Τήρης οὗτος ὁ τοῦ Σιτάλκου πατὴρ πρῶτος Ὀδρύσαις 2 τὴν μεγάλην βασιλείαν ἐπὶ πλεον τῆς ἄλλης Θράκης ἐποίησεν· πολὺ γὰρ μέρος καὶ αὐτόνομόν ἐστι Θρακῶν. Τηρεῖ 3 20 δὲ τῷ Πρόκηνῃ τὴν Πανδίοнос ἀπ' Ἀθηνῶν σχόντι γυναῖκα προσήκει ὁ Τήρης οὗτος οὐδέν, οὐδὲ τῆς αὐτῆς Θράκης ἐγένοντο, ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Δαυλίᾳ τῆς Φωκίδος νῦν καλουμένης γῆς [ὁ Τηρεὺς] ᾤκει, τότε ὑπὸ Θρακῶν οἰκουμένης, καὶ τὸ ἔργον τὸ περὶ τὸν Ἴτιν αἱ γυναῖκες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἐπραξαν 25 (πολλοῖς δὲ καὶ τῶν ποιητῶν ἐν ἀηδόνοσ μνήμῃ Δαυλίας ἢ ὄρνις ἐπωνόμασται), εἰκός τε καὶ τὸ κῆδος Πανδίονα ξινάψασθαι τῆς θυγατρὸς διὰ τοσούτου ἐπ' ὠφελίᾳ τῇ πρὸς ἀλλήλους μᾶλλον ἢ διὰ πολλῶν ἡμερῶν ἐς Ὀδρύσας ὁδοῦ. Τήρης δὲ οὐδὲ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχων βασιλεὺς [τε] πρῶτος 30 ἐν κράτει Ὀδρυσῶν ἐγένετο. οὗ δὴ ὄντα τὸν Σιτάλκην 4 οἱ Ἀθηναῖοι ξύμμαχον ἐποιεῦντο, βουλόμενοι σφίσι τὰ ἐπὶ

21 προσήκεν C G
A B E F M 29 οὐδὲ B: οὐτε cett.
σαντο A B E F M

23 ὁ Τηρεὺς non legit Schol.
τε secl. Classen

26 τε] δὲ
31 ἐποιή-

- 5 Θράκης χωρία καὶ Περδίκκαν ξυνεξελεῖν αὐτόν. ἐλθὼν τε
 ἐς τὰς Ἀθήνας ὁ Νυμφόδωρος τήν τε τοῦ Σιτάλκου ξυμμα-
 χίαν ἐποίησε καὶ Σάδοκον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀθηναίου τόν
 τε ἐπὶ Θράκης πόλεμον ὑπεδέχετο καταλύσειν· πείσειν γὰρ
 Σιτάλκην πέμπειν στρατιὰν Θρακίαν Ἀθηναίοις ἱππέων τε 5
 6 καὶ πελταστῶν. ξυνεβίβασε δὲ καὶ τὸν Περδίκκαν τοῖς
 Ἀθηναίοις καὶ Θέρμην αὐτῷ ἔπεισεν ἀποδοῦναι· ξυνεστρά-
 τευσέ τε εὐθύς Περδίκκας ἐπὶ Χαλκιδέας μετὰ Ἀθηναίων
 7 καὶ Φορμίωνος. οὕτω μὲν Σιτάλκης τε ὁ Τήρεω Θρακῶν
 βασιλεὺς ξύμμαχος ἐγένετο Ἀθηναίοις καὶ Περδίκκας ὁ 10
 Ἀλεξάνδρου Μακεδόνων βασιλεὺς.
- 30 Οἱ δ' ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶν Ἀθηναῖοι ἔτι ὄντες περὶ
 Πελοπόννησον Σόλλιον τε Κορινθίων πόλισμα αἰροῦσι καὶ
 παραδιδόασι Παλαιρεῦσιν Ἀκαρνάνων μόνοις τὴν γῆν καὶ
 πόλιν νέμεσθαι· καὶ Ἀστακόν, ἧς Εὐαρχος ἐτυράννει, λα- 15
 βόντες κατὰ κράτος καὶ ἐξελάσαντες αὐτὸν τὸ χωρίον ἐς τὴν
 2 ξυμμαχίαν προσεποιήσαντο. ἐπὶ τε Κεφαλληνίαν τὴν νῆσον
 προσπλεύσαντες προσηγάγοντο ἄνευ μάχης· κεῖται δὲ ἡ
 Κεφαλληνία κατὰ Ἀκαρνανίαν καὶ Λευκάδα τετράπολις οὔσα,
 Παλῆς, Κράνιοι, Σαμαῖοι, Προνναῖοι. ὕστερον δ' οὐ πολλῷ 20
 ἀνεχώρησαν αἱ νῆες ἐς τὰς Ἀθήνας.
- 31 Περὶ δὲ τὸ φθινόπωρον τοῦ θέρους τούτου Ἀθηναῖοι
 πανδημεῖ, αὐτοὶ καὶ οἱ μέτοικοι, ἐσέβαλον ἐς τὴν Μεγαρίδα
 Περικλέους τοῦ Ξανθίππου στρατηγοῦντος. καὶ οἱ περὶ
 Πελοπόννησον Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ἑκατὸν ναυσὶν (ἔτυχον γὰρ 25
 ἤδη ἐν Αἰγίνῃ ὄντες ἐπ' οἴκου ἀνακομιζόμενοι) ὥς ᾗσθοντο
 τοὺς ἐκ τῆς πόλεως πανστρατιᾷ ἐν Μεγάροις ὄντας, ἔπλευσαν
 2 παρ' αὐτοὺς καὶ ξυνεμείχθησαν. στρατόπεδόν τε μέγιστον
 δὴ τοῦτο ἀθρόον Ἀθηναίων ἐγένετο, ἀκμαζούσης ἔτι τῆς
 πόλεως καὶ οὐπω νεοσηκίας· μυρίων γὰρ ὀπλιτῶν οὐκ 30
 ἐλάσσους ἦσαν αὐτοὶ Ἀθηναῖοι (χωρὶς δὲ αὐτοῖς οἱ ἐν

1 ξυνελεῖν A B E F M

τενέ C G

26 ἥδη C : om. cett.

5 πέμψειν A B E F M

18 πλεύσαντες A B

31 post αὐτοὶ add. οἱ C G

7 ξυνεστρά-

25 post Ἀθηναῖοι add. οἱ Krüger

Ποτειδαία τρισχίλιοι ἦσαν), μέτοικοι δὲ ξυνεσέβαλον οὐκ ἐλάσσους τρισχιλίων ὀπλιτῶν, χωρὶς δὲ ὁ ἄλλος ὄμιλος ψιλῶν οὐκ ὀλίγος. δηρώσαντες δὲ τὰ πολλὰ τῆς γῆς ἀνεχώρησαν. ἐγένοντο δὲ καὶ ἄλλαι ὕστερον ἐν τῷ πολέμῳ 3
5 κατὰ ἔτος ἕκαστον ἐσβολαὶ Ἀθηναίων ἐς τὴν Μεγαρίδα καὶ ἱππέων καὶ πανστρατιᾶ, μέχρι οὗ Νίσαια ἐάλω ὑπ' Ἀθηναίων.

Ἐτειχίσθη δὲ καὶ Ἀταλάντη ὑπὸ Ἀθηναίων φρούριον 32
τοῦ θέρου· τούτου τελευτῶντος, ἡ ἐπὶ Λοκροῖς τοῖς Ὀπουν-
10 τίοις νῆσος ἐρήμη πρότερον οὔσα, τοῦ μὴ ληστὰς ἐκπλέοντας ἐξ Ὀποῦντος καὶ τῆς ἄλλης Λοκρίδος κακουργεῖν τὴν Εὐβοίαν.

Ταῦτα μὲν ἐν τῷ θέρει τούτῳ μετὰ τὴν Πελοποννησίῳ ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀναχώρησιν ἐγένετο. τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου 33
15 χειμῶνος Εὐαρχος ὁ Ἀκαρνὰν βουλόμενος ἐς τὴν Ἀστακὸν κατελθεῖν πείθει Κορινθίους τεσσαράκοιτα ναυσὶ καὶ πεντακοσίοις καὶ χιλίοις ὀπλίταις ἑαυτὸν κατάγειν πλεύσαντας, καὶ αὐτὸς ἐπικούρους τινας προσεμισθώσατο· ἦρχον δὲ τῆς στρατιᾶς Εὐφαιμίδας τε ὁ Ἀριστωνύμου καὶ Τιμόξεινος ὁ
20 Τιμοκράτους καὶ Εὐμαχος ὁ Χρύσιδος. καὶ πλεύσαντες 2 κατήγαγον· καὶ τῆς ἄλλης Ἀκαρνανίας τῆς περὶ θάλασσαν ἔστιν ἃ χωρία βουλόμενοι προσποιήσασθαι καὶ πειραθέντες, ὥς οὐκ ἐδύναντο, ἀπέπλεον ἐπ' οἴκου. σχόντες δ' ἐν τῷ 3
παράπλῳ ἐς Κεφαλληνίαν καὶ ἀπόβασιν ποιησάμενοι ἐς τὴν
25 Κρανίων γῆν, ἀπατηθέντες ὑπ' αὐτῶν ἐξ ὁμολογίας τινὸς ἄνδρας τε ἀποβάλλουσι σφῶν αὐτῶν, ἐπιθεμένων ἀπροσδοκή-
τοις τῶν Κρανίων, καὶ βιαίότερον ἀναγαγόμενοι ἐκομίσθησαν ἐπ' οἴκου.

Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χειμῶνι Ἀθηναῖοι τῷ πατρίῳ νόμῳ χρώ- 34
30 μνοι δημοσίᾳ ταφὰς ἐποιήσαντο τῶν ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ πρῶτων ἀποθανόντων τρόπῳ τοιῷδε. τὰ μὲν ὅστ' αὖ προτί- 2

26 ἀπροσδοκῆτως CG

29 post χειμῶνι add. οἱ ABEFM

31 πρῶτων a, ut videtur (coni. Cobet): πρῶτων codd.

- θενται τῶν ἀπογενομένων πρότριτα σκηνὴν ποιήσαντες, καὶ
 3 ἐπιφέρει τῷ αὐτοῦ ἕκαστος ἣν τι βούληται· ἐπειδὰν δὲ ἡ
 ἐκφορὰ ἦ, λάρνακας κυπαρισσίνας ἄγουσιν ἄμαξαι, φυλῆς
 ἑκάστης μίαν· ἔνεστι δὲ τὰ ὁστὰ ἧς ἕκαστος ἦν φυλῆς.
 μία δὲ κλίνη κενὴ φέρεται ἐστρωμένη τῶν ἀφανῶν, οἱ ἂν 5
 4 μὴ εὐρεθῶσιν ἐς ἀναίρεσιν. ξυνεκφέρει δὲ ὁ βουλόμενος
 καὶ ἀστῶν καὶ ξένων, καὶ γυναῖκες πάρεισιν αἱ προσῆκουσαι
 5 ἐπὶ τὸν τάφον ὀλοφυρόμεναι. τιθέασιν οὖν ἐς τὸ δημόσιον
 σῆμα, ὃ ἔστιν ἐπὶ τοῦ καλλίστου προαστείου τῆς πόλεως,
 καὶ αἰεὶ ἐν αὐτῷ θάπτουσι τοὺς ἐκ τῶν πολέμων, πλήν γε 10
 τοὺς ἐν Μαραθῶνι· ἐκείνων δὲ διαπρεπῆ τὴν ἀρετὴν κρίναντες
 6 αὐτοῦ καὶ τὸν τάφον ἐποίησαν. ἐπειδὰν δὲ κρύνῃσιν γῇ,
 ἀνὴρ ἡρημένος ὑπὸ τῆς πόλεως, ὅς ἂν γνώμῃ τε δοκῇ μὴ
 ἀξύνετος εἶναι καὶ ἀξιώσει προήκη, λέγει ἐπ' αὐτοῖς ἔπαινον
 7 τὸν πρέποντα· μετὰ δὲ τοῦτο ἀπέρχονται. ὧδε μὲν θάπτουσιν· 15
 καὶ διὰ παντὸς τοῦ πολέμου, ὅποτε ξυμβαίῃ αὐτοῖς, ἐχρῶντο
 8 τῷ νόμῳ. ἐπὶ δ' οὖν τοῖς πρώτοις τοῖσδε Περικλῆς ὁ Ξαν-
 θίππου ἡρέθη λέγειν. καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἐλάμβανε, προελθὼν
 ἀπὸ τοῦ σήματος ἐπὶ βῆμα ὑψηλὸν πεποιημένον, ὅπως ἀκού-
 οῖτο ὡς ἐπὶ πλείστον τοῦ ὀμίλου, ἔλεγε τοιαῦδε. 20
- 35 'Οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἐνθάδε ἤδη εἰρηκότων ἐπαινοῦσι τὸν
προσθέντα τῷ νόμῳ τὸν λόγον τόνδε, ὡς καλὸν ἐπὶ τοῖς ἐκ
 τῶν πολέμων θαπτομένοις ἀγορεύεσθαι αὐτόν. ἐμοὶ δὲ
 ἀρκούν ἂν ἐδόκει εἶναι ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἔργῳ γενομένων
 ἔργῳ καὶ δηλοῦσθαι τὰς τιμὰς, οἷα καὶ νῦν περὶ τὸν τάφον 25
 τόνδε δημοσίᾳ παρασκευασθέντα ὁρᾶτε, καὶ μὴ ἐν ἐνὶ ἀνδρὶ
 πολλῶν ἀρετὰς κινδυνεύεσθαι εὖ τε καὶ χεῖρον εἰπύοντι πι-
 2 στευθῆναι. χαλεπὸν γὰρ τὸ μετρίως εἰπεῖν ἐν ᾧ μόλις καὶ
 ἡ δόκησις τῆς ἀληθείας βεβαιοῦνται. ὃ τε γὰρ ξυνειδῶς καὶ
 εὖνους ἀκροατῆς τάχ' ἂν τι ἐνδεεστερώς πρὸς ἃ βούλεται τε 30
 καὶ ἐπίσταται νομίσσειε δηλοῦσθαι, ὃ τε ἄπειρος ἔστιν ἃ καὶ

3 post ἄμαξαι add. δέκα Gertz
 μὲν add. οὖν C G (in G erasum)
 om. C G

18 καιρὸν A B
 εἰρηκότων ἥδη A B E F M

21 post
 26 ἐν

πλεονάζεσθαι, διὰ φθόνον, εἴ τι ὑπὲρ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἀκούοι.
μέχρι γὰρ τοῦδε ἀνεκτοὶ οἱ ἔπαινοί εἰσι περὶ ἐτέρων λεγόμενοι, ἐς ὅσον ἂν καὶ αὐτὸς ἕκαστος οἴηται ἱκανὸς εἶναι
δρᾶσαι τι ὧν ἤκουσεν· τῷ δὲ ὑπερβάλλουσι αὐτῶν φθονοῦντες
ἤδη καὶ ἀπιστοῦσιν. ἐπειδὴ δὲ τοῖς πάλαι οὕτως ἐδοκιμάσθη
ταῦτα καλῶς ἔχειν, χρή καὶ ἐμὲ ἐπόμενον τῷ νόμῳ πειράσθαι
ὑμῶν τῆς ἐκάστου βουλήσεώς τε καὶ δόξης τυχεῖν ὥς ἐπὶ
πλείστον.

Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν προγόνων πρῶτον· δίκαιον γὰρ
αὐτοῖς καὶ πρέπον δὲ ἅμα ἐν τῷ τοιῷδε τὴν τιμὴν ταύτην
τῆς μνήμης διδοσθαι. τὴν γὰρ χώραν οἱ αὐτοὶ αἰεὶ οἰκοῦντες
διαδοχῇ τῶν ἐπιγιγνομένων μέχρι τοῦδε ἐλευθέραν δι' ἀρετὴν
παρέδωκαν. καὶ ἐκεῖνοί τε ἄξιοι ἐπαινοῦ καὶ ἔτι μᾶλλον οἱ
πατέρες ἡμῶν· κτησάμενοι γὰρ πρὸς οἷς ἐδέξαντο ὅσιν
ἔχομεν ἀρχὴν οὐκ ἀπόνως ἡμῖν τοῖς νῦν προσκατέλιπον.
τὰ δὲ πλείω αὐτῆς αὐτοὶ ἡμεῖς οἶδε οἱ νῦν ἔτι ὄντες μάλιστα
ἐν τῇ καθεστηκυίᾳ ἡλικίᾳ ἐπηυξήσαμεν καὶ τὴν πόλιν τοῖς
πᾶσι παρεσκευάσαμεν καὶ ἐς πόλεμον καὶ ἐς εἰρήνην ἀνταρ-
κεστάτην. ὧν ἐγὼ τὰ μὲν κατὰ πολέμους ἔργα, οἷς ἕκαστα
ἐκτίθη, ἢ εἴ τι αὐτοὶ ἢ οἱ πατέρες ἡμῶν βάρβαρον ἢ Ἑλληνα
πολέμιον ἐπιόντα προθύμως ἡμυνάμεθα, μακρηγορεῖν ἐν εἰ-
δόσιν οὐ βουλόμενος (ἐάσω) ἀπὸ δὲ οἷας τε ἐπιτηδεύσεως
ἤλθομεν ἐπ' αὐτὰ καὶ μεθ' οἷας πολιτείας καὶ τρόπων ἐξ
οἷων μεγάλα ἐγένετο, ταῦτα δηλώσας πρῶτον εἶμι καὶ ἐπὶ
τὸν τῶνδε ἔπαινον, νομίζων ἐπὶ τε τῷ παρόντι οὐκ ἂν ἀπρεπῆ
λεχθῆναι αὐτὰ καὶ τὸν πάντα ὁμιλον καὶ ἀστῶν καὶ ξένων
ξύμφορον εἶναι ἐπακοῦσαι αὐτῶν.

Ἐρῶμεθα γὰρ πολιτεία οὐ ζηλούσῃ τοὺς τῶν πέλας
νόμους, παράδειγμα δὲ μᾶλλον αὐτοὶ ὄντες τισὶν ἢ μιμού-
μενοι ἐτέρους. καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους ἄλλ'

1 αὐτοῦ A B E F M

cett. 11 ἀεὶ οἱ αὐτοὶ A B E F M

codd., secl. Dobree 23 ἤλθον A B F M Dion. Hal.

ἐπακοῦσαι A B E F M 29 τινὲ A B E F M

4 αὐτῶν E F' m Dion. Hal. Schol. : αὐτὸν

21 πολέμιον Haase : πόλεμον

27 αὐτῶν

ἐς πλείονας οἰκεῖν δημοκρατία κέκληται· μέτεστι δὲ κατὰ
 μὲν τοὺς νόμους πρὸς τὰ ἴδια διάφορα πᾶσι τὸ ἴσον, κατὰ
 δὲ τὴν ἀξίωσιν, ὥς ἕκαστος ἐν τῷ εὐδοκίμει, οὐκ ἀπὸ μέρους
 τὸ πλεον ἐς τὰ κοινὰ ἢ ἀπ' ἀρετῆς προτιμᾶται, οὐδ' αὖ
 κατὰ πενίαν, ἔχων γέ τι ἀγαθὸν δρᾶσαι τὴν πόλιν, ἀξιώ-
 2 ματος ἀφανεία κεκώλυται. ἐλευθέρως δὲ τὰ τε πρὸς τὸ
 κοινὸν πολιτεύομεν καὶ ἐς τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ'
 ἡμέραν ἐπιτηδεύματων ὑποψίαν, οὐ δι' ὀργῆς τὸν πέλας, εἰ
 καθ' ἡδονὴν τι δρᾷ, ἔχοντες, οὐδὲ ἀζημίους μὲν, λυπηρὰς δὲ
 3 τῇ ὄψει ἀχθηδόνας προστιθέμενοι. ἀνεπαχθῶς δὲ τὰ ἴδια
 προσομιλοῦντες τὰ δημόσια διὰ δέος μάλιστα οὐ παρανο-
 μοῦμεν, τῶν τε αἰεὶ ἐν ἀρχῇ ὄντων ἀκροάσει καὶ τῶν νόμων,
 καὶ μάλιστα αὐτῶν ὅσοι τε ἐπ' ὠφελίᾳ τῶν ἀδικουμένων
 κείνται καὶ ὅσοι ἄγραφοι ὄντες αἰσχύνῃ ὁμολογουμένην
 φέρουσιν.

38 'Καὶ μὴν καὶ τῶν πόνων πλείστας ἀναπαύλας τῇ γνώμῃ
 ἐπορισάμεθα, ἀγῶσι μὲν γε καὶ θυσίαις διετησίοις νομίζοντες,
 ἰδίαις δὲ κατασκευαῖς εὐπρεπέσιν, ὧν καθ' ἡμέραν ἡ τέρψις
 2 τὸ λυπηρὸν ἐκπλήσσει. ἐπεσέρχεται δὲ διὰ μέγεθος τῆς
 πόλεως ἐκ πάσης γῆς τὰ πάντα, καὶ ξυμβαίνει ἡμῖν μηδὲν
 οἰκειοτέρᾳ τῇ ἀπολαύσει τὰ αὐτοῦ ἀγαθὰ γιγνόμενα καρποῦ-
 σθαι ἢ καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων.

39 'Διαφέρομεν δὲ καὶ ταῖς τῶν πολεμικῶν μελέταις τῶν
 ἐναντίων τοῖσδε. τήν τε γὰρ πόλιν κοινὴν παρέχομεν, καὶ
 οὐκ ἔστιν ὅτε ξηνηλασίαις ἀπείργομέν τινα ἢ μαθήματος ἢ
 25 θεάματος, ὃ μὴ κρυφθὲν ἂν τις τῶν πολεμίων ἰδὼν ὠφελη-
 θεῖη, πιστεύοντες οὐ ταῖς παρασκευαῖς τὸ πλεον καὶ ἀπάταις
 ἢ τῷ ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐς τὰ ἔργα εὐψύχῳ· καὶ ἐν ταῖς
 παιδείαις οἱ μὲν ἐπιπόνῳ ἀσκήσει εὐθὺς νέοι ὄντες τὸ ἀν-
 δρεῖον μετέρχονται, ἡμεῖς δὲ ἀνειμένως διαιτώμενοι οὐδὲν
 2 ἥσσον ἐπὶ τοὺς ἰσοπαλεῖς κινδύνους χωροῦμεν. τεκμήριον

1 οἰκεῖν] ἦκειν suprascr. c G

4 τὰ πλέω C G

5 γέ Reiske :

δέ codd. 31 κινδύνους ἰσοπαλεῖς Usener

τεκμήριον—c. 42. 3 τᾶλλα

suppl. m fol. xl

was Pericles exaggerating the Athenian superiority

δέ· οὔτε γὰρ Λακεδαιμόνιοι καθ' ἑαυτούς, μεθ' ἀπάντων δὲ
 ἐς τὴν γῆν ἡμῶν στρατεύουσι, τὴν τε τῶν πέλας αὐτοὶ
 ἐπελθόντες οὐ χαλεπῶς ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ τοὺς περὶ τῶν
 οἰκείων ἀμυνομένους μαχόμενοι τὰ πλείω κρατοῦμεν. ἀθρόα 3
 5 τε τῇ δυνάμει ἡμῶν οὐδεὶς πω πολέμιος ἐνέτυχε διὰ τὴν τοῦ
 ναυτικοῦ τε ἄμα ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἐν τῇ γῇ ἐπὶ πολλὰ
 ἡμῶν αὐτῶν ἐπίπεμψιν· ἦν δέ που μορίῳ τινὶ προσμείξωσι,
 κρατήσαντές τέ τινας ἡμῶν πάντας ἀνχοῦσιν ἀπεῶσθαι καὶ
 νικηθέντες ὑφ' ἀπείτων ἡσσησθαι. καίτοι εἰ ράθυμιά μάλ- 4
 10 λον ἢ πόνων μελέτη καὶ μὴ μετὰ νόμων τὸ πλεον ἢ τρόπων
 ἀνδρείας ἐθέλομεν κινδυνεύειν, περιγίγνεται ἡμῖν τοῖς τε
 μέλλουσιν ἀλγεινοῖς μὴ προκάμνειν, καὶ ἐς αὐτὰ ἐλθοῦσι
 μὴ ἀτολμοτέρους τῶν αἰεὶ μοχθούντων φαίνεσθαι, καὶ ἔν
 τε τούτοις τὴν πόλιν ἀξίαν εἶναι θαυμάζεσθαι καὶ ἔτι ἐν
 15 ἄλλοις.

‘Φιλοκαλοῦμέν τε γὰρ μετ’ εὐτελείας καὶ φιλοσοφοῦμεν 40
 ἄνευ μαλακίας· πλούτῳ τε ἔργου μᾶλλον καιρῷ ἢ λόγου
 κόμπῳ χρώμεθα, καὶ τὸ πένεσθαι οὐχ ὁμολογεῖν τινὶ αἰσχρόν,
 ἀλλὰ μὴ διαφεύγειν ἔργῳ αἴσχιον. ἐνι τε τοῖς αὐτοῖς οἰκείων 2
 20 ἄμα καὶ πολιτικῶν ἐπιμέλεια, καὶ ἑτέροις πρὸς ἔργα τετραμ-
 μένοισι τὰ πολιτικὰ μὴ ἐνδεῶς γινῶναι· μόνοι γὰρ τόν τε
 μηδὲν τῶνδε μετέχοντα οὐκ ἀπράγμοινα, ἀλλ’ ἀχρεῖον νομί-
 ζομεν, καὶ οἱ αὐτοὶ ἦτοι κρίνομέν γε ἢ ἐνθυμούμεθα ὀρθῶς
 τὰ πράγματα, οὐ τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις βλάβην ἡγούμενοι,
 25 ἀλλὰ μὴ προδιδαχθῆναι μᾶλλον λόγῳ πρότερον ἢ ἐπὶ ᾧ δεῖ
 ἔργῳ ἐλθεῖν. διαφερόντως γὰρ δὴ καὶ τόδε ἔχομεν ὥστε 3
 τολμᾶν τε οἱ αὐτοὶ μάλιστα καὶ περὶ ὧν ἐπιχειρήσομεν
 ἐκλογίξεσθαι· ὃ τοῖς ἄλλοις ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς
 δὲ ὄκρον φέρει. κράτιστοι δ’ ἂν τὴν ψυχὴν δικαίως κριθεῖεν

1 ἑαυτούς] *per se tantum* Valla: ἐκάστους codd. μετὰ πάντων
 A B E F [G] 8 τέ om. C G 11 ἐθέλομεν A B E F Dion.
 Hal. 13 ἀτολμοτέρους f *suprascr.* G Dion. Hal. 16 τε om.
 A B F 19 ἐνι] ἐν A B E F 20 ἑτέροις] ἕτερα Classen: ἐτέ-
 ροις ἕτερα Richards 23 οἱ om. A B E F 29 τὴν om. C Stobaeus

- οἱ τὰ τε δεινὰ καὶ ἡδέα σαφέστατα γινώσκοντες καὶ διὰ
 4 ταῦτα μὴ ἀποτρεπόμενοι ἐκ τῶν κινδύνων. καὶ τὰ ἐς ἀρε-
 τὴν ἐνηντιώμεθα τοῖς πολλοῖς· οὐ γὰρ πάσχοντες εἶναι, ἀλλὰ
 δρῶντες κτώμεθα τοὺς φίλους. βεβαιώτερος δὲ ὁ δράσας
 τὴν χάριν ὥστε ὀφειλομένην δι' εὐνοίας ᾧ δέδωκε σῶξιν· 5
 ὁ δὲ ἀντοφείλων ἀμβλύτερος, εἰδὼς οὐκ ἐς χάριν, ἀλλ' ἐς
 5 ὀφείλημα τὴν ἀρετὴν ἀποδώσων. καὶ μόνοι οὐ τοῦ ξυμφέ-
 ροντος μᾶλλον λογισμῷ ἢ τῆς ἐλευθερίας τῷ πιστῷ ἀδεῶς
 τινὰ ὠφελοῦμεν.
- 41 'Ξυνελών τε λέγω τὴν τε πᾶσαν πόλιν τῆς Ἑλλάδος 10
 παίδευσιν εἶναι καὶ καθ' ἕκαστον δοκεῖν ἂν μοι τὸν αὐτὸν
 ἄνδρα παρ' ἡμῶν ἐπὶ πλείστ' ἂν εἶδῃ καὶ μετὰ χαρίτων
 2 μάλιστα ἂν εὐτραπέλως τὸ σῶμα αὐτάρκες παρέχεσθαι. καὶ
 ὥς οὐ λόγων ἐν τῷ παρόντι κόμπος τάδε μᾶλλον ἢ ἔργων
 ἐστὶν ἀλήθεια, αὐτὴ ἡ δύναμις τῆς πόλεως, ἣν ἀπὸ τῶνδε 15
 3 τῶν τρόπων ἐκτησάμεθα, σημαίνει. μόνη γὰρ τῶν νῦν
 ἀκοῆς κρείσσων ἐς πείραν ἔρχεται, καὶ μόνη οὔτε τῷ πολε-
 μῷ ἐπελθόντι ἀγανάκτησιν ἔχει ὑφ' οἷον κακοπαθεῖ οὔτε
 4 τῷ ὑπηκόῳ κατὰμεμψιν ὥς οὐχ ὑπ' ἀξίων ἄρχεται. μετὰ
 μεγάλων δὲ σημείων καὶ οὐ δὴ τοι ἀμάρτυρόν γε τὴν δύναμιν 20
 παρασχόμενοι τοῖς τε νῦν καὶ τοῖς ἔπειτα θαυμασθησόμεθα,
 καὶ οὐδὲν προσδεόμενοι οὔτε Ὀμήρου ἐπαυέτον οὔτε ὅστις
 ἔπεσι μὲν τὸ αὐτίκα τέρψει, τῶν δ' ἔργων τὴν ὑπόνοιαν ἢ
 ἀλήθεια βλάψει, ἀλλὰ πᾶσαν μὲν θάλασσαν καὶ γῆν ἐσβατὸν
 τῇ ἡμετέρα τόλμῃ καταναγκάσαντες γενέσθαι, πανταχοῦ δὲ 25
 5 μνημεῖα κακῶν τε κάγαθων αἰδία ξυγκατοικίσαντες. περὶ
 τοιαύτης οὖν πόλεως οἶδε τε γενναίως δικαιούντες μὴ ἀφαι-
 ρεθῆναι αὐτὴν μαχόμενοι ἐτελεύτησαν, καὶ τῶν λειπομένων
 πάντα τινὰ εἰκὸς ἐθέλειν ὑπὲρ αὐτῆς κάμνειν.
- 42 'Δι' ὃ δὴ καὶ ἐμήκυνα τὰ περὶ τῆς πόλεως, διδασκαλίαν 30
 τε ποιούμενος μὴ περὶ ἴσου ἡμῖν εἶναι τὸν ἀγῶνα καὶ οἷς

3 ἐνηντιώμεθα Rutherford: ἡναντιώμεθα codd.: ἡντιώμεθα Hesychius 12 ἡμῖν Cobet 15 αὕτη C [G] 22 καὶ secl. Krüger 26 αἰδία] ἰδία A B E F

τῶνδε μὴδὲν ὑπάρχει ὁμοίως, καὶ τὴν εὐλογίαν ἅμα ἐφ' οἷς
 νῦν λέγω φανεράν σημείοις καθιστάς. καὶ εἴρηται αὐτῆς 2
 τὰ μέγιστα· ἃ γὰρ τὴν πόλιν ὕμνησα, αἱ τῶνδε καὶ τῶν
 τοιῶνδε ἀρεταὶ ἐκόσμησαν, καὶ οὐκ ἂν πολλοῖς τῶν Ἑλλή-
 5 νων ισόρροπος ὥσπερ τῶνδε ὁ λόγος τῶν ἔργων φαίνεται.
 δοκεῖ δέ μοι δηλοῦν ἀνδρὸς ἀρετὴν πρώτη τε μηνύουσα καὶ
 τελευταία βεβαιούσα ἢ νῦν τῶνδε καταστροφή. καὶ γὰρ 3
 τοῖς τᾶλλα χείροσι δίκαιον τὴν ἐς τοὺς πολέμους ὑπὲρ τῆς
 πατρίδος ἀνδραγαθίαν προτιθέσθαι· ἀγαθῷ γὰρ κακὸν ἀφανί-
 10 σαιτες κοινῶς μᾶλλον ὠφέλησαν ἢ ἐκ τῶν ἰδίων ἐβλαψαν.
 τῶνδε δὲ οὔτε πλούτου τις τὴν ἐτι ἀπόλαυσιν προτιμήσας 4
ἐμαλακίσθη οὔτε πενίας ἐλπιδι, ὥς κἀν ἐτι διαφυγὼν αὐτὴν
 πλουτήσκειν, ἀραβολὴν τοῦ δευροῦ ἐποιήσατο· τὴν δὲ τῶν
 ἐναιτιῶν τιμωρίαν ποθευνότεραν αὐτῶν λαβόντες καὶ κινδύ-
 15 νων ἅμα τόνδε κάλλιστον νομίσαντες ἐβουλήθησαν μετ'
 αὐτοῦ τοὺς μὲν τιμωρεῖσθαι, τῶν δὲ ἐφίεσθαι, ἐλπιδι μὲν
 τὸ ἀφανὲς τοῦ κατορθώσεω ἐπιτρέψαντες, ἔργῳ δὲ περὶ τοῦ
 ἡδὴ ὀρωμένου σφίσιν αὐτοῖς ἀξιοῦντες πεποιθέναι, καὶ ἐν
 αὐτῷ τῷ ἀμύνεσθαι καὶ παθεῖν μᾶλλον ἡγησάμενοι ἢ [τὸ]
 20 ἐνδοῖντες σφύζεσθαι, τὸ μὲν αἰσχροὺν τοῦ λόγου ἔφυγον, τὸ δ'
 ἔργον τῷ σώματι ὑπέμειναν καὶ δι' ἐλαχίστου καιροῦ τύχης
 ἅμα ἀκμῇ τῆς δόξης μᾶλλον ἢ τοῦ δέους ἀπηλλάγησαν.

‘Καὶ οἷδε μὲν προσηκόντως τῇ πόλει τοιοῦδε ἐγένοντο· 43
 τοὺς δὲ λοιποὺς χρὴ ἀσφαλεστέραν μὲν εὐχεσθαι, ἀτολμο-
 25 τέραν δὲ μὴδὲν ἀξιοῦν τὴν ἐς τοὺς πολεμίους διάνοιαν ἔχειν,
 σκοποῦντας μὴ λόγῳ μόνῳ τὴν ὠφελίαν, ἣν ἂν τις πρὸς
 οὐδὲν χείρον αὐτοὺς ὑμᾶς εἰδότας μηκύνει, λέγων ὅσα ἐν
 τῷ τοὺς πολεμίους ἀμύνεσθαι ἀγαθὰ ἔνεστιν, ἀλλὰ μᾶλλον
 τὴν τῆς πόλεως δύναμιν καθ' ἡμέραν ἔργῳ θεωμένους καὶ
 30 ἐραστὰς γιγνομένους αὐτῆς, καὶ ὅταν ὑμῶν μεγάλη δόξι εἶται,

5 τῷ ἔργῳ Dobree

11 πλούτῳ A B E F M

16 ἀφίεσθαι

Porpo

19 τῷ C G Dion. Hal. : τὸ cett. Schol.

μᾶλλον] κάλ-

λιον Dobree τὸ om. Dion. Hal.

25 πολέμους C [G]

26 post

ἀν add. τί Krüger

- ἐνθυμουμένους ὅτι τολμῶντες καὶ γινώσκοντες τὰ δέοντα καὶ ἐν τοῖς ἔργοις αἰσχυρόμενοι ἄνδρες αὐτὰ ἐκτίσαντο, καὶ ὅποτε καὶ πείρα του σφαλῆναι, οὐκ οὖν καὶ τὴν πόλιν γε τῆς σφετέρας ἀρετῆς ἀξιοῦντες στερίσκειν, κάλλιστον δὲ ἔρανον αὐτῇ προΐεμενοι. κοινῇ γὰρ τὰ σώματα διδόντες ἰδίᾳ τὸν 5 ἀγῆρων ἔπαινον ἐλάμβανον καὶ τὸν τάφον ἐπισημότατον, οὐκ ἐν ᾧ κεῖνται μᾶλλον, ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ δόξα αὐτῶν παρὰ τῷ ἐντυχόντι αἰεὶ καὶ λόγον καὶ ἔργον καιρῷ αἰείμνηστος κατα- 3 λείπεται. ἀνδρῶν γὰρ ἐπιφανῶν πᾶσα γῆ τάφος, καὶ οὐ στηλῶν μόνον ἐν τῇ οἰκείᾳ σημαίνει ἐπιγραφῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν 10 τῇ μὴ προσηκούσῃ ἄγραφος μνήμη παρ' ἐκάστῳ τῆς γνώμης μᾶλλον ἢ τοῦ ἔργου ἐνδiciaται. οὓς νῦν ὑμεῖς ζηλώσαντες καὶ τὸ εὐδαιμον τὸ ἐλεύθερον, τὸ δ' ἐλεύθερον τὸ εὐψυχον 5 κρίναντες μὴ περιορᾶσθε τοὺς πολεμικοὺς κινδύνους. οὐ γὰρ οἱ κακοπραγοῦντες δικαιότερον ἀφειδοῖεν ἂν τοῦ βίου, 15 οἷς ἐλπίς οὐκ ἔστιν ἀγαθοῦ, ἀλλ' οἷς ἡ ἐναντία μεταβολὴ ἐν τῷ ζῆν ἔτι κινδυνεύεται καὶ ἐν οἷς μάλιστα μεγάλα τὰ διαφέροντα, ἣν τι παίσωσιν. ἀλγειωτέρα γὰρ ἀνδρὶ γε φρόνημα ἔχοντι ἢ μετὰ τοῦ [ἐν τῷ] μαλακισθῆναι κάκωσις ἢ 6 ὁ μετὰ ῥώμης καὶ κοινῆς ἐλπίδος ἅμα γινόμενος ἀναίσθητος θάνατος. 20
- 44 ' Δι' ὅπερ καὶ τοὺς τῶνδε νῦν τοκέας, ὅσοι πάρεστε, οὐκ ὀλοφύρομαι μᾶλλον ἢ παραμυθήσομαι. ἐν πολυτρόποις γὰρ ξυμφοραῖς ἐπίστανται τραφέντες· τὸ δ' εὐτυχές, οἱ ἂν τῆς εὐπρεπεστάτης λάχωσιν, ὥσπερ οἷδε μὲν νῦν, τελευτῆς, ὑμεῖς 25 δὲ λύπης, καὶ οἷς ἐνευδαιμονῆσαι τε ὁ βίος ὁμοίως καὶ ἐν- 2 τελευτῆσαι ξυνεμετρήθη. χαλεπὸν μὲν οὖν οἷδα πείθειν οἷν, ὦν καὶ πολλάκις ἔξετε ὑπομνήματα ἐν ἄλλων εὐτυχίαις, αἷς ποτὲ καὶ αὐτοὶ ἠγάλλεσθε· καὶ λύπη οὐχ ὦν ἂν τις μὴ πειρασάμενος ἀγαθῶν στερίσκηται, ἀλλ' οὐ ἂν ἐθὰς γενό- 30 3 μενος ἀφαιρεθῇ. καρτερεῖν δὲ χρὴ καὶ ἄλλων παίδων ἐλπίδι,

7 ἀλλ' ἢ CG 16 ἔστ' AB EFM 19 ἐν τῷ secl.
Bredow: ἐν τῷ μετὰ τοῦ AB EFM 20 ἅμα τε γινόμενος
καὶ CG 30 πειρασάμενος g: πειρασόμενος codd.

οἷς ἔτι ἡλικία τέκνωσιν ποιεῖσθαι· ἰδίᾳ τε γὰρ τῶν οὐκ
 ὄντων λήθη οἱ ἐπιγιγνώμενοί τισιν ἔσονται, καὶ τῇ πόλει
 διχόθεν, ἕκ τε τοῦ μὴ ἐρημοῦσθαι καὶ ἀσφαλείᾳ, ξυνοίσει·
 οὐ γὰρ οἷόν τε ἴσον τι ἢ δίκαιον βουλευέσθαι οἷ ἂν μὴ καὶ
 5 παῖδας ἐκ τοῦ ὁμοίου παραβαλλόμενοι κωδυνεύωσιν. ὅσοι 4
 δ' αὖ παρηβήκατε, τόν τε πλέονα κέρδος ὃν ἡτύχεíte βίον
 ἡγεῖσθε καὶ τόνδε βραχὺν ἔσεσθαι, καὶ τῇ τῶνδε εὐκλείᾳ
 κουφίξεσθε. τὸ γὰρ φιλότιμον ἀγῆρων μόνον, καὶ οὐκ ἐν
 τῷ ἀχρείῳ τῆς ἡλικίας τὸ κερδαίνειν, ὥσπερ τινὲς φασί,
 10 μᾶλλον τέρπει, ἀλλὰ τὸ τιμᾶσθαι. παισὶ δ' αὖ ὅσοι τῶνδε 45
 πάρεστε ἢ ἀδελφοῖς ὀρώ μέγαν τὸν ἀγῶνα (τὸν γὰρ οὐκ
 ὄντα ἅπας εἶωθεν ἐπαινεῖν), καὶ μόλις ἂν καθ' ὑπερβολὴν
 ἀρετῆς οὐχ ὁμοιοί, ἀλλ' ὀλίγῳ χείρους κριθεῖτε. φθόρος
 γὰρ τοῖς ζῶσι πρὸς τὸ ἀντίπαλον, τὸ δὲ μὴ ἐμποδῶν ἀναιτα-
 15 γωνίστῳ εὐνοία τετίμηται. εἰ δέ με δεῖ καὶ γυναικείας τι 2
 ἀρετῆς, ὅσαι νῦν ἐν χρηραῖς ἔσονται, μνησθῆναι, βραχεῖᾳ
παραινέσει ἅπαν σημανῶ. τῆς τε γὰρ ὑπαρχούσης φύσεως
 μὴ χείροσι γενέσθαι ὑμῶν μεγάλη ἡ δόξα καὶ ἥς ἂν ἐπ'
 ἐλάχιστον ἀρετῆς πέρι ἢ ψόγου ἐν τοῖς ἄρσεσι κλέος ᾖ.
 20 'Εἴρηται καὶ ἐμοὶ λόγῳ κατὰ τὸν νόμον ὅσα εἶχον πρὸς- 46
φορα, καὶ ἔργῳ οἱ θαπτόμενοι τὰ μὲν ἤδη κεκόσμηνται, τὰ
 δὲ αὐτῶν τοὺς παῖδας τὸ ἀπὸ τοῦδε δημοσίᾳ ἢ πόλις μέχρι
 ἡβης θρέψει, ὡφέλιμον στέφανον τοῖσδέ τε καὶ τοῖς λειπο-
 μένοισι τῶν τοιῶνδε ἀγώνων προτιθεῖσα· ἄθλα γὰρ οἷς κείται
 25 ἀρετῆς μέγιστα, τοῖς δὲ καὶ ἄνδρες ἄριστοι πολιτεύουσιν.
 νῦν δὲ ἀπολοφυράμενοι ὃν προσήκει ἐκάστῳ ἅπιτε.'
 Τοιοῦδε μὲν ὁ τάφος ἐγένετο ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ· καὶ 47
 διελθόντος αὐτοῦ πρῶτον ἔτος τοῦ πολέμου τοῦδε ἐτελεύτα.
 τοῦ δὲ θέρους εὐθύς ἀρχομένου Πελοπονηνῆσιοι καὶ οἱ ξύμ- 2
 30 μαχοι τὰ δύο μέρη ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐσέβαλον ἐς τὴν

1 τὲ (sic) γὰρ M : γὰρ τε cett. 4 καὶ μὴ AB EF 12 πᾶς
 C [G] 14 τὸν CE [G] 22 τὸ τὰ AB EF M 24 προσ-
 τιθεῖσα CG 26 ἕκαστος AB EFG M ἀποχωρεῖτε AB EF M
 28 τούτου C γρ. G τῷ πολέμῳ τούτῳ G

- Ἀττικὴν (ἡγεῖτο δὲ Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου Λακεδαι-
 3 μονίων βασιλεύς), καὶ καθεζόμενοι ἐδήουν τὴν γῆν. καὶ
 ὄντων αὐτῶν οὐ πολλὰς πω ἡμέρας ἐν τῇ Ἀττικῇ ἡ νόσος
 πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, λεγόμενον μὲν καὶ
 πρότερον πολλαχόσε ἐγκατασκήψαι καὶ περὶ Λῆμνον καὶ ἐν 5
 ἄλλοις χωρίοις, οὐ μέντοι τοσοῦτός γε λοιμὸς οὐδὲ φθορὰ
 4 οὕτως ἀνθρώπων οὐδαμοῦ ἐμνημονεύετο γενέσθαι. οὔτε γὰρ
 ἱατροὶ ἤρκουν τὸ πρῶτον θεραπεύοντες ἀγνοίᾳ, ἀλλ' αὐτοὶ
 μάλιστα ἔθνησκον ὅσφ καὶ μάλιστα προσῆσαν, οὔτε ἄλλη
 ἀνθρωπεία τέχνη οὐδεμία· ὅσα τε πρὸς ἱεροῖς ἰκέτευσαν ἡ 10
 μαντείοις καὶ τοῖς τοιούτοις ἐχρήσαντο, πάντα ἀνωφελῇ ἦν,
 τελευτῶντές τε αὐτῶν ἀπέστησαν ὑπὸ τοῦ κακοῦ νικώμενοι.
 48 ἤρξατο δὲ τὸ μὲν πρῶτον, ὡς λέγεται, ἐξ Αἰθιοπίας τῆς
 ὑπὲρ Αἰγύπτου, ἔπειτα δὲ καὶ ἐς Αἴγυπτον καὶ Λιβύην
 2 κατέβη καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλήν. ἐς δὲ τὴν 15
 Ἀθηναίων πόλιν ἐξαπινάϊως ἐσέπεσε, καὶ τὸ πρῶτον ἐν τῷ
 Πειραιεῖ ἦψατο τῶν ἀνθρώπων, ὥστε καὶ ἐλέχθη ὑπ' αὐτῶν
 ὡς οἱ Πελοποννήσιοι φάρμακα ἐσβεβλήκοιεν ἐς τὰ φρέατα·
 κρῆναι γὰρ οὕπω ἦσαν αὐτόθι. ὕστερον δὲ καὶ ἐς τὴν ἄνω
 3 πόλιν ἀφίκετο, καὶ ἔθνησκον πολλῷ μᾶλλον ἤδη. λεγέτω 20
 μὲν οὖν περὶ αὐτοῦ ὡς ἕκαστος γιννώσκει καὶ ἱατρὸς καὶ
 ἰδιώτης, ἀφ' ὅτου εἰκὸς ἦν γενέσθαι αὐτό, καὶ τὰς αἰτίας
 ἄστινας νομίζει τοσαύτης μεταβολῆς ἱκανὰς εἶναι δύνάμιν
 ἐς τὸ μεταστῆσαι σχεῖν· ἐγὼ δὲ οἶόν τε ἐγίγνετο λέξω,
 καὶ ἀφ' ὧν ἂν τις σκοπῶν, εἴ ποτε καὶ αὐθις ἐπιπέσοι, 25
 μάλιστ' ἂν ἔχοι τι προειδὼς μὴ ἀγνοεῖν, ταῦτα δηλώσω
 αὐτός τε νοσήσας καὶ αὐτὸς ἰδὼν ἄλλους πάσχοντας.
 49 Τὸ μὲν γὰρ ἔτος, ὡς ὠμολογεῖτο, ἐκ πάντων μάλιστα δὴ
 ἐκεῖνο ἄνοσον ἐς τὰς ἄλλας ἀσθενείας ἐτύγχανεν ὄν· εἰ δέ
 2 τις καὶ προύκαμνέ τι, ἐς τοῦτο πάντα ἀπεκρίθη. τοὺς δὲ 30
 ἄλλους ἀπ' οὐδεμιᾶς προφάσεως, ἀλλ' ἐξαίφνης ὑγιεῖς ὄντας

πρώτον μὲν τῆς κεφαλῆς θέρμαι ἰσχυραὶ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν
 ἐρυνθήματα καὶ φλόγῳσις ἐλάμβανε, καὶ τὰ ἐντός, ἥ τε
 φάρυγξ καὶ ἡ γλῶσσα, εὐθὺς αἱματώδη ἦν καὶ πνεῦμα
 ἄτοπον καὶ δυσῶδες ἠφίει· ἔπειτα ἐξ αὐτῶν παρμόδος καὶ 3
 5 βράγχος ἐπεγίγνετο, καὶ ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ κατέβαινε ἐς
 τὰ στήθη ὁ πόνος μετὰ βηχὸς ἰσχυροῦ· καὶ ὁπότε ἐς τὴν
 καρδίαν στηρίζειεν, ἀνέστρεφέ τε αὐτὴν καὶ ἀποκαθάρσεις
 χολῆς πᾶσαι ὅσαι ὑπὸ ἰατρῶν ὠνομασμέναι εἰσὶν ἐπῆσαν,
 καὶ αὗται μετὰ ταιλαιπωρίας μεγάλης. λύγξ τε τοῖς πλέο- 4
 10 σι ἐνέπιπτε κενή, σπασμὸν ἐνδιδούσα ἰσχυρόν, τοῖς μὲν
 μετὰ ταῦτα λωφίσαντα, τοῖς δὲ καὶ πολλῷ ὕστερον. καὶ 5
 τὸ μὲν ἔξωθεν ἀπτομένῳ σῶμα οὐτ' ἄγαν θερμὸν ἦν οὔτε
 χλωρόν, ἀλλ' ὑπέρυθρον, πελιτνόν, φλυκταίναις μικραῖς καὶ
 ἔλκεσι ἐξηνηθηκός· τὰ δὲ ἐντὸς οὕτως ἐκάετο ὥστε μήτε
 15 τῶν πάντων λεπτῶν ἱματίων καὶ σινδόνων τὰς ἐπιβολὰς μηδ'
 ἄλλο τι ἢ γυμνοὶ ἀνέχεσθαι, ἥδιστα τε ἂν ἐς ὕδωρ ψυχρὸν
 σφᾶς αὐτοὺς ρίπτειν. καὶ πολλοὶ τοῦτο τῶν ἡμελημένων
 ἀνθρώπων καὶ ἔδρασαν ἐς φρέατα, τῇ δίψῃ ἀπαύστῳ ξυν- *αὐτῶν*
 20 ἔλασσον ποτόν. καὶ ἡ ἀπορία τοῦ μὴ ἡσυχάζειν καὶ ἡ 6
 ἀγρυπνία ἐπέκειτο διὰ παντός. καὶ τὸ σῶμα, ὅσον περ
 χρόνον καὶ ἡ νόσος ἀκμάζει, οὐκ ἐμαραίνετο, ἀλλ' ἀντεῖχε
 παρὰ δόξαν τῇ ταιλαιπωρίᾳ, ὥστε ἡ διεφθείροντο οἱ πλείστοι
 ἐνσταῖοι καὶ ἐβδομαῖοι ὑπὸ τοῦ ἐντὸς καύματος, ἔτι ἔχοντές
 25 τὴν δυνάμειν, ἥ εἰ διαφύγοιεν, ἐπικατιόντος τοῦ νοσήματος
 ἐς τὴν κοιλίαν καὶ ἐλκώσεώς τε αὐτῇ ἰσχυρᾶς ἐγγιγνομένης
 καὶ διαρροίας ἅμα ἀκράτου ἐπιπιπτούσης οἱ πολλοὶ ὕστερον
 δι' αὐτὴν ἀσθενεῖα διεφθείροντο. διεξήκει γὰρ διὰ παντός 7
 τοῦ σώματος ἄνωθεν ἀρξάμενον τὸ ἐν τῇ κεφαλῇ πρῶτον

9 αὐταὶ CG 10 ἐνέπεσε AB EFM Thom. Mag. 12 τῷ C
 quod tuetur Hude post ἀπτομένῳ τὸ addens 13 πελιτνόν
 Lexx.: πελιδνόν codd. 15 μήτ' AB EFM 16 γυμνόν
 AB EFM 23 πλείους AB F 28 διὰ τὴν ἀσθενεῖαν C et,
 ut videtur, G ἀπεφθείροντο AB EFM [G]

- ἰδρῦθ' ἐν κακόν, καὶ εἴ τις ἐκ τῶν μεγίστων περιγένοιτο, τῶν
 8 γε ἁκρωτηρίων ἀντίληψις αὐτοῦ ἐπεσήμαιεν. κατέσκηπτε
 γὰρ ἐς αἰδοῖα καὶ ἐς ἄκρας χεῖρας καὶ πόδας, καὶ πολλοὶ
 στειρισκόμενοι τούτων διέφευγον, εἰσὶ δ' οἳ καὶ τῶν ὀφθαλ-
 μῶν. τοὺς δὲ καὶ λήθη ἐλάμβανε παραντίκα ἀναστάντας 5
 τῶν πάντων ὁμοίως, καὶ ἠγνόησαν σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τοὺς
 50 ἐπιτηδεῖους. γενόμενον γὰρ κρεῖσσον λόγου τὸ εἶδος τῆς
 νόσου τὰ τε ἄλλα χαλεπωτέρως ἢ κατὰ τὴν ἀνθρωπείαν
 φύσιν προσέπιπτεν ἐκάστῳ καὶ ἐν τῷδε ἐδήλωσε μάλιστα
 ἄλλο τι ὄν ἢ τῶν ξυντρόφων τι· τὰ γὰρ ὄρνεα καὶ τετράποδα 10
 ὅσα ἀνθρώπων ἄπτεται, πολλῶν ἀτάφων γιγνομένων ἢ οὐ
 2 προσήει ἢ γευσάμενα διεφθείρετο. τεκμήριον δέ· τῶν μὲν
 τοιούτων ὀρνίθων ἐπίλειψις σαφὴς ἐγένετο, καὶ οὐχ ἑωρῶντο
 οὔτε ἄλλως οὔτε περὶ τοιούτου οὐδέν· οἳ δὲ κύνες μᾶλλον
 αἰσθησιν παρῆχον τοῦ ἀποβαίνοντος διὰ τὸ ξυνδιατῆσθαι. 15
 51 Τὸ μὲν οὖν νόσημα, πολλὰ καὶ ἄλλα παραλιπόντι ἀτοπίας,
 ὥς ἐκάστῳ ἐτύγχανέ τι διαφερόντως ἐτέρῳ πρὸς ἕτερον
 γιγνόμενον, τοιούτου ἦν ἐπὶ πᾶν τὴν ἰδέαν. καὶ ἄλλο
 παρελύπει κατ' ἐκείνους τὸν χρόνον οὐδὲν τῶν εἰωθότων· ὁ
 2 δὲ καὶ γένοιτο, ἐς τοῦτο ἐτελεύτα. ἔθνησκον δὲ οἳ μὲν 20
 ἀμελεία, οἳ δὲ καὶ πάνυ θεραπευόμενοι. ἐν τε οὐδὲ ἐν
 κατέστη ἱαμα ὡς εἰπεῖν ὅτι χρὴν προσφέροντας ὠφελεῖν·
 3 τὸ γὰρ τῷ ξυνεγεγκὸν ἄλλον τοῦτο ἐβλαπτεν. σῶμά τε
 αὐταρκες ὃν οὐδὲν διεφάνη πρὸς αὐτὸ ἰσχύος πέρι ἢ ἀσθε-
 νείας, ἀλλὰ πάντα ξυνήρει καὶ τὰ πάσῃ διαίτῃ θεραπευόμενα. 25
 4 δεινότατον δὲ παντὸς ἦν τοῦ κακοῦ ἢ τε ἀθυμία ὅποτε τις
 αἰσθοῖτο κάμνων (πρὸς γὰρ τὸ ἀνέλπιστον εὐθὺς τραπόμενοι
 τῇ γνώμῃ πολλῷ μᾶλλον προτίεντο σφᾶς αὐτοὺς καὶ οὐκ
 ἀντείχον), καὶ ὅτι ἕτερος ἀφ' ἑτέρου θεραπείας ἀναπιμπλά-
 μνοι ὥσπερ τὰ πρόβατα ἔθνησκον· καὶ τὸν πλείστον 30
 5 φθόρον τοῦτο ἐνεποίει. εἴτε γὰρ μὴ 'θέλοιεν δεδιότες

6 τῶν om. C et, ut videtur, G
C et fort. G

22 χρῆ C G

11 γενομένων C G

21 οὐδὲν

ἀλλήλοις προσιέναι, ἀπώλλυντο ἐρήμοι, καὶ οἰκίαι πολλαὶ
ἐκενώθησαν ἀπορία τοῦ θεραπεύσοντος· εἴτε προσίοιεν,
διεφθείροντο, καὶ μάλιστα οἱ ἀρετῆς τι μεταποιούμενοι·
αἰσχύνῃ γὰρ ἡφείδουν σφῶν αὐτῶν ἐσιόντες παρὰ τοὺς
5 φίλους, ἐπεὶ καὶ τὰς ὀλοφύρσεις τῶν ἀπογιγνομένων τελευ-
τῶντες καὶ οἱ οἰκέοι ἐξέκαμνον ὑπὸ τοῦ πολλοῦ κακοῦ
νικώμενοι. ἐπὶ πλέον δ' ὅμως οἱ διαπεφευγότες τὸν τε 6
θυήσκοντα καὶ τὸν πονούμενον ᾠκτίζοντο διὰ τὸ προειδέναι *pey*
τε καὶ αὐτοὶ ἤδη ἐν τῷ θαρσαλέῳ εἶναι· δις γὰρ τὸν αὐτόν,
10 ὥστε καὶ κτείνειν, οὐκ ἐπελάμβανεν. καὶ ἐμακαρίζοντό τε *acc. ma?*
ὑπὸ τῶν ἄλλων, καὶ αὐτοὶ τῷ παραχρήμα περιχαρεῖ καὶ ἐς
τὸν ἔπειτα χρόνον ἐλπίδος τι εἶχον κούφης μηδ' ἂν ὑπ'
ἄλλου νοσήματός ποτε ἔτι διαφθαρῇναι.

Ἐπίεσε δ' αὐτοὺς μᾶλλον πρὸς τῷ ὑπάρχοντι πόνῳ καὶ 52
15 ἡ ξυγκομιδὴ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ ἄστυ, καὶ οὐχ ἦσσαν τοὺς
ἐπελθόντας. οἰκιῶν γὰρ οὐχ ὑπαρχουσῶν, ἀλλ' ἐν καλύβαις 2
πνιγγραῖς ὥρα ἔτους διαιτωμένων ὁ φθόρος ἐγίγνετο οὐδενὶ
κόσμῳ, ἀλλὰ καὶ νεκροὶ ἐπ' ἀλλήλοις ἀποθνήσκοντες ἔκειντο
καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐκαλινδοῦντο καὶ περὶ τὰς κρήνας ἀπάσας
20 ἡμιθνήτες τοῦ ὕδατος ἐπιθυμία. τά τε ἱερὰ ἐν οἷς ἐσκήνηντο 3
νεκρῶν πλέα ἦν, αὐτοῦ ἐναποθνησκόντων· ὑπερβιαζομένου
γὰρ τοῦ κακοῦ οἱ ἄνθρωποι, οὐκ ἔχοντες ὅτι γένωνται, ἐς
ὀλιγωρίαν ἐτράποντο καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων ὁμοίως. νόμοι 4
τε πάντες ξυνεταράχθησαν οἷς ἐχρῶντο πρότερον περὶ τὰς
25 ταφάς, ἔθαπτον δὲ ὡς ἕκαστος ἐδύνατο. καὶ πολλοὶ ἐς
ἀναισχύντους θήκας ἐτράποντο σπάνει τῶν ἐπιτηδείων διὰ
τὸ συχνοῦς ἤδη προτεθνάναι σφίσιν· ἐπὶ πυρὰς γὰρ ἄλλο-
τρίας φθάσαντες τοὺς νήσαντας οἱ μὲν ἐπιθέυτες τὸν ἑαυτῶν
νεκρὸν ὑφήπτον, οἱ δὲ καιομένου ἄλλου ἐπιβαλόντες ἄνωθεν
30 ὃν φέροιεν ἀπῆσαν.

Πρῶτόν τε ἦρξε καὶ ἐς τὰλλα τῇ πόλει ἐπὶ πλέον ἀνομίας 53 *Carle*

6 ἐξέκαμον ABEFM [G]

ἐσκήνωντο M 22 γένοιντο AB

ἐπιβαλόντες ABEFM

20 post ἡμιθνήτες add. τῇ GM

29 ἐπιβάλλοντες C ἄνωθεν

τὸ νόσημα. ῥᾶον γὰρ ἐτόλμα τις ἂν πρότερον ἀπεκρύντετο
 (μὴ) καθ' ἡδονὴν ποιεῖν, ἀγχίστροφον τὴν μεταβολὴν ὀρῶντες
 τῶν τε εὐδαιμόνων καὶ αἰφνιδίως θνησκόντων καὶ τῶν οὐδὲν
 2 πρότερον κεκτημένων, εὐθύς δὲ τὰ κείνων ἐχόντων. ὥστε
 ταχείας τὰς ἐπαυρέσεις καὶ πρὸς τὸ τερπνὸν ἡξίουں ποιεῖσθαι, 5
 ἐφ' ἡμέρα τὰ τε σώματα καὶ τὰ χρήματα ὁμοίως ἡγούμενοι.
 3 καὶ τὸ μὲν προσταλαιπωρεῖν τῷ δόξαντι καλῷ οὐδεὶς πρό-
 θυμος ἦν, ἄδηλον νομίζων εἰ πρὶν ἐπ' αὐτὸ ἐλθεῖν διαφθαρή-
 σεται· ὅτι δὲ ἤδη τε ἡδὺ πανταχόθεν τε ἐς αὐτὸ κερδαλέον,
 4 τοῦτο καὶ καλὸν καὶ χρήσιμον κατέστη. θεῶν δὲ φόβος ἡ 10
 ἀνθρώπων νόμος οὐδεὶς ἀπεῖργε, τὸ μὲν κρίνοντας ἐν ὁμοίῳ
 καὶ σέβειν καὶ μὴ ἐκ τοῦ πάντας ὀρᾶν ἐν ἴσῳ ἀπολλυμένους,
 τῶν δὲ ἁμαρτημάτων οὐδεὶς ἐλπίζων μέχρι τοῦ δίκην γενέ-
 σθαι βιούς ἂν τὴν τιμωρίαν ἀντιδοῦναι, πολὺ δὲ μείζω τὴν
 ἡδὺ κατεψηφισμένην σφῶν ἐπικρεμασθῆναι, ἦν πρὶν ἐμπεσεῖν 15
 εἰκὸς εἶναι τοῦ βίου τι ἀπολαῦσαι.

54 Τοιούτῳ μὲν πάθει οἱ Ἀθηναῖοι περιπεσόντες ἐπιέζοντο,
 2 ἀνθρώπων τ' ἔνδον θνησκόντων καὶ γῆς ἕξω δηουμένης. ἐν
 δὲ τῷ κακῷ οἷα εἰκὸς ἀνεμνήσθησαν καὶ τοῦδε τοῦ ἔπους,
 φάσκοντες· οἱ πρεσβύτεροι πάλαι ἄδεσθαι 'ἥξει Δωριακὸς 20
 3 πόλεμος καὶ λοιμὸς ἅμ' αὐτῷ.' ἐγένετο μὲν οὖν ἔρις τοῖς
 ἀνθρώποις μὴ λοιμὸν ὠνομάσθαι ἐν τῷ ἔπει ὑπὸ τῶν παλαιῶν,
 ἀλλὰ λιμόν, ἐνίκησε δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰκότως λοιμὸν
 εἰρηῇσθαι· οἱ γὰρ ἄνθρωποι πρὸς ἃ ἔπασχον τὴν μνήμην
 ἐποιοῦντο. ἦν δέ γε οἷμαί ποτε ἄλλος πόλεμος καταλάβῃ 25
 Δωρικὸς τοῦδε ὕστερος καὶ ξυμβῇ γενέσθαι λιμόν, κατὰ τὸ
 4 εἰκὸς οὕτως ἄσονται. μνήμη δὲ ἐγένετο καὶ τοῦ Λακεδαι-
 μονίων χρηστηρίου τοῖς εἰδόσιν, ὅτι ἐπερωτῶσιν αὐτοῖς τὸν
 θεὸν εἰ χρὴ πολεμεῖν ἀνεῖλε κατὰ κράτος πολεμοῦσι νίκην
 5 ἔσεσθαι, καὶ αὐτὸς ἔφη ξυλλήψεσθαι. περὶ μὲν οὖν τοῦ 30
 χρηστηρίου τὰ γιγνόμενα ἡκάστον ὁμοῖα εἶναι· ἐσβεβληκότων

7 προσταλαιπωρεῖν CE 9 πανταχόθεν τε] καὶ πανταχόθεν τὸ
 ABEFM 10 prius καὶ om. CG 14 post τιμωρίαν habent
 βίουσαν (sic) CG

δὲ τῶν Πελοποννησίων ἡ νόσος ἤρξατο εὐθύς, καὶ ἐς μὲν
Πελοπόννησον οὐκ ἐσῆλθεν, ὅτι καὶ ἄξιον εἰπεῖν, ἐπενεί- *λανε*
ματο δὲ Ἀθήνας μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων
χωρίων τὰ πολυανθρωπότατα. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νόσον
5 γενόμενα. *22*

Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἐπειδὴ ἔτεμον τὸ πεδῖον, παρήλθον 55
ἐς τὴν Πάραλον γῆν καλουμένην μέχρι Λαυρείου, οὗ τὰ
ἀργύρεα μέταλλά ἐστίν Ἀθηναίσις. καὶ πρῶτον μὲν ἔτεμον
ταύτην ἢ πρὸς Πελοπόννησον ὁρᾷ, ἔπειτα δὲ τὴν πρὸς
10 Εὐβοιάν τε καὶ Ἄνδρον τετραμμένην. Περικλῆς δὲ στρατηγὸς 2
ὦν καὶ τότε περὶ μὲν τοῦ μὴ ἐπεξιέναι τοὺς Ἀθηναίους τὴν
αὐτὴν γνώμην εἶχεν ὥσπερ καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ ἐσβολῇ. ἔτι 56
δ' αὐτῶν ἐν τῷ πεδίῳ ὄντων, πρὶν ἐς τὴν παραλίαν ἐλθεῖν,
ἐκατὸν νεῶν ἐπὶ πλουν τῇ Πελοποννήσῳ παρεσκευάζετο, καὶ
15 ἐπειδὴ ἐτοῖμα ἦν, ἀνῆγετο. ἦγε δ' ἐπὶ τῶν νεῶν ὀπλίτας 2
Ἀθηναίων τετρακισχιλίους καὶ ἱππέας τριακοσίους ἐν ναυσὶν
ἱππαγωγοῖς πρῶτον τότε ἐκ τῶν παλαιῶν νεῶν ποιηθείσαις·
ξυνεστρατεύοντο δὲ καὶ Χῖοι καὶ Λέσβιοι πειτῆκοντα ναυσὶν.
ὅτε δὲ ἀνῆγετο ἡ στρατιὰ αὕτη Ἀθηναίων, Πελοποννησίους 3
20 κατέλιπον τῆς Ἀττικῆς ὄντας ἐν τῇ παραλίᾳ. ἀφικόμενοι 4
δὲ ἐς Ἐπίδαυρον τῆς Πελοποννήσου ἔτεμον τῆς γῆς τὴν
πολλήν, καὶ πρὸς τὴν πόλιν προσβαλόντες ἐς ἐλπίδα μὲν
ἦλθον τοῦ ἐλεῖν, οὐ μέντοι προυχώρησέ γε. ἀναγαγόμενοι 5
δὲ ἐκ τῆς Ἐπιδάουρου ἔτεμον τὴν τε Τροιζηνίδα γῆν καὶ
25 Ἀλιάδα καὶ Ἑρμιονίδα· ἔστι δὲ ταῦτα πάντα ἐπιθαλάσσια
τῆς Πελοποννήσου. ἄραιτες δὲ ἀπ' αὐτῶν ἀφίκοντο ἐς Πρα- 6
σίαν τῆς Λακωνικῆς πόλις ἐπιθαλάσσιον, καὶ τῆς τε γῆς
ἔτεμον καὶ αὐτὸ τὸ πόλιςμα εἶλον καὶ ἐπόρησαν. ταῦτα δὲ
ποιήσαντες ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησαν. τοὺς δὲ Πελοποννησίους
30 οὐκέτι κατέλαβον ἐν τῇ Ἀττικῇ ὄντας, ἀλλ' ἀνεκεχωρηκότας.

2 καὶ ἄξιον G : ἄξιον καὶ cett.

λίαν add. γῆν AB EFG M

add. τὴν AB EFG M

om. G : πάντα ταῦτα AB EFG M

9 ἢ C E F M

23 ἀναγόμενοι CG

25 post καὶ add. τὴν AB EFG M

13 post παρα-

24 post καὶ

πάντα

57 Ὅσον δὲ χρόνον οἱ τε Πελοποννήσιοι ἦσαν ἐν τῇ γῇ τῇ Ἀθηναίων καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐστράτευον ἐπὶ τῶν νεῶν, ἡ νόσος ἐν τε τῇ στρατιᾷ τοὺς Ἀθηναίους ἔφθειρε καὶ ἐν τῇ πόλει, ὥστε καὶ ἐλέχθη τοὺς Πελοποννησίους δείσαντας τὸ νόσημα, ὡς ἐπυνθάνοντο τῶν αὐτομόλων ὅτι ἐν τῇ πόλει 5 *deserit* εἶη καὶ θάπτοντας ἅμα ἦσθάνοντο, θᾶσσον ἐκ τῆς γῆς ἐξελε-
2 θεῖν. τῇ δὲ ἐσβολῇ ταύτῃ πλείστον τε χρόνον ἐνέμειναν καὶ τὴν γῆν πᾶσαν ἔτεμον· ἡμέρας γὰρ τεσσαράκοντα μάλιστα ἐν τῇ γῇ τῇ Ἀττικῇ ἐγένοντο.

58 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Ἄγνων ὁ Νικίου καὶ Κλεόπομπος 10 ὁ Κλειώιου, ξυστράτηγοι ὄντες Περικλέους, λαβόντες τὴν στρατιὰν ἥπερ ἐκείως ἐχρήσατο ἐστράτευσαν εὐθύς ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θράκης καὶ Ποτειδαίαν ἔτι πολιορκου-
μένην, ἀφικόμενοι δὲ μηχανάς τε τῇ Ποτειδαίᾳ προσέφερον
2 καὶ παντὶ τρόπῳ ἐπειρῶντο ἐλεῖν. προυχώρει δὲ αὐτοῖς 15 οὔτε ἡ αἵρεσις τῆς πόλεως οὔτε τᾶλλα τῆς παρασκευῆς ἀξίως· ἐπιγενομένη γὰρ ἡ νόσος ἐνταῦθα δὴ πάνυ ἐπίεσε *much* τοὺς Ἀθηναίους, φθείρουσα τὴν στρατιάν, ὥστε καὶ τοὺς προτέρους στρατιώτας νοσῆσαι τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τῆς ξυν
Ἄγνωνι στρατιᾶς, ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ ὑγιαίνοντας. Φορ- 20 μίων δὲ καὶ οἱ ἐξακόσιοι καὶ χίλιοι οὐκέτι ἦσαν περὶ Χαλκι-
3 δέας. ὁ μὲν οὖν Ἄγνων ἀνεχώρησε ταῖς ναυσὶν ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀπὸ τετρακισχιλίων ὀπλιτῶν χιλίους καὶ πεντή-
κοντα τῇ νόσῳ ἀπολέσας ἐν τεσσαράκοντα μάλιστα ἡμέραις· οἱ δὲ πρότεροι στρατιῶται κατὰ χώραν μένοντες ἐπολιόρκουν 25 τὴν Ποτειδαίαν.

59 Μετὰ δὲ τὴν δευτέραν ἐσβολὴν τῶν Πελοποννησίων οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς ἢ τε γῇ αὐτῶν ἐτέτμητο τὸ δεύτερον καὶ ἡ *don* νόσος ἐπέκειτο ἅμα καὶ ὁ πόλεμος, ἡλλοίωντο τὰς γνώμας,
2 καὶ τὸν μὲν Περικλέα ἐν αἰτία εἶχον ὡς πείσαντα σφᾶς 30 πολεμεῖν καὶ δι' ἐκείνον ταῖς ζυμφοραῖς περιπεπτωκότες, *fall into*

1 δὲ χρόνον οἱ τε C : δέ τε χρόνον οἱ cett. (τε om. E) [G]
van AB 22 ταῖς ναυσὶν ἀνεχώρησεν AB E F M

7 ἔμει·

- πρὸς δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ὥρμητο ξυγχωρεῖν· καὶ
 πρέσβεις τινὰς πέμψαντες ὥς αὐτοὺς ἄπρακτοι ἐγένοντο.
 πανταχόθεν τε τῇ γνώμῃ ἄποροι καθεστηκότες ἐνέκειντο
 τῷ Περικλεῖ. ὁ δὲ ὁρῶν αὐτοὺς πρὸς τὰ παρόντα χαλε- 3
 5 παίνοντας καὶ πάντα ποιοῦντας ἅπερ αὐτὸς ἤλπισε, ξύλ-
 λαγον ποιήσας (ἔτι δ' ἐστρατήγει) ἐβούλετο θαρσύναι τε
 καὶ ἀπαγαγὼν τὸ ὀργιζόμενον τῆς γνώμης πρὸς τὸ ἡπιώ-
 τερον καὶ ἀδεέστερον καταστήσαι· παρελθὼν δὲ ἔλεξε
 τοιάδε.
 10 'Καὶ προσδεχομένῳ μοι τὰ τῆς ὀργῆς ὑμῶν ἐς με γεγέ- 60
 νηται (αἰσθάνομαι γὰρ τὰς αἰτίας) καὶ ἐκκλησίαν τούτου
 ἔνεκα ξυνήγαγον, ὅπως ὑπομῆσω καὶ μέμψωμαι εἴ τι μὴ
 ὀρθῶς ἢ ἐμοὶ χαλεπαίνετε ἢ ταῖς ξυμφοραῖς εἴκετε. ἐγὼ 2
 γὰρ ἡγοῦμαι πόλιν πλείω ξύμπασαν ὀρθομένην ὠφελεῖν
 15 τοὺς ἰδιώτας ἢ καθ' ἕκαστον τῶν πολιτῶν εὐπραγοῦσαν, 3
 ἀθρόαν δὲ σφαλλομένην. καλῶς μὲν γὰρ φερόμενος ἀνὴρ
 τὸ καθ' ἑαυτὸν διαφθειρομένης τῆς πατρίδος οὐδὲν ἡσσον
 ξυναπόλλυται, κακοτυχῶν δὲ ἐν εὐτυχούσῃ πολλῷ μᾶλλον
 διασώζεται. ὅποτε οὖν πόλις μὲν τὰς ἰδίας ξυμφορὰς οἶα 4
 20 τε φέρειν, εἰς δ' ἕκαστος τὰς ἐκείνης ἀδύνατος, πῶς οὐ χρή
 πάντας ἀμύνειν αὐτῇ, καὶ μὴ ὁ νῦν ὑμεῖς δρᾶτε· ταῖς κατ'
 οἶκον κακοπραγίαις ἐκπεπληγμένοι τοῦ κοινοῦ τῆς σωτηρίας
 ἀφίσσθε, καὶ ἐμέ τε τὸν παραινέσαντα πολεμεῖν καὶ ὑμᾶς
 αὐτοὺς οἱ ξυνέγνωτε δι' αἰτίας ἔχετε. καίτοι ἐμοὶ τοιούτῳ 5
 25 ἀνδρὶ ὀργίξεσθε ὃς οὐδενὸς ἡσσων οἶομαι εἶναι γινῶναι τε
 τὰ δέοντα καὶ ἐρμηνεύσαι ταῦτα, φιλόπολις τε καὶ χρημάτων
 κρείσσω. ὃ τε γὰρ γινὸς καὶ μὴ σαφῶς διδάσας ἐν ἴσῳ 6
 καὶ εἰ μὴ ἐνεθυμήθη· ὃ τε ἔχων ἀμφοτέρω, τῇ δὲ πόλει
 δύσινους, οὐκ ἂν ὁμοίως τι οἰκέως φράζοι· προσόντος δὲ
 30 καὶ τοῦδε, χρήμασι δὲ νικωμένου, τὰ ξύμπαντα τούτου ἐνὸς
 ἂν πολοῖτο. ὥστ' εἴ μοι καὶ μέσως ἡγούμενοι μᾶλλον ἐτέρων 7

2 πρεσβείας M
 ἐμὲ A B E F
 Hal.

3 τε] δὲ C G
 23 τε om. C G

καθεστῶτες A B E F M
 25 οἶομαι ἡσσων A B E F M Dion.

10 ἐς

προσεῖναι αὐτὰ πολεμεῖν ἐπέισθητε, οὐκ ἂν εἰκότως νῦν τοῦ γε ἀδικεῖν αἰτίαν φεροίμην.

- 61 'Καὶ γὰρ οἷς μὲν αἵρεσις γεγένηται τᾶλλα εὐτυχοῦσι, πολλὴ ἄνοια πολεμῆσαι· εἰ δ' ἀναγκαῖον ἦν ἢ εἷξαντας εὐθὺς τοῖς πέλας ὑπακοῦσαι ἢ κινδυνεύσαντας περιγενέσθαι, 5
2 ὁ φυγὼν τὸν κίνδυνον τοῦ ὑποστάντος μεμπτότερος. καὶ ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι καὶ οὐκ ἐξίσταμαι· ὑμεῖς δὲ μεταβάλλετε, ἐπειδὴ ξυνέβη ὑμῖν πεισθῆναι μὲν ἀκεραλοῖς, μεταμέλειν δὲ κακουμένοις, καὶ τὸν ἐμὸν λόγον ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἀσθενεῖ τῆς γνώμης μὴ ὀρθὸν φαίνεσθαι, διότι 10
τὸ μὲν λυποῦν ἔχει ἤδη τὴν αἴσθησιν ἐκάστω, τῆς δὲ ὠφελίας ἄπεστιν ἔτι ἢ δῆλωσις ἅπασι, καὶ μεταβολῆς μεγάλης, καὶ ταύτης ἐξ ὀλίγου, ἐμπεσούσης ταπεινῇ ὑμῶν
3 ἢ διάνοια ἐγκαρτερεῖν ἂ ἐγνωτε. δουλοῖ γὰρ φρόνημα τὸ αἰφνίδιον καὶ ἀπροσδόκητον καὶ τὸ πλείστῳ παραλόγῳ ξυμ- 15
βαῖνον· ὃ ὑμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις οὐχ ἥκιστα καὶ κατὰ τὴν
4 νόσον γεγένηται. ὅμως δὲ πόλιν μεγάλην οἰκοῦντας καὶ ἐν ἡθεσιν ἀντιπάλοις αὐτῇ τεθραμμένους χρεῶν καὶ ξυμφοραῖς ταῖς μεγίσταις ἐθέλειν ὑφίστασθαι καὶ τὴν ἀξίωσιν μὴ ἀφαι-
νίζειν (ἐν ἴσῳ γὰρ οἱ ἄνθρωποι δικαιοῦσι τῆς τε ὑπαρχούσης 20
δόξης αἰτιάσθαι ὅστις μαλακία ἐλλείπει καὶ τῆς μὴ προσ-
ηκούσης μισεῖν τὸν θρασύτητι ὀρεγόμενον), ἀπαλγῆσαντας δὲ
τὰ ἴδια τοῦ κοινοῦ τῆς σωτηρίας ἀντιλαμβάνεσθαι.

- 62 'Τὸν δὲ πόνον τὸν κατὰ τὸν πόλεμον, μὴ γένηται τε πολὺς καὶ οὐδὲν μᾶλλον περιγενώμεθα, ἀρκείτω μὲν ὑμῖν 25
καὶ ἐκεῖνα ἐν οἷς ἄλλοτε πολλάκις γε δὴ ἀπέδειξα οὐκ ὀρθῶς αὐτὸν ὑποπτευόμενον, δηλώσω δὲ καὶ τόδε, ὃ μοι δοκεῖτε οὐτ' αὐτοὶ πώποτε ἐνθυμηθῆναι ὑπάρχον ὑμῖν μεγέ-
θους πέρι ἐς τὴν ἀρχὴν οὐτ' ἐγὼ ἐν τοῖς πρὶν λόγοις· οὐδ' ἂν νῦν ἐχρησάμην κομπωδεστέραν ἔχοντι τὴν προσποίησιν, 30
2 εἰ μὴ καταπεπληγμένους ὑμᾶς παρὰ τὸ εἰκὸς ἐώρων. οἴεσθε

12 ἅπασι om. C G (add. G¹)

φορὰς τὰς μεγίστας m: τὰς συμφορὰς Dion. Hal.

... ἐλλείπει Dion. Hal.

16 ὑμῖν F¹ M: ἡμῖν cett.

18 ξυμ-

21 ὅστις ἂν

μὲν γὰρ τῶν ξυμμάχων μόνων ἄρχειν, ἐγὼ δὲ ἀποφαίνω δύο
 μερῶν τῶν ἐς χρῆσιν φανερῶν, γῆς καὶ θαλάσσης, τοῦ
 ἑτέρου ὑμᾶς παντὸς κυριωτάτους ὄντας, ἐφ' ὅσων τε νῦν
 νέμεσθε καὶ ἦν ἐπὶ πλεόν βουλευθῆτε· καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις
 5 τῇ ὑπαρχούσῃ παρασκευῇ τοῦ ναυτικοῦ πλεόντας ὑμᾶς οὔτε
 βασιλεὺς οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἔθνος τῶν ἐν τῷ παρόντι κωλύσει.
 ὥστε οὐ κατὰ τὴν τῶν οἰκιῶν καὶ τῆς γῆς χρεῖαν, ὧν μεγά- 3 *much as*
 λων νομίζετε ἐστερηθῆσαι, αὕτη ἡ δύναμις φαίνεται· οὐδ'
 εἰκὸς χαλεπῶς φέρειν αὐτῶν μᾶλλον ἢ οὐ κηπίον καὶ ἐγ-
 10 καλλώπισμα πλούτου πρὸς ταύτην νομίσαντας ὀλιγορῆσαι,
 καὶ γινῶναι ἐλευθερίαν μέν, ἣν ἀντιλαμβάνόμενοι αὐτῆς δια-
 σώσωμεν, ῥαδίως ταῦτα ἀναληψομένην, ἄλλων δὲ ὑπακούσασιν
 καὶ τὰ προκεκτημένα φιλεῖν· ἐλασσοῦσθαι, τῶν τε πατέρων
 μὴ χείρους κατ' ἀμφότερα φαινῆναι, οἱ μετὰ πόνοι καὶ οὐ
 15 παρ' ἄλλων δεξάμενοι κατέσχον τε καὶ προσέτι διασώσαντες
 παρέδωκαν ὑμῖν αὐτά (αἴσχιον δὲ ἔχοντας ἀφαιρεθῆναι ἢ
 κτωμένους ἀτυχῆσαι), ἵεναι δὲ τοῖς ἐχθροῖς ὁμοσε μὴ φρονή-
 ματι μόνον, ἀλλὰ καὶ καταφρονήματι. αὐχμημα μὲν γὰρ καὶ 4
 ἀπὸ ἀμαθίας εὐτυχοῦς καὶ δειλῷ τιτὶ ἐγγίγνεται, καταφρό-
 20 νησις δὲ ὅς ἐστι καὶ γνώμη πιστεύῃ τῶν ἐναντίων προύχων,
 ὃ ἡμῖν ὑπάρχει. καὶ τὴν τόλμην ἀπὸ τῆς ὁμοίας τύχης ἢ 5
 ξύνεσις ἐκ τοῦ ὑπέρφρονος ἐχυρωτέραν παρέχεται, ἐλπιδί
 τε ἡσσον πιστεύει, ἥς ἐν τῷ ἀπόρῳ ἢ ἰσχύς, γνώμη δὲ ἀπὸ
 τῶν ὑπαρχόντων, ἥς βεβαιότερα ἢ πρόνοια. τῆς τε πόλεως 63
 25 ὑμᾶς εἰκὸς τῷ τιμωμένῳ ἀπὸ τοῦ ἄρχειν, ᾧπερ ἅπαντες
 ἀγάλλεσθε, βοηθεῖν, καὶ μὴ φεύγειν τοὺς πόρους ἢ μηδὲ
 τὰς τιμὰς διώκειν· μηδὲ νομίσαι περὶ ἐνὸς μόνου, δουλείας
 αὐτ' ἐλευθερίας, ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀρχῆς στερήσεως
 καὶ κυδύνου ὧν ἐν τῇ ἀρχῇ ἀπήχθεσθε. ἥς οὐδ' ἐκστήναι 2

1 μόνων C E¹ : μόνον cett. [G] 6 post ἔθνος add. ἀνθρώπων C G
 κωλύσει post βασιλεὺς habent A B E F M 9 οὐ κηπίον c E¹ M : οὐχ
 ἡπίον C : οὐκ ἡπίον cett. 13 προκεκτημένα c G m : προσκεκτημένα M :
 προσκεκτημένα cett. 20 περιέχειν C 22 ὀχυρωτέραν A B E F
 Dion. Hal. 25 ᾧπερ ἅπαντες C G et, ut videtur, F¹ F² : ᾧ ὑπὲρ ἅπαν-
 τας A¹ Dion. Hal. : ᾧ ὑπὲρ ἅπαντες cett. 29 ἀπήχθησθε Cobet

ἔτι ὑμῶν ἔστιν, εἴ τις καὶ τόδε ἐν τῷ παρόντι δεδιὼς ἀπραγμο-
 σύνη ἀνδραγαθίζεται· ὥς τυραννίδα γὰρ ἤδη ἔχετε αὐτήν, ἣν
 3 λαβεῖν μὲν ἄδικον δοκεῖ εἶναι, ἀφείναι δὲ ἐπικίνδυνον. τάχιστ'
 ἂν τε πόλιν οἱ τοιοῦτοι ἐτέρους τε πείσαντες ἀπολέσειαν καὶ
 εἴ πουν ἐπὶ σφῶν αὐτῶν αὐτόνομοι οἰκήσειαν· τὸ γὰρ ἀπραγμον 5
 οὐ σφάζεται μὴ μετὰ τοῦ δραστηρίου τεταγμένον, οὐδὲ ἐν ἀρ-
 χούσῃ πόλει ξυμφέρει, ἀλλ' ἐν ὑπηκόῳ, ἀσφαλῶς δουλεύει.
 64 Ἔμεις δὲ μήτε ὑπὸ τῶν τοιῶνδε πολιτῶν παράγεσθε
 μήτε ἐμὲ δι' ὀργῆς ἔχετε, ᾧ καὶ αὐτοὶ ξυνδιέγνωτε πολεμεῖν,
 εἰ καὶ ἐπελθόντες οἱ ἐναντίοι ἔδρασαν ἅπερ εἰκὸς ἦν μὴ 10
 ἐβελησάντων ὑμῶν ὑπακούειν, ἐπιγεγέννηται τε πέρα ὧν
 προσεδεχόμεθα ἡ νόσος ἥδε, πᾶγμα μόνον δὴ τῶν πάντων
 ἐλπίδος κρεῖσσον γεγεννημένον. καὶ δι' αὐτήν οἶδ' ὅτι μέρος
 τι μᾶλλον ἔτι μισοῦμαι, οὐ δικαίως, εἰ μὴ καὶ ὅταν παρὰ
 2 λόγον τι εὖ πράξῃτε ἐμοὶ ἀναθήσετε. φέρειν δὲ χρὴ τά τε 15
 δαιμόνια ἀναγκαίως τά τε ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνδρείως·
 ταῦτα γὰρ ἐν ἔθει τῇδε τῇ πόλει πρότερόν τε ἦν νῦν τε μὴ
 3 ἐν ὑμῖν κωλυθῇ. γινώτε δὲ ὄνομα μέγιστον αὐτὴν ἔχουσαν
 ἐν ἅπασιν ἀνθρώποις διὰ τὸ ταῖς ξυμφοραῖς μὴ εἶκειν,
 πλείστα δὲ σώματα καὶ πόνοους ἀνηλωκέναι πολέμῳ, καὶ 20
 δύναμιν μεγίστην δὴ μέχρι τοῦδε κεκτημένην, ἥς ἐς αἰῶνα
 τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ἦν καὶ νῦν ὑπενδῶμέν ποτε (πάντα γὰρ
 πέφυκε καὶ ἐλασσοῦσθαι), μνήμη καταλελείψεται, Ἑλλήνων
 τε ὅτι Ἕλληνες πλείστων δὴ ἥρξαμεν, καὶ πολέμοις μέγιστοις
 ἀντέσχομεν πρὸς τε ξύμπαντας καὶ καθ' ἐκάστους, πόλιν τε 25
 4 τοῖς πᾶσιν εὐπορωτάτην καὶ μεγίστην ὤκησαμεν. καίτοι
 ταῦτα ὁ μὲν ἀπράγμων μέμφαιτ' ἂν, ὁ δὲ δρᾶν τι καὶ αὐτὸς
 5 βουλόμενος ζηλώσει. εἰ δέ τις μὴ κέκτηται, φθονήσει. τὸ
 δὲ μισεῖσθαι καὶ λυπηροὺς εἶναι ἐν τῷ παρόντι πᾶσι μὲν
 ὑπῆρξε δὴ ὅσοι ἕτεροι ἐτέρων ἡξίωσαν ἄρχειν· ὅστις δὲ ἐπὶ 30
 μέγιστοις τὸ ἐπιφθονον λαμβάνει, ὀρθῶς βουλεύεται. μῖσος

14 παρὰ λόγον c G m : παράλογόν cett. γρ. G
 19 πᾶσιν A B E F M 24 πλείστον C G
 αὐτὸς A B E F M

15 δὲ G : τε cett.
 27 βουλόμενος καὶ

μὲν γὰρ οὐκ ἐπὶ πολὺ ἀντέχει, ἡ δὲ παραντίκα τε λαμπρότης
καὶ ἐς τὸ ἔπειτα δόξα αἰείμνηστος καταλείπεται. ὑμεῖς δὲ 6
ἐς τε τὸ μέλλον καλὸν προγινόντες ἐς τε τὸ αὐτίκα μὴ
αἰσχροὺς τῷ ἤδη προθύμῳ ἀμφοτέρω κτήσασθε, καὶ Λακε-
5 δαιμονίοις μήτε ἐπικηρυκεύεσθε μήτε ἐνδηλοὶ ἔστε τοῖς
παροῦσι πόνοις βαρυνόμενοι, ὥς οἵτινες πρὸς τὰς ξυμφορὰς
γνώμῃ μὲν ἡκιστα λυποῦνται, ἔργῳ δὲ μάλιστα ἀντέχουσιν,
οὗτοι καὶ πόλεων καὶ ἰδιωτῶν κράτιστοί εἰσιν.

Τοιαῦτα ὁ Περικλῆς λέγων ἐπειράτο τοὺς Ἀθηναίους τῆς 65
10 τε ἐς αὐτὸν ὀργῆς παραλύειν καὶ ἀπὸ τῶν παρόντων δεινῶν
ἀπάγειν τὴν γνώμην. οἱ δὲ δημοσίᾳ μὲν τοῖς λόγοις ἀνε- 2
πείθοντο καὶ οὔτε πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἔτι ἔπεμπον ἐς
τε τὸν πόλεμον μᾶλλον ὥρμητο, ἰδίᾳ δὲ τοῖς παθήμασιν
ἐλυποῦντο, ὁ μὲν δῆμος ὅτι ἀπ' ἐλασσόνων ὀρμώμενος
15 ἐστέρητο καὶ τούτων, οἱ δὲ δυνατοὶ καλὰ κτήματα κατὰ
τὴν χώραν οἰκοδομαῖς τε καὶ πολυτελεσί κατασκευαῖς ἀπο-
λωλεκότες, τὸ δὲ μέγιστον, πόλεμον ἀντ' εἰρήνης ἔχοντες.
οὐ μέντοι πρότερόν γε οἱ ξύμπαντες ἐπαύσαντο ἐν ὀργῇ 3
ἔχοντες αὐτὸν πρὶν ἐξημίωσαν χρήμασιν. ὕστερον δ' αὖθις 4
20 οὐ πολλῶ, ὅπερ φιλεῖ ὁμιλος ποιεῖν, στρατηγὸν εἵλοντο καὶ
πάντα τὰ πράγματα ἐπέτρεψαν, ὧν μὲν περὶ τὰ οἰκεῖα
ἕκαστος ἤλγει ἀμβλύτεροι ἤδη ὄντες, ὧν δὲ ἡ ξύμπασα
πόλις προσεδεῖτο πλείστου ἄξιον νομίζοντες εἶναι. ὅσοι 5
τε γὰρ χρόνον προύστη τῆς πόλεως ἐν τῇ εἰρήνῃ, μετρίως
25 ἐξηγεῖτο καὶ ἀσφαλῶς διεφύλαξεν αὐτήν, καὶ ἐγένετο ἐπ'
ἐκείνου μεγίστη, ἐπειδὴ τε ὁ πόλεμος κατέστη, ὁ δὲ
φαίνεται καὶ ἐν τούτῳ προγνοὺς τὴν δύναμιν. ἐπεβίω δὲ 6
δύο ἔτη καὶ ἕξ μῆνας· καὶ ἐπειδὴ ἀπέθανεν, ἐπὶ πλείον ἔτι
ἐγνώσθη ἡ πρόνοια αὐτοῦ ἢ ἐς τὸν πόλεμον. ὁ μὲν γὰρ 7
30 ἡσυχάζοντάς τε καὶ τὸ ναυτικὸν θεραπεύοντας καὶ ἀρχὴν μὴ

1 μὲν om. A B E F M

χώραν add. ἐν Madvig

A B E F M

29 alterum ἢ om. A B E F M

10 ἐς] ἐπ' A B E F M Schol.

22 ξύμπασα ἢ A B E F M

16 post

26 ἐπεὶ

ἐπικτωμένους ἐν τῷ πολέμῳ μηδὲ τῇ πόλει κινδυνεύοντας ἔφη
 περιέσεσθαι· οἱ δὲ ταῦτά τε πάντα ἐς τοῦναντίον ἔπραξαν
 καὶ ἄλλα ἔξω τοῦ πολέμου δοκοῦντα εἶναι κατὰ τὰς ἰδίας
 φιλοτιμίας καὶ ἴδια κέρδη κακῶς ἔς τε σφᾶς αὐτοὺς καὶ
 τοὺς συμμάχους ἐπολίτευσαν, ἃ κατορθούμενα μὲν τοῖς ἰδιώ- 5
 ταις τιμὴ καὶ ὠφελία μᾶλλον ἦν, σφαλέντα δὲ τῇ πόλει ἐς
 8 τὸν πόλεμον βλάβη καθίστατο. αἷτιον δ' ἦν ὅτι ἐκεῖνος
 μὲν δυνατὸς ὦν τῷ τε ἀξιώματι καὶ τῇ γνώμῃ χρημάτων
 τε διαφανῶς ἀδωρότατος γενόμενος κατεῖχε τὸ πλῆθος ἐλευ-
θέρως, καὶ οὐκ ἤγετο μᾶλλον ὑπ' αὐτοῦ ἢ αὐτὸς ἤγε, διὰ τὸ 10
 μὴ κτώμενος ἐξ οὗ προσηκόντων τὴν δύναμιν πρὸς ἡδονήν τι
 λέγειν, ἀλλ' ἔχων ἐπ' ἀξιώσει καὶ πρὸς ὀργήν τι ἀντειπεῖν.
 9 ὁπότε γοῦν αἰσθοίτο τι αὐτοὺς παρὰ καιρὸν ὕβρει θαρσοῦντας,
 λέγων κατέπλησεν ἐπὶ τὸ φοβεῖσθαι, καὶ δεδιότας αὖ ἀλό-
 γως ἀντικαθίστη πάλιν ἐπὶ τὸ θαρσεῖν. ἐγένετό τε λόγῳ 15
 10 μὲν δημοκρατία, ἔργῳ δὲ ὑπὸ τοῦ πρώτου ἀνδρὸς ἀρχή. οἱ
 δὲ ὕστερον ἴσοι μᾶλλον αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους ὄντες καὶ
 ὀρεγόμενοι τοῦ πρώτου ἕκαστος γίνεσθαι ἐτράποντο καθ'
 11 ἡδονὰς τῷ δήμῳ καὶ τὰ πράγματα ἐνδιδοῦναι. (ἐξ ὧν ἄλλα
 τε πολλά, ὥς ἐν μεγάλῃ πόλει καὶ ἀρχὴν ἐχούσῃ, ἡμαρτήθη 20
 καὶ ὁ ἐς Σικελίαν πλοῦς, ὃς οὐ τοσοῦτον γνώμης ἀμάρτημα
 ἦν πρὸς οὓς ἐπῆσαν, ὅσον οἱ ἐκπέμψαντες οὐ τὰ πρόσφορα
 τοῖς οἰχομένοις ἐπιγιγνώσκοντες, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἰδίας δια-
 βολὰς περὶ τῆς τοῦ δήμου προστασίας τά τε ἐν τῷ στρατο-
 πέδῳ ἀμβλύτερα ἐποιοῦν καὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν πρῶτον ἐν 25
 12 ἀλλήλοις ἐταράχθησαν. σφαλέντες δὲ ἐν Σικελίᾳ ἄλλῃ τε
 παρασκευῇ καὶ τοῦ ναυτικοῦ τῷ πλέονι μορίῳ καὶ κατὰ τὴν
 πόλιν ἥδη ἐν στάσει ὄντες ὁμῶς †τρία† μὲν ἔτη ἀντεῖχον
 τοῖς τε πρότερον ὑπάρχουσι πολεμίοις καὶ τοῖς ἀπὸ Σικελίας
 μετ' αὐτῶν, καὶ τῶν συμμάχων ἔτι τοῖς πλέοσιν ἀφεστηκόσι, 30
 Κύρῳ τε ὕστερον βασιλέως παιδὶ προσγενομένῳ, ὃς παρέιχε

χρήματα Πελοποννησίοις ἐς τὸ ναυτικόν, καὶ οὐ πρότερον
ἐνέδωσαν ἢ αὐτοὶ ἐν σφίσι κατὰ τὰς ἰδίας διαφορὰς περι-
πεσόντες ἐσφάλησαν. τοσοῦτον τῷ Περικλεῖ ἐπερίσσευσε 13
τότε ἀφ' ὧν αὐτὸς προέγνω καὶ πάνν ἂν ῥαδίως περιγενέσθαι
5 τὴν πόλιν Πελοποννησίων αὐτῶν τῷ πολέμῳ.

Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τοῦ αὐτοῦ θέρους 66
ἐστράτευσαν ναυσὶν ἑκατὸν ἐς Ζάκυνθον τὴν νῆσον, ἣ κείται
ἀντιπέρας Ἑλίδος· εἰσὶ δὲ Ἀχαιῶν τῶν ἐκ Πελοποννήσου
ἄποικοι καὶ Ἀθηναίοις ξυνεμάχων. ἐπέπλεον δὲ Λακε- 2
10 δαιμονίων χίλιοι ὀπλῖται καὶ Κυνῆμος Σπαρτιάτης ναύαρχος.
ἀποβάντες δὲ ἐς τὴν γῆν ἐδήλωσαν τὰ πολλά. καὶ ἐπειδὴ
οὐ ξυνεχώρουν, ἀπέπλευσαν ἐπ' οἶκον.

Καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος Ἀριστεὺς Κορίνθιος 67
καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις Ἀνῆριστος καὶ Νικόλαος καὶ
15 Πρατόδαμος καὶ Τεγεάτης Τιμαγόρας καὶ Ἀργεῖος ἰδία
Πόλλις, πορευόμενοι ἐς τὴν Ἀσίαν ὡς βασιλέα, εἴ πως
πείσειαν αὐτὸν χρήματά τε παρασχεῖν καὶ ξυμπολεμεῖν,
ἀφικνοῦνται ὡς Σιτάλκην πρῶτον τὸν Τήρεω ἐς Θράκην,
βουλόμενοι πείσαι τε αὐτόν, εἰ δύναιντο, μεταστάιντα τῆς
20 Ἀθηναίων ξυμμαχίας στρατεῦσαι ἐπὶ τὴν Ποτεΐδαιαν, οὗ
ἦν στράτευμα τῶν Ἀθηναίων πολιορκοῦν, καὶ ἥπερ ὥρμητο,
δι' ἐκείνου πορευθῆναι πέραν τοῦ Ἑλλησπόντου ὡς Φαρνά-
κην τὸν Φαρναβάζου, ὃς αὐτοὺς ἔμελλεν ὡς βασιλέα ἀνα-
πέμψειν. / παρατυχόντες δὲ Ἀθηναίων πρέσβεις Λέαρχος 2
25 Καλλιμάχου καὶ Ἀμειτιάδης Φιλήμονος παρὰ τῷ Σιτάλκῃ
πείθουσι τὸν Σάδοκον τὸν γεγεννημένον Ἀθηναῖον, Σιτάλκου
νιόν, τοὺς ἄνδρας ἐγχειρίσαι σφίσω, ὅπως μὴ διαβάντες
ὡς βασιλέα τὴν ἐκείνου πόλιν τὸ μέρος βλάβωσιν. ὁ δὲ 3
πεισθεὶς πορευομένους αὐτοὺς διὰ τῆς Θράκης ἐπὶ τὸ πλοῖον
30 ὧ ἔμελλον τὸν Ἑλλησπόντον περαιώσκειν, πρὶν ἐσβαίνειν

2 ἐν secl. Herwerden
Aristides: τῶν cett.
om. C G

σφίσιν αὐτοῖς C [G]

15 Πρατόδαμος M: Στρατόδημος AB: Πρα-
τόδημος cett. 17 παρέχειν AB' EFM

5 τὴν πόλιν C G

26 alterum τὸν

ξυλλαμβάνει, ἄλλους *ξυμπέμψας* μετὰ τοῦ Λεάρχου καὶ
 Ἀμεινιάδου, καὶ ἐκέλευσεν ἐκείνοις παραδοῦναι· οἱ δὲ λα-
 4 βύντες ἐκόμισαν ἐς τὰς Ἀθήνας. ἀφικομένων δὲ αὐτῶν
 δείσαντες οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἀριστέα μὴ αὐθις σφᾶς ἔτι
 πλείω κακουργῇ διαφυγῶν, ὅτι καὶ πρὸ τούτων τὰ τῆς 5
 Ποτειδαίας καὶ τῶν ἐπὶ Θράκης πάντα ἐφαίνετο πράξας,
 ἀκρίτους καὶ βουλομένους ἔστιν ἃ εἰπεῖν αὐθημερὸν ἀπ-
 ἐκτειναν πάντας καὶ ἐς φάραγγα ἐσέβαλον, δικαιοῦντες τοῖς
 αὐτοῖς ἀμύνεσθαι οἷσπερ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ὑπῆρξαν, τοὺς
 ἐμπόρους οὓς ἔλαβον Ἀθηναίων καὶ τῶν *ξυμμάχων* ἐν ὅλ- 10
κᾶσι περὶ Πελοπόννησον πλέοντας ἀποκτείναντες καὶ ἐς
 φάραγγας ἐσβαλόντες. πάντας γὰρ δὴ κατ' ἀρχὰς τοῦ
 πολέμου Λακεδαιμόνιοι ὅσους λάβοιεν ἐν τῇ θαλάσῃ ὡς
 πολεμίους διέφθειρον, καὶ τοὺς μετὰ Ἀθηναίων *ξυμπολε-*
μοῦντας καὶ τοὺς μὴδὲ μεθ' ἑτέρων. 15

68 Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, τοῦ θέρους τελευτῶντος,
 καὶ Ἀμπρακιῶται αὐτοί τε καὶ τῶν βαρβάρων πολλοὺς
 ἀναστήσαντες ἐστράτευσαν ἐπ' Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικὸν καὶ
 2 τὴν ἄλλην Ἀμφιλοχίαν. ἔχθρα δὲ πρὸς τοὺς Ἀργεῖους
 3 ἀπὸ τοῦδε αὐτοῖς ἦρξατο πρῶτον γενέσθαι. Ἄργος τὸ 20
 Ἀμφιλοχικὸν καὶ Ἀμφιλοχίαν τὴν ἄλλην ἔκτισε μὲν μετὰ
 τὰ Τρωικὰ οἰκαδὲ ἀναχωρήσας καὶ οὐκ ἀρεσκόμενος τῇ ἐν
 Ἄργει καταστάσει Ἀμφίλοχος ὁ Ἀμφιάρεω ἐν τῷ Ἀμπρα-
 κικῷ κόλῳ, ὁμώνυμον τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι Ἄργος ὀνομάσας
 4 (καὶ ἦν ἡ πόλις αὕτη μεγίστη τῆς Ἀμφιλοχίας καὶ τοὺς 25
 5 δυνατωτάτους εἶχεν οἰκήτορας), ὑπὸ *ξυμφορῶν* δὲ πολλαῖς
 γενεαῖς ὕστερον πιεζόμενοι Ἀμπρακιῶτας ὁμόρους ὄντας τῇ
 Ἀμφιλοχικῇ *ξυνοίκους* ἐπηγάγοντο, καὶ ἡλληνίσθησαν τὴν
 νῦν γλῶσσαν τότε πρῶτον ἀπὸ τῶν Ἀμπρακιωτῶν *ξυνοικη-*
 6 *σάντων*· οἱ δὲ ἄλλοι Ἀμφίλοχοι βάρβαροί εἰσιν. ἐκβάλ- 30
 λουσιν οὖν τοὺς Ἀργεῖους οἱ Ἀμπρακιῶται χρόνῳ καὶ αὐτοῖ

1 post ἄλλους add. δὲ CG
 πολέμου add. οἱ A B E F M
 29 τότε om. C G

8 φάραγγας A B E F M
 21 μὲν om. A B E F M

13 post
 24 αὐτοῦ CG

ἴσχουσι τὴν πόλιν. οἱ δ' Ἀμφίλοχοι γενομένου τούτου 7
 διδόασιν ἑαυτοὺς Ἀκαρνᾶσι, καὶ προσπαρακαλέσαντες ἀμφο-
 τεροὶ Ἀθηναίους, οἱ αὐτοῖς Φορμίωνά τε στρατηγὸν ἔπεμψαν
 καὶ ναῦς τριάκοντα, ἀφικομένου [δὲ] τοῦ Φορμίωνος αἰροῦσι
 5 κατὰ κράτος Ἄργος καὶ τοὺς Ἀμπρακιώτας ἡνδραπόδισαν,
 κοινῇ τε ἔκτισαν αὐτὸ Ἀμφίλοχοι καὶ Ἀκαρνᾶνες. μετὰ δὲ 8
 τοῦτο ἡ ξυμμαχία πρῶτον ἐγένετο Ἀθηναίοις καὶ Ἀκαρνᾶσιν.
 οἱ δὲ Ἀμπρακιῶται τὴν μὲν ἔχθραν ἐς τοὺς Ἀργεῖους 9
 ἀπὸ τοῦ ἀνδραποδισμοῦ σφῶν αὐτῶν πρῶτον ἐποίησαντο,
 10 ὕστερον δὲ ἐν τῷ πολέμῳ τήνδε τὴν στρατείαν ποιοῦνται
 αὐτῶν τε καὶ Χαόνων καὶ ἄλλων τινῶν τῶν πλησιοχώρων
 βαρβάρων ἐλθόντες τε πρὸς τὸ Ἄργος τῆς μὲν χώρας
 ἐκράτουν, τὴν δὲ πόλιν ὥς οὐκ ἐδύναντο ἐλεῖν προσβαλόντες,
 ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου καὶ διελύθησαν κατὰ ἔθνη. τοσαῦτα
 15 μὲν ἐν τῷ θέρει ἐγένετο.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Ἀθηναῖοι ναῦς ἔστειλαν 69
 εἴκοσι μὲν περὶ Πελοπόννησον καὶ Φορμίωνα στρατηγόν, ὃς
 ὁρμώμενος ἐκ Ναυπάκτου φυλακὴν εἶχε μήτ' ἐκπλεῖν ἐκ
 Κορίνθου καὶ τοῦ Κρῖσαίου κόλπου μηδένα μήτ' ἐσπλεῖν,
 20 ἐτέρας δὲ ἐξ ἐπὶ Καρίας καὶ Λυκίας καὶ Μελήσανδρον
 στρατηγόν, ὅπως ταῦτά τε ἀργυρολογῶσι καὶ τὸ ληστικὸν
 τῶν Πελοποννησίων μὴ ἐῷσω αὐτόθεν ὁρμώμενον βλάπτειν
 τὸν πλοῦν τῶν ὀλκάδων τῶν ἀπὸ Φασήλιδος καὶ Φουϊκής
 καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἡπείρου. ἀναβὰς δὲ στρατιᾷ Ἀθηναίων τε 2
 25 τῶν ἀπὸ τῶν νεῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ἐς τὴν Λυκίαν ὁ
 Μελήσανδρος ἀποθιγῆσκει καὶ τῆς στρατιᾶς μέρος τι διέφθειρε
 νικηθεὶς μάχῃ.

Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος οἱ Ποτειδεᾶται ἐπειδὴ οὐκέτι 70
 ἐδύναντο πολιορκοῦμενοι ἀντέχεω, ἀλλ' αἶ τε ἐς τὴν Ἀττικὴν
 30 ἐσβολαὶ Πελοποννησίων οὐδὲν μᾶλλον ἀπανίστασαν τοὺς
 Ἀθηναίους ὃ τε σῖτος ἐπελελοίπει, καὶ ἄλλα τε πολλὰ

4 δὲ secl. Krüger : δὴ Stahl

6 ἔκτισαν C : ἔκκησαν cett.

7 ἐγένετο

πρῶτον A B E F M

11 ἑαυτῶν C [G]

12 τε] δὲ C [G]

29 ἐσβολαὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν C F G Greg. Cor.

ἐπεγεγέννητο αὐτόθι ἤδη βρώσεως περί αναγκαίας καὶ τινες
καὶ ἀλλήλων ἐγέγενντο, οὕτω δὲ λόγους προσφέρουσι περὶ
ξυμβάσεως τοῖς στρατηγοῖς τῶν Ἀθηναίων τοῖς ἐπὶ σφίσι
τεταγμένοις, Ξενοφῶντί τε τῷ Εὐριπίδου καὶ Ἑστιοδώρῳ
2 τῷ Ἀριστοκλείδου καὶ Φανομάχῳ τῷ Καλλιμάχου. οἱ δὲ 5
προσεδέξαντο, ὁρῶντες μὲν τῆς στρατιᾶς τὴν τालαιπωρίαν
ἐν χωρίῳ χειμερινῷ, ἀνηλωκυίας δὲ ἤδη τῆς πόλεως δισχίλια
3 τάλαντα ἐς τὴν πολιορκίαν. ἐπὶ τοῖσδε οὖν ξυνέβησαν,
ἐξελθεῖν αὐτοὺς καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς ἐπικούρους
ξὺν ἐνὶ ἱματίῳ, γυναῖκας δὲ ξὺν δυοῖν, καὶ ἀργύριόν τι 10
4 ῥητὸν ἔχοντας ἐφόδιον. καὶ οἱ μὲν ὑπόσπονδοι ἐξῆλθον
ἐς τε τὴν Χαλκιδικὴν καὶ ἥ ἕκαστος ἐδύνατο. Ἀθηναῖοι δὲ
τούς τε στρατηγοὺς ἐπητιάσαντο ὅτι ἄνευ αὐτῶν ξυνέβησαν
(ἐνόμιζον γὰρ ἂν κρατῆσαι τῆς πόλεως ἢ ἐβούλουντο), καὶ
ὕστερον ἐποίκους ἐπεμψαν ἐαυτῶν ἐς τὴν Ποτείδαιαν καὶ 15
κατάφικσαν. ταῦτα μὲν ἐν τῷ χειμῶνι ἐγένετο, καὶ [τὸ]
δεύτερον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε ὃν Θουκυδίδης
ξυνέγραψεν.

71 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ
ξύμμαχοι ἐς μὲν τὴν Ἀττικὴν οὐκ ἐσέβαλον, ἐστράτευσαν 20
δὲ ἐπὶ Πλάταιαν. ἡγείτο δὲ Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου
Λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ καθίσας τὸν στρατὸν ἔμελλε
δηώσειν τὴν γῆν. οἱ δὲ Πλαταιῆς εὐθὺς πρέσβεις πέμψαντες
2 πρὸς αὐτὸν ἔλεγον τοιάδε. ‘Ἀρχίδαμε καὶ Λακεδαιμόνιοι,
οὐ δίκαια ποιεῖτε οὐδ' ἄξια οὔτε ὑμῶν οὔτε πατέρων ὧν 25
ἐστέ, ἐς γῆν τὴν Πλαταιῶν στρατεύοντες. Πανσανίας γὰρ
ὁ Κλεομβρότου Λακεδαιμόνιος ἐλευθέρωσας τὴν Ἑλλάδα
ἀπὸ τῶν Μήδων μετὰ Ἑλλήνων τῶν ἐθελησάντων ξυνάρα-
σθαι τὸν κίνδυνον τῆς μάχης ἢ παρ' ἡμῶν ἐγένετο, θύσας
ἐν τῇ Πλαταιῶν ἀγορᾷ ἱερὰ Διὶ ἐλευθερίῳ καὶ ξυγκαλέσας 30

7 δὲ] τε A B E F M 8 τὴν om. A B E F M 12 ἐς τε] ἐπὶ
A B E F M ἕκαστος ἢ A B E F M 15 ἐαυτῶν ἐπεμψαν A B E F M
16 τὸ secl. Poppo 24 πρὸς αὐτὸν] παρ' αὐτῶν C 30 ἱερὰ Διὶ
ἐλευθερίῳ C G Dion. Hal. : Διὶ ἐλευθερίῳ ἱερὰ A B E F M

πάντας τοὺς ξυμμάχους ἀπεδίδου Πλαταιεῦσι γῆν καὶ πόλιν
τὴν σφετέραν ἔχοντας αὐτονόμους οἰκεῖν, στρατεῦσαί τε
μηδένα ποτὲ ἀδίκως ἐπ' αὐτοὺς μηδ' ἐπὶ δουλείᾳ· εἰ δὲ μή,
ἀμύνειν τοὺς παρόντας ξυμμάχους κατὰ δύναμιν. τάδε μὲν 3
5 ἡμῖν πατέρες οἱ ὑμέτεροι ἔδοσαν ἀρετῆς ἕνεκα καὶ προθυμίας
τῆς ἐν ἐκείνοις τοῖς κινδύνοις γενομένης, ὑμεῖς δὲ τὰναντία
δράτε· μετὰ γὰρ Θηβαίων τῶν ἡμῖν ἐχθίστων ἐπὶ δουλείᾳ
τῇ ἡμετέρᾳ ἦκετε. μάρτυρας δὲ θεοὺς τοὺς τε ὀρκίους τότε 4
γενομένους ποιούμενοι καὶ τοὺς ὑμετέρους πατρώους καὶ
10 ἡμετέρους ἐγχωρίους, λέγομεν ὑμῖν γῆν τὴν Πλαταιίδα μὴ
ἀδικεῖν μηδὲ παραβαίνειν τοὺς ὅρκους, ἔαν δὲ οἰκεῖν αὐτονό-
μους καθάπερ Πανσανίας ἐδικαίωσεν.¹³

Τοσαῦτα εἰπόντων τῶν Πλαταιῶν Ἀρχίδαμος ὑπολαβὼν 72
εἶπεν· 'δίκαια λέγετε, ὦ ἄνδρες Πλαταιῆς, ἣν ποιῆτε ὁμοῖα
15 τοῖς λόγοις. καθάπερ γὰρ Πανσανίας ὑμῖν παρέδωκεν,
αὐτοὶ τε αὐτονομεῖσθε καὶ τοὺς ἄλλους ξυνελευθεροῦτε, ὅσοι
μετασχόντες τῶν τότε κινδύνων ὑμῖν τε ξυνώμοσαν καὶ
εἰσὶ νῦν ὑπ' Ἀθηναίοις, παρασκευή τε τοσῆδε καὶ πόλεμος
γεγένηται αὐτῶν ἕνεκα καὶ τῶν ἄλλων ἐλευθερώσεως. ἥς
20 μάλιστα μὲν μετασχόντες καὶ αὐτοὶ ἐμμείνατε τοῖς ὅρκοις·
εἰ δὲ μή, ἅπερ καὶ πρότερον ἤδη προυκαλεσάμεθα, ἡσυχίαν
ἄγετε νεμόμενοι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν, καὶ ἔστε μηδὲ μεθ'
ἐτέρων, δέχεσθε δὲ ἀμφοτέρους φίλους, ἐπὶ πολέμῳ δὲ
μηδετέρους. καὶ τάδε ἡμῖν ἀρκέσει.' ὁ μὲν Ἀρχίδαμος 2
25 τοσαῦτα εἶπεν· οἱ δὲ Πλαταιῶν πρέσβεις ἀκούσαντες ταῦτα
ἐσῆλθον ἐς τὴν πόλιν, καὶ τῷ πλήθει τὰ ῥηθέντα κοινώ-
σαιτες ἀπεκρίναντο αὐτῷ ὅτι ἀδύνατα σφίσιν εἶη ποιεῖν ἃ
προκαλεῖται ἄνευ Ἀθηναίων (παῖδες γὰρ σφῶν καὶ γυναῖκες
παρ' ἐκείνοις εἶεν), δεδιέναι δὲ καὶ περὶ τῇ πάσῃ πόλει μὴ
30 ἐκείνων ἀποχωρησάντων Ἀθηναῖοι ἐλθόντες σφίσιν οὐκ
ἐπιτρέπωσιν, ἢ Θηβαῖοι, ὥς ἔνορκοι ὄντες κατὰ τὸ ἀμφο-

10 γῆν C G Dion. Hal. : τὴν γῆν A B E F M 13 τῶν C G Dion.
Hal. : om. A B E F M 18 τε A B E F M γρ. G Dion. Hal. : δὲ C G
21 πρότερον C G Dion. Hal. : τὸ πρότερον A B E F M

κεῖται μεθ' ἐτέρων

3 τέρους δέχεσθαι, αὖθις σφῶν τὴν πόλιν πειράσωσι καταλα-
 βεῖν. ὁ δὲ θαρσύνων αὐτοὺς πρὸς ταῦτα ἔφη· ὑμεῖς δὲ
 πόλιν μὲν καὶ οἰκίας ἡμῶν παράδοτε τοῖς Λακεδαιμονίοις,
 καὶ γῆς ὅρους ἀποδείξατε καὶ δένδρα ἀριθμῶ τὰ ὑμέτερα
 καὶ ἄλλο εἴ τι δυνατὸν ἐς ἀριθμὸν ἐλθεῖν· αὐτοὶ δὲ μετα- 5
 χωρήσατε ὅποι βούλεσθε, ἕως ἂν ὁ πόλεμος ᾗ ἐπειδὴν
 δὲ παρέλθῃ, ἀποδώσομεν ὑμῖν ἃ ἂν παραλάβωμεν. μέχρι
 δὲ τοῦδε ἔξομεν παρακαταθήκην, ἐργαζόμενοι καὶ φορὰν
 73 φέροντες ἢ ἂν ὑμῶν μέλλῃ ἱκανὴ ἔσσεσθαι· οἱ δ' ἀκού-
 σαντες ἐσῆλθον αὖθις ἐς τὴν πόλιν, καὶ βουλευσάμενοι μετὰ 10
 τοῦ πλήθους ἔλεξαν ὅτι βούλονται ἃ προκαλεῖται Ἀθηναίοις
 κοινῶσαι πρῶτον, καὶ ἦν πείθωσιν αὐτούς, ποιεῖν ταῦτα·
 μέχρι δὲ τούτου σπείσασθαι σφίσιν ἐκέλευον καὶ τὴν γῆν
 μὴ δηοῦν. ὁ δὲ ἡμέρας τε ἐσπείσατο ἐν αἷς εἰκὸς ἦν
 2 κομισθῆναι, καὶ τὴν γῆν οὐκ ἔτεμνεν. ἐλθόντες δὲ οἱ 15
 Πλαταιῆς πρέσβεις ὡς τοὺς Ἀθηναίους καὶ βουλευσάμενοι
 μετ' αὐτῶν πάλιν ἦλθον ἀπαγγέλλοντες τοῖς ἐν τῇ πόλει
 3 τοιαῦδε· 'οὐτ' ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ, ὧ ἄνδρες Πλαταιῆς,
 ἀφ' οὗ ξύμμαχοι ἐγενόμεθα, Ἀθηναῖοι φασιν ἐν οὐδενὶ
 ὑμᾶς προέσθαι ἀδικουμένους οὔτε νῦν περιόψεσθαι, βοηθή- 20
 σειν δὲ κατὰ δύναμιν. ἐπισκῆπτουσί τε ὑμῖν πρὸς τῶν
 ὄρκων οὗς οἱ πατέρες ὤμοσαν μηδὲν νεωτερίζειν περὶ τὴν
 74 ξυμμαχίαν.' τοιαῦτα τῶν πρέσβεων ἀπαγγειλάντων οἱ
 Πλαταιῆς ἐβουλεύσαντο Ἀθηναίους μὴ προδιδόναι, ἀλλ'
 ἀνέχεσθαι καὶ γῆν τεμνομένην, εἰ δεῖ, ὀρώντας καὶ ἄλλο 25
 πάσχοντας ὅτι ἂν ξυμβαίνει· ἐξελθεῖν τε μηδένα ἔτι, ἀλλ'
 ἀπὸ τοῦ τείχους ἀποκρίνασθαι ὅτι ἀδύνατα σφίσιν ποιεῖν
 2 ἐστὶν ἃ Λακεδαιμόνιοι προκαλοῦνται. ὥς δὲ ἀπεκρίναντο,
 ἐντεῦθεν δὴ πρῶτον μὲν ἐς ἐπιμαρτυρίαν καὶ θεῶν καὶ ἡρώων
 τῶν ἐγχωρίων Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς κατέστη, λέγων ὧδε· 30
 'θεοὶ ὅσοι γῆν τὴν Πλαταιίδα ἔχετε καὶ ἥρωες, ξυνίστορες

1 πειράσουσι Λ B E F M [G]
 C G (corr. G¹) Dion. Hal.
 λεὺς Λ B E F M, secl. Krüger

6 ὅπη G M 17 ἀγγέλλοντες
 30 ὁ βασιλεὺς C G Dion. Hal.: βασι-

ἔστε ὅτι οὔτε τὴν ἀρχὴν ἀδίκως, ἐκλιπόντων δὲ τῶνδε
 προτέρων τὸ ξυνώμοτον, ἐπὶ γῆν τήνδε ἤλθομεν, ἐν ἧ οἱ
 πατέρες ἡμῶν εὐξάμενοι ὑμῶν Μήδων ἐκράτησαν καὶ παρ-
 ἔσχετε αὐτὴν ἐμμενῇ ἐναγωνίσασθαι τοῖς Ἑλλησιν, οὔτε
 5 νῦν, ἣν τι ποιῶμεν, ἀδικήσομεν· προκαλεσάμενοι γὰρ πολλὰ
 καὶ εἰκότα οὐ τυγχάνομεν. ξυγγνώμονες δὲ ἔστε τῆς μὲν
 ἀδικίας κολάζεσθαι τοῖς ὑπάρχουσι προτέροις, τῆς δὲ τιμω-
 ρίας τυγχάνειν τοῖς ἐπιφέρουσι νομίμως.

Τοσαῦτα ἐπιθειάσας καθίστη ἐς πόλεμον τὸν στρατόν, 75
 10 καὶ πρῶτον μὲν περιεσταύρωσαν αὐτοὺς τοῖς δένδρεσιν ἃ
 ἔκοψαν, τοῦ μηδένα ἐπεξιέναι, ἔπειτα χῶμα ἔχουν πρὸς
 τὴν πόλιν, ἐλπίζοντες ταχίστην αἴρεσιν ἔσεσθαι αὐτῶν
 στρατεύματος τοσούτου ἐργαζομένου. ξύλα μὲν οὖν τέμ- 2
 νοιτες ἐκ τοῦ Κιθαιρώνος παρφοκδόμουν ἐκατέρωθεν, φορ-
 15 μηδὸν ἀντὶ τοίχων τιθέντες, ὅπως μὴ διαχέοιτο ἐπὶ πολὺ
 τὸ χῶμα· ἐφόρουν δὲ ὕλην ἐς αὐτὸ καὶ λίθους καὶ γῆν καὶ
 εἴ τι ἄλλο ἀνύτειν μέλλοι ἐπιβαλλόμενον. ἡμέρας δὲ 3
 ἔχουν †ἐβδομήκοντα† καὶ νύκτας ξυνεχῶς, διηρημένοι κατ'
 ἀναπαύλας, ὥστε τοὺς μὲν φέρειν, τοὺς δὲ ὕπνου τε καὶ
 20 σίτον αἰρεῖσθαι· Λακεδαιμονίων τε οἱ ξεναγοὶ ἐκάστης
 πόλεως ξυνεφεστῶτες ἠνάγκαζον ἐς τὸ ἔργον. οἱ δὲ 4
 Πλαταιῆς ὀρώντες τὸ χῶμα αἰρόμενον, ξύλων τεῖχος ξυν-
θέντες καὶ ἐπιστήσαντες τῷ ἑαυτῶν τείχει ἢ προσεχοῦτο,
 ἐσφοκδόμουν ἐς αὐτὸ πλίνθους ἐκ τῶν ἐγγὺς οἰκιῶν καθαι-
 25 ροῦντες. ξύνδεσμος δ' ἦν αὐτοῖς τὰ ξύλα, τοῦ μὴ ὑψηλὸν 5
 γιγνόμενον ἀσθενὲς εἶναι τὸ οἰκοδόμημα, καὶ προκαλύμματα
 εἶχε δέρσεις καὶ διφθέρας, ὥστε τοὺς ἐργαζομένους καὶ τὰ
 ξύλα μήτε πυρφόροις οἰστοῖς βάλλεσθαι ἐν ἀσφαλείᾳ τε

1 ἔστε FM [G] 2 προτέρων Dion. Hal.: πρότερον codd.
 cc. 75-78 in codice Parisino Minae saec. X (P) leguntur 10 περι-
 εσταύρωσαν Greg. Cor.: περιεσταύρωσεν codd. 11 ἐπεξιέναι C
 P: ἐτι ἐξιέναι ABEFG (ἐπεξ-, erasis litteris ἐπ-) M Greg. Cor.
 χῶματα CG 18 ἐβδομήκοντα] ἐννέα Stahl: ἐπτακαίδεκα Steup
 20 post ξεναγοὶ add. καὶ CG 21 ἐφεστῶτες CG P 26 προ-
 κάλυμμα CG

6 εἶναι. ἤρετο δὲ τὸ ὕψος τοῦ τείχους μέγα, καὶ τὸ χῶμα
οὐ σχολαίτερον ἀντανήει αὐτῷ. καὶ οἱ Πλαταιῆς τοιόνδε
τι ἐπιωροῦσιν· διελόντες τοῦ τείχους ἢ προσέπιπτε τὸ χῶμα
76 ἐσεφόρουν τὴν γῆν. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι αἰσθόμενοι ἐν
ταρσοῖς καλάμου πηλὸν ἐνίλλοντες ἐσέβαλλον ἐς τὸ διηρη- 5
2 μένον, ὅπως μὴ διαχεόμενον ὥσπερ ἡ γῆ φοροῖτο. οἱ δὲ
ταύτῃ ἀποκληρόμενοι τοῦτο μὲν ἐπέσχον, ὑπόνομον δὲ ἐκ
τῆς πόλεως ὀρύξαντες καὶ ξυντεκμηράμενοι ὑπὸ τὸ χῶμα
ὑφείλκον αὖθις παρὰ σφᾶς τὸν χοῦν· καὶ ἐλάνθανον ἐπὶ
πολὺ τοὺς ἕξω, ὥστε ἐπιβάλλοντας ἦσσαν ἀνύττειν ὑπαγο- 10
μένου αὐτοῖς κάτωθεν τοῦ χῶματος καὶ ἰζάνοντος αἰεὶ ἐπὶ
3 τὸ κενούμενον. δεδιότες δὲ μὴ οὐδ' οὕτω δύνωνται ὀλίγοι
πρὸς πολλοὺς ἀντέχειν, προσεπεξεγῆντο τόδε· τὸ μὲν μέγα
οἰκοδόμημα ἐπαύσαντο ἐργαζόμενοι τὸ κατὰ τὸ χῶμα, ἔνθεν
δὲ καὶ ἔνθεν αὐτοῦ ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ βραχείος τείχους ἐκ 15
τοῦ ἐντὸς μνηροειδὲς ἐς τὴν πόλιν ἐσφκοδόμουν, ὅπως, εἰ τὸ
μέγα τεῖχος ἀλίσκοιτο, τοῦτ' ἀντέχοι, καὶ δέοι τοὺς ἐναντίους
αὖθις πρὸς αὐτὸ χοῦν καὶ προχωροῦντας ἔσω διπλάσιόν τε
4 πόνον ἔχειν καὶ ἐν ἀμφιβόλῳ μᾶλλον γίνεσθαι. ἅμα δὲ
τῇ χώσει καὶ μηχανὰς προσήγον οἱ Πελοποννήσιοι τῇ 20
πόλει, μίαν μὲν ἢ τοῦ μεγάλου οἰκοδομήματος κατὰ τὸ χῶμα
προσαχθεῖσα ἐπὶ μέγα τε κατέσεισε καὶ τοὺς Πλαταιέας
ἐφόβησεν, ἄλλας δὲ ἄλλῃ τοῦ τείχους, ἅς βρόχους τε περι-
βάλλοντες ἀνέκλων οἱ Πλαταιῆς, καὶ δοκοὺς μεγάλας ἀρτή-
σαντες ἀλύσεισι μακραῖς σιδηραῖς ἀπὸ τῆς τομῆς ἐκατέρωθεν 25
ἀπὸ κεραιῶν δύο ἐπικεκλιμένων καὶ ὑπερτεγουσῶν ὑπὲρ τοῦ
τείχους ἀνελκύσαντες ἐγκαρσίας, ὅποτε προσπεσεῖσθαι πῃ
μέλλοι ἢ μηχανή, ἀφίεσαν τὴν δοκὸν χαλαραῖς ταῖς ἀλύσεισι
καὶ οὐ διὰ χειρὸς ἔχοντες, ἢ δὲ ῥύμῃ ἐμπίπτουσα ἀπεκαύλιζε
τὸ προῦχον τῆς ἐμβολῆς.

77 Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Πελοποννήσιοι, ὥς αἴ τε μηχαναὶ

5 ἐσέβαλλον CG Suid. Zonar. : ἐσέβαλον cett. P 16 ἐσφκο-
δόμουν CGP : προσφκοδόμουν cett. 20 τῇ πόλει οἱ Πελοποννήσιοι
ABEFMP 24 ἀνέκλων] ἀνείλκων Rutherford

οὐδὲν ὠφέλουν καὶ τῷ χώματι τὸ ἀντιτείχισμα ἐγίγνετο, νομίσαντες ἄπορον εἶναι ἀπὸ τῶν παρόντων δευῶν ἐλεῖν τὴν πόλιν πρὸς τὴν περιτείχισιν παρεσκευάζοντο. πρότερον 2 δὲ πυρὶ ἔδοξεν αὐτοῖς πειρᾶσαι εἰ δύναιτο πνεύματος γενο-
 5 μένου ἐπιφλέξει τὴν πόλιν οὖσαν οὐ μεγάλην· πᾶσαν γὰρ δὴ ἰδέαν ἐπενόουν, εἴ πως σφίσιν ἄνευ δαπάνης καὶ πολιορκίας προσαχθείη. φοροῦντες δὲ ὕλης φακέλους παρέβαλον 3 ἀπὸ τοῦ χώματος ἐς τὸ μεταξύ πρῶτον τοῦ τείχους καὶ τῆς προσχώσεως, ταχὺ δὲ πλήρους γενομένου διὰ πολυχειρίαν
 10 ἐπιπαρένησαν καὶ τῆς ἄλλης πόλεως ὅσον ἐδύναντο ἀπὸ τοῦ μετεώρου πλείστον ἐπισχεῖν, ἐμβαλόντες δὲ πῦρ ξὺν θείῳ καὶ πίσσῃ ἤψαν τὴν ὕλην. καὶ ἐγένετο φλόξ τοσαύτη 4 ὅσην οὐδεὶς πω ἔς γε ἐκείνον τὸν χρόνον χειροποίητον εἶδεν· ἤδη γὰρ ἐν ὄρεσιν ὕλη τριφθείσα ὑπ' ἀνέμων πρὸς
 15 αὐτὴν ἀπὸ ταυτομάτου πῦρ καὶ φλόγα ἀπ' αὐτοῦ ἀνῆκεν. τοῦτο δὲ μέγα τε ἦν καὶ τοὺς Πλαταιᾶς τᾶλλα διαφυγόντας 5 ἐλαχίστου ἐδέησε διαφθεῖραι· ἐντὸς γὰρ πολλοῦ χωρίου τῆς πόλεως οὐκ ἦν πελάσαι, πνεῦμά τε εἰ ἐπεγένετο αὐτῇ ἐπίφορον, ὅπερ καὶ ἤλπιζον οἱ ἐναντίοι, οὐκ ἂν διέφυγον.
 20 νῦν δὲ καὶ τότε λέγεται ξυμβῆναι, ὅδῳ [ἐξ οὐρανοῦ] πολὺ καὶ 6 βροντὰς γενομένας σβέσαι τὴν φλόγα καὶ οὕτω πανσθῆναι τὸν κίνδυνον.

Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἐπειδὴ καὶ τούτου διήμαρτον, μέρος 78 μέν τι καταλιπόντες τοῦ στρατοῦ, τὸ δὲ πλεόν ἀφέντες
 25 περιετείχιζον τὴν πόλιν κύκλῳ, διελόμενοι κατὰ πόλεις τὸ χωρίον· τάφρος δὲ ἐντός τε ἦν καὶ ἔξωθεν ἐξ ἧς ἐπλωθεύσαντο. καὶ ἐπειδὴ πᾶν ἐξείργαστο περὶ ἄρκτούρου ἐπιτολάς, 2 καταλιπόντες φυλακὰς τοῦ ἡμίσεος τείχους (τὸ δὲ ἡμισυ Βοιωτοὶ ἐφύλασσον) ἀνεχώρησαν τῷ στρατῷ καὶ διελύθησαν

4 γι(γ)νομένου CG 7 παρέβαλον MP: παρέβαλλον cett. Suid.
 15 αὐτὴν E: αὐτὴν cett. ἀπ' αὐτοῦ scd. Dobree 20 ἐξ οὐρανοῦ om. CP 24 στρατοῦ CEGP: στρατοπέδου ABFM
 πλεόν CGP: λοιπὸν EM γρ. G¹: τὸ δὲ πλεόν ἀφέντες om. ABF
 28 φύλακας ABFM

- 3 κατὰ πόλεις. Πλαταιῆς δὲ παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας καὶ
τοὺς πρεσβυτάτους τε καὶ πλῆθος τὸ ἀχρεῖον τῶν ἀνθρώπων
πρότερον ἐκκεκομισμένοι ἦσαν ἐς τὰς Ἀθήνας, αὐτοὶ δὲ
ἐπολιορκοῦντο ἐγκαταλελειμμένοι τετρακόσιοι, Ἀθηναίων δὲ
4 ὀγδοήκοντα, γυναῖκες δὲ δέκα καὶ ἑκατὸν σιτοποιοί. τοσοῦτοι 5
ἦσαν οἱ ξύμπαντες ὅτε ἐς τὴν πολιορκίαν καθίσταντο, καὶ
ἄλλος οὐδεὶς ἦν ἐν τῷ τείχει οὔτε δούλος οὔτ' ἐλεύθερος.
τοιαύτη μὲν ἡ Πλαταιῶν πολιορκία κατεσκευάσθη.
- 79 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους καὶ ἅμα τῇ τῶν Πλαταιῶν ἐπιστρα-
τεία Ἀθηναῖοι δισχιλίους ὀπλίταις ἑαυτῶν καὶ ἱππεῦσι δια- 10
κοσίοις ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θράκης καὶ
Βοττιαίους ἀκμάζοντος τοῦ σίτου· ἐστρατήγει δὲ Ξενοφῶν
2 ὁ Εὐριπίδου τρίτος αὐτός. ἐλθόντες δὲ ὑπὸ Σπάρτῳ τὴν
Βοττικὴν τὸν σῖτον διέφθειραν. ἐδόκει δὲ καὶ προσχωρήσειν
ἢ πόλις ὑπὸ τινων ἔνδοθεν πρᾶσσόντων. προσπεμφάντων 15
δὲ ἐς Ὀλυνθον τῶν οὐ ταῦτ' αὖ βουλομένων ὀπλίταις τε ἦλθον
καὶ στρατιὰ ἐς φυλακὴν· ἧς ἐπεξεληθούσης ἐκ τῆς Σπαρτώλου
3 ἐς μάχην καθίστανται οἱ Ἀθηναῖοι ὑπ' αὐτῇ τῇ πόλει. καὶ
οἱ μὲν ὀπλίταις τῶν Χαλκιδέων καὶ ἐπικούροί τινες μετ' αὐ-
τῶν νικῶνται ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀναχωροῦσιν ἐς τὴν 20
Σπάρτῳ, οἱ δὲ ἱππῆς τῶν Χαλκιδέων καὶ ψилоὶ νικῶσι
4 τοὺς τῶν Ἀθηναίων ἱππέας καὶ ψιλοὺς· εἶχον δέ τινες οὐ
πολλοὺς πελταστὰς ἐκ τῆς Κρουσίδος γῆς καλουμένης. ἄρτι
δὲ τῆς μάχης γεγενημένης ἐπιβοηθοῦσιν ἄλλοι πελτασταὶ
5 ἐκ τῆς Ὀλύνθου. καὶ οἱ ἐκ τῆς Σπαρτώλου ψилоὶ ὥς εἶδον, 25
θαρήσαντες τοῖς τε προσγιγνομένοις καὶ ὅτι πρότερον οὐχ
ἦσσηντο, ἐπιτίθενται αὖθις μετὰ τῶν Χαλκιδέων ἱππέων καὶ
τῶν προσβοηθησάντων τοῖς Ἀθηναίοις· καὶ ἀναχωροῦσι πρὸς
6 τὰς δύο τάξεις ἃς κατέλιπον παρὰ τοῖς σκευοφόροις. καὶ
ὁπότε μὲν ἐπίοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, ἐνεδίδοσαν, ἀναχωροῦσι δ' 30

2 ἀχρηστον AB EFM γρ. G¹ 11 ἐστράτευσαν AB EFM
14 διέφθειρον AB EF 15 προπεμφάντων CG 16 ταῦτα
AB EFM 18 οἱ om. GM ὑπ'] πρὸς AB EFM [G] 27 ἡσσῶντο
AB EFM 30 ἀναχωροῦσι B: ἀποχωροῦσι cett.

ἐνέκειντο καὶ ἐσηκόντιζον. οἳ τε ἱππῆς τῶν Χαλκιδέων
 προσιππεύοντες ἢ δοκοίη προσέβαλλον, καὶ οὐχ ἥκιστα
 φοβήσαντες ἔτρεψαν τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐπεδίωξαν ἐπὶ
 πολὺ. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Ποτειδαίαν καταφεύ- 7
 5 γουσι, καὶ ὕστερον τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους κομισάμενοι
 ἐς τὰς Ἀθήνας ἀναχωροῦσι τῷ περιόντι τοῦ στρατοῦ ἀπ-
 έθανον δὲ αὐτῶν τριάκοντα καὶ τετρακόσιοι καὶ οἱ στρατηγοὶ
 πάντες. οἱ δὲ Χαλκιδῆς καὶ Βοττιαῖοι τροπαῖόν τε ἔστησαν
 καὶ τοὺς νεκροὺς τοὺς αὐτῶν ἀνελόμενοι διελύθησαν κατὰ
 10 πόλεις.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους, οὐ πολλῷ ὕστερον τούτων, Ἀμ- 80
 πρακιῶται καὶ Χάονες βουλόμενοι Ἀκαρνανίαν τὴν πᾶσαν
 καταστρέψασθαι καὶ Ἀθηναίων ἀποστήσαι πείθουσι Λακε-
 δαιμονίους ναυτικόν τε παρασκευάσασθαι ἐκ τῆς ξυμμαχίδος
 15 καὶ ὀπλίτας χιλίους πέμψαι ἐπ' Ἀκαρνανίαν, λέγοντες ὅτι,
 ἣν ναυσὶ καὶ πεζῷ ἅμα μετὰ σφῶν ἔλθωσιν, ἀδυνάτων
 ὄντων ξυμβοηθεῖν τῶν ἀπὸ θαλάσσης Ἀκαρνάνων ῥαδίως
 Ἀκαρνανίαν σχόντες καὶ τῆς Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας
 κρατήσουσι, καὶ ὁ περίπλους οὐκέτι ἔσοιτο Ἀθηναίοις
 20 ὁμοίως περὶ Πελοπόννησον· ἐλπίδα δ' εἶναι καὶ Ναύπακ-
 τον λαβεῖν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πεισθέντες Κιῆμον μὲν 2
 ναύαρχον ἔτι ὄντα καὶ τοὺς ὀπλίτας ἐπὶ ναυσὶν ὀλίγαις
 εὐθὺς πέμπουσι, τῷ δὲ ναυτικῷ περήγγειλαν παρασκευα-
 σαμένῳ ὡς τάχιστα πλεῖν ἐς Λευκάδα. ἦσαν δὲ Κορίνθιοι 3
 25 ξυμπροθυμούμενοι μάλιστα τοῖς Ἀμπρακιώταις ἀποίκους
 οὔσιν. καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν ἐκ τε Κορίνθου καὶ Σικυνῶρος
 καὶ τῶν ταύτῃ χωρίων ἐν παρασκευῇ ἦν, τὸ δ' ἐκ Λευκάδος
 καὶ Ἀνακτορίου καὶ Ἀμπρακίας πρότερον ἀφικόμενον ἐν
 Λευκάδι περιέμενεν. Κιῆμος δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ χίλιοι 4

2 προσέβαλον E: ἐσέβαλλον CG 8 post alterum καὶ add. αἱ
 ABEFGM 9 alterius τοὺς om. CG αὐτῶν F': αὐτῶν cett.
 12 τὴν om. ABEFM 14 τε om. ABEFM παρασκευάσαι
 CG 15 ἐπ'] εἰς ABEF: ἐς M 17 post ῥαδίως add. ἔν
 ABEFM 20 ὁμοίως F: ὁμοίως cett. ἐλπίδας C 23 παρε-
 σκευασμένῳ ABF

ὀπλίται ἐπειδὴ ἐπεραιώθησαν λαθόντες Φορμίωνα, ὃς ἦρχε
 τῶν εἴκοσι νεῶν τῶν Ἀττικῶν αἱ περὶ Ναύπακτον ἐφρού-
 5 ρουν, εὐθὺς παρεσκευάζοντο τὴν κατὰ γῆν στρατείαν. καὶ
 αὐτῷ παρήσαν Ἑλλήνων μὲν Ἀμπρακιῶται καὶ Λευκάδιοι
 καὶ Ἀνακτόριοι καὶ οὓς αὐτὸς ἔχων ἦλθε χίλιοι Πελοπον- 5
 νησίων, βάρβαροι δὲ Χάονες χίλιοι ἀβασίλευτοι, ὧν ἡγούντο
 ἐπετησίῳ προστατείᾳ ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ γένους Φώτιος καὶ
 Νικάνωρ. ξυνεστρατεύοντο δὲ μετὰ Χαόνων καὶ Θεσπρωτοῖ
 6 ἀβασίλευτοι. Μολοσσοὺς δὲ ἦγε καὶ Ἀτυντᾶνας Σαβύλινθος
 ἐπίτροπος ὧν Θάρνπος τοῦ βασιλέως ἔτι παιδὸς ὄντος, καὶ 10
 Παραναίους Ὅροιδος βασιλεύων. Ὁρέσται δὲ χίλιοι, ὧν
 ἐβασίλευεν Ἀντίοχος, μετὰ Πάραναίων ξυνεστρατεύοντο
 7 Ὅροιδῳ Ἀντιόχου ἐπιτρέψαντος. ἔπεμψε δὲ καὶ Περδίκ-
 κας κρύφα τῶν Ἀθηναίων χιλίους Μακεδόνων, οἱ ὕστερον
 8 ἦλθον. τούτῳ τῷ στρατῷ ἐπορεύετο Κνήμος οὐ περιμείνας 15
 τὸ ἀπὸ Κορίνθου ναυτικόν, καὶ διὰ τῆς Ἀργείας ἰόντες
 Λιμναίαν, κώμην ἀτείχιστον, ἐπόρθησαν. ἀφικνοῦνται τε
 ἐπὶ Στράτον, πόλιν μεγίστην τῆς Ἀκαρνανίας, νομίζοντες,
 εἰ ταύτην πρώτην λάβοιεν, ῥαδίως σφίσι τᾶλλα προσχω-
 ρήσειν.

20

81 Ἀκαρνᾶνες δὲ αἰσθόμενοι κατὰ τε γῆν πολλὴν στρατιὰν
 ἐσβεβληκυῖαν ἔκ τε θαλάσσης ναυσὶν ἅμα τοὺς πολεμίους
 παρεσομένους, οὔτε ξυνεβοήθουν ἐφύλασσόν τε τὰ αὐτῶν
 ἕκαστοι, παρά τε Φορμίωνα ἔπεμπον κелеύοντες ἀμύνειν·
 ὁ δὲ ἀδύνατος ἔφη εἶναι ναυτικοῦ ἐκ Κορίνθου μέλλοντος 25
 2 ἐκπλεῖν Ναύπακτον ἐρήμην ἀπολιπεῖν. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι
 καὶ οἱ ξύμμαχοι τρία τέλη ποιήσαντες σφῶν αὐτῶν ἐχώρουν
 πρὸς τὴν τῶν Στρατίων πόλιν, ὅπως ἐγγὺς στρατοπεδευσά-
 μενοι, εἰ μὴ λόγοις πείθοιεν, ἔργῳ πειρῶντο τοῦ τείχους.
 3 καὶ μέσον μὲν ἔχοντες προσῆσαν Χάονες καὶ οἱ ἄλλοι 30

7 ἐπετησίῳ C M: ἐπ' ἐτησίῳ cett. προστασία A B E F M Φώτιος
 c g: Φώτιος codd. 8 ἐστρατεύοντο A B E F M 11 βασιλεύων C:
 βασιλεὺς ὧν cett. 19 post ῥαδίως add. ἂν A B E F G M προσχωρήσαι,
 ut videtur, G 29 λόγῳ C [G] 30 post καὶ add. τὸ C [G]

βάρβαροι, ἐκ δεξιᾶς δ' αὐτῶν Λευκάδιοι καὶ Ἀνακτόριοι
 καὶ οἱ μετὰ τούτων, ἐν ἀριστερᾷ δὲ Κινῆμος καὶ οἱ Πελο-
 ποννήσιοι καὶ Ἀμπρακιῶται· διείχον δὲ πολὺν ἀπ' ἀλλήλων
 καὶ ἔστιν ὅτε οὐδὲ ἐωρῶντο. καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες τεταγ- 4
 5 μένοι τε προσῆσαν καὶ διὰ φυλακῆς ἔχοντες, ἕως ἐστρατο-
 πεδεύσαντο ἐν ἐπιτηδείῳ· οἱ δὲ Χάονες σφίσι τε αὐτοῖς
 πιστεύοντες καὶ ἀξιούμενοι ὑπὸ τῶν ἐκεῖνη ἡπειρωτῶν
 μαχιμώτατοι εἶναι οὔτε ἐπέσχον τὸ στρατόπεδον κατα-
 λαβεῖν, χωρήσαντές τε ῥύμη μετὰ τῶν ἄλλων βαρβάρων
 10 ἐνόμισαν αὐτοβοεῖ ἂν τὴν πόλιν ἐλεῖν καὶ αὐτῶν τὸ ἔργον
 γενέσθαι. γνόντες δ' αὐτοὺς οἱ Στράτιοι ἔτι προσιόντας 5
 καὶ ἡγησάμενοι, μεμονωμένων εἰ κρατήσειαν, οὐκ ἂν ἔτι
 σφίσι τοὺς Ἕλληνας ὁμοίως προσελθεῖν, προλοχίζουσι διή
 τὰ περὶ τὴν πόλιν ἐνέδραις, καὶ ἐπειδὴ ἐγγὺς ἦσαν, ἔκ τε
 15 τῆς πόλεως ὁμοσε χωρήσαντες καὶ ἐκ τῶν ἐνεδρῶν προσ-
 πίπτουσιν. καὶ ἐς φόβον καταστάντων διαφθείρονται· τε 6
 πολλοὶ τῶν Χαόνων, καὶ οἱ ἄλλοι βάρβαροι ὥς εἶδον αὐτοὺς
 ἐνδόντας, οὐκέτι ὑπέμειναν, ἀλλ' ἐς φυγὴν κατέστησαν. τῶν 7
 δὲ Ἑλληνικῶν στρατοπέδων οὐδέτερον ἦσθετο τῆς μάχης
 20 διὰ τὸ πολὺν προελθεῖν αὐτοὺς καὶ στρατόπεδον οἰθῆναι
 καταληψομένους ἐπείγεσθαι. ἐπεὶ δ' ἐνέκειτο φεύγοντες 8
 οἱ βάρβαροι, ἀνελάμβανόν τε αὐτοὺς καὶ ξυναγαγόντες τὰ
 στρατόπεδα ἡσύχαζον αὐτοῦ τὴν ἡμέραν, ἐς χεῖρας μὲν οὐκ
 ἰόντων σφίσι τῶν Στρατίων διὰ τὸ μήπω τοὺς ἄλλους
 25 Ἀκαρνᾶνας ξυμβεβοηθήκεναι, ἄπωθεν δὲ σφενδονώντων καὶ
 ἐς ἀπορίαν καθιστάντων· οὐ γὰρ ἦν ἄνευ ὧπλων κωηθῆναι.
 δοκοῦσι δὲ οἱ Ἀκαρνᾶνες κράτιστοι εἶναι τοῦτο ποιεῖν.
 ἐπειδὴ δὲ νύξ ἐγένετο, ἀναχωρήσας ὁ Κινῆμος τῇ στρατιᾷ 82
 κατὰ τάχος ἐπὶ τὸν Ἀναπον ποταμόν, ὃς ἀπέχει σταδίους
 30 ὀγδοήκοντα Στράτου, τοὺς τε νεκροὺς κομίζεται τῇ ὑστεραίᾳ
 ὑποσπόνδους, καὶ Οἰνιαδῶν ξυμπαραγενομένων κατὰ φιλίαν
 ἀναχωρεῖ παρ' αὐτοὺς πρὶν τὴν ξυμβοήθειαν ἐλθεῖν. κακεῖθεν

ἐπ' οἴκου ἀπῆλθον ἕκαστοι. οἱ δὲ Στράτιοι τροπαῖον ἔστησαν
τῆς μάχης τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους.

- 83 Τὸ δ' ἐκ τῆς Κορίνθου καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων τῶν ἐκ
τοῦ Κρισαίου κόλπου ναυτικόν, ὃ ἔδει παραγενέσθαι τῷ
Κνήμῳ, ὅπως μὴ ξυμβοηθῶσιν οἱ ἀπὸ θαλάσσης ἄνω 5
'Ακαρνᾶνες, οὐ παραγίγνεται, ἀλλ' ἠναγκάσθησαν περὶ τὰς
αὐτὰς ἡμέρας τῆς ἐν Στράτῳ μάχης ναυμαχῆσαι πρὸς Φορ-
μίωνα καὶ τὰς εἴκοσι ναῦς τῶν Ἀθηναίων αἱ ἐφρούρουν ἐν
2 Ναυπάκτῳ. ὁ γὰρ Φορμίων παραπλέοντας αὐτοὺς ἔξω τοῦ
3 κόλπου ἐτήρει, βουλόμενος ἐν τῇ εὐρυχωρίᾳ ἐπιθέσθαι. οἱ 10
δὲ Κορίνθιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἔπλεον μὲν οὐχ ὥς ἐπὶ ναυ-
μαχίᾳ, ἀλλὰ στρατιωτικώτερον παρεσκευασμένοι ἐς τὴν
'Ακαρνανίαν καὶ οὐκ ἂν οἰόμενοι πρὸς ἐπτά καὶ τεσσαρά-
κοντα ναῦς τὰς σφετέρας τολμῆσαι τοὺς Ἀθηναίους εἴκοσι
ταῖς ἑαυτῶν ναυμαχίαν ποιήσασθαι· ἐπειδὴ μέντοι ἀντιπαρα- 15
πλέοντάς τε ἐώρων αὐτούς, παρὰ γῆν σφῶν κομιζομένων,
καὶ ἐκ Πατρῶν τῆς Ἀχαΐας πρὸς τὴν ἀντιπέρᾳς ἡπειρον
διαβάλλοντες ἐπ' Ἀκαρνανίας κατείδον τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ
τῆς Χαλκίδος καὶ τοῦ Εὐήνου ποταμοῦ προσπλέοντας σφίσι
καὶ οὐκ ἔλαθον νυκτὸς ἀφορμισάμενοι, οὕτω δὲ ἀναγκάζονται 20
4 ναυμαχεῖν κατὰ μέσον τὸν πορθμόν. στρατηγοὶ δὲ ἦσαν
μὲν καὶ κατὰ πόλεις ἐκάστων οἱ παρεσκευάζοντο, Κορωθίων
5 δὲ Μαχάων καὶ Ἰσοκράτης καὶ Ἀγαθαρχίδας. καὶ οἱ μὲν
Πελοποννήσιοι ἐτάξαντο κύκλον τῶν νεῶν ὥς μέγιστον οἰοί
τ' ἦσαν μὴ διδόντες διέκπλουν, τὰς πρώρας μὲν ἔξω, ἔσω 25
δὲ τὰς πρύμνας, καὶ τά τε λεπτὰ πλοῖα ἃ ξυνέπλει ἐντὸς
ποιοῦνται καὶ πέντε ναῦς τὰς ἄριστα πλεούσας, ὅπως ἐκ-
πλέοιεν διὰ βραχείος παραγιγνόμενοι, εἴ πῃ προσπίπτειν
84 οἱ ἐναντίοι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ μίαν ναῦν τεταγμένοι

6 τὰς αὐτὰς] *ipsos dies* Valla : αὐτὰς τὰς Steup' 11 ἐπέπλεον C G
οὐχ om. M : ὥς οὐκ C G ναυμαχίαν A B E F M 18 διαβάλ-
λοντες Stahl : διαβαλλόντων codd. 20 ἀφορμισάμενοι Bloom-
field : ὑφορμισάμενοι codd. 28 παραγιγνόμενοι C προσπλέοιεν
A B E F M γρ. G'

περιέπλεον αὐτοὺς κύκλῳ καὶ ξυνήγουν ἐς ὀλίγον, ἐν χρῶ
 αἰεὶ παραπλέοντες καὶ δόκησιν παρέχοντες αὐτίκα ἐμβαλεῖν·
 προεῖρητο δ' αὐτοῖς ὑπὸ Φορμίωνος μὴ ἐπιχειρεῖν πρὶν ἂν
 αὐτὸς σημήνῃ. ἤλπιζε γὰρ αὐτῶν οὐ μενεῖν τὴν τάξιν, 2
 5 ὥσπερ ἐν γῇ πεζῇν, ἀλλὰ ξυμπεσεῖσθαι πρὸς ἀλλήλας τὰς
 ναῦς καὶ τὰ πλοῖα ταραχὴν παρέξειν, εἴ τ' ἐκπνεύσειεν ἐκ
 τοῦ κόλπου τὸ πνεῦμα, ὅπερ ἀναμένων τε περιέπλει καὶ
 εἰώθει γίνεσθαι ἐπὶ τὴν ξω, οὐδένα χρόνον ἡσυχάσειν
 αὐτούς· καὶ τὴν ἐπιχείρησιν ἐφ' ἑαυτῷ τε ἐνόμιζεν εἶναι,
 10 ὁπόταν βούληται, τῶν νεῶν ἄμεινον πλεουσῶν, καὶ τότε
 καλλίστην γίνεσθαι. ὥς δὲ τό τε πνεῦμα κατήκει καὶ αἱ 3
 νῆες ἐν ὀλίγῳ ἤδη οὔσαι ὑπ' ἀμφοτέρων, τοῦ τε ἀνέμου τῶν
 τε πλοίων, ἅμα προσκειμένων ἐταράσσοντο, καὶ ναῦς τε νηλ
 προσέπιπτε καὶ τοῖς κοντοῖς διεωθοῦντο, βοῇ τε χρώμενοι καὶ
 15 πρὸς ἀλλήλους ἀντιφύλακῇ τε καὶ λοιδορίᾳ οὐδὲν κατήκουον
 οὔτε τῶν παραγγελλομένων οὔτε τῶν κελευστῶν, καὶ τὰς
 κώπας ἀδύνατοι ὄντες ἐν κλύδωνι ἀναφέρειν ἀνθρωποὶ
 ἄπειροι τοῖς κυβερνήταις ἀπειθεστέρας τὰς ναῦς παρείχον,
 τότε δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον σημαίνει, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι
 20 προσπεσόντες πρῶτον μὲν καταδύουσι τῶν στρατηγίδων νεῶν
 μίαν, ἔπειτα δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἢ χωρήσειαν διέφθειρον, καὶ
 κατέστησαν ἐς ἀλκὴν μὲν μηδένα τρέπεσθαι αὐτῶν ὑπὸ τῆς
 ταραχῆς, φεύγειν δὲ ἐς Πάτρας καὶ Δύμην τῆς Ἀχαΐας.
 οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καταδιώξαντες καὶ ναῦς δώδεκα λαβόντες 4
 25 τοὺς τε ἄνδρας ἐξ αὐτῶν τοὺς πλείστους ἀνελόμενοι ἐς
 Μολύκρειον ἀπέπλεον, καὶ τροπαῖον στήσαιτες ἐπὶ τῷ Ῥίῳ
 καὶ ναῦν ἀναθέντες τῷ Ποσειδῶνι ἀνεχώρησαν ἐς Ναύ-
 πακτον. παρέπλευσαν δὲ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι εὐθὺς ταῖς 5
 περιλοίοις τῶν νεῶν ἐκ τῆς Δύμης καὶ Πατρῶν ἐς Κυλ-
 30 λήνην τὸ Ἡλείων ἐπώνιον· καὶ ἀπὸ Λευκάδος Κιῆμος καὶ

6 παρέχειν A B E F M 8 ἐπὶ] ὑπὸ Krüger 9 αὐτῷ C G
 17 κλύδωνι Phot. Suid.: κλυδωνίῳ codd. 21 τὰς ἄλλας] πάσας
 A B E F M

αἱ ἐκείνων νῆες, ἃς ἔδει ταύταις ξυμμεῖξαι, ἀφικνοῦνται μετὰ τὴν ἐν Στράτῳ μάχην ἐς τὴν Κυλλήνην.

- 85 Πέμπουσι δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ Κνήμῳ ξυμβούλους ἐπὶ τὰς ναῦς Τιμοκράτη καὶ Βρασιδαν καὶ Λυκόφρονα, κελεύοντες ἄλλην ναυμαχίαν βελτίω παρασκευάζεσθαι καὶ μὴ 5
 2 ὑπ' ὀλίγων νεῶν εἶργεσθαι τῆς θαλάσσης. ἐδόκει γὰρ αὐτοῖς ἄλλως τε καὶ πρῶτον ναυμαχίας πειρασασμένοις πολὺς
 3 ὁ παράλογος εἶναι, καὶ οὐ τοσοῦτ' ὥντο σφῶν τὸ ναυτικὸν λείπεσθαι, γεγενῆσθαι δέ τινα μαλακίαν, οὐκ ἀντιτιθέντες τὴν Ἀθηναίων ἐκ πολλοῦ ἐμπειρίαν τῆς σφετέρας δι' ὀλίγου 10
 3 μελέτης. ὀργῇ οὖν ἀπέστελλον. οἱ δὲ ἀφικόμενοι μετὰ τοῦ Κνήμου ναὺς τε προσπεριήγγειλαν κατὰ πόλεις καὶ τὰς
 4 προὔπαρχουσας ἐξηρτύοντο ὥς ἐπὶ ναυμαχίαν. πέμπει δὲ καὶ ὁ Φορμίων ἐς τὰς Ἀθήνας τὴν τε παρασκευὴν αὐτῶν ἀγγελοῦντας καὶ περὶ τῆς ναυμαχίας ἣν ἐνίκησαν φράσσοντας, 15
 καὶ κελεύων αὐτῷ ναὺς ὅτι πλείστας διὰ τάχους ἀποστεῖλαι, ὥς καθ' ἡμέραν ἐκάστην ἐλπίδος οὔσης αἰεὶ ναυμαχήσειν.
 5 οἱ δὲ ἀποπέμπουσιν εἴκοσι ναῦς αὐτῷ, τῷ δὲ κομίζονται αὐτὰς προσεπέστειλαν ἐς Κρήτην πρῶτον ἀφικέσθαι. Νικίας γὰρ Κρῆς Γορτύνιος πρόξενος ὢν πείθει αὐτοὺς ἐπὶ Κυδωνίαν 20
 πλεῦσαι, φάσκων προσποιήσειν αὐτὴν οὔσαν πολεμίαν· ἐπῆγε δὲ Πολιχνίταις χαριζόμενος ὁμόροις τῶν Κυδωνιατῶν.
 6 καὶ ὁ μὲν λαβὼν τὰς ναῦς ὄχρετο ἐς Κρήτην, καὶ μετὰ τῶν Πολιχνιτῶν ἐδήγου τὴν γῆν τῶν Κυδωνιατῶν, καὶ ὑπ' ἀνέμων
 86 καὶ ἀπλοίας ἐνδιέτριψεν οὐκ ὀλίγον χρόνον· οἱ δ' ἐν τῇ 25
 Κυλλήνῃ Πελοποννήσιοι, ἐν τούτῳ ἐν ᾧ οἱ Ἀθηναῖοι περὶ Κρήτην κατεῖχοντο, παρεσκευασμένοι ὥς ἐπὶ ναυμαχίαν παρέπλευσαν ἐς Πάνορμον τὸν Ἀχαϊκόν, οὐπερ αὐτοῖς ὁ κατὰ γῆν στρατὸς τῶν Πελοποννησίων προσεβεβηθήκει.
 2 παρέπλευσε δὲ καὶ ὁ Φορμίων ἐπὶ τὸ Ῥίον τὸ Μολυκρικὸν 30

1 ἐκείνων] ἐκέθεν A B E F M 5 κατασκευάζεσθαι A B E F M 12 τοῦ om. A B E F M περιήγγελλον A B E F M 16 αὐτῷ M: αὐτῶν vel αὐτῶν A B E F [G] 25 post καὶ add. ὑπὸ A B E F M 26 post περὶ add. τὴν M

καὶ ὠρμίσατο ἔξω αὐτοῦ ναυσὶν εἴκοσιν, αἵσπερ καὶ ἐναυ-
 μάχησιν. ἦν δὲ τοῦτο μὲν τὸ Ῥίον φίλιον τοῖς Ἀθηναίοις, 3
 τὸ δ' ἕτερον Ῥίον ἐστὶν ἀντιπέρας, τὸ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ·
 διέχετον δὲ ἀπ' ἀλλήλων σταδίους μάλιστα ἑπτὰ τῆς θα-
 5 λάσσης, τοῦ δὲ Κρισαίου κόλπου στόμα τοῦτό ἐστιν. ἐπὶ 4
 οὖν τῷ Ῥίῳ τῷ Ἀχαϊκῷ οἱ Πελοποννήσιοι, ἀπέχοντι οὐ
 πολὺ τοῦ Πανόρμου, ἐν ᾧ αὐτοῖς ὁ πεζὸς ἦν, ὠρμίσαντο
 καὶ αὐτοὶ ναυσὶν ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα, ἐπειδὴ καὶ τοὺς
 Ἀθηναίους εἶδον. καὶ ἐπὶ μὲν ἕξ ἢ ἑπτὰ ἡμέρας ἀνθρώρουν 5
 10 ἀλλήλοις μελετῶντές τε καὶ παρασκευαζόμενοι τὴν ναυμα-
 χίαν, γνώμην ἔχοντες οἱ μὲν μὴ ἐκπλεῖν ἔξω τῶν Ῥίων ἐς
 τὴν εὐρυχωρίαν, φοβούμενοι τὸ πρότερον πάθος, οἱ δὲ μὴ
 ἐσπλεῖν ἐς τὰ στενὰ, νομίζοντες πρὸς ἐκείνων εἶναι τὴν ἐν
 ὀλίγῳ ναυμαχίαν. ἔπειτα ὁ Κνήμος καὶ ὁ Βρασιῖδας καὶ οἱ 6
 15 ἄλλοι τῶν Πελοποννησίων στρατηγοί, βουλόμενοι ἐν τάχει τὴν
 ναυμαχίαν ποιῆσαι πρὶν τι καὶ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐπιβοη-
 θῆσαι, ξυνεκάλεσαν τοὺς στρατιώτας πρῶτον, καὶ ὀρῶντες
 αὐτῶν τοὺς πολλοὺς διὰ τὴν προτέραν ἦσαν φοβουμένους
 καὶ οὐ προθύμους ὄντας παρεκελεύσαντο καὶ ἔλεξαν τοιάδε.
 20 ‘Ἡ μὲν γενομένη ναυμαχία, ᾧ ἄνδρες Πελοποννήσιοι, 87
 εἴ τις ἄρα δι' αὐτὴν ὑμῶν φοβεῖται τὴν μέλλονσαν, οὐχὶ
 δικαίαν ἔχει τέκμαρσιν τὸ ἐκφοβῆσαι. τῇ τε γὰρ παρα- 2
 σκευῇ ἐνδεῆς ἐγένετο, ὥσπερ ἴστε, καὶ οὐχὶ ἐς ναυμαχίαν
 μᾶλλον ἢ ἐπὶ στρατείαν ἐπλέομεν· ξυνέβη δὲ καὶ τὰ ἀπὸ
 25 τῆς τύχης οὐκ ὀλίγα ἐναντιωθῆναι, καὶ πού τι καὶ ἡ ἀπειρία
 πρῶτον ναυμαχοῦντας ἔσφηλεν. ὥστε οὐ κατὰ τὴν ἡμετέραν 3
 κακίαν τὸ ἡσθᾶσθαι προσεγένετο, οὐδὲ δίκαιον τῆς γνώμης
 τὸ μὴ κατὰ κράτος νικηθέν, ἔχον δέ τινα ἐν αὐτῷ ἀντιλογίαν,
 τῆς γε ξυμφορᾶς τῷ ἀποβάντι ἀμβλύνεσθαι, νομίσαι δὲ
 30 ταῖς μὲν τύχαις ἐνδέχεσθαι σφάλλεσθαι τοὺς ἀνθρώπους,

3 Ῥίον secl. Cobet

4 διέχετον Benedict: διείχετον codd.

8 πεντήκοντα C

22 τὸ] τοῦ Stephanus

27 ἡσθῆσθαι A B E F M

Lex. Vind. [G]

28 μὴ om. B

αὐτῷ Stephanus: αὐτῷ codd.

29 γε c G: om. M: τε cett.

ταῖς δὲ γνώμας τοὺς αὐτοὺς αἰεὶ ὀρθῶς ἀνδρείους εἶναι,
καὶ μὴ ἀπειρίαν τοῦ ἀνδρείου παρόντος προβαλλομένους
4 εἰκότως ἂν ἔν τωι κακοὺς γενέσθαι. ὑμῶν δὲ οὐδ' ἡ
ἀπειρία τοσοῦτον λείπεται ὅσον τόλμῃ προύχετε· τῶνδε δὲ
ἡ ἐπιστήμη, ἣν μάλιστα φοβεῖσθε, ἀνδρείαν μὲν ἔχουσα 5
καὶ μνήμην ἔξει ἐν τῷ δεινῷ ἐπιτελεῖν ἃ ἔμαθεν, ἄνευ δὲ
εὐψυχίας οὐδεμία τέχνη πρὸς τοὺς κωδύνους ἰσχύει. φόβος
γὰρ μνήμην ἐκπλήσσει, τέχνη δὲ ἄνευ ἀλκῆς οὐδὲν ὠφελεί.
5 πρὸς μὲν οὖν τὸ ἐμπειρότερον αὐτῶν τὸ τολμηρότερον ἀντι-
τάξασθε, πρὸς δὲ τὸ διὰ τὴν ἦσαν δεδιέναι τὸ ἀπαράσκειν 10
6 τότε τυχεῖν. περιγίγνεται δὲ ὑμῶν πλήθος τε νεῶν καὶ πρὸς
τῇ γῇ οἰκεία οὐσῇ ὀπλιτῶν παρόντων ναυμαχεῖν· τὰ δὲ
πολλὰ τῶν πλεόνων καὶ ἁμεινον παρεσκευασμένων τὸ κρά-
7 τος ἔστί. ὥστε οὐδὲ καθ' ἑν εὐρίσκομεν εἰκότως ἂν ἡμᾶς
σφαλλομένους· καὶ ὅσα ἡμάρτομεν πρότερον, νῦν αὐτὰ 15
8 ταῦτα προσγενόμενα διδασκαλίαν παρέξει. θαρσύνετε οὖν
καὶ κυβερνήται καὶ ναῦται τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος ἔπεσθε,
9 χώραν μὴ προλείποντες ἢ ἂν τις προσταχθῇ. τῶν δὲ
πρότερον ἡγεμόνων οὐ χεῖρον τὴν ἐπιχείρησιν ἡμεῖς παρα-
σκευάσομεν, καὶ οὐκ ἐνδώσομεν· πρόφασιν οὐδενὶ κακῷ 20
γενέσθαι· ἣν δέ τις ἄρα καὶ βουληθῇ, κολασθήσεται τῇ
πρεπούσῃ ζημίᾳ, οἱ δὲ ἀγαθοὶ τιμῇσονται τοῖς προσήκουσιν
ἀθλοῖς τῆς ἀρετῆς.'

88 Τοιαῦτα μὲν τοῖς Πελοποννησίοις οἱ ἄρχοντες· παρε-
κελεύσαντο. ὁ δὲ Φορμίων δεδιὼς καὶ αὐτὸς τὴν τῶν 25
στρατιωτῶν ὀρρωδίαν καὶ αἰσθόμενος ὅτι τὸ πλήθος τῶν
νεῶν κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ξυνιστάμενοι ἐφοβοῦντο, ἐβούλετο
ξυγκαλέσας θαρσύναι τε καὶ παραίνεσιν ἐν τῷ παρόντι
2 ποιήσασθαι. πρότερον μὲν γὰρ αἰεὶ αὐτοῖς ἔλεγε καὶ προ-
παρασκεύαζε τὰς γνώμας ὥς οὐδὲν αὐτοῖς πλήθος νεῶν 30
τοσοῦτον, ἣν ἐπιπλήρῃ, ὅτι οὐχ ὑπομενετέον ἐστί, καὶ οἱ

1 ἀνδρείους ὀρθῶς A B E F M · 4 προέχετε (sic) G M : προσέχετε
cett. 29 αὐτοῖς f M : αὐτοὺς cett. [G] 31 τοσοῦτων A B E F [G]
post ὑπομενετέον add. αὐτοῖς A B E F M [G]

στρατιῶται ἐκ πολλοῦ ἐν σφίσιν αὐτοῖς τὴν ἀξίωσιν ταύτην
εἰλήφεσαν, μηδένα ὄχλον Ἀθηναῖοι ὄντες Πελοποννησίων
νεῶν ὑποχωρεῖν· τότε δὲ πρὸς τὴν παροῦσαν ὄψιν ὁρῶν 3
αὐτοὺς ἀθυμοῦντας ἐβούλετο ὑπόμνησιν ποιήσασθαι τοῦ
5 θαρσεῖν, καὶ ξυγκαλέσας τοὺς Ἀθηναίους ἔλεγε τοιάδε.

‘Ὅρῶν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, πεφοβημένους τὸ 89
πλήθος τῶν ἐναντίων ξυνεκάλεσα, οὐκ ἀξίων τὰ μὴ δεινὰ
ἐν ὀρρωδίᾳ ἔχειν. οὗτοι γὰρ πρῶτον μὲν διὰ τὸ προνευική- 2 προνευική-
σθαι καὶ μὴδ’ αὐτοὶ οἶσθαι ὁμοῖοι ἡμῖν εἶναι τὸ πλήθος
10 τῶν νεῶν (καὶ) οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου παρεσκευάσαντο· ἔπειτα
ᾧ μάλιστα πιστεύοντες προσέρχονται, ὥς προσήκον σφίσιν
ἀνδρείοις εἶναι, οὐ δι’ ἄλλο τι θαρσοῦσιν ἢ διὰ τὴν ἐν τῷ
πεζῷ ἐμπειρίαν τὰ πλείω κατορθοῦντες, καὶ οἴονται σφίσι
καὶ ἐν τῷ ναυτικῷ ποιήσῃν τὸ αὐτό. τὸ δ’ ἐκ τοῦ δικαίου 3
15 ἡμῖν μᾶλλον νῦν περιέσται, εἴπερ καὶ τούτοις ἐν ἐκείνῳ,
ἐπεὶ εὐψυχία γε οὐδὲν προφέρουσι, τῷ δὲ ἐκάτεροί τι εἶναι
ἐμπειρότεροι θρασύτεροί ἐσμεν. Λακεδαιμόνιοί τε ἡγού- 4
μενοι αὐτῶν διὰ τὴν σφετέραν δόξαν ἄκοντας προσάγουσι
τοὺς πολλοὺς ἐς τὸν κίνδυνον, ἐπεὶ οὐκ ἂν ποτε ἐνεχείρησαν
20 ἡσσηθέντες παρὰ πολὺ αὐθις ναυμαχεῖν. μὴ δὴ αὐτῶν τὴν 5
τόλμαν δείσῃτε. πολὺ δὲ ὑμεῖς ἐκείνοις πλείω φόβον
παρέχετε καὶ πιστότερον κατὰ τε τὸ προνευικήκεναι καὶ ὅτι
οὐκ ἂν ἡγοῦνται μὴ μέλλοντάς τι ἄξιον τοῦ παρὰ πολὺ
πράξεῖν ἀνθίστασθαι ὑμᾶς. ἀντίπαλοι μὲν γὰρ οἱ πλείους, 6
25 ὥσπερ οὗτοι, τῇ δυνάμει τὸ πλεόν πῖσυνται ἢ τῇ γνώμῃ
ἐπέρχονται· οἱ δὲ ἐκ πολλῷ ὑποδεεστέρων, καὶ ἅμα οὐκ
ἀναγκαζόμενοι, μέγα τι τῆς διανοίας τὸ βέβαιον ἔχοντες
ἀντιτολμῶσιν. ἂ λογιζόμενοι οὗτοι τῷ οὐκ εἰκότι πλεόν
πεφόβηται ἡμᾶς ἢ τῇ κατὰ λόγον παρασκευῇ. πολλὰ δὲ 7
30 καὶ στρατόπεδα ἤδη ἔπεσεν ὑπ’ ἐλασσόνων τῇ ἀπειρίᾳ, ἐστι

5 ἔλεγε C: ἔλεξε cett.

εἶναι AB EFM

χείρησαν AB EFM

E f g M: πολλῶν cett.

16 τι om. AB FM

18 αὐτῶν] τῶν ξυμμάχων AB EFM

24 ὑμᾶς C: ἡμᾶς cett. Schol.

ἐμπειρότεροι:

19 ἐπε-

26 πολλῶ

- δὲ ἂ καὶ τῇ ἀτολμίᾳ· ὧν οὐδετέρου ἡμεῖς νῦν μετέχομεν.
 8 τὸν δὲ ἀγῶνα οὐκ ἐν τῷ κόλπῳ ἐκὼν εἶναι ποιήσομαι οὐδ' ἐσπλεύσομαι ἐς αὐτόν. ὁρῶ γὰρ ὅτι πρὸς πολλὰς ναῦς ἀνεπιστήμονας ὀλίγαις ναυσὶν ἐμπείροις καὶ ἄμεινον πλεού-
 σαις ἢ στενοχωρία οὐ ζυμφέρει. οὔτε γὰρ ἂν ἐπιπλεύσειέ 5
 τις ὡς χρὴ ἐς ἐμβολήν, μὴ ἔχων τὴν πρόσονψιν τῶν πολε-
 μίων ἐκ πολλοῦ, οὔτ' ἂν ἀποχωρήσειεν ἐν δέοντι πιεζό-
 μενος· διέκπλοι τε οὐκ εἰσὶν οὐδ' ἀναστροφαί, ἅπερ νεῶν
 ἄμεινον πλεουσῶν ἔργα ἐστίν, ἀλλὰ ἀνάγκη ἂν εἴη τὴν
 ναυμαχίαν πεζομαχίαν καθίστασθαι, καὶ ἐν τούτῳ αἱ πλείους 10
 9 νῆες κρείσσους γίνονται. τούτων μὲν οὖν ἐγὼ ἔξω τὴν
 πρόνοϊαν κατὰ τὸ δυνατόν· ὑμεῖς δὲ εὐτακτοὶ παρὰ ταῖς
 ναυσὶ μένοντες τά τε παραγγελλόμενα ὀξέως δέχεσθε,
 ἄλλως τε καὶ δι' ὀλίγου τῆς ἐφορμήσεως οὔσης, καὶ ἐν τῷ
 ἔργῳ κόσμον καὶ σιγὴν περὶ πλείστου ἡγείσθε, ὃ ἔς τε τὰ 15
 10 πολλὰ τῶν πολεμίων ζυμφέρει καὶ ναυμαχία οὐχ ἥκιστα,
 ἀμύνεσθέ τε τούσδε ἀξίως τῶν προειργασμένων. ὁ δὲ
 ἀγὼν μέγας ὑμῶν, ἢ καταλῦσαι Πελοποννησίων τὴν ἐλπίδα
 τοῦ ναυτικοῦ ἢ ἐγγυτέρω καταστήσαι Ἀθηναίους τὸν φόβον
 11 περὶ τῆς θαλάσσης. ἀναμιμνήσκω δ' αὖ ὑμᾶς ὅτι νενική- 20
 κατε αὐτῶν τοὺς πολλούς· ἡσσημένων δὲ ἀνδρῶν οὐκ
 ἐθέλουσιν αἱ γινώμαι πρὸς τοὺς αὐτοὺς κινδύνους ὁμοῖαι
 εἶναι.
 90 Τοιαῦτα δὲ καὶ ὁ Φορμίων παρεκελεύσατο. οἱ δὲ Πελο-
 ποννήσιοι, ἐπειδὴ αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ ἐπέπλεον ἐς τὸν 25
 κόλπον καὶ τὰ στενά, βουλόμενοι ἄκοντας ἔσω προαγαγεῖν
 αὐτούς, ἀναγαγόμενοι ἅμα ἔφ' ἔπλεον, ἐπὶ τεσσάρων ταξά-
 μενοι τὰς ναῦς ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν γῆν, ἔσω ἐπὶ τοῦ κόλπου,
 2 δεξιῷ κέρα ἡγουμένῳ, ὥσπερ καὶ ὥρμον· ἐπὶ δ' αὐτῷ

6 πρόσιν Bekker 12 post ταῖς add. τε A B E F M 15 ὃ ἔς τε
 Stephanus : quia . . . in aliis rebus Valla : ὥστε codd. 16 πολεμικῶν
 A B E F M [G] : post πολεμίων add. καὶ A B E F M κὰν Hude
 17 ἀμύνεσθέ C : ἀμύνασθε celt. δὲ A B E F M 24 prius δέ]
 μὲν B F G M παρεκελεύετο A B F M 27 ἀναγόμενοι A B E F M
 28 ἐπὶ] παρὰ C G

εἴκοσι ἔταξαν τὰς ἄριστα πλεούσας, ὅπως, εἰ ἄρα νομίσας
ἐπὶ τὴν Ναύπακτον αὐτοὺς πλεῖν ὁ Φορμίων καὶ αὐτὸς
ἐπιβοηθῶν ταύτῃ παραπλέοι, μὴ διαφύγοιεν πλέοντα τὸν
ἐπίπλουν σφῶν οἱ Ἀθηναῖοι ἔξω τοῦ ἑαυτῶν κέρως, ἀλλ'
5 αὐται αἱ νῆες περικλήσειαν. ὁ δέ, ὅπερ ἐκεῖνοι προσ- 3
εδέχοντο, φοβηθεὶς περὶ τῷ χωρίῳ ἐρήμῳ ὄντι, ὥς ἑώρα
ἀναγομένους αὐτούς, ἄκων καὶ κατὰ σπουδὴν ἐμβιβάσας
ἔπλει παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὁ πεζὸς ἅμα τῶν Μεσσηνίων
παρεβοήθει. ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ μίαν ἐπὶ 4
10 κέρως παραπλέοντας καὶ ἤδη ὄντας ἐντὸς τοῦ κόλπου τε καὶ
πρὸς τῇ γῇ, ὅπερ ἐβούλουντο μάλιστα, ἀπὸ σημείου ἐνὸς
ἄφνω ἐπιστρέψαντες τὰς ναῦς μετωπηδὸν ἔπλεον, ὥς εἶχε
τάχους ἕκαστος, ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἡλπιζον πάσας
τὰς ναῦς ἀπολίψεσθαι. τῶν δὲ ἔνδεκα μὲν τινες αἵπερ 5
15 ἡγοῦντο ὑπεκφεύγουσι τὸ κέρας τῶν Πελοποννησίων καὶ
τὴν ἐπιστροφὴν ἐς τὴν εὐρυχωρίαν· τὰς δ' ἄλλας ἐπικατα-
λαβόντες ἐξέωσάν τε πρὸς τὴν γῆν ὑποφευγούσας καὶ
διέφθειραν, ἄνδρας τε τῶν Ἀθηναίων ἀπέκτειναν ὅσοι μὴ
ἐξένευσαν αὐτῶν. καὶ τῶν νεῶν τινας ἀναδούμενοι εἵλκον 6
20 κενάς (μίαν δὲ αὐτοῖς ἀνδράσιν εἶλον ἤδη), τὰς δέ τινας οἱ
Μεσσήνιοι παραβοηθήσαντες καὶ ἐπεσβαίνοντες ξὺν τοῖς
ὅπλοις ἐς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπιβάντες ἀπὸ τῶν καταστρο-
μάτων μαχόμενοι ἀφείλουντο ἐλκομένας ἤδη.

Ταύτῃ μὲν οὖν οἱ Πελοποννήσιοι ἐκράτουν τε καὶ 91
25 διέφθειραν τὰς Ἀττικὰς ναῦς· αἱ δὲ εἴκοσι νῆες αὐτῶν αἱ
ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως ἐδίωκον τὰς ἔνδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων
αἵπερ ὑπεξέφυγον τὴν ἐπιστροφὴν ἐς τὴν εὐρυχωρίαν. καὶ
φθάνουσιν αὐτοὺς πλὴν μιᾶς νεῶς προκαταφυγοῦσαι ἐς τὴν
Ναύπακτον, καὶ σχοῦσαι ἀντίπρωροι κατὰ τὸ Ἀπολλώνιον

1 post εἴκοσι add. ναῦς CG 3 ταύτῃ] αὐτῇ CG πλέοντες
Dobree 5 αὐταὶ ABEFM 14 τινες C: om. cett. [G]
20·εἶλον] εἶχον CG 25 διέφθειραν C: διέφθειρον c G: ἔφθειραν
γρ. G: ἔφθειρον ABEFM 27 ὑποστροφὴν ABEF 28 ἐς]
πρὸς C 29 σχοῦσαι fM: ἴσχουσai cett. τὸ om. ABEFM

παρεσκευάζοντο ἀμυνούμενοι, ἣν ἐς τὴν γῆν ἐπὶ σφᾶς
 2 πλέωσω. οἱ δὲ παραγενόμενοι ὕστερον ἐπαιάνιζόν τε ἅμα
 πλέοντες ὡς νενικηκότες, καὶ τὴν μίαν ναὺν τῶν Ἀθηναίων
 τὴν ὑπόλοιπον ἐδίωκε Λευκαδία ναὺς μία πολὺν πρὸ τῶν
 3 ἄλλων. ἔτυχε δὲ ὀλκὰς ὀρμούσα μετέωρος, περὶ ἣν ἡ 5
 Ἀττικὴ ναὺς φθάσασα καὶ περιπλεύσασα τῇ Λευκαδίᾳ
 4 διωκούσῃ ἐμβάλλει μέσῃ καὶ καταδύει. τοῖς μὲν οὖν Πελο-
 ποννησίοις γενομένου τούτου ἀπροσδοκίτου τε καὶ παρὰ
 λόγον φόβος ἐμπίπτει, καὶ ἅμα ἀτάκτως διώκοντες διὰ τὸ
 κρατεῖν αἱ μὲν τινες τῶν νεῶν καθεῖσαι τὰς κώπας ἐπέστη- 10
 σαν τοῦ πλοῦ, ἀξύμφορον δρῶντες πρὸς τὴν ἐξ ὀλίγου
 ἀντεφόρμῃσιν, βουλόμενοι τὰς πλείους περιμεῖναι, αἱ δὲ καὶ
 92 ἐς βράχεια ἀπειρία χωρίων ὤκειλαν. τοὺς δ' Ἀθηναίους
 ἰδόντας ταῦτα γιγνόμενα θάρσος τε ἔλαβε, καὶ ἀπὸ ἐνὸς
 κελεύσματος ἐμβοήσαντες ἐπ' αὐτοὺς ὥρμησαν. οἱ δὲ διὰ 15
 τὰ ὑπάρχοντα ἁμαρτήματα καὶ τὴν παροῦσαν ἀταξίαν ὀλίγον
 μὲν χρόνον ὑπέμειναν, ἔπειτα δὲ ἐτράποντο ἐς τὸν Πάνορμον,
 2 ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. ἐπιδιώκοντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τὰς
 τε ἐγγὺς οὔσας μάλιστα ναὺς ἔλαβον ἐξ καὶ τὰς ἑαυτῶν
 ἀφείλοντο, ἅς ἐκείνοι πρὸς τῇ γῇ διαφθείραντες τὸ πρῶτον 20
 ἀνεδήσαντο· ἄνδρας τε τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τινας δὲ καὶ
 3 ἐξώγρησαν. ἐπὶ δὲ τῆς Λευκαδίας νεῶς, ἥ περὶ τὴν
 ὀλκάδα κατέδυν, Τιμοκράτης ὁ Λακεδαιμόνιος πλέων, ὡς ἡ
 ναὺς διεφθείρετο, ἔσφαξεν ἑαυτόν, καὶ ἐξέπεσεν ἐς τὸν
 4 Ναυπακτίων λιμένα. ἀναχωρήσαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τρο- 25
 παῖον ἔστησαν, ὅθεν ἀναγαγόμενοι ἐκράτησαν, καὶ τοὺς
 νεκροὺς καὶ τὰ ναυάγια ὅσα πρὸς τῇ ἑαυτῶν ἦν ἀνείλοντο,
 5 καὶ τοῖς ἐναντίοις τὰ ἐκείνων ὑπόσπονδα ἀπέδωκαν. ἔστη-
 σαν δὲ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι τροπαῖον ὡς νενικηκότες τῆς
 τροπῆς, ἅς πρὸς τῇ γῇ διέφθειραν ναὺς· καὶ ἦνπερ ἔλαβον 30

2 ἐπαιάνιζόν f G: ἐπαιώνιζόν cett. γρ. G¹ 6 καὶ περιπλεύσασα
 om. A B 12 ἀντεξόρμῃσιν A B E F M suprascr. G 24 ἑαυτόν
 C f M: αὐτόν vel αὐτὸν cett. [G] 25 Ναυπάκτιον C G 26 ἀναγόμε-
 νοι A B E F M [G] 29 οἱ om. C 30 ναὺς διέφθειραν A B E F M

ναῦν, ἀνέθεσαν ἐπὶ τὸ Ῥίον τὸ Ἀχαϊκὸν παρὰ τὸ τροπαῖον.
μετὰ δὲ ταῦτα φοβούμενοι τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν 6
ὑπὸ νύκτα ἐσέπλευσαν ἐς τὸν κόλπον τὸν Κρισαῖον καὶ
Κόρινθον ἅπαντες πλὴν Λευκαδίων. καὶ οἱ ἐκ τῆς Κρήτης 7
5 Ἀθηναῖοι ταῖς εἴκοσι ναυσί, αἷς ἔδει πρὸ τῆς ναυμαχίας
τῷ Φορμίωνι παραγενέσθαι, οὐ πολλῶ ὕστερον τῆς ἀναχωρή-
σεως τῶν νεῶν ἀφικνοῦνται ἐς τὴν Ναύπακτον. καὶ τὸ
θέρος ἐτελεύτα.

Πρὶν δὲ διαλυθῆναι τὸ ἐς Κόρινθον τε καὶ τὸν Κρισαῖον 93
10 κόλπον ἀναχωρήσαν ναυτικόν, ὁ Κιῆμος καὶ ὁ Βρασίδας καὶ
οἱ ἄλλοι ἄρχοντες τῶν Πελοποννησίων ἀρχομένου τοῦ
χειμῶνος ἐβούλοντο διδασκάντων Μεγαρέων ἀποπειρᾶσαι τοῦ
Πειραιῶς τοῦ λιμένος τῶν Ἀθηναίων ἦν δὲ ἀφύλακτος καὶ
ἄκληστος εἰκότως διὰ τὸ ἐπικρατεῖν πολὺ τῷ ναυτικῷ.
15 ἔδόκει δὲ λαβόντα τῶν ναυτῶν ἕκαστον τὴν κώπην καὶ τὸ 2
ὑπηρεσίον καὶ τὸν τροπωτήρα περὶ ἑαυτοῦ ἐκ Κόρινθου ἐπὶ
τὴν πρὸς Ἀθήνας θάλασσαν καὶ ἀφικομένους κατὰ τάχος
ἐς Μέγαρα καθελκύσαντας ἐκ Νισαίας τοῦ νεωρίου αὐτῶν
τεσσαράκοντα ναῦς, αἱ ἔτυχον αὐτόθι οὔσαι, πλεῦσαι εὐθύς
20 ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ· οὔτε γὰρ ναυτικόν ἦν προφυλάσσειν ἐν 3
αὐτῷ οὐδὲν οὔτε προσδοκίαν οὐδεμίαν μὴ ἂν ποτε οἱ πολέμιοι
ἐξαπναίως οὕτως ἐπιπλεύσειαν, ἐπεὶ οὐδ' ἀπὸ τοῦ προφα-
νοῦς τολμῆσαι ἂν καθ' ἡσυχίαν, οὐδ' εἰ διεννοοῦντο, μὴ οὐκ
ἂν προαισθῆσθαι. ὥς δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐχώρουν εὐθύς· 4
25 καὶ ἀφικόμενοι νυκτὸς καὶ καθελκύσαντες ἐκ τῆς Νισαίας
τὰς ναῦς ἔπλεον ἐπὶ μὲν τὸν Πειραιᾶ οὐκέτι, ὥσπερ διε-
νοοῦντο, καταδείσαντες τὸν κίνδυνον (καὶ τις καὶ ἄνεμος
αὐτοὺς λέγεται κωλύσαι), ἐπὶ δὲ τῆς Σαλαμῖνος τὸ ἀκρωτή-
ριον τὸ πρὸς Μέγαρα ὄρων· καὶ φρούριον ἐπ' αὐτοῦ ἦν
30 καὶ νεῶν τριῶν φυλακὴ τοῦ μὴ ἐσπλεῖν Μεγαρεῦσι μηδὲ

3 prius τὸν C M: om. cett.

ξάντων add. τῶν C G

22, 23 οὗτ' . . . οὗτ' Bekker

4 πάντες A B E F M

13 τοῦ λιμένος τῶν Ἀθηναίων secl. Naber

28 λέγεται αὐτοὺς A B E F M

- ἐκπλεῖν μηδέν. τῷ τε φρουρίῳ προσέβαλον καὶ τὰς τριήρεις
ἀφείλκυσαν κενάς, τὴν τε ἄλλην Σαλαμῖνα ἀπροσδοκίτοις
94 ἐπιπεσόντες ἐπόρθουν. ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας φρυκτοὶ τε ἤρουντο
πολέμιοι καὶ ἔκπληξις ἐγένετο οὐδεμιᾶς τῶν κατὰ τὸν
πόλεμον ἐλάσσω. οἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ ἄστει ἐς τὸν Πειραιᾶ 5
ῥοντο τοὺς πολεμίους ἐσπεπλευκέναι ἤδη, οἱ δ' ἐν τῷ
Πειραιεὶ τὴν τε Σαλαμῖνα ἡρῆσθαι καὶ παρὰ σφᾶς ὅσον οὐκ
ἐσπλεῖν αὐτούς· ὅπερ ἂν, εἰ ἐβουλήθησαν μὴ κατοκνήσαι,
2 ῥαδίως ἐγένετο, καὶ οὐκ ἂν ἄνεμος ἐκώλυσεν. βοηθήσαντες
δὲ ἅμ' ἡμέρα· πανδημεὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὸν Πειραιᾶ ναῦς τε 10
καθεῖλκον καὶ ἐσβάντες κατὰ σπουδὴν καὶ πολλῷ θορύβῳ
ταῖς μὲν ναυσὶν ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα ἔπλεον, τῷ πεζῷ δὲ
3 φυλακὰς τοῦ Πειραιῶς καθίσταντο. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι
ὡς ἦσθοντο τὴν βοήθειαν, καταδραμόντες τῆς Σαλαμῖνος τὰ
πολλὰ καὶ ἀνθρώπους καὶ λείαν λαβόντες καὶ τὰς τρεῖς 15
ναῦς ἐκ τοῦ Βουδόρου τοῦ φρουρίου κατὰ τάχος ἐπὶ τῆς
Νισαίας ἀπέπλεον· ἔστι γὰρ ὅτι καὶ αἱ νῆες αὐτοὺς διὰ
χρόνου καθελκυσθεῖσαι καὶ οὐδὲν στέγουσαι ἐφόβουν. ἀφι-
κόμενοι δὲ ἐς τὰ Μέγαρά πάλιν ἐπὶ τῆς Κορίνθου ἀπεχώρησαν
4 πεζῇ· οἱ δ' Ἀθηναῖοι οὐκέτι καταλαβόντες πρὸς τῇ Σαλαμῖνι 20
ἀπέπλευσαν καὶ αὐτοί, καὶ μετὰ τοῦτο φυλακὴν ἤδη τοῦ
Πειραιῶς μᾶλλον τὸ λοιπὸν ἐποιοῦντο λιμένων τε κλήσει καὶ
τῇ ἄλλῃ ἐπιμελείᾳ.
- 95 Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, τοῦ χειμῶνος τούτου ἀρχο-
μένου, Σιτάλκης ὁ Τήρεω Ὀδρύσης Θρακῶν βασιλεὺς 25
ἐστράτευσεν ἐπὶ Περδίκκαν τὸν Ἀλεξάνδρου Μακεδονίας
βασιλέα καὶ ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θράκης, δύο ὑποσχέ-
σεις τὴν μὲν βουλόμενος ἀναπράξαι, τὴν δὲ αὐτὸς ἀποδοῦναι.
2 ὅ τε γὰρ Περδίκκας αὐτῷ ὑποσχόμενος, εἰ Ἀθηναίοις τε

7 Σαλαμῖνα ἡρῆσθαι] Σαλαμινίων πόλιν ἐαλωκέναι C G post ἡρῆσθαι
add. ἐνόμιζον A B E F M 9 post ῥαδίως add. ἂν A B E F M 14 ἡσθά-
νοντο C 17 ἔπλεον A B E F M ὅ τι M : ὅτε cett. 19 τὰ
om. C G ἐπὶ] ἀπὸ C G 20 πεζοὶ A B E F M 21 ἤδη] ἅμα
A B E F M 27 ante δύο add. διὰ C E G

διαλλάξειεν ἑαυτὸν κατ' ἀρχὰς τῷ πολέμῳ πιεζόμενον καὶ
 Φίλιππον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πολέμιον ὄντα μὴ καταγάγοι
 ἐπὶ βασιλείᾳ, ἃ ὑπεδέξατο οὐκ ἐπετέλει· τοῖς τε Ἀθηναίοις
 αὐτὸς ὡμολογῇκει, ὅτε τὴν ξυμμαχίαν ἐποιεῖτο, τὸν ἐπὶ
 5 Θράκης Χαλκιδικὸν πόλεμον καταλύσειν. ἀμφοτέρων οὖν 3
 ἕνεκα τὴν ἔφοδον ἐποιεῖτο καὶ τὸν τε Φίλιππου υἱὸν
 Ἀμύνταν ὡς ἐπὶ βασιλείᾳ τῶν Μακεδόνων ἦγε καὶ τῶν
 Ἀθηναίων πρέσβεις, οἱ ἔτυχον παρόντες τούτων ἕνεκα, καὶ
 ἡγεμόνα Ἄγνων· ἔδει γὰρ καὶ τοὺς Ἀθηναίους νανσί τε
 10 καὶ στρατιᾷ ὡς πλείστη ἐπὶ τοὺς Χαλκιδέας παραγενέσθαι.
 ἀνίστησι οὖν ἐκ τῶν Ὀδρυσῶν ὁρμώμενος πρῶτον μὲν τοὺς 96
 ἐντὸς τοῦ Αἴμου τε ὄρους καὶ τῆς Ῥοδόπης Θρᾶκας, ὅσων
 ἦρχε μέχρι θαλάσσης [ἐς τὸν Εὐξεινὸν τε πόντον καὶ τὸν
 Ἑλλάσποντον], ἔπειτα τοὺς ὑπερβάντι Αἴμον Γέτας καὶ ὅσα
 15 ἄλλα μέρη ἐντὸς τοῦ Ἰστρου ποταμοῦ πρὸς θάλασσαν μᾶλλον
 τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου κατῴκητο· εἰσὶ δ' οἱ Γέται καὶ οἱ
 ταύτη ὁμοροὶ τε τοῖς Σκύθαις καὶ ὁμόσκενοι, πάντες ἵππο-
 τοξόται. παρεκάλει δὲ καὶ τῶν ὀρειῶν Θρακῶν πολλοὺς 2
 τῶν αὐτονόμων καὶ μαχαιοφόρων, οἱ Δῖοι καλοῦνται, τὴν
 20 Ῥοδόπην οἱ πλείστοι οἰκοῦντες· καὶ τοὺς μὲν μισθῷ ἐπειθεν,
 οἱ δ' ἐθελονταὶ ξυνηκολούθουν. ἀνίστη δὲ καὶ Ἀγριᾶνας 3
 καὶ Λαιαίους καὶ ἄλλα ὅσα ἔθνη Παιονικὰ ὦν ἦρχε καὶ
 ἔσχατοι τῆς ἀρχῆς οὗτοι ἦσαν· μέχρι γὰρ Λαιαίων Παιόνων
 καὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ, ὃς ἐκ τοῦ Σκόμβρου ὄρους δι'
 25 Ἀγριάνων καὶ Λαιαίων ρεῖ, [οὗ] ὠρίζετο ἡ ἀρχὴ τὰ πρὸς
 Παίονας αὐτονόμους ἤδη. τὰ δὲ πρὸς Τριβαλλούς, καὶ 4
 τούτους αὐτονόμους, Τρήρες ὠρίζον καὶ Τιλαταῖοι· οἰκοῦσι
 δ' οὗτοι πρὸς βορέαν τοῦ Σκόμβρου ὄρους καὶ παρήκουσι
 πρὸς ἡλίου δύσιν μέχρι τοῦ Ὀσκίου ποταμοῦ. ρεῖ δ' οὗτος

13 ἐς τὸν Εὐξεινὸν τε πόντον καὶ τὸν Ἑλλάσποντον non legit Schol.
 23 γὰρ Λαιαίων C et γρ. A B F M : Γραιαίων καὶ cett. 24 Σκόμβρου
 f γρ. G¹ : Κοσμίου M : Σκομίου cett. δι' Ἀγριάνων Classen : διὰ
 Γραῖαίων codd. 25 οὗ secl. Arnold 28 Σκόμβρου f : Κοσ-
 μίου M : Σκομίου cett.

ἐκ τοῦ ὅρους ὅθεν περ καὶ ὁ Νέστος καὶ ὁ Ἑβρος· ἔστι δὲ ἐρήμῳ τὸ ὅρος καὶ μέγα, ἐχόμενον τῆς Ῥοδόπης.

- 97 Ἐγένετο δὲ ἡ ἀρχὴ ἡ Ὀδρυσῶν μέγεθος ἐπὶ μὲν θάλασσαν καθήκουσα ἀπὸ Ἀβδήρων πόλεως ἐς τὸν Εὐξείνου πόντον μέχρι Ἰστρου ποταμοῦ· αὕτη περίπλους ἐστὶν ἡ γῆ τὰ 5 ξυνομώτατα, ἣν αἰεὶ κατὰ πρύμναν ἰσθίηται τὸ πνεῦμα, νηὶ στρογγύλῃ τεσσάρων ἡμερῶν καὶ ἴσων νυκτῶν· ὁδῶ δὲ τὰ ξυνομώτατα ἐξ Ἀβδήρων ἐς Ἰστρου ἀνὴρ εὐζωνος ἑνδεκα- 2 ταῖος τελεῖ. τὰ μὲν πρὸς θάλασσαν τοσαύτη ἦν, ἐς ἥπειρον δὲ ἀπὸ Βυζαντίου ἐς Λαιαίους καὶ ἐπὶ τὸν Στρυμόνα 10 (ταύτῃ γὰρ διὰ πλείστου ἀπὸ θαλάσσης ἄνω ἐγίγνετο) ἡμερῶν ἀνδρὶ εὐζώνῳ τριῶν καὶ δέκα ἀνύσαι. φόρος τε 3 ἐκ πάσης τῆς βαρβάρου καὶ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ὅσον προσήξαν ἐπὶ Σεύθου, ὃς ὕστερον Σιτάλκου βασιλεύσας πλείστον δὴ ἐποίησε, τετρακοσίων ταλάντων ἀργυρίου μά- 15 λιστα δύναμις, ἃ χρυσοῦ καὶ ἄργυρος ἦεν· καὶ δῶρα οὐκ ἐλάσσω τούτων χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου προσεφέρετο, χωρὶς δὲ ὅσα ὑφαντά τε καὶ λεῖα καὶ ἡ ἄλλη κατασκευή, καὶ οὐ μόνον αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τοῖς παραδυναστεύουσιν τε καὶ γενναίοις 4 Ὀδρυσῶν. κατεστήσαντο γὰρ τούναντιον τῆς Περσῶν 20 βασιλείας τὸν νόμον, ὅντα μὲν καὶ τοῖς ἄλλοις Θραξί, λαμβάνειν μᾶλλον ἢ διδόναι (καὶ αἰσχίον ἦν αἰτηθέντα μὴ δοῦναι ἢ αἰτήσαντα μὴ τυχεῖν), ὅμως δὲ κατὰ τὸ δύνασθαι ἐπὶ πλεον αὐτῷ ἐχρήσαντο· οὐ γὰρ ἦν πρᾶξαι οὐδὲν μὴ διδόντα δῶρα. ὥστε ἐπὶ μέγα ἡ βασιλεία ἦλθεν ἰσχύος. 25 5 τῶν γὰρ ἐν τῇ Εὐρώπῃ ὅσαι μεταξὺ τοῦ Ἰονίου κόλπου καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου μεγίστη ἐγένετο χρημάτων προσόδῳ καὶ τῇ ἄλλῃ εὐδαιμονίᾳ, ἰσχύϊ δὲ μάχης καὶ στρατοῦ πλήθει 6 πολὺ δευτέρα· μετὰ τὴν Σκυθῶν. ταύτῃ δὲ ἀδύνατα ἐξ- 30 ισοῦσθαι οὐχ ὅτι τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ

1 post τοῦ add. Ὁρβηλοῦ Meineke

ABEFGM

Dobree

βασιλεία AB

13 ὅσον Schol.: ὅσων codd.

16 εἴη ABM [G]: προσήει Madvig

29 τήν] τῶν ABEFM

5 ante μέχρι add. τὸν

ὅσων περ ἦραν

25 ἦλθε(ν) ἡ

ἔθνος ἐν πρὸς ἐν οὐκ ἔστιν ὅτι δυνατόν Σκύθαις ὁμογν-
μονούσι πᾶσιν ἀντιστῆναι. οὐ μὴν οὐδ' ἐς τὴν ἄλλην
εὐβουλίαν καὶ ξύνεσιν περὶ τῶν παρόντων ἐς τὸν βίον
ἄλλοις ὁμοιοῦνται.

- 5 Σιτάλκης μὲν οὖν χώρας τοσαύτης βασιλεύων παρε- 98
σκευάζετο τὸν στρατόν. καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ ἐτοῖμα ἦν, ἄρας
ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν πρῶτον μὲν διὰ τῆς αὐτοῦ
ἀρχῆς, ἔπειτα διὰ Κερκίνης ἐρήμου ὄρους, ὃ ἐστὶ μεθόριον
Σωτῶν καὶ Παιόνων· ἐπορεύετο δὲ δι' αὐτοῦ τῇ ὁδῷ ἦν
10 πρότερον αὐτὸς ἐποιήσατο τεμνὼν τὴν ὕλην, ὅτε ἐπὶ Παίονας
ἐστράτευσεν. τὸ δὲ ὄρος ἐξ Ὀδρυσῶν διιόντες ἐν δεξιᾷ μὲν 2
εἶχον Παίονας, ἐν ἀριστερᾷ δὲ Σωτοὺς καὶ Μαιδούς. διελ-
θόντες δὲ αὐτὸ ἀφίκοντο ἐς Δόβηρον τὴν Παιονικὴν.
πορευομένῳ δὲ αὐτῷ ἀπεγίγνετο μὲν οὐδὲν τοῦ στρατοῦ εἰ 3
15 μὴ τι νόσῳ, προσεγίγνετο δέ· πολλοὶ γὰρ τῶν αὐτονομῶν
Θρακῶν ἀπαράκλητοι ἐφ' ἀρπαγὴν ἠκολούθουν, ὥστε τὸ
πᾶν πλήθος λέγεται οὐκ ἔλασσαν πέντε καὶ δέκα μυριάδων
γενέσθαι· καὶ τούτου τὸ μὲν πλεόν πεζῶν ἦν, τριτημόριον 4
δὲ μάλιστα ἱππικόν. τοῦ δ' ἱππικοῦ τὸ πλεῖστον αὐτοὶ
20 Ὀδρύσαι παρείχοντο καὶ μετ' αὐτοὺς Γέται. τοῦ δὲ πεζοῦ
οἱ μαχαιροφόροι μαχιμώτατοι μὲν ἦσαν οἱ ἐκ τῆς Ῥοδόπης
αὐτόνομοι καταβάντες, ὁ δὲ ἄλλος ὄμιλος ξύμμεικτος πλήθει
φοβερώτατος ἠκολούθει. ξυνηθροίζοντο οὖν ἐν τῇ Δοβήρῳ 99
καὶ παρεσκευάζοντο, ὅπως κατὰ κορυφὴν ἐσβαλοῦσιν ἐς τὴν
25 κάτω Μακεδονίαν, ἧς ὁ Περδίκκας ἦρχεν. τῶν γὰρ Μακε- 2
δόνων εἰσὶ καὶ Λυγκησταὶ καὶ Ἑλιμιῶται καὶ ἄλλα ἔθνη
ἐπάνωθεν, ἃ ξύμμαχα μὲν ἐστὶ τούτοις καὶ ὑπήκοα, βασιλείας
δ' ἔχει καθ' αὐτά. τὴν δὲ παρὰ θάλασσαν νῦν Μακεδονίαν 3
'Αλέξανδρος ὁ Περδίκκου πατὴρ καὶ οἱ πρόγονοι αὐτοῦ,
30 Τημενίδαι τὸ ἀρχαῖον ὄντες ἐξ Ἀργούς, πρῶτοι ἐκτίσαντο
καὶ ἐβασίλευσαν ἀναστήσαντες μάχῃ ἐκ μὲν Πιερίας Πίερας,
οἱ ὕστερον ὑπὸ τὸ Πάγγαιον πέραν Στρυνμόνος ὤκησον

- Φάγρητα καὶ ἄλλα χωρία (καὶ ἔτι καὶ νῦν Πιερικὸς κόλπος
 καλεῖται ἢ ὑπὸ τῷ Παγγαίῳ πρὸς θάλασσαν γῆ), ἐκ δὲ τῆς
 Βοττίας καλουμένης Βοττιαίους, οἳ νῦν ὁμοροὶ Χαλκιδιέων
 4 οἰκοῦσιν· τῆς δὲ Παιονίας παρὰ τὸν Ἀξιὸν ποταμὸν
 στενὴν τινα καθήκουσαν ἄνωθεν μέχρι Πέλλης καὶ θαλάσ- 5
 σης ἐκτίσαντο, καὶ πέραν Ἀξιοῦ· μέχρι Στρυμόνος τὴν
 Μυγδονίαν καλουμένην Ἠδῶνας ἐξελάσαντες νέμονται.
 5 ἀνέστησαν δὲ καὶ ἐκ τῆς νῦν Ἑορδίας καλουμένης Ἑορδούς,
 ὧν οἱ μὲν πολλοὶ ἐφθάρησαν, βραχὺ δέ τι αὐτῶν περὶ
 6 Φύσκαν κατῴκηται, καὶ ἐξ Ἀλμωπίας Ἀλμωπας. ἐκράτησαν 10
 δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἔθνων οἱ Μακεδόνες οὗτοι, ἃ καὶ νῦν ἔτι
 ἔχουσι, τὸν τε Ἀνθεμῶντα καὶ Γρηστωνίαν καὶ Βισαλτίαν
 καὶ Μακεδόνων αὐτῶν πολλήν. τὸ δὲ ξύμπαν Μακεδονία
 καλεῖται, καὶ Περδίκκας Ἀλεξάνδρου βασιλεὺς αὐτῶν ἦν
 ὅτε Σιτάλκης ἐπῆει. 15
- 100 Καὶ οἱ μὲν Μακεδόνες οὗτοι ἐπιόντος πολλοῦ στρατοῦ
 ἀδύνατοι ὄντες ἀμύνεσθαι ἔς τε τὰ καρτερὰ καὶ τὰ τεῖχη,
 2 ὅσα ἦν ἐν τῇ χώρᾳ, ἐσεκομίσθησαν. ἦν δὲ οὐ πολλά, ἀλλὰ
 ὕστερον Ἀρχέλαος ὁ Περδίκκου υἱὸς βασιλεὺς γενόμενος
 τὰ νῦν ὄντα ἐν τῇ χώρᾳ ὠκοδόμησε καὶ ὁδοὺς. εὐθείας ἔτεμε 20
 καὶ τὰλλα διεκόσμησε τά [τε] κατὰ τὸν πόλεμον ἵπποις καὶ
 ὅπλοις καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ κρείσσουσι ἢ ξύμπαντες οἱ
 3 ἄλλοι βασιλῆς ὀκτῶ οἱ πρὸ αὐτοῦ γενόμενοι. ὁ δὲ στρατὸς
 τῶν Θρακῶν ἐκ τῆς Δοβήρου ἐσέβαλε πρῶτον μὲν ἐς τὴν
 Φιλίππου πρότερον οὔσαν ἀρχήν, καὶ εἶλεν Εἰδομένην μὲν 25
 κατὰ κράτος, Γορτυνίαν δὲ καὶ Ἀταλάντην καὶ ἄλλα ἅττα
 χωρία ὁμολογία διὰ τὴν Ἀμύντου φιλίαν προσχωροῦντα
 τοῦ Φιλίππου υἱέος παρόντος· Εὐρώπὸν δὲ ἐπολιόρκησαν
 4 μὲν, ἐλεῖν δὲ οὐκ ἐδύναντο. ἔπειτα δὲ καὶ ἔς τὴν ἄλλην
 Μακεδονίαν προυχώρει τὴν ἐν ἀριστερᾷ Πέλλης καὶ Κύρρου. 30
 ἔσω δὲ τούτων ἐς τὴν Βοττιαίαν καὶ Πιερίαν οὐκ ἀφίκοντο,

ἀλλὰ τὴν τε Μυγδονίαν καὶ Γρηστωνίαν καὶ Ἀνθεμοῦντα
 ἐδῆρουν. οἱ δὲ Μακεδόνες πεζῶ μὲν οὐδὲ διανοοῦντο ἀμύ- 5
 νεσθαι, ἵππους δὲ προσμεταπεμψάμενοι ἀπὸ τῶν ἄνω ξυμ-
 μάχων, ὅπῃ δοκοίη, ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς ἐσέβαλλον ἐς τὸ
 5 στράτευμα τῶν Θρακῶν. καὶ ἡ μὲν προσπέσοιεν, οὐδεὶς
 ὑπέμενευ ἄνδρας ἱππέας τε ἀγαθοὺς καὶ τεθωρακισμένους,
 ὑπὸ δὲ πλήθους περικληόμενοι αὐτοὺς πολλαπλασίῳ τῷ
 ὁμίλῳ ἐς κίνδυνον καθίστασαν, ὥστε τέλος ἡσυχίαν ἦγον,
 οὐ νομίζοντες ἱκανοὶ εἶναι πρὸς τὸ πλέον κινδυνεύειν. ὁ δὲ 101
 10 Σιτάλκης πρὸς τε τὸν Περδίκκαν λόγους ἐποιεῖτο ὧν ἕνεκα
 ἐστράτευσε, καὶ ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι οὐ παρήσαν ταῖς ναυσίν,
 ἀπιστοῦντες αὐτὸν μὴ ἤξειν, δῶρα δὲ καὶ πρέσβεις ἔπεμψαν
 αὐτῷ, ἕς τε τοὺς Χαλκιδέας καὶ Βοττιαίους μέρος τι τοῦ
 στρατοῦ πέμπει, καὶ τειχήρεις ποιήσας ἐδῆρου τὴν γῆν.
 15 καθημένου δ' αὐτοῦ περὶ τοὺς χώρους τούτους οἱ πρὸς νότον 2
 οἰκοῦντες Θεσσαλοὶ καὶ Μάγνητες καὶ οἱ ἄλλοι ὑπήκοοι
 Θεσσαλῶν καὶ οἱ μέχρι Θερμοπυλῶν Ἕλληνες ἐφοβήθησαν
 μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ, καὶ ἐν παρασκευῇ
 ἦσαν. ἐφοβήθησαν δὲ καὶ οἱ πέραν Στρυμόνος πρὸς 3
 20 βορέαν Θράκες, ὅσοι πεδία εἶχον, Παναῖοι καὶ Ὀδόμαντοι
 καὶ Δρῳιοὶ καὶ Δερσαῖοι· αὐτόνομοι δ' εἰσὶ πάντες.
 παρέσχε δὲ λόγον καὶ ἐπὶ τοὺς τῶν Ἀθηναίων πολεμίους 4
 Ἕλληνας, μὴ ὑπ' αὐτῶν ἀγόμενοι κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν καὶ
 ἐπὶ σφᾶς χωρήσωσιν. ὁ δὲ τὴν τε Χαλκιδικὴν καὶ Βοττικὴν 5
 25 καὶ Μακεδονίαν ἅμα ἐπέχων ἔφθειρε, καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ οὐδὲν
 ἐπράσσετο ὧν ἕνεκα ἐσέβαλε καὶ ἡ στρατιὰ σίτον τε οὐκ
 εἶχεν αὐτῷ καὶ ὑπὸ χειμῶνος ἐταλαιπώρει, ἀναπείθεται ὑπὸ
 Σεύθου τοῦ Σπαραδόκου, ἀδελφιδοῦ ὄντος καὶ μέγιστον μεθ'
 ἑαυτὸν δυναμένου, ὥστ' ἐν τάχει ἀπελθεῖν. τὸν δὲ Σεύθην
 30 κρύφα Περδίκκας ὑποσχόμενος ἀδελφὴν ἑαυτοῦ δώσειν καὶ
 χρήματα ἐπ' αὐτῇ προσποιεῖται. καὶ ὁ μὲν πεισθεὶς καὶ 6

2 οὐ CG 4 ἐσέβαλλον A E F M 7 αὐτοὺς G : αὐτοὺς cett.
 12 δὲ Porpo : τε codd. 29 ἑαυτὸν C F : αὐτὸν vel αὐτὸν cett. [G]

μείνας τριάκοντα τὰς πάσας ἡμέρας, τούτων δὲ ὀκτὼ ἐν Χαλκιδεῦσιν, ἀνεχώρησε τῷ στρατῷ κατὰ τάχος ἐπ' οἶκον· Περδίκκας δὲ ὕστερον Στρατονίκην τὴν ἑαυτοῦ ἀδελφὴν δίδωσι Σεύθῃ, ὥσπερ ὑπέσχετο. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Σιτάλκου στρατείαν οὕτως ἐγένετο.

5

- 102 Οἱ δὲ ἐν Ναυπάκτῳ Ἀθηναῖοι τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος, ἐπειδὴ τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικὸν διελύθη, Φορμίωνος ἡγουμένου ἐστράτευσαν, παραπλεύσαντες ἐπ' Ἀστακοῦ καὶ ἀποβάντες, ἐς τὴν μεσόγειαν τῆς Ἀκαρνανίας τετρακοσίοις μὲν ὀπλίταις Ἀθηναίων τῶν ἀπὸ τῶν νεῶν, τετρακοσίοις δὲ 10 Μεσσηνίων, καὶ ἕκ τε Στράτου καὶ Κορόντων καὶ ἄλλων χωρίων ἄνδρας οὐ δοκοῦντας βεβαίους εἶναι ἐξήλασαν, καὶ Κύνητα τὸν Θεολύτου ἐς Κόροντα καταγαγόντες ἀνεχώρησαν.
- 2 πάλιν ἐπὶ τὰς ναῦς. ἐς γὰρ Οἰνιάδας αἰεὶ ποτε πολεμίους ὄντας μόνους Ἀκαρνανῶν οὐκ ἐδόκει δυνατόν εἶναι χειμῶνος 15 ὄντος στρατεῦειν· ὁ γὰρ Ἀχελῷος ποταμὸς ῥέων ἐκ Πίνδου ὄρους διὰ Δολοπίας καὶ Ἀγραίων καὶ Ἀμφιλόχων καὶ διὰ τοῦ Ἀκαρνανικοῦ πεδίου, ἄνωθεν μὲν παρὰ Στράτον πόλιν, ἐς θάλασσαν δ' ἐξίεις παρ' Οἰνιάδας καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς περιλιμνάζων, ἄπορον ποιεῖ ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἐν χειμῶνι 20
- 3 στρατεῦειν. κεῖνται δὲ καὶ τῶν νήσων τῶν Ἐχινάδων αἱ πολλαὶ καταντικρὺ Οἰνιάδων τοῦ Ἀχελῷου τῶν ἐκβολῶν οὐδὲν ἀπέχουσαι, ὥστε μέγας ὢν ὁ ποταμὸς προσχοῖ αἰεὶ καὶ εἰς τῶν νήσων αἱ ἡπείρωνται, ἐλπίς δὲ καὶ πάσας οὐκ
- 4 ἐν πολλῷ τινὶ ἂν χρόνῳ τοῦτο παθεῖν· τό τε γὰρ ῥεῦμά 25 ἐστὶ μέγα καὶ πολὺ καὶ θολερόν, αἳ τε νῆσοι πυκναί, καὶ ἀλλήλαις τῆς προσχώσεως [τῷ μὴ σκεδάννυσθαι] ξύνδεσμοι γίνονται, παραλλάξ καὶ οὐ κατὰ στοῖχον κείμεναι, οὐδ'
- 5 ἔχουσαι εὐθείας διόδους τοῦ ὕδατος ἐς τὸ πέλαγος. ἐρήμιοι δ' εἰς καὶ οὐ μεγάλαι. λέγεται δὲ καὶ Ἀλκμέωνι τῷ 30

4 οὖν F¹ G M : om. cett. 6 τοῦ αὐτοῦ] τοῦδε τοῦ A B E F M
19 δ' ἐξίεις Poppo : διεξίεις codd. 27 τῷ (τὸ C E) μὴ
σκεδάννυσθαι, ut videtur, non legit Schol. 30 Ἀλκμαίωνι
A B F G

Ἀμφιάρεω, ὅτε δὴ ἀλᾶσθαι αὐτὸν μετὰ τὸν φόνον τῆς
μητρὸς, τὸν Ἀπόλλω ταύτην τὴν γῆν χρῆσαι οἰκεῖν, ὑπει-
πόντα οὐκ εἶναι λύσειν τῶν δειμάτων πρὶν ἂν εὐρῶν ἐν
ταύτῃ τῇ χώρᾳ κατοικήσῃται ἥτις ὅτε ἔκτεινε τὴν μητέρα
5 μήπω ὑπὸ ἡλίου ἑωρᾶτο μηδὲ γῇ ἦν, ὥς τῆς γε ἄλλης αὐτῷ
μεμιασμένης. ὁ δ' ἀπορῶν, ὥς φασι, μόλις κατενόησε τὴν 6
πρόσχωσιν ταύτην τοῦ Ἀχελῷου, καὶ ἐδόκει αὐτῷ ἱκανὴ ἂν
ἔχῳσθαι δίαίτα τῷ σώματι ἀφ' οὗπερ κτείνας τὴν μητέρα
οὐκ ὀλίγον χρόνον ἐπλανᾶτο. καὶ κατοικισθεὶς ἐς τοὺς
10 περὶ Οἰνιάδας τόπους ἐδυνάστευσέ τε καὶ ἀπὸ Ἀκαρνᾶνος
παιδὸς ἑαυτοῦ τῆς χώρας τὴν ἐπωνυμίαν ἐγκατέλιπεν. τὰ
μὲν περὶ Ἀλκμέωνα τοιαῦτα λεγόμενα παρελάβομεν.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ ὁ Φορμίων ἄραντες ἐκ τῆς Ἀκαρ- 103
νανίας καὶ ἀφικόμενοι ἐς τὴν Ναύπακτον ἅμα ἡρι κατέπλευ-
15 σαν ἐς τὰς Ἀθήνας, τοὺς τε ἐλευθέρους τῶν αἰχμαλώτων
ἐκ τῶν ναυμαχιῶν ἄγοντες, οἳ ἀνὴρ ἀντ' ἀνδρὸς ἐλύθησαν,
καὶ τὰς ναῦς ἃς εἶλον. καὶ ὁ χειμῶν ἐτελεύτα οὗτος, 2
καὶ τρίτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε ὃν Θουκυδίδης
ξυνέγραψεν.

7 ἀνακεχῶσθαι a ἂν secl. Herwerden
λέγομεν & A B E F' M

12 Ἀλκμαίωνα A B F

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Γ

428 B

- Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμ- 1
 μαχοι ἅμα τῷ σίτῳ ἀκμάζοντι ἐστράτευσαν ἐς τὴν Ἀττικὴν·
 ἤγειτο δὲ αὐτῶν Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου Λακεδαιμονίων
 βασιλεύς. καὶ ἐγκαθεζόμενοι ἐδήρουν τὴν γῆν· καὶ προσ- 2
 5 βολαί, ὥσπερ εἰώθεσαν, ἐγίνοντο τῶν Ἀθηναίων ἱππέων ὅπη
 παρείκοι, καὶ τὸν πλείστον ὄμιλον τῶν ψιλῶν εἶργον τὸ μὴ
 προεξιόντας τῶν ὅπλων τὰ ἐγγὺς τῆς πόλεως κακουργεῖν.
 ἐμμένιναντες δὲ χρόνον οὐ εἶχον τὰ σιτία ἀνεχώρησαν καὶ 3
 διελύθησαν κατὰ πόλεις.
- 10 Μετὰ δὲ τὴν ἐσβολὴν τῶν Πελοποννησίων εὐθὺς Λέσβος 2
 πλὴν Μηθύμνης ἀπέστη ἀπ' Ἀθηναίων, βούληθέντες μὲν
 καὶ πρὸ τοῦ πολέμου, ἀλλ' οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ προσεδέ-
 ξαιτο, ἀναγκασθέντες δὲ καὶ ταύτην τὴν ἀπόστασιν πρότερον
 ἢ διεννοοῦντο ποιήσασθαι. τῶν τε γὰρ λιμένων τὴν χῶσιν 2
 15 καὶ τειχῶν οἰκοδόμησιν καὶ νεῶν ποίησιν ἐπέμενον τελε-
 σθῆναι, καὶ ὅσα ἐκ τοῦ Πόντου ἔδει ἀφικέσθαι, τοξότας τε
 καὶ σῖτον, καὶ ἅ μεταπεμπόμενοι ἦσαν. Τενέδιοι γὰρ ὄντες 3
 αὐτοῖς διάφοροι καὶ Μηθυμαῖοι καὶ αὐτῶν Μυτιληναίων
 ἰδίᾳ ἄνδρες κατὰ στάσιν, πρόξενοι Ἀθηναίων, μηνυταὶ
 20 γίνονται τοῖς Ἀθηναίοις ὅτι ξυνοικίζουσὶ τε τὴν Λέσβον
 ἐς τὴν Μυτιλήνην βία καὶ τὴν παρασκευὴν ἅπασαν μετὰ
 Λακεδαιμονίων καὶ Βοιωτῶν ξυγγενῶν ὄντων ἐπὶ ἀποστάσει
 ἐπείγονται· καὶ εἰ μὴ τις προκαταλήψεται ἤδη, στερήσεσθαι

- 3 αὐτοὺς Λέσβον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι (ἦσαν γὰρ τεταλαιπωρη- *λυοί*
 μένοι ὑπὸ τε τῆς νόσου καὶ τοῦ πολέμου ἄρτι καθισταμένου
 καὶ ἀκμάζοντος) μέγα μὲν ἔργον ἡγοῦντο εἶναι Λέσβον
 προσπολεμώσασθαι ναυτικὸν ἔχουσιν καὶ δύνανται ἀκέραιον,
 καὶ οὐκ ἀπεδέχοντο τὸ πρῶτον τὰς κατηγορίας, μείζον μέρος 5 *large*
 νέμονται τῷ μὴ βούλεσθαι ἀληθῆ εἶναι· ἐπειδὴ μέντοι καὶ
 πέμψαντες πρέσβεις οὐκ ἔπειθον τοὺς Μυτιληναίους τὴν τε
 ξυνοίκισιν καὶ τὴν παρασκευὴν διαλύειν, δέισαντες προκατα- *stake*
 2 λαβεῖν ἐβούλοντο. καὶ πέμπουσιν ἑξαπιναίως τεσσαρά- *unlike*
 κοντα ναῦς αἱ ἔτυχον περὶ Πελοπόννησον παρεσκευασμέναι 10
 πλεῖν· Κλεῖππίδης δὲ ὁ Δεινίου τρίτος αὐτὸς ἐστρατήγει.
 3 ἐσηγγέλλθη γὰρ αὐτοῖς ὡς εἴη Ἀπόλλωνος Μαλόεντος ἕξω
 τῆς πόλεως ἑορτή, ἐν ᾗ πανδημεὶ Μυτιληναῖοι ἑορτάζουσι,
 καὶ ἐλπίδα εἶναι ἐπιειχέμεντας ἐπιπείσειν ἄφνω, καὶ ἦν μὲν
 ξυμβῆ ἢ πείρα· εἰ δὲ μή, Μυτιληναίοις εἰπεῖν ναῦς τε παρα- 15
 δοῦναι καὶ τείχη καθελεῖν, μὴ πειθομένων δὲ πολεμεῖν.
 4 καὶ αἱ μὲν νῆες ὥχοντο· τὰς δὲ τῶν Μυτιληναίων δέκα
 τριῆρεις, αἱ ἔτυχον βοηθοὶ παρὰ σφᾶς κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν
 παροῦσαι, κατέσχον οἱ Ἀθηναῖοι καὶ τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν
 5 ἐς φυλακὴν ἐποίησαντο. τοῖς δὲ Μυτιληναίοις ἀνὴρ ἐκ τῶν 20 *50*
 Ἀθηνῶν διαβὰς ἐς Εὐβοίαν καὶ πεζῇ ἐπὶ Γεραιστὸν ἐλθὼν,
 ὁλκάδος ἀναγομένης ἐπιτυχῶν, πλῶ χρησάμενος καὶ τριταῖος
 ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἐς Μυτιλήνην ἀφικόμενος ἀγγέλλει τὸν
 ἐπίπλουν. οἱ δὲ οὔτε ἐς τὸν Μαλόεντα ἐξῆλθον, τά τε
 ἄλλα τῶν τειχῶν καὶ λιμένων περὶ τὰ ἡμιτέλεστα φαρξάμενοι 25 *barrier*
 4 ἐφύλασσαν. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οὐ πολλῷ ὕστερον καταπλεύ-
 σαντες ὡς ἑώρων, ἀπήγγειλαν μὲν οἱ στρατηγοὶ τὰ ἐπεσταλ-
 μένα, οὐκ ἑσακούοντων δὲ τῶν Μυτιληναίων ἐς πόλεμον
 2 καθίσταντο. ἀπαράσκειν δὲ οἱ Μυτιληναῖοι καὶ ἐξαίφνης
 ἀναγκασθέντες πολεμεῖν ἐκπλουν μὲν τινα ἐποίησαντο τῶν 30
 νεῶν ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν ὀλίγον πρὸ τοῦ λιμένος, ἔπειτα

5 τὸ om. A B E F M
 26 πολὺ A B E F G

8 ξυνοίκησιν A B F M
 31 ναυμαχίᾳ A B E F M

25 περί Haase

καταδιωχθέντες ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν νεῶν λόγους ἤδη προσ-
 έφερον τοῖς στρατηγοῖς, βουλόμενοι τὰς ναῦς τὸ παραντίκα,
 εἰ δύναντο, ὁμολογίᾳ τινὶ ἐπικεικεί ἀποπέμψασθαι. καὶ οἱ 3
 στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἀπεδέξαντο καὶ αὐτοὶ φοβούμενοι
 5 μὴ οὐχ ἱκανοὶ ὧσι Λέσβῳ πάσῃ πολεμεῖν. καὶ ἀνοκωχὴν 4
 ποιησάμενοι πέμπουσιν ἐς τὰς Ἀθήνας οἱ Μυτιληναῖοι τῶν
 τε διαβαλλόντων ἓνα, ᾧ μετέμελεν ἤδη, καὶ ἄλλους, εἴ πως
 πείσειαν τὰς ναῦς ἀπελθεῖν ὡς σφῶν οὐδὲν νεωτεριούντων.
 ἐν τούτῳ δὲ ἀποστέλλουσι καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρέσβεις 5
 10 τριήρει, λαθόντες τὸ τῶν Ἀθηναίων ναυτικόν, οἱ ὥρμουν ἐν
 τῇ Μαλέᾳ πρὸς βορέαν τῆς πόλεως· οὐ γὰρ ἐπίστευον τοῖς
 ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων προχωρήσειν. καὶ οἱ μὲν ἐς τὴν Λακε- 6
 δαίμονα τालαιπῶρος διὰ τοῦ πελάγους κομισθέντες αὐτοῖς
 ἔπρασσον ὅπως τις βοήθεια ἦξει· οἱ δ' ἐκ τῶν Ἀθηναίων 5
 15 πρέσβεις ὡς οὐδὲν ἦλθον πράξαντες, ἐς πόλεμον καθίσταντο
 οἱ Μυτιληναῖοι καὶ ἡ ἄλλη Λέσβος πλὴν Μηθύμνης· οὗτοι
 δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἐβεβοηθήκεσαν, καὶ Ἴμβριοι καὶ Λήμνιοι
 καὶ τῶν ἄλλων ὀλίγοι τινὲς ξυμμάχων. καὶ ἔξοδον μὲν 2
 τινα πανδημεὶ ἐποιήσαντο οἱ Μυτιληναῖοι ἐπὶ τὸ τῶν Ἀθη-
 20 ναίων στρατόπεδον, καὶ μάχῃ ἐγένετο, ἐν ᾗ οὐκ ἔλασσον
 ἔχοντες οἱ Μυτιληναῖοι οὔτε ἐπηνλίσαντο οὔτε ἐπίστευσαν
 σφίσιν αὐτοῖς, ἀλλ' ἀνεχώρησαν· ἔπειτα οἱ μὲν ἡσύχαζον,
 ἐκ Πελοποννήσου καὶ μετ' ἄλλης παρασκευῆς βουλόμενοι εἰ
 προσγένειτό τι κινδυνεύειν· καὶ γὰρ αὐτοῖς Μελέας Λάκων
 25 ἀφικνεῖται καὶ Ἑρμαιώνδας Θηβαῖος, οἱ προαπεστάλησαν
 μὲν τῆς ἀποστάσεως, φθάσαι δὲ οὐ δυνάμενοι τὸν τῶν Ἀθη-
 ναίων ἐπίπλουν κρύφα μετὰ τὴν μάχην ὕστερον ἐσπλέουσι
 30 τριήρει, καὶ παρήγουν πέμπειν τριήρη ἄλλην καὶ πρέσβεις
 μεθ' ἑαυτῶν· καὶ ἐκπέμπουσιν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πολὺν 6
 ἐπιρρωσθέντες διὰ τὴν τῶν Μυτιληναίων ἡσυχίαν ξυμμάχους
 τε προσεκάλουν, οἱ πολὺν θᾶσσον παρήσαν ὀρώντες οὐδὲν
 ἰσχυρὸν ἀπὸ τῶν Λεσβίων, καὶ περιορμισάμενοι τὸ πρὸς

νότου τῆς πόλεως ἐτείχισαν στρατόπεδα δύο ἐκατέρωθεν τῆς πόλεως, καὶ τοὺς ἐφόρμους ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς λιμέσιν ἐποιούντο. καὶ τῆς μὲν θαλάσσης εἶργον μὴ χρῆσθαι τοὺς Μυτιληναίους, τῆς δὲ γῆς τῆς μὲν ἄλλης ἐκράτουν οἱ Μυτιληναῖοι καὶ οἱ ἄλλοι Λέσβιοι προσβεβοηθηκότες ἤδη, 5 τὸ δὲ περὶ τὰ στρατόπεδα οὐ πολὺν κατεῖχον οἱ Ἀθηναῖοι, ναύσταθμον δὲ μᾶλλον ἦν αὐτοῖς πλοίων καὶ ἀγορὰ ἢ Μαλέα. καὶ τὰ μὲν περὶ Μυτιλήνην οὕτως ἐπολεμεῖτο.

- 7 Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ θέρους τούτου Ἀθηναῖοι καὶ περὶ Πελοπόννησον ναὺς ἀπέστειλαν τριάκοντα καὶ 10 Ἀσώπιον τὸν Φορμίωνος στρατηγόν, κελυσάντων Ἀκαρνάνων τῶν Φορμίωνός τινα σφίσι πέμψαι ἢ υἱὸν ἢ ξυγγενὴ 2 ἄρχοντα. καὶ παραπλέουσai αἱ νῆες τῆς Λακωνικῆς τὰ 3 ἐπιθαλάσσια χωρία ἐπόρθησαν. ἔπειτα τὰς μὲν πλείους ἀποπέμπει τῶν νεῶν πάλιν ἐπ' οἴκου ὁ Ἀσώπιος, αὐτὸς δ' 15 ἔχων δώδεκα ἀφικνεῖται ἐς Ναύπακτον, καὶ ὕστερον Ἀκαρνάνας ἀναστήσας πανδημεὶ στρατεύει ἐπ' Οἰνιάδας, καὶ ταῖς τε ναυσὶ κατὰ τὸν Ἀχελῶν ἐπλευσε καὶ ὁ κατὰ γῆν στρατὸς 4 ἐδήου τὴν χώραν. ὥς δ' οὐ προσεχώρουν, τὸν μὲν πεζὸν ἀφίσιν, αὐτὸς δὲ πλεύσας ἐς Λευκάδα καὶ ἀπόβασιν ἐς Νήρικον 20 ποιησάμενος ἀναχωρῶν διαφθείρεται αὐτός τε καὶ τῆς στρατιᾶς τι μέρος ὑπὸ τῶν αὐτόθεν τε ξυμβοηθησάντων καὶ φρουρῶν τινῶν ὀλίγων. καὶ ὕστερον ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς ἀποπλεύσαντες οἱ Ἀθηναῖοι παρὰ τῶν Λευκαδίων ἐκομίσαντο. 5
- 3 Οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πρώτης νεῶς ἐκεπεμφθέντες Μυτιληναίων 25 πρέσβεις, ὥς αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶπον Ὀλυμπίαζε παρεῖναι, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ἀκούσαντες βουλευσονται, ἀφικνοῦνται ἐς τὴν Ὀλυμπίαν· ἦν δὲ Ὀλυμπιάς ἢ 2 Δωριεὺς Ῥόδιος τὸ δεύτερον ἐνίκα. καὶ ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἐορτὴν κατέστησαν ἐς λόγους, εἶπον τοιαῶδε. 30
- 9 'Τὸ μὲν καθεστὸς τοῖς Ἑλλήσι νόμιμον, ὦ Λακεδαι- *rule*

7 ἀγορὰ Krüger : ἀγορᾶς codd. 10 περὶ] ἐς A B E F M 22 αὐ-
τόθι C G 31 καθεστὼς (-ῶς) A B F G post & add. ἄνδρες A B E F M

μόνιοι καὶ ξύμμαχοι, ἴσμεν· τοὺς γὰρ ἀφισταμένους ἐν τοῖς
πολέμοις καὶ ξυμμαχίαν τὴν πρὶν ἀπολείποντας οἱ δεξάμενοι,
καθ' ὅσον μὲν ὠφελοῦνται, ἐν ἡδονῇ ἔχουσι, νομίζοντες δὲ
εἶναι προδότας τῶν πρὸ τοῦ φίλων χείρους ἡγοῦνται. καὶ 2
5 οὐκ ἄδικος αὕτη ἡ ἀξιῶσις ἐστίν, εἰ τύχοιεν πρὸς ἀλλήλους
οἱ τε ἀφιστάμενοι καὶ ἀφ' ὧν διακρίνονται ἴσοι μὲν τῇ
γνώμῃ ὄντες καὶ εὐνοίᾳ, ἀντίπαλοι δὲ τῇ παρασκευῇ καὶ
δυνάμει, πρόφασις τε ἐπικεικὴς μηδεμία ὑπάρχει τῆς ἀπο-
στάσεως· ὃ ἡμῖν καὶ Ἀθηναίοις οὐκ ἦν. μηδέ τῳ χείρους 3
10 δόξωμεν εἶναι εἰ ἐν τῇ εἰρήνῃ τιμώμενοι ὑπ' αὐτῶν ἐν τοῖς
δεινοῖς ἀφιστάμεθα.

Ἐπεὶ γὰρ τοῦ δικαίου καὶ ἀρετῆς πρῶτον ἄλλως τε καὶ ξυμ- 10
μαχίας δεόμενοι τοὺς λόγους ποιησόμεθα, εἰδότες οὔτε φιλίαν
ιδιώταις βέβαιον γιγνομένην οὔτε κοινωनीαν πόλεσιν ἐς
15 οὐδέν, εἰ μὴ μετ' ἀρετῆς δοκούσης ἐς ἀλλήλους γίγνεται
καὶ τὰλλα ὁμοιότροποι εἶεν· ἐν γὰρ τῷ διαλλάσσοντι τῆς
γνώμης καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν ἔργων καθίστανται. ἡμῖν δὲ 2
καὶ Ἀθηναίοις ξυμμαχία ἐγένετο πρῶτον ἀπολιπόντων μὲν
ὑμῶν ἐκ τοῦ Μηδικοῦ πολέμου, παραμεινάντων δὲ ἐκεῖνων
20 πρὸς τὰ ὑπόλοιπα τῶν ἔργων. ξύμμαχοι μέντοι ἐγενόμεθα 3
οὐκ ἐπὶ καταδουλώσει τῶν Ἑλλήνων Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐπ'
ἐλευθέρῳσι ἀπὸ τοῦ Μήδου τοῖς Ἑλλησιν. καὶ μέχρι μὲν 4
ἀπὸ τοῦ ἴσου ἡγοῦντο, προθύμως εἰπόμεθα· ἐπειδὴ δὲ ἐωρώ-
μεν αὐτοὺς τὴν μὲν τοῦ Μήδου ἔχθραν ἀνιέντας, τὴν δὲ τῶν
25 ξυμμάχων δούλωσιν ἐπαγομένους, οὐκ ἀδεεῖς ἔτι ἡμεν.
ἀδύνατοι δὲ ὄντες καθ' ἐν γενόμενοι διὰ πολυψηφίαν ἀμύνα- 5
σθαι οἱ ξύμμαχοι ἐδουλώθησαν πλὴν ἡμῶν καὶ Χίων· ἡμεῖς
δὲ αὐτόνομοι δὴ ὄντες καὶ ἐλεύθεροι τῷ ὀνόματι ξυνεστρα-
τεύσαμεν. καὶ πιστοὺς οὐκέτι εἶχόμεν ἡγεμόνας Ἀθηναίους, 6
30 παραδείγμασι τοῖς προγιγνομένοις χρώμενοι· οὐ γὰρ εἰκὸς
ἦν αὐτοὺς οὓς μὲν μεθ' ἡμῶν ἐνσπόνδους ἐποιήσαντο κατα-

7 ἐπινοία Hude
Ross 26 ἀμύνεσθαι A B E F M suprascr. G
Hude

25 ἐπειγομένους
30 προγενόμενοις

στρέψασθαι, τοὺς δὲ ὑπολοίπους, εἴ ποτε ἄρα ἐδυνήθησαν,
 II μὴ δρᾶσαι τοῦτο. καὶ εἰ μὲν αὐτόνομοι ἔτι ἦμεν ἅπαντες,
 βεβαιότεροι ἂν ἡμῖν ἦσαν μηδὲν νεωτεριεῖν· ὑποχειρίους δὲ
 ἔχοντες τοὺς πλείους, ἡμῖν δὲ ἀπὸ τοῦ ἴσου ὁμιλοῦντες,
 χαλεπώτερον εἰκότως ἐμελλον οἴσειν καὶ πρὸς τὸ πλεον ἤδη 5
 εἶκον τοῦ ἡμετέρου ἔτι μόνου ἀντισουμένου, ἄλλως τε καὶ
 ὅσῳ δυνατώτεροι αὐτοὶ αὐτῶν ἐγίνοντο καὶ ἡμεῖς ἐρημό-
 B. - 2 τεροι. τὸ δὲ ἀντίπαλον δέος μόνον πιστὸν ἐς ξυμμαχίαν·
 ὁ γὰρ παραβαίνειν τι βουλόμενος τῷ μὴ προύχων ἂν ἐπελ-
 3 θεῖν ἀποτρέπεται. αὐτόνομοί τε ἐλείφθημεν οὐ δι' ἄλλο τι 10
 { ἢ ὅσον αὐτοῖς ἐς τὴν ἀρχὴν εὐπρεπεία τε λόγου καὶ γνώμης
 { μᾶλλον ἐφόδῳ ἢ ἰσχύος τὰ πράγματα ἐφαίνετο καταληπτὰ.
 4 ἅμα μὲν γὰρ μαρτυρίῳ ἐχρῶντο μὴ ἂν τοὺς γε ἰσοψήφους
 ἄκοντας, εἰ μὴ τι ἡδίκουν οἷς ἐπῆσαν, ξυστρατεύειν· ἐν τῷ
 αὐτῷ δὲ καὶ τὰ κράτιστα ἐπὶ τε τοὺς ὑποδεεστέρους πρώτους 15
 ξυνεπῆγον καὶ τὰ τελευταῖα λιπόντες τοῦ ἄλλου περιηρη-
 5 μένου ἀσθενέστερα ἐμελλον ἔξειν. εἰ δὲ ἀφ' ἡμῶν ἥρξαντο,
 ἐχόντων ἔτι τῶν πάντων αὐτῶν τε ἰσχὺν καὶ πρὸς ὅτι χρή
 6 στήναι, οὐκ ἂν ὁμοίως ἐχειρώσαντο. τό τε ναυτικὸν ἡμῶν
 παρῆχέ τινα φόβον μὴ ποτε καθ' ἐν γενόμενον ἢ ὑμῖν ἢ 20
 7 ἄλλῳ τῷ προσθήμενον κίνδυνον σφίσι παράσχη. τὰ δὲ
 καὶ ἀπὸ θεραπείας τοῦ τε κοινοῦ αὐτῶν καὶ τῶν αἰεὶ προ-
 8 εστῶτων περιεγινγόμεθα. οὐ μέντοι ἐπὶ πολὺ γ' ἂν ἐδο-
 κοῦμεν δυνηθῆναι, εἰ μὴ ὁ πόλεμος ὅδε κατέστη, παραδείγμασι
 12 χρώμενοι τοῖς ἐς τοὺς ἄλλους. τίς οὖν αὕτη ἢ φιλία ἐγίνετο 25
 ἢ ἐλευθερία πιστή, ἐν ᾗ παρὰ γνώμην ἀλλήλους ὑπεδεχόμεθα,
 καὶ οἱ μὲν ἡμᾶς ἐν τῷ πολέμῳ δεδιότες ἐθεράπευον, ἡμεῖς δὲ
 ἐκείνους ἐν τῇ ἡσυχίᾳ τὸ αὐτὸ ἐποιούμεν· ὃ τε τοῖς ἄλλοις
 μάλιστα εὖνοια πίστιν βεβαιῶι, ἡμῖν τοῦτο ὁ φόβος ἐχυρὸν
 παρῆχε, δέει τε τὸ πλεον ἢ φιλία κατεχόμενοι ξύμμαχοι 30
 ἦμεν· καὶ ὁποτέροις θᾶσσον παράσχοι ἀσφάλεια θάρσος,

I δυνηθεῖεν Dobree 14 ἐκόντας Schol. alter 16 τὰ secl.
 Krüger 23 δοκοῦμεν Krüger 25 ἢ c f G : ἢ cett. (etiam C,
 ut videtur) 31 ἦμεν] εἶναι C G

οὔτοι πρότεροί τι καὶ παραβήσεσθαι ἔμελλον. ὥστε εἴ τῳ 2
δοκοῦμεν ἀδικεῖν προαποστάτες διὰ τὴν ἐκείνων μέλλῃσιν
τῶν ἐς ἡμᾶς δευῶν, αὐτοὶ οὐκ ἀνταναμείναντες σαφῶς
εἰδέειν εἴ τι αὐτῶν ἔσται, οὐκ ὀρθῶς σκοπεῖ. εἰ γὰρ δυνατοὶ 3
5 ἡμεν ἐκ τοῦ ἴσου καὶ ἀντεπιβουλευσάμενοι καὶ ἀντιμελλήσαι, τί
ἔδει ἡμᾶς ἐκ τοῦ ὁμοίου ἐπ' ἐκείνοις εἶναι; ἐπ' ἐκείνοις δὲ
οὗτος αἰεὶ τοῦ ἐπιχειρεῖν καὶ ἐφ' ἡμῶν εἶναι δεῖ τὸ προαμύ-
ρασθαι.

‘Τοιαύτας ἔχοντες προφάσεις καὶ αἰτίας, ὦ Λακεδαι- 13
10 μόνιοι καὶ ξύμμαχοι, ἀπέστημεν; σαφεῖς μὲν τοῖς ἀκούουσι
γινῶναι ὡς εἰκότως ἐδράσαμεν, ἱκανὰς δὲ ἡμᾶς ἐκφοβῆσαι
καὶ πρὸς ἀσφάλειάν τινα τρέψαι, βουλομένους μὲν καὶ
πάλαι, ὅτε ἔτι ἐν τῇ εἰρήνῃ ἐπέψαμεν ὡς ὑμᾶς περὶ
ἀποστάσεως, ὑμῶν δὲ οὐ προσδεξαμένων κωλυθέιτας· νῦν
15 δὲ ἐπειδὴ Βοιωτοὶ προυκαλέσαιο εὐθὺς ὑπηκούσαμεν, καὶ
ἐνομίζομεν ἀποστήσεσθαι διπλὴν ἀπόστασιν, ἀπὸ τε τῶν
Ἑλλήνων μὴ ξὺν κακῶς ποιεῖν αὐτοὺς μετ' Ἀθηναίων ἀλλὰ
ξυνελευθεροῦν, ἀπὸ τε Ἀθηναίων μὴ αὐτοὶ διαφθαρῆναι ὑπ'
ἐκείνων ἐν ὑστέρω ἀλλὰ προποιῆσαι. ἡ μείντοι ἀπόστασις 2
20 ἡμῶν θᾶσσον γεγένηται καὶ ἀπαράσκευος· ἢ καὶ μᾶλλον
χρὴ ξυμμάχους δεξαμένους ἡμᾶς διὰ ταχέων βοηθείαν ἀπο-
στέλλειν, ἵνα φαίησθε ἀμύνοντές τε οἷς δεῖ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ
τοὺς πολεμίους βλάπτουτες. καιρὸς δὲ ὡς οὐπω πρότερον. 3
νόσφ' τε γὰρ ἐφθάρηται Ἀθηναῖοι καὶ χρημάτων δαπάνῃ,
25 νῆές τε αὐτοῖς αἰ μὲν περὶ τὴν ὑμετέραν εἰσὺν, αἰ δ' ἐφ'
ἡμῶν τετάχεται. ὥστε οὐκ εἰκὸς αὐτοὺς περιουσίαν νεῶν 4
ἔχειν, ἣν ὑμεῖς ἐν τῷ θέρει τῷδε νανσί τε καὶ πεζῷ ἅμα
ἐπεσβάλητε τὸ δεύτερον, ἀλλ' ἢ ὑμᾶς οὐκ ἀμνησθῆναι
ἐπιπλέοντας ἢ ἀπ' ἀμφοτέρων ἀποχωρήσοιται. νομίσῃ τε 5
30 μηδεὶς ἀλλοτρίας γῆς πέρι οἰκεῖον κίνδυνον ἔξειν. ᾧ γὰρ
δοκεῖ μακρὰν ἀπεῖναι ἢ Λέσβος, τὴν ὠφελίαν αὐτῷ ἐγγύθεν

5 ἀντιμελλῆσαι Schol. alter: ἀντεπιμελλῆσαι vel ἀντεπιμελλῆσαι
codd.: ἀντιμελλῆσαι τι Heilmann, qui post ἀντεπιβουλευσάμενοι distinxit
6 ἐκείνους ἰέναι Krüger

παρέξει. οὐ γὰρ ἐν τῇ Ἀττικῇ ἔσται ὁ πόλεμος, ὥς τις
 6 οἶται, ἀλλὰ δι' ἣν ἡ Ἀττικὴ ὠφελεῖται. ἔστι δὲ τῶν
 χρημάτων ἀπὸ τῶν ξυμμάχων ἡ πρόσδοδος, καὶ ἔτι μείζων *κενεν*
 ἔσται, εἰ ἡμᾶς καταστρέψονται· οὔτε γὰρ ἀποστήσεται
 ἄλλος τὰ τε ἡμέτερα προσγενήσεται, πάθοιμέν τ' ἂν δεινό- 5
 7 τερα ἢ οἱ πρὶν δουλεύοντες. βοηθησάντων δὲ ὑμῶν προθύμως
 πόλις τε προσλήψεσθε ναυτικὸν ἔχουσαν μέγα, οὐπερ ὑμῖν
 μάλιστα προσδεῖ, καὶ Ἀθηναίους ῥᾶον καθαιρήσετε ὑφαι- *κερυνε*
 ροῦντες αὐτῶν τοὺς ξυμμάχους (θρασύτερον γὰρ πᾶς τις
 προσχωρήσεται), τὴν τε αἰτίαν ἀποφεύξεσθε ἣν εἶχετε μὴ 10
 βοηθεῖν τοῖς ἀφισταμένοις. ἦν δ' ἐλευθεροῦντες φαίνησθε,
 τὸ κράτος τοῦ πολέμου βεβαιότερον ἔχετε.

14 Ἀἰσχυρθέντες οὖν τὰς τε τῶν Ἑλλήνων ἐς ὑμᾶς ἐλπίδας
 καὶ Δία τὸν Ὀλύμπιον, ἐν οὗ τῷ ἱερῷ ἴσα καὶ ἰκέται ἐσμέν, *αισχι*
 ἐπαμύνατε Μυτιληναίοις ξύμμαχοι γενόμενοι, καὶ μὴ προῆσθε 15 *αισχι*
 ἡμᾶς ἴδιον μὲν τὸν κίνδυνον τῶν σωματῶν παραβαλλομένους,
 κοινὴν δὲ τὴν ἐκ τοῦ κατορθῶσαι ὠφελίαν ἅπασιν δώσοντας,
 ἔτι δὲ κοινοτέραν τὴν βλάβην, εἰ μὴ πεισθέντων ὑμῶν
 2 σφαλισόμεθα. γίγνεσθε δὲ ἄνδρες οἷουσπερ ὑμᾶς οἷ τε
 Ἕλληνες ἀξιούσι καὶ τὸ ἡμέτερον δέος βούλεται.' 20

15 Τοιαῦτα μὲν οἱ Μυτιληναῖοι εἶπον. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι
 καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐπειδὴ ἤκουσαν, προσδεξάμενοι τοὺς λόγους
 ξυμμάχους τε τοὺς Λεσβίους ἐποιήσαντο, καὶ τὴν ἐς τὴν
 Ἀττικὴν ἐσβολὴν τοῖς τε ξυμμάχοις παροῦσι κατὰ τάχος
 ἔφραζον ἵνα ἐς τὸν Ἰσθμὸν τοῖς δύο μέρεσιν ὥς ποιησό- 25
 μνοι, καὶ αὐτοὶ πρῶτοι ἀφίκοντο, καὶ ὀλκοὺς παρεσκευάζον *καὶ οὐκ*
 τῶν νεῶν ἐν τῷ Ἰσθμῷ ὥς ὑπεροίσουντες ἐκ τῆς Κορίνθου
 ἐς τὴν πρὸς Ἀθήνας θάλασσαν καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ ἅμα
 2 ἐπιόντες. καὶ οἱ μὲν προθύμως ταῦτα ἔπρασσον, οἱ δὲ
 ἄλλοι ξύμμαχοι βραδέως τε ξυνελέγοντο καὶ ἐν καρποῦ 30
 16 ξυγκομιδῇ ἦσαν καὶ ἄρρωστία τοῦ στρατεύειν. αἰσθόμενοι
 δὲ αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι διὰ κατάγνωσιν ἀσθενείας σφῶν

παρασκευαζομένους, δηλῶσαι βουλόμενοι ὅτι οὐκ ὀρθῶς
 ἐγνώκασιν ἀλλ' οἱοί τέ εἰσι μὴ κινούντες τὸ ἐπὶ Λέσβῳ
 ναυτικὸν καὶ τὸ ἀπὸ Πελοποννήσου ἐπὶ ῥαδίως ἀμύνεσθαι,
 ἐπλήρωσαν ναῦς ἑκατὸν ἐσβάντες αὐτοί τε πλὴν ἱππέων
 5 καὶ πεντακοσιομεδίμνων καὶ οἱ μέτοικοι, καὶ παρὰ τὸν Ἴσθμὸν
 ἀναγαγόντες ἐπιδειξίν τε ἐποιοῦντο καὶ ἀποβάσεις τῆς
 Πελοποννήσου ἢ δοκοίη αὐτοῖς. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ὀρώντες 2
 πολὺν τὸν παράλογον τά τε ὑπὸ τῶν Λεσβίων ρηθέντα
 ἡγοῦντο οὐκ ἀληθῆ καὶ ἄπορα νομίζοντες, ὥς αὐτοῖς καὶ οἱ
 10 ξύμμαχοι ἅμα οὐ παρήσαν καὶ ἡγγέλλοντο καὶ αἱ περὶ τὴν
 Πελοπόννησον τριάκοντα νῆες τῶν Ἀθηναίων τὴν περιοικίδα
 αὐτῶν πορθοῦσαι, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἶκου. ὕστερον δὲ ναυ- 3
 τικὸν παρεσκεύαζον ὅτι ἐμπψουσιν ἐς τὴν Λέσβον, καὶ
 κατὰ πόλεις ἐπήγγελλον τεσσαράκοντα νεῶν πλήθος καὶ
 15 ναύαρχον προσέταξαν Ἀλκίδα, ὃς ἔμελλεν ἐπιπλεύσεσθαι.
 ἀνεχώρησαν δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ταῖς ἑκατὸν ναυσίν, ἐπειδὴ 4
 καὶ ἐκεῖνους εἶδον. [καὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὃν αἱ 17
 νῆες ἔπλεον ἐν τοῖς πλείσταις δὴ νῆες ἅμ' αὐτοῖς ἐνεργοὶ †
 κάλλει ἐγένοντο, παραπλήσια δὲ καὶ ἔτι πλείους ἀρχομένου
 20 τοῦ πολέμου. τὴν τε γὰρ Ἀττικὴν καὶ Εὐβοίαν καὶ Σαλα- 2
 μῖνα ἑκατὸν ἐφύλασσον, καὶ περὶ Πελοπόννησον ἔτεραι
 ἑκατὸν ἦσαν, χωρὶς δὲ αἱ περὶ Ποτειδαίαν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις
 χωρίοις, ὥστε αἱ πᾶσαι ἅμα ἐγίγνοντο ἐν ἐνὶ θέρει διακόσιαι
 καὶ πεντήκοντα. καὶ τὰ χρήματα τοῦτο μάλιστα ὑπανήλωσε 3
 25 μετὰ Ποτειδαίας. τὴν τε γὰρ Ποτειδαίαν διδραχμοὶ ὀπλίται 4
 ἐφρούρου (αὐτῷ γὰρ καὶ ὑπηρέτῃ δραχμὴν ἐλάμβανε τῆς
 ἡμέρας), τρισχίλιοι μὲν οἱ πρῶτοι, ὧν οὐκ ἐλάσσους διεπο-
 λίσκησαν, ἑξακόσιοι δὲ καὶ χίλιοι μετὰ Φορμίωνος, οἱ
 30 προαπῆλθον νῆές τε αἱ πᾶσαι τὸν αὐτὸν μισθὸν ἔφερον.
 τὰ μὲν οὖν χρήματα οὕτως ὑπανηλώθη τὸ πρῶτον, καὶ νῆες
 τοσαῦται δὴ πλείσται ἐπληρώθησαν.]

Μυτιληναῖοι δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὃν οἱ Λακεδαιμόνιοι 18

- περὶ τὸν Ἴσθμὸν ἦσαν ἐπὶ Μήθυμναν ὥς προδιδομένην
 ἐστράτευσαν κατὰ γῆν αὐτοὶ τε καὶ οἱ ἐπίκουροι· καὶ
 προσβαλόντες τῇ πόλει, ἐπειδὴ οὐ προухώρει ἢ προσεδέχοντο, *αντίφρα*
 ἀπῆλθον ἐπ' Ἀντίσσης καὶ Πύρρας καὶ Ἐρέσου, καὶ κατα-
 στησάμενοι τὰ ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις βεβαιότερα καὶ 5
 2 τείχη κρατύναντες διὰ τάχους ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου. ἐστρά-
 τευσαν δὲ καὶ οἱ Μηθυμναῖοι ἀναχωρησάντων αὐτῶν ἐπ'
 Ἀντισσαν· καὶ ἐκβοηθείας τινὸς γενομένης πληγέντες ὑπὸ
 τε τῶν Ἀντισσαίων καὶ τῶν ἐπικούρων ἀπέθανόν τε πολλοὶ
 3 καὶ ἀνεχώρησαν οἱ λοιποὶ κατὰ τάχος. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι 10
 πυνθανόμενοι ταῦτα, τοὺς τε Μυτιληναίους τῆς γῆς κρα-
 τοῦντας καὶ τοὺς σφετέρους στρατιώτας οὐχ ἱκανοὺς ὄντας
 εἶργειν, πέμπουσι περὶ τὸ φθινόπωρον ἤδη ἀρχόμενον Πάχητα *αὐτῶν*
 4 τὸν Ἐπικούρου στρατηγὸν καὶ χιλίους ὀπλίτας ἑαυτῶν. οἱ
 δὲ αὐτερέται πλεύσαντες τῶν νεῶν ἀφικνοῦνται καὶ περι- 15
 τειχίζουσι Μυτιλήνην ἐν κύκλῳ ἀπλῶ τείχει· φρούρια δ'
 5 ἔστιν ἢ ἐπὶ τῶν καρτερῶν ἐγκαταφοδόμηται. καὶ ἡ μὲν
 Μυτιλήνη κατὰ κράτος ἤδη ἀμφοτέρωθεν καὶ ἐκ γῆς καὶ ἐκ
 θαλάσσης εἶργετο, καὶ ὁ χειμῶν ἤρχετο γίνεσθαι.
 19 Προσδεόμενοι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι χρημάτων ἐς τὴν πολιορκίαν, 20
 καὶ αὐτοὶ ἐσενεγκόντες τότε πρῶτον ἐσφορὰν διακόσια τά- *αὐτῶν*
 λαντα, ἐξέπεμψαν καὶ ἐπὶ τοὺς ξυμμάχους ἀργυρολόγους
 2 ναῦς δώδεκα καὶ Λυσικλέα πέμπτον αὐτὸν στρατηγόν. ὁ δὲ
 ἄλλα τε ἡργυρολόγει καὶ περιέπλει, καὶ τῆς Καρίας ἐκ
 Μυοῦντος ἀναβὰς διὰ τοῦ Μαιάνδρου πεδίου μέχρι τοῦ 25
 Σανδίου λόφου, ἐπιθεμένων τῶν Καρῶν καὶ Ἀναυτῶν αὐτός
 τε διαφθείρεται καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς πολλοί. *ἄφ' 21 15.30*
 20 Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος οἱ Πλαταιῆς (ἔτι γὰρ ἐπολιορ-
 κοῦντο ὑπὸ τῶν Πελοποννησίων καὶ Βοιωτῶν) ἐπειδὴ τῷ τε
 σίτῳ ἐπιλείποντι ἐπιέζοντο καὶ ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν οὐδεμία 30
 ἑλπίς ἦν τιμωρίας οὐδὲ ἄλλη σωτηρία ἐφαίνετο, ἐπιβου-

17 ἢ recc. : οἱ vel οἱ codd. ἐγκατοικοδομεῖται Bloomfield : ἐγκατφ-
 κοδόμητο Haase : ἐγκατφοδομεῖτο Porro : ἐγκατφοδομήθη Bekker
 26 Σανδῖος Meineke 30 ἐπιλείποντι Naber : ἐπιλιπόντι codd.

λεύουσιν αὐτοί τε καὶ Ἀθηναίων οἱ ξυμπολιορκοῦμενοι
 πρῶτον μὲν πάντες ἐξελθεῖν καὶ ὑπερβῆναι τὰ τεῖχη τῶν
 πολεμίων, ἣν δύνωνται βιάσασθαι, ἐσηγησαμένων τὴν πείραν *enagist*
 αὐτοῖς Θεαινέτου τε τοῦ Τολμίδου ἀνδρὸς μάντεως καὶ
 5 Εὐπομπίδου τοῦ Δαιμάχου, ὃς καὶ ἐστρατήγει· ἔπειτα οἱ 2
 μὲν ἡμίσεις ἀπάκησάν πως τὸν κίνδυνον μέγαν ἡγησάμενοι,
 ἐς δὲ ἄνδρας διακοσίους καὶ εἴκοσι μάλιστα ἐνέμειναν τῇ *periculis*
 ἐξόδῳ ἐβελονταὶ τρόπῳ τοιῷδε. κλίμακας ἐποίησαντο ἴσας 3
 τῷ τείχει τῶν πολεμίων· ξυνεμετρήσαντο δὲ ταῖς ἐπιβολαῖς
 10 τῶν πλίνθων, ἣ ἔτυχε πρὸς σφᾶς οὐκ ἐξαλλημιμένον τὸ *inf...*
 τεῖχος αὐτῶν. ἡριθμοῦντο δὲ πολλοὶ ἅμα τὰς ἐπιβολάς, καὶ
 ἔμελλον οἱ μὲν τινας ἀμαρτήσεσθαι οἱ δὲ πλείους τεύξεσθαι
 τοῦ ἀληθοῦς λογισμοῦ, ἄλλως τε καὶ πολλάκις ἀριθμοῦντες
 καὶ ἅμα οὐ πολὺν ἀπέχοντες, ἀλλὰ ῥαδίως καθορωμένου ἐς
 15 ὃ ἐβούλοντο τοῦ τεύχους. τὴν μὲν οὖν ξυνμέτρησιν τῶν 4
 κλιμάκων οὕτως ἔλαβον, ἐκ τοῦ πάχους τῆς πλίνθου εἰκά-
 σαντες τὸ μέτρον. τὸ δὲ τεῖχος ἦν τῶν Πελοποννησίων 21
 τοιοῦνδε τῇ οἰκοδομήσει. εἶχε μὲν δύο τοὺς περιβόλους,
 πρὸς τε Πλαταιῶν καὶ εἴ τις ἕξωθεν ἀπ' Ἀθηνῶν ἐπίοι,
 20 διείχον δὲ οἱ περίβολοι ἑκαίδεκα πόδας μάλιστα ἀπ' ἀλλή-
 λων. τὸ οὖν μεταξὺ τοῦτο [οἱ ἑκαίδεκα πόδες] τοῖς φύλαξι 2
 οἰκήματα διανεμεμνημένα ὑποδόμητο, καὶ ἦν ξυνεχὴ ὥστε ἐν
 φαίνεσθαι τεῖχος παχὺ ἐπάλξεις ἔχον ἀμφοτέρωθεν. διὰ 3 *betteman*
 δέκα δὲ ἐπάλξεων πύργοι ἦσαν μεγάλοι καὶ ισοπλατεῖς τῷ *of samothrace*
 25 τείχει, διήκοντες ἐς τε τὸ ἔσω μέτωπον αὐτοῦ καὶ οἱ αὐτοὶ
 καὶ τὸ ἔξω, ὥστε πάροδον μὴ εἶναι παρὰ πύργον, ἀλλὰ δι'
 αὐτῶν μέσων διήσαν. τὰς οὖν νύκτας, ὅποτε χειμῶν εἴη 4
νοτερός, τὰς μὲν ἐπάλξεις ἀπέλειπον, ἐκ δὲ τῶν πύργων
 ὄντων δι' ὀλίγου καὶ ἄνωθεν στεγανῶν τὴν φυλακὴν ἐποιούντο. *refect*
 30 τὸ μὲν οὖν τεῖχος ὅπερ περιεφρουροῦντο οἱ Πλαταιῆς τοιοῦτον
 ἦν. οἱ δ', ἐπειδὴ παρεσκεύαστο αὐτοῖς, τηρήσαντες νύκτα 22 *was*

3 ἐσηγησαμένου A B E F M γρ. G

5 Εὐπομπίδου E: Εὐπολπίδου

cett.

21 οἱ ἑκαίδεκα πόδες non vertit Valla, secl. Herwerden

22 ξυνοχή C [G]

26 post καὶ add. ἐς F¹ M

- χειμέριον ὕδατι καὶ ἀνέμῳ καὶ ἅμ' ἀσέληνον ἐξῆσαν· ἡγοῦντο
 δὲ οἷπερ καὶ τῆς πείρας αἵτιοι ἦσαν. καὶ πρῶτον μὲν τὴν
 τάφρον διέβησαν ἢ περιεῖχεν αὐτούς, ἔπειτα προσέμειξαν
 τῷ τείχει τῶν πολεμίων λαθόντες τοὺς φύλακας, ἀνὰ τὸ
 σκοτεινὸν μὲν οὐ προϋδόντων αὐτῶν, ψόφῳ δὲ τῷ ἐκ τοῦ 5
 προσιέναι αὐτοὺς ἀντιπαταγοῦντος τοῦ ἀνέμου· οὐ κατακου-
 2 σάντων· ἅμα δὲ καὶ διέχοντες πολὺ ἦσαν, ὅπως τὰ ὄπλα
 μὴ κρονόμενα πρὸς ἄλληλα αἰσθησιν παρέχοι. ἦσαν δὲ
 εὐσταλεῖς τε τῇ ὀπλίσει καὶ τὸν ἀριστερὸν μόνον πῦδα
 3 ὑποδεδεμένοι ἀσφαλείας ἔνεκα τῆς πρὸς τὸν πηλόν. κατὰ 10
 οὖν μεταπύργιον προσέμισγον πρὸς τὰς ἐπάλξεις, εἰδότες
 ὅτι ἐρήμοι εἰσι, πρῶτον μὲν οἱ τὰς κλίμακας φέροντες, καὶ
 προσέθεσαν· ἔπειτα ψилоὶ δώδεκα ξὺν ξιφιδίῳ καὶ θώρακι
 ἀνέβαινον, ὧν ἡγείτο Ἀμμέας ὁ Κοροΐβου καὶ πρῶτος ἀνέβη·
 μετὰ δὲ αὐτὸν οἱ ἐπόμενοι ἐξ ἑφ' ἐκάτερον τῶν πύργων 15
 ἀνέβαινον. ἔπειτα ψилоὶ ἄλλοι μετὰ τούτους ξὺν δορατίοις
 ἐχώρουν, οἷς ἕτεροι κατόπιν τὰς ἀσπίδας ἔφερον, ὅπως
 ἐκεῖνοι ῥᾶον προσβαίνουσιν, καὶ ἔμελλον δώσειν ὅποτε πρὸς
 4 τοῖς πολεμίοις εἶεν. ὥς δὲ ἄνω πλείους ἐγένοντο, ἦσθοντο
 οἱ ἐκ τῶν πύργων φύλακες· κατέβαλε γάρ τις τῶν Πλαταιῶν 20
 ἀντιλαμβανόμενος ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων κεραμίδα, ἢ πεσοῦσα
 5 δοῦπον ἐποίησεν. καὶ αὐτίκα βοή ἦν, τὸ δὲ στρατόπεδον
 ἐπὶ τὸ τεῖχος ὥρμησεν· οὐ γὰρ ἤδει ὅτι ἦν τὸ δεινὸν
 σκοτεινῆς νυκτὸς καὶ χειμῶνος ὄντος, καὶ ἅμα οἱ ἐν τῇ πόλει
 τῶν Πλαταιῶν ὑπολελειμμένοι ἐξελθόντες προσέβαλον τῷ 25
 τείχει τῶν Πελοποννησίων ἐκ τοῦμπαλιν ἢ οἱ ἄνδρες αὐτῶν
 ὑπερέβαινον, ὅπως ἦκιστα πρὸς αὐτοὺς τὸν νοῦν ἔχοιεν.
 6 ἐθορυβοῦντο μὲν οὖν κατὰ χώραν μένοντες, βοηθεῖν δὲ
 οὐδεὶς ἐτόλμα ἐκ τῆς ἑαυτῶν φυλακῆς, ἀλλ' ἐν ἀπόρῳ ἦσαν
 7 εἰκάσαι τὸ γιγνόμενον. καὶ οἱ τριακόσιοι αὐτῶν, οἷς ἐτέ- 30

9 πόδα μόνον A B E F

14 -ροΐβου—c. 34. 2 καταφυγόντες suppl.

f fol. lxxxiii-lxxxv

22 δοῦπον A: ψόφον cett.

25 προσ-

έβαλλον C

26 ἢ C f: ᾗ cett. [G]

29 ἑαυτῶν C f: αὐτῶν vel

αὐτῶν cett. [G]

τακτο παραβοηθεῖν εἴ τι δέοι, ἐχώρουν ἔξω τοῦ τείχους πρὸς
 τὴν βοήν. φρυκτοὶ τε ἤρουντο ἐς τὰς Θήβας πολέμιοι·
 μεμφόμενοι παρανίσχον δὲ καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως Πλαταιῆς ἀπὸ τοῦ 8
 τείχους φρυκτοὺς πολλοὺς πρότερον παρεσκευασμένους ἐς
 5 αὐτὸ τοῦτο, ὅπως ἀσαφῆ τὰ σημεῖα τῆς φρυκτωρίας τοῖς
 πολεμίοις ἢ καὶ μὴ βοηθοῖεν, ἄλλο τι νομίσαιτες τὸ γιγνό-
 μενον εἶναι ἢ τὸ ὄν, πρὶν σφῶν οἱ ἄνδρες οἱ ἐξιόντες
 διαφύγοιεν καὶ τοῦ ἀσφαλοῦς ἀντιλάβουτο. οἱ δ' ὑπερ- 23
 βαίνοντες τῶν Πλαταιῶν ἐν τούτῳ, ὥς οἱ πρῶτοι αὐτῶν
 10 ἀνεβεβήκεσαν καὶ τοῦ πύργου ἐκατέρου τοὺς φύλακας
 διαφθείραντες ἐκεκρατήκεσαν, τὰς τε διόδους τῶν πύργων
 ἐνστάντες αὐτοὶ ἐφύλασσον μηδένα δι' αὐτῶν ἐπιβοηθεῖν,
 καὶ κλίμακας προσθέντες ἀπὸ τοῦ τείχους τοῖς πύργοις καὶ
 ἐπαναβιβάσαντες ἄνδρας πλείους, οἱ μὲν ἀπὸ τῶν πύργων
 15 τοὺς ἐπιβοηθοῦντας καὶ κάτωθεν καὶ ἄνωθεν εἶργον βάλλον-
 τες, οἱ δ' ἐν τούτῳ οἱ πλείους πολλὰς προσθέντες κλίμακας
 ἅμα καὶ τὰς ἐπάλξεις ἀπώσαντες διὰ τοῦ μεταπυργίου
 ὑπερέβαιον. ὁ δὲ διακομιζόμενος αἰεὶ ἴστατο ἐπὶ τοῦ 2
χείλους τῆς τάφρου καὶ ἐντεῦθεν ἐτόξενόν τε καὶ ἠκόντιζον,
 20 εἴ τις παραβοηθῶν παρὰ τὸ τεῖχος κωλυτῆς γίγνοιτο τῆς
 διαβάσεως. ἐπεὶ δὲ πάντες διεπεπεραιώντο, οἱ ἀπὸ τῶν 3
 πύργων χαλεπῶς οἱ τελευταῖοι καταβαίνοντες ἐχώρουν ἐπὶ
 τὴν τάφρον, καὶ ἐν τούτῳ οἱ τριακόσιοι αὐτοῖς ἐπεφέροντο
 λαμπάδας ἔχοντες. οἱ μὲν οὖν Πλαταιῆς ἐκείνους ἐώρων 4
 25 μᾶλλον ἐκ τοῦ σκότους ἐστῶτες ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς τάφρου,
 καὶ ἐτόξενόν τε καὶ ἐσηκόντιζον ἐς τὰ γυμνά, αὐτοὶ δὲ ἐν τῷ
 ἀφανεῖ ὄντες ἦσσαν διὰ τὰς λαμπάδας καθεωρῶντο, ὥστε
 φθάνουσι τῶν Πλαταιῶν καὶ οἱ ὕστατοι διαβάντες τὴν
 τάφρον, χαλεπῶς δὲ καὶ βιαίως· κρύσταλλός τε γὰρ ἐπεπήγει 5
 30 οὐ βέβαιος ἐν αὐτῇ ὥστ' ἐπελθεῖν, ἀλλ' οἷος ἀπηλιώτου [ἢ εἰς τὴν
 βορέου] ὑδατώδης μᾶλλον, καὶ ἡ νῦν τοιοῦτῳ ἀνέμῳ ὑπονει-
 φομένη πολὺ τὸ ὕδωρ ἐν αὐτῇ ἐπεποιήκει, ὃ μόλις ὑπερ-

- ἔχοντες ἐπεραιώθησαν. ἐγένετο δὲ καὶ ἡ διάφευξις αὐτοῖς
 24 μᾶλλον διὰ τοῦ χειμῶνος τὸ μέγεθος. ὀρμήσαντες δὲ ἀπὸ
 τῆς τάφρου οἱ Πλαταιῆς ἐχώρουν ἄθροοι τὴν ἐς Θήβας
 φέρουσαν ὁδόν, ἐν δεξιᾷ ἔχοντες τὸ τοῦ Ἀνδροκράτους ἡρώων, *chapel*
 νομίζοντες ἥκιστ' (ἂν) σφᾶς ταύτην αὐτοὺς ὑποτοπῆσαι *5 suspect*
 τραπέσθαι τὴν ἐς τοὺς πολεμίους· καὶ ἅμα ἐώρων τοὺς
 Πελοποννησίους τὴν πρὸς Κιθαιρῶνα καὶ Δρυὸς κεφαλὰς
 2 τὴν ἐπ' Ἀθηνῶν φέρουσαν μετὰ λαμπάδων διώκοντας. καὶ
 ἐπὶ μὲν ἕξ ἢ ἐπτὰ σταδίοις οἱ Πλαταιῆς τὴν ἐπὶ τῶν Θηβῶν
 ἐχώρησαν, ἔπειθ' ὑποστρέψαντες ᾗσαν τὴν πρὸς τὸ ὄρος *10*
 φέρουσαν ὁδὸν ἐς Ἐρύθρας καὶ Ὑσιάς, καὶ λαβόμενοι τῶν
 ὁρῶν διαφεύγουσιν ἐς τὰς Ἀθήνας, ἄνδρες δώδεκα καὶ δια-
 κόσιοι ἀπὸ πλειόνων· εἰσὶ γάρ τινες αὐτῶν οἱ ἀπετράποντο
 ἐς τὴν πόλιν πρὶν ὑπερβαίνειν, εἰς δ' ἐπὶ τῇ ἕξω τάφρῳ
 3 τοξότης ἐλήφθη. οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι κατὰ χώραν *15*
 ἐγένοντο τῆς βοηθείας παυσάμενοι· οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως
 Πλαταιῆς τῶν μὲν γεγενημένων εἰδότες οὐδέν, τῶν δὲ
 ἀποτραπομένων σφίσιν ἀπαγγειλάντων ὥς οὐδεὶς περίεστι,
 κήρυκα ἐκπέμψαντες, ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, ἐσπένδοντο ἀναί-
 ρεσιν τοῖς νεκροῖς, μαθόντες δὲ τὸ ἀληθές ἐπαύσαντο. *20*
 οἱ μὲν δὴ τῶν Πλαταιῶν ἄνδρες οὕτως ὑπερβάντες ἐσώ-
 θησαν.
- 25 Ἐκ δὲ τῆς Λακεδαίμονος τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος τελευτῶντος
 ἐκπέμπεται Σάλαιθος ὁ Λακεδαιμόνιος ἐς Μυτιλήνην τριήρει.
 καὶ πλεύσας ἐς Πύρραν καὶ ἕξ αὐτῆς πεζῇ κατὰ χαράδραν *25*
 τινά, ἣ ὑπερβατὸν ἦν τὸ περιτείχισμα, διαλαθὼν ἐσέρχεται
 ἐς τὴν Μυτιλήνην, καὶ ἔλεγε τοῖς προέδροις· ὅτι ἐσβολή τε *my. τιτ.*
 ἅμα ἐς τὴν Ἀττικὴν ἔσται καὶ αἱ τεσσαράκοντα νῆες παρ-
 ἔσονται ἃς ἔδει βοηθῆσαι αὐτοῖς, προαποπεμφθῆναί τε αὐτὸς
 2 τούτων ἕνεκά καὶ ἅμα τῶν ἄλλων ἐπιμελησόμενος. καὶ οἱ *30 suspect*
 μὲν Μυτιληναῖοι ἐθάρσυνον τε καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους
 ἦσσαν εἶχον τὴν γνώμην ὥστε ξυμβαίνειν. ὃ τε χειμῶν *next next*

ἐτελεύτα οὗτος, καὶ τέταρτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε
 ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ Πελοποννήσιοι ἐπειδὴ τὰς 26
 ἐς τὴν Μυτιλήνην δύο καὶ τεσσαράκοντα ναῦς ἀπέστειλαν
 5 ἄρχοντα Ἀλκίδα, ὃς ἦν αὐτοῖς ναύαρχος, προστάξαντες,
 αὐτοὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐσέβαλον, ὅπως οἱ
 Ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν θορυβούμενοι ἦσσαν ταῖς ναυσὶν ἐς
 τὴν Μυτιλήνην καταπλεούσαις ἐπιβοηθήσωσιν. ἡγείτο δὲ 2
 τῆς ἐσβολῆς ταύτης Κλεομένης ὑπὲρ Πανσανίου τοῦ Πλει-
 10 στοάνακτος υἱέος βασιλέως ὄντος καὶ νεωτέρου ἔτι, πατὴρ
 δὲ ἀδελφὸς ὦν. ἐδήκωσαν δὲ τῆς Ἀττικῆς τὰ τε πρότερον 3
 τετμημένα [καὶ] εἴ τι ἐβεβλαστήκει καὶ ὅσα ἐν ταῖς πρὶν
 ἐσβολαῖς παρελέλειπτο· καὶ ἡ ἐσβολὴ αὕτη χαλεπωτάτη
 ἐγένετο τοῖς Ἀθηναίοις μετὰ τὴν δευτέραν. ἐπιμένοντες 4
 15 γὰρ αἰεὶ ἀπὸ τῆς Λέσβου τι πεύσεσθαι τῶν νεῶν ἔργον ὥς
 ἤδη πεπεραιωμένων ἐπεξήλθον τὰ πολλὰ τέμνοντες. ὥς δ'
 οὐδὲν ἀπέβαινεν αὐτοῖς ὦν προσεδέχοντο καὶ ἐπελελοίπει ὁ
 σῖτος, ἀνεχώρησαν καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις.

Οἱ δὲ Μυτιληναῖοι ἐν τούτῳ, ὥς αἱ τε νῆες αὐτοῖς οὐχ 27
 20 ἦκον ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ἀλλὰ ἐνεχρόνιζον καὶ ὁ σῖτος
 ἐπελελοίπει, ἀναγκάζονται ξυμβαίνειν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους
 διὰ τάδε. ὁ Σάλαιθος καὶ αὐτὸς οὐ προσδεχόμενος ἔτι τὰς 2
 ναῦς ὀπλίζει τὸν δῆμον πρότερον ψιλὸν ὄντα ὥς ἐπεξιδῶν
 τοῖς Ἀθηναίοις· οἱ δὲ ἐπειδὴ ἔλαβον ὅπλα, οὔτε ἡκροῶντο 3
 25 ἔτι τῶν ἀρχόντων, κατὰ ξυλλόγους τε γιγνόμενοι ἢ τὸν
 σῖτον ἐκέλευον τοὺς δυνατοὺς φέρειν ἐς τὸ φανερόν καὶ
 διανέμειν ἅπασιν, ἢ αὐτοὶ ξυγχωρήσαντες πρὸς Ἀθηναίους
 ἔφασαν παραδώσειν τὴν πόλιν. γνόντες δὲ οἱ ἐν τοῖς 28
 πράγμασιν οὐτ' ἀποκωλύειν δυνατοὶ ὄντες, εἴ τ' ἀπομονωθή-
 30 σονται τῆς ξυμβάσεως κωδυνεύουσιν, ποιοῦνται κοινῇ ὁμο-
 λογίαν πρὸς τε Πάχητα καὶ τὸ στρατόπεδον, ὥστε Ἀθηναίοις

4 δύο καὶ secl. Krüger
 11 prius δέ] δὴ Stahl
 Stahl : ἀποκωλύειν codd.

5 ἄρχοντα Stephanus : ἔχοντα codd.
 12 καὶ secl. L. Dindorf
 29 ἀποκωλύειν

- μὲν ἐξεῖναι βουλευσάμενοι περὶ Μυτιληναίων ὅποιον ἂν τι βούλωνται καὶ τὴν στρατιὰν εἰς τὴν πόλιν δέχεσθαι αὐτούς, πρεσβείαν δὲ ἀποστέλλειν εἰς τὰς Ἀθήνας Μυτιληναίους περὶ ἐαυτῶν ἐν ὅσῳ δ' ἂν πάλιν ἔλθωσι, Πάχητα μήτε δῆσαι Μυτιληναίων μηδένα μητὲ ἀνδραποδίσαι μήτε ἀποκτεῖναι. ἡ μὲν 5 ξύμβασις αὕτη ἐγένετο, οἱ δὲ πράξαντες πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους μάλιστα τῶν Μυτιληναίων περιδεεῖς ὄντες, ὥς ἡ στρατιὰ ἐσήλθεν, οὐκ ἠνέσχοντο, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ὅμως καθίζουσιν. Πάχης δ' ἀναστήσας αὐτοὺς ὥστε μὴ ἀδικῆσαι, κατατίθεται εἰς Τένεδον μέχρι οὗ τοῖς Ἀθηναίοις τι δόξη. 10
- 3 πέμψας δὲ καὶ εἰς τὴν Ἀντισσαν τριήρεις προσεκλήσατο καὶ τὰλλα τὰ περὶ τὸ στρατόπεδον καθίστατο ἢ αὐτῷ ἐδόκει.
29. Οἱ δ' ἐν ταῖς τεσσαράκοντα ναυσὶ Πελοποννήσιοι, οὓς ἔδει ἐν τάχει παραγενέσθαι, πλείοντες περὶ τε αὐτὴν τὴν Πελοπόννησον ἐνδιέτριψαν καὶ κατὰ τὸν ἄλλον πλοῦν 15 σχολαῖοι κομισθέντες τοὺς μὲν ἐκ τῆς πόλεως Ἀθηναίους λαυθάνουσι, πρὶν δὴ τῇ Δήλῳ ἔσχον, προσμείξαντες δ' ἀπ' αὐτῆς τῇ Ἰκάρῳ καὶ Μυκόνῳ πυνθάνονται πρῶτον ὅτι ἡ
- 2 Μυτιλήνη ἐάλωκεν. βουλόμενοι δὲ τὸ σαφὲς εἰδέναι κατέπλευσαν εἰς Ἐμβάτον τῆς Ἐρυθραίας. ἡμέραι δὲ μάλιστα 20 ἦσαν τῇ Μυτιλήνῃ ἐαλωκυῖα ἑπτὰ ὅτε εἰς τὸ Ἐμβάτον κατέπλευσαν. πυνθόμενοι δὲ τὸ σαφὲς ἐβουλεύοντο ἐκ τῶν παρόντων, καὶ ἔλεξεν αὐτοῖς Τεντίαπλος ἀνὴρ Ἡλείος τάδε.
30. Ἀλκίδα καὶ Πελοποννησίων ὅσοι πάρεσμεν ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς, ἐμοὶ δοκεῖ πλεῖν ἡμᾶς ἐπὶ Μυτιλήνην πρὶν 25
- 2 ἐκπύστους γενέσθαι, ὥσπερ ἔχομεν. κατὰ γὰρ τὸ εἰκὸς ἀνδρῶν νεωστὶ πόλιν ἐχόντων πολὺ τὸ ἀφύλακτον εὐρήσομεν, κατὰ μὲν θάλασσαν καὶ πάννυ, ἢ ἐκεῖνοί τε ἀνέλπιστοι ἐπιγενέσθαι ἂν τινα σφίσι πολέμιον καὶ ἡμῶν ἢ ἀλκὴν τυγχάνει 30
- 3 μάλιστα οὕσα· εἰκὸς δὲ καὶ τὸ περὶ αὐτῶν κατ' οἰκίας ἀμελέστερον ὥς κεκρατηκότων διεσπάρθαι. εἰ οὖν προσπείσομεν ἄφνω τε καὶ νυκτός, ἐλπίζω μετὰ τῶν ἔνδον, εἴ τις

ἀρα ἡμῶν ἐστὶν ὑπόλοιπος εὖνους, καταληφθῆναι ἂν τὰ
 πράγματα. καὶ μὴ ἀποκνήσωμεν τὸν κίνδυνον, νομίσαντες 4
 οὐκ ἄλλο τι εἶναι τὸ κενὸν τοῦ πολέμου ἢ τὸ τοιοῦτον, ὃ εἴ
 τις στρατηγὸς ἐν τε αὐτῷ φυλάσσοιτο καὶ τοῖς πολεμίοις
 5 ἐνορῶν ἐπιχειροίη, πλείστ' ἂν ὀρθοίτο.'

Ὁ μὲν τοσαῦτα εἰπὼν οὐκ ἔπειθε τὸν Ἀλκίδα. ἄλλοι 31 *head*
 δέ τινες τῶν ἀπ' Ἰωνίας φυγάδων καὶ οἱ Λέσβιοι (οἱ)
 ξυμπλέοντες παρήγγουν, ἐπειδὴ τοῦτον τὸν κίνδυνον φοβεῖται,
 τῶν ἐν Ἰωνίᾳ πόλεων καταλαβεῖν τινὰ ἢ Κύμην τὴν Αἰολίδα,
 10 ὅπως ἐκ πόλεως ὁρμώμενοι τὴν Ἰωνίαν ἀποστήσωσιν (ἐλπὶδα
 δ' εἶναι· οὐδενὶ γὰρ ἀκουσίως ἀφίχθαι) καὶ τὴν πρόσοδον *head*
 ταύτην μεγίστην οὔσαν Ἀθηναίων [ἦν] ὑφέλωσι, καὶ ἅμα,
 ἣν ἐφορμῶσι σφίσιν, αὐτοῖς δαπάνη γίγνηται· πείσειν τε
 οἴεσθαι καὶ Πισσοῦθιην ὥστε ξυμπολεμεῖν. ὁ δὲ οὐδὲ 2
 15 ταῦτα ἐνεδέχeto, ἀλλὰ τὸ πλείστον τῆς γνώμης εἶχεν, ἐπειδὴ
 τῆς Μυτιλήνης ὑστερήκει, ὅτι τάχιστα τῇ Πελοποννησίῳ
 πάλω προσμεῖζαι. ἄρας δὲ ἐκ τοῦ Ἐμβάτου παρέπλει, καὶ 32
 προσσχὼν Μυοννησίῳ τῇ Τηίῳ τοὺς αἰχμαλώτους οὓς κατὰ
 πλοῦν εἰλήφει ἀπέσφαξε τοὺς πολλούς. καὶ ἐς τὴν Ἐφεσον 2
 20 καθορμισαμένου αὐτοῦ Σαμίων τῶν ἐξ Ἀναίων ἀφικόμενοι
 πρέσβεις ἔλεγον οὐ καλῶς τὴν Ἑλλάδα ἐλευθεροῦν αὐτόν,
 εἰ ἄνδρας διέφθειρεν οὔτε χεῖρας ἀνταγομένους· οὔτε πολε-
 μίους, Ἀθηναίων δὲ ὑπὸ ἀνάγκης ξυμμάχους· εἴ τε μὴ
 παύσεται, ὀλίγους μὲν αὐτὸν τῶν ἐχθρῶν ἐς φιλίαν προσ-
 25 ἀξέσθαι, πολὺ δὲ πλείους τῶν φίλων πολεμίους ἔξειν. καὶ 3
 ὁ μὲν ἐπείσθη τε καὶ Χίων ἄνδρας ὅσους εἶχεν ἔτι ἀφῆκε
 καὶ τῶν ἄλλων τινάς· ὀρῶντες γὰρ τὰς ναῦς οἱ ἄνθρωποι
 οὐκ ἔφευγον, ἀλλὰ προσεχώρουν μᾶλλον ὥς Ἀττικαῖς καὶ
 ἐλπὶδα οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην εἶχον μὴ ποτε Ἀθηναίων τῆς
 30 θαλάσσης κρατούντων ναῦς Πελοποννησίων ἐς Ἰωνίαν παρα-
 βαλεῖν. ἀπὸ δὲ τῆς Ἐφέσου ὁ Ἀλκίδας ἔπλει κατὰ τάχος 33

3 κενὸν C M: καινὸν cett.: κοινὸν Steup 7 οἱ add. Madvig
 11 ἀκουσίῳ Lindau 12 ἦν secl. Herwerden: ἦν Dobree ἀφέλωσι AB
 13 σφίσιν αὐτοῖς δαπάνη G M Schol.: αὐτοῖς (αὐτοῦς C E) δαπάνη σφίσι cett.

καὶ φυγὴν ἐποιεῖτο· ὥφθη γὰρ ὑπὸ τῆς Σαλαμινίας καὶ Παράλου ἔτι περὶ Κλάρων ὀρμῶν (αἱ δ' ἀπ' Ἀθηνῶν ἔτυχον πλέουσαι), καὶ δεδιὼς τὴν δίωξιν ἔπλει διὰ τοῦ πελάγους ὡς γῇ ἐκούσιος οὐ σχήσων ἄλλη ἢ Πελοποννήσῳ.

- 2 Τῷ δὲ Πάχητι καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἦλθε μὲν καὶ ἀπὸ 5
τῆς Ἐρυθραίας ἀγγελία, ἀφικνεῖτο δὲ καὶ πανταχόθεν·
ἀτειχίστου γὰρ οὔσης τῆς Ἰωνίας μέγα τὸ δέος ἐγένετο μὴ
παραπλέοντες οἱ Πελοποννήσιοι, εἰ καὶ ὥς μὴ διεννοοῦντο
μένειν, πορθῶσιν ἅμα προσπίπτοντες τὰς πόλεις. αὐτάγγελοι
δ' αὐτὸν ἰδοῦσαι ἐν τῇ Κλάρῳ ἢ τε Πάραλος καὶ ἡ Σαλαμινία 10
3 ἔφρασαν. ὁ δὲ ὑπὸ σπουδῆς ἐποιεῖτο τὴν δίωξιν· καὶ
μέχρι μὲν Πάτμου τῆς νήσου ἐπεδίωξεν, ὡς δ' οὐκέτι ἐν
καταλήψει ἐφαίνετο, ἐπανεχώρει. κέρδος δὲ ἐνόμισεν, ἐπει-
δὴ οὐ μετεώροις περιέτυχεν, ὅτι οὐδαμοῦ ἐγκαταληφθεῖσαι
ἠναγκάσθησαν στρατοπέδον τε ποιεῖσθαι καὶ φυλακὴν σφίσι 15
34 καὶ ἐφόρμησιν παρασχεῖν. παραπλέων δὲ πάλιν ἔσχε καὶ
ἐς Νότιον τὸ Κολοφωνίων, οὐ κατόκηντο Κολοφώνιοι τῆς
ἄνω πόλεως ἑαλωκυίας ὑπὸ Ἰταμάνους καὶ τῶν βαρβάρων
κατὰ στάσιν ἰδίαν ἐπαχθέντων· ἑάλω δὲ μάλιστα αὕτη ὅτε
ἡ δευτέρα Πελοποννησίων ἐσβολὴ ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐγίγνετο. 20
2 ἐν οὖν τῷ Νοτίῳ οἱ καταφυγόντες καὶ κατοικήσαντες αὐτόθι
αὐθις στασιάσαντες, οἱ μὲν παρὰ Πισσοῦθου ἐπικούρους
Ἀρκάδων τε καὶ τῶν βαρβάρων ἐπαγαγόμενοι ἐν διατειχί-
σματι εἶχον, καὶ τῶν ἐκ τῆς ἄνω πόλεως Κολοφωνίων οἱ
μυηδίσαντες ξυνεσελθόντες ἐπολίτευον, οἱ δὲ ὑπεξεληθόντες 25
3 τούτους καὶ ὄντες φυγάδες τὸν Πάχητα ἐπάγονται. ὁ δὲ
προκαλεσάμενος ἐς λόγους Ἰππῖαν τῶν ἐν τῷ διατειχίσματι
Ἀρκάδων ἄρχοντα, ὥστε, ἣν μὴδὲν ἀρέσκον λέγῃ, πάλιν
αὐτὸν καταστήσειν ἐς τὸ τεῖχος σῶν καὶ ὑγιᾶ, ὁ μὲν ἐξῆλθε
παρ' αὐτόν, ὁ δ' ἐκείνων μὲν ἐν φυλακῇ ἀδέσμῳ εἶχεν, αὐτὸς 30
δὲ προσβαλὼν τῷ τειχίσματι ἐξαπινάϊως καὶ οὐ προσδεχο-

12 Πάτμου recc. (coniecit Schol.): Λάτμου codd.
Krüger 23 ἐπαγαγόμενοι Krüger: ἐπαγόμενοι codd.
Classen: τὸν codd. 29 μὲν f G M: δ' cett.

19 ἰδία
27 τῶν

μένων αἰρεῖ, τοὺς τε Ἀρκάδας καὶ τῶν βαρβάρων ὅσοι ἐνήσαν διαφθείρει· καὶ τὸν Ἰππῖαν ὕστερον ἐσαγαγὼν ὥσπερ ἐσπείσατο, ἐπειδὴ ἔνδον ἦν, ξυλλαμβάνει καὶ κατατοξεύει. *scot deu*

Κολοφωνίοις δὲ Νότιον παραδίδωσι πλὴν τῶν μηδισάντων. 4

5 καὶ ὕστερον Ἀθηναῖοι οἰκιστὰς πέμψαντες κατὰ τοὺς ἑαυτῶν νόμους κατῴκισαν τὸ Νότιον, ξυναγαγόντες πάντας ἐκ τῶν πόλεων, εἴ ποὺ τις ἦν Κολοφωνίων.

Ὁ δὲ Πάχης ἀφικόμενος ἐς τὴν Μυτιλήνην τὴν τε Πύρραν 35

καὶ Ἐρεσον παρεστήσατο, καὶ Σάλαιθον λαβὼν ἐν τῇ πόλει

10 τὸν Λακεδαιμόνιον κεκρυμμένον ἀποπέμπει ἐς τὰς Ἀθήνας

καὶ τοὺς ἐκ τῆς Τενέδου Μυτιληναίους ἀνδρας ἅμα οὓς κατέ-

θετο καὶ εἴ τις ἄλλος αὐτῷ αἴτιος ἐδόκει εἶναι τῆς ἀπο-

στάσεως· ἀποπέμπει δὲ καὶ τῆς στρατιᾶς τὸ πλεόν, τοῖς 2

δὲ λοιποῖς ὑπομένων καθίστατο τὰ περὶ τὴν Μυτιλήνην καὶ

15 τὴν ἄλλην Λέσβον ἢ αὐτῷ ἐδόκει. ἀφικομένων δὲ τῶν 36

ἀνδρῶν καὶ τοῦ Σαλαίθου οἱ Ἀθηναῖοι τὸν μὲν Σάλαιθον

εὐθὺς ἀπέκτειναν, ἔστιν ἃ παρεχόμενον τά τ' ἄλλα καὶ ἀπὸ

Πλαταιῶν (ἔτι γὰρ ἐπολιορκοῦντο) ἀπάξω Πελοποννησίους·

περὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν γνώμας ἐποιοῦντο, καὶ ὑπὸ ὀργῆς ἔδοξεν 2

20 αὐτοῖς οὐ τοὺς παρόντας μόνον ἀποκτεῖναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς

ἅπαντας Μυτιληναίους ὅσοι ἡβῶσι, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας

ἀνδραποδίσαι, ἐπικαλοῦντες τὴν τε ἄλλην ἀπόστασιν ὅτι οὐκ

ἀρχόμενοι ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἐποίησαντο, καὶ προσξυνελάβοντο

οὐκ ἐλάχιστον τῆς ὀργῆς αἱ Πελοποννησίων νῆες ἐς Ἰωνίαν

25 ἐκείνοις βοηθοὶ τολμήσασαι παρακινδυνεύσαι· οὐ γὰρ ἀπὸ *scot deu*

βραχείας διανοίας ἐδόκουν τὴν ἀπόστασιν ποιήσασθαι.

πέμπουσιν οὖν τριήρη ὡς Πάχητα ἄγγελον τῶν δεδογμένων, 3

κατὰ τάχος κελεύοντες διαχρήσασθαι Μυτιληναίους. καὶ 4 *scot deu*

τῇ ὕστεραίᾳ μετ' αὐτοῖα τις εὐθὺς ἦν αὐτοῖς καὶ ἀναλογισμὸς *scot deu*

30 ὧμὸν τὸ βούλευμα καὶ μέγα ἐγνώσθαι, πόλιν ὅλην διαφθεῖραι

μᾶλλον ἢ οὐ τοὺς αἰτίους. ὥς δ' ἦσθοντο τοῦτο τῶν 5

17 post ἀπὸ add. τῶν c (τὸ C) G

22 post ἀπόστασιν add. καὶ

Classen

23 προσξυνελάβοντο C G γρ. BF: προσξυνεβάλετο cett.

28 post τάχος distingui potest

Μυτιληναίων οἱ παρόντες πρέσβεις καὶ οἱ αὐτοῖς τῶν Ἀθη-
ναίων ξυμπράσσοντες, παρεσκεύασαν τοὺς ἐν τέλει ὥστε
αὐθις γνῶμας προθεῖναι καὶ ἔπεισαν ῥᾶον, διότι καὶ ἐκεί-
νοις ἐνδηλον ἦν βουλόμενον τὸ πλεον τῶν πολιτῶν αὐθις
6 τινὰς σφίσιν ἀποδοῦναι βουλευσασθαι. καταστάσης δ' 5
εὐθὺς ἐκκλησίας ἄλλαι τε γνῶμαι ἀφ' ἑκάστων ἐλέγοντο
καὶ Κλέων ὁ Κλεαιέτου, ὅσπερ καὶ τὴν προτέραν ἐνεκικήκει
ὥστε ἀποκτεῖναι, ὧν καὶ ἐς τὰ ἄλλα βιαιότατος τῶν πολιτῶν
τῷ τε δήμῳ παρὰ πολὺ ἐν τῷ τότε πιθανώτατος, παρελθὼν
αὐθις ἔλεγε τοιάδε. *Apr. 21*

10

- 37 'Πολλάκις μὲν ἤδη ἔγωγε καὶ ἄλλοτε ἔγνω δημοκρατίαν *κεκορη*
ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἐτέρων ἄρχειν, μάλιστα δ' ἐν τῇ νῦν
ang. p. 102 2 ὑμετέρᾳ περὶ Μυτιληναίων μεταμελεία. διὰ γὰρ τὸ καθ'
ἡμέραν ἀδεῖς καὶ ἀνεπιβούλευτον πρὸς ἀλλήλους καὶ ἐς τοὺς
ξυμμάχους τὸ αὐτὸ ἔχετε, καὶ ὅτι ἂν ἡ λόγῳ πεισθέντες ὑπ' 15
αὐτῶν ἀμάρτητε ἢ οἴκτῳ ἐνδῶτε, οὐκ ἐπικινδύνως ἡγείσθε ἐς
ὑμᾶς καὶ οὐκ ἐς τὴν τῶν ξυμμάχων χάριν μαλακίεσθαι, οὐ
σκοποῦντες ὅτι τυραννίδα ἔχετε τὴν ἀρχὴν καὶ πρὸς ἐπιβου-
λεύοντας αὐτοὺς καὶ ἄκοντας ἀρχομένους, οἳ οὐκ ἐξ ὧν ἂν
χαρίζησθε βλαπτόμενοι αὐτοὶ ἀκροῶνται ὑμῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν 20
3 ἂν ἰσχύι μᾶλλον ἢ τῇ ἐκείνων εὐνοίᾳ περιγένησθε. πάντων
δὲ δεινότατον εἰ βέβαιον ἡμῖν μηδὲν καθεστήξει ὧν ἂν δόξη
πέρι, μηδὲ γνωσόμεθα ὅτι χείροσι νόμοις ἀκινήτοις χρωμένη
πόλις κρείσσων ἐστὶν ἢ καλῶς ἔχουσιν ἀκύροις, ἀμαθία τε
μετὰ σωφροσύνης ὠφελιμώτερον ἢ δεξιότης μετὰ ἀκολασίας, 25
οἳ τε φανυλότεροι τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ξυνετωτέρους ὡς
4 ἐπὶ τὸ πλεον ἄμεινον οἰκοῦσι τὰς πόλεις. οἱ μὲν γὰρ τῶν
τε νόμων σοφώτεροι βούλονται φαίνεσθαι τῶν τε αἰεὶ λεγο-
μένων ἐς τὸ κοινὸν περιγίγνεσθαι, ὡς ἐν ἄλλοις μείζουσιν
οὐκ ἂν δηλώσαντες τὴν γνώμην, καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου τὰ πολλὰ 30
σφάλλουσι τὰς πόλεις· οἳ δ' ἀπιστοῦντες τῇ ἐξ αὐτῶν ξυνέσει

3 προθεῖναι f: προσθεῖναι codd.

καταστάσης c G

13 ἡμετέρᾳ A E F M:

5 καταστάσης δ'] δ' om. C: καὶ

ἡμέρᾳ B [G]

19 of om. codd.,

add. b 27 πλείστον B Stobaeus

31 ἐξ αὐτῶν] ἐαντῶν Stobaeus

ἀμαθέστεροι μὲν τῶν νόμων ἀξιούσῃ εἶναι, ἀδυνατώτεροι δὲ τοῦ καλῶς εἰπόντος μέμψασθαι λόγον, κριταὶ δὲ ὄντες ἀπὸ τοῦ ἴσου μᾶλλον ἢ ἀγωνισταὶ ὀρθοῦνται τὰ πλείω. ὥς οὖν 5 χρὴ καὶ ἡμᾶς ποιούντας μὴ δεωότῃ καὶ ξυνέσεως ἀγῶνι 5 ἐπαιρομένους παρὰ δόξαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει παραινεῖν.

Ἐγὼ μὲν οὖν ὁ αὐτὸς εἰμι τῇ γνώμῃ καὶ θαυμάζω μὲν 38 τῶν προθέντων αὐθις περὶ Μυτιληναίων λέγειν καὶ χρόνου διατριβὴν ἐμποησάντων, ὃ ἔστι πρὸς τῶν ἡδικοκῶτων μᾶλλον (ὁ γὰρ παθὼν τῷ δράσαντι ἀμβλυτέρῃ τῇ ὀργῇ ἐπεξέρχεται, 10 ἀμύνεσθαι δὲ τῷ παθεῖν ὅτι ἐγγυτάτῳ κείμενον ἀντίπαλον ὄν μάλιστα τὴν τιμωρίαν ἀναλαμβάνει), θαυμάζω δὲ καὶ ὅστις ἔσται ὁ ἀντερῶν καὶ ἀξιώσων ἀποφαίνειν τὰς μὲν Μυτιληναίων ἀδικίας ἡμῖν ὠφελίμους οὔσας, τὰς δ' ἡμετέρας ξυμφορὰς τοῖς 15 ξυμμάχοις βλάβας καθισταμένας. καὶ δὴλον ὅτι ἡ τῷ λέγειν 2 πιστεύσας τὸ πᾶν δοκοῦν ἀνταποφῆναι ὥς οὐκ ἐγνωσταὶ ἀγωνίσαιτ' ἂν, ἡ κέρδει ἐπαιρόμενος τὸ εὐπρεπὲς τοῦ λόγου ἐκπονήσας παράγειν πειράσεται. ἡ δὲ πόλις ἐκ τῶν τοιῶνδε 3 ἀγώνων τὰ μὲν ἄθλα ἑτέροις δίδωσιν, αὐτὴ δὲ τοὺς κινδύνους ἀναφέρει. αἵτιοι δ' ὑμεῖς κακῶς ἀγωνοθετοῦντες, οὔτινες 4 εἰώθατε θεαταὶ μὲν τῶν λόγων γίνεσθαι, ἀκροαταὶ δὲ τῶν 20 ἔργων, τὰ μὲν μέλλοντα ἔργα ἀπὸ τῶν εὖ εἰπόντων σκοποῦντες ὥς δυνατὰ γίνεσθαι, τὰ δὲ πεπραγμένα ἤδη, οὐ τὸ δρασθὲν πιστότερον ὄψει λαβόντες ἢ τὸ ἀκουσθὲν, ἀπὸ τῶν λόγῳ 5 καλῶς ἐπιτιμῶσάντων· καὶ μετὰ καινότητος μὲν λόγου ἀπα- 5 τᾶσθαι ἄριστοι, μετὰ δεδοκιμασμένου δὲ μὴ ξυνέπεσθαι ἐθέλειν, δοῦλοι ὄντες τῶν αἰεὶ ἀτόπων, ὑπερόπται δὲ τῶν 25 εἰωθότων, καὶ μάλιστα μὲν αὐτὸς εἰπεῖν ἕκαστος βουλόμενος 6 δύνασθαι, εἰ δὲ μή, ἀνταγωνιζόμενοι τοῖς τοιαῦτα λέγουσι μὴ ὕστεροι ἀκολουθησάιν δοκεῖν τῇ γνώμῃ, ὁξέως δέ τι λέ- 30 γοντος προσπαινεῖσαι, καὶ προαισθῆσθαι τε πρόθυμοι εἶναι τὰ λεγόμενα καὶ προνοῆσαι βραδεῖς τὰ ἐξ αὐτῶν ἀποβησόμενα,

1 post δὲ add. τὸν Stobaeus

10 ἀμύνεσθαι A B E F M γρ. G Plutarchus
secl. Poppo

5 post παρὰ add. τὸ Reiske
δν secl. Haase

30 εἶναι

7 ζητούντες τε ἄλλο τι ὥς εἰπεῖν ἢ ἐν οἷς ζῶμεν, φρονούντες
 δὲ οὐδὲ περὶ τῶν παρόντων ἱκανῶς· ἀπλῶς τε ἀκοῆς ἡδονῇ
 ἡσπώμενοι καὶ σοφιστῶν θεαταῖς ἐοικότες καθημένοις μᾶλλον
 ἢ περὶ πόλεως βουλευομένοις.

39 ὧν ἐγὼ πειρώμενος ἀποτρέπειν ὑμᾶς ἀποφαίνω Μυτιλη- 5

2 ναίους μάλιστα δὴ μίαν πόλιν ἡδικοκότας ὑμᾶς. ἐγὼ γάρ,
 οἷτινες μὲν μὴ δυνατοὶ φέρειν τὴν ὑμετέραν ἀρχὴν ἢ οἷτινες
 ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀναγκασθέντες ἀπέστησαν, συγγνώμην
 ἔχω· νῆσον δὲ οἷτινες ἔχοντες μετὰ τειχῶν καὶ κατὰ θάλασσαν
 μόνον φοβούμενοι τοὺς ἡμετέρους πολεμίους, ἐν ᾧ καὶ 10
 αὐτοὶ τριήρων παρασκευῇ οὐκ ἄφαρκοι ἦσαν πρὸς αὐτοὺς,
 αὐτόνομοί τε οἰκοῦντες καὶ τιμώμενοι ἐς τὰ πρῶτα ὑπὸ ἡμῶν
 τοιαῦτα εἰργάσαντο, τί ἄλλο οὗτοι ἢ ἐπεβούλευσάν τε καὶ
 ἐπαύεστησαν μᾶλλον ἢ ἀπέστησαν (ἀπόστασις μὲν γε τῶν
 βίαιόν τι πασχόντων ἐστίν), ἐζήτησάν τε μετὰ τῶν πολε- 15
 μιωτάτων ἡμᾶς στάντες διαφθεῖραι; καίτοι δεινότερόν ἐστιν

3 ἢ εἰ καθ' αὐτοὺς δύναμιν κτῶμενοι ἀντεπολέμησαν. παρά-
 δειγμα δὲ αὐτοῖς οὔτε αἱ τῶν πέλας συμφοραὶ ἐγένοντο, ὅσοι
 ἀποστάντες ἤδη ἡμῶν ἐχειρώθησαν, οὔτε ἡ παρούσα εὐδαι-
 μονία παρέσχευ ὅκνον μὴ ἐλθεῖν ἐς τὰ δεινὰ· γενόμενοι δὲ 20
 πρὸς τὸ μέλλον θρασεῖς καὶ ἐλπίσαντες μακρότερα μὲν τῆς
 δυνάμεως, ἐλάσσω δὲ τῆς βουλήσεως, πόλεμον ἤραυτο, ἰσχὺν
 ἀξιώσαντες τοῦ δικαίου προθεῖναι· ἐν ᾧ γὰρ ᾤθησαν

4 περιέσεσθαι, ἐπέθεντο ἡμῖν οὐκ ἀδικούμενοι. εἴωθε δὲ τῶν
 πόλεων αἷς ἂν μάλιστα καὶ δι' ἐλαχίστου ἀπροσδόκητος 25
 εὐπραγία ἐλθῇ, ἐς ὕβριω τρέπειν· τὰ δὲ πολλὰ κατὰ λόγον
 τοῖς ἀνθρώποις εὐτυχοῦντα ἀσφαλέστερα ἢ παρὰ δόξαν, καὶ
 κακοπραγίαν ὥς εἰπεῖν ῥᾶον ἀπωθοῦνται ἢ εὐδαιμονίαν
 5 διασφύζονται. χρῆν δὲ Μυτιληναίους καὶ πάλοι μηδὲν
 διαφερόντως τῶν ἄλλων ὑφ' ἡμῶν τετιμῆσθαι, καὶ οὐκ ἂν ἐς 30
 τόδε ἐξύβρισαν· πέφυκε γὰρ καὶ ἄλλως ἄνθρωπος τὸ μὲν

θεραπεῦον ὑπερφρονεῖν, τὸ δὲ μὴ ὑπεῖκον θαυμάζειν. *κολα-* 6
 σθέντων δὲ καὶ νῦν ἀξίως τῆς ἀδικίας, καὶ μὴ τοῖς μὲν
 ὀλίγοις ἢ αἰτία προστεθῇ, τὸν δὲ δῆμον ἀπολύσῃτε. πάντες
 γὰρ ὑμῖν γε ὁμοίως ἐπέθεντο, οἷς γ' ἐξῆν ὡς ἡμᾶς τραπο-
 5 μένοις νῦν πάλιν ἐν τῇ πόλει εἶναι· ἀλλὰ τὸν μετὰ τῶν
 ὀλίγων κίνδυνον ἡγησάμενοι βεβαιότερον ξυναπέστησαν.
 τῶν τε ξυμμάχων σκέψασθε εἰ τοῖς τε ἀναγκασθεῖσιν ὑπὸ 7
 τῶν πολεμίων καὶ τοῖς ἐκοῦσιν ἀποστᾶσι τὰς αὐτὰς ζημίας
 προσθήσετε, τίνα οἶεσθε ὄντινα οὐ βραχεῖα προφάσει ἀπο-
 10 στήσεσθαι, ὅταν ἡ κατορθώσαντι ἐλευθέρωσις ἢ ἡ σφαλέντι
 μηδὲν παθεῖν ἀνῆκεστον; ἡμῖν δὲ πρὸς ἐκάστην πόλιν 8
 ἀποκεκινδυνεύεται τὰ τε χρήματα καὶ αἱ ψυχαί, καὶ τυχόντες
 μὲν πόλιν ἐφθαρμένην παραλαβόντες τῆς ἔπειτα προσόδου,
 δι' ἣν ἰσχύομεν, τὸ λοιπὸν στερήσεσθε, σφαλέντες δὲ πολε-
 15 μίους πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν ἔξομεν, καὶ ὃν χρόνον τοῖς νῦν
 καθεστηκόσι δεῖ ἐχθροῖς ἀνθίστασθαι, τοῖς οἰκείοις ξυμμάχοις
 πολεμήσομεν.

‘Οὐκουν δεῖ προθεῖναι ἐλπίδα οὔτε λόγῳ πιστὴν οὔτε χρή- 40
 μασιν ὠνητήν, ὡς ξυγγνώμην ἀμαρτεῖν ἀνθρωπίνως λήψονται.
 20 ἄκουτες μὲν γὰρ οὐκ ἔβλαψαν, εἰδότες δὲ ἐπεβούλευσαν·
 ξύγγνωμον δ' ἐστὶ τὸ ἀκούσιον. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ τότε 2
 πρῶτον καὶ νῦν διαμάχομαι μὴ μεταγῶναι ὑμᾶς τὰ προδε-
 δογμένα, μηδὲ τρισὶ τοῖς ἀξυμφορωτάτοις τῇ ἀρχῇ, οἰκτῶ καὶ
 25 ἡδονῇ λόγων καὶ ἐπιεικείᾳ, ἀμαρτάνειν. ἑλεός τε γὰρ πρὸς 3
 τοὺς ὁμοίους δίκαιος ἀντιδίδοσθαι, καὶ μὴ πρὸς τοὺς οὗτ'
 ἀντοικτιοῦντας ἐξ ἀνάγκης τε καθεστῶτας αἰεὶ πολεμίους·
 οἳ τε τέρποντες λόγῳ ῥήτορες ἔξουσι καὶ ἐν ἄλλοις ἐλάσ-
 σοσω ἀγῶνα, καὶ μὴ ἐν ᾧ ἡ μὲν πόλις βραχεῖα ἡσθεῖσα
 30 ἀντιλήφονται· καὶ ἡ ἐπιεικεία πρὸς τοὺς μέλλοντας ἐπιτη-

4 ἡμῖν B[G] τραπομένοις f M: τρεπομένοις cett. [G] 7 post
 ὑπὸ add. τε codd., del. f 13 ἔπειτα] ἐπετείου Weil 14 ἐστε-
 ρήσεσθε Herwerden 18 προσθεῖναι A B C G 27 ῥήτορες secl.
 Naber

- δείους καὶ τὸ λοιπὸν ἔσσεσθαι μᾶλλον δίδονται ἢ πρὸς τοὺς
 4 ὁμοίους τε καὶ οὐδὲν ἦσσαν πολεμίους ὑπολειπομένους. ἔν
 τε ξυνελὼν λέγω· πειθόμενοι μὲν ἐμοὶ τά τε δίκαια ἐς
 Μυτιληναίους καὶ τὰ ξύμφορα ἅμα ποιήσετε, ἄλλως δὲ
 γνόντες τοῖς μὲν οὐ χαριείσθε, ὑμᾶς δὲ αὐτοὺς μᾶλλον 5
 δικαιώσεσθε. εἰ γὰρ οὗτοι ὀρθῶς ἀπέστησαν, ὑμεῖς ἂν οὐ
 χρεῶν ἄρχοιτε. εἰ δὲ δὴ καὶ οὐ προσήκον ὅμως ἀξιούτε
τοῦτο δρᾶν, παρὰ τὸ εἰκὸς τοι καὶ τούσδε ξυμφόρως δεῖ *μνησθῆναι*
 κολάζεσθαι, ἢ παύεσθαι τῆς ἀρχῆς καὶ ἐκ τοῦ ἀκινδύνου
 5 ἀνδραγαθίζεσθαι. τῇ τε αὐτῇ ζημίᾳ ἀξιώσατε ἀμύνασθαι 10
 καὶ μὴ ἀναλγητότεροι οἱ διαφεύγοντες τῶν ἐπιβουλευσάντων
 φανῆναι, ἐνθυμηθέντες ἂ εἰκὸς ἦν αὐτοὺς ποιῆσαι κρατή-
 6 σαντας ὑμῶν, ἄλλως τε καὶ προὔπαρξαντας ἀδικίας. μάλιστα *εἰς ἐπὶ*
 δὲ οἱ μὴ ξὺν προφάσει τινα κακῶς ποιοῦντες ἐπεξέρχονται
 καὶ διολλύναι, τὸν κίνδυνον ὑφορώμενοι τοῦ ὑπολειπομένου 15
 ἐχθροῦ· ὁ γὰρ μὴ ξὺν ἀνάγκῃ τι παθὼν χαλεπώτερος δια-
φυγὼν τοῦ ἀπὸ τῆς ἴσης ἐχθροῦ.
 7 ‘Μὴ οὖν προδόται γένησθε ὑμῶν αὐτῶν, γενόμενοι δ’ ὅτι
 ἐγγύτατα τῇ γνώμῃ τοῦ πάσχειν καὶ ὥς πρὸ παντὸς ἂν
 ἐτιμῆσασθε αὐτοὺς χειρώσασθαι, νῦν ἀνταπόδοτε μὴ μαλακι- 20
 σθέντες πρὸς τὸ παρὸν αὐτίκα μηδὲ τοῦ ἐπικρεμασθέντος *ἐπικρεμασθέντος*
 ποτὲ δεινοῦ ἀμνημονοῦντες. κολάσατε δὲ ἀξίως τούτους τε
 καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις παράδειγμα σαφὲς καταστήσατε,
 ὅς ἂν ἀφιστῇται, θανάτῳ ζημιωσόμενον. τόδε γὰρ ἦν
 γνῶσις, ἦσσαν τῶν πολεμίων ἀμελήσαντες τοῖς ὑμετέροις 25
 αὐτῶν μαχείσθε ξυμμάχοις.’
 41 Τοιαῦτα μὲν ὁ Κλέων εἶπεν· μετὰ δ’ αὐτὸν Διδότος ὁ
 Εὐκράτους, ὅσπερ καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ ἐκκλησίᾳ ἀντέλεγε
 μάλιστα μὴ ἀποκτεῖναι Μυτιληναίους, παρελθὼν καὶ τότε
 ἔλεγε τοιαῦδε. 30
 42 ‘Οὔτε τοὺς προθέντας τὴν διαγνώμην αὐθις περὶ Μυτι- *ἀπολύσει*

2 ὁμοίως Thiersch
διόλλυνται codd.

3 τε C : δὲ cett.
19 ἐγγύτατα τῇ C : ἐγγυτάτῃ cett. [G]

15 διολλύναι Stahl :

ληναίων αἰτιῶμαι, οὔτε τοὺς μεμφομένους μὴ πολλάκις περὶ
 τῶν μεγίστων βουλευέσθαι ἐπαυνῶ, νομίζω δὲ δύο τὰ
 ἐναντιώτατα εὐβουλία εἶναι, τάχος τε καὶ ὀργήν, ὧν τὸ μὲν
 μετὰ ἀνοίας φιλεῖ γίγνεσθαι, τὸ δὲ μετὰ ἀπαίδευσις καὶ
 5 βραχύτης γνώμης. τοὺς τε λόγους ὅστις διαμάχεται μὴ 2
 διδασκάλους τῶν πραγμάτων γίγνεσθαι, ἢ ἀξύνετός ἐστιν ἢ
 ἰδία τι αὐτῷ διαφέρει. ἀξύνετος μὲν, εἰ ἄλλῳ τινὶ ἡγεῖται
 περὶ τοῦ μέλλοντος δυνατόν εἶναι καὶ μὴ ἐμφανοῦς φράσαι,
 διαφέρει δ' αὐτῷ, εἰ βουλόμενός τι αἰσχρὸν πείσαι εὖ μὲν
 10 εἰπεῖν οὐκ ἂν ἡγεῖται περὶ τοῦ μὴ καλοῦ δύνασθαι, εὖ δὲ
 διαβαλὼν ἐκπλήξαι ἂν τοὺς τε ἀντεροῦντας καὶ τοὺς ἀκου-
 σομένους. χαλεπώτατοι δὲ καὶ οἱ ἐπὶ χρήμασι προσκατη- 3
 γοροῦντες ἐπιδείξιν τινα. εἰ μὲν γὰρ ἀμαθίαν κατητιῶντο,
 ὃ μὴ πείσας ἀξυνετώτερος ἂν δόξας εἶναι ἢ ἀδικώτερος
 15 ἀπεχώρει. ἀδικίας δ' ἐπιφερομένης πείσας τε ὑποπτος γί-
 γνεται καὶ μὴ τυχὼν μετὰ ἀξυνεσίας καὶ ἀδικος. ἢ τε πόλις 4
 οὐκ ὠφελείται ἐν τῷ τοιῷδε· φόβῳ γὰρ ἀποστερεῖται τῶν
ξυμβούλων. καὶ πλείστ' ἂν ὀρθοῖτο ἀδυνάτους λέγειν
 ἔχουσα τοὺς τοιούτους τῶν πολιτῶν· ἐλάχιστα γὰρ ἂν
 20 πεισθεῖεν ἀμαρτάνειν. χρή δὲ τὸν μὲν ἀγαθὸν πολίτην μὴ 5
 ἐκφοβοῦντα τοὺς ἀντεροῦντας, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἴσου φαίνεσθαι
 ἄμενον λέγοντα, τὴν δὲ σώφρονα πόλιν τῷ τε πλείστα εὖ
 βουλευόντι μὴ προστιθέναι τιμὴν, ἀλλὰ μηδ' ἐλασσοῦν τῆς
 ὑπαρχούσης, καὶ τὸν μὴ τυχόντα γνώμης οὐχ ὅπως ζημιοῦν
 25 ἀλλὰ μηδ' ἀτιμάζειν. οὕτω γὰρ ὃ τε κατορθῶν ἥκιστα ἂν 6
 ἐπὶ τῷ ἔτι μειζρόντων ἀξιούσθαι παρὰ γνώμην τι καὶ πρὸς
 χάριω λέγοι, ὃ τε μὴ ἐπιτυχὼν ὀρέγοιτο τῷ αὐτῷ χαριζό-
 μενός τι καὶ αὐτὸς προσάγεσθαι τὸ πλῆθος.

Ὡν ἡμεῖς τὰναντία δρῶμεν, καὶ προσέτι ἣν τις καὶ 43
 30 ὑποπτέυηται κέρδους μὲν ἕνεκα τὰ βέλτιστα δὲ ὅμως λέγειν,
 φθονήσαντες τῆς οὐ βεβαίου δοκίσεως τῶν κερδῶν τὴν

2 δὲ G M : τε cett.
κατηγοροῦντες C

9 διαφέρει Schol. : διαφέροι codd.
13 ἀντίδειξιν IG M

12 προ-
26 τὸ A B E F M

- 2 φανεράν ὥφελίαν τῆς πόλεως ἀφαιρούμεθα. καθέστηκε δὲ
τὰ γὰθὰ ἀπὸ τοῦ εὐθέως λεγόμενα μὴδὲν ἀνυποπτότερα εἶναι
τῶν κακῶν, ὥστε δεῖν ὁμοίως τόν τε τὰ δεινότερα βουλό-
μενον πείσαι ἀπάτῃ προσάγεσθαι τὸ πλήθος καὶ τὸν τὰ
3 ἀμείνω λέγοντα ψευσάμενον πιστὸν γενέσθαι. μόνην τε 5
πόλιν διὰ τὰς περαιοίας εὖ ποιῆσαι ἐκ τοῦ προφανοῦς μὴ
ἐξαπατήσαντα ἀδύνατον· ὁ γὰρ διδοὺς φανερώς τι ἀγαθὸν
4 ἀνυποπτεύεται ἀφανῶς πῃ πλέον ἔξειν. χρὴ δὲ πρὸς τὰ
μέγιστα καὶ ἐν τῷ τοιῷδε ἀξιοῦν τι ἡμᾶς περαιτέρω προνο-
οῦντας λέγειν ὑμῶν τῶν δι' ὀλίγου σκοπούντων, ἄλλως τε 10
καὶ ὑπεύθυνον τὴν παραίνεσιν ἔχοντας· πρὸς ἀνεύθυνον τὴν
5 ὑμετέραν ἀκρόασιν. εἰ γὰρ ὅ τε πείσας καὶ ὁ ἐπισπόμενος
ὁμοίως ἐβλάπτουντο, σωφρονέστερον ἂν ἐκρίνετε· νῦν δὲ
πρὸς ὀργὴν ἦντινα τύχητε ἔστιν ὅτε σφαλέντες τὴν τοῦ
πείσαντος μίαν γνώμην ζημιοῦτε καὶ οὐ τὰς ὑμετέρας αὐτῶν, 15
εἰ πολλαὶ οὔσαι ξυνεξήμαρτον.
- 44 'Εγὼ δὲ παρήλθον οὔτε ἀντερῶν περὶ Μυτιληναίων οὔτε
κατηγορήσων. οὐ γὰρ περὶ τῆς ἐκείνων ἀδικίας ἡμῶν ὁ
ἀγών, εἰ σωφρονοῦμεν, ἀλλὰ περὶ τῆς ἡμετέρας εὐβουλίας.
2 ἦν τε γὰρ ἀποφῆν' ὅτι πάντες ἀδικοῦντας αὐτοὺς, οὐ διὰ τοῦτο 20
καὶ ἀποκτεῖναι κελεύσω, εἰ μὴ ξυμφέρων, ἦν τε καὶ ἔχοντας
τι ξυγγνώμης ἔειναι, εἰ τῇ πόλει μὴ ἀγαθὸν φαίνοιτο. ✓ 7
- 3 νομίζω δὲ περὶ τοῦ μέλλοντος ἡμᾶς μᾶλλον βουλευέσθαι ἢ
τοῦ παρόντος. καὶ τοῦτο ὁ μάλιστα Κλέων ἰσχυρίζεται, ἐς
τὸ λοιπὸν ξυμφέρων ἔσεσθαι πρὸς τὸ ἦσσαν ἀφίστασθαι 25
θάνατον ζημίαν προθεῖσι, καὶ αὐτὸς περὶ τοῦ ἐς τὸ μέλλον
- 4 καλῶς ἔχοντος ἀντισχυριζόμενος τὰναντία γινώσκω. καὶ
οὐκ ἀξιῶ ὑμᾶς τῷ εὐπρεπεῖ τοῦ ἐκείνου λόγου τὸ χρήσιμον
τοῦ ἐμοῦ ἀπόσασθαι. δικαιότερος γὰρ ὢν αὐτοῦ ὁ λόγος
πρὸς τὴν νῦν ὑμετέραν ὀργὴν ἐς Μυτιληναίους τάχ' ἂν 30
ἐπισπᾶσαιτο· ἡμεῖς δὲ οὐ δικαζόμεθα πρὸς αὐτούς, ὥστε τῶν

3 βουλόμενον C: βουλευόμενον cett. [G] 9 ἀξιοῦντι CEG
14 ἦντιν' ἂν Stahl 21 ἔχοντας Lindau: ἔχοντες codd. 22 εἰεν]
ἐάν Lindau: fort. ἐάν οἰκεῖν scribendum 24 φ C G

δικαίων δεῖν, ἀλλὰ βουλευόμεθα περὶ αὐτῶν, ὅπως χρησίμως μελ
ἔξουσιν.

Ἐν οὖν ταῖς πόλεσι πολλῶν θανάτου ζημίαι πρόκεινται, 45
καὶ οὐκ ἴσων τῷδε, ἀλλ' ἐλασσόνων ἀμαρτημάτων. ὅμως
5 δὲ τῇ ἐλπίδι ἐπαιρόμενοι κινδυνεύουσι, καὶ οὐδεὶς πω
καταγνοὺς ἑαυτοῦ μὴ περιέσεσθαι τῷ ἐπιβουλεύματι ἦλθεν
ἐς τὸ δεινόν. πόλις τε ἀφισταμένη τίς πω ἦσσω τῇ δοκίσει 2 φ
ἐχουσα τὴν παρασκευὴν ἢ οἰκείαν ἢ ἄλλων ξυμμαχία τούτῳ
ἐπεχείρησεν; πεφύκασί τε ἅπαντες καὶ ἰδία καὶ δημοσία 3
10 ἀμαρτάνειν, καὶ οὐκ ἔστι νόμος ὅστις ἀπείρξει τούτου, ἐπεὶ
διεξεληλύθασί γε διὰ πασῶν τῶν ζημιῶν οἱ ἄνθρωποι προστι-
θέντες, εἴ πως ἦσσαν ἀδικοῦντο ὑπὸ τῶν κακούργων. καὶ
εἰκὸς τὸ πάλαι τῶν μεγίστων ἀδικημάτων μαλακώτερας
κεῖσθαι αὐτάς, παραβαινομένων δὲ τῷ χρόνῳ ἐς τὸν θάνατον be fere
15 αἱ πολλαὶ ἀνέκουσιν· καὶ τοῦτο ὅμως παραβαίνεται. ἡ τοῦντι 4 α
δειωότερόν τι τούτου δέος εὐρέτεον ἐστὶν ἢ τόδε γε οὐδὲν
ἐπίσχει, ἀλλ' ἡ μὲν πενία ἀνάγκη τὴν τόλμαν παρέχουσα, bis au
ἡ δ' ἐξουσία ὑβρεῖ τὴν πλεονεξίαν καὶ φρονήματι, αἱ δ' cavalon
ἄλλαι ξυντυχίαι ὀργῇ τῶν ἀνθρώπων ὥς ἐκάστη τις κατ-
20 ἔχεται ὑπ' ἀνηκέστου τινὸς κρείσσορος ἐξάγουσιν ἐς τοὺς
κινδύνους. ἡ τε ἐλπίς καὶ ὁ ἔρως ἐπὶ παντί, ὁ μὲν ἡγού- 5
μενος, ἡ δ' ἐφεπομένη, καὶ ὁ μὲν τὴν ἐπιβουλήν ἐκφρον- devise
τίζων, ἡ δὲ τὴν εὐπορίαν τῆς τύχης ὑποτιθεῖσα, πλείστα p
βλάπτουσι, καὶ ὄντα ἀφανῇ κρείσσω ἐστὶ τῶν ὀρωμένων
25 δεινῶν. καὶ ἡ τύχη ἐπ' αὐτοῖς οὐδὲν ἐλασσον ξυμβάλλεται 6 contribu
ἐς τὸ ἐπαίρειν· ἀδοκίμως γὰρ ἔστιν ὅτε παρισταμένη καὶ ἐκ
τῶν ὑποδεεστέρων κινδυνεύει τινὰ προάγει, καὶ οὐχ ἦσσαν
τὰς πόλεις, ὅσῳ περὶ τῶν μεγίστων τε, ἐλευθερίας ἢ ἄλλων
ἀρχῆς, καὶ μετὰ πάντων ἕκαστος ἀλογίστως ἐπὶ πλεόν τι
30 αὐτὸν ἐδόξασεν. ἅπλως τε ἀδύνατον καὶ πολλῆς εὐθιείας, 7 amphicit

3 ζημία πρόκειται ABEFM γρ. G 8 τοῦτο ABEFM γρ. G
11 προτιθέντες Krüger 16 τόδε C : τό cett. [G] 19 ὀργὴν
Stahl ἐκάστη Duker 22 ἐπιβουλήν M Thom. Mag. : ἐπι-
βολὴν cett. Schol. 28 τε C : om. cett. 30 αὐτὸν vel αὐτὸν
vulgo : αὐτῶν codd.

ὅστις οἶεται τῆς ἀνθρωπείας φύσεως ὀρμωμένης προθύμως τι
 πράξαι ἀποτροπῇ τινα ἔχειν ἢ νόμων ἰσχύϊ ἢ ἄλλῳ τῷ δεινῷ.

- 46 'Οὐκουν χρὴ οὔτε τοῦ θανάτου τῇ ζημίᾳ ὥς ἐχεγγύω *severe*
 πιστεύσαντας χεῖρον βουλευσασθαι οὔτε ἀνέλπιστον κατα-
 στήσαι τοῖς ἀποστᾶσιν ὥς οὐκ ἔσται μεταγνῶναι καὶ ὅτι ἐν 5
 2 βραχυτάτῳ τὴν ἁμαρτίαν καταλῦσαι. σκέψασθε γὰρ ὅτι *stone*
 νῦν μὲν, ἣν τις καὶ ἀποστᾶσα πόλις γνῶ μὴ περιεσομένη,
 ἔλθοι ἂν ἐς ξύμβασιν δυνατὴ οὕσα ἔτι τὴν δαπάνην ἀπο-
 δοῦναι καὶ τὸ λοιπὸν ὑποτελεῖν· ἐκείνως δὲ τίνα οἶσθε ἦντινα
 οὐκ ἄμεινον μὲν ἢ νῦν παρασκευάσασθαι, πολιορκία δὲ παρα- *10 hold on*
 τευεῖσθαι ἐς τοῦσχατον, εἰ τὸ αὐτὸ δύναται σχολῇ καὶ ταχὺ
 3 ξυμβῆναι; ἡμῖν τε πῶς οὐ βλάβῃ δαπανᾶν καθημένοις διὰ
 τὸ ἀξύνβατον καί, ἣν ἔλωμεν, πόλιν ἐφθαρμένην παραλαβεῖν
 καὶ τῆς προσόδου τὸ λοιπὸν ἀπ' αὐτῆς στέρεσθαι; ἰσχύομεν
 4 δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους τῷδε. ὥστε οὐ δικαστὰς ὄντας δεῖ *15*
 ἡμᾶς μᾶλλον τῶν ἐξαμαρτανόντων ἀκριβεῖς βλάπτεσθαι ἢ
 ὁρᾶν ὅπως ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον μετρίως κολάζοντες ταῖς
 πόλεσιν ἔξομεν ἐς χρημάτων λόγον ἰσχυρούσαις χρήσθαι, καὶ
 τὴν φυλακὴν μὴ ἀπὸ τῶν νόμων τῆς δεωότητος ἀξιοῦν
 5 ποιεῖσθαι, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἔργων τῆς ἐπιμελείας. οὐ νῦν *20*
 τοῦναντίον δρῶντες, ἣν τινα ἐλεύθερον καὶ βία ἀρχόμενον
 εἰκότως πρὸς αὐτονομίαν ἀποστάντα χειρωσώμεθα, χαλεπῶς
 6 οἴομεθα χρῆναι τιμωρεῖσθαι. χρὴ δὲ τοὺς ἐλευθέρους οὐκ
 ἀφισταμένους σφόδρα κολάζειν, ἀλλὰ πρὶν ἀποστήναι σφόδρα
 φυλάσσειν καὶ προκαταλαμβάνειν ὅπως μὴδ' ἐς ἐπίνοιαν *25*
 τούτου ἴωσι, κρατήσαντάς τε ὅτι ἐπ' ἐλάχιστον τὴν αἰτίαν
 ἐπιφέρειν.

- 47 'Υμεῖς δὲ σκέψασθε ὅσον ἂν καὶ τοῦτο ἁμαρτάνοιτε
 2 Κλέωνι πειθόμενοι. νῦν μὲν γὰρ ὑμῶν ὁ δῆμος ἐν πάσαις
 ταῖς πόλεσιν εὐνους ἐστί, καὶ ἢ οὐ ξυναφίσταται τοῖς *30*
 ὀλίγοις ἢ, εἰαν βιασθῇ, ὑπάρχει τοῖς ἀποστήσασιν πολέμιος

10 παρασκευάσασθαι recc.: παρασκευάσασθαι codd. δὲ Reiske:
 τε codd. *11* εἰ cf G: ἢ cett. *21* τᾶναντία ABF

εὐθύς, καὶ τῆς ἀντικαθισταμένης πόλεως τὸ πλῆθος ξύμμαχον
 ἔχοντες ἐς πόλεμον ἐπέρχεσθε. εἰ δὲ διαφθερεῖτε τὸν 3
 δῆμον τὸν Μυτιληναίων, ὃς οὔτε μετέσχε τῆς ἀποστάσεως,
 ἐπειδὴ τε ὅπλων ἐκράτησεν, ἐκὼν παρέδωκε τὴν πόλιν, πρῶ-
 5 τὸν μὲν ἀδικήσετε τοὺς εὐεργέτας κτείνοντες, ἔπειτα κατα-
 στήσετε τοῖς δυνατοῖς τῶν ἀνθρώπων ὃ βούλονται μάλιστα·
 ἀφιστάντες γὰρ τὰς πόλεις τὸν δῆμον εὐθύς ξύμμαχον ἔξουσιν,
 προδειξάντων ὑμῶν τὴν αὐτὴν ζημίαν τοῖς τε ἀδικοῦσιν
 ὁμοίως κείσθαι καὶ τοῖς μὴ. δεῖ δέ, καὶ εἰ ἡδίκησαν, μὴ 4
 10 προσποιεῖσθαι, ὅπως ὁ μόνον ἡμῖν ἔτι ξύμμαχόν ἐστι μὴ
 πολέμιον γένηται. καὶ τοῦτο πολλῶ ξυμφορώτερον ἡγοῦμαι 5
 ἐς τὴν κάθεξιν τῆς ἀρχῆς, ἐκόντας ἡμᾶς ἀδικηθῆναι ἢ
 δικαίως οὐς μὴ δεῖ διαφθεῖραι· καὶ τὸ Κλέωνος τὸ αὐτὸ
 δίκαιον καὶ ξύμφορον τῆς τιμωρίας οὐχ εὐρίσκεται ἐν αὐτῷ
 15 δυνατὸν ὃν ἅμα γίνεσθαι.

‘Ὑμεῖς δὲ γνόντες ἀμείνω τάδε εἶναι καὶ μήτε οἴκτω 48
 πλέον νείμαντες μήτ’ ἐπιεικέα, οἷς οὐδὲ ἐγὼ ἐὼ προσάγεσθαι, νέμειναι
 ἀπ’ αὐτῶν δὲ τῶν παραινουμένων πείθεσθέ μοι Μυτιληναίων
 οὓς μὲν Πάχης ἀπέπεμψεν ὥς ἀδικοῦντας κρῖναι καθ’
 20 ἡσυχίαν, τοὺς δ’ ἄλλους ἐὰν οἰκεῖν. τάδε γὰρ ἐς τε τὸ 2
 μέλλον ἀγαθὰ καὶ τοῖς πολεμίοις ἤδη φοβερά· ὅστις γὰρ εὖ
 βουλευέται πρὸς τοὺς ἐναντίους κρείσσω ἐστὶν ἢ μετ’
 ἔργων ἰσχύος ἀνοία ἐπιών.’

Τοιαῦτα δὲ ὁ Διοδότος εἶπεν. ῥηθειςὼν δὲ τῶν γνωμῶν 49
 25 τούτων μάλιστα ἀντιπάλων πρὸς ἀλλήλας οἱ Ἀθηναῖοι ἦλθον
 μὲν ἐς ἀγῶνα ὁμῶς τῆς δόξης καὶ ἐγένοντο ἐν τῇ χειροτονίᾳ
 ἀγχώμαλοι, ἐκράτησε δὲ ἡ τοῦ Διοδότου. καὶ τριήρη εὐθύς 2
 ἄλλην ἀπέστελλον κατὰ σπουδὴν, ὅπως μὴ φθασάσης τῆς
 προτέρας εὖρωσι διεφθαρμένην τὴν πόλιν· προεῖχε δὲ ἡμέρα
 30 καὶ νυκτὶ μάλιστα. παρασκευασάντων δὲ τῶν Μυτιληναίων 3

3 τὸν] τῶν A B E F M

πείθεσθαι cett.

24 prius δέ] μὲν F' G M Schol.

25 ἀλλή-
 λας f G' M: ἀλλήλους cett.

26 ὁμοίως Bredow

29 προτέρας]
 prioremi Valla: δευτέρας codd.

14 ταὐτῷ Krüger

18 πείθεσθε C' :

24 prius δέ] μὲν F' G M Schol.

25 ἀλλή-
 λας f G' M: ἀλλήλους cett.

26 ὁμοίως Bredow

29 προτέρας]
 prioremi Valla: δευτέρας codd.

25 ἀλλή-
 λας f G' M: ἀλλήλους cett.

26 ὁμοίως Bredow

29 προτέρας]
 prioremi Valla: δευτέρας codd.

- πρέσβεων τῇ νηὶ οἶνον καὶ ἄλφιστα καὶ μεγάλα ὑποσχομέ-
νων, εἰ φθάσειαν, ἐγένετο σπουδὴ τοῦ πλοῦ τοιαύτη ὥστε
ἡσθιόν τε ἅμα ἐλαύνοντες οἶνῳ καὶ ἐλαίῳ ἄλφιστα πεφυρα-
μένα, καὶ οἱ μὲν ὕπνον ἡροῦντο κατὰ μέρος, οἱ δὲ ἤλαυνον.
- 4 κατὰ τύχην δὲ πνεύματος οὐδενὸς ἐναντιωθέντος καὶ τῆς μὲν 5
προτέρας νεὸς οὐ σπουδῇ πλεούσης ἐπὶ πρᾶγμα ἀλλόκοτον, καὶ ταύτης δὲ τοιούτῳ τρόπῳ ἐπειγομένης, ἥ μὲν ἔφθασε τοσοῦ-
τον ὅσον Πάχητα ἀνεγνωκέναι τὸ ψήφισμα καὶ μέλλειν
δράσειν τὰ δεδογμένα, ἥ δ' ὑστέρα αὐτῆς ἐπικατάγεται καὶ
διεκώλυσεν μὴ διαφθεῖραι. παρὰ τοσούτου μὲν ἡ Μυτιλήνη 10
50 ἦλθε κινδύνου. τοὺς δ' ἄλλους ἄνδρας οὓς ὁ Πάχης ἀπέ-
πεμψεν ὡς αἰτιωτάτους ὄντας τῆς ἀποστάσεως Κλέωνος
γνώμη διέφθειραν οἱ Ἀθηναῖοι (ἦσαν δὲ ὀλίγῳ πλείους
χιλίων), καὶ Μυτιληναίων τείχη καθεῖλον καὶ ναῦς παρέλα-
2 βον. ὕστερον δὲ φόρον μὲν οὐκ ἔταξαν Λεσβίοις, κλήρους 15
δὲ ποιήσαντες τῆς γῆς πλὴν τῆς Μηθυμναίων τρισχιλίου
τριακοσίου μὲν τοῖς θεοῖς ἱεροὺς ἐξείλον, ἐπὶ δὲ τοὺς ἄλλους
σφῶν αὐτῶν κληρούχους τοὺς λαχόντας ἀπέπεμψαν· οἷς
ἀργύριον Λέσβιοι ταξάμενοι τοῦ κλήρου ἐκάστου τοῦ ἐνιαυτοῦ
3 δύο μνᾶς φέρειν αὐτοὶ εἰργάζοντο τὴν γῆν. παρέλαβον δὲ 20
καὶ τὰ ἐν τῇ ἡπείρῳ πολίσματα οἱ Ἀθηναῖοι ὅσων Μυτιλη-
ναῖοι ἐκράτουν, καὶ ὑπήκουον ὕστερον Ἀθηναίων. τὰ μὲν
κατὰ Λέσβον οὕτως ἐγένετο.
- 51 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει μετὰ τὴν Λέσβου ἄλωσιν Ἀθηναῖοι
Νικίου τοῦ Νικηράτου στρατηγοῦντος ἐστράτευσαν ἐπὶ Μι- 25
νῶαν τὴν νῆσον, ἣ κεῖται πρὸ Μεγάρων· ἐχρῶντο δὲ αὐτῇ
2 πύργον ἐνοικοδομήσαντες οἱ Μεγαρήϊοι φρουρίῳ. ἐβούλετο
δὲ Νικίας τὴν φυλακὴν αὐτόθεν δι' ἐλάσσονος τοῖς Ἀθη-
ναίοις καὶ μὴ ἀπὸ τοῦ Βουδόρου καὶ τῆς Σαλαμῖνος εἶναι,
τούς τε Πελοποννησίους, ὅπως μὴ ποιῶνται ἔκπλους αὐτόθεν 30
λανθάνοντες τριήρων τε, οἶον καὶ τὸ πρὶν γενόμενον, καὶ
ληιστῶν ἐκπομπαῖς, τοῖς τε Μεγαρεῦσιν ἅμα μηδὲν ἐσπλεῖν.

ἐλὼν οὖν ἀπὸ τῆς Νισαίας πρῶτον δύο πύργῳ προύχοντε 3
 μηχαναῖς ἐκ θαλάσσης καὶ τὸν ἔσπλουν ἐς τὸ μεταξὺ τῆς
 νήσου ἐλευθερώσας ἀπετείχιζε καὶ τὸ ἐκ τῆς ἡπείρου, ἥ κατὰ
 γέφυραν διὰ τενάγους ἐπιζήθεια ἦν τῇ νήσῳ οὐ πολὺ διε-
 5 χούσῃ τῆς ἡπείρου. ὥς δὲ τοῦτο ἐξεργάσαντο ἐν ἡμέραις 4
 ὀλίγαις, ὕστερον δὴ καὶ ἐν τῇ νήσῳ τεῖχος ἐγκαταλιπὼν καὶ
 φρουρὰν ἀνεχώρησε τῷ στρατῷ.
 Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου καὶ οἱ 52
 Πλαταιῆς οὐκέτι ἔχοντες σῖτον οὐδὲ δυνάμενοι πολιορκεῖσθαι
 10 ξυνέβησαν τοῖς Πελοποννησίοις τοιῷδε τρόπῳ. προσέβαλλον 2
 αὐτῶν τῷ τείχει, οἱ δὲ οὐκ ἐδύναντο ἀμύνεσθαι. γνούς δὲ
 ὁ Λακεδαιμόνιος ἄρχων τὴν ἀσθένειαν αὐτῶν βία μὲν οὐκ
 ἐβούλετο ἐλεῖν (εἰρημένον γὰρ ἦν αὐτῷ ἐκ Λακεδαίμονος,
 ὅπως, εἰ σπονδαὶ γίγνουντό ποτε πρὸς Ἀθηναίους καὶ ξυγχο-
 15 ροῖεν ὅσα πολέμῳ χωρία ἔχουσιν ἐκότεροι ἀποδίδοσθαι, μὴ
 ἀνάδοτος εἴη ἡ Πλάταια ὡς αὐτῶν ἐκόντων προσχωρησάντων),
 προσπέμπει δὲ αὐτοῖς κήρυκα λέγοντα, εἰ βούλονται παρα-
 δοῦναι τὴν πόλιν ἐκόντες τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ δικασταῖς
 ἐκείνοις χρῆσασθαι, τοὺς τε ἀδίκους κολάζειν, παρὰ δίκην
 20 δὲ οὐδένα. τοσαῦτα μὲν ὁ κήρυξ εἶπεν· οἱ δὲ (ἦσαν γὰρ 3
 ἤδη ἐν τῷ ἀσθενεστάτῳ) παρέδωκαν τὴν πόλιν. καὶ τοὺς
 Πλαταιᾶς ἔτρεφον οἱ Πελοποννήσιοι ἡμέρας τινας, ἐν ὅσῳ
 οἱ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος δικασταὶ πέντε ἄνδρες ἀφίκοντο.
 ἐλθόντων δὲ αὐτῶν κατηγορία μὲν οὐδεμία προυτέθη, ἡρώτων 4
 25 δὲ αὐτοὺς ἐπικαλεσάμενοι τοσοῦτον μόνον, εἴ τι Λακεδαιμο-
 νίους καὶ τοὺς συμμαχοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τῷ καθεστῶτι ἀγαθόν
 [τι] εἰργασμένοι εἰσὶν. οἱ δ' ἔλεγον· αἰτησάμενοι μακρότερα 5
 εἰπεῖν καὶ προτάξαντες σφῶν αὐτῶν Ἀστυμαχόν τε τὸν
 Ἀσωπολάον καὶ Λάκωνα τὸν Αἰεμνήστου πρόξενον ὄντα
 30 Λακεδαιμονίων· καὶ ἐπελθόντες ἔλεγον τοιάδε.

1 ἀπὸ τῆς Νισαίας secl. Classen 5 ἐξεργάσατο G M 10 προσ-
 έβαλον ABEFM 19 τε] γε recc. κολάζειν] συμ-
 ρίσιον . . . συμπτύρος Valla: κολάσειν Krüger 27 τι secl.
 Böhme

- 53 'Τὴν μὲν παράδοσιν τῆς πόλεως, ᾧ Λακεδαιμόνιοι, πιστεύσαντες ὑμῖν ἐποιησάμεθα, οὐ τοιάνδε δίκην οἰόμενοι ὑφέξω, νομιμωτέραν δέ τινα ἔσσεσθαι, καὶ ἐν δικασταῖς οὐκ ἂν ἄλλοις δεξάμενοι, ὥσπερ καὶ ἐσμέν, γενέσθαι [ἢ ὑμῖν],
 2 ἡγούμενοι τὸ ἴσον μάλιστ' ἂν φέρεσθαι. νῦν δὲ φοβούμεθα 5 μὴ ἀμφοτέρων ἅμα ἡμαρτήκαμεν· τόν τε γὰρ ἀγῶνα περὶ τῶν δειωτάτων εἶναι εἰκότως ὑποπτεύομεν καὶ ὑμᾶς μὴ οὐκ ^{perfect} κοινοὶ ἀποβῆτε, τεκμαιρόμενοι προκατηγορίας τε ἡμῶν οὐ ^{perfect} προγεγεννημένης ἢ χρὴ ἀντειπεῖν (ἀλλ' αὐτοὶ λόγον ἡτησάμεθα) ^{question} τό τε ἐπερώτημα βραχὺ ὄν, ᾧ τὰ μὲν ἀληθῆ ἀποκρίνασθαι 10
 3 ἐναντία γίνεται, τὰ δὲ ψευδῇ ἔλεγχον ἔχει. πανταχόθεν δὲ ἄποροι καθεστῶτες ἀναγκαζόμεθα καὶ ἀσφαλέστερον δοκεῖ εἶναι εἰπόντας τι κωδυνεύειν. καὶ γὰρ ὁ μὴ ῥηθεὶς λόγος τοῖς ᾧδ' ἔχουσιν αἰτίαν ἂν παράσχοι ὥς, εἰ ἐλέχθη, σωτή-
 4 ριος ἂν ἦν. χαλεπῶς δὲ ἔχει ἡμῖν πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ 15 ἡ πειθῶ. ἀγνώτες μὲν γὰρ ὄντες ἀλλήλων ἐπεσενεγκάμενοι μαρτύρια ᾧν ἄπειροι ἦτε ὠφελούμεθ' ἂν· νῦν δὲ πρὸς εἰδότας πάντα λελέξεται, καὶ δέδιμεν οὐχὶ μὴ προκαταγνόντες ἡμῶν τὰς ἀρετὰς ἥσους εἶναι τῶν ὑμετέρων ἐγκλημα αὐτὸ ποιῆτε, ^{change} ἀλλὰ μὴ ἄλλοις χάριω φέροντες ἐπὶ διεγνωσμένην κρίσιν 20 ^{del}
 54 καθιστώμεθα. παρεχόμενοι δὲ ὅμως ἃ ἔχομεν δίκαια πρὸς τε τὰ Θηβαίων διάφορα καὶ ἐς ὑμᾶς καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλλη-
 νας, τῶν εὖ δεδραμένων ὑπόμνησιν ποιησόμεθα καὶ πείθειν πειρασόμεθα.
 2 'Φαμὲν γὰρ πρὸς τὸ ἐρώτημα τὸ βραχύ, εἴ τι Λακεδαι- 25 μονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐν τῷ πολέμῳ τῷδε ἀγαθὸν πεποιήκαμεν, εἰ μὲν ὥς πολεμίους ἐρωτᾶτε, οὐκ ἀδικεῖσθαι ὑμᾶς μὴ εὖ παθόντας, φίλους δὲ νομίζοντας αὐτοὺς ἁμαρτά-
 3 νειω μᾶλλον τοὺς ἡμῖν ἐπιστρατεύσαντας. τὰ δ' ἐν τῇ εἰρήνῃ καὶ πρὸς τὸν Μῆδον ἀγαθοὶ γεγενήμεθα, τὴν μὲν οὐ 30 λύσαντες νῦν πρότεροι, τῷ δὲ ξυνεπιθέμενοι τότε ἐς ἐλευ-

4 ἂν Krüger: ἐν codd. ἢ ὑμῖν non legit Schol. 18 λέγεται CG?
 23 δεδραμένων recc.: δεδρασμένων codd. 29 ἐπιστρατεύοντας M

θερίαν τῆς Ἑλλάδος μόνοι Βοιωτῶν. καὶ γὰρ ἡπειρώται τε 4
 ὄντες ἐνανμαχήσαμεν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, μάχῃ τε τῇ ἐν τῇ
 ἡμετέρα γῇ γενομένη παρεγενόμεθα ὑμῖν τε καὶ Πανσαινίᾳ·
 εἴ τί τι ἄλλο κατ' ἐκείνων τὸν χρόνον ἐγένετο ἐπικίνδυνον
 5 τοῖς Ἑλλησι, πάντων παρὰ δύναμιν μετέσχομεν. καὶ ὑμῖν, 5
 ᾧ Λακεδαιμόνιοι, ἰδίᾳ, ὅτεπερ δὴ μέγιστος φόβος περιέστη
 τὴν Σπάρτην μετὰ τὸν σεισμόν τῶν ἐς Ἰθώμην Εἰλώτων
 ἀποστάντων, τὸ τρίτον μέρος ἡμῶν αὐτῶν ἐξεπέμψαμεν ἐς
 ἐπικουρίαν· ὧν οὐκ εἰκὸς ἀμνημονεῖν.
 10 'Καὶ τὰ μὲν παλαιὰ καὶ μέγιστα τοιοῦτοι ἡξιώσαμεν εἶναι, 55
 πολέμιοι δὲ ἐγενόμεθα ὕστερον. ὑμεῖς δὲ αἴτιοι· δεομένων
 γὰρ ξυμμαχίας ὅτε Θηβαῖοι ἡμᾶς ἐβιάσαντο, ὑμεῖς ἀπεώσασθε
 καὶ πρὸς Ἀθηναίους ἐκελεύετε τραπέσθαι ὥς ἐγγὺς ὄντας,
 ὑμῶν δὲ μακρὰν ἀποικούντων. ἐν μέντοι τῷ πολέμῳ οὐδὲν 2
 15 ἐκπρεπέστερον ὑπὸ ἡμῶν οὔτε ἐπάθετε οὔτε ἐμελλήσατε. εἰ 3
 δ' ἀποστήναι Ἀθηναίων οὐκ ἡθελήσαμεν ὑμῶν κελευσάντων,
 οὐκ ἡδικοῦμεν· καὶ γὰρ ἐκείνοι ἐβοήθουν ἡμῖν ἐναντία
 Θηβαίοις ὅτε ὑμεῖς ἀπωκνεῖτε, καὶ προδοῦναι αὐτοὺς οὐκέτι
 ἦν καλόν, ἄλλως τε καὶ οὗς εὖ παθῶν τις καὶ αὐτὸς δεόμενος
 20 προσηγάγετο ξυμμάχους καὶ πολιτείας μετέλαβεν, ἰέναι δὲ
 ἐς τὰ παραγγελλόμενα εἰκὸς ἦν προθύμως. ἃ δὲ ἐκάτεροι 4
 ἐξηγείσθε τοῖς ξυμμάχοις, οὐχ οἱ ἐπόμενοι αἴτιοι εἴ τι μὴ
 καλῶς ἐδράτο, ἀλλ' οἱ ἄγοντες ἐπὶ τὰ μὴ ὀρθῶς ἔχοντα.
 'Θηβαῖοι δὲ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἡμᾶς ἡδίκησαν, τὸ δὲ 56
 25 τελευταῖον αὐτοὶ ξύνιστε, δι' ὅπερ καὶ τάδε πάσχομεν. πόλιν 2
 γὰρ αὐτοὺς τὴν ἡμετέραν καταλαμβάνοντας ἐν σπονδαῖς καὶ
 προσέτι ἱερομηνίᾳ ὀρθῶς τε ἐτιμωρησάμεθα κατὰ τὸν πᾶσι
 νόμον καθεστώτα, τὸν ἐπιόντα πολέμιον ὅσιον εἶναι ἀμύ-
 νεσθαι, καὶ νῦν οὐκ ἂν εἰκότως δι' αὐτοὺς βλαπτοίμεθα. εἰ 3
 30 γὰρ τῷ αὐτίκα χρησίμῳ ὑμῶν τε καὶ ἐκείνων πολεμίῳ τὸ
 δίκαιον λήψεσθε, τοῦ μὲν ὀρθοῦ φανείσθε οὐκ ἀληθεῖς κριταὶ

12 γὰρ] δὲ A B F
 Porro: ἀπερ codd.

23 ἐδράτο An. Bekk.: ἐδράτε codd.
 27 τε om. A B E F M

25 ὅπερ
 30 τε om. C [G]

Θηβαίων ἡσσώμεθα καὶ δύο ἀγῶνας τοὺς μεγίστους ὑπέστημεν, τότε μὲν, τὴν πόλιν εἰ μὴ παρέδομεν, λιμῷ διαφθαρῆναι, νῦν δὲ θανάτου δίκη κρίνεσθαι. καὶ περιεώσωμεθα ἐκ πάντων Πλαταιῆς οἱ παρὰ δύναμιν πρόθυμοι ἐς τοὺς Ἕλληνας 4 ἐρήμοι καὶ ἀτιμώρητοι· καὶ οὔτε τῶν τότε ξυμμαχῶν ὠφελεῖ οὔδεις, ὑμεῖς τε, ᾧ Λακεδαιμόνιοι, ἡ μόνη ἐλπίς, δέδιμεν μὴ οὐ βέβαιοι ἦτε.

‘Καίτοι ἀξιοῦμέν γε καὶ θεῶν ἔνεκα τῶν ξυμμαχικῶν ποτὲ 58 γενομένων καὶ τῆς ἀρετῆς τῆς ἐς τοὺς Ἕλληνας καμφθῆναι 10 ὑμᾶς καὶ μεταγνῶναι εἴ τι ὑπὸ Θηβαίων ἐπέισθητε, τὴν τε δωρεὰν ἀνταπαιτῆσαι αὐτοὺς μὴ κτείνειν οὓς μὴ ὑμῶν πρέπει, σῶφρονά τε ἀντὶ αἰσχρᾶς κομίσασθαι χάρις, καὶ μὴ ἡδονὴν δόντας ἄλλοις κακίαν αὐτοὺς ἀντιλαβεῖν· βραχὺ γὰρ τὸ τὰ 2 ἡμέτερα σώματα διαφθεῖραι, ἐπίπονον δὲ τὴν δύσκληιαν 15 αὐτοῦ ἀφανίσαι. οὐκ ἐχθροὺς γὰρ ἡμᾶς εἰκότως τιμωρήσεσθε, ἀλλ’ εὔνοους, κατ’ ἀνάγκην πολεμήσαντας. ὥστε καὶ 3 τῶν σωμάτων ἄδειαν ποιοῦντες ὅσια ἂν δικάζοιτε καὶ προνοοῦντες ὅτι ἐκόντας τε ἐλάβετε καὶ χεῖρας προῖσχομένους (ὁ δὲ νόμος τοῖς Ἕλλησι μὴ κτείνειν τούτους), ἔτι δὲ καὶ 20 εὐεργέτας γεγενημένους διὰ παντός. ἀποβλέψατε γὰρ ἐς 4 πατέρων τῶν ὑμετέρων θήκας, οὓς ἀποθανόντας ὑπὸ Μήδων καὶ ταφέντας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐτιμῶμεν κατὰ ἔτος ἕκαστον δημοσίᾳ ἐσθήμασί τε καὶ τοῖς ἄλλοις νομίμοις, ὅσα τε ἡ γῆ 5 ἡμῶν ἀνεδίδου ώραϊα, πάντων ἀπαρχὰς ἐπιφέροντες, εὖνοι 25 μὲν ἐκ φιλίας χώρας, ξύμμαχοι δὲ ὁμαίχοις ποτὲ γενομένοις. ὦν ὑμεῖς τὸνναντίον ἂν δράσαιτε μὴ ὀρθῶς γνόντες. σκέψασθέ τε· Πανσανίας μὲν γὰρ ἔθαπτεν αὐτοὺς νομίζων 5 ἐν γῇ τε φιλίᾳ τιθέναι καὶ παρ’ ἀνδράσι τοιούτοις· ὑμεῖς δὲ εἰ κτενεῖτε ἡμᾶς καὶ χώραν τὴν Πλαταιίδα Θηβαίδα ποιήσετε, 30 τί ἄλλο ἢ ἐν πολεμίᾳ τε καὶ παρὰ τοῖς αὐθένταις πατέρας τοὺς ὑμετέρους καὶ ξυγγενεῖς ἀτίμους γερῶν ὦν νῦν ἰσχυοσι καταλείψετε; πρὸς δὲ καὶ γῆν ἐν ᾗ ἡλευθερώθησαν οἱ

Ἕλληνες δουλώσετε, ἱερά τε θεῶν οἷς εὐξάμενοι Μῆδων ἐκράτησαν ἐρημοῦτε καὶ θυσίας τὰς πατρίους τῶν ἐσσαμένων καὶ κτισάντων ἀφαιρήσεσθε.

- 59 Ὅς πρὸς τῆς ὑμετέρας δόξης, ὦ Λακεδαιμόνιοι, τάδε, οὔτε *gleat*
 ἐς τὰ κοινὰ τῶν Ἑλλήνων νόμιμα καὶ ἐς τοὺς προγόνους 5
 ἁμαρτάνειν οὔτε ἡμᾶς τοὺς εὐεργέτας ἀλλοτρίας ἔνεκα ἔχθρας
 μὴ αὐτοὺς ἀδικηθέντας διαφθεῖραι, φείσασθαι δὲ καὶ ἐπι-
 κλασθῆναι τῇ γνώμῃ οἴκτῳ σώφρονι λαβόντας, μὴ ὦν
 πεισόμεθα μόνον δεινότητα κατανοοῦντας, ἀλλ' οἷοί τε ἂν
 ὄντες πάθοιμεν καὶ ὡς ἀστάθμητον τὸ τῆς ξυμφορᾶς *unfred* *10*
 2 ποτ' ἂν καὶ ἀναξίῳ ξυμπέσοι. ἡμεῖς τε, ὡς πρέπον ἡμῖν
 καὶ ὡς ἡ χρεῖα προάγει, αἰτούμεθα ὑμᾶς, θεοὺς τοὺς ὁμο-
 βωμίους καὶ κοινοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐπιβοώμενοι, πείσαι
 τάδε· προφερόμενοι ὄρκους οὓς οἱ πατέρες ὑμῶν ὤμωσαν μὴ
 ἀμνημονεῖν ἰκέται γιγνόμεθα ὑμῶν τῶν πατρῶν τάφων καὶ 15
 ἐπικαλούμεθα τοὺς κεκμηκότες μὴ γενέσθαι ὑπὸ Θηβαίοις
 μηδὲ τοῖς ἐχθίστοις φίλτατοι ὄντες παραδοθῆναι. ἡμέρας
 τε ἀναμνηνῆσκομεν ἐκείνης ἥ τὰ λαμπρότατα μετ' αὐτῶν
 πράξαντες νῦν ἐν τῇδε τὰ δεινότατα κινδυνεύομεν παθεῖν.
 3 ὅπερ δὲ ἀναγκαῖόν τε καὶ χαλεπώτατον τοῖς ὧδε ἔχουσι, 20
 λόγου τελευτᾶν, διότι καὶ τοῦ βίου ὁ κίνδυνος ἐγγὺς μετ'
 αὐτοῦ, παυόμενοι λέγομεν ἤδη ὅτι οὐ Θηβαίοις παρέδομεν
 τὴν πόλιν (εἰλόμεθα γὰρ ἂν πρό γε τούτου τῷ αἰσχίστῳ
 ὀλέθρῳ λιμῷ τελευτῆσαι), ὑμῖν δὲ πιστεύσαντες προσήλθομεν
 (καὶ δίκαιον, εἰ μὴ πείθομεν, ἐς τὰ αὐτὰ καταστήσαντας τὸν 25
 4 ξυντυχόντα κίνδυνον ἔᾶσαι ἡμᾶς αὐτοὺς ἐλέσθαι), ἐπισκή- *adjuv*
 πτομέν τε ἅμα μὴ Πλαταιῆς ὄντες οἱ προθυμότατοι περὶ
 τοὺς Ἕλληνας γενόμενοι Θηβαίοις τοῖς ἡμῖν ἐχθίστοις ἐκ
 τῶν ὑμετέρων χειρῶν καὶ τῆς ὑμετέρας πίστεως ἰκέται ὄντες,

9 κατανοοῦντας c : κατανοοῦντες codd. [G] 14 προφερόμενοι C :
 προφερόμενοι cett. : post προφερόμενοι add. θ' Stahl 16 κεκμηκότες
 C E M Pollux : κεκμηκότες cett. et C' 18 μετ' αὐτῶν G' m : μεθ' αὐτῶν
 cett. 25 καταστήσαντας f G' m : καταστήσαντες cett. 27 οἱ om.
 AB E F M

ὧ Λακεδαιμόνιοι, παραδοθῆναι, γενέσθαι δὲ σωτῆρας ἡμῶν καὶ μὴ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας ἐλευθεροῦντας ἡμᾶς διωλέσαι.’

Τοιαῦτα μὲν οἱ Πλαταιῆς εἶπον. οἱ δὲ Θηβαῖοι δείσαν- 60
τες πρὸς τὸν λόγον αὐτῶν μὴ οἱ Λακεδαιμόνιοί τι ἐνδῶσι,
5 παρελθόντες ἔφασαν καὶ αὐτοὶ βούλεσθαι εἰπεῖν, ἐπειδὴ καὶ
ἐκείνοις παρὰ γνώμην τὴν αὐτῶν μακρότερος λόγος ἐδόθη
τῆς πρὸς τὸ ἐρώτημα ἀποκρίσεως. ὥς δ’ ἐκέλευσαν, ἔλεγον
τοιαῦδε.

‘Τοὺς μὲν λόγους οὐκ ἂν ἡτησάμεθα εἰπεῖν, εἰ καὶ αὐτοὶ 61
10 βραχέως τὸ ἐρωτηθὲν ἀπεκρίναντο καὶ μὴ ἐπὶ ἡμᾶς τραπό-
μενοι κατηγορίαν ἐποιήσαντο καὶ περὶ αὐτῶν ἔξω τῶν προ-
κειμένων καὶ ἅμα οὐδὲ ἡττιαμένων πολλὴν τὴν ἀπολογίαν καὶ
ἔπαινον ὧν οὐδεὶς ἐμέμψατο. νῦν δὲ πρὸς μὲν τὰ ἀντειπεῖν
δεῖ, τῶν δὲ ἔλεγχον ποιήσασθαι, ἵνα μήτε ἡ ἡμετέρα αὐτοὺς
15 κακία ὠφελῇ μήτε ἡ τούτων δόξα, τὸ δ’ ἀληθὲς περὶ ἀμφο-
τέρων ἀκούσαντες κρίνητε.

‘Ἡμεῖς δὲ αὐτοῖς διάφοροι ἐγενόμεθα πρῶτον ὅτι ἡμῶν 2
κτισάντων Πλάταιαν ὕστερον τῆς ἄλλης Βοιωτίας καὶ ἄλλα
χωρία μετ’ αὐτῆς, ἃ ζυμμείκτους ἀνθρώπους ἐξελάσαντες
20 ἔσχομεν, οὐκ ἡξίουں οὗτοι, ὥσπερ ἐτάχθη τὸ πρῶτον, ἡγε-
μονεύεσθαι ὑφ’ ἡμῶν, ἔξω δὲ τῶν ἄλλων Βοιωτῶν παραβαί-
νουντες τὰ πάτρια, ἐπειδὴ προσηναγκάζοντο, προσεχώρησαν
πρὸς Ἀθηναίους καὶ μετ’ αὐτῶν πολλὰ ἡμᾶς ἔβλαπτον, ἀνθ’
ὧν καὶ ἀντέπασχον.

25 ‘Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ βάρβαρος ἦλθεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, φασὶ 62
μόνοι Βοιωτῶν οὐ μηδίσαι, καὶ τούτῳ μάλιστα αὐτοὶ τε
ἀγάλλονται καὶ ἡμᾶς λοιδοροῦσιν. ἡμεῖς δὲ μηδίσαι μὲν 2
αὐτοὺς οὐ φαμεν διότι οὐδ’ Ἀθηναίους, τῇ μέντοι αὐτῇ ιδέᾳ
ὕστερον ἰόντων Ἀθηναίων ἐπὶ τοὺς Ἑλληνας μόνους αὐ
30 Βοιωτῶν ἀττικίσαι. καίτοι σκέψασθε ἐν οἷῳ εἶδει ἐκάτεροι 3
ἡμῶν τοῦτο ἔπραξαν. ἡμῶν μὲν γὰρ ἡ πόλις τότε ἐτύγχανεν

- οὔτε κατ' ὀλιγαρχίαν ισόνομον πολιτεύουσα οὔτε κατὰ δημο-
 κρατίαν· ὅπερ δέ ἐστι νόμοις μὲν καὶ τῷ σωφρονεστάτῳ
 ἐναντιώτατον, ἐγγυτάτῳ δὲ τυράννου, δυναστεία ὀλίγων ἀν-
 4 ὄρων εἶχε τὰ πράγματα. καὶ οὗτοι ἰδίας δυνάμεις ἐλπίσαντες
 ἔτι μᾶλλον σχήσειν εἰ τὰ τοῦ Μήδου κρατήσῃ, κατέχοντες 5
 ἰσχύϊ τὸ πλῆθος ἐπηγάγοντο αὐτόν· καὶ ἡ ξύμπασα πόλις
 οὐκ αὐτοκράτωρ οὔσα ἑαυτῆς τοῦτ' ἔπραξεν, οὐδ' ἄξιον αὐτῇ
 5 ὀνειδίσαι ὧν μὴ μετὰ νόμων ἤμαρτεν. ἐπειδὴ γοῦν ὁ τε
 Μήδος ἀπῆλθε καὶ τοὺς νόμους ἔλαβε, σκέψασθαι χρή,
 Ἀθηναίων ὕστερον ἐπιόντων τήν τε ἄλλην Ἑλλάδα καὶ τὴν 10
 ἡμετέραν χώραν πειωμένων ὑφ' αὐτοῖς ποιεῖσθαι καὶ κατὰ
 στάσιν ἤδη ἐχόντων αὐτῆς τὰ πολλά, εἰ μαχόμενοι ἐν Κορω-
 νείᾳ καὶ νικήσαντες αὐτοὺς ἡλευθερώσαμεν τὴν Βοιωτίαν καὶ
 τοὺς ἄλλους νῦν προθύμως ξυνελευθεροῦμεν, ἵππους τε παρ-
 ἔχοντες καὶ παρασκευὴν ὅσῃν οὐκ ἄλλοι τῶν ξυμμάχων. 15
- 63 'Καὶ τὰ μὲν ἐς τὸν μηδισμὸν τοσαῦτα ἀπολογούμεθα· ὥς
 δὲ ὑμεῖς μᾶλλον τε ἡδικῆκατε τοὺς Ἑλληνας καὶ ἀξιώτεροί
 2 ἐστε πάσης ζημίας, πειρασόμεθα ἀποφαίνειν. ἐγένεσθε ἐπὶ
 τῇ ἡμετέρᾳ τιμωρίᾳ, ὥς φατέ, Ἀθηναίων ξύμμαχοι καὶ πολίται.
 οὐκοῦν χρῆν τὰ πρὸς ἡμᾶς μόνον ὑμᾶς ἐπάγεσθαι αὐτοὺς καὶ 20
 μὴ ξυνεπιέναι μετ' αὐτῶν ἄλλοις, ὑπάρχον γε ὑμῖν, εἴ τι
 καὶ ἄκουτες προσήγεσθε ὑπ' Ἀθηναίων, τῆς τῶν Λακεδαι-
 μονίων τῶνδε ἤδη ἐπὶ τῷ Μήδῳ ξυμμαχίας γεγενημένης, ἣν
 αὐτοὶ μάλιστα προβάλλεσθε· ἱκανή γε ἦν ἡμᾶς τε ὑμῶν
 ἀποτρέπειν, καί, τὸ μέγιστον, ἀδεῶς παρέχειν βουλευέσθαι. 25
 ἀλλ' ἐκόντες καὶ οὐ βιαζόμενοι ἔτι εἴλεσθε μᾶλλον τὰ Ἀθη-
 3 ναίων. καὶ λέγετε ὥς αἰσχρὸν ἦν προδοῦναι τοὺς εὐεργέτας·
 πολὺν δέ γε αἰσχρὸν καὶ ἀδικώτερον τοὺς πάντας Ἑλληνας
 καταπροδοῦναι, οἷς ξυνωμόσατε, ἢ Ἀθηναίους μόνους, τοὺς
 μὲν καταδουλομένους τὴν Ἑλλάδα, τοὺς δὲ ἐλευθεροῦντας. 30
 4 καὶ οὐκ ἴσῃν αὐτοῖς τὴν χάριν ἀνταπέδοτε οὐδὲ αἰσχύνης

20 ἐπάγεσθαι vulgo : ὑπάγεσθαι codd. [G]
 ὑπάρχοντες E : ὑπάρχον τε cett. [G]

21 ὑπάρχον γε M :

ἀπηλλαγμένην· ὑμεῖς μὲν γὰρ ἀδικούμενοι αὐτούς, ὡς φατέ,
 ἐπηγάγεσθε, τοῖς δὲ ἀδικούσῃ ἄλλους ξυνεργοὶ κατέστητε.
 καίτοι τὰς ὁμοίας χάριτας μὴ ἀντιιδιόναί αἰσχρὸν μᾶλλον
 ἢ τὰς μετὰ δικαιοσύνης μὲν ὀφειληθείσας, ἐς ἀδικίαν δὲ
 5 ἀποδιδόμενας. δηλὸν τε ἐποιήσατε οὐδὲ τότε τῶν Ἑλλήνων 64
 ἕνεκα μόνοι οὐ μὴδίσαντες, ἀλλ' ὅτι οὐδ' Ἀθηναῖοι, ὑμεῖς
 δὲ τοῖς μὲν ταῦτα βουλόμενοι ποιεῖν, τοῖς δὲ τὰναντία. καὶ 2
 νῦν ἀξιούτε, ἀφ' ὧν δι' ἐτέρους ἐγένεσθε ἀγαθοί, ἀπὸ τούτων
 ὠφελείσθαι. ἀλλ' οὐκ εἰκός· ὥσπερ δὲ Ἀθηναίους εἴλεσθε,
 10 τούτοις ξυναγωνίζεσθε, καὶ μὴ προφέρετε τὴν τότε γενομένην
 ξυνομοσίαν ὡς χρὴ ἀπ' αὐτῆς νῦν σφίζεσθαι. ἀπελίπετε 3
 γὰρ αὐτὴν καὶ παραβάντες ξυγκατεδουλοῦσθε μᾶλλον Αἰγι-
 νήτας καὶ ἄλλους τινας τῶν ξυνομοσάντων ἢ διεκωλύετε,
 καὶ ταῦτα οὔτε ἄκουτες ἔχοντές τε τοὺς νόμους οὔσπερ μέχρι
 15 τοῦ δεῦρο καὶ οὐδενὸς ὑμᾶς βιασαμένου ὥσπερ ἡμᾶς. τὴν
 τελευταίαν τε πρὶν περιτειχίζεσθαι πρόκλησιν ἐς ἡσυχίαν *invitation*
 ἡμῶν, ὥστε μὴδετέροις ἀμύνειν, οὐκ ἐδέχεσθε. τίνες ἂν 4
 οὖν ὑμῶν δικαιότερον πᾶσι τοῖς Ἑλλήσι μισοῦντο, οἷτινες
 ἐπὶ τῷ ἐκείνων κακῷ ἀνδραγαθίαν προὔθεσθε; καὶ ἃ μὲν
 20 ποτε χρῆστοι ἐγένεσθε, ὡς φατέ, οὐ προσήκοντα νῦν ἐπεδεί-
 ξατε, ἃ δὲ ἡ φύσις αἰεὶ ἐβούλετο, ἐξηλέγχθη ἐς τὸ ἀληθές·
 μετὰ γὰρ Ἀθηναίων ἄδικον ὁδὸν ἰόντων ἐχωρήσατε.

Τὰ μὲν οὖν ἐς τὸν ἡμέτερόν τε ἀκούσιον μὴδισμόν καὶ 5
 τὸν ὑμέτερον ἐκούσιον ἀττικισμόν τοιαῦτα ἀποφαίνομεν· ἃ 65
 25 δὲ τελευταῖά φατε ἀδικηθῆναι (παρανόμως γὰρ ἐλθεῖν ἡμᾶς
 ἐν σπονδαῖς καὶ ιερομηνία ἐπὶ τὴν ὑμέτεραν πόλιν), οὐ νομί-
 ζομεν οὐδ' ἐν τούτοις ὑμῶν μᾶλλον ἁμαρτεῖν. εἰ μὲν γὰρ 2
 ἡμεῖς αὐτοὶ πρὸς τε τὴν πόλιν ἐλθόντες ἐμαχόμεθα καὶ τὴν
 γῆν ἐδιοῦμεν ὡς πολέμιοι, ἀδικοῦμεν· εἰ δὲ ἄνδρες ὑμῶν οἱ
 30 πρῶτοι καὶ χρήμασι καὶ γένει, βουλόμενοι τῆς μὲν ἔξω ξυμ-
 μαχίας ὑμᾶς παῦσαι, ἐς δὲ τὰ κοινὰ τῶν πάντων Βοιωτῶν

6 ἡμεῖς A B E F M
 20 ἀπεδείξατε Classen

17 ὑμῶν A E M¹
 26 ἱερομηνία margo Stephani: ἱερομηνίαι codd.

18 οὖν om. A B F M

- πάτρια καταστήσαι, ἐπεκαλέσαντο ἑκόντες, τί ἀδικοῦμεν; οἱ
 3 γὰρ ἄγοντες παρανομοῦσι μᾶλλον τῶν ἐπομένων. ἀλλ' οὔτ'
 ἐκείνοι, ὥς ἡμεῖς κρίνομεν, οὔτε ἡμεῖς· πολῖται δὲ ὄντες
 ὥσπερ ὑμεῖς καὶ πλείω παραβαλλόμενοι, τὸ ἑαυτῶν τείχος
 ἀνοίξαντες καὶ ἐς τὴν αὐτῶν πόλιν φιλίως, οὐ πολεμίως 5
 κομίσαντες ἐβούλοντο τοὺς τε ὑμῶν χείρους μηκέτι μᾶλλον
 γενέσθαι τοὺς τε ἀμείνους τὰ ἄξια ἔχειν, σωφρονισταὶ ὄντες
 τῆς γνώμης καὶ τῶν σωμάτων τὴν πόλιν οὐκ ἀλλοτριοῦντες
 ἀλλ' ἐς τὴν συγγένειαν οἰκιοῦντες, ἐχθροὺς οὐδενὶ καθι-
 66 στάντες, ἅπασιν δ' ὁμοίως ἐνσπόνδους. τεκμήριον δὲ ὥς οὐ 10
 πολεμίως ἐπράσσομεν· οὔτε γὰρ ἡδικήσαμεν οὐδένα, προεί-
 πομέν τε τὸν βουλόμενον κατὰ τὰ τῶν πάντων Βοιωτῶν
 2 πάτρια πολιτεύειν ἵεναι πρὸς ἡμᾶς. καὶ ὑμεῖς ἄσμενοι
 χωρήσαντες καὶ ξύμβασιν ποιησάμενοι τὸ μὲν πρῶτον ἡσυ-
 χάζετε, ὕστερον δὲ κατανοήσαντες ἡμᾶς ὀλίγους ὄντας, εἰ 15
 ἄρα καὶ ἔδοκοῦμέν τι ἀνεπιεικέστερον πρᾶξαι οὐ μετὰ τοῦ
 πλήθους ὑμῶν ἐσελθόντες, τὰ μὲν ὁμοῖα οὐκ ἀνταπέδοτε
 ἡμῶν, μήτε νεωτερίσαι ἔργῳ λόγοις τε πείθειν ὥστε ἐξελεῖν,
 ἐπιθέμενοι δὲ παρὰ τὴν ξύμβασιν, οὓς μὲν ἐν χερσὶν ἀπε-
 κτείνατε, οὐχ ὁμοίως ἀλγοῦμεν (κατὰ νόμον γὰρ δὴ τινα 20
 ἔπασχον), οὓς δὲ χεῖρας προῖσχομένους καὶ ζωγρήσαντες
 ὑποσχόμενοί τε ἡμῶν ὕστερον μὴ κτενεῖν παρανόμως διεφθεί-
 3 ρατε, πῶς οὐ δεινὰ εἴργασθε; καὶ ταῦτα τρεῖς ἀδικίας ἐν
 ὀλίγῳ πράξαντες, τὴν τε λυθείσαν ὁμολογίαν καὶ τῶν ἀνδρῶν
 τὸν ὕστερον θάνατον καὶ τὴν περὶ αὐτῶν ἡμῶν μὴ κτενεῖν 25
 ψευθεῖσαν ὑπόσχεσιν, ἣν τὰ ἐν τοῖς ἀγροῖς ὑμῶν μὴ ἀδι-
 κῶμεν, ὅμως φατὲ ἡμᾶς παρανομήσαι καὶ αὐτοὶ ἀξιοῦτε μὴ
 ἀντιδοῦναι δίκην. οὐκ, ἦν γε οὗτοι τὰ ὀρθὰ γιγνώσκωσι·
 πάντων δὲ αὐτῶν ἕνεκα κολασθῆσθε.
- 67 ' Καὶ ταῦτα, ᾧ Λακεδαιμόνιοι, τούτου ἕνεκα ἐπεξήλομεν 30

5 φιλίως, οὐ πολεμίως Steinp 12 τῶν C : om. cett. 17 ἡμῶν
 A B E F M 18 πείθειν Classen : πείσειν codd. 22 μὴ κτενεῖν
 ὕστερον Hude 23 κἀνταῦθα Naber 25 κτενεῖν Herwerden :
 κτείνειν codd. 26 ὑπόθεσιν A B F

καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἡμῶν, ἵνα ὑμεῖς μὲν εἰδῆτε δικαίως αὐτῶν
καταγνώσκειν, ἡμεῖς δὲ ἔτι ὀσιώτερον τετιμωρημένοι. καὶ 2
μὴ παλαιὰς ἀρετάς, εἴ τις ἄρα καὶ ἐγένετο, ἀκούοντες ἐπι-
κλασθῆτε, ὥς χρὴ τοῖς μὲν ἀδικουμένοις ἐπικούρους εἶναι,
5 τοῖς δὲ αἰσχρὸν τι δρῶσι διπλάσιος ζημίας, ὅτι οὐκ ἐκ
προσηκόντων ἀμαρτάνουσιν. μηδὲ ὀλοφυρμῷ καὶ οἰκτῷ ὠφε-
λείσθων, πατέρων τε τάφους τῶν ὑμετέρων ἐπιβοῶμενοι καὶ
τὴν σφετέραν ἐρημίαν. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀνταποφαινόμεν πολλῷ 3
δεινότερα παθοῦσαν τὴν ὑπὸ τούτων ἡλικίαν ἡμῶν διεφθα-
10 μένην, ὧν πατέρες οἱ μὲν πρὸς ὑμᾶς τὴν Βοιωτίαν ἄγοντες
ἀπέθανον ἐν Κορωνείᾳ, οἱ δὲ πρεσβῦται λελειμμένοι καὶ
οἰκίαι ἐρήμοι πολλῷ δικαιότεραν ὑμῶν ἱκετεῖαν ποιοῦνται
τούσδε τιμωρήσασθαι. οἰκτου τε ἀξιώτεροι τυγχάνειν οἱ 4
ἀπρεπές τι πάσχοντες τῶν ἀνθρώπων, οἱ δὲ δικαίως, ὥσπερ
15 οἷδε, τὰ ἐναντία ἐπὶ χάρτοι εἶναι. καὶ τὴν νῦν ἐρημίαν δι' 5
ἑαυτοὺς ἔχουσιν· τοὺς γὰρ ἀμείνους ξυμμάχους ἐκόντες ἀπεώ-
σαντο. παρενόμησάν τε οὐ προπαθόντες ὑφ' ἡμῶν, μίσει δὲ
πλέον ἢ δίκη κρίναντες καὶ οὐκ ἀνταποδόντες νῦν τὴν ἴσῃν
τιμωρίαν· ἐννομα γὰρ πείσονται καὶ οὐχὶ ἐκ μάχης χεῖρας
20 προῖσχύμενοι, ὥσπερ φασί, ἀλλ' ἀπὸ ξυμβάσεως ἐς δίκην
σφᾶς αὐτοὺς παραδόντες. ἀμύνατε οὖν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, 6
καὶ τῷ τῶν Ἑλλήνων νόμῳ ὑπὸ τῶνδε παραβαθέντι, καὶ
ἡμῶν ἀνομα παθοῦσιν ἀνταπόδοτε χάριν δικαίαν ὧν πρόθυμοι
γεγενήμεθα, καὶ μὴ τοῖς τῶνδε λόγοις περιωσθῶμεν ἐν ὑμῖν,
25 ποιήσατε δὲ τοῖς Ἑλλησι παράδειγμα οὐ λόγων τοὺς ἀγῶνας
προθήσουσιν ἀλλ' ἔργων, ὧν ἀγαθῶν μὲν ὄντων βραχεῖα ἢ
ἀπαγγελία ἀρκεῖ, ἀμαρτανομένων δὲ λόγοι ἔπεισι κοσμηθέντες
προκαλύμματα γίνονται. ἀλλ' ἦν οἱ ἡγεμόνες, ὥσπερ νῦν 7
ὑμεῖς, κεφαλαιώσαντες πρὸς τοὺς ξύμπαντας διαγνώμας
30 ποιήσῃσθε, ἥσσόν τις ἐπ' ἀδίκους ἔργοις λόγους καλοὺς
ζητήσῃ.

11 κατ' οἰκίας Stahl
δῶσοντες Stahl

18 post οὐκ add. ἂν Dobree
29 post ξύμπαντας add. τὰς Hude

ἀνταπο-

- 68 Τοιαῦτα δὲ οἱ Θηβαῖοι εἶπον. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι δικασταὶ νομίζοντες τὸ ἐπερώτημα σφίσιν ὀρθῶς ἔξειν, εἴ τι ἐν τῷ πολέμῳ ὑπ' αὐτῶν ἀγαθὸν πεπόνθασι, διότι τὸν τε ἄλλον χρόνον ἡξίουσαν δῆθεν αὐτοὺς κατὰ τὰς παλαιὰς Πανσανίου μετὰ τὸν Μῆδον σπονδὰς ἡσυχάζειν· καὶ ὅτε ὕστερον 5 ἂ πρὸ τοῦ περιτεχίζεσθαι προείχοντο αὐτοῖς, κοινούς εἶναι κατ' ἐκεῖνα, ὥς οὐκ ἐδέξαντο, ἡγούμενοι τῇ ἑαυτῶν δικαίᾳ βουλήσει ἔκσπονδοι ἤδη ὑπ' αὐτῶν κακῶς πεπονθέναι, αὐθις τὸ αὐτὸ ἓνα ἕκαστον παραγαγόντες καὶ ἐρωτῶντες, εἴ τι Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἀγαθὸν ἐν τῷ πολέμῳ 10 δεδρακότες εἰσὶν, ὅποτε μὴ φαῖεν, ἀπάγοντες ἀπέκτεινον καὶ ἐξαίρετον ἐποίησαντο οὐδένα. διέφθειραν δὲ Πλαταιῶν μὲν αὐτῶν οὐκ ἐλάσσους διακοσίων, Ἀθηναίων δὲ πέντε καὶ εἴκοσι, οἱ ξυνεπολιορκούντο· γυναῖκας δὲ ἡνδραπόδισαν. 3 τὴν δὲ πόλιν ἐνιαυτὸν μὲν τινα [Θηβαῖοι] Μεγαρέων ἀνδράσι κατὰ στάσιν ἐκπεπτωκόσι καὶ ὅσοι τὰ σφέτερα φρονούντες Πλαταιῶν περιῆσαν ἔδοσαν ἐνοικεῖν· ὕστερον δὲ καθελόντες αὐτὴν ἐς ἔδαφος πᾶσαν ἐκ τῶν θεμελίων ᾠκοδόμησαν πρὸς τῷ Ἡραίῳ καταγώγιον διακοσίων ποδῶν πανταχῇ, κύκλῳ οἰκήματα ἔχον κάτωθεν καὶ ἄνωθεν, καὶ ὀροφαῖς καὶ 20 θυρώμασι τοῖς τῶν Πλαταιῶν ἐχρήσαντο, καὶ τοῖς ἄλλοις ἃ ἦν ἐν τῷ τείχει ἐπιπλα, χαλκὸς καὶ σίδηρος, κλίνας κατασκευάσαντες ἀνέθεσαν τῇ Ἥρᾳ, καὶ νεῶν ἑκατόμπεδον λίθινον ᾠκοδόμησαν αὐτῇ. τὴν δὲ γῆν δημοσιώσαντες ἀπεμίσθωσαν 4 ἐπὶ δέκα ἔτη, καὶ ἐνέμοντο Θηβαῖοι. σχεδὸν δέ τι καὶ τὸ 25 ξύμπαν περὶ Πλαταιῶν οἱ Λακεδαιμόνιοι οὕτως ἀποτετραμμένοι ἐγένοντο Θηβαίων ἕνεκα, νομίζοντες ἐς τὸν πόλεμον αὐτοὺς ἄρτι τότε καθιστάμενον ὠφελίμους εἶναι. καὶ τὰ μὲν κατὰ Πλάταιαν ἔτει τρίτῳ καὶ ἐνενηκοστῷ ἐπειδὴ Ἀθηναίων ξύμμαχοι ἐγένοντο οὕτως ἐτελεύτησεν. 30
- 69 Αἱ δὲ τεσσαράκοντα νῆες τῶν Πελοποννησίων αἱ Λεσβίοις

6 & secl. Heilmann
15 Θηβαῖοι secl. Classen

7 ἐκείνας Reiske ὥς secl. Badham
23 ἑκατόμπεδον C : ἑκατόμπεδον cett.

βοηθοὶ ἐλθοῦσαι, ὥς τότε φεύγουσαι διὰ τοῦ πελάγους ἐκ τε
 τῶν Ἀθηναίων ἐπιδιωχθεῖσαι καὶ πρὸς τῇ Κρήτῃ χειμασθεῖσαι
 καὶ ἀπ' αὐτῆς σποράδες πρὸς τὴν Πελοπόννησον κατηνέχθη-
 σαν, καταλαμβάνουσιν ἐν τῇ Κυλλήνῃ τρεῖς καὶ δέκα τριήρεις
 5 Λευκαδίων καὶ Ἀμπρακιωτῶν καὶ Βρασιῖδαν τὸν Τέλλιδος
 ξύμβουλον Ἀλκίδα ἐπεληλυθότα. ἐβούλοντο γὰρ οἱ Λακε- 2
 δαιμόνιοι, ὥς τῆς Λέσβου ἡμαρτήκεσαν, πλέον τὸ ναυτικὸν
 ποιήσαντες ἐς τὴν Κέρκυραν πλεῦσαι στασιάζουσιν, δώδεκα
 μὲν ναυσὶ μόναϊς παρόντων Ἀθηναίων περὶ Ναύπακτον, πρὶν
 10 δὲ πλέον τι ἐπιβοηθῆσαι ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ναυτικόν, ὅπως
 προφθάσωσι, καὶ παρεσκευάζοντο ὃ τε Βρασιῖδας καὶ ὁ Ἀλκί-
 δας πρὸς ταῦτα.

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι 70
 ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ
 15 Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων
 τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις
 Κέρκυραν προσποιῆσαι. καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστοι τῶν
 πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν.
 καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεὼς καὶ Κορινθίας πρέσβεις 2
 20 ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυ-
 ραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα,
 Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. καὶ (ἦν 3
 γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου
προειστήκει) ὑπάγονται αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέ-
 25 γοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. ὁ δὲ ἀποφυγὼν 4
ἠνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων
 τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ
 Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ.
 ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων 5
 30 διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας
 (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὦν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρή-
 σασθαι. οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἄμα 6

- ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ
 πλήθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ
 ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια
 ἑξαπινάϊως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτεί- 5
 νουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξή-
 71 τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν. δράσαντες
 δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα
 καὶ βέλτιστα εἴη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων,
 τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μὴ νηὶ ἡσυχά- 10
 ζοντας, τὸ δὲ πλεόν πολέμιον ἡγεῖσθαι. ὥς δὲ εἶπον, καὶ
 2 ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. πέμπουσι δὲ καὶ ἐς
 τὰς Ἀθήνας εὐθὺς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων
 διδάζοντας ὥς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πεί-
 72 σοντας μὴδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή 15
 γένηται. ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὥς
 νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἐπεισαν, κατέθεντο
 ἐς Αἴγναν.
- 2 Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα
 ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων 20
 3 ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. ἀφικομένης
 δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς
 πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεῖς ἰδρῦθῃ, καὶ τὸν 25
 Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον,
 οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ὥκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς 25
 73 αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον. τῇ δ' ὕστεραία ἡκροβολίσαντό
 τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς
 δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι·
 καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλήθος παρεγένετο ξύμ-
 μαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἡπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι. 30
 74 διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίγνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος
 χωρίων τε ἰσχύϊ καὶ πλήθει προύχων· αἷ τε γυναῖκες αὐτοῖς
 τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κε-

3 ράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσai τὸν θόρυβον. γενομένης 2
 4 δὲ τῆς τροπῆς περὶ δελίην ὀψίαν, δέισαντες οἱ ὀλίγοι μὴ
 5 αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ
 σφᾶς διαφθείρειν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς
 6 ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἢ ἔφοδος, φειδόμενοι
 οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπό-
 7 ρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσεν πᾶσα διαφθαρῆναι,
 εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπιφόρος ἐς αὐτήν.

8 Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἡσυχά- 3
 9 σαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς
 10 τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων
 οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν. τῇ δὲ 75
 11 ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων
 στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ
 12 καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε
 καὶ πείθει ὥστε συγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς
 13 αἰτιωτάτους κρῖναι, οἱ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκῶν
 σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους,
 ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. καὶ ὁ μὲν 2
 14 ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου
 15 προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι
 καταλιπεῖν, ὅπως ἡσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι,
 ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν.
 καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς 3
 16 τὰς ναῦς. δέισαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀπο-
 17 πεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικό- 4
 18 στρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμβεῖτο. ὥς δ' οὐκ
 19 ἐπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐ-
 20 δὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοομένων τῇ τοῦ μὴ συμπελεῖν ἀπιστία,
 21 30 τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς
 οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.
 ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γιγνόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἡραῖον 5

ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. ὁ δὲ δῆμος δείσας μή τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε οὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἑραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκείσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

- 76 Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα 5
μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς
Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας
πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα·
ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδας, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης
αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα 10
- 77 τῆς ἡπείρου ἅμα ἔφ' ἐπέπλεον τῇ Κερκύρᾳ. οἱ δὲ πολλῶ
θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουν
παρεσκευάζοντο τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρου-
μένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων
σφᾶς τε ἑᾶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα 15
- 2 ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. ὥς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμοῖς
ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθὺς ἠντομόλησαν, ἐν
ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς
- 3 κόσμος τῶν ποιουμένων. ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν
ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, 20
ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν
- 78 ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος. καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι
κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτουντες ἐταλαιπώρουν τὸ *hæu tū*
καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλήθος καὶ τὴν
περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον 25
ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας
rink καταδύνουσι μίαν ναῦν. καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων
- 2 αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. γνόντες δὲ οἱ
πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὕπερ ἐν Ναυπάκτῳ
γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν 30
- 3 ἐπίπλουν τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη *g. v. b.*

πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοιντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῇ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων.

Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου 4
 5 δύνω, καὶ οἱ Κερκυραῖοι δέισαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες 79
 ἐπὶ τὴν πόλιν ὥς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς
 νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ
 τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἑραιοὺν διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν
 ἐφύλασσαν. οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι 2
 10 κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν
 Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἡπειρον, ὅθεν περ ἀηγάγοντο. *hetaut*
 τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, 3
 καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου
 παραινοῦντος, ὥς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·
 15 ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμνην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν *proponen*
 τοὺς ἀγρούς. ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεῖς 80
 γεγόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν
 ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ
 τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ
 20 ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουν. οἱ δὲ Πελο- 2
 πονηνῆσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευ-
 σαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες *peponen*
 Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· ἃς οἱ Ἀθηναῖοι
 πυρθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ
 25 Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν
 Θουκλέους στρατηγόν. οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς 81
 εὐθὺς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ
 ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ
 περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰ- 2 *depart*
 30 σθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεούσας τὰς τε τῶν
 πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν

8 πάλιν G : πάλαι cett.
 δὲ codd. (δὲ om. B M)
 τὸν ἐπίπλουν om. A B F

10 τρεῖς δὲ καὶ δέκα vulgo : τρισκαίδεκα
 15 Λευκίμνην C G 20 προσδεχόμενοι
 28 τὸν α c : τῶν codd. [G]

πόλιν ἡγαγον πρότερον ἕξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι
 κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσφ
 περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον·
 καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπε-
 χρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πεντήκοντα 5
 ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θά-
 3 νατον. οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπείσθησαν, ὡς
 ἑώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους,
 καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι
 4 ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ 10
 Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν
 αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευσαν, τὴν μὲν αἰτίαν
 ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες
 καὶ ἰδίας ἑχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλο-
 5 μένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, 15
 καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίγνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη
 καὶ ἔτι περαιτέρω. καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ
 τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δέ τινες
 καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.
 82 Οὕτως ὦμῃ <ῆ> στάσις προυχώρησε, καὶ ἔδοξε μᾶλλον, 20
 διότι ἐν τοῖς πρώτῃ ἐγένετο, ἐπεὶ ὕστερόν γε καὶ πᾶν ὡς
 εἰπεῖν τὸ Ἑλληνικὸν ἐκινήθη, διαφορῶν οὐσῶν ἕκασταχοῦ
 τοῖς τε τῶν δῆμων προστάταις τοὺς Ἀθηναίους ἐπάγεσθαι
 καὶ τοῖς ὀλίγοις τοὺς Λακεδαιμονίους. καὶ ἐν μὲν εἰρήνῃ
 οὐκ ἂν ἐχόντων πρόφασιν οὐδ' ἐτοίμων παρακαλεῖν αὐτούς, 25
 πολεμουμένων δὲ καὶ ξυμμαχίας ἅμα ἐκατέροις τῇ τῶν ἐναν-
 τίων κακώσει καὶ σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τοῦ αὐτοῦ προσποιήσει
 ῥαδίως αἱ ἐπαγῶγαὶ τοῖς νεωτερίζειν τι βουλομένοις ἐπορί-
 2 ζοντο. καὶ ἐπέπεσε πολλὰ καὶ χαλεπὰ κατὰ στάσιν ταῖς
 πόλεσι, γιγνόμενα μὲν καὶ αἰεὶ ἐσόμενα, ἕως ἂν ἡ αὐτὴ 30
 φύσις ἀνθρώπων ᾗ, μᾶλλον δὲ καὶ ἡσυχαιτέρα καὶ τοῖς εἶδεσι

4 ἀπεχρῶντο γρ. C F M An. Bekk. Suid.: ἀπεχώρησαν codd.: ἀνε-
 χρῶντο Dion. Hal. 8 διέφθειρον G M Dion. Hal.: διέφθειραν cett.
 20 ἡ add. Krüger 31 post φύσις add. τῶν B [G]

διηλλαγμένα, ὥς ἂν ἕκασται αἱ μεταβολαὶ τῶν ξυντυχιῶν
 ἐφιστῶνται. ἐν μὲν γὰρ εἰρήνῃ καὶ ἀγαθοῖς πράγμασι *prosperis*
 τε πόλεις καὶ οἱ ἰδιῶται ἀμείνους τὰς γνώμας ἔχουσι διὰ τὸ
 μὴ ἐς ἀκουσίους ἀνάγκας πίπτειν· ὁ δὲ πόλεμος ὑφελὼν τὴν
 5 εὐπορίαν τοῦ καθ' ἡμέραν βίαιος διδάσκαλος καὶ πρὸς τὰ
 παρόντα τὰς ὀργὰς τῶν πολλῶν ὁμοιοῖ. ἐστασίαζέ τε οὖν *3 assembled*
 τὰ τῶν πόλεων, καὶ τὰ ἐφυστερίζοντά που πύσσει τῶν προ- *knowledge*
 γνομένων πολὺ ἐπέφερε τὴν ὑπερβολὴν τοῦ καυοῦσθαι τὰς *injust*
 10 ἀποπίας. καὶ τὴν εἰωθυῖαν ἀξίωσιν τῶν ὀνομάτων ἐς τὰ 4
 ἔργα ἀντήλλαξαν τῇ δικαιοῦσει. τόλμα μὲν γὰρ ἀλόγιστος *reckless*
 ἀνδρεία φιλέταιρος ἐνομίσθη, μέλλησις δὲ προμηθὴς δειλία *prudent*
 εὐπρεπής, τὸ δὲ σῶφρον τοῦ ἀνάνδρου πρόσχημα, καὶ τὸ
 πρὸς ἅπαν ξυνετὸν ἐπὶ πᾶν ἄργον· τὸ δ' ἐμπλήκτως ὁξὺν
 15 ἀνδρὸς μοίρα προστετέθη, ἀσφαλεία δὲ τὸ ἐπιβουλεύσασθαι
 ἀποτροπῆς πρόφασις εὐλογος. καὶ ὁ μὲν χαλεπαίνων πιστὸς 5
 αἰεί, ὁ δ' ἀντιλέγων αὐτῷ ὑποπτος. ἐπιβουλεύσας δέ τις
 τυχὼν ξυνετὸς καὶ ὑπονοήσας ἔτι δεινότερος· προβουλεύσας
 δὲ ὅπως μηδὲν αὐτῶν δεήσει, τῆς τε ἐταιρίας διαλυτῆς καὶ
 20 τοὺς ἐναντίους ἐκπεπληγμένους. ἀπλῶς δὲ ὁ φθάσας τὸν *asmes*
 μέλλοντα κακόν τι δρᾶν ἐπηνείτο, καὶ ὁ ἐπικελεύσας τὸν
 μὴ διανοούμενον. καὶ μὴν καὶ τὸ ξυγγενὲς τοῦ ἐταιρικοῦ 6
 ἀλλοτριώτερον ἐγένετο διὰ τὸ ἐτοιμότερον εἶναι ἀπροφασί-
 στως τολμᾶν· οὐ γὰρ μετὰ τῶν κειμένων νόμων ὠφελίας αἱ
 25 τοιαῦται ξύνοδοι, ἀλλὰ παρὰ τοὺς καθεστῶτας πλεονεξίαι.
 καὶ τὰς ἐς σφᾶς αὐτοὺς πίστει οὐ τῷ θεῷ νόμῳ μᾶλλον
 ἐκρατύνοντο ἢ τῷ κοινῇ τι παρανομήσαι. τὰ τε ἀπὸ τῶν 7
 ἐναντίων καλῶς λεγόμενα ἐνεδέχοντο ἔργων φυλακῇ, εἰ
 30 πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις ἐπὶ τῷ κοινῇ ἐπὶ τῷ κοινῇ
 περὶ πλείονος ἦν ἢ αὐτὸν μὴ προπαθεῖν. καὶ ὅρκοι εἴ που

1 ἕκασται C: ἕκαστα cett. [G]

7 ἀποπύσσει FM: ἐπιπύσσει

Dion. Hal. 15 ἀσφαλεία B f g M Schol.: ἀσφάλεια cett.

18 post

τυχῶν add. τε Dion. Hal.

20 δὲ] τε Haase

24 ὠφελία

Rorpo

subterfuge
life

contest of
wits
clever

admirable

unpleasant
unwilling
shy

intention

ἄρα γένοιτο ξυναλλαγῆς, ἐν τῷ αὐτίκα πρὸς τὸ ἄπορον
ἐκατέρῳ διδόμενοι ἴσχυον οὐκ ἐχόντων ἄλλοθεν δύναμιν· ἐν
δὲ τῷ παρατυχόντι ὁ φθάσας θαρσῆσαι, εἰ ἴδοι ἄφαρκτον,
ἦδιον διὰ τὴν πίστιν ἐτιμωρεῖτο ἢ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς, καὶ
τό τε ἀσφαλὲς ἐλογίζετο καὶ ὅτι ἀπάτῃ περιγενόμενος ξυνέ- 5
σεως ἀγώνισμα προσελάμβανεν. ῥᾶον δ' οἱ πολλοὶ κακοῦργοι
ὄντες δεξιολὶ κέκληνται ἢ ἀμαθεῖς ἀγαθοί, καὶ τῷ μὲν αἰσχύ-
8 νουνται, ἐπὶ δὲ τῷ ἀγάλλονται. πάντων δ' αὐτῶν αἴτιον
ἀρχὴ ἢ διὰ πλεονεξίαν καὶ φιλοτιμίαν· ἐκ δ' αὐτῶν καὶ ἐς
τὸ φιλονικεῖν καθισταμένων τὸ πρόθυμον. οἱ γὰρ ἐν ταῖς 10
πόλεσι προστάντες μετὰ ὀνόματος ἐκότεροι εὐπρεποῦς, πλή-
θους τε ἰσονομίας πολιτικῆς καὶ ἀριστοκρατίας σῶφρονος
προτιμήσει, τὰ μὲν κοινὰ λόγῳ θεραπεύοντες ἄθλα ἐποιούντο,
παντὶ δὲ τρόπῳ ἀγωνιζόμενοι ἀλλήλων περιγίγνεσθαι ἐτόλμη-
σάν τε τὰ δεινότερα ἐπεξεῆσαν τε τὰς τιμωρίας ἔτι μείζους, 15
οὐ μέχρι τοῦ δικαίου καὶ τῇ πόλει ξυμφόρου προτιθέιντες, ἐς
δὲ τὸ ἐκατέροις που αἰεὶ ἠδοιῆν ἔχον ὀρίζοντες, καὶ ἢ μετὰ
ψήφου ἀδίκου καταγνώσεως ἢ χειρὶ κτώμενοι τὸ κρατεῖν
ἐτοῖμοι ἦσαν τὴν αὐτίκα φιλονικίαν ἐκπιμπλάναι. ὥστε
εὐσεβεία μὲν οὐδέτεροι ἐνόμιζον, εὐπρεπεία δὲ λόγου οἷς 20
ξυμβαίῃ ἐπιφθόνως τι διαπράξασθαι, ἄμεινον ἤκουον. τὰ
δὲ μέσα τῶν πολιτῶν ὑπ' ἀμφοτέρων ἢ ὅτι οὐ ξυνηγωνίζοντο
ἢ φθόνῳ τοῦ περιεῖναι διεφθείροντο.

- 83 Οὕτω πᾶσα ἰδέα κατέστη κακοτροπίας διὰ τὰς στάσεις
τῷ Ἑλληνικῷ, καὶ τὸ εὐηθες, οὗ τὸ γενναῖον πλείστον μετ- 25
έχει, καταγελασθὲν ἠφανίσθη, τὸ δὲ ἀντιτετάχθαι ἀλλήλοις
2 τῇ γνώμῃ ἀπίστως ἐπὶ πολὺ διήνεγκεν· οὐ γὰρ ἦν ὁ διαλύ-
σων οὔτε λόγος ἐχυρὸς οὔτε ὄρκος φοβερός, κρείσσους δὲ
ὄντες ἅπαντες λογισμῷ ἐς τὸ ἀνέλπιστον τοῦ βεβαίου μὴ
3 παθεῖν μᾶλλον προυσκόπουν ἢ πιστεῦσαι ἐδύναντο. καὶ οἱ 30
φανλότεροι γνώμην ὥς τὰ πλείω περιεγύγνοντο· τῷ γὰρ

δεδιέναι τό τε αὐτῶν ἐνδεῆς καὶ τὸ τῶν ἐναντίων ξυνετόν, *διευκ*
 μὴ λόγοις τε ἥσσους ὥσι καὶ ἐκ τοῦ πολυτρόπου αὐτῶν τῆς *πειν*
 γνώμης φθάσωσι προεπιβουλευόμενοι, τολμηρῶς πρὸς τὰ
 ἔργα ἐχώρουν. οἱ δὲ καταφρονούντες κὰν προαισθέσθαι καὶ 4
 5 ἔργῳ οὐδὲν σφᾶς δεῖν λαμβάνειν ἂ γνώμη ἔξεστιν, ἄφαρκοι
 μᾶλλον διεφθείροντο.

[Ἐν δ' οὖν τῇ Κερκύρᾳ τὰ πολλὰ αὐτῶν προυτολήθη, 84
 καὶ ὅποσα ὕβρει μὲν ἀρχόμενοι τὸ πλεον ἢ σωφροσύνη ὑπὸ
 τῶν τὴν τιμωρίαν παρασχόντων οἱ ἀνταμνόμενοι δράσειαν,
 10 πενίας δὲ τῆς εἰωθυίας ἀπαλλαξείοντές τινες, μάλιστα δ' ἂν
 διὰ πάθους, ἐπιθυμοῦντες τὰ τῶν πέλας ἔχειν, παρὰ δίκην
 γινώσκοιεν, οἳ τε μὴ ἐπὶ πλεονεξία, ἀπὸ ἴσου δὲ μάλιστα
 ἐπιόντες ἀπαιδευσία ὀργῆς πλείστον ἐκφερόμενοι ὡμῶς καὶ
 15 ἀπαραιτήτως ἐπέλθοιεν. ξυνταραχθέντος τε τοῦ βίου ἐς 2
 15 τὸν καιρὸν τοῦτον τῇ πόλει καὶ τῶν νόμων κρατήσασα ἡ
 ἀνθρωπεῖα φύσις, εἰωθυῖα καὶ παρὰ τοὺς νόμους ἀδικεῖν,
 ἀσμένῃ ἐδήλωσεν ἀκρατῆς μὲν ὀργῆς οὖσα, κρείσσων δὲ
 τοῦ δικαίου, πολεμία δὲ τοῦ προύχοντος· οὐ γὰρ ἂν τοῦ
 20 τε δόσιον τὸ τιμωρεῖσθαι προυτίθεσαν τοῦ τε μὴ ἀδικεῖν
 20 τὸ κερδαίνειν, ἐν ᾧ μὴ βλάπτουσαν ἰσχὺν εἶχε τὸ φθονεῖν.
 ἀξιοῦσί τε τοὺς κοινούς περὶ τῶν τοιούτων οἱ ἄνθρωποι 3
 νόμους, ἀφ' ὧν ἅπασιν ἐλπὶς ὑπόκειται σφαλεῖσι κὰν αὐ-
 τοὺς διασῶζεσθαι, ἐν ἄλλων τιμωρίαις προκαταλύειν καὶ μὴ *εὐφ*
 25 ὑπολείπεσθαι, εἴ ποτε ἄρα τις κωδυνεύσας τινὸς δεῖσεται
 αὐτῶν.]

Οἱ μὲν οὖν κατὰ τὴν πόλιν Κερκυραῖοι τοιαύταις ὀργαῖς 85
 ταῖς πρώταις ἐς ἀλλήλους ἐχρήσαντο, καὶ ὁ Εὐρυμέδων καὶ
 οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέπλευσαν ταῖς ναυσίν· ὕστερον δὲ οἱ φεύ- 2
 γοντες τῶν Κερκυραίων (διεσώθησαν γὰρ αὐτῶν ἐς πεντα-
 30 κοσίους) τείχη τε λαβόντες, ἃ ἦν ἐν τῇ ἡπείρῳ, ἐκράτουν
 τῆς πέραν οἰκείας γῆς καὶ ἐξ αὐτῆς ὀρμώμενοι ἐλῆζοντο *εὐμ*

c. 84 damnaverunt grammatici apud Schol. 8 ὁπόσ' ἂν Hude
 10 τινες f Schol.: τινας codd. 31 ἐλήζον A B E F M γρ. G

τοὺς ἐν τῇ νήσῳ καὶ πολλὰ ἔβλαπτον, καὶ λιμὸς ἰσχυρὸς
 3 ἐγένετο ἐν τῇ πόλει. ἐπρεσβεύοντο δὲ καὶ ἐς τὴν Λακε-
 δαίμονα καὶ Κόρινθον περὶ καθόδου· καὶ ὥς οὐδὲν αὐτοῖς *reasonat*
 ἐπράσσετο, ὕστερον χρόνῳ πλοῖα καὶ ἐπικούρους παρασκευα-
 σάμενοι διέβησαν ἐς τὴν νήσον ἐξακόσιοι μάλιστα οἱ πάντες, 5
 καὶ τὰ πλοῖα ἐμπρήσαντες, ὅπως ἀπόγνοια ἢ τοῦ ἄλλο τι ἢ *despair*
 κρατεῖν τῆς γῆς, ἀναβάντες ἐς τὸ ὄρος τὴν Ἰστώνην, τείχος
 ἐνοικοδομησάμενοι ἔφθειρον τοὺς ἐν τῇ πόλει καὶ τῆς γῆς
 ἐκράτουν.

86 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος Ἀθηναῖοι εἴκοσι ναῦς 10
 ἔστειλαν ἐς Σικελίαν καὶ Λάχνητα τὸν Μελανώπου στρατηγὸν
 2 αὐτῶν καὶ Χαροιάδην τὸν Εὐφιλήτου. οἱ γὰρ Συρακόσιοι
 καὶ Λεοντῖνοι ἐς πόλεμον ἀλλήλοις καθέστασαν. ζύμμαχοι
 δὲ τοῖς μὲν Συρακοσίοις ἦσαν πλὴν Καμαριναίων αἱ ἄλλαι
 Δωρίδες πόλεις, αἵπερ καὶ πρὸς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων τὸ 15
 πρῶτον ἀρχομένου τοῦ πολέμου ζυμμαχίαν ἐτάχθησαν, οὐ
 μέντοι ξυνεπολέμησάν γε, τοῖς δὲ Λεοντίνοις αἱ Χαλκιδικαὶ
 πόλεις καὶ Καμάρινα· τῆς δὲ Ἰταλίας Λοκροὶ μὲν Συρα-
 3 κοσίων ἦσαν, Ῥηγῖνοι δὲ κατὰ τὸ ξυγγενὲς Λεοντίνων. ἐς
 οὖν τὰς Ἀθήνας πέμψαντες οἱ τῶν Λεοντίνων ζύμμαχοι κατὰ 20
 τε παλαιὰν ζυμμαχίαν καὶ ὅτι Ἴωνες ἦσαν πείθουσι τοὺς
 Ἀθηναίους πέμψαι σφίσι ναῦς· ὑπὸ γὰρ τῶν Συρακοσίων
 4 τῆς τε γῆς εἶργοντο καὶ τῆς θαλάσσης. καὶ ἔπεμψαν οἱ
 Ἀθηναῖοι τῆς μὲν οἰκειότητος προφάσει, βουλόμενοι δὲ μήτε
 σῖτον ἐς τὴν Πελοπόννησον ἄγεσθαι αὐτόθεν πρόπειράν τε 25
 ποιούμενοι εἰ σφίσι δυνατὰ εἶη τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ πράγματα
 5 ὑποχέρια γενέσθαι. καταστάντες οὖν ἐς Ῥήγιον τῆς Ἰτα-
 λίας τὸν πόλεμον ἐποιοῦντο μετὰ τῶν ζυμμάχων. καὶ τὸ
 θέρος ἐτελεύτα. *Apr. 22. 10:40 p.m.*

87 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἡ νόσος τὸ δεύτερον ἐπέ- 30
 · πεσε τοῖς Ἀθηναίοις, ἐκλιπούσα μὲν οὐδένα χρόνον τὸ
 2 παντάπασιν, ἐγένετο δέ τις ὅμως διοκωχή. παρέμεινε δὲ *wait*
 τὸ μὲν ὕστερον οὐκ ἔλασσον ἐνιαυτοῦ, τὸ δὲ πρότερον καὶ

δύο ἔτη, ὥστε Ἀθηναίους γε μὴ εἶναι ὅτι μᾶλλον τούτου
ἐπείεσε καὶ ἐκάκωσε τὴν δύναμιν· τετρακοσίων γὰρ ὀπλιτῶν 3
καὶ τετρακισχιλίων οὐκ ἐλάσσους ἀπέθανον ἐκ τῶν τάξεων
καὶ τριακοσίων ἱππέων, τοῦ δὲ ἄλλου ὄχλου ἀνεξεύρετος
5 ἀριθμός. ἐγένοντο δὲ καὶ οἱ πολλοὶ σεισμοὶ τότε τῆς γῆς, 4
ἐν τε Ἀθήναις καὶ ἐν Εὐβοίᾳ καὶ ἐν Βοιωτοῖς καὶ μάλιστα
ἐν Ὀρχομενῷ τῷ Βοιωτίῳ.

Καὶ οἱ μὲν ἐν Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι καὶ Ῥηγῖνοι τοῦ αὐτοῦ 88
χειμῶνος τριάκοντα ναυσὶ στρατεύουσιν ἐπὶ τὰς Αἰόλου νήσους
10 καλουμένας· θέρους γὰρ δι' ἀνδρίαν ἀδύνατα ἦν ἐπιστρα-
τεύειν. νέμονται δὲ Λιπαραῖοι αὐτάς, Κνιδῖων ἀποικοὶ ὄντες. 2
οἰκοῦσι δ' ἐν μιᾷ τῶν νήσων οὐ μεγάλη, καλεῖται δὲ Λιπάρα·
τὰς δὲ ἄλλας ἐκ ταύτης ὀρμώμενοι γεωργοῦσι, Διδύμην καὶ
Στρογγύλην καὶ Ἱεράν. νομίζουσι δὲ οἱ ἐκεῖν ἄνθρωποι 3
15 ἐν τῇ Ἱερᾷ ὡς ὁ Ἡφαιστος χαλκεύει, ὅτι τὴν νύκτα φαίνεται
πῦρ ἀναδιδούσα πολὺ καὶ τὴν ἡμέραν καπνόν. κεῖνται δὲ
αἱ νῆσοι αὗται κατὰ τὴν Σικελῶν καὶ Μεσσηνίων γῆν, ξύμ-
μαχοι δ' ἦσαν Συρακοσίων. τεμόντες δ' οἱ Ἀθηναῖοι τὴν 4
γῆν, ὡς οὐ προσεχώρουν, ἀπέπλευσαν ἐς τὸ Ῥήγιον. καὶ
20 ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ πέμπτον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα
τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους Πελοποννησῖοι καὶ οἱ ξύμ- 89
μαχοι μέχρι μὲν τοῦ Ἰσθμοῦ ἦλθον ὡς ἐς τὴν Ἀττικὴν
ἐσβαλοῦντες, Ἄγιδος τοῦ Ἀρχιδάμου ἡγουμένου Λακεδαιμο-
25 νίων βασιλέως, σεισμῶν δὲ γενομένων πολλῶν ἀπετράποντο
πάλιν καὶ οὐκ ἐγένετο ἐσβολή. καὶ περὶ τούτους τοὺς χρό- 2
νους, τῶν σεισμῶν κατεχόντων, τῆς Εὐβοίας ἐν Ὀροβίαις
ἡ θάλασσα ἐπανελθοῦσα ἀπὸ τῆς τότε οὔσης γῆς καὶ κυμα-
τωθεῖσα ἐπῆλθε τῆς πόλεως μέρος τι, καὶ τὸ μὲν κατέκλυσε, 3

1, 2 Ἀθηναίους . . . δύναμιν C et γρ. A B F (τε pro γε A B c F, τού-
τους omnes, sed s in C paene erasum, post καὶ add. μᾶλλον A B F): Ἀθη-
ναίων γε μὴ εἶναι ὅτι μᾶλλον ἐκάκωσε τὴν δύναμιν cett. [G] 5 τότε
σεισμοὶ A B E F M [G] 6 alterum ἐν C: om. cett. [G] 28 ἐπ-
ανελθοῦσα Schol.: ἐπελθοῦσα codd.

τὸ δ' ὑπενόστησε, καὶ θάλασσα νῦν ἐστὶ πρότερον οὔσα γῆ·
 καὶ ἀνθρώπους διέφθειρεν ὅσοι μὴ ἐδύναντο φθῆναι πρὸς τὰ
 3 μετέωρα ἀναδραμόντες. καὶ περὶ Ἀταλάντην τὴν ἐπὶ Λοκροῖς
 τοῖς Ὀπουντίοις νῆσον παραπλησία γίγνεται ἐπὶ κλυσίς, καὶ
 τοῦ τε φρουρίου τῶν Ἀθηναίων παρεῖλε καὶ δύο νεῶν ἀνείλ- 5
 4 κυσμένων τὴν ἐτέραν κατέαξεν. ἐγένετο δὲ καὶ ἐν Πεπαρήθῳ
 κύματος ἐπαναχώρησίς τις, οὐ μέντοι ἐπέκλυσέ γε· καὶ
 σεισμὸς τοῦ τείχους τι κατέβαλε καὶ τὸ πρυτανεῖον καὶ
 5 ἄλλας οἰκίας ὀλίγας. αἴτιον δ' ἔγωγε νομίζω τοῦ τοιοῦτου,
 ἢ ἰσχυρότατος ὁ σεισμὸς ἐγένετο, κατὰ τοῦτο ἀποστέλλειν 10
 τε τὴν θάλασσαν καὶ ἐξαπίνης πάλιν ἐπισπωμένην βιαιότερον
 τὴν ἐπὶ κλυσιν ποιεῖν· ἄνευ δὲ σεισμοῦ οὐκ ἂν μοι δοκεῖ τὸ
 τοιοῦτο ξυμβῆναι γενέσθαι.

- 90 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους ἐπολέμουν μὲν καὶ ἄλλοι, ὥς ἐκάστοις
 ξυνέβαιεν, ἐν τῇ Σικελίᾳ καὶ αὐτοὶ οἱ Σικελιῶται ἐπ' ἀλλή- 15
 λους στρατεύοντες καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ξὺν τοῖς σφετέροις ξυμ-
 μάχοις· ἃ δὲ λόγου μάλιστα ἄξια ἢ μετὰ τῶν Ἀθηναίων οἱ
 ξύμμαχοι ἐπραξαν ἢ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους οἱ ἀντιπόλεμοι, 20
 2 τούτων μνησθήσομαι. Χαιροιάδου γὰρ ἤδη τοῦ Ἀθηναίων
 στρατηγοῦ τεθνηκότος ὑπὸ Συρακοσίων πολέμῳ Λάχης ἄπα-
 σαν ἔχων τῶν νεῶν τὴν ἀρχὴν ἐστράτευσε μετὰ τῶν ξυμμάχων
 ἐπὶ Μυλὰς τὰς Μεσσηνίων. ἔτυχον δὲ δύο φυλαὶ ἐν ταῖς
 Μυλαῖς τῶν Μεσσηνίων φρουροῦσαι καὶ τινα καὶ ἐνέδραν 25
 3 πεποιημέναι τοῖς ἀπὸ τῶν νεῶν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ
 ξύμμαχοι τοὺς τε ἐκ τῆς ἐνέδρας τρέπουσι καὶ διαφθεύρουσι 25
 πολλούς, καὶ τῷ ἐρύματι προσβαλόντες ἠνάγκασαν ὁμολογίᾳ
 τὴν τε ἀκρόπολιν παραδοῦναι καὶ ἐπὶ Μεσσήνην ξυστρατεῦ-
 4σαι. καὶ μετὰ τοῦτο ἐπελθόντων οἱ Μεσσήνιοι τῶν τε
 Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων προσεχώρησαν καὶ αὐτοί,
 ὁμήρους τε δόντες καὶ τὰ ἄλλα πιστὰ παρασχόμενοι. 30
- 91 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους οἱ Ἀθηναῖοι τριάκοντα μὲν ναῦς

11 ἐπισπώμενον, ut videtur, legit Schol. 18 ἀντιπόλεμοι Pollux :
 ἀντιπολέμιοι codd. 22 post τὰς add. τῶν A B E F M [G]

ἔστειλαν περὶ Πελοπόννησον, ὧν ἐστρατήγει Δημοσθένης
 τε ὁ Ἀλκισθένης καὶ Προκλῆς ὁ Θεοδώρου, ἐξήκοντα δὲ ἐς
 Μῆλον καὶ δισχιλίους ὀπλίτας· ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Νικίας
 ὁ Νικηράτου. τοὺς γὰρ Μηλίους ὄντας νησιώτας καὶ οὐκ
 5 ἐθέλοντας ὑπακούειν οὐδὲ ἐς τὸ αὐτῶν ξυμμαχικὸν ἵναι
 ἐβούλοντο προσαγαγέσθαι. ὥς δὲ αὐτοῖς δηρυνμένης τῆς
 3 γῆς οὐ προσεχώρουν, ἄραυτες ἐκ τῆς Μῆλου αὐτοὶ μὲν
 ἐπλευσαν ἐς Ὠρωπὸν τῆς Γραϊκῆς, ὑπὸ νύκτα δὲ σχόντες
 εὐθὺς ἐπορεύοντο οἱ ὀπλίται ἀπὸ τῶν νεῶν πεζῇ ἐς Τάναγραν
 10 τῆς Βοιωτίας. οἱ δὲ ἐκ τῆς πόλεως πανδημεῖ Ἀθηναῖοι, 4
 Ἴππονίκου τε τοῦ Καλλίου στρατηγοῦντος καὶ Εὐρυμέδοντος
 τοῦ Θουκλέους, ἀπὸ σημείου ἐς τὸ αὐτὸ κατὰ γῆν ἀπήντων. 10
 καὶ στρατοπεδευσάμενοι ταύτην τὴν ἡμέραν ἐν τῇ Τανάγρα 5
 ἐδῆρουν καὶ ἐνηύλισαντο. καὶ τῇ ὑστεραῖα μάχῃ κρατήσαντες
 15 τοὺς ἐπεξελθόντας τῶν Ταναγραίων καὶ Θηβαίων τινας προσ-
 βεβοηθηκότας καὶ ὅπλα λαβόντες καὶ τροπαῖον στήσαντες
 ἀνεχώρησαν, οἱ μὲν ἐς τὴν πόλιν, οἱ δὲ ἐπὶ τὰς ναῦς. καὶ 6
 παραπλεύσας ὁ Νικίας ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ τῆς Λοκρίδος τὰ
 ἐπιθαλάσσια ἔτεμε καὶ ἀνεχώρησεν ἐπ' οἶκον.
 20 Ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον Λακεδαιμόνιοι Ἡράκλειαν 92
 τὴν ἐν Τραχινίᾳ ἀποικίαν καθίσταντο ἀπὸ τοιαύδε γνώμης.
 Μηλιῆς οἱ ξύμπαντες εἰσὶ μὲν τρία μέρη, Παράλιοι Ἰριῆς 2·
 Τραχίνιοι· τούτων δὲ οἱ Τραχίνιοι πολέμῳ ἐφθαρμένοι ὑπὸ
 Οἰταίων ὁμόρων ὄντων, τὸ πρῶτον μελλήσαντες Ἀθηναίοις
 25 προσθεῖναι σφᾶς αὐτούς, δείσαντες δὲ μὴ οὐ σφίσι πιστοὶ
 ᾧσι, πέμπουσιν ἐς Λακεδαίμονα, ἐλόμενοι πρεσβευτὴν Τει-
 σαμερόν. ξυνεπρεσβεύοντο δὲ αὐτοῖς καὶ Δωριῆς, ἡ μητρό- 3
 πολις τῶν Λακεδαιμονίων, τῶν αὐτῶν δεόμενοι· ὑπὸ γὰρ
 τῶν Οἰταίων καὶ αὐτοὶ ἐφθείροντο. ἀκούσαντες δὲ οἱ Λακε- 4
 30 δαιμόνιοι γνώμην εἶχον τὴν ἀποικίαν ἐκπέμπειν, τοῖς τε
 Τραχινίοις βουλόμενοι καὶ τοῖς Δωριεῦσι τιμωρεῖν. καὶ

5 αὐτῶν Krüger
 χινίαις A B E F M suprascr. G
 29 post αὐτοὶ add. πολέμῳ C G

8 Γραϊκῆς Stahl: πέραν γῆς codd.

21 Τρα-

22 Ἰριῆς Bursian: Ἰερῆς codd.

ἄμα τοῦ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου καλῶς αὐτοῖς ἐδόκει ἢ
 πόλις καθίστασθαι· ἐπὶ τε γὰρ τῇ Εὐβοίᾳ ναυτικὸν παρα-
 σκευασθῆναι ἂν, ὥστ' ἐκ βραχέος τὴν διάβασιν γίγνεσθαι,
 τῆς τε ἐπὶ Θράκης παρόδου χρησίμως ἔξειν. τό τε ξύμπαν
 5 ὥρμητο τὸ χωρίον κτίζειν. πρῶτον μὲν οὖν ἐν Δελφοῖς 5
 τὸν θεὸν ἐπῆρυντο, κελεύοντος δὲ ἐξέπεμψαν τοὺς οἰκήτορας.
 αὐτῶν τε καὶ τῶν περιόικων, καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τὸν
 βουλόμενον ἐκέλευον ἔπεσθαι πλὴν Ἰώνων καὶ Ἀχαιῶν καὶ
 ἔστιν ὧν ἄλλων ἐθνῶν. οἰκιστὰι δὲ τρεῖς Λακεδαιμονίων
 6 ἠγήσαντο, Λέων καὶ Ἀλκίδας καὶ Δαμάγων. καταστάντες 10
 δὲ ἐτείχισαν τὴν πόλιν ἐκ καινῆς, ἣ νῦν Ἡράκλεια καλεῖται,
 ἀπέχουσα Θερμοπυλῶν σταδίους μάλιστα τεσσαράκοντα, τῆς
 δὲ θαλάσσης εἴκοσι. νεώριά τε παρεσκευάζοντο, καὶ εἴρξαν
 τὸ κατὰ Θερμοπύλας κατ' αὐτὸ τὸ στενόν, ὅπως εὐφύλακτα
 93 αὐτοῖς εἴη. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τῆς πόλεως ταύτης ξυνοικίζο- 15
 μένης τὸ πρῶτον ἔδειςάν τε καὶ ἐνόμισαν ἐπὶ τῇ Εὐβοίᾳ
 μάλιστα καθίστασθαι, ὅτι βραχὺς ἐστὶν ὁ διάπλους πρὸς τὸ
 Κήναιον τῆς Εὐβοίας. ἔπειτα μέντοι παρὰ δόξαν αὐτοῖς
 2 ἀπέβη· οὐ γὰρ ἐγένετο ἀπ' αὐτῆς δευδὼν οὐδέν. αἴτιον δὲ
 ἦν οἷ τε Θεσσαλοὶ ἐν δυνάμει ὄντες τῶν ταύτῃ χωρίων, 20
 καὶ ὧν ἐπὶ τῇ γῇ ἐκτίζετο, φοβούμενοι μὴ σφίσι μεγάλη
 ἰσχὺ παροικῶσιν, ἔφθειρον καὶ διὰ παντὸς ἐπολέμουν ἀν-
 θρώποις νεοκαταστάτοις, ἕως ἐξετρύχωσαν γενομένους τὸ
 πρῶτον καὶ πάνν πολλοὺς (πᾶς γάρ τις Λακεδαιμονίων οἰκι-
 ζόντων θαρσαλέως ἦει, βέβαιον νομίζων τὴν πόλιν)· οὐ 25
 μέντοι ἥκιστα οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων οἱ
 ἀφικνούμενοι τὰ πράγματά τε ἔφθειρον καὶ ἐς ὀλιγανθρω-
 πίαν κατέστησαν, ἐκφοβήσαντες τοὺς πολλοὺς χαλεπῶς τε
 καὶ ἔστιν ἃ οὐ καλῶς ἐξηγοῦμενοι, ὥστε ῥᾶον ἤδη αὐτῶν οἱ
 πρόσοικοι ἐπεκράτουν. 30

94 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρου, καὶ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ὃν ἐν τῇ
 Μήλῃ οἱ Ἀθηναῖοι κατεΐχοντο, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν τριάκοντα

νεῶν Ἀθηναῖοι περὶ Πελοπόννησον ὄντες πρῶτον ἐν Ἑλλο-
 μενῷ τῆς Λευκαδίας φρουρούς τινας λοχῆσαντες διέφθειραν,
 ἔπειτα ὕστερον ἐπὶ Λευκάδα μείζονι στόλῳ ἦλθον, Ἀκαρνᾶσί
 τε πᾶσιν, οἳ πανδημεὶ πλὴν Οἰνιαδῶν ξυνέσποντο, καὶ Ζα-
 5 κυνθίοις καὶ Κεφαλλῆσι καὶ Κερκυραίων πέντε καὶ δέκα
 ναυσίν. καὶ οἳ μὲν Λευκάδιοι τῆς τε ἕξω γῆς διηομένης 2
 καὶ τῆς ἐντὸς τοῦ ἰσθμοῦ, ἐν ᾗ καὶ ἡ Λευκάς ἐστι καὶ τὸ
 ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, πλήθει βιαζόμενοι ἡσύχαζον· οἳ δὲ
 Ἀκαρνᾶνες ἡξίουσαν Δημοσθένη τὸν στρατηγὸν τῶν Ἀθηναίων
 10 ἀποτειχίζειν αὐτούς, νομίζοντες ῥαδίως γ' ἂν ἐκπολιορκῆσαι
 καὶ πόλεως αἰεὶ σφίσι πολεμίας ἀπαλλαγῆναι. Δημοσθένης 3
 δ' ἀναπείθεται κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὑπὸ Μεσσηνίων ὥς
 καλὸν αὐτῷ στρατιᾷς τοσαύτης ξυνειλεγμένης Αἰτωλοῖς ἐπι-
 θέσθαι, Ναυπάκτῳ τε πολεμίοις οὔσι καί, ἣν κρατήσῃ αὐτῶν,
 15 ῥαδίως καὶ τὸ ἄλλο Ἑπειρωτικὸν τὸ ταύτῃ Ἀθηναίοις προσ-
 ποιήσειν. τὸ γὰρ ἔθνος μέγα μὲν εἶναι τὸ τῶν Αἰτωλῶν 4
 καὶ μάχιμον, οἰκοῦν δὲ κατὰ κώμας ἀτειχίστους, καὶ ταύτας
 διὰ πολλοῦ, καὶ σκευῇ ψιλῇ χρώμενον οὐ χαλεπὸν ἀπέφαινον,
 πρὶν ξυμβοηθῆσαι, καταστραφῆναι. ἐπιχειρεῖν δ' ἐκέλευον 5
 20 πρῶτον μὲν Ἀποδωτοῖς, ἔπειτα δὲ Ὀφιονεῦσι καὶ μετὰ τού-
 τους Εὐρυτᾶσιν, ὅπερ μέγιστον μέρος ἐστὶ τῶν Αἰτωλῶν,
 ἀγνωστότατοι δὲ γλῶσσαν καὶ ὠμοφάγοι εἰσίν, ὥς λέγονται.
 τούτων γὰρ ληφθέντων ῥαδίως καὶ τᾶλλα προσχωρήσειν.
 ὁ δὲ τῶν Μεσσηνίων χάριτι πεισθεὶς καὶ μάλιστα 95
 25 ἄνευ τῆς τῶν Ἀθηναίων δυνάμεως τοῖς ἡπειρώταις ξυμμάχοις
 μετὰ τῶν Αἰτωλῶν δύνασθαι ἂν κατὰ γῆν ἐλθεῖν ἐπὶ Βοιω-
 τοὺς διὰ Λοκρῶν τῶν Ὀζολῶν ἐς Κυτίνιον τὸ Δωρικόν, ἐν
 δεξιᾷ ἔχων τὸν Παρνασσόν, ἕως καταβαῖν ἐς Φωκέας, οἳ
 προθύμως ἐδόκουν κατὰ τὴν Ἀθηναίων αἰεὶ ποτε φιλίαν
 30 ξυστρατεύσειν ἢ καὶ βίᾳ προσαχθῆναι (καὶ Φωκεῦσιν ἤδη
 ὁμορος ἡ Βοιωτία ἐστίν), ἄρας οὖν ξύμπαντι τῷ στρατεύματι

2 Λευκαδίας E: Ἀρκαδίας cett.
 πόλεως C: πόλεως τε cett. [G]
 τεύσαι M: ξυ(ν)στρατεύειν cett.

10 γ' C: τ' cett. [G] 11 καὶ
 30 ξυστρατεύσειν Stahl: ξυστρα-

- ἀπὸ τῆς Λευκάδος ἀκόντων τῶν Ἀκαρνάνων παρέπλευσεν ἐς
 2 Σόλλιον. κοινώσας δὲ τὴν ἐπίνοιαν τοῖς Ἀκαρνᾶσιν, ὥς οὐ
 προσεδέξαντο διὰ τῆς Λευκάδος τὴν οὐ περιτείχισιν, αὐτὸς
 τῇ λοιπῇ στρατιᾷ, Κεφαλλήσι καὶ Μεσσηνίοις καὶ Ζακυνθίοις
 καὶ Ἀθηναίων τριακοσίοις τοῖς ἐπιβάταις τῶν σφετέρων 5
 νεῶν (αἱ γὰρ πέντε καὶ δέκα τῶν Κερκυραίων ἀπῆλθον νῆες),
 3 ἐστράτευσεν ἐπ' Αἰτωλούς. ὥρμητο δὲ ἐξ Οἰνεῶνος τῆς
 Λοκρίδος. οἱ δὲ Ὀζόλαι οὗτοι Λοκροὶ ξύμμαχοι ἦσαν, καὶ
 ἔδει αὐτοὺς πανστρατιᾷ ἀπαντῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὴν
 μεσόγειαν· ὄντες γὰρ ὅμοροι τοῖς Αἰτωλοῖς καὶ ὁμόσκενοι 10
 μεγάλη ὠφελία ἐδόκουν εἶναι ξυστρατεύοντες μάχης τε ἐμ-
 96 πειρία τῆς ἐκείνων καὶ χωρίων. αὐλισάμενος δὲ τῷ στρατῷ
 ἐν τοῦ Διὸς τοῦ Νεμέου τῷ ἱερῷ, ἐν ᾧ Ἡσίοδος ὁ ποιητὴς
 λέγεται ὑπὸ τῶν ταύτῃ ἀποθανεῖν, χρησθὲν αὐτῷ ἐν Νεμέᾳ
 τοῦτο παθεῖν, ἅμα τῇ ἔφ' ἅρας ἐπορεύετο ἐς τὴν Αἰτωλίαν. 15
 2 καὶ αἰρεῖ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ Ποτιδανίαν καὶ τῇ δευτέρᾳ Κρο-
 κύλειον καὶ τῇ τρίτῃ Τείχιον, ἔμενέ τε αὐτοῦ καὶ τὴν λείαν
 ἐς Εὐπάλιον τῆς Λοκρίδος ἀπέπεμψεν· τὴν γὰρ γνώμην
 εἶχε τὰ ἄλλα καταστρεψάμενος οὕτως ἐπὶ Ὀφιονέας, εἰ μὴ
 βούλονται ξυγχωρεῖν, ἐς Ναύπακτον ἐπαναχωρήσας στρα- 20
 τεῦσαι ὕστερον.
 3 Τοὺς δὲ Αἰτωλοὺς οὐκ ἐλάνθανεν αὕτη ἡ παρασκευὴ οὔτε
 ὅτε τὸ πρῶτον ἐπεβουλευέτο, ἐπειδὴ τε ὁ στρατὸς ἐσεβε-
 βλήκει, πολλῇ χειρὶ ἐπεβοήθουν πάντες, ὥστε καὶ οἱ ἔσχατοι
 Ὀφιονέων οἱ πρὸς τὸν Μηλιακὸν κόλπον καθήκοντες Βωμιῆς 25
 97 καὶ Καλλιῆς ἐβοήθησαν. τῷ δὲ Δημοσθένει τοιόνδε τι οἱ
 Μεσσηνιοὶ παρήνουν, ὅπερ καὶ τὸ πρῶτον· ἀναδιδάσκοντες
 αὐτὸν τῶν Αἰτωλῶν ὡς εἴη ῥαδίᾳ ἢ αἵρεσις, ἵνα ἐκέλευον
 ὅτι τάχιστα ἐπὶ τὰς κόμας καὶ μὴ μένειν ἕως ἂν ξύμπαντες
 ἄθροισθέντες ἀντιτάξωνται, τὴν δ' ἐν ποσὶν αἰεὶ πειρᾶσθαι 30
 2 αἰρεῖν. ὁ δὲ τούτοις τε πεισθεὶς καὶ τῇ τύχῃ ἑλπίσας, ὅτι
 οὐδὲν αὐτῷ ἡναιτιοῦτο, τοὺς Λοκροὺς οὐκ ἀναμείνας οὖς

αὐτῷ ἔδει προσβοηθῆσαι (ψιλῶν γὰρ ἀκοντιστῶν ἐνδεὴς ἦν
 μάλιστα) ἐχώρει ἐπὶ Αἰγυτίου, καὶ κατὰ κράτος αἰρεῖ ἐπιών.
 ὑπέφευγον γὰρ οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐκάθηντο ἐπὶ τῶν λόφων τῶν
 ὑπὲρ τῆς πόλεως· ἦν γὰρ ἐφ' ὑψηλῶν χωρίων ἀπέχουσα
 5 τῆς θαλάσσης ὀγδοήκοντα σταδίους μάλιστα. οἱ δὲ Αἰτωλοὶ 3
 (βεβοηθηκότες γὰρ ἤδη ἦσαν ἐπὶ τὸ Αἰγίτιον) προσέβαλλον
 τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις καταθέοντες ἀπὸ τῶν
 λόφων ἄλλοι ἄλλοθεν καὶ ἐσηκόντιζον, καὶ ὅτε μὲν ἐπιοῖ τὸ
 τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδοι, ὑπεχώρουν, ἀναχωροῦσι δὲ
 10 ἐπέκευτο· καὶ ἦν ἐπὶ πολὺν τοιαύτη ἡ μάχη, διώξεις τε
 καὶ ὑπαγωγαί, ἐν οἷς ἀμφοτέροις ἦσσαν οἱ Ἀθηναῖοι.
 μέχρι μὲν οὖν οἱ τοξόται εἶχόν τε τὰ βέλη αὐτοῖς καὶ οἰοί τε 98
 ἦσαν χρῆσθαι, οἱ δὲ ἀντεῖχον (τοξενόμενοι γὰρ οἱ Αἰτωλοὶ
 ἄνθρωποι ψιλοὶ ἀνεστέλλοντο)· ἐπειδὴ δὲ τοῦ τε τοξάρχου
 15 ἀποθανόντος οὗτοι διεσκεδάσθησαν καὶ αὐτοὶ ἐκεκμήκεσαν
 καὶ ἐπὶ πολὺν τῷ αὐτῷ πόνῳ ξυνεχόμενοι, οἳ τε Αἰτωλοὶ
 ἐνέκευτο καὶ ἐσηκόντιζον, οὕτω δὲ τραπόμενοι ἔφευγον, καὶ
 ἐσπίπτοντες ἔς τε χαράδρας ἀνεκβάτους καὶ χωρία ὧν οὐκ
 ἦσαν ἔμπειροι διεφθείροντο· καὶ γὰρ ὁ ἡγεμὼν αὐτοῖς τῶν
 20 ὁδῶν Χρόμων ὁ Μεσσήνιος ἐτύχατε τεθνηκώς. οἱ δὲ 2
 Αἰτωλοὶ ἐσακοντίζοντες πολλοὺς μὲν αὐτοῦ ἐν τῇ τροπῇ
 κατὰ πόδας αἰροῦντες ἄνθρωποι ποδώκεις καὶ ψιλοὶ δι-
 ἐφθειρον, τοὺς δὲ πλείους τῶν ὁδῶν ἀμαρτάνοντας καὶ ἐς τὴν
 ὕλην ἐσφερομένους, ὅθεν διέξοδοι οὐκ ἦσαν, πῦρ κομισά-
 25 μενοι περιεπύμπρασαν· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη τῆς φυγῆς 3
 καὶ τοῦ ὀλέθρου τῷ στρατοπέδῳ τῶν Ἀθηναίων, μόλις τε
 ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὸν Οἰνεῶνα τῆς Λοκρίδος, ὅθεν περ
 καὶ ὠρμήθησαν, οἱ περιγερόμενοι κατέφυγον. ἀπέθανον δὲ 4
 τῶν τε ξυμμάχων πολλοὶ καὶ αὐτῶν Ἀθηναίων ὀπλίται περὶ
 30 εἴκοσι μάλιστα καὶ ἑκατόν. τοσοῦτοι μὲν τὸ πλῆθος καὶ
 ἡλικία ἢ αὐτῇ οὗτοι βέλτιστοι δὴ ἄνδρες ἐν τῷ πολέμῳ

3 ὑπέφυγον Herwerden
 τοπέδῳ Reiske : τῶν στρατοπέδων cett. : in Atheniensi exercitu Valla

6 προσέβαλον CG

26 τῷ στρα-

τῷδε ἐκ τῆς Ἀθηναίων πόλεως διεφθάρησαν· ἀπέθανε δὲ
 5 καὶ ὁ ἕτερος στρατηγὸς Προκλῆς. τοὺς δὲ νεκροὺς ὑπο-
 σπόνδους ἀνελόμενοι παρὰ τῶν Αἰτωλῶν καὶ ἀναχωρήσαντες
 ἐς Ναύπακτον ὕστερον ἐς τὰς Ἀθήνας ταῖς ναυσὶν ἐκομί-
 σθησαν. Δημοσθένης δὲ περὶ Ναύπακτον καὶ τὰ χωρία 5
 ταῦτα ὑπελείφθη, τοῖς πεπραγμένοις φοβούμενος τοὺς Ἀθη-
 ναίους.

99 Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ οἱ περὶ Σικελίαν
 Ἀθηναῖοι πλεύσαντες ἐς τὴν Λοκρίδα ἐν ἀποβάσει τέ τινα
 τοὺς προσβοηθήσαντας Λοκρῶν ἐκράτησαν καὶ περιπόλιον 10
 αἰρουῦσιν ὃ ἦν ἐπὶ τῷ Ἀλκι ποταμῷ.

100 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Αἰτωλοὶ προέμψαντες πρότερον ἐς
 τε Κόρυθον καὶ ἐς Λακεδαιμόνα πρέσβεις, Τόλοφόν τε τὸν
 Ὀφιονέα καὶ Βοριάδην τὸν Εὐρυτᾶνα καὶ Τείσανδρον τὸν
 Ἀποδωτόν, πείθουσιν ὥστε σφίσι πέμψαι στρατιὰν ἐπὶ 15

2 Ναύπακτον διὰ τὴν τῶν Ἀθηναίων ἐπαγωγὴν. καὶ ἐξέ-
 πεμψαν Λακεδαιμόνιοι περὶ τὸ φθινόπωρον τρισχιλίους
 ὀπλίτας τῶν ξυμμάχων. τούτων ἦσαν πεντακόσιοι ἐξ
 Ἡρακλείας τῆς ἐν Τραχίνι πόλεως τότε νεοκτίστου οὔσης·
 Σπαρτιάτης δ' ἦρχεν Εὐρύλοχος τῆς στρατιᾶς, καὶ ξυνη- 20
 κολούθουν αὐτῷ Μακάριος καὶ Μενεδαῖος οἱ Σπαρτιάται.

101 ξυλληγέντος δὲ τοῦ στρατεύματος ἐς Δελφούς ἐπεκηρυκεύετο
 Εὐρύλοχος Λοκροῖς τοῖς Ὀζόλαις· διὰ τούτων γὰρ ἡ ὁδὸς ἦν
 ἐς Ναύπακτον, καὶ ἅμα τῶν Ἀθηναίων ἐβούλετο ἀποστησά-
 2 αὐτούς. ξυνέπρασσον δὲ μάλιστα αὐτῷ τῶν Λοκρῶν Ἀμ- 25
 φισσῆς διὰ τὸ τῶν Φωκέων ἔχθος δεδιότες· καὶ αὐτοὶ πρῶτοι
 δόντες ὁμήρους καὶ τοὺς ἄλλους ἔπεισαν δοῦναι φοβουμένους
 τὸν ἐπιόντα στρατόν, πρῶτον μὲν οὖν τοὺς ὁμόρους αὐτοῖς
 Μυονέας (ταύτῃ γὰρ ὄνσεσβολώτατος ἡ Λοκρίς), ἔπειτα
 Ἰπνέας καὶ Μεσσαπίους καὶ Τριταιέας καὶ Χαλαίους καὶ 30

21 Μενεδαῖος Hudson (accentum corr. L. Dindorf) : Μενέδατος codd.

26 πρῶτοι Krüger : πρῶτον codd. : *primi* Valla 29 Μυανέας in titulis

scribitur 30 Μεταπίους Steph. Byz. Τριτοίεας CG : Τριταίους
 Steph. Byz. : Τριτέας in titulis scribitur Χαλειέας in titulis scribitur

Τολοφωνίους καὶ Ἑσσίους καὶ Οἰανθέας. οὗτοι καὶ ξυν-
 εστράτεον πάντες. Ὀλπαῖοι δὲ ὁμήρους μὲν ἔδοσαν, ἡκο-
 λούθουν δὲ οὐ καὶ Ῥαῖοι οὐκ ἔδοσαν ὁμήρους πρὶν αὐτῶν
 εἶλον κώμην Πόλιον ὄνομα ἔχουσιν. ἐπειδὴ δὲ παρεσκεύαστο 102
 5 πάντα καὶ τοὺς ὁμήρους κατέθετο ἐς Κυτίνιον τὸ Δωρικόν,
 ἐχώρει τῷ στρατῷ ἐπὶ τὴν Ναύπακτον διὰ τῶν Λοκρῶν, καὶ
 πορευόμενος Οἰνεῶνα αἰρεῖ αὐτῶν καὶ Εὐπάλιον· οὐ γὰρ
 προσεχώρησαν. γένόμενοι δ' ἐν τῇ Ναυπακτίᾳ καὶ οἱ 2
 Αἰτωλοὶ ἅμα ἤδη προσβεβηθηκότες ἐδῆουν τὴν γῆν καὶ
 10 τὸ προάστειον ἀτείχιστον ὃν εἶλον· ἐπὶ τε Μολύκρειον
 ἐλθόντες τὴν Κορινθίω μὲν ἀποικίαν, Ἀθηναίων δὲ ὑπήκοον,
 αἰροῦσιν. Δημοσθένης δὲ ὁ Ἀθηναῖος (ἔτι γὰρ ἐτύγχανεν 3
 ὢν μετὰ τὰ ἐκ τῆς Αἰτωλίας περὶ Ναύπακτον) προαισθό-
 μενος τοῦ στρατοῦ καὶ δείσας περὶ αὐτῆς, ἐλθὼν πείθει
 15 Ἀκαρνᾶνας, χαλεπῶς διὰ τὴν ἐκ τῆς Λευκάδος ἀναχώρησιν,
 βοηθῆσαι Ναυπάκτῳ. καὶ πέμπουσι μετ' αὐτοῦ ἐπὶ τῶν 4
 νεῶν χιλίους ὀπλίτας, οἱ ἐσελθόντες περιεποίησαν τὸ χωρίον·
 δεινὸν γὰρ ἦν μὴ μεγάλου ὄντος τοῦ τείχους, ὀλίγων δὲ τῶν
 ἀμυνομένων, οὐκ ἀντίσχωσιν. Εὐρύλοχος δὲ καὶ οἱ μετ' 5
 20 αὐτοῦ ὥς ἦσθοντο τὴν στρατιὰν ἐσεληλυθυῖαν καὶ ἀδύνατον
 ὃν τὴν πόλιν βιά ἐλεῖν, ἀνεχώρησαν οὐκ ἐπὶ Πελοποννήσου,
 ἀλλ' ἐς τὴν Αἰολίδα τὴν νῦν καλουμένην Καλυδῶνα καὶ
 Πλευρῶνα καὶ ἐς τὰ ταύτη χωρία καὶ ἐς Πρόσχιον τῆς
 Αἰτωλίας. οἱ γὰρ Ἀμπρακιῶται ἐλθόντες πρὸς αὐτοὺς 6
 25 πείθουσιν ὥστε μετὰ σφῶν Ἄργει τε τῷ Ἀμφιλοχικῷ καὶ
 Ἀμφιλοχίᾳ τῇ ἄλλῃ ἐπιχειρῆσαι καὶ Ἀκαρνανίᾳ ἅμα, λέ-
 γοντες ὅτι, ἦν τούτων κρατήσωσι, πᾶν τὸ ἡπειρωτικὸν Λακε-
 δαιμονίοις ξύμμαχον καθεστήξει. καὶ ὁ μὲν Εὐρύλοχος 7
 πεισθεὶς καὶ τοὺς Αἰτωλοὺς ἀφείλ ἡσύχαξε τῷ στρατῷ περὶ
 30 τοὺς χώρους τούτους, ἕως τοῖς Ἀμπρακιώταις ἐκστρατευσά-
 μένοις περὶ τὸ Ἄργος δέοι βοηθεῖν. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.
 Οἱ δ' ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι τοῦ ἐπιγιγνομένου χειμῶνος 103

ἐπελθόντες μετὰ τῶν Ἑλλήνων ξυμμάχων καὶ ὅσοι Σικελῶν
κατὰ κράτος ἀρχόμενοι ὑπὸ Συρακοσίων καὶ ξύμμαχοι ὄντες
ἀποστάντες αὐτοῖς [ἀπὸ Συρακοσίων] ξυνεπολέμουν, ἐπ'
Ἰησσαν τὸ Σικελικὸν πόλισμα, οὗ τὴν ἀκρόπολιν Συρα-
κόσιοι εἶχον, προσέβαλον, καὶ ὥς οὐκ ἐδύναντο ἐλεῖν, 5
2 ἀπῆσαν. ἐν δὲ τῇ ἀναχωρήσει ὑστέροις Ἀθηναίων τοῖς
ξυμμάχοις ἀναχωροῦσιν ἐπιτίθενται οἱ ἐκ τοῦ τειχίσματος
Συρακόσιοι, καὶ προσπεσόντες τρέπουσιν τε μέρος τι τοῦ
3 στρατοῦ καὶ ἀπέκτειναν οὐκ ὀλίγους. καὶ μετὰ τοῦτο ἀπὸ
τῶν νεῶν ὁ Λάχης καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Λοκρίδα ἀπο- 10
βάσεις τινὰς ποιησάμενοι κατὰ τὸν Καϊκῆνον ποταμὸν τοὺς
προσβοηθοῦντας Λοκρῶν μετὰ Προξένου τοῦ Καπάτωνος
ὥς τριακοσίους μάχῃ ἐκράτησαν καὶ ὅπλα λαβόντες ἀπε-
χώρησαν.

- 104 Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος καὶ Δῆλον ἐκάθηραν Ἀθηναῖοι 15
κατὰ χρησμὸν δὴ τινα. ἐκάθηρε μὲν γὰρ καὶ Πεισιστρατος
ὁ τύραννος πρότερον αὐτήν, οὐχ ἅπασαν, ἀλλ' ὅσον ἀπὸ τοῦ
ἱεροῦ ἐφεωρᾶτο τῆς νήσου· τότε δὲ πᾶσα ἐκαθάρθη τοιῶδε
2 τρόπῳ. θῆκαι ὅσαι ἦσαν τῶν τεθνεώτων ἐν Δήλῳ, πάσας
ἀνείλον, καὶ τὸ λοιπὸν προείπον μήτε ἐναποθνήσκειν ἐν τῇ 20
νήσῳ μήτε ἐντίκτειν, ἀλλ' ἐς τὴν Ῥήνειαν διακομίσσασθαι.
ἀπέχει δὲ ἡ Ῥήνεια τῆς Δήλου οὕτως ὀλίγον ὥστε Πολυ-
κράτης ὁ Σαμίων τύραννος ἰσχύσας τινὰ χρόνον ναυτικῶ
καὶ τῶν τε ἄλλων νήσων ἄρξας καὶ τὴν Ῥήνειαν ἐλὼν
ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Δηλίῳ ἁλύσει δῆσας πρὸς τὴν 25
Δῆλον. καὶ τὴν πεντετηρίδα τότε πρῶτον μετὰ τὴν κάθαρσιν
3 ἐποίησαν οἱ Ἀθηναῖοι τὰ Δῆλια. ἦν δέ ποτε καὶ τὸ πάλαι
μεγάλη ξύνοδος ἐς τὴν Δῆλον τῶν Ἰώνων τε καὶ περικτιόνων
νησιωτῶν· ξύν τε γὰρ γυναῖξί καὶ παισὶν ἐθεώρουν, ὥσπερ
νῦν ἐς τὰ Ἐφέσια Ἴωνες, καὶ ἀγὼν ἐποιεῖτο αὐτόθι καὶ 30
4 γυμνικὸς καὶ μουσικὸς, χοροὺς τε ἀνῆγον αἱ πόλεις. δηλοῖ

3 ἀπὸ Συρακοσίων secl. Kistemaker ἐπ' Ἰησσαν F: ἐπὶ νήσ-
σαν A B C E: ἐπ' Ἰνισαν M: ἐπὶ νίσαν c G 26 πενταετηρίδα G
(a crasum) M: πεντετηρίαν C 27 τὰ Δῆλια secl. Herwerden

δὲ μάλιστα Ὅμηρος ὅτι τοιαῦτα ἦν ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖσδε, ἃ
ἐστὶν ἐκ προοιμίου Ἀπόλλωνος·

ἀλλ' ὅτε Δῆλῳ, Φοῖβε, μάλιστα γε θυμὸν ἐτέρφθης,

ἔνθα τοι ἔλκεχίτωνες Ἰάονες ἡγερέθονται

5 σὺν σφοῖσιν τεκέεσσι γυναιξί τε σὴν ἐς ἀγυῖαν·

ἔνθα σε πυγμαχίῃ τε καὶ ὀρχηστῷ καὶ αἰοιδῇ

μιησάμενοι τέρπουσιν, ὅταν καθέσωσιν ἀγῶνα.

ὅτι δὲ καὶ μουσικῆς ἀγὼν ἦν καὶ ἀγωνιούμενοι ἐφοίτων ἐν 5
τοῖσδε αὖ δηλοῖ, ἃ ἐστὶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ προοιμίου· τὸν γὰρ

10 Δηλιακὸν χορὸν τῶν γυναικῶν ὑμνήσας ἐτελεύτα τοῦ ἐπαίνου
ἐς τὰδε τὰ ἔπη, ἐν οἷς καὶ ἑαυτοῦ ἐπεμνήσθη·

ἀλλ' ἄγεθ', ἰλήκοι μὲν Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξύν,

χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι. ἐμεῖο δὲ καὶ μετόπισθε

μνήσασθ', ὅππότε κέν τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων

15 ἐνθάδ' ἀνείρηται ταλαπείριος ἄλλος ἐπελθών·

ᾧ κούραι, τίς δ' ὕμνιν ἀνὴρ ἥδιστος αἰοιδῶν

ἐνθάδε πωλεῖται, καὶ τέφ' τέρπεσθε μάλιστα·

ὑμεῖς δ' εὖ μάλα πᾶσαι ὑποκρίνασθαι ἀφήμωσ'·

ᾧ τυφλὸς ἀνὴρ, οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἐνι παιπαλοέσση·

20 τοσαῦτα μὲν Ὅμηρος ἐτεκμηρίωσεν ὅτι ἦν καὶ τὸ πάλαι 6
μεγάλη ξύνοδος καὶ ἑορτὴ ἐν τῇ Δῆλῳ· ὕστερον δὲ τοὺς

μὲν χοροὺς οἱ νησιῶται καὶ οἱ Ἀθηναῖοι μεθ' ἱερῶν ἔπεμ-

πον, τὰ δὲ περὶ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ πλεῖστα κατελύθη ὑπὸ

ξυμφορῶν, ὥς εἰκός, πρὶν δὴ οἱ Ἀθηναῖοι τότε τὸν ἀγῶνα

25 ἐποίησαν καὶ ἱπποδρομίας, ὃ πρότερον οὐκ ἦν.

Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος Ἀμπρακιῶται, ὥσπερ ὑποσχόμενοι 105

Εὐρυλόχῳ τὴν στρατιὰν κατέσχον, ἐκστρατεύονται ἐπὶ Ἄργος

τὸ Ἀμφιλοχικὸν τρισχιλίοις ὀπλίταις, καὶ ἐσβαλόντες ἐς

τὴν Ἀργεῖαν καταλαμβάνουσιν Ὀλπας, τεῖχος ἐπὶ λόφον

30 ἰσχυρὸν πρὸς τῇ θαλάσση, ὃ ποτε Ἀκαρνᾶνες τειχισάμενοι

κοινῇ δικαστηρίῳ ἐχρῶντο· ἀπέχει δὲ ἀπὸ τῆς Ἀργεῖων

3 ἄλλοτε Camerarius
hymn. Hom.: ὑμῖν codd.

THUC.

6 τε vulgo: om. codd.

30 post Ἀκαρνᾶνες add. καὶ Ἀμφίλοχοι Niese

16 ὕμνιν codd.

- πόλεως ἐπιθαλασσίας οὔσης πέντε καὶ εἴκοσι σταδίου 274 m
 2 μάλιστα. οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες οἱ μὲν ἐς Ἄργος ζυνεβοήθουν, οἱ δὲ τῆς Ἀμφιλοχίας ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ ὃ Κρήναι καλεῖται, φυλάσσοντες τοὺς μετὰ Εὐρυλόχου Πελοποννησίους μὴ λάθωσι πρὸς τοὺς Ἀμπρακιώτας διελθόντες, ἔστρα- 5
 3 τοπεδεύσαντο. πέμπουσι δὲ καὶ ἐπὶ Δημοσθένη τὸν ἐς τὴν Αἰτωλίαν Ἀθηναίων στρατηγήσαντα, ὅπως σφίσιν ἡγεμῶν γίγνηται, καὶ ἐπὶ τὰς εἴκοσι ναῦς Ἀθηναίων αἱ ἔτυχον περὶ Πελοπόννησον οὔσαι, ὧν ἦρχεν Ἀριστοτέλης τε ὁ Τιμοκρά- 4
 4 τους καὶ Ἱεροφῶν ὁ Ἀντιμνήστου. ἀπέστειλαν δὲ καὶ ἄγγελον 10 οἱ περὶ τὰς Ὀλπας Ἀμπρακιῶται ἐς τὴν πόλιν κελεύοντες σφίσι βοηθεῖν πανδημεῖ, δεδιότες μὴ οἱ μετ' Εὐρυλόχου οὐ δύνωνται διελθεῖν τοὺς Ἀκαρνᾶνας καὶ σφίσιν ἢ μονωθεῖσιν ἢ μάχῃ γένηται ἢ ἀναχωρεῖν βουλομένοις οὐκ ἢ ἀσφαλές.
 106 Οἱ μὲν οὖν μετ' Εὐρυλόχου Πελοποννήσιοι ὡς ᾔσθοντο 15 τοὺς ἐν Ὀλπαῖς Ἀμπρακιώτας ἦκοντας, ἄραντες ἐκ τοῦ Προσχίου ἐβοήθουν κατὰ τάχος, καὶ διαβάντες τὸν Ἀχελῶν ἐχώρουν δι' Ἀκαρνανίας οὔσης ἐρήμου διὰ τὴν ἐς Ἄργος βοήθειαν, ἐν δεξιᾷ μὲν ἔχοντες τὴν Στρατίων πόλιν καὶ τὴν φρουρὰν αὐτῶν, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὴν ἄλλην Ἀκαρνα- 20
 2 νίαν. καὶ διελθόντες τὴν Στρατίων γῆν ἐχώρουν διὰ τῆς Φυτίας καὶ αὐθις Μεδεῶνος παρ' ἔσχατα, ἔπειτα διὰ Λιμναίας καὶ ἐπέβησαν τῆς Ἀγραίων, οὐκέτι Ἀκαρνανίας, φιλίας δὲ 3
 3 σφίσιν. λαβόμενοι δὲ τοῦ Θυάμου ὄρους, ὃ ἐστὶν Ἀγραϊκόν, ἐχώρουν δι' αὐτοῦ καὶ κατέβησαν ἐς τὴν Ἀργεῖαν νυκτὸς 25 ἤδη, καὶ διεξελθόντες μεταξὺ τῆς τε Ἀργείων πόλεως καὶ τῆς ἐπὶ Κρήναις Ἀκαρνάνων φυλακῆς ἔλαθον καὶ προσ-
 107 ἔμειξαν τοῖς ἐν Ὀλπαῖς Ἀμπρακιώταις. γενόμενοι δὲ ἀθρόοι ἅμα τῇ ἡμέρᾳ καθίζουσιν ἐπὶ τὴν Μητρόπολιν καλουμένην καὶ στρατόπεδον ἐποιήσαντο. Ἀθηναῖοι δὲ ταῖς εἴκοσι ναυσὶν 30 οὐ πολλῷ ὕστερον παραγίγνονται ἐς τὸν Ἀμπρακικὸν κόλπον βοηθοῦντες τοῖς Ἀργείοις, καὶ Δημοσθένης Μεσσηνίων μὲν

ἔχων διακοσίους ὀπλίτας, ἐξήκοντα δὲ τοξότας Ἀθηναίων.
 καὶ αἱ μὲν νῆες περὶ τὰς Ὀλπας τὸν λόφον ἐκ θαλάσσης 2
 ἐφώρμουν· οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες καὶ Ἀμφιλόχων ὀλίγοι (οἱ γὰρ
 πλείους ὑπὸ Ἀμπρακιωτῶν βία κατεείχοντο) ἐς τὸ Ἄργος ἤδη
 5 ξυνηληλυθότες παρεσκευάζοντο ὡς μαχοῦμενοι τοῖς ἐναντίοις,
 καὶ ἡγεμόνα τοῦ παντὸς ξυμμαχικοῦ αἰροῦνται Δημοσθένη
 μετὰ τῶν σφετέρων στρατηγῶν. ὁ δὲ προσαγαγὼν ἐγγὺς 3
 τῆς Ὀλπης ἐστρατοπεδεύσατο, χαράδρα δ' αὐτοὺς μεγάλη
 διείργεν. καὶ ἡμέρας μὲν πέντε ἡσύχαζον, τῇ δ' ἕκτῃ
 10 ἐτάσσοντο ἀμφοτέρω ὡς ἐς μάχην. καὶ (μεῖζον γὰρ ἐγέ-
 νετο καὶ περιέσχε τὸ τῶν Πελοποννησίων στρατόπεδον) ὁ
 Δημοσθένης δείσας μὴ κυκλωθῇ λοχίζει ἐς ὁδόν τινα κοίλην
 καὶ λοχμῶδη ὀπλίτας καὶ ψιλοὺς ξυναμφοτέρους ἐς τετρα-
 κοσίους, ὅπως κατὰ τὸ ὑπερέχον τῶν ἐναντίων ἐν τῇ ξυνόδῳ
 15 αὐτῇ ἐξαναστάντες οὗτοι κατὰ νότον γίνωνται. ἐπεὶ δὲ 4
 παρεσκευάστο ἀμφοτέροις, ἦσαν ἐς χεῖρας, Δημοσθένης μὲν
 τὸ δεξιὸν κέρας ἔχων μετὰ Μεσσηνίων καὶ Ἀθηναίων ὀλί-
 γων, τὸ δὲ ἄλλο Ἀκαρινᾶνες ὡς ἕκαστοι τεταγμένοι ἐπέειχον,
 καὶ Ἀμφιλόχων οἱ παρόντες ἀκοντισταί, Πελοποννήσιοι δὲ
 20 καὶ Ἀμπρακιῶται ἀναμῖξ τεταγμένοι πλὴν Μαντινέων· οὗτοι
 δὲ ἐν τῷ εὐωνύμῳ μᾶλλον καὶ οὐ τὸ κέρας ἄκρον ἔχοντες
 ἀθρόοι ἦσαν, ἀλλ' Εὐρύλοχος ἔσχατον εἶχε τὸ εὐώνυμον καὶ
 οἱ μετ' αὐτοῦ, κατὰ Μεσσηνίους καὶ Δημοσθένη. ὡς δ' ἐν 108
 χερσὶν ἤδη ὄντες περιέσχον τῷ κέρασιν οἱ Πελοποννήσιοι καὶ
 25 ἐκυκλοῦντο τὸ δεξιὸν τῶν ἐναντίων, οἱ ἐκ τῆς ἐνέδρας Ἀκαρ-
 νᾶνες ἐπιγενόμενοι αὐτοῖς κατὰ νότον προσπίπτουσιν τε καὶ
 τρέπουσιν, ὥστε μήτε ἐς ἀλκὴν ὑπομῆναι φοβηθέντας τε ἐς
 φυγὴν καὶ τὸ πλεον τοῦ στρατεύματος καταστήσαι· ἐπειδὴ
 γὰρ εἶδον τὸ κατ' Εὐρύλοχον καὶ ὁ κρᾶτιστον ἦν διαφθειρό-
 30 μενον, πολλῶ μᾶλλον ἐφοβοῦντο. καὶ οἱ Μεσσήνιοι ὄντες
 ταύτῃ μετὰ τοῦ Δημοσθένους τὸ πολὺ τοῦ ἔργου ἐπεξήλθον.

2 τὸν λόφον secl. Herwerden
31 ἐξήλθον A B F : διεξήλθον M

15 νότον A B E F M suprascr. G

- 2 οἱ δὲ Ἀμπρακιῶται καὶ οἱ κατὰ τὸ δεξιὸν κέρας ἐνίκων τὸ
καθ' ἑαυτοὺς καὶ πρὸς τὸ Ἄργος ἀπέδιῶξαν· καὶ γὰρ μαχι-
μώτατοι τῶν περὶ ἐκεῖνα τὰ χωρία τυγχάνουσιν ὄντες.
- 3 ἐπαναχωροῦντες δὲ ὡς ἐώρων τὸ πλεόν νενικημένον καὶ οἱ
ἄλλοι Ἀκαρνᾶνες σφίσι προσέκειντο, χαλεπῶς διεσφύζοντο 5
ἐς τὰς Ὀλπας, καὶ πολλοὶ ἀπέθανον αὐτῶν, ἀτάκτως καὶ
οὐδενὶ κόσμῳ προσπίπτοντες πλὴν Μαντινέων· οὗτοι δὲ
μάλιστα ξυντεταγμένοι παντὸς τοῦ στρατοῦ ἀνεχώρησαν.
καὶ ἡ μὲν μάχη ἐτελεύτα ἐς ὄψε·
- 109 Μενεδαῖος δὲ τῇ ὑστεραίᾳ Εὐρυλόχου τεθνεώτος καὶ Μα- 10
καρίου αὐτὸς παρεληφώς τὴν ἀρχὴν καὶ ἀπορῶν μεγάλης
ἥσσης γεγενημένης ὅτῳ τρόπῳ ἡ μένων πολιορκήσεται ἔκ-
τε γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ταῖς Ἀττικαῖς ναυσὶν ἀποκεκλη-
μένος ἡ καὶ ἀναχωρῶν διασωθήσεται, προσφέρει λόγον περὶ
σπονδῶν καὶ ἀναχωρήσεως Δημοσθένει καὶ τοῖς Ἀκαρνάνων 15
στρατηγοῖς, καὶ περὶ νεκρῶν ἅμα ἀναιρέσεως. οἱ δὲ νεκροὺς
μὲν ἀπέδосαν καὶ τροπαῖον αὐτοῖς ἔστησαν καὶ τοὺς ἑαυτῶν
τριακοσίους μάλιστα ἀποθανόντας ἀνείλυντο, ἀναχώρησιν
δὲ ἐκ μὲν τοῦ προφανοῦς οὐκ ἐσπείσαντο ἅπασι, κρύφα δὲ
Δημοσθένης μετὰ τῶν ξυστρατῆγων Ἀκαρνάνων σπένδονται 20
Μαντινεῦσι καὶ Μενεδαῖῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἄρχουσι τῶν
Πελοποννησίων καὶ ὅσοι αὐτῶν ἦσαν ἀξιολογώτατοι ἀπο-
χωρεῖν κατὰ τάχος, βουλόμενος ψιλῶσαι τοὺς Ἀμπρακιώτας
τε καὶ τὸν μισθοφόρον ὄχλον [τὸν ξενικόν], μάλιστα δὲ
Λακεδαιμονίους καὶ Πελοποννησίους διαβαλεῖν ἐς τοὺς ἐκέλη 25
χρήζων Ἕλληνας ὡς καταπροδόντες τὸ ἑαυτῶν προυργαί-
3 τερον ἐποιήσαντο. καὶ οἱ μὲν τοὺς τε νεκροὺς ἀνείλυντο
καὶ διὰ τάχους ἔθαπτον, ὥσπερ ὑπῆρχε, καὶ τὴν ἀποχώρησιν
- 110 κρύφα οἷς ἐδίδοδο ἐπεβούλευον· τῷ δὲ Δημοσθένει καὶ τοῖς
Ἀκαρνᾶσι ἀγγέλλεται τοὺς Ἀμπρακιώτας τοὺς ἐκ τῆς 30
πόλεως πανδημεῖ κατὰ τὴν πρώτην ἐκ τῶν Ὀλπῶν ἀγγε-

λίαν ἐπιβοθεῖν διὰ τῶν Ἀμφιλόχων, βουλομένους τοῖς ἐν
 Ὀλπαῖς ξυμμεῖξαι, εἰδότες οὐδὲν τῶν γεγενημένων. καὶ 2
 πέμπει εὐθύς τοῦ στρατοῦ μέρος τι τὰς ὁδοὺς προλοχιοῦντας
 καὶ τὰ καρτερὰ προκαταληψομένους, καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ
 5 ἅμα παρεσκευάζετο βοθεῖν ἐπ' αὐτούς. ἐν τούτῳ δ' οἱ III
 Μαντινῆς καὶ οἷς ἔσπειστο πρόφασιν ἐπὶ λαχανισμὸν καὶ φρυγάνων ξυλλογὴν ἐξελθόντες ὑπαῖησαν κατ' ὀλίγους,
 ἅμα ξυλλέγοντες ἐφ' ἃ ἐξῆλθον δῆθεν· προκεχωρηκότες
 δὲ ἤδη ἄπωθεν τῆς Ὀλπης θᾶσσον ἀπεχώρουν. οἱ δ' 2
 10 Ἀμπρακιῶται καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσοι † μὲν ἐτύγχανον οὕτως†
 ἀθρόοι ξυνεξελθόντες, ὡς ἔγνωσαν ἀπιόντας, ὥρμησαν καὶ
 αὐτοὶ καὶ ἔθεον δρόμῳ, ἐπικαταλαβεῖν βουλόμενοι. οἱ δὲ 3
 Ἀκαρνᾶνες τὸ μὲν πρῶτον καὶ πάντας ἐνόμισαν ἀπιέναι
 ἀσπόνδους ὁμοίως καὶ τοὺς Πελοποννησίους ἐπεδίωκον, καὶ
 15 τινὰς αὐτῶν τῶν στρατηγῶν κωλύοντας καὶ φάσκοντας
 ἐσπεῖσθαι αὐτοῖς ἠκόντισέ τις, νομίσας καταπροδίδοσθαι
 σφᾶς· ἔπειτα μέντοι τοὺς μὲν Μαντινέας καὶ τοὺς Πελο-
 ποννησίους ἀφίεσαν, τοὺς δ' Ἀμπρακιώτας ἔκτεινον. καὶ ἦν 4
 πολλὴ ἔρις καὶ ἄγνοια εἴτε Ἀμπρακιώτης τίς ἐστὼ εἴτε Πελο-
 20 ποννήσιος. καὶ ἐς διακοσίους μὲν τινὰς αὐτῶν ἀπέκτειναν· οἱ
 δ' ἄλλοι διέφυγον ἐς τὴν Ἀγραῖδα ὁμορον οὔσαν, καὶ Σαλύν-
 θιος αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀγραίων φίλος ὦν ὑπεδέξατο.

Οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως Ἀμπρακιῶται ἀφικνοῦνται ἐπ' Ἴδο- II2
 μενὴν. ἐστὸν δὲ δύο λόφῳ ἢ Ἰδομενὴ ὑψηλῷ· τούτου τὸν
 25 μὲν μείζω νυκτὸς ἐπιγενομένης οἱ προαποσταλέντες ὑπὸ τοῦ
 Δημοσθένους ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ἔλαθόν τε καὶ ἔφθασαν
 προκαταλαβόντες, τὸν δ' ἐλάσσῳ ἔτυχον οἱ Ἀμπρακιῶται
 προαναβάντες καὶ ἠλίσσαντο. ὁ δὲ Δημοσθένης δειπνήσας 2
 ἐχώρει καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα ἀπὸ ἐσπέρας εὐθύς, αὐτὸς
 30 μὲν τὸ ἥμισυ ἔχων ἐπὶ τῆς ἐσβολῆς, τὸ δ' ἄλλο διὰ τῶν
 Ἀμφιλοχικῶν ὁρῶν. καὶ ἅμα ὀρθρῶ ἐπιπίπτει τοῖς Ἀμπρα- 3

10 μὲν] μένοντες Stahl: μὴ Hude οὕτως] τούτοις Herwerden
 11 ξυνελεθόντες A B E F 27 ante τὸν add. ἐς Krüger

κιώταις ἔτι ἐν ταῖς εἰναῖς καὶ οὐ προησθημένοις τὰ γεγενη-
 4 μένα, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον νομίσασι τοὺς ἑαυτῶν εἶναι· καὶ
 γὰρ τοὺς Μεσσηνίους πρῶτους ἐπὶ τηδες ὁ Δημοσθένης *βρυγ*
 προὔταξε καὶ προσαγορεύειν ἐκέλευε, Δωρίδα τε γλῶσσαν
 ἰέντας καὶ τοῖς προφύλαξι πίστιν παρεχομένους, ἅμα δὲ καὶ 5
 5 οὐ καθορωμένους τῇ ὄψει νυκτὸς ἔτι οὔσης. ὥς οὖν ἐπέπεσε
 τῷ στρατεύματι αὐτῶν, τρέπονσι, καὶ τοὺς μὲν πολλοὺς αὐτοῦ
 διέφθειραν, οἱ δὲ λοιποὶ κατὰ τὰ ὄρη ἐς φυγὴν ὥρμησαν.
 6 προκατειλημμένων δὲ τῶν ὁδῶν, καὶ ἅμα τῶν μὲν Ἀμφιλό-
 χων ἐμπείρων ὄντων τῆς ἑαυτῶν γῆς καὶ ψιλῶν πρὸς ὀπλίτας, 10
 τῶν δὲ ἀπείρων καὶ ἀνεπιστημόνων ὅπῃ τράπωνται, ἐσπί-
 πτοντες ἐς τε χαράδρας καὶ τὰς προελοχισμένας ἐνέδρας
 7 διεφθείροντο. καὶ ἐς πᾶσαν ἰδέαν χωρήσαντες τῆς φυγῆς
 ἐτράποντό τινες καὶ ἐς τὴν θάλασσαν οὐ πολὺ ἀπέχονσαν,
 καὶ ὥς εἶδον τὰς Ἀττικὰς ναῦς παραπλεύσας ἅμα τοῦ 15
 ἔργου τῇ ξυντυχίᾳ, προσέειπεν, ἡγησάμενοι ἐν τῷ αὐτίκα
 φόβῳ κρείσσον εἶναι σφίσιν ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς ναυσίν, εἰ δεῖ,
 διαφθαρῆναι ἢ ὑπὸ τῶν βαρβάρων καὶ ἐχθίστων Ἀμφιλό-
 8 χων. οἱ μὲν οὖν Ἀμπρακιῶται τοιοῦτῳ τρόπῳ κακωθέντες
 ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐσώθησαν ἐς τὴν πόλιν· Ἀκαρνᾶνες δὲ 20
 σκυλεύσαντες τοὺς νεκροὺς καὶ τροπαῖα στήσαντες ἀπεχώ-
 113 ρησαν ἐς Ἄργος. καὶ αὐτοῖς τῇ ὑστεραίᾳ ἦλθε κῆρυξ ἀπὸ
 τῶν ἐς Ἀγραίους καταφυγόντων ἐκ τῆς Ὀλπης Ἀμπρα-
 κιωτῶν, ἀναίρεσιν αἰτήσων τῶν νεκρῶν οὓς ἀπέκτειναν
 ὕστερον τῆς πρώτης μάχης, ὅτε μετὰ τῶν Μαντινέων καὶ 25
 2 τῶν ὑποσπόνδων ξυνεξῆσαν ἄσπονδοι. ἰδὼν δ' ὁ κῆρυξ
 τὰ ὅπλα τῶν ἀπὸ τῆς πόλεως Ἀμπρακιωτῶν ἐθαύμαζε τὸ
 πληθὺς· οὐ γὰρ ἦδει τὸ πάθος, ἀλλ' ὥετο τῶν μετὰ σφῶν
 3 εἶναι. καὶ τις αὐτὸν ἤρετο ὅτι θαυμάζοι καὶ ὅποσοι αὐτῶν
 τεθνήκωσι, οἰόμενος αὖ ὁ ἐρωτῶν εἶναι τὸν κήρυκα ἀπὸ τῶν 30
 ἐν Ἰδομεναῖς. ὁ δ' ἔφη διακοσίους μάλιστα. ὑπολαβὼν
 4 δ' ὁ ἐρωτῶν εἶπεν· οὐκ οὐκ τὰ ὅπλα ταυτὶ φαίνεται, ἀλλὰ

πλέον ἢ χιλίων.' αὖθις δὲ εἶπεν ἐκεῖνος 'οὐκ ἄρα τῶν
 μεθ' ἡμῶν μαχομένων ἐστίν.' ὁ δ' ἀπεκρίνατο 'εἴπερ γε
 ὑμεῖς ἐν Ἰδομενῇ χθὲς ἐμάχεσθε.' 'ἀλλ' ἡμεῖς γε οὐδενὶ
 ἐμαχόμεθα χθὲς, ἀλλὰ πρῶν ἐν τῇ ἀποχωρήσει.' 'καὶ
 5 μὲν δὴ τούτοις γε ἡμεῖς χθὲς ἀπὸ τῆς πόλεως βοηθήσασι
 τῆς Ἀμπρακιωτῶν ἐμαχόμεθα.' ὁ δὲ κῆρυξ ὡς ἤκουσε καὶ 5
 ἔγνω ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς πόλεως βοήθεια διέφθαρται, ἀνοιμώζας
 καὶ ἐκπλαγεὶς τῷ μεγέθει τῶν παρόντων κακῶν ἀπῆλθεν
 εὐθὺς ἀπρακτος καὶ οὐκέτι ἀπῆται τοὺς νεκρούς. πάθος γὰρ 6
 10 τοῦτο μιᾷ πόλει Ἑλληνίδι ἐν ἴσαις ἡμέραις μέγιστον δὴ
 τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε ἐγένετο. καὶ ἀριθμὸν οὐκ
 ἔγραψα τῶν ἀποθανόντων, διότι ἀπιστον τὸ πλήθος λέγεται
 ἀπολέσθαι ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς πόλεως. Ἀμπρακίαν
 μέντοι οἶδα ὅτι, εἰ ἐβουλήθησαν Ἀκαρνᾶνες καὶ Ἀμφίλοχοι
 15 Ἀθηναίοις καὶ Δημοσθένει πειθόμενοι ἐξελεῖν, αὐτοβοεῖ ἂν
 εἶλον· νῦν δ' ἔδεισαν μὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἔχοντες αὐτὴν χαλε-
 πώτεροι σφίσι πάροικοι ᾧσιν.

Μετὰ δὲ ταῦτα τρίτον μέρος νείμαντες τῶν σκύλων τοῖς 114 *allst*
 Ἀθηναίοις τὰ ἄλλα κατὰ τὰς πόλεις διείλοντο. καὶ τὰ μὲν
 20 τῶν Ἀθηναίων πλέοντα ἐάλω, τὰ δὲ νῦν ἀνακειμενα ἐν τοῖς
ταῖς Ἀττικοῖς ἱεροῖς Δημοσθένει ἐξηρέθησαν τριακόσiai παν-
οπλῑαι, καὶ ἄγων αὐτὰς κατέπλευσεν· καὶ ἐγένετο ἅμα αὐτῷ
ταῖς μετὰ τὴν ἐκ τῆς Αἰτωλίας ξυμφορὰν ἀπὸ ταύτης τῆς πράξεως
ταῖς ἀδεεστέρα ἢ κάθοδος. ἀπῆλθον δὲ καὶ οἱ ἐν ταῖς εἴκοσι 2
 25 ναυσὶν Ἀθηναῖοι ἐς Ναύπακτον. Ἀκαρνᾶνες δὲ καὶ Ἀμφί-
 λοχοι ἀπελθόντων Ἀθηναίων καὶ Δημοσθένους τοῖς ὡς
 Σαλύνθιον καὶ Ἀγραίους καταφυγούσιν Ἀμπρακιώταις καὶ
 Πελοποννησίοις ἀναχώρησιν ἐσπείσαντο ἐξ Οἰνιαδῶν, οἵπερ
 καὶ μετανέστησαν παρὰ Σαλυνθίου. καὶ ἐς τὸν ἔπειτα χρόνον 3
 30 σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο ἑκατὸν ἔτη Ἀκαρνᾶνες
 καὶ Ἀμφίλοχοι πρὸς Ἀμπρακιώτας ἐπὶ τοῖσδε, ὥστε μήτε

15 ἐξελεῖν] ἐπελθεῖν E
 G. Hermann: οἵπερ codd.
 codd.

23 ἐκ om. ABFM [G]

29 Σαλυνθίου G. Hermann: Σαλύνθιον

28 οἵπερ

Ἀμπρακιώτας μετὰ Ἀκαρνάνων στρατεύειν ἐπὶ Πελοποννη-
σίους μήτε Ἀκαρνᾶνας μετὰ Ἀμπρακιωτῶν ἐπ' Ἀθηναίους,
βοηθεῖν δὲ τῇ ἀλλήλων, καὶ ἀποδοῦναι Ἀμπρακιώτας ὅποσα
ἢ χωρία ἢ ὁμήρους Ἀμφιλόχων ἔχουσι, καὶ ἐπὶ Ἀνακτόριον
4 μὴ βοηθεῖν πολέμιον ὃν Ἀκαρνᾶσι. ταῦτα ξυνθέμενοι 5
διέλυσαν τὸν πόλεμον. μετὰ δὲ ταῦτα Κορίνθιοι φυλακὴν
ἑαυτῶν ἐς τὴν Ἀμπρακίαν ἀπέστειλαν ἐς τριακοσίους ὀπλί-
τας καὶ Ξενοκλείδαν τὸν Εὐθυκλέους ἄρχοντα· οἱ κομιζόμενοι
χαλεπῶς διὰ τῆς ἡπείρου ἀφίκοντο. τὰ μὲν κατ' Ἀμπρακίαν
οὕτως ἐγένετο.

10

115 Οἱ δ' ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος ἐς τε
τὴν Ἱμεραίαν ἀπόβασιν ἐποιήσαντο ἐκ τῶν νεῶν μετὰ τῶν
Σικελῶν τῶν ἄνωθεν ἐσβεβληκῶτων ἐς τὰ ἔσχατα τῆς
2 Ἱμεράας, καὶ ἐπὶ τὰς Αἰόλου νήσους ἔπλευσαν. ἀναχωρή-
σαντες δὲ ἐς Ῥήγιον Πυθόδωρον τὸν Ἰσολόχου Ἀθηναίων 15
στρατηγὸν καταλαμβάνουσιν ἐπὶ τὰς ναῦς διὰδοχον ὧν ὁ
3 Λάχης ἦρχεν. οἱ γὰρ ἐν Σικελίᾳ ξύμμαχοι πλεύσαντες
ἔπεισαν τοὺς Ἀθηναίους βοηθεῖν σφίσι πλείοσι ναυσὶν τῆς
μὲν γὰρ γῆς αὐτῶν οἱ Συρακόσιοι ἐκράτουν, τῆς δὲ θαλάσσης
ὀλίγαις ναυσὶν εἰργόμενοι παρεσκευάζοντο ναυτικὸν ξυναγεί- 20
4 ροντες ὥς οὐ περιοψόμενοι. καὶ ἐπλήρουν ναῦς τεσσαράκοντα
οἱ Ἀθηναῖοι ὥς ἀποστελοῦντες αὐτοῖς, ἅμα μὲν ἡγούμενοι
θᾶσσον τὸν ἐκεῖ πόλεμον καταλυθήσεσθαι, ἅμα δὲ βουλό-
5 μενοι μελέτην τοῦ ναυτικοῦ ποιῆσθαι. τὸν μὲν οὖν ἕνα τῶν
στρατηγῶν ἀπέστειλαν Πυθόδωρον ὀλίγαις ναυσί, Σοφοκλέα 25
δὲ τὸν Σωστρατίδου καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους ἐπὶ τῶν
6 πλειόνων νεῶν ἀποπέμψειν ἐμellον. ὁ δὲ Πυθόδωρος ἥδη
ἔχων τὴν τοῦ Λάχης τῶν νεῶν ἀρχὴν ἔπλευσε τελευτῶντος
τοῦ χειμῶνος ἐπὶ τὸ Λοκρῶν φρούριον ὃ πρότερον Λάχης εἶλε,
καὶ νικηθεὶς μάχῃ ὑπὸ τῶν Λοκρῶν ἀπεχώρησεν.

30

116 Ἐρρῦν δὲ περὶ αὐτὸ τὸ ἔαρ τοῦτο ὁ ῥύαξ τοῦ πυρὸς ἐκ

4 ὁμήρους Porro : ὁμόρους codd.
Σικελιωτῶν codd.

13 Σικελῶν τῶν Dobree :

30 ἀνεχώρησεν A B M

τῆς Αἴτνης, ὥσπερ καὶ πρότερον, καὶ γῆν τινα ἐφθειρε τῶν
Καταναίων, οἳ ὑπὸ τῇ Αἴτνῃ τῷ ὄρει οἰκοῦσιν, ὅπερ μέγιστόν
ἐστὶν ὄρος ἐν τῇ Σικελίᾳ. λέγεται δὲ πεντηκοστῷ ἔτει ῥυῆναι 2 504
τοῦτο μετὰ τὸ πρότερον ῥεῦμα, τὸ δὲ ξύμπαν τρεῖς γεγενῆσθαι
5 τὸ ῥεῦμα ἀφ' οὗ Σικελία ὑπὸ Ἑλλήνων οἰκεῖται. ταῦτα μὲν 3
κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦτον ἐγένετο, καὶ ἕκτον ἔτος τῷ πολέμῳ
ἐτελεύτα τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

1 post καὶ add. τὸ A B E F M [G] 2 ὑπὸ] ἐπὶ A B E F M In
fine libri tertii τῶν εἰς τὸ τέλος τῆς ἑ αρχὴ τῆς ἑ C

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Δ

82 +

25 B.C. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους περὶ σίτου ἐκβολὴν Συρακο- I
 σίων δέκα νῆες πλεύσασαι καὶ Λοκρίδες ἴσαι Μεσσήνην τὴν
 ἐν Σικελίᾳ κατέλαβον, αὐτῶν ἐπαγαγομένων, καὶ ἀπέστη note
 Μεσσήνη Ἀθηναίων. ἔπραξαν δὲ τοῦτο μάλιστα οἱ μὲν 2
 5 Συρακόσιοι ὁρῶντες προσβολὴν ἔχον τὸ χωρίον τῆς Σικελίας
 καὶ φοβούμενοι τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἐξ αὐτοῦ ὀρμώμενοί ποτε
 σφίσι μείζονι παρασκευῇ ἐπέλθωσιν, οἱ δὲ Λοκροὶ κατὰ
 ἔχθος τὸ Ῥηγίων, βουλόμενοι ἀμφοτέρωθεν αὐτοὺς κατα-
 πολεμεῖν. καὶ ἐσεβεβλήκεσαν ἅμα ἐς τὴν Ῥηγίων οἱ 3
 10 Λοκροὶ πανστρατιά, ἵνα μὴ ἐπιβοηθῶσι τοῖς Μεσσηνίοις,
 ἅμα δὲ καὶ ξυνεπαγόντων Ῥηγίων φυγάδων, οἳ ἦσαν παρ'
 αὐτοῖς· τὸ γὰρ Ῥήγιον ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐστασίαζε καὶ
 ἀδύνατα ἦν ἐν τῷ παρόντι τοὺς Λοκροὺς ἀμύνεσθαι, ἧ καὶ
 μᾶλλον ἐπετίθεντο. δηώσαντες δὲ οἱ μὲν Λοκροὶ τῷ πεζῷ 4
 15 ἀπεχώρησαν, αἱ δὲ νῆες Μεσσήνην ἐφρούρου· καὶ ἄλλαι
 αἱ πληρούμεναι ἔμελλον αὐτόσε ἐγκαθορμισάμεναι τὸν new into harbor
 πόλεμον ἐντεῦθεν ποιήσεσθαι.

Ἐπὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ ἥρος, πρὶν τὸν σίτον 2
 ἐν ἀκμῇ εἶναι, Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐσέβαλον ἐς
 20 τὴν Ἀττικὴν (ἡγεῖτο δὲ Ἅγισ ὁ Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων
 βασιλεὺς), καὶ ἐγκαθεζόμενοι ἐδήουν τὴν γῆν. Ἀθηναῖοι 2
 δὲ τὰς τε τεσσαράκοντα ναῦς ἐς Σικελίαν ἀπέστειλαν, ὥσπερ
 παρεσκευάζοντο, καὶ στρατηγούς τοὺς ὑπολοίπους Εὐρυμέ-

- δοντα καὶ Σοφοκλέα· Πυθόδωρος γὰρ ὁ τρίτος αὐτῶν ἦδη
 3 προαφίκτο ἐς Σικελίαν. εἶπον δὲ τοῦτοις καὶ Κέρκυραίων
 ἄμα παραπλέοντας τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπιμεληθῆναι, οἳ ἐλη- *have chosen*
 στεύοντο ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ὄρει φυγάδων· καὶ Πελοποννησίων
 αὐτόσε νῆες ἐξήκοντα παρεπεπλεύκεσαν τοῖς ἐν τῷ ὄρει 5
 τιμωροὶ καὶ λιμοῦ ὄντος μεγάλου ἐν τῇ πόλει νομίζοντες
 4 κατασχῆσειν ῥαδίως τὰ πράγματα. Δημοσθένης δὲ ὄντι
 ιδιώτῃ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τὴν ἐξ Ἀκαρνανίας αὐτῷ
 δεηθέντι εἶπον χρῆσθαι ταῖς ναυσὶ ταύταις, ἣν βούλῃται,
 περὶ τὴν Πελοπόννησον. 10
- 3 Καὶ ὥς ἐγένοντο πλέοντες κατὰ τὴν Λακωνικὴν καὶ
 ἐπυνθάνοντο ὅτι αἱ νῆες ἐν Κερκύρα ἦδη εἰσὶ τῶν Πελο- *had*
 ποννησίων, ὁ μὲν Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς ἠπείγοντο ἐς
 τὴν Κέρκυραν, ὁ δὲ Δημοσθένης ἐς τὴν Πύλον πρῶτον
 ἐκέλευε σχόντας αὐτοὺς καὶ πράξαντας ἃ δεῖ τὸν πλοῦν 15
 ποιεῖσθαι· ἀντιλεγόντων δὲ κατὰ τύχην χειμῶν ἐπιγενόμενος
 2 κατήνεγκε τὰς ναῦς ἐς τὴν Πύλον. καὶ ὁ Δημοσθένης
 εὐθὺς ἠξίου τευχίσσθαι τὸ χωρίον (ἐπὶ τοῦτο γὰρ ξυνεκ-
 πλεῦσαι), καὶ ἀπέφαινε πολλὴν εὐπορίαν ξύλων τε καὶ
 λίθων, καὶ φύσει καρτερόν ὃν καὶ ξρῆμον αὐτό τε καὶ ἐπὶ 20 *was*
 πολὺ τῆς χώρας· ἀπέχει γὰρ σταδίους μάλιστα ἢ Πύλος
 τῆς Σπάρτης τετρακοσίους καὶ ἔστιν ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ ποτὲ
 οὔσῃ γῇ, καλοῦσι δὲ αὐτὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι Κορυφάσιον.
- 3 οἱ δὲ πολλὰς ἔφασαν εἶναι ἄκρας ἐρήμους τῆς Πελοποννήσου,
 ἣν βούλῃται καταλαμβάνων τὴν πόλιν δαπανᾶν. τῷ δὲ 25
 διάφορόν τι ἐδόκει εἶναι τοῦτο τὸ χωρίον ἐτέρου μᾶλλον,
 λιμένος τε προσόντος καὶ τοὺς Μεσσηνίους οἰκέλους ὄντας
 αὐτῷ τὸ ἀρχαῖον καὶ ὁμοφώνους τοῖς Λακεδαιμονίοις πλείστ'
 ἂν βλάπτειν ἐξ αὐτοῦ ὀρμωμένους, καὶ βεβαίους ἄμα τοῦ
- 4 χωρίου φύλακας ἔσεσθαι. ὥς δὲ οὐκ ἔπειθεν οὔτε τοὺς 30
 στρατηγούς οὔτε τοὺς στρατιώτας, ὕστερον καὶ τοῖς ταξιάρχους

17 ἐς] ἐπὶ CG
 cett.

20 τε C : τότε cett.

18 ξυνεκπλεῦσαι C : ξυνέπλευσαν E : ξυνέπλευσε
 25 τῷ GM : τὸ cett. (ex τότε c)

- κουώσας, ἡσύχαζεν ὑπὸ ἀπλοίας, μέχρι αὐτοῖς τοῖς στρα-
τιώταις σχολάζουσιν ὁρμὴ ἐνέπεσε περιστάσιν ἐκτειχίσαι
τὸ χωρίον. καὶ ἐγχειρήσαντες εἰργάζοντο, σιδήρια μὲν 2
λιθουργὰ οὐκ ἔχοντες, λογάδην δὲ φέροντες λίθους, καὶ *picked*
5 ξυνετίθεσαν ὡς ἕκαστόν τι ξυμβαίνειν· καὶ τὸν πηλόν, εἴ
που δέοι χρῆσθαι, ἀγγείων ἀπορία ἐπὶ τοῦ νώτου ἔφερον,
ἐγκεκνυφότες τε, ὡς μάλιστα μέλλοι ἐπιμένειν, καὶ τῷ χεῖρε
ἐς τοῦπίσω ξυμπλέκοντες, ὅπως μὴ ἀποπίπτοι. παντί τε 3
τρόπῳ ἠπείγοντο φθῆναι τοὺς Λακεδαιμονίους τὰ ἐπιμαχώ-
10 τατα ἐξεργασάμενοι πρὶν ἐπιβοηθήσαι· τὸ γὰρ πλεόν τοῦ
χωρίου αὐτὸ καρτερόν ὑπῆρχε καὶ οὐδὲν ἔδει τείχους. οἱ δὲ 5
έορτήν τινα ἔτυχον ἄγοντες καὶ ἅμα πυρθανόμενοι ἐν
ὀλιγωρία ἐποιοῦντο, ὡς, ὅταν ἐξέλθωσι, ἡ οὐχ ὑπομε-
νοῦντας σφᾶς ἡ ράδιως ληψόμενοι βία· καὶ τι καὶ αὐτοὺς
15 ὁ στρατὸς ἔτι ἐν ταῖς Ἀθήναις ὦν ἐπέσχεν. τειχίσαντες 2
δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοῦ χωρίου τὰ πρὸς ἠπειρον καὶ ἃ μάλιστα
ἔδει ἐν ἡμέραις ἑξ τὸν μὲν Δημοσθένη μετὰ νεῶν πέντε
αὐτοῦ φύλακα καταλείπουσι, ταῖς δὲ πλείοσι ναυσὶ τὸν ἐς
τὴν Κέρκυραν πλοῦν καὶ Σικελίαν ἠπείγοντο.
- 20 Οἱ δ' ἐν τῇ Ἀττικῇ ὄντες Πελοποννήσιοι ὡς ἐπύθοντο 6
τῆς Πύλου κατειλημμένης, ἀνεχώρουν κατὰ τάχος ἐπ' οἴκου,
νομίζοντες μὲν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἄγισ ὁ βασιλεὺς
οἰκείον σφίσι τὸ περὶ τὴν Πύλον· ἅμα δὲ πρῶ ἐσβαλόντες *early*
καὶ τοῦ σίτου ἔτι χλωροῦ ὄντος ἐσπάνιζον τροφῆς τοῖς *see*
25 πολλοῖς, χειμῶν τε ἐπιγενόμενος μείζων παρὰ τὴν καθεστη-
κυῖαν ὥραν ἐπέισε τὸ στράτευμα. ὥστε πολλαχόθεν *early*
ξυνέβη 2
ἀναχωρησαί τε θᾶσσον αὐτοὺς καὶ βραχυτάτην γενέσθαι
τὴν ἐσβολὴν ταύτην· ἡμέρας γὰρ πέντε καὶ δέκα ἔμειναν
ἐν τῇ Ἀττικῇ.
- 30 Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Σιμωνίδης Ἀθηναίων στρατηγὸς 7
Ἡρόνα τὴν ἐπὶ Θράκης Μενδαίων ἀποικίαν, πολεμίαν δὲ

1 ἡσύχαζον Dobree
terum καὶ om. C E G M

2 ἐνέπεσε Porpo : ἐσέπεσε codd. 14 αλ-
31 τὴν ἐπὶ A C γρ. G' : τῆς G : τῆς ἐπὶ cett.

οὔσαν, ξυλλέξας Ἀθηναίους τε ὀλίγους ἐκ τῶν φρουρίων καὶ τῶν ἐκείνῃ ξυμμάχων πλήθος προδιδομένην κατέλαβεν. καὶ παραχρῆμα ἐπιβοηθησάντων Χαλκιδέων καὶ Βοττιαίων ἐξεκρούσθη τε καὶ ἀπέβαλε πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν. *lost*

- 8 Ἀναχωρησάντων δὲ τῶν ἐκ τῆς Ἀττικῆς Πελοποννησίων 5 οἱ Σπαρτιᾶται αὐτοὶ μὲν καὶ οἱ ἐγγύτατα τῶν περιώικων εὐθὺς ἐβοήθουν ἐπὶ τὴν Πύλον, τῶν δὲ ἄλλων Λακεδαιμονίων βραδυτέρα ἐγίνετο ἢ ἔφοδος, ἄρτι ἀφικνέμενων ἀφ' *fallen*
- 2 ἐτέρας στρατείας. περιήγγελλον δὲ καὶ κατὰ τὴν Πελοπόννησον βοηθεῖν ὅτι τάχιστα ἐπὶ Πύλον καὶ ἐπὶ τὰς ἐν τῇ 10 Κερκύρα ναὺς σφῶν τὰς ἐξήκοντα ἔπεμψαν, αἱ ὑπερενεχθεῖσαι τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν καὶ λαθούσαι τὰς ἐν Ζακύνθῳ Ἀττικὰς ναὺς ἀφικνοῦνται ἐπὶ Πύλον· παρῆν δὲ ἤδη καὶ ὁ πεζὸς *drag*
- 3 στρατός. Δημοσθένης δὲ προσπλεόντων ἔτι τῶν Πελοποννησίων ὑπεκπέμπει φθάσας δύο ναὺς ἀγγεῖλαι Εὐρυνμέδοντι 15 καὶ τοῖς ἐν ταῖς ναυσὶν ἐν Ζακύνθῳ Ἀθηναίοις παρεῖναι ὥς τοῦ χωρίου κωδυνεύοντος. καὶ αἱ μὲν νῆες κατὰ τάχος ἔπλεον κατὰ τὰ ἐπεσταλμένα ὑπὸ Δημοσθένους· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι παρεσκευάζοντο ὥς τῷ τειχίσματι προσβαλοῦντες κατὰ τε γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ἐλπίζοντες 20 ῥαδίως αἰρήσειν οἰκοδόμημα διὰ ταχέων εἰργασμένου καὶ ἀνθρώπων ὀλίγων ἐνόντων. προσδεχόμενοι δὲ καὶ τὴν ἀπὸ *expect*
- 5 τῆς Ζακύνθου τῶν Ἀττικῶν νεῶν βοήθειαν ἐν νῷ εἶχον, ἣν ἄρα μὴ πρότερον ἔλωσι, καὶ τοὺς ἔσπλους τοῦ λιμένος ἐμφάρξαι, ὅπως μὴ ἢ τοῖς Ἀθηναίοις ἐφορμίσασθαι ἐς 25 αὐτόν. ἡ γὰρ νῆσος ἡ Σφακτηρία καλουμένη τὸν τε λιμένα παρατείνουσα καὶ ἐγγὺς ἐπικειμένη ἐχυρὸν ποιεῖ καὶ τοὺς ἔσπλους στενοὺς, τῇ μὲν δυοῖν νεοῖν διάπλουν κατὰ τὸ τείχισμα τῶν Ἀθηναίων καὶ τὴν Πύλον, τῇ δὲ πρὸς τὴν ἄλλην ἡπειρον ὀκτῷ ἢ ἐννέα· ὑλῶδης τε καὶ ἀτριβῆς πᾶσα 30 *wound*
- 7 μάλιστα. τοὺς μὲν οὖν ἔσπλους ταῖς ναυσὶν ἀντιπρώροις *pal*

βύζην κλήσειν ἔμελλον· τὴν δὲ νῆσον ταύτην φοβούμενοι
 μὴ ἐξ αὐτῆς τὸν πόλεμον σφίσι ποιῶνται, ὀπλίτας διεβί-
βασαν ἐς αὐτὴν καὶ παρὰ τὴν ἡπειρον ἄλλους ἔταξαν.
 οὕτω γὰρ τοῖς Ἀθηναίοις τὴν τε νῆσον πολεμίαν ἔσεσθαι 8
 5 τὴν τε ἡπειρον, ἀπόβασιν οὐκ ἔχουσιν (τὰ γὰρ αὐτῆς τῆς
 Πύλου ἔξω τοῦ ἔσπλου πρὸς τὸ πέλαγος ἀλίμενα ὄντα οὐχ
 ἔξειν ὅθεν ὀρμώμενοι ὠφελήσουσι τοὺς αὐτῶν) σφεῖς δὲ
 ἄνευ τε ναυμαχίας καὶ κινδύνου ἐκπολιορκήσειν τὸ χωρίον
 κατὰ τὸ εἶκος, σίτου τε οὐκ ἐνόντος καὶ δι' ὀλίγης παρα-
 10 σκευῆς κατειλημμένον. ὥς δ' ἐδόκει αὐτοῖς ταῦτα, καὶ 9
διεβίβαζον ἐς τὴν νῆσον τοὺς ὀπλίτας ἀποκληρώσαντες ἀπὸ
 πάντων τῶν λόχων. καὶ διέβησαν μὲν καὶ ἄλλοι πρότερον
 κατὰ διαδοχὴν, οἱ δὲ τελευταῖοι καὶ ἐγκαταληφθέντες εἴκοσι
 καὶ τετρακόσιοι ἦσαν καὶ Ἑλωτες οἱ περὶ αὐτούς· ἦρχε δὲ
 15 αὐτῶν Ἐπιτάδας ὁ Μολόβρον.

Δημοσθένης δὲ ὄρων τοὺς Λακεδαιμονίους μέλλοντας 9
 προσβάλλειν ναυσί τε ἅμα καὶ πεζῷ παρεσκευάζετο καὶ αὐτός,
 καὶ τὰς τριήρεις αἱ περιῆσαν αὐτῷ ἀπὸ τῶν καταλειφθεῖσων.
 ἀνασπάσας ὑπὸ τὸ τείχισμα προσεσταύρωσε, καὶ τοὺς
 20 ναύτας ἐξ αὐτῶν ὥπλισεν ἀσπίσι [τε] φαύλαις καὶ οἰσινύαις
 ταῖς πολλαῖς· οὐ γὰρ ἦν ὄπλα ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ πορίσασθαι,
 ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐκ ληστρικῆς Μεσσηνίων τριακοντόρου καὶ
 κέλητος ἔλαβον, οἳ ἔτυχον παραγενόμενοι. ὀπλίται τε
 τῶν Μεσσηνίων τούτων ὥς τεσσαράκοιντα ἐγέναντο, οἷς
 25 ἐχρήτο μετὰ τῶν ἄλλων. τοὺς μὲν οὖν πολλοὺς τῶν τε 2
 ἀόπλων καὶ ὥπλισμένων ἐπὶ τὰ τετειχισμένα μάλιστα καὶ
 ἐχυρὰ τοῦ χωρίου πρὸς τὴν ἡπειρον ἔταξε, προειπὼν ἀμύ-
 νασθαι τὸν πεζόν, ἣν προσβάλῃ· αὐτὸς δὲ ἀπολεξάμενος ἐκ
 πάντων ἐξήκοντα ὀπλίτας καὶ τοξότας ὀλίγους ἐχώρει ἔξω
 30 τοῦ τείχους ἐπὶ τὴν θάλασσαν, ἣ μάλιστα ἐκείνους προσ-

1 συγκλήσειν AB 9 δι' μετ' γρ. Schol.
 μένον Dobree : κατειλημμένου codd. (προκατ. M)
 ut videtur, legit Schol. : αἵπερ ἦσαν codd.
 Stephanus 20 τε om. Suidas

10 κατειλημ-
 18 αἱ περιῆσαν,
 19 προσεσταύρωσεν

εδέχετο πειράσειν ἀποβαίνειν, ἐς χωρία μὲν χαλεπὰ καὶ
 πετρώδη πρὸς τὸ πέλαγος τετραμμένα, σφίσι δὲ τοῦ τείχους
 ταύτῃ ἀσθενεστάτου ὄντος ἐσβιάσασθαι αὐτοὺς ἡγείτο προ-
 3 θυμῆσθαι· οὔτε γὰρ αὐτοὶ ἐλπίζοντές ποτε ναυσὶ κρατή-
 σεσθαι οὐκ ἰσχυρὸν ἐτείχιζον, ἐκείνοις τε βιαζομένοις τὴν 5
 4 ἀπόβασιν ἀλώσιμον τὸ χωρίον γίγνεσθαι. κατὰ τοῦτο οὖν
 πρὸς αὐτὴν τὴν θάλασσαν χωρήσας ἔταξε τοὺς ὀπλίτας ὡς
 εἵρων, ἦν δύνηται, καὶ παρεκελεύσατο τοιάδε.

10 “Ἄνδρες οἱ ξυναράμενοι τοῦδε τοῦ κινδύνου, μηδεὶς ὑμῶν
 ἐν τῇ τοιάδῃ ἀνάγκῃ ξυνετὸς βουλέσθω δοκεῖν εἶναι, 10 *deven*
culat ἐκλογιζόμενος ἅπαν τὸ περιστὸς ἡμᾶς δεινόν, μᾶλλον ἢ
 ἀπερισκέπτως εὐελπὶς ὁμόσε χωρῆσαι τοῖς ἐναντίοις καὶ ἐκ
 τούτων ἂν περιγενόμενος. ὅσα γὰρ ἐς ἀνάγκην ἀφίκται
 ὥσπερ τάδε, λογισμὸν ἤκιστα ἐνδεχόμενα κινδύνου τοῦ
 2 ταχίστου προσδεῖται. ἐγὼ δὲ καὶ τὰ πλείω ὀρῶ πρὸς ἡμῶν 15
 ὄντα, ἦν ἐθέλωμέν τε μῆναι καὶ μὴ τῷ πλήθει αὐτῶν κατα-
 3 πλαγέντες τὰ ὑπάρχοντα ἡμῖν κρείσσω καταπροδοῦναι. τοῦ *throw a*
 .τε γὰρ χωρίου τὸ δυσέμβατον ἡμέτερον νομίζω, ὃ μενόντων
 μὲν ἡμῶν ξύμμαχον γίγνεται, ὑποχωρήσασι δὲ καίπερ χαλε-
 πὸν ὃν εὐπορον ἔσται μηδεὶς κωλύοντος, καὶ τὸν πολέμιον 20
 δεινότερον ἔξομεν μὴ ῥαδίας αὐτῷ πάλιν οὔσης τῆς ἀναχωρή-
 σεως, ἦν καὶ ὑφ’ ἡμῶν βιάζεται (ἐπὶ γὰρ ταῖς ναυσὶ ῥᾶστοί
 4 εἰσιν ἀμύνεσθαι, ἀποβάντες δὲ ἐν τῷ ἴσῳ ἤδη), τό τε πλήθος
 αὐτῶν οὐκ ἄγαν δεῖ φοβεῖσθαι· κατ’ ὀλίγον γὰρ μαχεῖται
 καίπερ πολὺ ὃν ἀπορία τῆς προσορμίσεως, καὶ οὐκ ἐν γῇ 25
 στρατός ἐστιν ἐκ τοῦ ὁμοίου μείζων, ἀλλ’ ἀπὸ νεῶν, αἷς
 5 πολλὰ τὰ καίρια δεῖ ἐν τῇ θαλάσῃ ξυμβῆναι. ὥστε τὰς
 τούτων ἀπορίας ἀντιπάλους ἡγοῦμαι τῷ ἡμετέρῳ πλήθει,
 καὶ ἅμα ἀξιῶ ὑμᾶς, Ἀθηναίους ὄντας καὶ ἐπισταμένους

3 ἐσβιάσασθαι Van Leeuwen: ἐπισπάσασθαι codd. 4 κρατη-
 θῆσθαι A B E F M 11 ἢ E F (sed postea erasum): om. cett.
 12 χωρήσας C G 16 γε Elmsley 18 δ Dion. Hal.: om.
 codd. 19 μὲν E Dion. Hal.: om. cett. 21 ῥαδίως C' f G? Dion.
 Hal.: ῥαδίως cett.

ἐμπειρίᾳ τὴν ναυτικὴν ἐπ' ἄλλους ἀπόβασιν ὅτι, εἴ τις
 ὑπομένοι καὶ μὴ φόβῳ ροθίου καὶ νεῶν δεινότητος κατάπλου
 ὑποχωροίη, οὐκ ἂν ποτε βιάζοιτο, καὶ αὐτοὺς νῦν μείναι τε
 καὶ ἀμυνομένους παρ' αὐτὴν τὴν ραχίαν σφάζειν ἡμᾶς τε
 5 αὐτοὺς καὶ τὸ χωρίον.

Τοσαῦτα τοῦ Δημοσθένους παρακελευσαμένου οἱ Ἀθηναῖοι 11
 ἐθάρσησάν τε μᾶλλον καὶ ἐπικαταβάντες ἐτάξαντο παρ' αὐτὴν
 τὴν θάλασσαν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἄραιτες τῷ τε κατὰ 2
 γῆν στρατῷ προσέβαλλον τῷ τειχίσματι καὶ ταῖς ναυσὶν ἅμα
 10 οὔσαις τεσσαράκοντα καὶ τρισί, ναύαρχος δὲ αὐτῶν ἐπέπλει
 Θρασυμηλίδας ὁ Κρατησικλέους Σπαρτιάτης. προσέβαλλε
 δὲ ἥπερ ὁ Δημοσθένης προσεδέχετο. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι 3
 ἀμφοτέρωθεν ἔκ τε γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ἡμύνοντο· οἱ δὲ
 κατ' ὀλίγας ναῦς διελόμενοι, διότι οὐκ ἦν πλέοσι προσσχεῖν,
 15 καὶ ἀναπαύοντες ἐν τῷ μέρει τοὺς ἐπίπλους ἐποιοῦντο, προ-
 θυμία τε πάσῃ χρώμενοι καὶ παρακελευσμῷ, εἴ πως ὥσάμενοι
 ἔλοιεν τὸ τεῖχος. πάντων δὲ φανερώτατος Βρασίδας 4
 ἐγένετο. τριηραρχῶν γὰρ καὶ ὀρῶν τοῦ χωρίου χαλεποῦ
 ὄντος τοὺς τριηράρχους καὶ κυβερνήτας, εἴ που καὶ δοκοίη
 20 δυνατὸν εἶναι σχεῖν, ἀποκνοῦντας καὶ φυλασσομένους τῶν
 νεῶν μὴ ξυντρίψωσιν, ἐβόα λέγων ὥς οὐκ εἰκὸς εἶη ξύλων
 φειδομένους τοὺς πολεμίους ἐν τῇ χώρᾳ περιδεῖν τεῖχος
 πεποιημένους, ἀλλὰ τὰς τε σφετέρας ναῦς βιαζομένους τὴν
 ἀπόβασιν καταγρύναι ἐκέλευε, καὶ τοὺς ξυμμαχους μὴ ἀπο-
 25 κῆσαι ἀντὶ μεγάλων εὐεργεσιῶν τὰς ναῦς τοῖς Λακεδαιμονίοις
 ἐν τῷ παρόντι ἐπιδοῦναι, ὀκείλαντας δὲ καὶ παιτὶ τρόπῳ
 ἀποβάντας τῶν τε ἀνδρῶν καὶ τοῦ χωρίου κρατῆσαι. καὶ 12
 ὁ μὲν τοὺς τε ἄλλους τοιαῦτα ἐπέσπερχε καὶ τὸν ἑαυτοῦ
 κυβερνήτην ἀναγκάσας ὀκείλαι τὴν ναῦν ἐχώρει ἐπὶ τὴν
 30 ἀποβάθραν· καὶ πειρώμενος ἀποβαίνειν ἀνεκόπη ὑπὸ τῶν
 Ἀθηναίων, καὶ τραυματισθεὶς πολλὰ ἐλικοπύσχησέ τε καὶ

4 ὑμᾶς Bekker 11 Θρασυμηλίδας Cobet
 31 ἐλειποψύχησε AB: ἐλειποθύμ[ησε] G

19 πη ABEFM

- πεσόντος αὐτοῦ ἐς τὴν παρεξαιρεσίαν ἢ ἀσπίς περιερρύη ^{αλεφ}
 ἐς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐξενεχθείσης αὐτῆς ἐς τὴν γῆν οἱ
 Ἀθηναῖοι ἀνελόμενοι ὕστερον πρὸς τὸ τροπαῖον ἐχρήσαντο
 2 ὃ ἔστησαν τῆς προσβολῆς ταύτης. οἱ δ' ἄλλοι προθυμοῦντο
 μὲν, ἀδύνατοι δ' ἦσαν ἀποβῆναι τῶν τε χωρίων χαλεπότητι 5
 3 καὶ τῶν Ἀθηναίων μενόντων καὶ οὐδὲν ὑποχωρούντων. ἐς
 τοῦτό τε περίεστη ἡ τύχη ὥστε Ἀθηναίους μὲν ἐκ γῆς
 τε καὶ ταύτης Λακωνικῆς ἀμύνεσθαι ἐκείνους ἐπιπλέοντας,
 Λακεδαιμονίους δὲ ἐκ νεῶν τε καὶ ἐς τὴν ἑαυτῶν πολεμίαν
 οὔσαν ἐπ' Ἀθηναίους ἀποβαίνειν· ἐπὶ πολὺ γὰρ ἐποίει τῆς 10
 δόξης ἐν τῷ τότε τοῖς μὲν ἡπειρώταις μάλιστα εἶναι καὶ
 τὰ περὶ κρατίστοις, τοῖς δὲ θαλασσίοις τε καὶ ταῖς ναυσὶ
 πλείστον προὔχειν.
 13 Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν καὶ τῆς ὑστεραίας μέρος τι
 προσβολὰς ποιησάμενοι ἐπέπαυντο· καὶ τῇ τρίτῃ ἐπὶ ξύλα 15
 ἐς μηχανὰς παρέπεμψαν τῶν νεῶν τινὰς ἐς Ἀσίνην, ἐλπί-
 ζοντες τὸ κατὰ τὸν λιμένα τεῖχος ὕψος μὲν ἔχειν, ἀποβάσεως
 2 δὲ μάλιστα οὔσης ἐλείν (<ἀν>) μηχαναῖς. ἐν τούτῳ δὲ αἱ ἐκ τῆς
 Ζακύνθου νῆες τῶν Ἀθηναίων παραγίγνονται τεσσαράκοντα·
 προσεβοήθησαν γὰρ τῶν τε φρουρίδων τινὲς αὐτοῖς τῶν ἐκ 20
 3 Ναυπάκτου καὶ Χίαι τέσσαρες. ὥς δὲ εἶδον τὴν τε ἡπειρον
 ὀπλιτῶν περίπλεον τὴν τε νῆσον, ἔν τε τῷ λιμένι οὔσας τὰς
 ναῦς καὶ οὐκ ἐκπλεύουσας, ἀπορήσαντες ὅπῃ καθορμίσωνται,
 τότε μὲν ἐς Πρωτὴν τὴν νῆσον, ἣ οὐ πολὺ ἀπέχει ἐρήμος οὔσα,
 ἔπλευσαν καὶ ἠῦλίσαντο, τῇ δ' ὑστεραία παρασκευασάμενοι ὥς 25
 ἐπὶ ναυμαχίαν ἀνήγοντο, ἣν μὲν ἀντεκπλεῖν ἐθέλωσι σφίσιν
 4 ἐς τὴν εὐρυχωρίαν, εἰ δὲ μή, ὥς αὐτοὶ ἐπεσπλευσοῦμενοι. καὶ
 οἱ μὲν οὔτε ἀντανήγοντο οὔτε ἃ διενόηθησαν, φάρξαι τοὺς ^{λε}
 ἔσπλους, ἔτυχον ποιήσαντες, ἡσυχάζοντες δ' ἐν τῇ γῇ τὰς τε
 ναῦς ἐπλήρουν καὶ παρεσκευάζοντο, ἣν ἐσπλέη τις, ὥς ἐν 30
 14 τῷ λιμένι ὄντι οὐ σμικρῷ ναυμαχῆσοντες. οἱ δ' Ἀθηναῖοι

17 ἔχον Ullrich
sexaginta Valla

18 ἀν add. Madvig
28 ἀ] ὁ Classen

19 πεντήκοντα recc.:

γνόντες καθ' ἑκάτερον τὸν ἔσπλον ὥρμησαν ἐπ' αὐτούς,
 καὶ τὰς μὲν πλείους καὶ μετεώρους ἤδη τῶν νεῶν καὶ ἀντι-
 πρύρους προσπεσόντες ἐς φυγὴν κατέστησαν, καὶ ἐπι-
 διώκοντες ὡς διὰ βραχέος ἔτρωσαν μὲν πολλὰς, πέντε δὲ
 5 ἔλαβον, καὶ μίαν τούτων αὐτοῖς ἀνδράσιν· ταῖς δὲ λοιπαῖς
 ἐν τῇ γῇ καταπεφενγυῖαις ἐνέβαλλον. αἱ δὲ καὶ πληρούμεναι
 ἔτι πρὶν ἀνάγεσθαι ἐκόπτοντο· καὶ τινὰς καὶ ἀναδούμενοι
 κενὰς εἰλκον τῶν ἀνδρῶν ἐς φυγὴν ὥρμημένων. ἃ ὁρῶντες
 οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ περιαλγούντες τῷ πάθει, ὅτι περ αὐτῶν
 10 οἱ ἄνδρες ἀπελαμβάνοντο ἐν τῇ νήσῳ, παρεβοήθουν, καὶ
 ἐπεσβαίνοντες ἐς τὴν θάλασσαν ξὺν τοῖς ὅπλοις ἀνθεῖλκον
 ἐπιλαμβανόμενοι τῶν νεῶν· καὶ ἐν τούτῳ κεκωλῦσθαι ἐδόκει
 ἕκαστος ᾧ μὴ τινι καὶ αὐτὸς ἔργῳ παρῆν. ἐγένετό τε ὁ
 3 θόρυβος μέγας καὶ ἀντηλλαγμένου τοῦ ἐκατέρων τρόπου
 15 περὶ τὰς ναῦς· οἳ τε γὰρ Λακεδαιμόνιοι ὑπὸ προθυμίας καὶ
 ἐκπλήξεως ὡς εἰπεῖν ἄλλο οὐδὲν ἢ ἐκ γῆς ἐναυμάχουν, οἳ
 τε Ἀθηναῖοι κρατοῦντες καὶ βουλόμενοι τῇ παρούσῃ τύχῃ
 ὡς ἐπὶ πλείστον ἐπεξελεῖν ἀπὸ νεῶν ἐπεξομάχουν. πολὺν
 4 τε πόνον παρασχόντες ἀλλήλοις καὶ τραυματίσαντες διεκρί-
 20 θησαν, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς κενὰς ναῦς πλὴν τῶν τὸ
 πρῶτον ληφθεῖσῶν διέσωσαν. καταστάντες δὲ ἑκάτεροι ἐς
 5 τὸ στρατόπεδον οἱ μὲν τροπαῖόν τε ἔστησαν καὶ νεκροὺς
 ἀπέδωσαν καὶ ναυαγίων ἐκράτησαν, καὶ τὴν νῆσον εὐθὺς
 περιέπλεον καὶ ἐν φυλακῇ εἶχον ὡς τῶν ἀνδρῶν ἀπειλημ-
 25 μένων· οἱ δ' ἐν τῇ ἡπείρῳ Πελοπονησίῳ καὶ ἀπὸ πάντων
 ἤδη βεβοηθηκότες ἕμενον κατὰ χώραν ἐπὶ τῇ Πύλῳ.
 Ἔς δὲ τὴν Σπάρτην ὡς ἡγγέλθη τὰ γεγενημένα περὶ
 15 Πύλον, ἔδοξεν αὐτοῖς ὡς ἐπὶ ξυμφορᾷ μεγάλῃ τὰ τέλη κατα-
 βάντας ἐς τὸ στρατόπεδον βουλευεῖν παραχρῆμα ὁρῶντας
 30 ὅτι ἂν δοκῇ. καὶ ὡς εἶδον ἀδύνατον ὄν τιμωρεῖν τοῖς
 ἀνδράσι καὶ κινδυνεύειν οὐκ ἐβούλουντο ἢ ὑπὸ λιμοῦ τι

14 ἀντηλλαγμένου] *commutata* . . . *forma dimicandi* Valla: ἀντηλλα-
 γμένος codd. 29 παραχρῆμα] πρὸς τὸ χρῆμα E (agnovit Schol.)

- παθεῖν αὐτοὺς ἢ ὑπὸ πλήθους βιασθέντας κρατηθῆναι, ἔδοξεν αὐτοῖς πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἀθηναίων, ἣν ἐθέλωσι, σπονδὰς ποιησάμενους τὰ περὶ Πύλον ἀποστεῖλαι ἐς τὰς Ἀθήνας πρέσβεις περὶ ξυμβάσεως καὶ τοὺς ἄνδρας
- 16 ὥς τάχιστα πειρᾶσθαι κομίσασθαι. δεξαμένων δὲ τῶν στρα- 5
τηγῶν τὸν λόγον ἐγίνοντο σπονδαὶ τοιαῖδε, Λακεδαιμονίους
μὲν τὰς ναῦς ἐν αἷς ἐναυμάχησαν καὶ τὰς ἐν τῇ Λακωνικῇ
πάσας, ὅσαι ἦσαν μακραί, παραδοῦναι κομίσαντας ἐς Πύλον
Ἀθηναίοις, καὶ ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν τῷ τειχίσματι μήτε κατὰ
γῆν μήτε κατὰ θάλασσαν, Ἀθηναίους δὲ τοῖς ἐν τῇ νήσῳ 10
ἀνδράσι σῖτον ἑᾶν τοὺς ἐν τῇ ἡπείρῳ Λακεδαιμονίους ἐκ-
πέμπειν τακτὸν καὶ μεμαγμένον, δύο χοίνικας ἑκάστῳ Ἀττικὰς
ἀλφίτων καὶ δύο κοτύλας οἶνον καὶ κρέας, θεράποντι δὲ τού-
των ἡμίσεια· ταῦτα δὲ ὀρώντων τῶν Ἀθηναίων ἐσπέμπειν
καὶ πλοῖον μὴδὲν ἐσπλεῖν λάθρα· φυλάσσειν δὲ καὶ τὴν 15
νῆσον Ἀθηναίους μὴδὲν ἥσσουν, ὅσα μὴ ἀποβαίνοντας, καὶ
ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν τῷ Πελοποννησίῳ στρατῷ μήτε κατὰ
2 γῆν μήτε κατὰ θάλασσαν. ὅτι δ' ἂν τούτων παραβαίνωσιν
ἑκάτεροι καὶ ὀτιοῦν, τότε λελύσθαι τὰς σπονδὰς. ἐσπεῖσθαι
δὲ αὐτὰς μέχρι οὗ ἐπανέλθωσιν οἱ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν Λακε- 20
δαιμονίων πρέσβεις· ἀποστεῖλαι δὲ αὐτοὺς τριῆρι Ἀθηναίους
καὶ πάλιν κομίσαι. ἐλθόντων δὲ τὰς τε σπονδὰς λελύσθαι
ταύτας καὶ τὰς ναῦς ἀποδοῦναι Ἀθηναίους ὁμοίας οἷασπερ
3 ἂν παραλάβωσιν. αἱ μὲν σπονδαὶ ἐπὶ τούτοις ἐγένοντο,
καὶ αἱ νῆες παρεδόθησαν οὖσαι περὶ ἐξήκοντα, καὶ οἱ πρέ- 25
σβεις ἀπεστάλησαν. ἀφικόμενοι δὲ ἐς τὰς Ἀθήνας ἔλεξαν
τοιαῖδε.
- 17 Ἐπεμψαν ἡμᾶς Λακεδαιμόνιοι, ᾧ Ἀθηναῖοι, περὶ τῶν
ἐν τῇ νήσῳ ἀνδρῶν πράξοντας ὅτι ἂν ὑμῶν τε ὠφέλιμον ὦν
τὸ αὐτὸ πείθωμεν καὶ ἡμῖν ἐς τὴν ξυμφορὰν ὥς ἐκ τῶν 30
2 παρόντων κόσμον μάλιστα μέλλῃ οἴσειν. τοὺς δὲ λόγους

1 post βιασθέντας add. η̅ A B E F M
17 Πελοποννησίῳ A B F M [G]

11 ἐσπέμπειν Dobree

μακροτέρους οὐ παρὰ τὸ εἰωθὸς μηκυνοῦμεν, ἀλλ' ἐπιχώριον
 ὃν ἡμῖν οὐ μὲν βραχεῖς ἀρκῶσι μὴ πολλοῖς χρῆσθαι, πλέοσι
 δὲ ἐν ᾧ ἂν καιρὸς ἢ διδάσκοντάς τι τῶν προύργων λόγοις τὸ
 δέον πράσσειν. λάβετε δὲ αὐτοὺς μὴ πολεμίως μηδ' ὥς 3
 5 ἀξύνετοι διδασκόμενοι, ὑπόμνησιν δὲ τοῦ καλῶς βουλευσάσθαι
 πρὸς εἰδότας ἡγησάμενοι.
 'Υμῶν γὰρ εὐτυχίαν τὴν παροῦσαν ἔξεστι καλῶς θέσθαι, 4
 ἔχουσι μὲν ὧν κρατεῖτε, προσλαβοῦσι δὲ τιμὴν καὶ δόξαν,
 καὶ μὴ παθεῖν ὅπερ οἱ ἀήθως τι ἀγαθὸν λαμβάνοντες τῶν
 10 ἀνθρώπων· αἰεὶ γὰρ τοῦ πλέονος ἐλπίδι ὀρέγονται διὰ τὸ
 καὶ τὰ παρόντα ἀδοκῆτως εὐτυχεῖν. οἷς δὲ πλείσται 5
 μεταβολαὶ ἐπ' ἀμφοτέρα ξυμβεβήκασι, δίκαιοί εἰσι καὶ
 ἀπιστότατοι εἶναι ταῖς εὐπραγίαις· ὃ τῇ τε ὑμετέρᾳ πόλει
 δι' ἐμπειρίαν καὶ ἡμῖν μάλιστ' ἂν ἐκ τοῦ εἰκότος προσεῖη.
 15 γινώτε δὲ καὶ ἐς τὰς ἡμετέρας νῦν ξυμφορὰς ἀπιδόντες, 18
 οἷτινες ἀξίωμα μέγιστον τῶν Ἑλλήνων ἔχοντες ἤκομεν παρ'
 ὑμᾶς, πρότερον αὐτοὶ κυριώτεροι νομίζοντες εἶναι δοῦναι ἐφ'
 ἃ νῦν ἀφιγμένοι ὑμᾶς αἰτούμεθα. καίτοι οὔτε δυνάμει 2
 ἐνδεῖα ἐπάθομεν αὐτὸ οὔτε μείζονος προσγενομένης ὑβρί-
 20 σσας, ἀπὸ δὲ τῶν αἰεὶ ὑπαρχόντων γνώμῃ σφαλέντες, ἐν
 ᾧ πᾶσι τὸ αὐτὸ ὁμοίως ὑπάρχει. ὥστε οὐκ εἰκὸς ὑμᾶς διὰ 3
 τὴν παροῦσαν νῦν ῥώμην πόλεως τε καὶ τῶν προσγεγενη-
 μένων καὶ τὸ τῆς τύχης οἶεσθαι αἰεὶ μεθ' ὑμῶν ἔσεσθαι.
 σωφρόνων δὲ ἀνδρῶν οἷτινες τὰγαθὰ ἐς ἀμφίβολον ἀσφαλῶς 4
 25 ἔθειτο (καὶ ταῖς ξυμφοραῖς οἱ αὐτοὶ εὐξυνετώτερον ἂν προσ-
 φέροιτο), τόν τε πόλεμον νομίσωσι μὴ καθ' ὅσον ἂν τις
 αὐτοῦ μέρος βούληται μεταχειρίζεω, τούτῳ ξυνεῖναι, ἀλλ'
 ὥς ἂν αἱ τύχαι αὐτῶν ἡγήσωνται καὶ ἐλάχιστ' ἂν οἱ
 τοιοῦτοι πταίοντες διὰ τὸ μὴ τῷ ὀρθουμένῳ αὐτοῦ πιστεύον-
 30 τες ἐπαίρεσθαι ἐν τῷ εὐτυχεῖν ἂν μάλιστα καταλύωτο.
 ὃ νῦν ὑμῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, καλῶς ἔχει πρὸς ἡμᾶς πράξαι, 5

15 νῦν om. A E F M [B]
 οὕτω Dobree

24 ἀναμφίβολον Hude
 29 αὐτοὺς A B E F M

27 τούτῳ]

καὶ μή ποτε ὕστερον, ἣν ἄρα μὴ πειθόμενοι σφαλῆτε, ἃ
πολλὰ ἐνδέχεται, νομισθῆναι τύχη καὶ τὰ νῦν προχωρήσαντα
κρατῆσαι, ἐξὸν ἀκίνδυνον δόκησιν ἰσχύος καὶ ξυνέσεως ἐς τὸ *wish*
ἔπειτα καταλιπεῖν.

- 19 'Λακεδαιμόνιοι δὲ ὑμᾶς προκαλοῦνται ἐς σπονδὰς καὶ 5
διάλυσιν πολέμου, διδόντες μὲν εἰρήνην καὶ ξυμμαχίαν καὶ
ἄλλην φιλίαν πολλήν καὶ οἰκειότητα ἐς ἀλλήλους ὑπάρχειν,
ἀνταιτοῦντες δὲ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας, καὶ ἄμεινον
ἡγούμενοι ἀμφοτέροις μὴ διακινδυνεύεσθαι, εἴτε βία δια-
φύγοιεν παρατυχούσης τινὸς σωτηρίας εἴτε καὶ ἐκπολιορκη- 10
2 θέντες μᾶλλον ἂν χειρωθεῖεν. νομίζομέν τε τὰς μεγάλας
ἐχθρας μάλιστ' ἂν διαλύεσθαι βεβαίως, οὐκ ἦν ἀνταμυνόμενός
τις καὶ ἐπικρατήσας τὰ πλείω τοῦ πολέμου κατ' ἀνάγκην
ὄρκοις ἐγκαταλαμβάνων μὴ ἀπὸ τοῦ ἴσου ξυμβῆ, ἀλλ' ἦν
παρὸν τὸ αὐτὸ δρᾶσαι πρὸς τὸ ἐπιεικὲς καὶ ἀρετῇ αὐτὸν 15
3 νικήσας παρὰ ἃ προσεδέχετο μετρίως ξυναλλαγῇ. ὀφείλων
γὰρ ἤδη ὁ ἐναντίος μὴ ἀνταμύνεσθαι ὥς βιασθεῖς, ἀλλ'
ἀνταποδοῦναι ἀρετῇ, ἐτοιμότερός ἐστιν αἰσχύνη ἐμμένειν
4 οἷς ξυνέθετο. καὶ μᾶλλον πρὸς τοὺς μειζόνως ἐχθροὺς τοῦτο
δρῶσιν οἱ ἄνθρωποι ἢ πρὸς τοὺς τὰ μέτρια διενεχθέντας· 20
πεφύκασί τε τοῖς μὲν ἐκουσίως ἐνδοῦσιν ἀνθισσᾶσθαι *για*
μεθ' ἡδονῆς, πρὸς δὲ τὰ ὑπερανχοῦντα καὶ παρὰ γνώμην *αυτοῦ*
διακινδυνεύειν.

- 20 'Ἡμῖν δὲ καλῶς, εἴπερ ποτέ, ἔχει ἀμφοτέροις ἡ ξυναλλαγή,
εὐμενὲς πρίν τι ἀνῆκεστον διὰ μέσου γενόμενον ἡμᾶς καταλαβεῖν, ἐν 25
ᾧ ἀνάγκη αἰδίου ὑμῖν ἐχθραν πρὸς τῇ κοινῇ καὶ ἰδίαν ἔχειν, <
2 ὑμᾶς δὲ στερηθῆναι ὧν νῦν προκαλούμεθα. ἔτι δ' ὄντων
ἀκρίτων καὶ ὑμῖν μὲν δόξης καὶ ἡμετέρας φιλίας προσγι-
γνομένης, ἡμῖν δὲ πρὸ αἰσχροῦ τινὸς ξυμφορᾶς μετρίως
κατατιθεμένης διαλλαγώμεν, καὶ αὐτοῖ τε ἀντὶ πολέμου 30
εἰρήνην ἐλώμεθα καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν ἀνάπανσιν κακῶν

13 πολεμίου Stahl

C G

27 ἡμᾶς C (sed corr. C')

15 αὐτὸν recc.: αὐτὸ codd.

29 post τινὸς add. τῆς Stahl

20 τὰ om.

ποιήσωμεν· οἱ καὶ ἐν τούτῳ ὑμᾶς αἰτιωτέρους ἡγήσονται.
πολεμοῦνται μὲν γὰρ ἀσαφῶς ὅποτέρων ἀρξάντων· κατα-
λύσεως δὲ γενομένης, ἧς νῦν ὑμεῖς τὸ πλέον κύριοί ἐστε,
τὴν χάριν ὑμῖν προσθήσουσιν. ἦν τε γνῶτε, Λακεδαιμονίοις 3
5 ἔξεστιν ὑμῖν φίλους γενέσθαι βεβαίως, αὐτῶν τε προκαλεσα-
μένων χαρισσαμένοις τε μᾶλλον ἢ βιασαμένοις. καὶ ἐν τούτῳ 4
τὰ ἐνόητα ἀγαθὰ σκοπεῖτε ὅσα εἰκὸς εἶναι· ἡμῶν γὰρ καὶ
ὑμῶν ταῦτά λεγόντων τό γε ἄλλο Ἑλληνικὸν ἴστε ὅτι
ὑποδεέστερον ὂν τὰ μέγιστα τιμήσει.
10 Οἱ μὲν οὖν Λακεδαιμόνιοι τοσαῦτα εἶπον, νομίζοντες τοὺς 21
Ἀθηναίους ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ σπονδῶν μὲν ἐπιθυμεῖν, σφῶν
δὲ ἐναντιουμένων κωλύεσθαι, διδομένης δὲ εἰρήνης ἀσμένους
δέξεσθαι τε καὶ τοὺς ἄνδρας ἀποδώσειν. οἱ δὲ τὰς μὲν 2
σπονδὰς, ἔχοντες τοὺς ἄνδρας ἐν τῇ νήσῳ, ἤδη σφίσιν
15 ἐνόμιζον ἐτοίμους εἶναι, ὅποταν βούλωνται ποιεῖσθαι πρὸς
αὐτοὺς, τοῦ δὲ πλέονος ὠρέγοντο. μάλιστα δὲ αὐτοὺς 3
ἐνῆγε Κλέων ὁ Κλεαινέτου, ἀνὴρ δημαγωγὸς κατ' ἐκείνον
τὸν χρόνον ὢν καὶ τῷ πλήθει πιθανώτατος· καὶ ἔπεισεν
ἀποκρίνασθαι ὡς χρὴ τὰ μὲν ὄπλα καὶ σφᾶς αὐτοὺς τοὺς ἐν
20 τῇ νήσῳ παραδόντας πρῶτον κομισθῆναι Ἀθήναζε, ἐλθόντων
δὲ ἀποδόντας Λακεδαιμονίους Νίσαιαν καὶ Πηγὰς καὶ
Τροιζῆνα καὶ Ἀχαΐαν, ἃ οὐ πολέμῳ ἔλαβον, ἀλλ' ἀπὸ τῆς
προτέρας ξυμβάσεως Ἀθηναίων ξυγχωρησάντων κατὰ ξυμ-
φορὰς καὶ ἐν τῷ τότε δεομένων τι μᾶλλον σπονδῶν, κομί-
25 σασθαι τοὺς ἄνδρας καὶ σπονδὰς ποιήσασθαι ὅποσον ἂν
δοκῇ χρόνον ἀμφοτέροις. οἱ δὲ πρὸς μὲν τὴν ἀπόκρισιν 22
οὐδὲν ἀντεῖπον, ξηνέδρους δὲ σφίσιν ἐκέλευον ἐλέσθαι οἷτινες
λέγοντες καὶ ἀκούοντες περὶ ἐκάστου ξυμβήσονται κατὰ
ἡσυχίαν ὅτι ἂν πείθωσιν ἀλλήλους. Κλέων δὲ ἐνταῦθα δὴ 2
30 πολὺς ἐνέκειτο, λέγων γινώσκειν μὲν καὶ πρότερον οὐδὲν
ἐν νῷ ἔχοντας δίκαιον αὐτοὺς, σαφὲς δ' εἶναι καὶ νῦν,

3 γινομένης A B E F M [G] 6 βιασαμένων C G 12 ἀσμένως C
13 δέξεσθαι G: δέχεσθαι A B: δέξασθαι celtt.

- οἷτινες τῷ μὲν πλήθει οὐδὲν ἐθέλουσιν εἰπεῖν, ὀλίγοις δὲ
 ἀνδράσι ξύνεδροι βούλονται γίνεσθαι· ἀλλὰ εἴ τι ὑγιὲς
 3 διανοοῦνται, λέγειν ἐκέλευσεν ἅπασιν. ὁρῶντες δὲ οἱ
 Λακεδαιμόνιοι οὔτε σφίσιν οἷόν τε ὄν ἐν πλήθει εἰπεῖν, εἴ
 τι καὶ ὑπὸ τῆς ξυμφορᾶς ἐδόκει αὐτοῖς ξυγχωρεῖν, μὴ ἐς 5
 τοὺς ξυμμάχους διαβληθῶσιν εἰπόντες καὶ οὐ τυχόντες, οὔτε
 τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ μετρίοις ποιήσοντας ἃ προυκαλοῦντο,
 23 ἀνεχώρησαν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἄπρακτοι. ἀφικομένων δὲ
 αὐτῶν διελέλυτο εὐθὺς αἱ σπονδαὶ αἱ περὶ Πύλον, καὶ τὰς
 ναῦς οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀπήτουν, καθάπερ ξυνέκειτο· οἱ δ' 10
 Ἀθηναῖοι ἐγκλήματα ἔχοντες ἐπιδρομὴν τε τῷ τειχίσματι
 παράσπονδον καὶ ἄλλα οὐκ ἀξιόλογα δοκοῦντα εἶναι οὐκ
 ἀπεδίδουσαν, ἰσχυριζόμενοι ὅτι δὴ εἴρητο, ἐὰν καὶ ὅτιοῦν
 παραβαθῇ, λελύσθαι τὰς σπονδὰς. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι
 ἀντέλεγόν τε καὶ ἀδίκημα ἐπικαλέσαντες τὸ τῶν νεῶν 15
 2 ἀπελθόντες ἐς πόλεμον καθίσταντο. καὶ τὰ περὶ Πύλον
 ὑπ' ἀμφοτέρων κατὰ κράτος ἐπολεμεῖτο, Ἀθηναῖοι μὲν δυοῖν
 νεοῖν ἐναντία αἰεὶ τὴν νῆσον περιπλέοντες τῆς ἡμέρας
 (τῆς δὲ νυκτὸς καὶ ἅπασαι περιώρμουν, πλὴν τὰ πρὸς τὸ
 πέλαγος, ὁπότε ἄνεμος εἴη· καὶ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν αὐτοῖς 20
 εἴκοσι νῆες ἀφίκοντο ἐς τὴν φυλακὴν, ὥστε αἱ πᾶσαι
 ἐβδομήκοντα ἐγένοντο), Πελοποννήσιοι δὲ ἔν τε τῇ ἡπείρῳ
 στρατοπεδευόμενοι καὶ προσβολὰς ποιούμενοι τῷ τείχει,
 σκοποῦντες καιρὸν εἴ τις παραπέσοι ὥστε τοὺς ἄνδρας
 σῶσαι. 25
 24 Ἐν τούτῳ δὲ οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμ-
 μαχοι πρὸς ταῖς ἐν Μεσσήνῃ φρουρούσαις ναυσὶ τὸ ἄλλο
 ναυτικὸν ὃ παρεσκευάζοντο προσκομίσαντες τὸν πόλεμον
 2 ἐποιοῦντο ἐκ τῆς Μεσσήνης (καὶ μάλιστα ἐνήγον οἱ
 Λοκροὶ τῶν Ῥηγίωνων κατὰ ἔχθραν, καὶ αὐτοὶ δὲ ἐσεβεβλή- 30
 3 κεσαν πανδημεὶ ἐς τὴν γῆν αὐτῶν), καὶ ναυμαχίας ἀπο-

⁴ εἴ τι Porpo: εἴτε codd.
 codd. 18 νεοῖν om. A B E F M, fortasse etiam C

⁹ διελέλυτο Cobet: διελύοντο

πειρᾶσθαι ἐβούλοντο, ὁρῶντες τοῖς Ἀθηναίοις τὰς μὲν
παρούσας ὀλίγας ναῦς, ταῖς δὲ πλέοσι καὶ μελλούσαις
ἦξιεν πυρθανόμενοι τὴν νῆσον πολιορκεῖσθαι. εἰ γὰρ 4
κρατήσειαν τῷ ναυτικῷ, τὸ Ῥήγιον ἡλπιζον περὶ τε καὶ
5 ναυσὶν ἐφορμοῦντες ῥαδίως χειρώσεσθαι, καὶ ἤδη σφῶν
ἰσχυρὰ τὰ πράγματα γίνεσθαι· ξύνεγγυς γὰρ κειμένου τοῦ
τε Ῥηγίου ἀκρωτηρίου τῆς Ἰταλίας τῆς τε Μεσσήνης τῆς
Σικελίας, τοῖς Ἀθηναίοις [τε] οὐκ ἂν εἶναι ἐφορμεῖν καὶ τοῦ
πορθμοῦ κρατεῖν. ἔστι δὲ ὁ πορθμὸς ἡ μεταξὺ Ῥηγίου 5
10 θάλασσα καὶ Μεσσήνης, ἥπερ βραχύτατον Σικελία τῆς
ἡπείρου ἀπέχει· καὶ ἔστιν ἡ Χάρυβδις κληθεῖσα τοῦτο, ἥ
Ὀδυσσεὺς λέγεται διαπλεῦσαι. διὰ στενότητα δὲ καὶ ἐκ
μεγάλων πελαγῶν, τοῦ τε Τυρσηνικοῦ καὶ τοῦ Σικελικοῦ,
ἔσπιπτον οὐσα εἰκότως 15
15 χαλεπὴ ἐνομίσθη. ἐν τούτῳ οὖν τῷ μεταξὺ οἱ Συρακόσιοι 25
καὶ οἱ ξύμμαχοι ναυσὶν ὀλίγῃ πλέοσω ἢ τριάκοντα ἡναγ-
κίσθησαν ὅψε τῆς ἡμέρας ναυμαχῆσαι περὶ πλοίου δια-
πλέοντος, ἀντεπαναγόμενοι πρὸς τε Ἀθηναίων ναῦς ἑκατὰ
καὶ Ῥηγίνας ὀκτώ. καὶ νικηθέντες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων διὰ 2
20 τάχους ἀπέπλευσαν ὥς ἕκαστοι ἔτυχον ἐς τὰ οἰκεία στρατό-
πεδα, τό τε ἐν τῇ Μεσσήνῃ καὶ ἐν τῷ Ῥηγίῳ, μίαν ναῦν
ἀπολέσαντες· καὶ νῦν ἐπεγένετο τῷ ἔργῳ. μετὰ δὲ τοῦτο 3
οἱ μὲν Λοκροὶ ἀπῆλθον ἐκ τῆς Ῥηγίων, ἐπὶ δὲ τὴν
Πελωρίδα τῆς Μεσσήνης ξυλλεγείσθαι αἱ τῶν Συρακοσίων
25 καὶ ξυμμάχων νῆες ὥρμονν καὶ ὁ περὶ αὐτοῖς παρῆν.
προσπλεύσαντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Ῥηγῖνοι ὁρῶντες τὰς 4
ναῦς κενὰς ἐνέβαλον, καὶ χειρὶ σιδηρᾷ ἐπιβληθείσῃ μίαν
ναῦν αὐτοὶ ἀπώλεσαν τῶν ἀνδρῶν ἀποκολυμβησάντων. καὶ 5
μετὰ τοῦτο τῶν Συρακοσίων ἐσβάντων ἐς τὰς ναῦς καὶ
30 παραπλεόντων ἀπὸ κάλῳ ἐς τὴν Μεσσήνην, αὐθις προσ-
βαλόντες οἱ Ἀθηναῖοι, ἀποσιμωσάντων ἐκείνων καὶ προεμ-

2 ναῦς ὀλίγας Cobet

5 χειρώσεσθαι A B F M

8 τε om.

recc. 18 ἀντεπαναγόμενοι A B F

21 τό τε . . . Ῥηγίῳ secl. Her-

werden

28 αὐτοὶ C Schol. : αὐτοῖς cett.

6 βαλόντων, ἐτέραν νᾶυν ἀπολλύουσιν. καὶ ἐν τῷ παράπλῳ
καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τοιουτοτρόπῃ γενομένη οὐκ ἔλαοσον ἔχοντες
οἱ Συρακοσίοι παρεκομίσθησαν ἐς τὸν ἐν τῇ Μεσσήνῃ
λιμένα.

7 Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, Καμαρίνης ἀγγελθείσης προ- 5
δίδοσθαι Συρακοσίοις ὑπ' Ἀρχίου καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ,
ἔπλευσαν ἐκεῖσε. Μεσσήνιοι δ' ἐν τούτῳ πανδημεῖ κατὰ
γῆν καὶ ταῖς ναυσὶν ἅμα ἐστράτευσαν ἐπὶ Νάξον τὴν Χαλ-

8 κιδικὴν ὁμορον οὔσαν. καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τειχήρεις ποιή- *weaken*
σαντες τοὺς Ναξίους ἐδήουν τὴν γῆν, τῇ δ' ὑστεραίᾳ ταῖς 10
μὲν ναυσὶ περιπλεύσαντες κατὰ τὸν Ἀκεσίνην ποταμὸν τὴν

9 γῆν ἐδήουν, τῷ δὲ πεζῷ πρὸς τὴν πόλιν ἐσέβαλλον. ἐν
τούτῳ δὲ οἱ Σικελοὶ ὑπὲρ τῶν ἄκρων πολλοὶ κατέβαινον
βοηθοῦντες ἐπὶ τοὺς Μεσσηνίους. καὶ οἱ Νάξιοι ὥς εἶδον,
θαρσήσαντες καὶ παρακελευόμενοι ἐν ἑαυτοῖς ὥς οἱ Λεοντῖνοι 15

weaken σφίσι καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ξύμμαχοι ἐς τιμωρίαν ἐπέρ-
χονται, ἐκδραμόντες ἄφνω ἐκ τῆς πόλεως προσπίπτουσι
τοῖς Μεσσηνίοις, καὶ τρέψαντες ἀπέκτεωάν τε ὑπὲρ χιλίους
καὶ οἱ λοιποὶ χάλεπῳς ἀπεχώρησαν ἐπ' οἶκον· καὶ γὰρ
οἱ βάρβαροι ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπιπεσόντες τοὺς πλείστους 20

10 διέφθειραν. καὶ αἱ νῆες σχοῦσαι ἐς τὴν Μεσσήνην ὕστερον
ἐπ' οἶκον ἕκασται διεκρίθησαν. Λεοντῖνοι δὲ εὐθὺς καὶ οἱ
ξύμμαχοι μετὰ Ἀθηναίων ἐς τὴν Μεσσήνην ὥς κεκακωμένην *weaken*
ἐστράτευον, καὶ προσβάλλοντες οἱ μὲν Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν
λιμένα ταῖς ναυσὶν ἐπείρων, ὁ δὲ πεζὸς πρὸς τὴν πόλιν. 25

weaken 11 ἐπεκδρομήν δὲ ποιησάμενοι οἱ Μεσσηνῖοι καὶ Λοκρῶν τινὲς
μετὰ τοῦ Δημοτέλους, οἱ μετὰ τὸ πάθος ἐγκατελείφθησαν
φρουροί, ἑξαπινάως προσπεσόντες τρέπουσι τοῦ στρατεύ-
ματος τῶν Λεοντίνων τὸ πολὺ καὶ ἀπέκτεωαν πολλούς.
ιδόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ἀποβάντες ἀπὸ τῶν νεῶν ἐβοή- 30
θουν, καὶ κατεδίωξαν τοὺς Μεσσηνίους πάλιν ἐς τὴν πόλιν,

12 ἐσέβαλον G: προσέβαλλον Porro 13 post Σικελοὶ add. of
Krüger 16 οἱ om. A B F 24 προσβαλόντες B M 25 ἐπει-
ρῶντο Schol.

τεταραγμένοις ἐπιγενόμενοι· καὶ τροπαῖον στήσαντες ἀνεχώ-
ρησαν εἰς τὸ Ῥήγιον. μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ 12
Ἕλληνες ἄνευ τῶν Ἀθηναίων κατὰ γῆν ἐστράτευον ἐπ'
ἀλλήλους.

- 5 Ἐν δὲ τῇ Πύλῳ ἔτι ἐπολιόρκουν τοὺς ἐν τῇ νήσῳ Λακε- 26
δαιμονίους οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τὸ ἐν τῇ ἡπείρῳ στρατόπεδον
τῶν Πελοποννησίων κατὰ χώραν ἔμενεν. ἐπίπονος δ' ἦν 2 laborious
τοῖς Ἀθηναίοις ἡ φυλακὴ σίτου τε ἀπορία καὶ ὕδατος· οὐ
γὰρ ἦν κρήνη ὅτι μὴ μία ἐν αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει τῆς Πύλου
10 καὶ αὕτη οὐ μεγάλη, ἀλλὰ διαμώμενοι τὸν κάχληκα οἱ
πλείστοι ἐπὶ τῇ θαλάσῃ ἔπινον οἶον εἰκὸς ὕδωρ. στενο- 3
χωρία τε ἐν ὀλίγῳ στρατοπεδενομένοις ἐγίγνετο, καὶ τῶν νεῶν
οὐκ ἔχουσῶν ὄρμον αἱ μὲν σῖτον ἐν τῇ γῇ ἥρουντο κατὰ
μέρος, αἱ δὲ μετέωροι ὥρμουν. ἀθυμίαν τε πλείστην ὁ 4
15 χρόνος παρείχε παρὰ λόγον ἐπιγιγνόμενος, οὓς ᾤοντο
ἡμερῶν ὀλίγων ἐκπολιορκήσειν ἐν νήσῳ τε ἐρήμῃ καὶ ὕδατι
ἀλμυρῷ χρωμένους. αἴτιον δὲ ἦν οἱ Λακεδαιμόνιοι προει- 5 adu-
πόντες εἰς τὴν νῆσον ἐσάγειν σίτον τε τὸν βοιλόμενον
ἀληλεμένον καὶ οἶνον καὶ τυρὸν καὶ εἴ τι ἄλλο βρῶμα, οἳ' cheese
20 ἂν εἰς πολιορκίαν ξυμφέρῃ, τάξαντες ἀργυρίου πολλοῦ καὶ
τῶν Εἰλώτων τῷ ἐσαγαγόντι ἐλευθερίαν ὑπισχνόμενοι.
καὶ ἐσήγον ἄλλοι τε παρακωδυνεύοντες καὶ μάλιστα οἱ 6
Εἰλωτες, ἀπαίροντες ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ὀπόθεν τύχοιεν
καὶ καταπλέοντες ἔτι νυκτὸς εἰς τὰ πρὸς τὸ πέλαγος τῆς
25 νήσου. μάλιστα δὲ ἐτήρουν ἀνέμῳ καταφέρεσθαι· ῥᾶον 7
γὰρ τὴν φυλακὴν τῶν τριήρων ἐλάνθανον, ὅποτε πνεῦμα ἐκ
πόντου εἴη· ἄπορον γὰρ ἐγίγνετο περιορμεῖν, τοῖς δὲ ἀφειδῆς
ὁ κατάπλους καθειστήκει· ἐπώκελλον γὰρ τὰ πλοῖα τετιμη-
μένα χρημάτων, καὶ οἱ ὀπλῖται περὶ τὰς κατάρσεις τῆς
30 νήσου ἐφύλασσαν. ὅσοι δὲ γαλήνῃ κινδυνεύσαι, ἡλί-
σκοντο. ἐσένεον δὲ καὶ κατὰ τὸν λιμένα κολυμβηταὶ ὕψυδροι, 8 d. u-

19 ἀληλεσμένον BE (-ησμένον) GM Suid. οἶον AB EFM γρ. G'

20 ξυμφέρῃ AB f: ξυμφέροι G: ξυμφέρει cett. 30 post δὲ add. ἐν Krüger

31 δὲ om. AB EFM κολυμβηταὶ f Suid.: κολυμβητοὶ codd.

- καλωδίῳ ἐν ἀσχοῖς ἐφέλκοντες μήκωνα μεμελιτωμένην καὶ
 λίνου σπέρμα κεκομμένον· ὦν τὸ πρῶτον λανθανόντων
 9 φυλακαὶ ὕστερον ἐγένοντο· παντί τε τρόπῳ ἐκάτεροι
 ἐτεχνῶντο οἱ μὲν ἐσπέμπευ τὰ σιτία, οἱ δὲ μὴ λανθάνειν
 σφᾶς. *Limit. Nov. 15.* 5
- 27 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις πυνθανόμενοι περὶ τῆς στρατιᾶς
 ὅτι τалаиπωρεῖται καὶ σίτος τοῖς ἐν τῇ νήσῳ ὅτι ἐσπλεί,
 ἠπόρουν καὶ ἐδεδοίκεσαν μὴ σφῶν χειμῶν τὴν φυλακὴν
 ἐπιλάβοι, ὀρώντες τῶν τε ἐπιτηδείων τὴν περὶ τὴν Πελο-
 πόννησον κομιδὴν ἀδύνατον ἐσομένην, ἅμα ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ 10
 καὶ οὐδ' ἐν θέρει οἰοί τε ὄντες ἱκανὰ περιπέμπευ, τὸν τε
 ἔφορμον χωρίων ἀλιμένων ὄντων οὐκ ἐσόμενον, ἀλλ' ἢ
 σφῶν ἀνέντων τὴν φυλακὴν περιγενήσεσθαι τοὺς ἄνδρας
 ἢ τοῖς πλοίοις ἂ τὸν σίτον αὐτοῖς ἦγε χειμῶνα τηρήσαντας watch for
 2 ἐκπλεύσεσθαι. πάντων τε ἐφοβοῦντο μάλιστα τοὺς Λακε- 15
 δαιμονίους, ὅτι ἔχοντάς τι ἰσχυρὸν αὐτοὺς ἐνόμιζον οὐκέτι
 σφίσιν ἐπικηρυκεύεσθαι· καὶ μετεμέλοντο τὰς σπονδὰς οὐ
 δεξάμενοι. Κλέων δὲ γνούς αὐτῶν τὴν ἐς αὐτὸν ὑποψίαν
 3 περὶ τῆς κωλύμης τῆς ξυμβάσεως οὐ τάληθ' ἔφη λέγειν
 τοὺς ἐξαγγέλλοντας. παραινοῦντων δὲ τῶν ἀφιγμένων, εἰ 20
 μὴ σφίσι πιστεύουσι, κατασκόπους τινας πέμψαι, ἤρεθ
 4 κατάσκοπος αὐτὸς μετὰ Θεαγένους ὑπὸ Ἀθηναίων. καὶ
 γνούς ὅτι ἀναγκασθήσεται ἢ ταῦτα λέγειν οἷς διέβαλλεν ἢ
 τἀναντία εἰπὼν ψευδὴς φανήσεσθαι, παρήνει τοῖς Ἀθηναίοις,
 ὀρῶν αὐτοὺς καὶ ὠρμημένους τι τὸ πλεον τῇ γνώμῃ στρα- 25
 τεύειν, ὥς χρὴ κατασκόπους μὲν μὴ πέμπευ μηδὲ διαμέλ-
 λειν καιρὸν παριέντας, εἰ δὲ δοκεῖ αὐτοῖς ἀληθὴ εἶναι τὰ
 5 ἀγγελλόμενα, πλεῖν ἐπὶ τοὺς ἄνδρας. καὶ ἐς Νικίαν τὸν
 Νικηράτου στρατηγὸν ὄντα ἀπέσήμενεν, ἐχθρὸς ὦν καὶ
 ἐπιτιμῶν, ῥάδιον εἶναι παρασκευῇ, εἰ ἄνδρες εἶεν οἱ στρατηγοί, 30
 πλεύσαντας λαβεῖν τοὺς ἐν τῇ νήσῳ, καὶ αὐτὸς γ' ἂν, εἰ

ἦρχε, ποιῆσαι τοῦτο. ὁ δὲ Νικίας τῶν τε Ἀθηναίων τι 28
 ὑποβορυβησάντων ἐς τὸν Κλέωνα, ὅτι οὐ καὶ νῦν πλεῖ, εἰ
 ῥᾷδιόν γε αὐτῷ φαίνεται, καὶ ἅμα ὁρῶν αὐτὸν ἐπιτιμῶντα,
 ἐκέλευεν ἡντινα βούλεται δύναμιν λαβόντα τὸ ἐπὶ σφᾶς
 5 εἶναι ἐπιχειρεῖν. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον οἰόμενος αὐτὸν λόγῳ 2
 μόνον ἀφιέναι ἐτοῖμος ἦν, γνοὺς δὲ τῷ ὄντι παραδωσειόντα
 ἀνεχώρει καὶ οὐκ ἔφη αὐτὸς ἀλλ' ἐκείνους στρατηγεῖν, δεδιὼς
 ἦδη καὶ οὐκ ἂν οἰόμενός οἱ αὐτὸν τολμῆσαι ὑποχωρῆσαι.
 αὐθις δὲ ὁ Νικίας ἐκέλευε καὶ ἐξίστατο τῆς ἐπὶ Πύλῳ ἀρχῆς 3
 10 καὶ μάρτυρας τοὺς Ἀθηναίους ἐποιεῖτο. οἱ δέ, οἷον ὄχλος
 φιλεῖ ποιεῖν, ὅσῳ μᾶλλον ὁ Κλέων ὑπέφευγε τὸν πλοῦν καὶ
 ἐξανεχώρει τὰ εἰρημένα, τόσῳ ἐπεκελεύοντο τῷ Νικίᾳ παρα-
 διδόναι τὴν ἀρχὴν καὶ ἐκείνῳ ἐπεβόων πλεῖν. ὥστε οὐκ 4
 ἔχων ὅπως τῶν εἰρημένων ἔτι ἐξαπαλλαγῇ, ὑφίσταται τὸν
 15 πλοῦν, καὶ παρελθὼν οὔτε φοβεῖσθαι ἔφη Λακεδαιμονίους
 πλεύσεσθαι τε λαβὼν ἐκ μὲν τῆς πόλεως οὐδένα, Λημνίους
 δὲ καὶ Ἰμβρίους τοὺς παρόντας καὶ πελταστὰς οἱ ἦσαν ἔκ
 τε Αἴνου βεβοηθηκότες καὶ ἄλλοθεν τοξότας τετρακοσίους·
 ταῦτα δὲ ἔχων ἔφη πρὸς τοῖς ἐν Πύλῳ στρατιώταις ἐντὸς
 20 ἡμερῶν εἴκοσιν ἢ ἄξιον Λακεδαιμονίους ζῶντας ἢ αὐτοῦ
 ἀποκτενεῖν. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἐνέπεσε μὲν τι καὶ γέλωτος 5
 τῇ κουφολογίᾳ αὐτοῦ, ἀσμένους δ' ὅμως ἐγίγνετο τοῖς σῶ-
 φροσι τῶν ἀνθρώπων, λογισμένοις δυοῖν ἀγαθοῖν τοῦ ἐτέρου
 τεύξεσθαι, ἢ Κλέωνος ἀπαλλαγῆσεσθαι, ὃ μᾶλλον ἠλπίζον,
 25 ἢ σφαλεῖσι γνώμῃς Λακεδαιμονίους σφίσι χειρώσεσθαι. //

Καὶ πάντα διαπραξάμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ψη- 29
 φισαμένων Ἀθηναίων αὐτῷ τὸν πλοῦν, τῶν τε ἐν Πύλῳ
 στρατηγῶν ἓνα προσελόμενος Δημοσθένη, τὴν ἀναγωγὴν
 διὰ τάχους ἐποιεῖτο. τὸν δὲ Δημοσθένη προσέλαβε πυν- 2
 30 θανόμενος τὴν ἀπόβασιν αὐτὸν ἐς τὴν νῆσον διανοεῖσθαι.
 οἱ γὰρ στρατιῶται κακοπαθοῦντες τοῦ χωρίου τῇ ἀπορίᾳ καὶ

19 ἔφη om. M (in fine folii)
 A B F M

22 ἐγένετο G
 28 ἀναγωγὴν C: ἀγωγὴν cett. [G]

25 χειρώσασθαι

- μᾶλλον πολιορκούμενοι ἢ πολιορκούντες ὥρμητο διακω-
 δυνεῦσαι. καὶ αὐτῷ ἔτι ῥώμην καὶ ἡ νῆσος ἐμπρησθεῖσα
 3 παρέσχευ. πρότερον μὲν γὰρ οὔσης αὐτῆς ὑλώδους ἐπὶ τὸ
 πολὺ καὶ ἀτριβοῦς διὰ τὴν αἰεὶ ἐρημίαν ἐφοβείτο καὶ πρὸς
 τῶν πολεμίων τοῦτο ἐνόμιζε μᾶλλον εἶναι· πολλῷ γὰρ ἂν 5
 στρατοπέδῳ ἀποβάντι ἐξ ἀφανοῦς χωρίου προσβάλλοντας
 αὐτοὺς βλάπτειν. σφίσι μὲν γὰρ τὰς ἐκείνων ἁμαρτίας
 καὶ παρασκευὴν ὑπὸ τῆς ὕλης οὐκ ἂν ὁμοίως δῆλα εἶναι,
 τοῦ δὲ αὐτῶν στρατοπέδου καταφανῇ ἂν εἶναι πάντα τὰ
 ἁμαρτήματα, ὥστε προσπίπτειν ἂν αὐτοὺς ἀπροσδοκῆτως 10
 ἢ βούλωτο· ἐπ' ἐκείνοις γὰρ εἶναι ἂν τὴν ἐπιχειρήσιν.
 4 εἰ δ' αὖ ἐς δασὺ χωρίον βιάζοιτο ὁμόσε ἰέναι, τοὺς ἐλάσ-
 σους, ἐμπείρους δὲ τῆς χώρας, κρείσσους ἐνόμιζε τῶν πλεόνων
 ἀπείρων· λανθάνειν τε ἂν τὸ ἐαυτῶν στρατόπεδον πολὺ ὄν
 διαφθειρόμενον, οὐκ οὔσης τῆς προσόψεως ἢ χρήν ἀλλήλοις 15
 30 ἐπιβοηθεῖν. ἀπὸ δὲ τοῦ Αἰτωλικοῦ πάθους, ὃ διὰ τὴν
 2 ὕλην μέρος τι ἐγένετο, οὐχ ἥκιστα αὐτὸν ταῦτα ἐσῆει. τῶν
 δὲ στρατιωτῶν ἀναγκασθέντων διὰ τὴν στενοχωρίαν τῆς
 νήσου τοῖς ἐσχάτοις προσίσχοντας ἀριστοποιεῖσθαι διὰ
 προφυλακῆς καὶ ἐμπρήσαντός τινος κατὰ μικρὸν τῆς ὕλης 20
 ἄκοντος καὶ ἀπὸ τούτου πνεύματος ἐπιγενομένου τὸ πολὺ
 3 αὐτῆς ἔλαθε κατακαυθέν. οὕτω δὴ τοὺς τε Λακεδαιμονίους
 μᾶλλον κατιδὼν πλείους ὄντας, ὑπονοῶν πρότερον ἐλάσσοσι
 τὸν σῆτον αὐτοῦ ἐσπέμπειν, τὴν τε νῆσον εὐαποβατωτέραν
 οὖσαν, τότε ὥς ἐπ' ἀξιόχρεων τοὺς Ἀθηναίους μᾶλλον 25
 3 σπουδὴν ποιεῖσθαι τὴν ἐπιχειρήσιν παρεσκευάζετο, στρατιὰν
 τε μεταπέμπων ἐκ τῶν ἐγγυὺς ξυμμάχων καὶ τὰ ἄλλα
 ἐτοιμάζων.
 4 Κλέων δὲ ἐκείνῳ τε προπέμψας ἄγγελον ὥς ἦξων καὶ
 ἔχων στρατιὰν ἣν ᾗτήσατο, ἀφικνεῖται ἐς Πύλον. καὶ ἅμα 30

3 παρείχε GM

15 προόψεως Porpo

24 αὐτόσε Krüger

αὐτῆς οὔσης AB

χρῆ Porpo

25-26 τότε . . .

11 ἂν εἶναι ABF

19 προϊσχοντας AB EFM

25 ποιεῖσθαι in codd. post

ἐσπέμπειν leguntur, transposuit Krüger

γενόμενοι πέμπουσι πρῶτον ἐς τὸ ἐν τῇ ἡπείρῳ στρατόπεδον
 κήρυκα, προκαλούμενοι, εἰ βούλονται, ἄνευ κινδύνου τοὺς ἐν
 τῇ νήσῳ ἄνδρας σφίσι τά τε ὄπλα καὶ σφᾶς αὐτοὺς κελεύειν
 παραδοῦναι, ἐφ' ᾧ φυλακῇ τῇ μετρία τηρήσονται, ἕως ἂν τι
 5 περὶ τοῦ πλέονος ξυμβαθῇ. οὐ προσδεξαμένων δὲ αὐτῶν 31
 μίαν μὲν ἡμέραν ἐπέσχον, τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀνηγάγοντο μὲν
 νυκτὸς ἐπ' ὀλίγας ναῦς τοὺς ὀπλίτας πάντας ἐπιβιβάσαντες,
 πρὸ δὲ τῆς ἑῶ ὀλίγον ἀπέβαινον τῆς νήσου ἐκατέρωθεν, ἐκ
 τε τοῦ πελάγους καὶ πρὸς τοῦ λιμένος, ὀκτακόσιοι μάλιστα
 10 ὄντες ὀπλίται, καὶ ἐχώρουν δρόμῳ ἐπὶ τὸ πρῶτον φυλα-
 κτήριον τῆς νήσου. ὧδε γὰρ διετετάχατο· ἐν ταύτῃ μὲν τῇ 2
 πρώτῃ φυλακῇ ὡς τριάκοντα ἦσαν ὀπλίται, μέσον δὲ καὶ
 ὀμαλώτατόν τε καὶ περὶ τὸ ὕδωρ οἱ πλείστοι αὐτῶν καὶ
 Ἐπιτάδας ὁ ἄρχων εἶχε, μέρος δέ τι οὐ πολὺν αὐτὸ τὸ
 15 ἔσχατον ἐφύλασσε τῆς νήσου τὸ πρὸς τὴν Πύλον, ὃ ἦν ἐκ
 τε θαλάσσης ἀπόκρημνον καὶ ἐκ τῆς γῆς ἥκιστα ἐπίμαχον·
 καὶ γάρ τι καὶ ἔρυμα αὐτόθι ἦν παλαιὸν λίθων λογάδην
 πεποιημένον, ὃ ἐνόμιζον σφίσιν ὠφέλιμον ἂν εἶναι, εἰ
 καταλαμβάνοι ἀναχώρησις βιαιοτέρα. οὕτω μὲν τεταγμένοι
 20 ἦσαν.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοὺς μὲν πρῶτους φύλακας, οἷς ἐπέδρα- 32
 μον, εὐθὺς διαφθείρουσιν ἐν τε ταῖς εἰναῖς ἔτι καὶ ἀναλαμ-
 βάνοντας τὰ ὄπλα, λαθόντες τὴν ἀπόβασιν, οἰομένων αὐτῶν
 τὰς ναῦς κατὰ τὸ ἔθος ἐς ἐφορμον τῆς νυκτὸς πλεῖν. ἅμα 2 at anabo
 25 δὲ ἔφ' γιγνομένη καὶ ὁ ἄλλος στρατὸς ἀπέβαινον, ἐκ μὲν
 νεῶν ἐβδομήκοντα καὶ ὀλίγῳ πλεόνων πάντες πλὴν θα- 3 at
λαμιῶν, ὡς ἕκαστοι ἐσκευασμένοι, τοξόται δὲ ὀκτακόσιοι
 καὶ πελτασταὶ οὐκ ἐλάσσους τούτων, Μεσσηνίων τε οἱ
 βεβοηθηκότες καὶ οἱ ἄλλοι ὅσοι περὶ Πύλον κατεῖχον πάντες
 30 πλὴν τῶν ἐπὶ τοῦ τείχους φυλάκων. Δημοσθένους δὲ τάξαν- 3

5 αὐτῶν] αὐ C E

9 πρὸς] πρὸ C G

14 αὐτὸ Bauer: αὐτοῦ

codd. 22 καὶ in codd. post ὄπλα legitur, transposui (post ἔτι add.

καὶ Abresch)

25 ἀπέβαινον vulgo: ἐπέβαινον codd.

27 δὲ

Krüger: τε codd.

29 οἱ C: om. cett.

τος διέστησαν κατὰ διακοσίους τε καὶ πλείους, ἔστι δ' ἢ
 ἐλάσσους, τῶν χωρίων τὰ μετεωρότατα λαβόντες, ὅπως ὅτι
 πλείστη ἀπορία ἢ τοῖς πολεμίοις πανταχόθεν κεκυκλω-
 μένοις καὶ μὴ ἔχωσι πρὸς ὅτι ἀντιτάζονται, ἀλλ' ἀμφίβολοι *doublet*
 γίνωνται τῷ πλήθει, εἰ μὲν τοῖς πρόσθεν ἐπίοιεν, ὑπὸ τῶν 5
 κατόπιον βαλλόμενοι, εἰ δὲ τοῖς πλαγίοις, ὑπὸ τῶν ἐκατέ- *fleck*
 4 ρωθεν παρατεταγμένων. κατὰ νότου τε αἰεὶ ἔμελλον αὐτοῖς,
 ἢ χωρήσειαν, οἱ πολέμιοι ἔσεσθαι ψιλοὶ καὶ οἱ ἀπορώτατοι,
 τοξεύμασι καὶ ἀκουτίοις καὶ λίθοις καὶ σφενδόναϊς ἐκ πολλοῦ
 ἔχοντες ἀλκήν, οἷς μὴδὲ ἐπελθεῖν οἶόν τε ἦν· φεύγοντές τε 10
 γὰρ ἐκράτουν καὶ ἀναχωροῦσιν ἐπέκειντο.

- Τοιαύτη μὲν γνώμη ὁ Δημοσθένης τό τε πρῶτον τὴν
 33 ἀπόβασιν ἐπενόει καὶ ἐν τῷ ἔργῳ ἔταξεν· οἱ δὲ περὶ τὸν
 Ἑπιτάδαν καὶ ὅπερ ἦν πλείστον τῶν ἐν τῇ νήσῳ, ὥς εἶδον
 τό τε πρῶτον φυλακτήριον διεφθαρμένον καὶ στρατὸν σφίσιν 15
 ἐπιόντα, ξυνετάξαντο καὶ τοῖς ὀπλίταις τῶν Ἀθηναίων
 ἐπῆσαν, βουλόμενοι ἐς χεῖρας ἐλθεῖν· ἐξ ἐναντίας γὰρ
 οὗτοι καθεισθήκεσαν, ἐκ πλαγίου δὲ οἱ ψιλοὶ καὶ κατὰ νότου.
 2 τοῖς μὲν οὖν ὀπλίταις οὐκ ἐδυνήθησαν προσμεῖξαι οὐδὲ τῇ
 σφετέρᾳ ἐμπειρίᾳ χρήσασθαι· οἱ γὰρ ψιλοὶ ἐκατέρωθεν 20
 βάλλοντες εἶργον, καὶ ἅμα ἐκεῖνοι οὐκ ἀντεπῆσαν, ἀλλ'
 ἡσύχαζον· τοὺς δὲ ψιλοὺς, ἢ μάλιστα αὐτοῖς ἐπιθέοντες
 προσκέοιτο, ἔτρεπον, καὶ οἱ ὑποστρέφοντες ἡμύνοντο, ἄνθρω-
 ποι κούφως τε ἐσκευασμένοι καὶ προλαμβάνοντες ῥαδίως
 τῆς φυγῆς χωρίων τε χαλεπότητι καὶ ὑπὸ τῆς πρὶν ἐρημίας 25
 τραχέων ὄντων, ἐν οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐδύναντο διώκειν
 34 ὅπλα ἔχοντες. χρόνον μὲν οὖν τινὰ ὀλίγον οὕτω πρὸς
 ἀλλήλους ἡκροβολίσαντο· τῶν δὲ Λακεδαιμονίων οὐκέτι
 ὀξέως ἐπεκθεῖν ἢ προσπίπτοιεν δυναμένων, γνόντες αὐτοὺς
 οἱ ψιλοὶ βραδυτέρους ἤδη ὄντας τῷ ἀμύνασθαι, καὶ αὐτοὶ 30

1 τε om. C [G]
 1015 cett. [G]
 distinguit Classen
 φυγῇ Held

3 κεκυκλωμένοις M suprascr. A B: κεκωλυμέ-
 4 ἔχωσι F: ἔχουσι cett. 8 post πολέμιοι dis-
 22 ἐπιθέοντες G M: προσθέοντες cett. 25 τῇ

τῇ τε ὄψει τοῦ θαρσεῖν τὸ πλείστον εἰληφότες πολλα-
πλάσιοι φαινόμενοι καὶ ξυνειθισμένοι μᾶλλον μηκέτι δεινούς
αὐτοὺς ὁμοίως σφίσι φαίνεσθαι, ὅτι οὐκ εὐθύς ἄξια τῆς
προσδοκίας ἐπεπόνθεσαν, ὥσπερ ὅτε πρῶτον ἀπέβαινον τῇ
5 γνῶμῃ δεδουλωμένοι ὥς ἐπὶ Λακεδαιμονίους, καταφρονή-
σαντες καὶ ἐμβοήσαντες ἀθρόοι ὥρμησαν ἐπ' αὐτοὺς καὶ
ἐβαλλον λίθοις τε καὶ τοξεύμασι καὶ ἀκοντίοις, ὥς ἕκαστός
τι πρόχειρον εἶχεν. γενομένης δὲ τῆς βοῆς ἅμα τῇ 2
ἐπιδρομῇ ἐκπληξίς τε ἐνέπεσεν ἀνθρώποις ἀήθεσι τοιαύτης
10 μάχης καὶ ὁ κονιορτὸς τῆς ὕλης νεωστὶ κεκαυμένης ἐχώρει
πολὺν ἄνω, ἀπορόν τε ἦν ἰδεῖν τὸ πρὸ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν
τοξευμάτων καὶ λίθων ἀπὸ πολλῶν ἀνθρώπων μετὰ τοῦ
κονιορτοῦ ἅμα φερομένων. τό τε ἔργον ἐνταῦθα χαλεπὸν 3
τοῖς Λακεδαιμονίοις καθίστατο· οὔτε γὰρ οἱ πίλοι ἔστεγον
15 τὰ τοξεύματα, δοράτιά τε ἐναπεκέκλαστο βαλλομένων, εἶχόν
τε οὐδὲν σφίσιν αὐτοῖς χρήσασθαι ἀποκεκλημένοι μὲν τῇ
ὄψει τοῦ προορᾶν, ὑπὸ δὲ τῆς μείζονος βοῆς τῶν πολεμίων
τὰ ἐν αὐτοῖς παραγγελλόμενα οὐκ ἔσακούοντες, κινδύνου τε
πανταχόθεν περιεστῶτος καὶ οὐκ ἔχοντες ἐλπίδα καθ' ὅτι
20 χρὴ ἀμνημονέους σωθῆναι. τέλος δὲ τραυματιζομένων ἤδη 35
πολλῶν διὰ τὸ αἰεὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἀναστρέφεσθαι, ξυγκλή-
σαντες ἐχώρησαν ἐς τὸ ἔσχατον ἔρυμα τῆς γῆσου, ὃ οὐ
πολὺν ἀπέειχε, καὶ τοὺς ἑαυτῶν φύλακας. ὥς δὲ ἐνέδοσαν, 2
ἐνταῦθα ἤδη πολλῷ ἔτι πλέονι βοῇ τεθαρσηκότες οἱ ψιλοὶ
25 ἐπέκειντο, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων ὅσοι μὲν ὑποχωροῦντες
ἐγκατελαμβάνοντο, ἀπέθνησκον, οἱ δὲ πολλοὶ διαφυγόντες ἐς
τὸ ἔρυμα μετὰ τῶν ταύτῃ φυλάκων ἐτάξαντο παρὰ πᾶν ὥς
ἀμνησούμενοι ἥπερ ἦν ἐπίμαχον. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπισπόμενοι 3
περίοδον μὲν αὐτῶν καὶ κύκλωσιν χωρίου ἰσχύι οὐκ εἶχον,
30 προσιόντες δὲ ἐξ ἐναντίας ὥσασθαι ἐπειρώντο. καὶ χρόνον 4
μὲν πολὺν καὶ τῆς ἡμέρας τὸ πλείστον ταλαιπωρούμενοι

I πλείστον] πιστὸν Dobree
28 ἀμνησούμενοι A B E F M

II αὐτοῦ Stephanus: αὐτοῦ codd.

ἀμφοτέροι ὑπὸ τε τῆς μάχης καὶ δίψης καὶ ἡλίου ἀντεῖχον, πειρώμενοι οἱ μὲν ἐξελάσασθαι ἐκ τοῦ μετεώρου, οἱ δὲ μὴ ἐνδοῦναι· ῥᾶον δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι ἡμύνοντο ἢ ἐν τῷ πρίν, οὐκ οὔσης σφῶν τῆς κυκλώσεως ἐς τὰ πλάγια.

- 36 Ἐπειδὴ δὲ ἀπέραντον ἦν, προσελθὼν ὁ τῶν Μεσσηνίων 5 στρατηγὸς Κλέωνι καὶ Δημοσθένει ἄλλως ἔφη πονεῖν σφᾶς· εἰ δὲ βούλονται ἑαυτῷ δοῦναι τῶν τοξοτῶν μέρος τι καὶ τῶν ψιλῶν περιμέναι κατὰ νότου αὐτοῖς ὁδῷ ἢ ἂν αὐτὸς εὕρη, 2 δοκεῖν βιάσεσθαι τὴν ἔφοδον. λαβὼν δὲ ἃ ᾐτήσατο, ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ὁρμήσας ὥστε μὴ ἰδεῖν ἐκείνους, κατὰ τὸ αἰεὶ 10 παρέικον τοῦ κρημνώδους τῆς νήσου προσβαίνων, καὶ ἢ οἱ Λακεδαιμόνιοι χωρίου ἰσχύι πιστεύσαντες οὐκ ἐφύλασσον, χαλεπῶς τε καὶ μόλις περιελθὼν ἔλαθε, καὶ ἐπὶ τοῦ μετεώρου ἐξαπίνης ἀναφανείς κατὰ νότου αὐτῶν τοὺς μὲν τῷ ἀδοκῆτῳ ἐξέπληξε, τοὺς δὲ ἃ προσεδέχοντο ἰδόντας πολλῷ μᾶλλον 15 3 ἐπέρρωσεν. καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι βαλλόμενοί τε ἀμφοτέρωθεν ἤδη καὶ γιγνόμενοι ἐν τῷ αὐτῷ ξυμπτώματι, ὥς μικρὸν μεγάλῳ εἰκάσαι, τῷ ἐν Θερμοπύλαις, ἐκείνοί τε γὰρ τῇ ἀτραπῷ περιελθόντων τῶν Περσῶν διεφθάρησαν, οὗτοί τε ἀμφίβολοι ἤδη ὄντες οὐκέτι ἀντεῖχον, ἀλλὰ πολλοῖς τε 20 ὀλίγοι μαχόμενοι καὶ ἀσθενεῖα σωμάτων διὰ τὴν σιτοδείαν ὑπεχώρουν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκράτουν ἤδη τῶν ἐφόδων.
- 37 Γνοὺς δὲ ὁ Κλέων καὶ ὁ Δημοσθένης [ὅτι], εἰ καὶ ὁπο- 25 σονοῦν μᾶλλον ἐνδῶσουσι, διαφθαρησομένους αὐτοὺς ὑπὸ τῆς σφετέρας στρατιᾶς, ἔπαυσαν τὴν μάχην καὶ τοὺς ἑαυτῶν ἀπεῖρξαν, βουλόμενοι ἀγαγεῖν αὐτοὺς Ἀθηναίοις ζῶντας, εἴ πως τοῦ κηρύγματος ἀκούσαντες ἐπικλασθεῖεν τῇ γνώμῃ τὰ ὄπλα παραδοῦναι καὶ ἡσσηθεῖεν τοῦ παρόντος δεινοῦ. 2 ἐκήρυξάν τε, εἰ βούλονται, τὰ ὄπλα παραδοῦναι καὶ σφᾶς

1 δίψης EM suprascr. G : δίψους cett. suprascr. M 2 τοῦ om. CG
 3 ἡμύναντο ABEFM 9 βιάσεσθαι Madvig : βιάσασθαι codd.
 11 ab litt. -vs incipit papyrus Oxyrhynchius (O) προσβαίνων etiam O : προβαίνων B 12 post χωρίου add. τι O (del. O')
 13 μόλις suprascr. O 23 ὅτι om. O 29 βούλονται O : βούλονται codd.

αὐτοὺς Ἀθηναίους ὥστε βουλευθῆναι ὅτι ἂν ἐκείνοις δοκῇ.
οἱ δὲ ἀκούσαντες παρήκαν τὰς ἀσπίδας οἱ πλείστοι καὶ τὰς 38
χεῖρας ἀνέσεισαν, δηλοῦντες προσίεσθαι τὰ κεκηρυγμένα.
μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης τῆς ἀνοκωχῆς ξυνήλθον ἐς λόγους celebration
5 ὃ τε Κλέων καὶ ὁ Δημοσθένης καὶ ἐκείνων Στύφων ὁ
Φάρακος, τῶν πρότερον ἀρχόντων τοῦ μὲν πρώτου τεθνη-
κότος Ἐπιτάδου, τοῦ δὲ μετ' αὐτὸν Ἰππαγρέτου ἐφηρημένου survival
ἐν τοῖς νεκροῖς ἔτι ζῶντος κειμένου ὡς τεθνεώτος, αὐτὸς
τρίτος ἐφηρημένος ἄρχειν κατὰ νόμον, εἴ τι ἐκείνοι πάσχοιεν.
10 ἔλεγε δὲ ὁ Στύφων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὅτι βούλονται διακηρυ- 2
κεύσασθαι πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἡπείρῳ Λακεδαιμονίους ὅτι χρὴ
σφᾶς ποιεῖν. καὶ ἐκείνων μὲν οὐδένα ἀφέντων, αὐτῶν δὲ 3
τῶν Ἀθηναίων καλούντων ἐκ τῆς ἡπείρου κήρυκας καὶ γενο-
μένων ἐπερωτήσεων δις ἢ τρίς, ὁ τελευταῖος διαπλεύσας
15 αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς ἡπείρου Λακεδαιμονίων ἀνὴρ ἀπήγ-
γειλεν ὅτι [οἱ] 'Λακεδαιμόνιοι κελεύουσιν ὑμᾶς αὐτοὺς περὶ
ὑμῶν αὐτῶν βουλευέσθαι μηδὲν αἰσχρὸν ποιοῦντας' οἱ δὲ
καθ' ἑαυτοὺς βουλευσάμενοι τὰ ὅπλα παρέδωκαν καὶ σφᾶς
αὐτούς. καὶ ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἐπιούσαν νύκτα 4
20 ἐν φυλακῇ εἶχον αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι· τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ
μὲν Ἀθηναῖοι τροπαῖον στήσαντες ἐν τῇ νήσῳ τᾶλλα
διεσκευάζοντο ὡς ἐς πλοῦν, καὶ τοὺς ἄνδρας τοῖς τριηράρχοις
διεδίδωσαν ἐς φυλακὴν, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι κήρυκα πέμ-
ψαντες τοὺς νεκροὺς διεκομίσαντο. ἀπέθανον δ' ἐν τῇ νήσῳ 5
25 καὶ ζῶντες ἐλήφθησαν τοσοῖδε· εἴκοσι μὲν ὀπλίται διέβησαν
καὶ τετρακόσιοι οἱ πάντες· τούτων ζῶντες ἐκομίσθησαν
ὀκτῶ ἀποδέοντες τριακόσιοι, οἱ δὲ ἄλλοι ἀπέθανον. καὶ
Σπαρτιάται τούτων ἦσαν τῶν ζώντων περὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν.
'Αθηναίων δὲ οὐ πολλοὶ διεφθάρησαν· ἡ γὰρ μάχη οὐ
30 σταδαία ἦν.

6 προτέρων O (suprascr. o) prioribus Valla 10 ἔλεγεν O 14 post
ἐπερωτήσεων add. ἢ O (del. O') 15 ἀπήγγελλεν suprascr. O
16 οἱ om. O 21 τᾶλλα O : τὰ ἄλλα codd. [G] 23 διέδωσαν O
30 σταδαία suprascr. O : σταδία cett.

- 39 Χρόνος δὲ ὁ ξύμπας ἐγένετο ὅσον οἱ ἄνδρες [οἱ] ἐν τῇ
 νήσῳ ἐπολιορκήθησαν, ἀπὸ τῆς ναυμαχίας μέχρι τῆς ἐν τῇ
 2 νήσῳ μάχης, ἐβδομήκοντα ἡμέραι καὶ δύο. τούτων περὶ
 εἴκοσιν ἡμέρας, ἐν αἷς οἱ πρέσβεις περὶ τῶν σπονδῶν
 ἀπῆσαν, ἐσιτοδοτοῦντο, τὰς δὲ ἄλλας τοῖς ἐσπλεύουσι λάθρα 5
 διετρέφοντο. καὶ ἦν σῖτός τις ἐν τῇ νήσῳ καὶ ἄλλα βρώ-
 ματα ἐγκατελήφθη· ὁ γὰρ ἄρχων Ἐπιτάδας ἐνδεεστέρως *less*
 3 ἐκάστῳ παρείχεν ἢ πρὸς τὴν ἐξουσίαν. οἱ μὲν δὴ Ἀθηναῖοι
 καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἀνεχώρησαν τῷ στρατῷ ἐκ τῆς Πύλου
 ἐκάτεροι ἐπ' οἴκου, καὶ τοῦ Κλέωνος καίπερ μανιώδης οὔσα 10
 ἡ ὑπόσχεσις ἀπέβη· ἐντὸς γὰρ εἴκοσιν ἡμερῶν ἤγαγε τοὺς
 40 ἄνδρας, ὥσπερ ὑπέστη. παρὰ γνώμην τε δὴ μάλιστα τῶν
 κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτο τοῖς Ἑλλησιν ἐγένετο· τοὺς γὰρ
 Λακεδαιμονίους οὔτε λιμῷ οὔτ' ἀνάγκῃ οὐδεμιᾷ ἠξίουσαν τὰ
 ὄπλα παραδοῦναι, ἀλλὰ ἔχοντας καὶ μαχομένους ὥς ἐδύναντο 15
 2 ἀποθνήσκειν. ἀπιστοῦντές τε μὴ εἶναι τοὺς παραδόντας
 τοῖς τεθνεώσιν ὁμοίους, καὶ τινος ἐρομένου ποτὲ ὕστερον τῶν
 Ἀθηναίων ξυμμάχων δι' ἀχθηδόνα ἕνα τῶν ἐκ τῆς νήσου *laurea*
 αἰχμαλώτων εἰ οἱ τεθνεώτες αὐτῶν καλοὶ καγαθοί, ἀπεκρί-
 νατο αὐτῷ πολλοῦ ἂν ἄξιον εἶναι τὸν ἄτρακτον, λέγων τὸν 20
 οἰστόν, εἰ τοὺς ἀγαθοὺς διεγίνωσκε, δήλωσιν ποιούμενος
 ὅτι ὁ ἐντυγχάνων τοῖς τε λίθοις καὶ τοξεύμασι διεφθείρετο. *72*
 41 Κομισθέντων δὲ τῶν ἀνδρῶν οἱ Ἀθηναῖοι ἐβούλευσαν
 δεσμοῖς μὲν αὐτοὺς φυλάσσειν μέχρι οὗ τι ξυμβῶσιν, ἦν *come to*
 δ' οἱ Πελοποννήσιοι πρὸ τούτου ἐς τὴν γῆν ἐσβάλωσιν, 25 *aggravate*
 2 ἐξαγαγόντες ἀποκτεῖναι. τῆς δὲ Πύλου φυλακὴν κατεστή-
 σαντο, καὶ οἱ ἐκ τῆς Ναυπάκτου Μεσσήνιοι ὥς ἐς πατρίδα
 ταύτην (ἔστι γὰρ ἡ Πύλος τῆς Μεσσηνίδος ποτὲ οὔσης γῆς)
 πέμψαντες σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐπιτηδαιοτάτους ἐλήζοντό τε

1 οἱ om. M O

A B O (suprascr. η)

19 καὶ ἀγαθοὶ A B E F M

24 in litt. δε- desinit O

29 ἐλήζοντό f: ἐλήζον codd. [G]

6 τις O: om. codd.

9 οἱ del. O¹

15 ἔως fort. legit Schol.

post καγαθοὶ add. [ἦσ'αν vel [εἴ]εν O

25 ἐσβάλωσιν G M: ἐσβάλλωσιν cett.

7 ἐγκατελείφθη

τὴν Λακωνικὴν καὶ πλείστα ἐβλαπτον ὁμόφωνοι ὄντες. οἱ 3
 δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀμαθεῖς ὄντες ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ ληστείας
 καὶ τοῦ τοιοῦτου πολέμου, τῶν τε Εἰλώτων αὐτομολούντων
 καὶ φοβούμενοι μὴ καὶ ἐπὶ μακρότερον σφίσι τι νεωτερισθῇ ^{are solved}
 5 τῶν κατὰ τὴν χώραν, οὐ ῥαδίως ἔφερον, ἀλλὰ καίπερ οὐ
 βουλόμενοι ἐνδηλοὶ εἶναι τοῖς Ἀθηναίοις ἐπρεσβεύοντο παρ'
 αὐτοὺς καὶ ἐπειρῶντο τὴν τε Πύλον καὶ τοὺς ἄνδρας κομί-
 ζεσθαι. οἱ δὲ μειζόνων τε ὠρέγοντο καὶ πολλάκις φοιτῶντων 4
 αὐτοὺς ἀπράκτους ἀπέπεμπον. ταῦτα μὲν τὰ περὶ Πύλον
 10 γενόμενα.
 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους μετὰ ταῦτα εὐθὺς Ἀθηναῖοι ἐς τὴν 42
 Κορωθίαν ἐστράτευσαν ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ δισχιλίοις
 ὀπλίταις ἑαυτῶν καὶ ἐν ἵππαγωγαῖς ναυσὶ διακοσίοις ἱππεύσων·
 ἡκολούθουν δὲ καὶ τῶν ξυμμάχων Μιλήσιοι καὶ Ἄνδριοι καὶ
 15 Καρύστιοι, ἐστρατήγει δὲ Νικίας ὁ Νικηράτου τρίτος αὐτός.
 πλέοντες δὲ ἅμα ἕω ἔσχον μεταξύ Χερσωνήσου τε καὶ Ρεΐτου 2
 ἐς τὸν αἰγιαλὸν τοῦ χωρίου ὑπὲρ οὗ ὁ Σολύγειος λόφος ἐστίν,
 ἐφ' ὃν Δωριῆς τὸ πάλαι ἰδρυθέντες τοῖς ἐν τῇ πόλει Κορω-
 θίοις ἐπολέμουν οὖσιν Αἰολεῦσιν· καὶ κώμη νῦν ἐπ' αὐτοῦ
 20 Σολύγεια καλουμένη ἐστίν. ἀπὸ δὲ τοῦ αἰγιαλοῦ τούτου
 ἔνθα αἱ νῆες κατέσχον ἡ μὲν κώμη αὕτη δώδεκα σταδίους
 ἀπέχει, ἡ δὲ Κορωθίων πόλις ἐξήκοντα, ὁ δὲ Ἰσθμὸς εἴκοσι.
 Κορίνθιοι δὲ προπυθόμενοι ἐξ Ἀργεῶν ὅτι ἡ στρατιὰ ἤξει 3
 τῶν Ἀθηναίων, ἐκ πλείονος ἐβοήθησαν ἐς Ἰσθμὸν πάντες
 25 πλὴν τῶν ἕξω Ἰσθμοῦ· καὶ ἐν Ἀμπρακίᾳ καὶ ἐν Λευκαδί
 ἀπῆσαν αὐτῶν πεντακόσιοι φρουροί· οἱ δ' ἄλλοι πανδημεὶ
 ἐπετήρουν τοὺς Ἀθηναίους οἱ κατασχίσουσιν. ὥς δὲ αὐτοὺς 4
 ἔλαθον νυκτὸς καταπλεύσαντες καὶ τὰ σημεῖα αὐτοῖς ἦρθη,
 καταλιπόντες τοὺς ἡμίσεις αὐτῶν ἐν Κεγχρεῖᾳ, ἣν ἄρα οἱ
 30 Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὸν Κρομμύωνα ἴωσιν, ἐβοήθουν κατὰ τάχος.
 καὶ Βάττος μὲν ὁ ἕτερος τῶν στρατηγῶν (δύο γὰρ ἦσαν ἐν 43

2 ἀπαθεῖς margo Stephani

3 τοῦ om. A B F M [G]

5 οὐ

οἱ A B E F [G]

25 Λευκαδί Cobet : Λευκαδία codd.

26 ἀπῆσαν

Bauer : ἀπῆσαν codd.

- τῇ μάχῃ οἱ παρόντες) λαβὼν λόχον ἦλθεν ἐπὶ τὴν Σολύγειαν
 κώμην φυλάζων ἀτείχιστον οὔσαν, Λυκόφρων δὲ τοῖς ἄλλοις
 2 ξυνέβαλεν. καὶ πρῶτα μὲν τῷ δεξιῷ κέρα τῶν Ἀθηναίων
 εὐθύς ἀποβεβηκότι πρὸ τῆς Χερσονήσου οἱ Κορίνθιοι ἐπ-
 έκειντο, ἔπειτα δὲ καὶ τῷ ἄλλῳ στρατεύματι. καὶ ἦν ἡ 5
 3 μάχη καρτερὰ καὶ ἐν χερσὶ πᾶσα. καὶ τὸ μὲν δεξιὸν κέρα
 τῶν Ἀθηναίων καὶ Καρυστίων (οὔτοι γὰρ παρατεταγμένοι
 ἦσαν ἔσχατοι) ἐδέξαντό τε τοὺς Κοριωθίους καὶ ἐώσαντο
 μόλις· οἱ δὲ ὑποχωρήσαντες πρὸς αἱμασίαν (ἦν γὰρ τὸ *wall*
 χωρίον *steep* πρόσαντες πᾶν) βάλλοντες τοῖς λίθοις καθύπερθεν 10
 ὄντες καὶ παιανίσαντες ἐπῆσαν αὖθις, δεξαμένων δὲ τῶν
 4 Ἀθηναίων ἐν χερσὶν ἦν πάλιν ἡ μάχη. λόχος δέ τις τῶν
 Κοριωθίων ἐπιβοηθήσας τῷ εὐωνύμῳ κέρα ἐαυτῶν ἔτρεψε
 τῶν Ἀθηναίων τὸ δεξιὸν κέρα καὶ ἐπεδίωξεν ἐς τὴν θά-
 λασσαν· πάλιν δὲ ἀπὸ τῶν νεῶν ἀνέστρεψαν οἱ τε Ἀθηναῖοι 15
 5 καὶ οἱ Καρύστιοι. τὸ δὲ ἄλλο στρατόπεδον ἀμφοτέρωθεν
 ἐμάχετο ξυνεχῶς, μάλιστα δὲ τὸ δεξιὸν κέρα τῶν Κοριωθίων,
 ἐφ' ᾧ ὁ Λυκόφρων ὦν κατὰ τὸ εὐώνυμον τῶν Ἀθηναίων
 ἡμύνετο· ἡλπιζον γὰρ αὐτοὺς ἐπὶ τὴν Σολύγειαν κώμην
 44 πειράσειν. χρόνον μὲν οὖν πολλὸν ἀντείχον οὐκ ἐνδιδόντες 20
 ἄλλήλοισι· ἔπειτα (ἦσαν γὰρ τοῖς Ἀθηναίοις οἱ ἱππῆς
 ὠφέλιμοι *Rev. 28* ξυμμαχόμενοι, τῶν ἐτέρων οὐκ ἐχόντων ἵππους)
 ἐτράποντο οἱ Κορίνθιοι καὶ ὑπεχώρησαν πρὸς τὸν λόφον
 καὶ ἔθεντο τὰ ὅπλα καὶ οὐκέτι κατέβαινον, ἀλλ' ἡσύχαζον.
 2 ἐν δὲ τῇ τροπῇ ταύτῃ κατὰ τὸ δεξιὸν κέρα οἱ πλείστοί τε 25
 αὐτῶν ἀπέθανον καὶ Λυκόφρων ὁ στρατηγός. ἡ δὲ ἄλλη
 στρατιὰ τούτῳ τῷ τρόπῳ οὐ κατὰ δίωξιν πολλὴν οὐδὲ
 ταχείας φυγῆς γενομένης, ἐπεὶ ἐβιάσθη, ἐπαναχωρήσασα
 3 πρὸς τὰ μετέωρα ἰδρύθη. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ὥς οὐκέτι αὐ-
 τοῖς ἐπῆσαν ἐς μάχην, τοὺς τε νεκροὺς ἐσκύλευον καὶ τοὺς 30
 4 ἐαυτῶν ἀνιηρῶντο, τροπαῖόν τε εὐθέως ἔστησαν. τοῖς δ'

3 ξυνέβαλλε(ν) A B E F M

ἐπάντες Schol. Patm.

13 ἐπιβοήσας A B E F M

πρῶτον A B F

• 10 ἐπάναντες E:

II παιανίσαντες F': παιωνίσαντες cett.

ἐαυτῶν C: ἐαυτῷ cett. [G]

ἡμίσεσι τῶν Κορωθίων, οἳ ἐν τῇ Κεγχρειᾷ ἐκάθητο φύλακες
 μὴ ἐπὶ τὸν Κρομμῶνα πλεύσωσι, τούτοις οὐ κατάδηλος ἡ
 μάχη ἦν ὑπὸ τοῦ ὅρους τοῦ Ὀνείου· κομιορτὸν δὲ ὥς εἶδον *αὐτοὶ τὴν*
 καὶ [ὥς] ἔγνωσαν, ἐβοήθουν εὐθύς. ἐβοήθησαν δὲ καὶ οἱ
 5 ἐκ τῆς πόλεως πρεσβύτεροι τῶν Κορωθίων αἰσθόμενοι τὸ
 γεγενημένον. ἰδόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ξύμπαντας αὐτοὺς 5
 ἐπιόντας καὶ νομίσαντες τῶν ἐγγὺς ἀστυγειτόνων Πελο-
 πονησιῶν βοήθειαν ἐπιέναι, ἀνεχώρουν κατὰ τάχος ἐπὶ τὰς
 ναῦς, ἔχοντες τὰ σκυλεύματα καὶ τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς πλὴν
 10 δυοῖν, οὓς ἐγκατέλιπον οὐ δυνάμενοι εὔρεῖν. καὶ ἀναβάντες 6
 ἐπὶ τὰς ναῦς ἐπεραιώθησαν ἐς τὰς ἐπικειμένας νήσους, ἐκ
 δ' αὐτῶν ἐπικηρυκευσάμενοι τοὺς νεκροὺς οὓς ἐγκατέλιπον
 ὑποσπόνδους ἀνείλonto. ἀπέθανον δὲ Κορωθίων μὲν ἐν τῇ
 μάχῃ δώδεκα καὶ διακόσιοι, Ἀθηναίων δὲ ὀλίγῳ ἐλάσσους
 15 πευτήκοντα.

Ἄραυτες δὲ ἐκ τῶν νήσων οἱ Ἀθηναῖοι ἔπλευσαν αὐθη- 45
 μερὸν ἐς Κρομμῶνα τῆς Κοριθίας· ἀπέχει δὲ τῆς πόλεως
 εἴκοσι καὶ ἑκατὸν σταδίους. καὶ καθορμισάμενοι τὴν τε
 γῆν ἐδῆῳσαν καὶ τὴν νύκτα ἠϋλίσαντο. τῇ δ' ὕστεραίᾳ 2
 20 παραπλεύσαντες ἐς τὴν Ἐπιδaurίαν πρῶτον καὶ ἀπόβασίν
 τινα ποιησάμενοι ἀφίκοντο ἐς Μέθανα τὴν μεταξὺ Ἐπι-
 daύρου καὶ Τροιζήνος, καὶ ἀπολαβόντες τὸν τῆς χερσονήσου
 ἰσθμὸν ἐτείχισαν, [ἐν ᾧ ἡ Μεθώνη ἐστί,] καὶ φρούριον
 καταστησάμενοι ἐλήστευον τὸν ἔπειτα χρόνον τὴν τε Τροι-
 25 ζηνίαν γῆν καὶ Ἀλιάδα καὶ Ἐπιδaurίαν. ταῖς δὲ νανσίν,
 ἐπειδὴ ἐξετείχισαν τὸ χωρίον, ἀπέπλευσαν ἐπ' οἴκου.

Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, καθ' ὃν ταῦτα ἐγίγνετο, καὶ 46
 Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς, ἐπειδὴ ἐκ τῆς Πύλου ἀπῆραν
 ἐς τὴν Σικελίαν νανσὶν Ἀθηναίων, ἀφικόμενοι ἐς Κέρκυραν
 30 ἐστράτευσαν μετὰ τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ τοὺς ἐν τῷ ὄρει

4 ὥς om. G M: ὥς Stahl

(quod ἐν τισιν ἀντιγράφοις invenit Strabo) codd.

ἐστὶ secl. Stahl

lacunam statuit Krüger

21 Μέθανα legit Strabo: Μεθώνην

23 ἐν ᾧ ἡ Μεθώνη

29 post Σικελίαν

27 καθ' ὃν om. A B E F

- τῆς Ἰστώνης Κερκυραίων καθιδρυμένους, οἱ τότε μετὰ τὴν
στάσιν διαβάντες ἐκράτουν τε τῆς γῆς καὶ πολλὰ ἐβλαπτον.
2 προσβαλόντες δὲ τὸ μὲν τείχισμα εἶλον, οἱ δὲ ἄνδρες κατα-
πεφευγότες ἀθρόοι πρὸς μετέωρόν τι ξυνέβησαν ὥστε τοὺς
μὲν ἐπικούρους παραδοῦναι, περὶ δὲ σφῶν τὰ ὄπλα παρα- 5
3 δόντων τὸν Ἀθηναίων δῆμον διαγνῶναι. καὶ αὐτοὺς ἐς τὴν *deside*
νῆσον οἱ στρατηγοὶ τὴν Πτυχίαν ἐς φυλακὴν διεκόμισαν
ὑποσπόνδους, μέχρι οὗ Ἀθήναζε πεμφθῶσιν, ὥστ', ἐάν τις
4 ἀλῶ ἀποδιδράσκων, ἅπασι λελύσθαι τὰς σπονδὰς. οἱ δὲ
τοῦ δήμου προστάται τῶν Κερκυραίων, δεδιότες μὴ οἱ Ἀθη- 10
ναῖοι τοὺς ἐλθόντας οὐκ ἀποκτείνωσι, μηχανῶνται τοιόνδε
5 τι· τῶν ἐν τῇ νήσῳ πείθουσί τινας ὀλίγους, ὑποπέμψαντες
φίλους καὶ διδάξαντες ὡς κατ' εὐνοίαν δὴ λέγειν ὅτι κρά-
τιστον αὐτοῖς εἴη ὡς τάχιστα ἀποδρᾶναι, πλοῖον δέ τι αὐτοῖ
ἐτοιμάσειν· μέλλειν γὰρ δὴ τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἀθηναίων 15
47 παραδῶσειν αὐτοὺς τῷ δήμῳ τῶν Κερκυραίων. ὥς δὲ ἔπεισαν,
καὶ μηχανησαμένων τὸ πλοῖον ἐκπλέοντες ἐλήφθησαν, ἐλέ-
λυντό τε αἱ σπονδαὶ καὶ τοῖς Κερκυραίοις παρεδίδοντο οἱ
2 πάντες. ξυνελάβοντο δὲ τοῦ τοιούτου οὐχ ἥκιστα, ὥστε
ἀκριβῆ τὴν πρόφασιν γενέσθαι καὶ τοὺς τεχνησαμένους 20
ἀδεέστερον ἐγχειρῆσαι, οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων κατά-
δηλοι ὄντες τοὺς ἄνδρας μὴ ἂν βούλεσθαι ὑπ' ἄλλων
κομισθέντας, διότι αὐτοὶ ἐς Σικελίαν ἔπλεον, τὴν τιμὴν
3 τοῖς ἄγουσι προσποιῆσαι. παραλαβόντες δὲ αὐτοὺς οἱ
Κερκυραῖοι ἐς οἴκημα μέγα κατεῖρξαν, καὶ ὕστερον ἐξ- 25
άγοντες κατὰ εἴκοσιν ἄνδρας διήγον διὰ δυοῖν στοίχῳ
ὀπλιτῶν ἐκατέρωθεν παρατεταγμένων, δεδεμένους τε πρὸς
ἀλλήλους καὶ παιομένους καὶ κεντουμένους ὑπὸ τῶν παρα-
τεταγμένων, εἰ πού τις τινα ἴδοι ἐχθρὸν ἑαυτοῦ· μαστιγο-
φόροι τε παριόντες ἐπετάχυνον τῆς ὁδοῦ τοὺς σχολαίτερον 30
48 προϊόντας. καὶ ἐς μὲν ἄνδρας ἐξήκοντα ἔλαθον τοὺς ἐν τῷ

1 τῇ Ἰστώνη Dobree

6 τῶν A B F

8 ὥστ', ἐάν Stahl:

ὥστε, ἄν codd.

11 τοὺς] αὐτοὺς Porpo

18 παρεδέδοντο A B E F

31 προϊόντας Duker: προσιόντας codd.

οικήματι τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐξαγαγόντες καὶ διαφθείραντες
(φοντο γὰρ αὐτοὺς μεταστήσουντάς ποι ἄλλοσε ἄγειν)· ὥς
δὲ ἦσθοντο καὶ τις αὐτοῖς ἐδήλωσε, τοὺς τε Ἀθηναίους
ἐπεκαλοῦντο καὶ ἐκέλευον σφᾶς, εἰ βούλονται, αὐτοὺς δια-
5 φθείρειν, ἕκ τε τοῦ οικήματος οὐκέτι ἤθελον ἐξιέναι, οὐδ'
ἐσιέναι ἔφασαν κατὰ δύνανμιν περιόψεσθαι οὐδένα. οἱ δὲ 2
Κερκυραῖοι κατὰ μὲν τὰς θύρας οὐδ' αὐτοὶ διενοοῦντο
βιάζεσθαι, ἀναβάντες δὲ ἐπὶ τὸ τέγος τοῦ οικήματος καὶ
διελόντες τὴν ὀροφὴν ἔβαλλον τῷ κεράμῳ καὶ ἐτόξευον
10 κάτω. οἱ δὲ ἐφυλάσσοντό τε ὥς ἐδύναντο καὶ ἅμα οἱ 3
πολλοὶ σφᾶς αὐτοὺς διέφθειρον, οἰστοὺς τε οὓς ἀφίεσαν
ἐκεῖνοι ἐς τὰς σφαγὰς καθιέντες καὶ ἐκ κλινῶν τῶν αἰ
ἔτυχον αὐτοῖς ἐνοῦσαι τοῖς σπάρτοις καὶ ἐκ τῶν ἱματίων
παραιρήματα ποιοῦντες ἀπαγχόμενοι, παντί (τε) τρόπῳ τὸ
15 πολὺ τῆς νυκτός (ἐπεγένετο γὰρ νύξ τῷ παθήματι) ἀναλοῦντες
σφᾶς αὐτοὺς καὶ βαλλόμενοι ὑπὸ τῶν ἄνω διεφθάρησαν.
καὶ αὐτοὺς οἱ Κερκυραῖοι, ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, φορμηδὸν 4
ἐπὶ ἀμάξας ἐπιβαλόντες ἀπήγαγον ἔξω τῆς πόλεως. τὰς δὲ
γυναῖκας, ὅσαι ἐν τῷ τειχίσματι ἐάλωσαν, ἠνδραποδίσαντο.
20 τοιοῦτῳ μὲν τρόπῳ οἱ ἐκ τοῦ ὄρους Κερκυραῖοι ὑπὸ τοῦ δήμου 5
διεφθάρησαν, καὶ ἡ στάσις πολλὴ γενομένη ἐτελεύτησεν ἐς
τοῦτο, ὅσα γε κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε· οὐ γὰρ ἔτι ἦν ὑπό-
λοιπον τῶν ἐτέρων ὅτι καὶ ἀξιόλογον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐς 6
τὴν Σικελίαν, ἵνα περ τὸ πρῶτον ὥρμητο, ἀποπλεύσαντες
25 μετὰ τῶν ἐκεῖ ξυμμαχῶν ἐπολέμουν.

Καὶ οἱ ἐν τῇ Ναυπάκτῳ Ἀθηναῖοι καὶ Ἀκαρνᾶνες ἅμα 49
τελευτῶντος τοῦ θέρους στρατευσάμενοι Ἀνακτόριον Κο-
ρωθίων πόλιν, ἣ κεῖται ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Ἀμπρακικοῦ
κόλπου, ἔλαβον προδοσίαν· καὶ ἐκπέμψαντες [Κορωθίους]

1 διαφθείροντες A B E F M 2 μεταστήσουντας Schäfer : μεταστή-
σαντας codd. ἄλλοσε ἄγειν F' G M : ἄλλοσ' ἐπάγειν C : ἄλλοσ'
ἐσάγειν cett. 14 τε add. Porpo 15 ἀναλοῦντες Suid. Zonar. :
ἀναδοῦντες codd. 19 ἠνδραπόδισαν Meineke 29 Κορινθίους
secl. Dobree

αὐτοὶ Ἀκαρνᾶνες οἰκήτορας ἀπὸ πάντων ἔσχον τὸ χωρίον.
καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

- 50 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Ἀριστείδης ὁ Ἀρχίππου,
εἰς τῶν ἀργυρολόγων νεῶν Ἀθηναίων στρατηγός, αἱ ἐξε-
πέμφθησαν πρὸς τοὺς ξυμμάχους, Ἀρταφέρνην ἄνδρα Πέρσην 5
παρὰ βασιλέως πορευόμενον ἐς Λακεδαίμονα ξυλλαμβάνει
2 ἐν Ἡϊόνι τῇ ἐπὶ Στρυμόνι. καὶ αὐτοῦ κομισθέντος οἱ Ἀθη-
ναῖοι τὰς μὲν ἐπιστολὰς μεταγραφάμενοι ἐκ τῶν Ἀσσυρίων
γραμμάτων ἀνέγνωσαν, ἐν αἷς πολλῶν ἄλλων γεγραμμένων
κεφάλαιον ἦν πρὸς Λακεδαιμονίους, οὐ γινώσκειν ὅτι βού- 10
λονται· πολλῶν γὰρ ἐλθόντων πρέσβειν οὐδένα ταῦτα
λέγειν· εἰ οὖν τι βούλονται σαφὲς λέγειν, πέμψαι μετὰ
3 τοῦ Πέρσου ἄνδρας ὥς αὐτόν. τὸν δὲ Ἀρταφέρνην ὕστερον
οἱ Ἀθηναῖοι ἀποστέλλουσι τριήρει ἐς Ἐφεσον καὶ πρέσβεις
ἅμα· οἱ πυθόμενοι αὐτόθι βασιλέα Ἀρταξέρξην τὸν Ξέρξου 15
νεωστὶ τεθνηκότα (κατὰ γὰρ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτελεύτησεν)
ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησαν.

- 51 Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος καὶ Χίοι τὸ τεῖχος περιεῖλον τὸ
καινὸν κελυσάντων Ἀθηναίων καὶ ὑποπτευσάντων ἐς αὐτοὺς
τι νεωτεριεῖν, ποιησάμενοι μέντοι πρὸς Ἀθηναίους πίστεις 20
καὶ βεβαιότητι ἐκ τῶν δυνατῶν μηδὲν περὶ σφᾶς νεώτερον
βουλεύσειν. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἔβδομον ἔτος τῷ
πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

- 52 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους εὐθὺς τοῦ τε ἡλίου ἐκλιπὲς
τι ἐγένετο περὶ νομηνίαν καὶ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἱσταμένου 25
2 ἔσεισεν. καὶ οἱ Μυτιληναίων φυγάδες καὶ τῶν ἄλλων
Λεσβίων, ὁρμώμενοι οἱ πολλοὶ ἐκ τῆς ἡπείρου καὶ μισθω-
σάμενοι ἐκ τε Πελοποννήσου ἐπικουρικὸν καὶ αὐτόθεν ξυνα-
γείραντες, αἰροῦσι Ῥοίτειον, καὶ λαβόντες δισχιλίους στατήρας
3 Φωκαῖτας ἀπέδωσαν πάλιν οὐδὲν ἀδικήσαντες· καὶ μετὰ τοῦτο 30
ἐπὶ Ἀντανδρον στρατεύσαντες προδοσίας γενομένης λαμβά-

1 οἰκήτορας C E Schol. : οἰκήτορες cett. [G]
13 ἄνδρὸς A B E F M

12 τι om. A B E F M

- νουσι τὴν πόλιν. καὶ ἦν αὐτῶν ἡ διάνοια τὰς τε ἄλλας πόλεις τὰς Ἀκταίας καλουμένας, ἃς πρότερον Μυτιληναίων νεμομένων Ἀθηναῖοι εἶχον, ἐλευθεροῦν, καὶ πάντων μάλιστα τὴν Ἀντανδρον· καὶ κρατυνόμενοι αὐτὴν (ναῦς τε γὰρ εὐπορία 5 ἦν ποιεῖσθαι, αὐτόθεν ξύλων ὑπαρχόντων καὶ τῆς Ἰδης ἐπικειμένης, καὶ τῇ ἄλλῃ σκευῇ) ῥαδίως ἀπ' αὐτῆς ὁρμώμενοι τὴν τε Λέσβον ἐγγὺς οὖσαν κακώσειν καὶ τὰ ἐν τῇ ἠπείρῳ Αἰολικὰ πολίσματα χειρώσεσθαι. καὶ οἱ μὲν ταῦτα παρασκευάζεσθαι ἔμελλον.
- 10 Ἀθηναῖοι δὲ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει ἐξήκοντα ναυσὶ καὶ 53 δισχιλίοις ὀπλίταις ἱππεῦσιν τε ὀλίγοις καὶ τῶν ξυμμάχων Μιλησίους καὶ ἄλλους τινας ἀγαγόντες ἐστράτευσαν ἐπὶ Κύθηρα· ἐστρατήγει δὲ αὐτῶν Νικίας ὁ Νικηράτου καὶ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους καὶ Αὐτοκλῆς ὁ Τολμαίου. τὰ 2
- 15 δὲ Κύθηρα νῆσός ἐστιν, ἐπίκειται δὲ τῇ Λακωνικῇ κατὰ Μαλέαν· Λακεδαιμόνιοι δ' εἰσὶ τῶν περιοίκων, καὶ κυθηρο- δίκης ἀρχὴ ἐκ τῆς Σπάρτης διέβαιων αὐτόσε κατὰ ἔτος, ὀπλιτῶν τε φρουρὰν διέπεμπον αἰεὶ καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο. "ἦν γὰρ αὐτοῖς τῶν τε ἀπ' Αἰγύπτου καὶ Λιβύης 3
- 20 ὀλκάδων προσβολή," καὶ λησταὶ ἅμα τὴν Λακωνικὴν ἥσσουν ἐλύπουν ἐκ θαλάσσης, ἥπερ μόνον οἶόν τε ἦν κακουργεῖσθαι· πᾶσα γὰρ ἀνέχει πρὸς τὸ Σικελικὸν καὶ Κρητικὸν πέλαγος. κατασχόντες οὖν οἱ Ἀθηναῖοι τῷ στρατῷ, δέκα μὲν ναυσὶ 54 καὶ δισχιλίοις Μιλησίων ὀπλίταις τὴν ἐπὶ θαλάσση πόλιν
- 25 Σκάνδειαν καλουμένην αἰροῦσι, τῷ δὲ ἄλλῳ στρατεύματι ἀποβάντες τῆς νήσου ἐς τὰ πρὸς Μαλέαν τετραμμένα ἐχώρου ἐπὶ τὴν [ἐπὶ θαλάσση] πόλιν τῶν Κυθηρίων, καὶ ἥυρον εὐθὺς αὐτοὺς ἐστρατοπεδευμένους ἅπαντας. καὶ μάχης γενο- 2
- 30 τραπόμενοι κατέφυγον ἐς τὴν ἄνω πόλιν, καὶ ὕστερον ξυνέβησαν πρὸς Νικίαν καὶ τοὺς ξυνάρχοντας Ἀθηναίοις ἐπιτρέψαι

6 τὰ ἄλλα σκεύη Rutherford 8 χειρώσεσθαι Stephanus : χειρώ-
σασθαι codd. 27 ἐπὶ θαλάσση secl. Krüger

3 περὶ σφῶν αὐτῶν πλὴν θανάτου. ἦσαν δέ τινες καὶ γενόμενοι
 τῷ Νικίᾳ λόγοι πρότερον πρὸς τινὰς τῶν Κυθηρίων, δι' ὃ καὶ
 θάσσουν καὶ ἐπιτηδειότερον τό τε παραυτίκα καὶ τὸ ἔπειτα
 τὰ τῆς ὁμολογίας ἐπράχθη αὐτοῖς· ἀνέστησαν γὰρ (ἀν) οἱ *εἴρε*
 Ἀθηναῖοι Κυθηρίους, Λακεδαιμονίους τε ὄντας καὶ ἐπὶ τῇ 5
 4 Λακωνικῇ τῆς νήσου οὕτως ἐπικειμένης. μετὰ δὲ τὴν
 ξύμβασιν οἱ Ἀθηναῖοι τὴν τε Σκάνδειαν τὸ ἐπὶ τῷ λιμένι
 πόλισμα παραλαβόντες καὶ τῶν Κυθήρων φυλακὴν ποιησά-
 μενοι ἔπλευσαν ἔς τε Ἀσίην καὶ Ἑλὸς καὶ τὰ πλείστα τῶν
 περὶ θάλασσαν, καὶ ἀποβάσεις ποιοῦμενοι καὶ ἐναυλιζόμενοι 10
 τῶν χωρίων οὗ καιρὸς εἶη ἐδῆουν τὴν γῆν ἡμέρας μάλιστα
 ἐπτά.

55 Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἰδόντες μὲν τοὺς Ἀθηναίους τὰ
 Κύθηρα ἔχοντας, προσδεχόμενοι δὲ καὶ ἔς τὴν γῆν σφῶν
 ἀποβάσεις τοιαύτας ποιήσεσθαι, ἀθρόα μὲν οὐδαμοῦ τῇ 15
 δυνάμει ἀντετάξαντο, κατὰ δὲ τὴν χώραν φρουρὰς διέ-
 πεμψαν, ὀπλιτῶν πλῆθος, ὥς ἐκασταχόσε ἔδει, καὶ τὰ ἄλλα
 ἐν φυλακῇ πολλῇ ἦσαν, φοβούμενοι μὴ σφίσι νεώτερόν τι *σε 41*
 γένηται τῶν περὶ τὴν κατάστασιν, γεγεννημένου μὲν τοῦ ἐν
 τῇ νήσῳ πάθους ἀνελπίστου καὶ μεγάλου, Πύλου δὲ ἐχομένης 20
 καὶ Κυθήρων καὶ πανταχόθεν σφῶς περιεστῶτος πολέμου
 2 ταχέος καὶ ἀπροφυλάκτου, ὥστε παρὰ τὸ εἰωθὸς ἱππέας
 τετρακοσίους κατεστήσαντο καὶ τοξότας, ἔς τε τὰ πολεμικά,
 εἴπερ ποτέ, μάλιστα δὴ ὀκνηρότεροι ἐγένοντο, ξυνεστῶτες
 παρὰ τὴν ὑπάρχουσαν σφῶν ἰδέαν τῆς παρασκευῆς ναυτικῇ 25
 ἀγῶνι, καὶ τούτῳ πρὸς Ἀθηναίους, οἷς τὸ μὴ ἐπιχειροῦμενον
conject 3 αἰεὶ ἐλλιπὲς ἦν τῆς δοκίσεως τι πράξειν· καὶ ἅμα τὰ τῆς
 τύχης πολλὰ καὶ ἐν ὀλίγῳ ξυμβάντα παρὰ λόγον αὐτοῖς
 ἔκπληξιν μεγίστην παρείχε, καὶ ἐδέδισαν μὴ ποτε αὖθις
 4 ξυμφορὰ τις αὐτοῖς περιτύχῃ οἷα καὶ ἐν τῇ νήσῳ. ἀτολμό- 30
 τεροι δὲ δι' αὐτὸ ἐς τὰς μάχας ἦσαν, καὶ πᾶν ὅτι κινήσειαν

4 τὰ recc. : om. codd.
 A B E F M γρ. G
 Cobet

ἀν add. Heilmann
 22 ταχέος c f M : ταχέως cett. [G]

19 ἐν] ἐπὶ
 31 ἦσαν

ὦντο ἀμαρτήσεσθαι διὰ τὸ τὴν γνώμην ἀνεχέγγνον γεγε-
 νῆσθαι ἐκ τῆς πρὶν ἀθρείας τοῦ κακοπραγεῖν. τοῖς δὲ 56
 Ἀθηναίοις τότε τὴν παραθαλάσσιον δηοῦσι τὰ μὲν πολλὰ
 ἡσύχασαν, ὡς καθ' ἑκάστην φρουρὰν γίγνοιτό τις ἀπόβασις,
 5 πλήθει τε ἐλάσσους ἕκαστοι ἡγούμενοι εἶναι καὶ ἐν τῷ
 τοιούτῳ· μία δὲ φρουρά, ἥπερ καὶ ἡμύνατο περὶ Κοτύρταν
 καὶ Ἀφροδιτίαν, τὸν μὲν ὄχλον τῶν ψιλῶν ἐσκεδασμένον
 ἐφόβησεν ἐπιδρομῇ, τῶν δὲ ὀπλιτῶν δεξαμένων ὑπεχώρησε
 πάλιν, καὶ ἄνδρες τέ τινες ἀπέθανον αὐτῶν ὀλίγοι καὶ ὄπλα
 10 ἐλήφθη, τροπαῖον τε στήσαντες οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέπλευσαν
 ἐς Κύθηρα. ἐκ δὲ αὐτῶν περιέπλευσαν ἐς Ἐπίδαυρον τὴν 2
 Λιμηράν, καὶ δηώσαντες μέρος τι τῆς γῆς ἀφικνουῦνται ἐπὶ
 Θυρέαν, ἥ ἐστι μὲν τῆς Κυνουρίας γῆς καλουμένης, μεθορία
 δὲ τῆς Ἀργείας καὶ Λακωνικῆς· νεμόμενοι δὲ αὐτὴν ἔδοσαν
 15 Λακεδαιμόνιοι Αἰγινήταις ἐκπεσοῦσιν ἐνοικεῖν διὰ τε τὰς
 ὑπὸ τὸν σεισμὸν σφίσι γενομένας καὶ τῶν Εἰλώτων τὴν
 ἐπανάστασιν εὐεργεσίας καὶ ὅτι Ἀθηναίων ὑπακούοιτες
 ὅμως πρὸς τὴν ἐκείνων γνώμην αἰεὶ ἕστασαν.

Προσπλέοντων οὖν ἔτι τῶν Ἀθηναίων οἱ Αἰγινήταις τὸ μὲν ἐπὶ 57
 20 τῇ θαλάσσῃ ὁ ἔτυχον οἰκοδομοῦντες τεῖχος ἐκλείπουσιν, ἐς δὲ
 τὴν ἄνω πόλιν, ἐν ἣ ὥκουν, ἀπεχώρησαν, ἀπέχουσαν σταδίου
 μάλιστα δέκα τῆς θαλάσσης. καὶ αὐτοῖς τῶν Λακεδαιμονίων 2
 φρουρὰ μία τῶν περὶ τὴν χώραν, ἥπερ καὶ ξυνετείχιζε,
 ξυνεσελθεῖν μὲν ἐς τὸ τεῖχος οὐκ ἠθέλησαν δεομένων τῶν
 25 Αἰγινήτων, ἀλλ' αὐτοῖς κίνδυνος ἐφαίνετο ἐς τὸ τεῖχος
 κατακλῆσθαι· ἀναχωρήσαντες δὲ ἐπὶ τὰ μετέωρα, ὡς
 οὐκ ἐνόμιζον ἀξιόμαχοι εἶναι, ἡσύχαζον. ἐν τούτῳ δὲ 3
 οἱ Ἀθηναῖοι κατασχόντες καὶ χωρήσαντες εὐθὺς πάσῃ τῇ
 στρατιᾷ αἰροῦσι τὴν Θυρέαν. καὶ τὴν τε πόλιν κατέκασαν
 30 καὶ τὰ ἐνόντα ἐξεπόρθησαν, τοὺς τε Αἰγινήτας, ὅσοι μὴ ἐν
 χερσὶ διεφθάρησαν, ἄγοντες ἀφίκοντο ἐς τὰς Ἀθήνας καὶ
 τὸν ἄρχοντα ὃς παρ' αὐτοῖς ἦν τῶν Λακεδαιμονίων, Τάνταλον

4 τὸν Πατροκλέους· ἐξωγρήθη γὰρ τετρωμένος. ἦγον δέ τινες
καὶ ἐκ τῶν Κυθήρων ἄνδρας ὀλίγους, οὓς ἐδόκει ἀσφαλείας
νεμονε
λεόρα
ἔνεκα μεταστήσαι, καὶ τούτους μὲν οἱ Ἀθηναῖοι ἐβουλεύ-
σαντο καταθέσθαι ἐς τὰς νήσους, καὶ τοὺς ἄλλους Κυθηρίους
οἰκοῦντας τὴν ἑαυτῶν φόρον τέσσαρα τάλαντα φέρειν, Αἰ- 5
γινήτας δὲ ἀποκτεῖναι πάντας ὅσοι ἐάλωσαν διὰ τὴν προτέραν
αἰεὶ ποτε ἔχθραν, Τάνταλον δὲ παρὰ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ
νήσῳ Λακεδαιμονίους καταδῆσαι.

58 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους ἐν Σικελίᾳ Καμαριναίοις καὶ Γελφοῖς
ἐκεχειρία γίνεται πρῶτον πρὸς ἀλλήλους· εἴτα καὶ οἱ ἄλλοι 10
Σικελιῶται ξυνελθόντες ἐς Γέλαν, ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων
πρέσβεις, ἐς λόγους κατέστησαν ἀλλήλοις, εἴ πως ξυναλ-
λαγέειν. καὶ ἄλλαι τε πολλαὶ γινώμαι ἐλέγοντο ἐπ' ἀμφοτέρας,
διαφερομένων καὶ ἀξιούντων, ὥς ἕκαστοί τι ἐλαττοῦσθαι
ἐνόμιζον, καὶ Ἑρμοκράτης ὁ Ἑρμωνος Συρακόσιος, ὅσπερ 15
καὶ ἔπεισε μάλιστα αὐτούς, ἐς τὸ κοινὸν τοιούτους δὴ λόγους
εἶπεν.

59 Ὅυτε πόλεως ὦν ἐλαχίστης, ὦ Σικελιῶται, τοὺς λόγους
ποιήσομαι οὔτε πονουμένης μάλιστα τῷ πολέμῳ, ἐς κοινὸν
δὲ τὴν δοκοῦσάν μοι βελτίστην γνώμην εἶναι ἀποφαινόμενος 20
2 τῇ Σικελίᾳ πάσῃ. καὶ περὶ μὲν τοῦ πολεμεῖν ὥς χαλεπὸν
τί ἂν τις πᾶν τὸ ἐνὸν ἐκλέγων ἐν εἰδόσι μακρηγοροῇ; οὐδεὶς
γὰρ οὔτε ἀμαθία ἀναγκάζεται αὐτὸ δρᾶν, οὔτε φόβῳ, ἣν
οἴηται τι πλέον σχήσειν, ἀποτρέπεται. ξυμβαίνει δὲ τοῖς
μὲν τὰ κέρδη μείζω φαίνεσθαι τῶν δεινῶν, οἱ δὲ τοὺς 25
κινδύνους θέλουσιν ὑφίστασθαι πρὸ τοῦ αὐτίκα τι ἐλατ-
3 σοῦσθαι· αὐτὰ δὲ ταῦτα εἰ μὴ ἐν καιρῷ τύχοιεν ἐκάτεροι
πράσσοντες, αἱ παραινέσεις τῶν ξυλλαγαῶν ὠφέλιμοι.
4 ὃ καὶ ἡμῶν ἐν τῷ παρόντι πειθομένοις πλείστου ἂν ἄξιον
γένοιτο· τὰ γὰρ ἴδια ἕκαστοι εὖ βουλευόμενοι δὴ θέσθαι 30
τό τε πρῶτον ἐπολεμήσαμεν καὶ νῦν πρὸς ἀλλήλους δι'

ἀντιλογιῶν πειρώμεθα καταλλαγῆναι καί, ἣν ἄρα μὴ προ-
χωρήσῃ ἴσον ἐκάστω ἔχοντι ἀπελθεῖν, πάλιν πολεμήσομεν.

Καίτοι γινῶναι χρὴ ὅτι οὐ περὶ τῶν ἰδίων μόνον, εἰ
σωφρονοῦμεν, ἡ ξύνδοξος ἔσται, ἀλλ' εἰ ἐπιβουλευομένην τὴν
5 πᾶσαν Σικελίαν, ὥς ἐγὼ κρίνω, ὑπ' Ἀθηναίων δυνησόμεθα
ἔτι διασῶσαι· καὶ διαλλακτὰς πολὺ τῶν ἑμῶν λόγων ἀναγ-
καϊότερους περὶ τῶνδε Ἀθηναίους νομίσαι, οἱ δύνανται
ἔχοντες μεγίστην τῶν Ἑλλήνων τὰς τε ἁμαρτίας ἡμῶν
τηροῦσιν ὀλίγαις ναυσὶ παρόντες, καὶ ὀνόματι ἐννόμῳ
10 ξυμμαχίας τὸ φύσει πολέμιον εὐπρεπῶς ἐς τὸ ξυμφέρον
καθίστανται. πόλεμον γὰρ αἰρομένων ἡμῶν καὶ ἐπαγο-
μένων αὐτούς, ἄνδρας οἱ καὶ τοῖς μὴ ἐπικαλουμένοις αὐτοὶ
ἐπιστρατεύουσι, κακῶς τε ἡμᾶς αὐτοὺς ποιούντων τέλεσι
τοῖς οἰκέοις, καὶ τῆς ἀρχῆς ἅμα προκοπόντων ἐκείνοις,
15 εἰκός, ὅταν γινώσκω ἡμᾶς τετραυχωμένους, καὶ πλεονί ποτε
στόλῳ ἐλθόντας αὐτοὺς τάδε πάντα πειράσασθαι ὑπὸ σφᾶς
ποιεῖσθαι.

Καίτοι τῇ ἑαυτῶν ἐκάστους, εἰ σωφρονοῦμεν, χρὴ τὰ μὴ
προσῆκοντα ἐπικτωμένους μᾶλλον ἢ τὰ ἐτοῖμα βλάπτοντας
20 ξυμμάχους τε ἐπάγεσθαι καὶ τοὺς κωδύνους προσλαμβάνειν,
νομίσαι τε στάσιν μάλιστα φθείρειν τὰς πόλεις καὶ τὴν Σικε-
λίαν, ἧς γε οἱ ἔνοικοι ξύμπαντες μὲν ἐπιβουλευόμεθα, κατὰ
πόλεις δὲ διέσταμεν. ἂ χρὴ γινόντας καὶ ἰδιώτην ἰδιώτῃ 2
καταλλαγῆναι καὶ πόλιν πόλει, καὶ πειρᾶσθαι κοινῇ σφῶν τὴν
25 πᾶσαν Σικελίαν, παρεστάναι δὲ μηδενὶ ὥς οἱ μὲν Δωριῆς
ἡμῶν πολέμιοι τοῖς Ἀθηναίοις, τὸ δὲ Χαλκιδικὸν τῇ Ἰάδι
ξυγγενεῖα ἀσφαλές. οὐ γὰρ τοῖς ἔθνεσιν, ὅτι δίχα πέφυκε, 3
τοῦ ἐτέρου ἔχθαι ἐπίαςιν, ἀλλὰ τῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ ἀγαθῶν
ἐφίεμενοι, ἂ κοινῇ κεκτήμεθα. ἐδήλωσαν δὲ νῦν ἐν τῇ τοῦ 4
30 Χαλκιδικοῦ γένους παρακλήσει· τοῖς γὰρ οὐδεπώποτε σφίσι
κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν προσβοηθήσασιν αὐτοὶ τὸ δίκαιον μᾶλλον

5 τῆς ξυνθήκης προθύμως παρέσχοντο. καὶ τοὺς μὲν Ἀθηναίους
ταῦτα πλεονεκτεῖν τε καὶ προνοεῖσθαι πολλὴ ξυγγνώμη, καὶ
οὐ τοῖς ἄρχειν βουλομένοις μέμφομαι, ἀλλὰ τοῖς ὑπακούειν
ἐτοιμοτέροις οὖσιν· πέφυκε γὰρ τὸ ἀνθρώπειον διὰ παντὸς
6 ἄρχειν μὲν τοῦ εἰκοντος, φυλάσσεσθαι δὲ τὸ ἐπιόν. ὅσοι δὲ 5
γινώσκοντες αὐτὰ μὴ ὀρθῶς προσκοποῦμεν, μηδὲ τοῦτό τις
πρεσβύτατον ἦκει κρίνας, τὸ κοινῶς φοβερὸν ἅπαντας εὖ
7 θέσθαι, ἀμαρτάνομεν. τάχιστα δ' ἂν ἀπαλλαγὴ αὐτοῦ γένοιτο,
εἰ πρὸς ἀλλήλους ξυμβαῖμεν· οὐ γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτῶν ὀρμῶνται
Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν ἐπικαλεσαμένων. καὶ οὕτως οὐ 10
πόλεμος πολέμῳ, εἰρήνη δὲ διαφοραὶ ἀπραγμόνως παύονται,
οἳ τ' ἐπὶ κλητοὶ εὐπρεπῶς ἄδικοι ἐλθόντες εὐλόγως ἀπρακτοὶ
ἀπίασιν.

62 Καὶ τὸ μὲν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους τοσοῦτον ἀγαθὸν εὖ
2 βουλευομένοις εὐρίσκεται· τὴν δὲ ὑπὸ πάντων ὁμολογουμένην 15
ἄριστον εἶναι εἰρήνην πῶς οὐ χρή καὶ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ποιήσα-
σθαι; ἢ δοκεῖτε, εἰ τῷ τι ἔστιν ἀγαθὸν ἢ εἰ τῷ τὰ ἐναντία,
οὐχ ἡσυχίαν μᾶλλον ἢ πόλεμον τὸ μὲν παῦσαι ἂν ἐκατέρῳ,
τὸ δὲ ξυνδιασῶσαι, καὶ τὰς τιμὰς καὶ λαμπρότητας ἀκινδυνο-
τέρας ἔχειν τὴν εἰρήνην, ἅλλα τε ὅσα ἐν μήκει λόγων ἂν τις 20
διέλθοι, ὥσπερ περὶ τοῦ πολεμεῖν; ἢ χρή σκεψαμένους μὴ
τοὺς ἐμοὺς λόγους ὑπεριδεῖν, τὴν δὲ αὐτοῦ τιμὰ σωτηρίαν
3 μᾶλλον ἀπ' αὐτῶν προῖδεῖν. καὶ εἰ τις βεβαίως τι ἢ τῷ
δικαίῳ ἢ βίᾳ πράξει οἶεται, τῷ παρ' ἐλπίδα μὴ χαλεπῶς
σφαλλέσθῳ, γινούς ὅτι πλείους ἤδη καὶ τιμωρίαις (μετιόντες) 25
τοὺς ἀδικούντας καὶ ἐλπίσαντες ἕτεροι δυνάμει τινὶ πλεο-
νεκτήσειν, οἳ μὲν οὐχ ὅσον οὐκ ἡμύναντο, ἀλλ' οὐδ' ἐσώ-
θησαν, τοὺς δ' ἀντὶ τοῦ πλεόν ἔχειν προσκαταλιπεῖν τὰ
4 αὐτῶν ξυνέβη. τιμωρία γὰρ οὐκ εὐτυχεῖ δικαίως, ὅτι καὶ
ἀδικεῖται· οὐδὲ ἰσχύς βέβαιον, διότι καὶ εὐέλπι. τὸ δὲ 30

9 αὐτῶν C: αὐτῶν cett.
Herwerden: ἡσυχία codd.
22 αὐτοῦ BC: αὐτοῦ cett.
αὐτῶν cett.

17 δοκεῖ γε Hude
πόλεμον Herwerden: πόλεμος codd.
28 τοῖς AB EFM
29 αὐτῶν BC:

18 ἡσυχίαν

ἀστάθμητον τοῦ μέλλοντος ὡς ἐπὶ πλείστον κρατεῖ, πάντων
 τε σφαλερώτατον ὃν ὅμως καὶ χρησιμώτατον φαίνεται ἐξ
 ἴσου γὰρ δεδιότες προμηθία μᾶλλον ἐπ' ἀλλήλους ἐρχόμεθα.
 Καὶ νῦν τοῦ ἀφανοῦς τε τούτου διὰ τὸ ἀτέκμαρτον δέος 63
 5 καὶ διὰ τὸ ἤδη ἔφοβεροὺς παρόντας Ἀθηναίους, κατ' ἀμφοτέρα
 ἐκπλαγέντες, καὶ τὸ ἐλλιπὲς τῆς γνώμης, ὧν ἕκαστός τι
 ᾤήθημεν πράξειν, ταῖς κωλύμασι ταύταις ἱκανῶς νομίσαντες
 εἰρχθῆναι, τοὺς ἐφεστῶτας πολεμίους ἐκ τῆς χώρας ἀπο-
 πέμπωμεν, καὶ αὐτοὶ μάλιστα μὲν ἐς αἰδίδιον ξυμβῶμεν, εἰ δὲ
 10 μή, χρόνον ὡς πλείστον σπείσάμενοι τὰς ἰδίας διαφορὰς ἐς
 αὐθις ἀναβαλόμεθα. τὸ ξύμπαν τε δὴ γινώμεν πειθόμενοι μὲν 2
 ἐμοὶ πόλιν ἔξοντες ἕκαστος ἐλευθέραν, ἀφ' ἧς αὐτοκράτορες
 ὄντες τὸν εὖ καὶ κακῶς δρῶντα ἐξ ἴσου ἀρετῇ ἀμννούμεθα·
 ἣν δ' ἀπιστήσαντες ἄλλοις ὑπακούσωμεν, οὐ περὶ τοῦ τιμωρή-
 15 σασθαί τινα, ἀλλὰ καὶ ἄγαν εἰ τύχοιμεν, φίλοι μὲν ἂν τοῖς
 ἐχθίστοις, διάφοροι δὲ οἷς οὐ χρή κατ' ἀνάγκην γιγνοίμεθα.
 Καὶ ἐγὼ μὲν, ἅπερ καὶ ἀρχόμενος εἶπον, πόλιν τε μεγίστην 64
 παρεχόμενος καὶ ἐπιὼν τῷ μᾶλλον ἢ ἀμννούμενος ἀξιῶ προ-
 ιδόμενος αὐτῶν ξυγχαρεῖν, καὶ μὴ τοὺς ἐναντίους οὕτω κακῶς
 20 δρᾶν ὥστε αὐτὸς τὰ πλείω βλάπτεσθαι, μηδὲ μωρία φιλονικῶν
 ἡγεῖσθαι τῆς τε οἰκείας γνώμης ὁμοίως αὐτοκράτῳ εἶναι καὶ
 ἧς οὐκ ἄρχω τύχης, ἀλλ' ὅσον εἰκὸς ἡσᾶσθαι. καὶ τοὺς 2
 ἄλλους δικαίῳ ταῦτό μοι ποιῆσαι, ὅφ' ὕμῶν αὐτῶν καὶ μὴ
 ὑπὸ τῶν πολεμίων τοῦτο παθεῖν. οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν οἰκείους 3
 25 οἰκείων ἡσᾶσθαι, ἢ Δωριᾷ τινὰ Δωριῶς ἢ Χαλκιδέα τῶν
 ξυγγενῶν, τὸ δὲ ξύμπαν γείτονας ὄντας καὶ ξυνοίκους μῆς
 χώρας καὶ περιρρύτου καὶ ὄνομα ἐν κεκλημένους Σικελιώτας·
 οἱ πολεμήσομέν τε, οἶμαι, ὅταν ξυμβῇ, καὶ ξυγχωρησόμεθά
 γε πάλιν καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς λόγοις κοινοῖς χρώμενοι· τοὺς 4
 30 δὲ ἄλλοφύλους ἐπελθόντας ἀθροοὶ αἰεὶ, ἣν σωφρονῶμεν,
 ἀμννούμεθα, εἴπερ καὶ καθ' ἐκάστους βλαπτόμενοι ξύμπαιτες

18 προειδόμενος (sic) Reiske : προειδομένους codd.
 Reiske : αὐτοὺς codd.

26 τε Classen

20 αὐτὸς

κινδυνεύομεν· ξυμμάχους δὲ οὐδέποτε τὸ λοιπὸν ἐπαξόμεθα
 5 οὐδὲ διαλλακτάς. τάδε γὰρ ποιῶντες ἐν τε τῷ παρόντι
 δυοῖν ἀγαθοῖν οὐ στερήσομεν τὴν Σικελίαν, Ἀθηναίων τε
 ἀπαλλαγῆναι καὶ οἰκείου πολέμου, καὶ ἐς τὸ ἔπειτα καθ'
 ἡμᾶς αὐτοὺς ἐλευθέραν νεμούμεθα καὶ ὑπὸ ἄλλων ἡσσον 5
 ἐπιβουλευομένην.'

65 Τοιαῦτα τοῦ Ἑρμοκράτους εἰπόντος πειθόμενοι οἱ Σικε-
 λιῶται αὐτοὶ μὲν κατὰ σφᾶς αὐτοὺς ξυνηνέχθησαν γνώμη
 ὥστε ἀπαλλάσσεσθαι τοῦ πολέμου ἔχοντες ἂ ἕκαστοι ἔχουσι,
 τοῖς δὲ Καμαριναίοις Μοργαντίνην εἶναι ἀργύριον τακτὸν 10
 2 τοῖς Συρακοσίοις ἀποδοῦσιν· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων ξύμμαχοι
 παρακαλέσαντες αὐτῶν τοὺς ἐν τέλει ὄντας εἶπον ὅτι ξυμβή-
 σονται καὶ αἱ σπονδαὶ ἔσονται κακέinois κοιναί. ἐπαινε-
 σάντων δὲ αὐτῶν ἐποιοῦντο τὴν ὁμολογίαν, καὶ αἱ νῆες τῶν
 3 Ἀθηναίων ἀπέπλευσαν μετὰ ταῦτα ἐκ Σικελίας. ἐλθόντας 15
 δὲ τοὺς στρατηγούς οἱ ἐν τῇ πόλει Ἀθηναῖοι τοὺς μὲν φυγῇ
 ἐξημίωσαν, Πυθόδωρον καὶ Σοφοκλέα, τὸν δὲ τρίτον Εὐρυμέ-
 δοντα χρήματα ἐπράξαντο, ὡς ἐξὸν αὐτοῖς τὰ ἐν Σικελίᾳ
 4 καταστρέψασθαι δώροις πεισθέντες ἀποχωρήσειαν. οὕτω
 τῇ [τε] παρούσῃ εὐτυχίᾳ χρώμενοι ἡξίουσι σφίσι μηδὲν ἕναν- 20
 τιοῦσθαι, ἀλλὰ καὶ τὰ δυνατὰ ἐν ἴσῳ καὶ τὰ ἀπορώτερα
 μεγάλη τε ὁμοίως καὶ ἐνδεεστέρα παρασκευῇ κατεργάζεσθαι.
 αἰτία δ' ἦν ἡ παρὰ λόγον τῶν πλεόνων εὐπραγία αὐτοῖς
 ὑποτιθεῖσα ἰσχὺν τῆς ἐλπίδος.

66 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Μεγαρήs οἱ ἐν τῇ πόλει πιεζόμενοι 25
 ὑπὸ τε Ἀθηναίων τῷ πολέμῳ, αἰεὶ κατὰ ἔτος ἕκαστον δις
 ἐσβαλλόντων πανστρατιᾷ ἐς τὴν χώραν, καὶ ὑπὸ τῶν σφε-
 τέρων φυγάδων τῶν ἐκ Πηγῶν, οἱ στασιασάντων ἐκπεσόντες
 ὑπὸ τοῦ πλήθους χαλεποὶ ἦσαν ληστεύοντες, ἐποιοῦντο λόγους
 ἐν ἀλλήλοισι ὥς χρὴ δεξαμένους τοὺς φεύγοντας μὴ ἀμφο- 30
 2 τέρωθεν τὴν πόλιν φθείρειν. οἱ δὲ φίλοι τῶν ἔξω τὸν θροῦν
 αἰσθόμενοι φανερώs μᾶλλον ἢ πρότερον καὶ αὐτοὶ ἡξίουσι

τούτου τοῦ λόγου ἔχουσιν. γινώσκοντες δὲ οἱ τοῦ δήμου προστάται 3
οὐ δυνατόν τὸν δῆμον ἐσόμενον ὑπὸ τῶν κακῶν μετὰ σφῶν
καρτερεῖν, ποιοῦνται λόγους δείσαντες πρὸς τοὺς τῶν Ἀθη-
ναίων στρατηγούς, Ἰπποκράτη τε τὸν Ἀρίφρονος καὶ Δημο-
5 σθένη τὸν Ἀλκισθένους, βουλόμενοι ἐνδοῦναι τὴν πόλιν καὶ
νομίζοντες ἐλάσσω σφίσι τὸν κίνδυνον ἢ τοὺς ἐκπεσόντας
ὑπὸ σφῶν κατελθεῖν. ξυνέβησάν τε πρῶτα μὲν τὰ μακρὰ
τείχι ἑλεῖν Ἀθηναίους (ἦν δὲ σταδίων μάλιστα ὀκτὼ ἀπὸ
τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν Νίσαιαν τὸν λιμένα αὐτῶν), ὅπως μὴ
10 ἐπιβοηθήσωσιν ἐκ τῆς Νισαίας οἱ Πελοποννησίοι, ἐν ᾗ
αὐτοὶ μόνοι ἐφρούρουν βεβαιότητος ἕνεκα τῶν Μεγάρων,
ἔπειτα δὲ καὶ τὴν ἄνω πόλιν πειράσθαι ἐνδοῦναι· ῥᾶον δ'
ἦδη ἔμελλον προσχωρήσειν τούτου γεγενημένου.

Οἱ οὖν Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἀπὸ τε τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων 67
15 παρεσκεύαστο ἀμφοτέροις, ὑπὸ νύκτα πλεύσαντες ἐς Μυῶν
τὴν Μεγαρέων νῆσον ὀπλίταις ἑξακοσίοις, ὧν Ἰπποκράτης
ἦρχεν, ἐν ὀρύγματι ἐκαθέζοντο, ὅθεν ἐπλίνθονον τὰ τεῖχι
καὶ ἀπεῖχεν οὐ πολὺ· οἱ δὲ μετὰ τοῦ Δημοσθένους τοῦ ἐτέρου 2
στρατηγοῦ Πλαταιῆς τε ψιλοὶ καὶ ἕτεροι περίπολοι ἐνῆ-
20 δρυσαν ἐς τὸ Ἐννάλιον, ὃ ἐστὶν ἑλασσον ἄπωθεν. καὶ
ἦσθετο οὐδεὶς εἰ μὴ οἱ ἄνδρες οἷς ἐπιμελὲς ἦν εἰδέναι τὴν
νύκτα ταύτην. καὶ ἐπειδὴ ἕως ἔμελλε γίγνεσθαι, οἱ προ- 3
διδόντες τῶν Μεγαρέων οὗτοι τοιόνδε ἐποίησαν. ἀκάτιον
ἀμφηρικὸν ὡς λησταί, ἐκ πολλοῦ τεθεραπευκότες τὴν αἰοῖξιν
25 τῶν πυλῶν, εἰώθεσαν ἐπὶ ἀμάξῃ, πείθοντες τὸν ἄρχοντα, διὰ
τῆς τάφρου κατακομίζειν τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ
ἐκπλεῖν· καὶ πρὶν ἡμέραν εἶναι πάλιν αὐτὸ τῇ ἀμάξῃ κομί-
σαντες ἐς τὸ τεῖχος κατὰ τὰς πύλας ἐσήγον, ὅπως τοῖς ἐκ
τῆς Μυῶας Ἀθηναίοις ἀφανῆς δὴ εἴη ἡ φυλακή, μὴ ὄντος
39 ἐν τῷ λιμένι πλοίου φανεροῦ μηδενός. καὶ τότε πρὸς ταῖς 4
πύλαις ἦδη ἦν ἡ ἄμαξα, καὶ ἀνοιχθεισῶν κατὰ τὸ εἰωθὸς ὡς
τῷ ἀκατίῳ οἱ Ἀθηναῖοι (ἐγίγνετο γὰρ ἀπὸ ξυνθήματος τὸ

τοιοῦτον) ἰδόντες ἔθεον δρόμῳ ἐκ τῆς ἐνέδρας, βουλόμενοι
 φθάσαι πρὶν ξυγκλησθῆναι πάλιν τὰς πύλας καὶ ἕως ἔτι ἡ
 ἄμαξα ἐν αὐταῖς ἦν, κώλυμα οὖσα προσθεῖναι· καὶ αὐτοῖς
 ἄμα καὶ οἱ ξυμπράσσοντες Μεγαρήs τοὺς κατὰ τὰς πύλας
 5 φύλακας κτείνουσιν. καὶ πρῶτον μὲν οἱ περὶ τὸν Δημοσθένη 5
 Πλαταιῆs τε καὶ περίπολοι ἐσέδραμον οὗ νῦν τὸ τροπαῖον
 ἐστι, καὶ εὐθὺς ἐντὸς τῶν πυλῶν (ἦσθοντο γὰρ οἱ ἐγγύτατα
 Πελοποννήσιοι) μαχόμενοι τοὺς προσβοηθοῦντας οἱ Πλα-
 ταιῆs ἐκράτησαν καὶ τοῖς τῶν Ἀθηναίων ὀπλίταις ἐπιφερο-
 68 μένοις βεβαίους τὰς πύλας παρέσχον· ἔπειτα δὲ καὶ τῶν 10
 Ἀθηναίων ἤδη ὁ αἰεὶ ἐντὸς γιγνόμενος ἐχώρει ἐπὶ τὸ τεῖχος.
 2 καὶ οἱ Πελοποννήσιοι φρουροὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀντίσχοντες
 ἡμύνοντο ὀλίγοι, καὶ ἀπέθανόν τινες αὐτῶν, οἱ δὲ πλείους
 ἐς φυγὴν κατέστησαν, φοβηθέντες ἐν νυκτί τε πολεμίων
 προσπεπτωκότων καὶ τῶν προδιδόντων Μεγαρέων ἀντιμαχο- 15
 μένων, νομίσαντες τοὺς ἅπαντας σφᾶs Μεγαρέας προδεδω-
 3 κέναι. ξυνέπεσε γὰρ καὶ τὸν τῶν Ἀθηναίων κήρυκα ἀφ'
 ἑαυτοῦ γνώμης κηρύξαι τὸν βουλόμενον ἵναι Μεγαρέων
 μετὰ Ἀθηναίων θησόμενον τὰ ὄπλα. οἱ δ' ὥs ἤκουσαν,
 οὐκέτι ἀνέμενον, ἀλλὰ τῷ ὄντι νομίσαντες κοινῇ πολεμεῖσθαι 20
 4 κατέφυγον ἐς τὴν Νίσαιαν. ἄμα δὲ ἔφ' ἐαλωκότων ἤδη τῶν
 τειχῶν καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει Μεγαρέων θορυβουμένων οἱ
 πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πράξαντες καὶ ἄλλο μετ' αὐτῶν πλῆθος,
 ὃ ξυνηΐδει, ἔφασαν χρῆναι ἀνοίγειν τὰς πύλας καὶ ἐπεξιέναι
 5 ἐς μάχην. ξυνέκειτο δὲ αὐτοῖς τῶν πυλῶν ἀνοιχθεῖσων 25
 ἐσπίπτειν τοὺς Ἀθηναίους, αὐτοὶ δὲ διάδηλοι ἔμελλον
 ἔσεσθαι (λίπα γὰρ ἀλείψεσθαι), ὅπως μὴ ἀδικῶνται. ἀσφά-
 λεια δὲ αὐτοῖς μᾶλλον ἐγίγνετο τῆς ἀνοίξεως· καὶ γὰρ
 οἱ ἀπὸ τῆς Ἐλευσίνος κατὰ τὸ ξυγκείμενον τετρακισχίλιοι
 ὀπλῖται τῶν Ἀθηναίων καὶ ἱππῆs ἐξακόσιοι [οἱ] τὴν νύκτα 30
 6 πορευόμενοι παρήσαν. ἀληλημμένων δὲ αὐτῶν καὶ ὄντων 22

4 τὰς F' G M' : om. cett.

12 ἀντίσχοντες Naber : ἀντισχόντες codd.

23 ἄλλο Abresch : ἄλλοι codd.

11 ἐχώρει G M : χωρεῖ cett.

13 ἡμύνοντο A B E F M

30 οἱ om. recc.

ἤδη περὶ τὰς πύλας καταγορεύει τις ξυνειδώς τοῖς ἐτέροις
τὸ ἐπιβούλευμα. καὶ οἱ ξυστραφέντες ἄθροοι ἦλθον καὶ οὐκ
ἔφασαν χρῆναι οὔτε ἐπεξιέναι (οὐδὲ γὰρ πρότερόν πω τοῦτο
ἰσχύοντες μᾶλλον τολμῆσαι) οὔτε ἐς κίνδυνον φανερόν τὴν
5 πόλιν καταγαγεῖν· εἴ τε μὴ πείσεται τις, αὐτοῦ τὴν μάχην
ἔσεσθαι. ἐδήλουν δὲ οὐδὲν ὅτι ἴσασι τὰ πρασσόμενα, ἀλλὰ
ὥς τὰ βέλτιστα βουλευόντες ἰσχυρίζοντο, καὶ ἅμα περὶ τὰς
πύλας παρέμενον φυλάσσοντες, ὥστε οὐκ ἐγένετο τοῖς ἐπι-
βουλευούσι πρᾶξαι ὃ ἔμελλον. γνόντες δὲ οἱ τῶν Ἀθηναίων 69
στρατηγοὶ ὅτι ἐναντίωμά τι ἐγένετο καὶ τὴν πόλιν βία οὐχ
οἰοί τε ἔσονται λαβεῖν, τὴν Νίσαιαν εὐθὺς περιετείχιζον,
νομίζοντες, εἰ πρὶν ἐπιβοηθῆσαί τινας ἐξέλκοιεν, θάσσουν ἂν καὶ
τὰ Μέγαρα προσχωρήσαι (παρεγένετο δὲ σίδηρός τε ἐκ τῶν 2
Ἀθηνῶν ταχὺ καὶ λιθουργοὶ καὶ τᾶλλα ἐπιτήδεια)· ἀρξά-
15 μενοι δ' ἀπὸ τοῦ τείχους ὃ εἶχον καὶ διοικοδομήσαντες τὸ
πρὸς Μεγαρέας, ἀπ' ἐκείνου ἐκατέρωθεν ἐς θάλασσαν τῆς
Νισαίας τάφρον τε καὶ τείχη διελομένη ἢ στρατιά, ἕκ τε τοῦ
προαστείου λίθοις καὶ πλῖνθοις χρώμενοι, καὶ κόπτοντες τὰ
δένδρα καὶ ὕλην ἀπεσταύρουν εἴ πῃ δέοιτό τι· καὶ αἱ οἰκίαι
20 τοῦ προαστείου ἐπάλξεις λαμβάνουσαι αὐταὶ ὑπῆρχον ἔρυμα.
καὶ ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν ὅλην εἰργάζοντο· τῇ δὲ ὑστεραία 3
περὶ δέιλῃν τὸ τεῖχος ὅσον οὐκ ἀπετετέλεστο, καὶ οἱ ἐν τῇ
Νισαίᾳ δείσαντες, σίτου τε ἀπορία (ἐφ' ἡμέραν γὰρ ἐκ τῆς ἄνω
πόλεως ἐχρῶντο) καὶ τοὺς Πελοποννησίους οὐ νομίζοντες ταχὺ
25 ἐπιβοηθήσειν, τοὺς τε Μεγαρέας πολεμίους ἡγούμενοι, ξυνέ-
βησαν τοῖς Ἀθηναίοις ῤῥητοῦ μὲν ἕκαστον ἀργυρίου ἀπολυθῆναι
ὄπλα παραδόντας, τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις, τῷ τε ἄρχοντι καὶ
εἴ τις ἄλλος ἐνὴν, χρῆσθαι Ἀθηναίους ὅτι ἂν βούλωνται.
ἐπὶ τούτοις ὁμολογήσαντες ἐξῆλθον, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ 4
30 μακρὰ τείχη ἀπορρήξαντες ἀπὸ τῆς τῶν Μεγαρέων πόλεως
καὶ τὴν Νίσαιαν παραλαβόντες τᾶλλα παρεσκευάζοντο.

1 ἑταίροις A B E F (corr. F¹)

Madvig 27 δὲ Dobree : τε codd.

17 post διελομένη add. ἦγεν

- 70 Βρασιδᾶς δὲ ὁ Τέλλιδος Λακεδαιμόνιος κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἐτύγχανε περὶ Σικυῶνα καὶ Κόρινθον ὢν, ἐπὶ Θράκης στρατείαν παρασκευαζόμενος. καὶ ὡς ᾗσθητο τῶν τειχῶν τὴν ἄλωσιν, δείσας περὶ τε τοῖς ἐν τῇ Νισαίᾳ Πελοποννησί-
 σίοις καὶ μὴ τὰ Μέγαρα ληφθῆ, πέμπει ἔς τε τοὺς Βοιωτοὺς 5
 κελεύων κατὰ τάχος στρατιᾷ ἀπαντῆσαι ἐπὶ Τριποδίσκον (ἔστι δὲ κώμη τῆς Μεγαρίδος ὄνομα τοῦτο ἔχουσα ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Γεραναίᾳ), καὶ αὐτὸς ἔχων ἦλθεν ἐπτακοσίους μὲν καὶ δισχιλίους Κορινθίων ὀπλίτας, Φλειασίων δὲ τετρακοσίους, Σικυωνίων δὲ ἑξακοσίους, καὶ τοὺς μεθ' αὐτοῦ ὅσοι 10
 ἤδη ξυνειλεγμένοι ἦσαν, οἰόμενος τὴν Νίσαιαν ἔτι καταλή-
 2 ψεσθαι ἀνάλωτον. ὥς δὲ ἐπύθετο (ἔτυχε γὰρ νυκτὸς ἐπὶ τὸν Τριποδίσκον ἐξελθῶν), ἀπολέξας τριακοσίους τοῦ στρατοῦ, πρὶν ἔκπυστος γενέσθαι, προσῆλθε τῇ τῶν Μεγαρέων πόλει λαθὼν τοὺς Ἀθηναίους ὄντας περὶ τὴν θάλασσαν, βουλό- 15
 μενος μὲν τῷ λόγῳ καὶ ἅμα, εἰ δύναίτο, ἔργῳ τῆς Νισαίας πειρᾶσαι, τὸ δὲ μέγιστον, τὴν τῶν Μεγαρέων πόλιν ἐσελθὼν βέβαιώσασθαι. καὶ ἡξίου δέξασθαι σφᾶς, λέγων ἐν ἐλπίδι
 71 εἶναι ἀναλαβεῖν Νίσαιαν. αἱ δὲ τῶν Μεγαρέων στάσεις φοβούμεναι, οἱ μὲν μὴ τοὺς φεύγοντας σφίσιν ἐσαγαγὼν 20
 αὐτοὺς ἐκβάλλη, οἱ δὲ μὴ αὐτὸ τοῦτο ὁ δῆμος δείσας ἐπίθηται σφίσιν καὶ ἡ πόλις ἐν μάχῃ καθ' αὐτὴν οὖσα ἐγγὺς ἐφεδρεόντων Ἀθηναίων ἀπόληται, οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἀμφο-
 2 τέροις ἐδόκει ἡσυχάσασιν τὸ μέλλον περιδεῖν. ἡλπιζον γὰρ καὶ μάχην ἐκάτεροι ἔσεσθαι τῶν τε Ἀθηναίων καὶ τῶν 25
 προσβοηθησάντων, καὶ οὕτω σφίσιν ἀσφαλεστέρως ἔχειν, οἷς τις εἴη εὖνους, κρατήσασιν προσχωρήσαι· ὁ δὲ Βρασιδᾶς ὥς οὐκ ἔπειθεν, ἀνεχώρησε πάλιν ἔς τὸ ἄλλο στράτευμα.
 72 Ἄμα δὲ τῇ ἔφ' οἱ Βοιωτοὶ παρήσαν, διαρευνοημένοι μὲν καὶ πρὶν Βρασιδᾶν πέμψαι βοηθεῖν ἐπὶ τὰ Μέγαρα, ὥς οὐκ 30
 ἀλλοτρίου ὄντος τοῦ κινδύνου, καὶ ἤδη ὄντες πανστρατιᾷ

3 στρατείαν Aem. Portus: στρατιὰν codd.

10 ἑαυτοῦ G M

23 ἀπολείται A B E F M

27 οἷς τις C: ὅστις cett.

Πλαταιᾶσιν· ἐπειδὴ δὲ καὶ ἦλθεν ὁ ἄγγελος, πολλῷ μᾶλλον
 ἐρρώσθησαν, καὶ ἀποστείλαντες διακοσίους καὶ δισχιλίους
 ὀπλίτας καὶ ἱππέας ἑξακοσίους τοῖς πλέουσιν ἀπῆλθον πάλιν.
 παρόντος δὲ ἡδὴ ζύμπαντος τοῦ στρατεύματος, ὀπλιτῶν οὐκ 2
 5 ἔλασσαν ἑξακισχιλίων, καὶ τῶν Ἀθηναίων τῶν μὲν ὀπλιτῶν
 περὶ τε τὴν Νίσαιαν ὄντων καὶ τὴν θάλασσαν ἐν τάξει, τῶν
 δὲ ψιλῶν ἀνὰ τὸ πεδίου ἐσκεδασμένων, οἱ ἱππῆς οἱ τῶν
 Βοιωτῶν ἀπροσδοκῆτοις ἐπιπεσόντες τοῖς ψιλοῖς ἔτρεψαν
 ἐπὶ τὴν θάλασσαν (ἐν γὰρ τῷ πρὸ τοῦ οὐδεμία βοήθειά πω
 10 τοῖς Μεγαρεῦσιν οὐδαμόθεν ἐπῆλθεν)· ἀντεπεξελάσαντες δὲ 3
 καὶ οἱ τῶν Ἀθηναίων ἐς χεῖρας ἦσαν, καὶ ἐγένετο ἱπο-
 μαχία ἐπὶ πολὺ, ἐν ᾗ ἀξιοῦσιν ἑκάτεροι οὐχ ἦσους
 γενέσθαι. τὸν μὲν γὰρ ἱππαρχον τῶν Βοιωτῶν καὶ ἄλλους 4
 τινας οὐ πολλοὺς πρὸς αὐτὴν τὴν Νίσαιαν προσελάσαντας
 15 οἱ Ἀθηναῖοι [καὶ] ἀποκτείναντες ἐσκύλευσαν, καὶ τῶν τε
 νεκρῶν τούτων κρατήσαντες ὑποσπόνδους ἀπέδωκαν καὶ
 τροπαῖον ἔστησαν· οὐ μέντοι ἐν γε τῷ παντὶ ἔργῳ βεβαίως
 οὐδέτεροι τελευτήσαντες ἀπεκρίθησαν, ἀλλ' οἱ μὲν Βοιωτοὶ
 πρὸς τοὺς ἑαυτῶν, οἱ δὲ ἐπὶ τὴν Νίσαιαν.
 20 Μετὰ δὲ τοῦτο Βρασιῖδας καὶ τὸ στράτευμα ἐχώρουν 73
 ἐγγυτέρω τῆς θαλάσσης καὶ τῆς τῶν Μεγαρέων πόλεως,
 καὶ καταλαβόντες χωρίον ἐπιτήδειον παραταξάμενοι ἡσύ-
 χαζον, οἰόμενοι σφίσιν ἐπιέναι τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς
 Μεγαρέας ἐπιστάμενοι περιορωμένους ὁποτέρων ἡ νίκη
 25 ἔσται. καλῶς δὲ ἐνόμιζον σφίσιν ἀμφότερα ἔχειν, ἅμα μὲν 2
 τὸ μὴ ἐπιχειρεῖν προτέρους μηδὲ μάχης καὶ κινδύνου ἐκόντας
 ἄρξαι, ἐπειδὴ γε ἐν φανερῷ ἔδειξαν ἐτοῖμοι ὄντες ἀμύνεσθαι,
 καὶ αὐτοῖς ὥσπερ ἀκονιτὶ τὴν νίκην δικαίως ἂν τίθεσθαι, ἐν
 τῷ αὐτῷ δὲ καὶ πρὸς τοὺς Μεγαρέας ὀρθῶς ζυμβαίνειν·
 30 εἰ μὲν γὰρ μὴ ὤφθησαν ἐλθόντες, οὐκ ἂν ἐν τύχῃ γίνεσθαι 3
 σφίσιν, ἀλλὰ σαφῶς ἂν ὥσπερ ἡσηθηέντων στερηθῆναι

6 τε om. AB

σαντες codd.

ἀντιθέσθαι cett.: ἀνατίθεσθαι Krüger

14 προσελάσαντας] *provectos* Valla: προσελά-

15 καὶ secl. Schütz

28 ἂν τίθεσθαι F' g M:

εὐθὺς τῆς πόλεως· νῦν δὲ κἂν τυχεῖν αὐτοὺς Ἀθηναίους μὴ
 βουλευθέντας ἀγωνίζεσθαι, ὥστε ἀμαχητὶ ἂν περιγενέσθαι
 4 αὐτοῖς ὧν ἕνεκα ἦλθον. ὅπερ καὶ ἐγένετο. οἱ γὰρ Μεγαρῆς,
 ὡς οἱ Ἀθηναῖοι ἐτάξαντο μὲν παρὰ τὰ μακρὰ τείχη ἐξελ-
 θόντες, ἡσύχαζον δὲ καὶ αὐτοὶ μὴ ἐπιόντων, λογιζόμενοι 5
 καὶ οἱ ἐκείνων στρατηγοὶ μὴ ἀντίπαλον εἶναι σφίσι τὸν
 κίνδυνον, ἐπειδὴ καὶ τὰ πλείω αὐτοῖς προυκεχωρήκει, ἄρξασι
 μάχης πρὸς πλέονας αὐτῶν ἢ λαβεῖν νικήσαντας Μέγα-
 ρα ἢ σφαλέντας τῷ βελτίστῳ τοῦ ὀπλιτικοῦ βλαφθῆναι, τοῖς
 δὲ ξυμπάσης τῆς δυνάμεως καὶ τῶν παρόντων μέρος ἕκαστον 10
 κωδυνεύειν εἰκότως ἐθέλειω τολμᾶν, χρόνον δὲ ἐπισχόντες
 καὶ ὡς οὐδὲν ἀφ' ἐκατέρων ἐπεχειρεῖτο, ἀπῆλθον πρότερον
 οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Νίσαιαν καὶ αὐθις οἱ Πελοποννήσιοι
 ὄθεν περ ὠρμήθησαν. οὕτω δὴ τῷ μὲν Βρασίδα αὐτῷ καὶ
 τοῖς ἀπὸ τῶν πόλεων ἄρχουσιν οἱ τῶν φευγόντων φίλοι 15
 Μεγαρῆς, ὡς ἐπικρατήσαντι καὶ τῶν Ἀθηναίων οὐκέτι
 ἐθελήσαντων μάχεσθαι, θαρσοῦντες μᾶλλον ἀνοίγουσιν τε
 τὰς πύλας καὶ δεξάμενοι καταπεπληγμένων ἤδη τῶν πρὸς τοὺς
 74 Ἀθηναίους πραξάντων ἐς λόγους ἔρχονται. καὶ ὕστερον ὁ
 μὲν *dismiss* διαλυθέντων τῶν ξυμμάχων κατὰ πόλεις ἐπανελθὼν καὶ 20
 αὐτὸς ἐς τὴν Κόρινθον τὴν ἐπὶ Θράκης στρατείαν παρε-
 2 σκεύαζεν, ἵνα περ καὶ τὸ πρῶτον ὤρμητο· οἱ δὲ ἐν τῇ πόλει
 Μεγαρῆς, ἀποχωρησάντων καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐπ' οἴκου,
 ὅσοι μὲν τῶν πραγμάτων πρὸς τοὺς Ἀθηναίους μάλιστα
 μετέσχον, εἰδότες ὅτι ὥφθησαν εὐθὺς ὑπεξῆλθον, οἱ δὲ 25
 ἄλλοι κοινολογησάμενοι τοῖς τῶν φευγόντων φίλοις *λίσσιν* κατά-
γουσι τοὺς ἐκ Πηγῶν, ὀρκώσαντες πίστεσι μεγάλας μηδέν
 3 μνησικακήσειν, βουλεύσειν δὲ τῇ πόλει τὰ ἄριστα. οἱ δὲ
 ἐπειδὴ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἐγένοντο καὶ ἐξέτασιν ὅπλων ἐποιή-
 σαντο, διαστήσαντες τοὺς λόχους ἐξελέξαντο τῶν τε ἐχθρῶν 30
 καὶ οἱ ἐδόκουν μάλιστα ξυμπράξαι τὰ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους
 ἄνδρας ὡς ἑκατόν, καὶ τούτων πέρι ἀναγκάσαντες τὸν δῆμον

εἰς

εἰς
εὐελύκῃ

ψῆφον φανερὰν διενεγκεῖν, ὥς κατεγνώσθησαν, ἔκτειναν,
καὶ ἐς ὀλιγαρχίαν τὰ μάλιστα κατέστησαν τὴν πόλιν. καὶ 4
πλείστον δὴ χρόνον αὕτη ὑπ' ἐλαχίστων γενομένη ἐκ παι
στάσεως μετάστασις ζυνέμεινεν.

- 5 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους τῆς Ἀντάνδρου ὑπὸ τῶν Μυτιλη- 75
ναίων, ὥσπερ διενοοῦντο, μελλούσης κατασκευάζεσθαι, οἱ
τῶν ἀργυρολόγων νεῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ Δημόδοκος
καὶ Ἀριστείδης, ὄντες περὶ Ἑλλήσποντον (ὁ γὰρ τρίτος
αὐτῶν Λάμαχος δέκα ναυσὶν ἐς τὸν Πόντον ἐσεπεπλεύκει)
10 ὥς ᾗσθάνοντο τὴν παρασκευὴν τοῦ χωρίου καὶ ἐδόκει αὐτοῖς
δευνὸν εἶναι μὴ ὥσπερ τὰ Ἄναια ἐπὶ τῇ Σάμῳ γένηται,
ἔνθα οἱ φεύγοντες τῶν Σαμίων καταστάντες τοὺς τε Πελο-
πονησίους ὠφέλουν ἐς τὰ ναυτικὰ κυβερνήτας πέμποντες
καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει Σαμίους ἐς ταραχὴν καθίστασαν καὶ
15 τοὺς ἐξιόντας ἐδέχοντο· οὕτω δὴ ξυναγείραντες ἀπὸ τῶν
ἑσφύμαχων στρατιὰν καὶ πλεύσαντες, μάχῃ τε νικήσαντες
τοὺς ἐκ τῆς Ἀντάνδρου ἐπεξελθόντας, ἀναλαμβάνουσι τὸ
χωρίον πάλιν. καὶ οὐ πολὺ ὕστερον ἐς τὸν Πόντον ἐσπλεύ- 2
σας Λάμαχος, ἐν τῇ Ἡρακλεώτιδι ὁρμίσας ἐς τὸν Κάλητα
20 ποταμὸν ἀπόλλυσι τὰς ναῦς ὕδατος ἄνωθεν γενομένου καὶ
κατελθόντος αἰφνιδίου τοῦ ρεύματος· αὐτὸς δὲ καὶ ἡ στρατιὰ
πεζῇ διὰ Βιθυνῶν Θρακῶν, οἳ εἰσι πέραν ἐν τῇ Ἀσίᾳ,
ἀφικνεῖται ἐς Καλχηδόνα τὴν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Πόντου
Μεγαρέων ἀποικίαν.

- 25 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει καὶ Δημοσθένης Ἀθηναίων στρα- 76
τηγὸς τεσσαράκοντα ναυσὶν ἀφικνεῖται ἐς Ναύπακτον, εὐθὺς
μετὰ τὴν ἐκ τῆς Μεγαρίδος ἀναχώρησιν. τῷ γὰρ Ἴππο- 2
κράτει καὶ ἐκείνῳ τὰ Βοιωτία πράγματα ἀπὸ τινων ἀνδρῶν
ἐν ταῖς πόλεσιν ἐπράσσετο, βουλομένων μεταστῆσαι τὸν
30 κόσμον καὶ ἐς δημοκρατίαν ὥσπερ οἱ Ἀθηναῖοι τρέψαι·
καὶ Πτοιοδώρου μάλιστ' ἀνδρὸς φυγάδος ἐκ Θηβῶν ἐσηγου-

3 γενομένη] νεμομένη CG γρ. M 7 νεῶν Ἀθηναίων scripsi :
'Αθηναῖοι νεῶν E : 'Αθηναίων cett. 19 ὁρμήσας A B E F M Κάλητα
Palmerius : Κάληκα codd. 21 δὲ Classen : τε codd.

3 μένου τάδε αὐτοῖς παρεσκευάσθη. Σίφας μὲν ἔμελλον τινες
 προδώσειν (αἱ δὲ Σίφαί εἰσι τῆς Θεσπικῆς γῆς ἐν τῷ
 Κρισαίῳ κόλῳ ἐπιθαλασσίῳ)· Χαιρώνειαν δέ, ἣ ἐς
 Ὀρχομενὸν τὸν Μινύειον πρότερον καλούμενον, νῦν δὲ
 Βοιωτίον, ξυντελεῖ, ἄλλοι ἐξ Ὀρχομενοῦ ἐνεδίδουσιν, καὶ οἱ 5
 Ὀρχομενίων φυγάδες ξυνέπρασσον τὰ μάλιστα καὶ ἄνδρας
 ἐμισθοῦντο ἐκ Πελοποννήσου (ἔστι δὲ ἡ Χαιρώνεια ἔσχατον
 τῆς Βοιωτίας πρὸς τῇ Φανοτίδι τῆς Φωκίδος), καὶ Φωκῶν
 4 μετείχον τινες. τοὺς δὲ Ἀθηναίους ἔδει Δῆλιον καταλαβεῖν
 τὸ ἐν τῇ Ταναγραίᾳ πρὸς Εὐβοίαν τετραμμένον Ἀπόλλωνος 10
 ἱερόν, ἅμα δὲ ταῦτα ἐν ἡμέρᾳ ῥήτῃ γίνεσθαι, ὅπως μὴ
 ξυμβοηθήσωσιν ἐπὶ τὸ Δῆλιον οἱ Βοιωτοὶ ἄθροοι, ἀλλ' ἐπὶ
 5 τὰ σφέτερα αὐτῶν ἕκαστοι κινούμενα. καὶ εἰ κατορθοῖτο ἡ
 πείρα καὶ τὸ Δῆλιον τειχισθείη, ῥαδίως ἥλπιζον, εἰ καὶ μὴ
 παραντίκα νεωτερίζοιτό τι τῶν κατὰ τὰς πολιτείας τοῖς 15
 Βοιωτοῖς, ἐχομένων τούτων τῶν χωρίων καὶ ληστευομένης
 τῆς γῆς καὶ οὔσης ἐκάστοις διὰ βραχέος ἀποστροφῆς, οὐ
 μενεῖν κατὰ χώραν τὰ πράγματα, ἀλλὰ χρόνῳ τῶν Ἀθηναίων
 μὲν προσιόντων τοῖς ἀφεστηκόσι, τοῖς δὲ οὐκ οὔσης ἁθρόας
 τῆς δυνάμεως, καταστήσειν αὐτὰ ἐς τὸ ἐπιτήδειον. 20

77 Ἡ μὲν οὖν ἐπιβουλὴ τοιαύτη παρεσκευάζετο, ὃ δὲ Ἴπ-
 ποκράτης αὐτὸς μὲν ἐκ τῆς πόλεως δύναμιν ἔχων, ὅποτε
 καιρὸς εἴη, ἔμελλε στρατεύειν ἐς τοὺς Βοιωτοὺς, τὸν δὲ
 Δημοσθένη προαπέστειλε ταῖς τεσσαράκοντα ναυσὶν ἐς τὴν
 Ναύπακτον, ὅπως ἐξ ἐκείνων τῶν χωρίων στρατὸν συλλέξας 25
 Ἀκαρνάνων τε καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων πλείοι ἐπὶ τὰς
 Σίφας ὡς προδοθησομένας· ἡμέρα δ' αὐτοῖς εἶρητο ἥ ἔδει
 2 ἅμα ταῦτα πράσσειν. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης ἀφικόμενος,
 Οἰνιάδας δὲ ὑπὸ τε Ἀκαρνάνων πάντων κατηναγκασμένους
 καταλαβὼν ἐς τὴν Ἀθηναίων ξυμμαχίαν καὶ αὐτὸς ἀναστή- 30
 σας τὸ ξυμμαχικὸν τὸ ἐκείνῃ πᾶν, ἐπὶ Σαλύνθιον καὶ

2 παραδώσειν CG
 F: νεωτερίζοι cett.

13 κινούμενοι C E G M
 18 μενεῖν G: μένειν cett.

15 νεωτερίζοιτο

Ἀγραίους στρατεύσας πρῶτον καὶ προσποιησάμενος τὰλλα ἡτοιμάζετο ὡς ἐπὶ τὰς Σίφας, ὅταν δέη, ἀπαντησόμενος.

Βρασίδης δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ θέρους πορευό- 78
 μενος ἑπτακοσίοις καὶ χιλίοις ὀπλίταις ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης
 5 ἐπειδὴ ἐγένετο ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ ἐν Τραχίνι καί, προσπέμ-
 ψαντος αὐτοῦ ἄγγελον ἐς Φάρσαλον παρὰ τοὺς ἐπιτηδεύοντες,
 ἀξιοῦντος διάγειν ἑαυτὸν καὶ τὴν στρατιάν, ἦλθον ἐς
 Μελίτειαν τῆς Ἀχαΐας Πάναιρός τε καὶ Δῶρος καὶ Ἴπ-
 πολοχίδας καὶ Τορύλαος καὶ Στρόφακος πρόξενος ὢν Χαλ-
 10 κιδέων, τότε δὴ ἐπορεύετο. ἦγον δὲ καὶ ἄλλοι Θεσσαλῶν 2
 αὐτὸν καὶ ἐκ Λαρίσης Νικονίδας Περδίκκα ἐπιτηδεύων.
 τὴν γὰρ Θεσσαλίαν ἄλλως τε οὐκ εὖπορον ἦν διέναι ἄνευ
 ἀγωγοῦ καὶ μετὰ ὅπλων γε δῆ, καὶ τοῖς πᾶσί γε ὁμοίως
 Ἕλλησιν ὑποπτον καθεισθῆναι τὴν τῶν πέλας μὴ πείσαντας
 15 διέναι· τοῖς τε Ἀθηναίοις αἰεὶ ποτε τὸ πλῆθος τῶν Θεσ-
 σαλῶν εὖνουν ὑπῆρχεν. ὥστε εἰ μὴ δυναστεία μᾶλλον ἢ 3
 ἰσονομία ἐχρῶντο τὸ ἐγχώριον οἱ Θεσσαλοί, οὐκ ἂν ποτε
 προῆλθεν, ἐπεὶ καὶ τότε πορευομένῳ αὐτῷ ἀπαντήσαντες
 ἄλλοι τῶν τὰναντία τούτοις βουλομένων ἐπὶ τῷ Ἐνιπεῖ
 20 ποταμῷ ἐκώλουν καὶ ἀδικεῖν ἔφασαν ἄνευ τοῦ πάντων
 κοινοῦ πορευόμενον. οἱ δὲ ἄγοντες οὔτε ἀκόντων ἔφασαν 4
 διάξειν, αἰφνιδίον τε παραγενόμενον ξένοι ὄντες κομίζεω.
 ἔλεγε δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Βρασίδης τῇ Θεσσαλῶν γῇ καὶ
 αὐτοῖς φίλος ὢν ἵεναι καὶ Ἀθηναίοις πολεμίοις οὔσι καὶ
 25 οὐκ ἐκείνοις ὅπλα ἐπιφέρειν, Θεσσαλοῖς τε οὐκ εἰδέναι καὶ
 Λακεδαιμονίοις ἐχθρὰν οὔσαν ὥστε τῇ ἀλλήλων γῇ μὴ
 χρῆσθαι, νῦν τε ἀκόντων ἐκείνων οὐκ ἂν προελθεῖν (οὐδὲ
 γὰρ ἂν δύνασθαι), οὐ μέντοι ἀξιοῦν γε εἰργεσθαι. καὶ οἱ 5
 μὲν ἀκούσαντες ταῦτα ἀπῆλθον, ὁ δὲ κελευόντων τῶν
 30 ἀγωγῶν, πρὶν τι πλεον ξυστῆναι τὸ κωλύσον, ἐχώρει οὐδὲν
 ἐπισχὼν δρόμῳ. καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ, ἣ ἐκ τῆς

1 τὰλλα] πολλά ABF

ξ CM in marg.

ἐπιχωρίῳ Dion. Hal.

11 Νικωνίδας Krüger

27 τε] δὲ B

2 post c. 77 τῶν ἐς 17 τέλος τοῦ 5 ἀρχὴ τοῦ

17 τὸ ἐγχώριον] τῷ

30 πρὶν FM: πλὴν cett.

- Μελιτείας ἀφώρμησεν, ἐς Φάρσαλόν τε ἐτέλεσε καὶ ἐστρα-
τοπεδεύσατο ἐπὶ τῷ Ἀπιδανῷ ποταμῷ, ἐκεῖθεν δὲ ἐς Φάκιον,
6 καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐς Περραιβίαν. ἀπὸ δὲ τούτου ἤδη οἱ μὲν
τῶν Θεσσαλῶν ἀγωγοὶ πάλιν ἀπήλθον, οἱ δὲ Περραιβοὶ
αὐτόν, ὑπήκοοι ὄντες Θεσσαλῶν, κατέστησαν ἐς Δῖον τῆς 5
Περδίκκου ἀρχῆς, ὃ ὑπὸ τῷ Ὀλύμπῳ Μακεδονίας πρὸς
79 Θεσσαλοὺς πόλισμα κεῖται. τούτῳ τῷ τρόπῳ Βρασίδας
Θεσσαλίαν φθάσας διέδραμε πρὶν τινα κωλύειν παρασκευά-
σασθαι, καὶ ἀφίκετο ὡς Περδίκκῳ καὶ ἐς τὴν Χαλκιδικήν.
2 ἐκ γὰρ τῆς Πελοποννήσου, ὡς τὰ τῶν Ἀθηναίων ηὔτuxει, 10
δείσαντες οἱ τε ἐπὶ Θράκης ἀφεστῶτες Ἀθηναίων καὶ Περ-
δίκκας ἐξήγαγον τὸν στρατόν, οἱ μὲν Χαλκιδῆς νομίζοντες
ἐπὶ σφᾶς πρῶτον ὀρμήσειν τοὺς Ἀθηναίους (καὶ ἅμα αἱ
πλησιόχωροι πόλεις αὐτῶν αἱ οὐκ ἀφεστηκυῖαι ξυνεπήγον
κρύφα), Περδίκκας δὲ πολέμιος μὲν οὐκ ὦν ἐκ τοῦ φανεροῦ, 15
φοβούμενος δὲ καὶ αὐτὸς τὰ παλαιὰ διάφορα τῶν Ἀθηναίων
καὶ μάλιστα βουλόμενος Ἀρραβαῖον τὸν Λυγκηστῶν βασιλέα
παραστήσασθαι.
3 Ξυνέβη δὲ αὐτοῖς, ὥστε ῥᾶον ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρα-
τὸν ἐξαγαγεῖν, ἢ τῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῷ παρόντι κακο- 20
80 πραγμα. τῶν γὰρ Ἀθηναίων ἐγκειμένων τῇ Πελοποννήσῳ
καὶ οὐχ ἥκιστα τῇ ἐκείνων γῇ ἥλπιζον ἀποτρέψειν αὐτοὺς
μάλιστα, εἰ ἀντιπαραλυποῖεν πέμψαντες ἐπὶ τοὺς ξυμμάχους
αὐτῶν στρατιάν, ἄλλως τε καὶ ἐτοίμων ὄντων τρέφειν τε καὶ
2 ἐπὶ ἀποστάσει σφᾶς ἐπικαλουμένων. καὶ ἅμα τῶν Εἰλώτων 25
βουλομένοις ἦν ἐπὶ προφάσει ἐκπέμψαι, μὴ τι πρὸς τὰ
3 παρόντα τῆς Πύλου ἐχομένης νεωτερίσωσιν· ἐπεὶ καὶ τότε
ἔπραξαν φοβούμενοι αὐτῶν τὴν σκαιότητα καὶ τὸ πλῆθος
(αἰεὶ γὰρ τὰ πολλὰ Λακεδαιμονίοις πρὸς τοὺς Εἰλωτας τῆς
φυλακῆς περί μάλιστα καθειστήκει)· προείπον αὐτῶν ὅσοι 30
ἀξιούσιν ἐν τοῖς πολέμοις γεγενῆσθαι σφίσιν ἄριστοι,

22 ἀποτρέψειν G : ἀποτρέψαι C G' M : ἀποστρέψαι cett.
τητα B suprascr. A : νεότητα cett. (post rasuram F) [G]
μοις scripsi : πολεμίους codd.

28 σκαίο-
31 πολέ-

See!!

κρίνεσθαι, ὥς ἐλευθερώσονται, πείραν ποιούμενοι καὶ ἡγούμενοι τούτους σφίσιν ὑπὸ φρονήματος, οἵπερ καὶ ἡξίωσαν πρῶτος ἕκαστος ἐλευθεροῦσθαι, μάλιστα ἂν καὶ ἐπιθέσθαι. καὶ προκρίναντες ἐς δισχιλίους, οἱ μὲν ἐστεφανώσαντό τε 4
 5 καὶ τὰ ἱερὰ περιήλθον ὥς ἡλευθερωμένοι, οἱ δὲ οὐ πολλῷ ὕστερον ἡφάνισάν τε αὐτοὺς καὶ οὐδεὶς ἦσθετο ὅτῳ τρόπῳ ἕκαστος διεφθάρη. καὶ τότε προθύμως τῷ Βρασίδῃ αὐτῶν 5
 ξυνέπεμψαν ἑπτακοσίους ὀπλίτας, τοὺς δ' ἄλλους ἐκ τῆς Πελοποννήσου μισθῷ πείσας ἐξήγαγεν. αὐτόν τε Βρασίδαν 81
 10 βουλόμενον μάλιστα Λακεδαιμόνιοι ἀπέστειλαν (προϋθυμήθησαν δὲ καὶ οἱ Χαλκιδῆς), ἄνδρα ἓν τε τῇ Σπάρτῃ δοκοῦντα δραστήριον εἶναι ἐς τὰ πάντα καὶ ἐπειδὴ ἐξήλθε πλείστον ἄξιον Λακεδαιμονίοις γενόμενον. τό τε γὰρ παραντίκα ἑαυτὸν 2
 παρασχὼν δίκαιον καὶ μέτριον ἐς τὰς πόλεις ἀπέστησε τὰ
 15 πολλά, τὰ δὲ προδοσίᾳ εἶλε τῶν χωρίων, ὥστε τοῖς Λακεδαιμονίοις γίνεσθαι ξυμβαίνειν τε βουλομένοις, ὅπερ ἐποίησαν, ἀνταποδόσῳ καὶ ἀποδοχὴν χωρίων καὶ τοῦ πολέμου ἀπὸ τῆς
 20 Πελοποννήσου λώφησιν. ἔς τε τὸν χρόνῳ ὕστερον μετὰ τὰ ἐκ Σικελίας πόλεμον ἢ τότε Βρασίδου ἀρετὴ καὶ ξύνεσις, τῶν
 25 μὲν πείρα αἰσθημένων, τῶν δὲ ἀκοῇ νομισάντων, μάλιστα ἐπιθυμίαν ἐρεποίει τοῖς Ἀθηναίων ξυμμάχοις ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους. πρῶτος γὰρ ἐξελθὼν καὶ δόξας εἶναι κατὰ πάντα 3
 ἀγαθὸς ἐλπίδα ἐγκατέλιπε βέβαιον ὥς καὶ οἱ ἄλλοι τοιοῦτοί εἰσιν. *1022.13.*
 30 Τότε δ' οὖν ἀφικομένου αὐτοῦ ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης οἱ 82 Ἀθηναῖοι πυθόμενοι τὸν τε Περδίκκαν πολέμιον ποιοῦνται, νομίσαντες αἴτιον εἶναι τῆς παρόδου, καὶ τῶν ταύτῃ ξυμμάχων φυλακὴν πλέονα κατεστήσαντο. Περδίκκας δὲ Βρασίδαν καὶ 83
 τὴν στρατιὰν εὐθὺς λαβὼν μετὰ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως στρα-
 30 τεύει ἐπὶ Ἀρραβαῖον τὸν Βρομεροῦ Λυγκηστῶν Μακεδόνων βασιλέα ὄμορον ὄντα, διαφορᾶς τε αὐτῷ οὔσης καὶ βουλό-
 μενος καταστρέψασθαι. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο τῷ στρατῷ μετὰ 2

- τοῦ Βρασίδου ἐπὶ τῇ ἐσβολῇ τῆς Λύγκου, Βρασίδας λόγοις
 ἔφη βούλεσθαι πρῶτον ἐλθὼν πρὸ πολέμου Ἀρραβαῖον ξύμ-
 3 μαχόν Λακεδαιμονίων, ἣν δύνηται, ποιῆσαι. καὶ γάρ τι
 καὶ Ἀρραβαῖος ἐπεκηρυκεύετο, ἐτοῖμος ὢν Βρασίδα μέσῳ
 δικαστῇ ἐπιτρέπειν· καὶ οἱ Χαλκιδέων πρέσβεις συμπαρόντες 5
 ἐδίδασκον αὐτὸν μὴ ὑπεξελεῖν τῷ Περδίκκᾳ τὰ δεινά, ἵνα
 4 προθυμοτέρῳ ἔχοιεν καὶ ἐς τὰ ἑαυτῶν χρῆσθαι. ἅμα δέ τι
 καὶ εἰρήκεσαν τοιοῦτον οἱ παρὰ τοῦ Περδίκκου ἐν τῇ Λακε-
 δαίμονι, ὥς πολλὰ αὐτοῖς τῶν περὶ αὐτὸν χωρίων ξύμμαχα
 ποιήσοι, ὥστε ἐκ τοῦ τοιούτου κωμῇ μᾶλλον ὁ Βρασίδας 10
 5 τὰ τοῦ Ἀρραβαίου ἡξίου πράσσειν. Περδίκκας δὲ οὔτε
 δικαστὴν ἔφη Βρασίδαν τῶν σφετέρων διαφορῶν ἀγαγεῖν,
 μᾶλλον δὲ καθαιρέτην ὦν ἂν αὐτὸς ἀποφαίνῃ πολεμίων,
 ἀδικήσειν τε εἰ αὐτοῦ τρέφοντος τὸ ἥμισυ τοῦ στρατοῦ
 6 ξυνέσται Ἀρραβαῖω. ὁ δὲ ἄκοντος καὶ ἐκ διαφορᾶς ξυγ- 15
 γίγνεται, καὶ πεισθεὶς τοῖς λόγοις ἀπήγαγε τὴν στρατιὰν
 πρὶν ἐσβαλεῖν ἐς τὴν χώραν. Περδίκκας δὲ μετὰ τοῦτο
 τρίτον μέρος ἀνθ' ἡμίσεος τῆς τροφῆς ἐδίδου, νομίζων ἀδι-
 κείσθαι.
- 84 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει εὐθὺς ὁ Βρασίδας ἔχων καὶ Χαλκι- 20
 δέας ἐπὶ Ἀκανθὸν τὴν Ἀνδρίων ἀποικίαν ὀλίγον πρὸ τρυγίτου
 2 ἐστράτευσεν. οἱ δὲ περὶ τοῦ δέχεσθαι αὐτὸν κατ' ἀλλήλους
 ἐστασίαζον, οἳ τε μετὰ τῶν Χαλκιδέων ξυνεπάγοντες καὶ ὁ
 δῆμος. ὅμως δὲ διὰ τοῦ καρποῦ τὸ δέος ἔτι ἔξω ὄντος
 πεισθὲν τὸ πλῆθος ὑπὸ τοῦ Βρασίδου δέξασθαι τε αὐτὸν 25
 μόνον καὶ ἀκούσαντας βουλεύσασθαι, δέχεται· καὶ καταστὰς
 ἐπὶ τὸ πλῆθος (ἣν δὲ οὐδὲ ἀδύνατος, ὥς Λακεδαιμόνιος,
 εἰπεῖν) ἔλεγε τοιάδε.
- 85 Ἡ μὲν ἔκπεψψίς μου καὶ τῆς στρατιᾶς ὑπὸ Λακεδαι-
 μονίων, ᾧ Ἀκάνθιοι, γεγένηται τὴν αἰτίαν ἐπαληθεύουσα ἦν 30
 ἀρχόμενοι τοῦ πολέμου προείπομεν, Ἀθηναίους ἐλευθεροῦντες
 2 τὴν Ἑλλάδα πολεμήσειν· εἰ δὲ χρόνῳ ἐπήλθομεν, σφαλείτες

τῆς ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ πολέμου δόξης, ἥ διὰ τάχους αὐτοὶ ἄνευ
 τοῦ ὑμετέρου κινδύνου ἠλπίσαμεν Ἀθηναίους καθαιρήσειν,
 μηδεὶς μεμψθῆναι· νῦν γάρ, ὅτε παρέσχει, ἀφιγμένοι καὶ μετὰ
 ὑμῶν πειρασόμεθα κατεργάζεσθαι αὐτούς. θαυμάζω δὲ τῇ 3
 5 τε ἀποκλήσει μου τῶν πυλῶν, καὶ εἰ μὴ ἀσμένους ὑμῶν
 ἀφίγμαι. ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι οἰόμενοι τε παρὰ 4
 7 ξυμμάχους, (καὶ πρὶν ἔργῳ ἀφικέσθαι, τῇ γοῦν γνώμῃ ἤξειν
 καὶ βουλομένοις ἔσεσθαι, κίνδυνόν [τε] τοσόνδε ἀνερρίψαμεν
 διὰ τῆς ἀλλοτρίας πολλῶν ἡμερῶν ὁδὸν ἰόντες καὶ πάν τὸ
 10 πρόθυμοι παρεχόμενοι· ὑμεῖς δὲ εἴ τι ἄλλο ἐν ἡμῶν ἔχετε ἢ 5
 εἰ ἐναντιώσεσθε τῇ τε ὑμετέρᾳ αὐτῶν ἐλευθερίᾳ καὶ τῶν
 ἄλλων Ἑλλήνων, δεινὸν ἂν εἴη. καὶ γὰρ οὐ μόνον ὅτι 6
 αὐτοὶ ἀντίστασθε, ἀλλὰ καὶ οἷς ἂν ἐπίω, ἡσσόν τις ἐμοὶ
 πρόσσεισι, δυσχερὲς ποιούμενοι εἰ ἐπὶ οὓς πρῶτον ἦλθοι
 15 ὑμᾶς, καὶ πόλιν ἀξιώχρεων παρεχομένους καὶ ξύνεσιν δοκοῦν-
 τας ἔχειν, μὴ ἐδέξασθε· καὶ τὴν αἰτίαν οὐχ ἔξω πιστὴν
 ἀποδεικνύναι, ἀλλ' ἢ ἄδικον τὴν ἐλευθερίαν ἐπιφέρειν ἢ
 ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος τιμωρῆσαι τὰ πρὸς Ἀθηναίους, ἢ
 ἐπίωσι, ἀφίχθαι. καίτοι στρατιᾷ γε τῇδ' ἦν νῦν [ἐγὼ] ἔχω 7
 20 ἐπὶ Νίσαιαν ἐμοῦ βοηθήσαντος οὐκ ἠθέλησαν Ἀθηναῖοι
 πλέονες οἶτες προσμῆξαι, ὥστε οὐκ εἰκὸς νηίτῃ γε αὐτοὺς
 τῷ ἐν Νισαίᾳ στρατῷ ἴσον πλῆθος ἐφ' ὑμᾶς ἀποστεῖλαι.
 αὐτός τε οὐκ ἐπὶ κακῷ, ἐπ' ἐλευθερώσει δὲ τῶν Ἑλλήνων 86
 παρελήλυθα, ὅρκους τε Λακεδαιμονίων καταλαβὼν τὰ τέλη
 25 τοῖς μεγίστοις ἢ μὴν οὓς ἂν ἔγωγε προσαγάγωμαι ξυμμάχους
 ἔσεσθαι αὐτονόμους, καὶ ἅμα οὐχ ὥς ξυμμάχους ὑμᾶς ἔχωμεν
 ἢ βία ἢ ἀπάτῃ προσλαβόντες, ἀλλὰ τοῦναντίον ὑμῶν δεδου-
 λωμένοις ὑπὸ Ἀθηναίων ξυμμαχήσοιτες. οὐκ οὐκ ἀξίῳ οὐτ' 2
 αὐτὸς ὑποπτεύεσθαι, πίστει γε διδούς τὰς μεγίστας, οὐδὲ
 30 τιμωρὸς ἀδύνατος νομισθῆναι, προσχωρεῖν τε ὑμᾶς θαρσή-
 σαιτας. καὶ εἴ τις ἰδίᾳ τινὰ δεδιὼς ἄρα, μὴ ἐγὼ τισι 3

8 τε secl. Poppo
 post ἔχω habet M
 codd. οὐδὲ Stahl : οὐτε codd.

12 οὐ μόνον] οὐχ Stahl
 22 ἐν Νισαίᾳ] ἐκεῖ E

19 ἐγὼ om. CG,
 29 γε Reiske : τε

προσθῶ τὴν πόλιν, ἀπρόθυμός ἐστι, πάντων μάλιστα πιστευ-
 4 σάτω. οὐ γὰρ ξυστασιάσων ἦκω, οὐδὲ ἂν σαφῇ τὴν ἐλευ-
 θερίαν νομίζω ἐπιφέρειν, εἰ τὸ πάτριον παρὲς τὸ πλεόν τοῖς
 5 ὀλίγοις ἢ τὸ ἔλασσον τοῖς πᾶσι δουλώσαιμι. χαλεπωτέρα
 γὰρ ἂν τῆς ἀλλοφύλου ἀρχῆς εἴη, καὶ ἡμῖν τοῖς Λακεδαι- 5
 μονίοις οὐκ ἂν ἀντὶ πόνων χάρις καθίσταται, ἀντὶ δὲ τιμῆς
 καὶ δόξης αἰτία μᾶλλον· οἷς τε τοὺς Ἀθηναίους ἐγκλήμασι
 καταπολεμοῦμεν, αὐτοὶ ἂν φαινοίμεθα ἐχθίονα ἢ ὁ μὴ ὑπο-
 6 δείξας ἀρετὴν κατακτώμενοι. ἀπάτη γὰρ εὐπρεπεῖ αἰσχίον
 τοῖς γε ἐν ἀξιώματι πλεονεκτῆσαι ἢ βία ἐμφανεῖ· τὸ μὲν 10
 γὰρ ἰσχύος δικαιοῦσι, ἣν ἡ τύχη ἔδωκεν, ἐπέρχεται, τὸ δὲ
 87 γνῶμης ἀδίκου ἐπιβουλῇ. οὕτω πολλὴν περὶ τῶν ἡμῶν
 ἐς τὰ μέγιστα διαφόρων ποιούμεθα, καὶ οὐκ ἂν μείζω πρὸς
 τοῖς ὅρκοις βεβαίωσιν λάβοιτε ἢ οἷς τὰ ἔργα ἐκ τῶν λόγων
 ἀναθροῦμενα δόκησω ἀναγκαίαν παρέχεται ὡς καὶ συμφέρει 15
 ὁμοίως ὡς εἶπον.

2 'Εἰ δ' ἐμοῦ ταῦτα προῖσχομένου ἀδύνατοι μὲν φήσετε
 εἶναι, εὖνοι δ' ὄντες ἀξιόσπετε μὴ κακούμενοι διωθεῖσθαι καὶ
 τὴν ἐλευθερίαν μὴ ἀκίνδυνον ὑμῖν φαίνεσθαι, δίκαιόν τε
 εἶναι, οἷς καὶ δυνατόν δέχεσθαι αὐτήν, τούτοις καὶ ἐπι- 20
 φέρειν, ἄκοντα δὲ μηδὲνα προσαναγκάζειν, μάρτυρας μὲν
 θεοὺς καὶ ἥρωας τοὺς ἐγχωρίους ποιήσομαι ὡς ἐπ' ἀγαθῷ
 ἦκων οὐ πείθω, γῆν δὲ τὴν ὑμετέραν δηῶν πειράσομαι βιά-
 3 ζεσθαι, καὶ οὐκ ἀδικεῖν ἔτι νομιῶ, προσεῖναι δέ τί μοι καὶ
 κατὰ δύο ἀνάγκας τὸ εὐλογον, τῶν μὲν Λακεδαιμονίων, ὅπως 25
 μὴ τῷ ὑμετέρῳ εὖνῳ, εἰ μὴ προσαχθῇσεσθε, τοῖς ἀπὸ ὑμῶν
 χρήμασι φερομένοις παρ' Ἀθηναίους βλάπτωνται, οἱ δὲ
 Ἕλληνες ἵνα μὴ κωλύωνται ὑφ' ὑμῶν δουλείας ἀπαλ-
 4 λαγῆναι. οὐ γὰρ δὴ εἰκότως γ' ἂν τάδε πράσσοιμεν, οὐδὲ
 ὀφείλομεν οἱ Λακεδαιμόνιοι μὴ κοινοῦ τινὸς ἀγαθοῦ αἰτία 30

2 ἂν σαφῇ Bauer (fort. legit Schol.): ἀσαφῇ codd.: ἀσφαῆ recc.
 et γρ. f 8 φαινοίμεθα vulgo: φαινόμεθα C: φαινόμεθα cett.
 9 post αἰσχίον add. τὶ Stobaeus et Apostolius 10 γε g cum Stob.
 et Apostol.: τε codd. 12 ὑμῶν Stahl 19 ἡμῶν A B E F M

τοὺς μὴ βουλομένους ἐλευθεροῦν· οὐδ' αὖ ἀρχῆς ἐφίεμεθα, 5
 παῦσαι δὲ μᾶλλον ἐτέροισι σπεύδοντες τοὺς πλείους ἂν
 ἀδικοῖμεν, εἰ ξύμπασιν αὐτονομίαν ἐπιφέροντες ὑμᾶς τοὺς
 ἐναντιουμένους περιῖδοιμεν. πρὸς ταῦτα βουλευέσθε εἴ, καὶ 6
 5 ἀγωνίσασθε τοῖς τε Ἑλλήσιν ἄρξαι πρῶτοι ἐλευθερίας καὶ
 αἰδίων δόξαν καταθέσθαι, καὶ αὐτοὶ τὰ τε ἴδια μὴ βλαφθῆναι
 καὶ ξυμπάσῃ τῇ πόλει τὸ κάλλιστον ὄνομα περιθεῖναι.'

Ὁ μὲν Βρασίδας τοσαῦτα εἶπεν. οἱ δὲ Ἀκάνθιοι, πολλῶν 88
 λεχθέντων πρότερον ἐπ' ἀμφοτέρας, κρύφα διαψηφισάμενοι,
 10 διὰ τε τὸ ἐπαγωγὰ εἰπεῖν τὸν Βρασίδα καὶ περὶ τοῦ καρποῦ
 φόβῳ ἔγνωσαν οἱ πλείους ἀφίστασθαι Ἀθηναίων, καὶ πιστώ-
 σαντες αὐτὸν τοῖς ὅρκοις οὓς τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων
 ὁμόσαντα αὐτὸν ἐξέπεμψαν, ἢ μὴν ἔσεσθαι ξυμμάχους αὐτο-
 νόμους οὓς ἂν προσαγάγηται, οὕτω δέχονται τὸν στρατόν.
 15 καὶ οὐ πολὺ ὕστερον καὶ Στάγειρος Ἀνδρίων ἀποικία ξυν- 2
 ἀπέστη. ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῷ θέρει τοῦτ' ἐγένετο.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος εὐθὺς ἀρχομένου, ὥς τῷ 89
 Ἰπποκράτει καὶ Δημοσθένει στρατηγοῖς οὖσιν Ἀθηναίων τὰ
 ἐν τοῖς Βοιωτοῖς ἐνεδίδωτο καὶ ἔδει τὸν μὲν Δημοσθένη
 20 ταῖς ναυσὶν ἐς τὰς Σίφας ἀπαντῆσαι, τὸν δ' ἐπὶ τὸ Δῆλιον,
 γενομένης διαμαρτίας τῶν ἡμερῶν ἐς ἃς ἔδει ἀμφοτέρους
 στρατεύειν, ὁ μὲν Δημοσθένης πρότερον πλεύσας πρὸς τὰς
 Σίφας καὶ ἔχων ἐν ταῖς ναυσὶν Ἀκαρνανας καὶ τῶν ἐκεῖ
 πολλοὺς ξυμμάχων, ἄπρακτος γίγνεται μηνυθέντος τοῦ ἐπι-
 25 βουλευματος ὑπὸ Νικομάχου ἀνδρὸς Φωκέως ἐκ Φανοτέως,
 ὃς Λακεδαιμονίοις εἶπεν, ἐκεῖνοι δὲ Βοιωτοῖς· καὶ βοηθείας 2
 γενομένης πάντων Βοιωτῶν (οὐ γάρ πω Ἰπποκράτης παρε-
 λύπει ἐν τῇ γῇ ὧν) προκαταλαμβάνονται αἱ τε Σίφαι καὶ ἡ
 Χαιρῶνεια, ὥς δὲ ἦσθοντο οἱ πράσσοντες τὸ ἀμάρτημα,
 30 οὐδὲν ἐκίνησαν τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν. ὁ δὲ Ἰπποκράτης 90
 ἀναστήσας Ἀθηναίους πανδημεῖ, αὐτοὺς καὶ τοὺς μετοίκους
 καὶ ξένων ὅσοι παρῆσαν, ὕστερος ἀφικνεῖται ἐπὶ τὸ Δῆλιον,

- ἤδη τῶν Βοιωτῶν ἀνακεχωρηκότων ἀπὸ τῶν Σιφῶν· καὶ
 καθίσας τὸν στρατὸν Δῆλιον ἐτείχιζε τοιῶδε τρόπῳ [τὸ
 2 ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος]. τάφρον μὲν κύκλῳ περὶ τὸ ἱερὸν
 καὶ τὸν νεῶν ἔσκαπτον, ἐκ δὲ τοῦ ὀρύγματος ἀνέβαλλον
 ἀντὶ τείχους τὸν χοῦν, καὶ σταυροὺς παράκαταπηγνύντες, 5
 ἄμπελον κόπτοντες τὴν περὶ τὸ ἱερὸν ἐσέβαλλον καὶ λίθους
 ἅμα καὶ πλίνθον ἐκ τῶν οἰκοπέδων τῶν ἐγγὺς καθαιροῦντες,
 καὶ παντὶ τρόπῳ ἐμετεώριζον τὸ ἔρυμα. πύργους τε ξυλίνους
 κατέστησαν ἥ καὶ καιρὸς ἦν καὶ τοῦ ἱεροῦ οἰκοδόμημα οὐδὲν
 3 ὑπῆρχεν· ἥπερ γὰρ ἦν στοὰ κατεπεπτῳκει. ἡμέρᾳ δὲ 10
 ἀρξάμενοι τρίτῃ ὥς οἴκοθεν ὥρμησαν ταύτην τε εἰργάζοντο
 4 καὶ τὴν τετάρτην καὶ τῆς πέμπτης μέχρι ἀρίστου. ἔπειτα,
 ὥς τὰ πλεῖστα ἀπετετέλεστο, τὸ μὲν στρατόπεδον προαπε-
 χώρησεν ἀπὸ τοῦ Δηλίου οἶον δέκα σταδίους ὥς ἐπ' οἶκου
 πορευόμενον, καὶ οἱ μὲν ψιλοὶ οἱ πλεῖστοι εὐθὺς ἐχώρουν, 15
 οἱ δ' ὀπλῖται θέμενοι τὰ ὄπλα ἡσύχαζον· Ἱπποκράτης δὲ
 ὑπομένων ἔτι καθίστατο φυλακάς τε καὶ τὰ περὶ τὸ προτεί-
 χισμα, ὅσα ἦν ὑπόλοιπα, ὥς χρῆν ἐπιτελέσαι.
- 91 Οἱ δὲ Βοιωτοὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ξυνελέγοντο ἐς
 τὴν Τάναγραν· καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων παρήσαν 20
 καὶ ἦσθάνοντο τοὺς Ἀθηναίους προχωροῦντας ἐπ' οἶκον, τῶν
 ἄλλων βοιωταρχῶν, οἳ εἰσιν ἑνδεκα, οὐ ξυνεπαινούντων
 μάχεσθαι, ἐπειδὴ οὐκ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἔτι εἰσὶ (μάλιστα γὰρ
 ἐν μεθορίοις τῆς Ὠρωπίας οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν, ὅτε ἔθεντο
 τὰ ὄπλα), Παγώνδας ὁ Αἰολάδου βοιωταρχῶν ἐκ Θηβῶν 25
 μετ' Ἀριανθίδου τοῦ Λυσιμαχίδου καὶ ἡγεμονίας οὔσης αὐτοῦ
 βουλόμενος τὴν μάχην ποιῆσαι καὶ νομίζων ἄμεινον εἶναι
 κινδυνεύσαι, προσκαλῶν ἐκάστους κατὰ λόχους, ὅπως μὴ
 ἄθροοι ἐκλίποιεν τὰ ὄπλα, ἔπειθε τοὺς Βοιωτοὺς ἵνα ἐπὶ
 τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὸν ἀγῶνα ποιείσθαι, λέγων τοιάδε. 30
- 92 'Χρῆν μὲν, ὦ ἄνδρες Βοιωτοί, μηδ' ἐς ἐπινόϊαν τινα

2 τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος secl. Dobree
 (κατα- in litura) BFM 6 ἐσέβαλον CG

5 καταπηγνύντες Λ

ἡμῶν ἐλθεῖν τῶν ἀρχόντων ὥς οὐκ εἰκὸς Ἀθηναίοις, ἣν
 ἄρα μὴ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἔτι καταλάβωμεν αὐτούς, διὰ μάχης
 ἐλθεῖν. τὴν γὰρ Βοιωτίαν ἐκ τῆς ὁμόρου ἐλθόντες τεῖχος
 ἐνοικοδομησάμενοι μέλλουσι φθείρειν, καὶ εἰσὶ δῆπου πολέμιοι
 5 ἐν ᾧ τε ἂν χωρίῳ καταληφθῶσι καὶ ὅθεν ἐπελθόντες πολέμια
 ἔδρασαν. νυνὶ δ' εἴ τῳ καὶ ἀσφαλέστερον ἔδοξεν εἶναι, 2
 μεταγνώτω. οὐ γὰρ τὸ προμηθές, οἷς ἂν ἄλλος ἐπὶ, περὶ
 τῆς σφετέρας ὁμοίως ἐνδέχεται λογισμὸν καὶ ὅστις τὰ μὲν
 ἑαυτοῦ ἔχει, τοῦ πλείονος δὲ ὀρεγόμενος ἐκῶν τινι ἐπέρχεται.
 10 ἀτρίον τε ὑμῖν στρατὸν ἀλλόφυλον ἐπελθόντα καὶ ἐν τῇ 3
 οἰκίᾳ καὶ ἐν τῇ τῶν πέλας ὁμοίως ἀμύνεσθαι. Ἀθηναίους
 δὲ καὶ προσέτι ὁμόρους ὄντας πολλῶ μάλιστα δεῖ. πρὸς 4
 τε γὰρ τοὺς ἀστυγείτονας πᾶσι τὸ ἀντίπαλον καὶ ἐλεύθερον
 καθίσταται, καὶ πρὸς τούτους γε δῆ, οἳ καὶ μὴ τοὺς ἐγγύς,
 15 ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄπῳθεν πειρῶνται δουλοῦσθαι, πῶς οὐ χρὴ
 καὶ ἐπὶ τὸ ἔσχατον ἀγῶνος ἐλθεῖν (παράδειγμα δὲ ἔχομεν
 τοὺς τε ἀντιπέρας Εὐβοέας καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος τὸ
 πολὺ ὥς αὐτοῖς διάκειται), καὶ γινῶναι ὅτι τοῖς μὲν ἄλλοις
 οἱ πλησιόχωροι περὶ γῆς ὄρων τὰς μάχας ποιοῦνται, ἡμῖν δὲ
 20 ἐς πᾶσαν, ἣν νικηθῶμεν, εἰς ὅρος οὐκ ἀντίλεκτος παγίησεται;
 ἐσελθόντες γὰρ βία τὰ ἡμέτερα ἔξουσιν. τοσοῦτ' ἐπι- 5
 κινδυνωτέραν ἐτέρων τὴν παροίκησιν τῶνδε ἔχομεν. εἰώθασί
 τε οἱ ἰσχύος που θράσει τοῖς πέλας, ὥσπερ Ἀθηναῖοι νῦν,
 ἐπιόντες τὸν μὲν ἡσυχάζοντα καὶ ἐν τῇ ἑαυτοῦ μόνον
 25 ἀμυνόμενον ἀδεέστερον ἐπιστρατεύειν, τὸν δὲ ἔξω ὄρων
 προαπαντῶντα καί, ἣν καιρὸς ἦ, πολέμου ἀρχοντα ἦσσαν
 ἐτοίμως κατέχειν. πεῖραν δὲ ἔχομεν ἡμεῖς αὐτοῦ ἐς τούσδε 6
 νικήσαντες γὰρ ἐν Κορωνείᾳ αὐτούς, ὅτε τὴν γῆν ἡμῶν
 στασιαζόντων κατέσχον, πολλὴν ἄδειαν τῇ Βοιωτίᾳ μέχρι
 30 τοῦδε κατεστήσαμεν. ὦν χρὴ μνησθέντας ἡμᾶς τοὺς τε 7
 πρεσβυτέρους ὁμοιωθῆναι τοῖς πρὶν ἔργοις, τοὺς τε νεωτέ-
 ρους πατέρων τῶν τότε ἀγαθῶν γενομένων παῖδας πειρᾶσθαι

μὴ αἰσχῦναι τὰς προσηκούσας ἀρετάς, πιστεύσαντας δὲ τῷ θεῷ πρὸς ἡμῶν ἔσεσθαι, οὗ τὸ ἱερὸν ἀνόμως τειχίσαντες νέμονται, καὶ τοῖς ἱεροῖς ἃ ἡμῖν θυσαμένοις καλὰ φαίνεται, ὁμόσε χωρῆσαι τοῖσδε καὶ δεῖξαι ὅτι ὧν μὲν ἐφίενται πρὸς τοὺς μὴ ἀμνημονέους ἐπιόντες κτάσθων, οἷς δὲ γενναῖον τὴν 5 τε αὐτῶν αἰεὶ ἐλευθεροῦν μάχῃ καὶ τὴν ἄλλων μὴ δουλοῦσθαι ἀδίκως, ἀνανταγώνιστοι ἀπ' αὐτῶν οὐκ ἀπίσων.'

- 93 Τοιαῦτα ὁ Παγώνδας τοῖς Βοιωτοῖς παραυνέσας ἔπεισεν ἵνα ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους. καὶ κατὰ τάχος ἀναστήσας ἤγε τὸν στρατόν (ἥδη γὰρ καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν), καὶ ἐπειδὴ 10 προσέμειξεν ἐγγὺς τοῦ στρατεύματος αὐτῶν, ἐς χωρίον καθίσας ὅθεν λόφον ὄντος μεταξὺ οὐκ ἐθεώρουν ἀλλήλους, 2 ἔτασσε τε καὶ παρεσκευάζετο ὥς ἐς μάχην. τῷ δὲ Ἴπποκράτει ὄντι περὶ τὸ Δῆλιον ὥς αὐτῷ ἠγγέλθη ὅτι Βοιωτοὶ ἐπέρχονται, πέμπει ἐς τὸ στράτευμα κελεύων ἐς τάξιν καθι- 15 στασθαι, καὶ αὐτὸς οὐ πολλῷ ὕστερον ἐπῆλθε, καταλιπὼν ὥς τριακοσίους ἱππέας περὶ τὸ Δῆλιον, ὅπως φύλακές τε ἅμα εἶεν, εἴ τις ἐπίοι αὐτῷ, καὶ τοῖς Βοιωτοῖς καιρὸν 3 φυλάξαντες ἐπιγένωιτο ἐν τῇ μάχῃ. Βοιωτοὶ δὲ πρὸς τούτους ἀντικατέστησαν τοὺς ἀμνημονέους, καὶ ἐπειδὴ 20 καλῶς αὐτοῖς εἶχεν, ὑπερεφάνησαν τοῦ λόφου καὶ ἔθεντο τὰ ὅπλα τεταγμένοι ὥσπερ ἔμελλον, ὀπλῖται ἑπτακισχίλιοι μάλιστα καὶ ψιλοὶ ὑπὲρ μυρίους, ἱππῆς δὲ χίλιοι καὶ πελ- 4 τασταὶ πεντακόσιοι. εἶχον δὲ δεξιὸν μὲν κέρασιν Θηβαῖοι καὶ οἱ ξύμμοροι αὐτοῖς· μέσοι δὲ Ἀλιάρτιοι καὶ Κορωναῖοι 25 καὶ Κωπαιῆς καὶ οἱ ἄλλοι οἱ περὶ τὴν λίμνην· τὸ δὲ εὐώνυμον εἶχον Θεσπιῆς καὶ Ταναγραῖοι καὶ Ὀρχομένιοι. ἐπὶ δὲ τῷ κέρασιν ἑκατέρωφ οἱ ἱππῆς καὶ ψιλοὶ ἦσαν. ἐπ' ἀσπίδας δὲ πέντε μὲν καὶ εἴκοσι Θηβαῖοι ἐτάξαντο, οἱ δὲ 5 ἄλλοι ὥς ἕκαστοι ἔτυχον. αὕτη μὲν Βοιωτῶν παρασκευὴ 30
- 94 καὶ διάκοσμος ἦν· Ἀθηναῖοι δὲ οἱ μὲν ὀπλῖται ἐπὶ ὀκτῶ

5 ἀμνημονέους Dobree
γώνιστοι C E G (corr. G¹)
νουμένους Dukas : ἀμνημονέους codd.

6 αὐτῶν C : αὐτῶν cett.
10 ἐπειδὴ G¹ : ἐπεὶ δὲ cett.

7 ἀνα-
20 ἀμν-
23 δὲ Bekker : τε codd.

πᾶν τὸ στρατόπεδον ἐτάξαντο ὄντες πλήθει ἰσοπαλεῖς τοῖς ἐναντίοις, ἰππῆς δὲ ἐφ' ἐκατέρῳ τῷ κέρα. ψιλοὶ δὲ ἐκ παρασκευῆς μὲν ὠπλισμένοι οὔτε τότε παρήσαν οὔτε ἐγένοντο τῇ πόλει· οἷπερ δὲ ξυνεσέβαλον ὄντες πολλαπλάσιοι
 5 τῶν ἐναντίων, ἄοπλοί τε πολλοὶ ἠκολούθησαν, ἅτε πανστρατιᾶς ξένων τῶν παρόντων καὶ ἀστῶν γενομένης, καὶ ὥς τὸ πρῶτον ὥρμησαν ἐπ' οἴκου, οὐ παρεγένοντο ὅτι μὴ ὀλίγοι. καθεστῶτων δὲ ἐς τὴν τάξιν καὶ ἤδη μελλόντων
 2 ξυνιέναι, Ἴπποκράτης ὁ στρατηγὸς ἐπιπαριῶν τὸ στρατόπεδον
 10 τῶν Ἀθηναίων παρεκελεύετό τε καὶ ἔλεγε τοιαύδε.

‘Ὡ Ἀθηναῖοι, δι' ὀλίγου μὲν ἡ παραύεσις γίγνεται, τὸ 95 ἶσον δὲ πρὸς γε τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας δύναται καὶ ὑπόμνησιν μᾶλλον ἔχει ἢ ἐπικέλευσιν. παραστῇ δὲ μηδενὶ ὑμῶν ὥς
 2 ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ οὐ προσήκον τοσόνδε κίνδυνον ἀναρριπτοῦμεν.
 15 ἐν γὰρ τῇ τούτων ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ὁ ἀγὼν ἔσται· καὶ ἦν νικῆσωμεν, οὐ μὴ ποτε ὑμῶν Πελοποννήσιοι ἐς τὴν χώραν ἄνεν τῆς τῶνδε ἵππου ἐσβάλωσιν, ἐν δὲ μιᾷ μάχῃ τήνδε τε προσκτᾶσθε καὶ ἐκείνην μᾶλλον ἐλευθεροῦτε. χωρήσατε
 3 οὖν ἀξίως ἐς αὐτοὺς τῆς τε πόλεως, ἣν ἕκαστος πατρίδα
 20 ἔχων πρώτην ἐν τοῖς Ἑλλησιν ἀγάλλεται, καὶ τῶν πατέρων, οἳ τούσδε μάχῃ κρατοῦντες μετὰ Μυρωνίδου ἐν Οἰνοφύτοις τὴν Βοιωτίαν ποτὲ ἔσχον.’

Τοιαῦτα τοῦ Ἴπποκράτους παρακελευομένου καὶ μέχρι 96 μὲν μέσου τοῦ στρατοπέδου ἐπελθόντος, τὸ δὲ πλεόν οὐκέτι
 25 φθάσαντος, οἱ Βοιωτοί, παρακελευσαμένου καὶ σφίσιν ὥς διὰ ταχέων καὶ ἐνταῦθα Παγώνδου, παιανίσαντες ἐπῆσαν ἀπὸ τοῦ λόφου. ἀντεπῆσαν δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ προσέμειξαν δρόμῳ. καὶ ἐκατέρων τῶν στρατοπέδων τὰ ἔσχατα
 2 οὐκ ἦλθεν ἐς χεῖρας, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἔπαθεν· ῥύακες γὰρ
 30 ἐκώλυσαν. τὸ δὲ ἄλλο καρτερᾷ μάχῃ καὶ ὠτισμῷ ἀσπιδὼν ξυνειστῆκει. καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν Βοιωτῶν καὶ μέχρι 3

12 γε Reiske : τε codd. 26 παιανίσαντες f: παιωνίσαντες (-τος E) codd. 29 ἦλθον CG

- μέσου ἡσᾶτο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐπίεσαν τοὺς τε
 ἄλλους ταύτῃ καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς Θεσπιᾶς. ὑποχωρη-
 σάντων γὰρ αὐτοῖς τῶν παρατεταγμένων, καὶ κυκλωθέντων
 ἐν ὀλίγῳ, οἵπερ διεφθάρησαν Θεσπιῶν, ἐν χερσὶν ἀμυνό-
 μνοι κατεκόπησαν· καὶ τιwes καὶ τῶν Ἀθηναίων διὰ τὴν 5
 κύκλωσιν ταραχθέντες ἠγνόησάν τε καὶ ἀπέκτειναν ἀλλή-
 4 λους. τὸ μὲν οὖν ταύτῃ ἡσᾶτο τῶν Βοιωτῶν καὶ πρὸς τὸ
 μαχόμενον κατέφυγε, τὸ δὲ δεξιόν, ἧ οἱ Θηβαῖοι ἦσαν,
 ἐκράτει τῶν Ἀθηναίων, καὶ ὠσάμενοι κατὰ βραχὺ τὸ πρῶτον
 5 ἐπηκολούθουν. καὶ ξυνέβη, Παγώνδου περιπέμψαντος δύο 10
 τέλη τῶν ἱππέων ἐκ τοῦ ἀφανοῦς περὶ τὸν λόφον, ὥς ἐπόνει
 τὸ εὐώνυμον αὐτῶν, καὶ ὑπερφανέντων αἰφνιδίως, τὸ νικῶν
 τῶν Ἀθηναίων κέρας, νομίσαν ἄλλο στράτευμα ἐπιέναι,
 6 ἐς φόβον καταστήναι· καὶ ἀμφοτέρωθεν ἤδη, ὑπὸ τε τοῦ
 τοιούτου καὶ ὑπὸ τῶν Θηβαίων ἐφεπομένων καὶ παραρρη- 15
 γνύντων, φυγὴ καθειστήκει παντὸς τοῦ στρατοῦ τῶν Ἀθη-
 7 ναίων. καὶ οἱ μὲν πρὸς τὸ Δῆλίον τε καὶ τὴν θάλασσαν
 ὥρμησαν, οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ Ὠρωποῦ, ἄλλοι δὲ πρὸς Πάρνηθα
 τὸ ὄρος, οἱ δὲ ὥς ἕκαστοί τινα εἶχον ἐλπίδα σωτηρίας.
 8 Βοιωτοὶ δὲ ἐφεπομένοι ἐκτεινον, καὶ μάλιστα οἱ ἱππῆς οἱ 20
 τε αὐτῶν καὶ οἱ Λοκροὶ βεβοηθηκότες ἄρτι τῆς τροπῆς
 γιγνομένης· νυκτὸς δὲ ἐπιλαβούσης τὸ ἔργον ῥᾶον τὸ
 9 πλήθος τῶν φευγόντων διεσώθη. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ οἱ τε
 ἐκ τοῦ Ὠρωποῦ καὶ οἱ ἐκ τοῦ Δηλίου φυλακὴν ἐγκατα-
 λιπόντες (εἶχον γὰρ αὐτὸ ὁμως ἔτι) ἀπεκομίσθησαν κατὰ 25
 97 θάλασσαν ἐπ' οἴκου. καὶ οἱ Βοιωτοὶ τροπαῖον στήσαντες
 καὶ τοὺς ἑαυτῶν ἀνελόμενοι νεκροὺς τοὺς τε τῶν πολεμίων
 σκυλεύσαντες καὶ φυλακὴν καταλιπόντες ἀνεχώρησαν ἐς
 τὴν Τάναγραν, καὶ τῷ Δηλίῳ ἐπεβούλευον ὥς προσβα-
 λούντες.

- 2 Ἐκ δὲ τῶν Ἀθηναίων κῆρυξ πορευόμενος ἐπὶ τοὺς νεκροὺς
 ἀπαντὰ κήρυκε Βοιωτῶ, ὃς αὐτὸν ἀποστρέψας καὶ εἰπὼν ὅτι
 οὐδὲν πράξει πρὶν ἂν αὐτὸς ἀναχωρήσῃ πάλιν, καταστὰς ἐπὶ

τοὺς Ἀθηναίους ἔλεγε τὰ παρὰ τῶν Βοιωτῶν, ὅτι οὐ δικαίως
 δράσειαν παραβαίνοντες τὰ νόμιμα τῶν Ἑλλήνων· πᾶσι 3
 γὰρ εἶναι καθεστηκὸς ἰόντας ἐπὶ τὴν ἀλλήλων ἱερῶν τῶν
 ἐνόντων ἀπέχεσθαι, Ἀθηναίους δὲ Δήλιον τειχίσαντας ἐνοι-
 5 κύν, καὶ ὅσα ἄνθρωποι ἐν βεβήλῃ δρῶσι πάντα γίνεσθαι
 αὐτόθι, ὕδωρ τε ὃ ἦν ἄψανστον σφίσι πλὴν πρὸς τὰ ἱερὰ
 χέρνιβι χρῆσθαι, ἀνασπάσαντας ὑδρεύεσθαι· ὥστε ὑπὲρ τε 4
 τοῦ θεοῦ καὶ ἑαυτῶν Βοιωτοὺς, ἐπικαλουμένους τοὺς ὁμωχέτας
 δαίμονας καὶ τὸν Ἀπόλλω, προαγορεύειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ ἱεροῦ
 10 ἀπιόντας. ἀποφέρεσθαι τὰ σφέτερα αὐτῶν. τοσαῦτα τοῦ 98
 κήρυκος εἰπόντος οἱ Ἀθηναῖοι πέμψαντες παρὰ τοὺς Βοιω-
 τοὺς ἑαυτῶν κήρυκα τοῦ μὲν ἱεροῦ οὔτε ἀδικῆσαι ἔφασαν
 οὐδὲν οὔτε τοῦ λοιποῦ ἐκόντες βλάβειν· οὐδὲ γὰρ τὴν
 ἀρχὴν ἐσελθεῖν ἐπὶ τούτῳ, ἀλλ' ἵνα ἐξ αὐτοῦ τοὺς ἀδι-
 15 κούντας μᾶλλον σφᾶς ἀμύνωνται. τὸν δὲ νόμον τοῖς 2
 Ἕλλησιν εἶναι, ὧν ἂν ἦ τὸ κράτος τῆς γῆς ἐκάστης ἦν
 τε πλέονος ἦν τε βραχυτέρας, τούτων καὶ τὰ ἱερὰ αἰεὶ
 γίνεσθαι, τρόποις θεραπευόμενα οἷς ἂν πρὸς τοῖς εἰωθόσι
 καὶ δύνωνται. καὶ γὰρ Βοιωτοὺς καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν 3
 20 ἄλλων, ὅσοι ἐξαναστήσαντές τινα βία νέμονται γῆν, ἄλλο-
 τρίοις ἱεροῖς τὸ πρῶτον ἐπελθόντας οἰκεῖα νῦν κεκτῆσθαι.
 καὶ αὐτοί, εἰ μὲν ἐπὶ πλέον δυνηθῆναι τῆς ἐκείνων κρατῆσαι, 4
 τοῦτ' ἂν ἔχειν· νῦν δὲ ἐν ᾧ μέρει εἰσὶν, ἐκόντες εἶναι ὥς ἐκ
 σφετέρου οὐκ ἀπιέναι. ὕδωρ τε ἐν τῇ ἀνάγκῃ κινῆσαι, ἦν 5
 25 οὐκ αὐτοὶ ὕβρι προσθέσθαι, ἀλλ' ἐκείνους προτέρους ἐπὶ
 τὴν σφετέραν ἐλθόντας ἀμυνόμενοι βιάζεσθαι χρῆσθαι. πᾶν 6
 δ' εἰκὸς εἶναι τὸ πολέμῳ καὶ δεωφῇ τινὶ κατειργόμενον
 ξύγγνωμόν τι γίνεσθαι καὶ πρὸς τοῦ θεοῦ. καὶ γὰρ
 τῶν ἀκουσίων ἁμαρτημάτων καταφυγὴν εἶναι τοὺς βωμούς,
 30 παρανομίαν τε ἐπὶ τοῖς μὴ ἀνάγκῃ κακοῖς ὀνομασθῆναι καὶ
 οὐκ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ξυμφορῶν τι τολμήσασιν. τοὺς τε 7

1 τοὺς om. A B F
 νονται A B E F (corr. F')
 τῷ codd. κατειργομένῳ Reiske

14 ἵνα om. A B E F (corr. F')
 18 πρὸς τοῖς] πρὸ τοῦ Stahl

15 ἀμύ-
 27 τὸ f:

- νεκρούς πολὺ μειζόνως ἐκείνους ἀντὶ ἱερῶν ἀξιοῦντας ἀπο-
 διδόναι ἀσεβεῖν ἢ τοὺς μὴ ἐθέλοντας ἱεροῖς τὰ πρέποντα
 8 κομίζεσθαι. σαφῶς τε ἐκέλευον σφίσιν εἰπεῖν μὴ ἀπιούσιν
 ἐκ τῆς Βοιωτῶν γῆς (οὐ γὰρ ἐν τῇ ἐκείνων ἔτι εἶναι, ἐν ᾗ
 δὲ δορὶ ἐκτῆσαντο), ἀλλὰ κατὰ τὰ πάτρια τοὺς νεκροὺς 5
 99 σπένδουσιν ἀναιρεῖσθαι. οἱ δὲ Βοιωτοὶ ἀπεκρίναντο, εἰ μὲν
 ἐν τῇ Βοιωτίᾳ εἰσὶν, ἀπιόντας ἐκ τῆς ἑαυτῶν ἀποφέρεσθαι
 τὰ σφέτερα, εἰ δὲ ἐν τῇ ἐκείνων, αὐτοὺς γιγνώσκειν τὸ
 ποιητέον, νομίζοντες, τὴν μὲν Ὀρωπίαν, ἐν ᾗ τοὺς νεκροὺς
 ἐν μεθορίοις τῆς μάχης γενομένης κεῖσθαι ξυνέβη, Ἀθηναίων 10
 κατὰ τὸ ὑπήκοον εἶναι, καὶ οὐκ ἂν αὐτοὺς βία σφῶν κρατῆσαι
 αὐτῶν· οὐδ' αὖ ἐσπένδοντο δῆθεν ὑπὲρ τῆς ἐκείνων· τὸ δὲ
 'ἐκ τῆς ἑαυτῶν' εὐπρεπὲς εἶναι ἀποκρίνασθαι 'ἀπιόντας
 καὶ ἀπολαβεῖν ἂ ἀπαιτοῦσιν.' ὁ δὲ κῆρυξ τῶν Ἀθηναίων
 ἀκούσας ἀπήλθεν ἄπρακτος. 15
- 100 Καὶ οἱ Βοιωτοὶ εὐθὺς μεταπεμφάμενοι ἐκ τε τοῦ Μηλιῶς
 κόλπου ἀκοντιστὰς καὶ σφενδονήτας, καὶ βεβοηθηκότων αὐ-
 τοῖς μετὰ τὴν μάχην Κοριθίων τε δισχιλίῳ ὀπλιτῶν καὶ
 τῶν ἐκ Νισαίας ἐξεληλυθότων Πελοποννησίων φρουρῶν καὶ
 Μεγαρέων ἅμα, ἐστράτευσαν ἐπὶ τὸ Δῆλιον καὶ προσέβαλον 20
 τῷ τειχίσματι, ἄλλῳ τε τρόπῳ πειράσαντες καὶ μηχανὴν
 2 προσήγαγον, ἥπερ εἶλεν αὐτό, τοιάνδε. κεραίαν μεγάλην
 δίχα πρίσαντες ἐκοίλαναν ἅπασαν καὶ ξυνήρμωσαν πάλιν
 ἀκριβῶς ὥσπερ αὐλόν, καὶ ἐπ' ἅκραν λέβητά τε ἤρτησαν
 ἀλύσει καὶ ἀκροφύσιον ἀπὸ τῆς κεραίας σιδηροῦν ἐς αὐτὸν 25
 νεῦον καθεῖτο, καὶ ἐσεσιδήρωτο ἐπὶ μέγα καὶ τοῦ ἄλλου
 3 ξύλου. προσήγον δὲ ἐκ πολλοῦ ἀμάξαις τῷ τείχει, ἣ
 μάλιστα τῇ ἀμπέλῳ καὶ τοῖς ξύλοις ὠκοδόμητο· καὶ ὁπότε
 εἷη ἐγγύς, φύσας μεγάλας ἐσθέντες ἐς τὸ πρὸς ἑαυτῶν
 4 ἅκρον τῆς κεραίας ἐφύσων. ἡ δὲ πνοὴ ἰοῦσα στεγανῶς 30
 ἐς τὸν λέβητα, ἔχοντα ἄνθρακας τε ἡμμένους καὶ θεῖον καὶ
 πίσσαν, φλόγα ἐποίει μεγάλην καὶ ἦψε τοῦ τείχους, ὥστε

μηδένα ἔτι ἐπ' αὐτοῦ μεῖναι, ἀλλὰ ἀπολιπόντας ἐς φυγὴν
καταστῆναι καὶ τὸ τεῖχοςμα τούτῳ τῷ τρόπῳ ἁλῶναι. τῶν 5
δὲ φρουρῶν οἱ μὲν ἀπέθανον, διακόσιοι δὲ ἐλήφθησαν· τῶν
δὲ ἄλλων τὸ πλῆθος ἐς τὰς ναῦς ἐσβὰν ἀπεκομίσθη ἐπ'
5 οἴκου. τοῦ δὲ Δηλίου ἑπτακαίδεκάτῃ ἡμέρᾳ ληφθέντος 101
μετὰ τὴν μάχην καὶ τοῦ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων κήρυκος οὐδὲν
ἐπισταμένου τῶν γεγεννημένων ἐλθόντος οὐ πολὺ ὕστερον
αὐθις περὶ τῶν νεκρῶν, ἀπέδοσαν οἱ Βοιωτοὶ καὶ οὐκέτι
ταῦτ' ἀπεκρίναντο. ἀπέθανον δὲ Βοιωτῶν μὲν ἐν τῇ μάχῃ 2
10 ὀλίγῳ ἐλάσσους πεντακοσίων, Ἀθηναίων δὲ ὀλίγῳ ἐλάσσους
χιλίων καὶ Ἱπποκράτης ὁ στρατηγός, ψιλῶν δὲ καὶ σκευοφόρων
πολὺς ἀριθμός.

Μετὰ δὲ τὴν μάχην ταύτην καὶ ὁ Δημοσθένης ὀλίγῳ 3
ὕστερον, ὥς αὐτῷ τότε πλεύσαντι τὰ περὶ τὰς Σίφας τῆς
15 προδοσίας πέρι οὐ προухώρησεν, ἔχων τὸν στρατὸν ἐπὶ
τῶν νεῶν τῶν τε Ἀκαρνάνων καὶ Ἀγραίων καὶ Ἀθηναίων
τετρακοσίους ὀπλίτας, ἀπόβασιν ἐποιήσατο ἐς τὴν Σικυ-
ωνίαν. καὶ πρὶν πάσας τὰς ναῦς καταπλεῦσαι βοηθήσαντες 4
οἱ Σικυώνιοι τοὺς ἀποβεβηκότας ἔτρεψαν καὶ κατεδίωξαν ἐς
20 τὰς ναῦς, καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ ζῶντας ἔλαβον.
τροπαῖον δὲ στήσαντες τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν.
Ἀπέθανε δὲ καὶ Σιτάλκης Ὀδρυσῶν βασιλεὺς ὑπὸ τὰς 5
αὐτὰς ἡμέρας τοῖς ἐπὶ Δηλίῳ, στρατεύσας ἐπὶ Τριβαλλοὺς
καὶ νικηθεὶς μάχῃ. Σεύθης δὲ ὁ Σπαραδόκου ἀδελφιδοῦς
25 ὢν αὐτοῦ ἐβασίλευσεν Ὀδρυσῶν τε καὶ τῆς ἄλλης Θράκης
ἥσπερ καὶ ἐκεῖνος.

Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος Βρασίδης ἔχων τοὺς ἐπὶ Θράκης 102
ξυμμάχους ἐστράτευσεν ἐς Ἀμφίπολιν τὴν ἐπὶ Στρυμόνι
ποταμῷ Ἀθηναίων ἀποικίαν. τὸ δὲ χωρίον τοῦτο ἐφ' οὗ 2
30 νῦν ἡ πόλις ἐστὶν ἐπέειρασε μὲν πρότερον καὶ Ἀρισταγόρας
ὁ Μιλήσιος φεύγων βασιλέα Δαρείον κατοικίσαι, ἀλλὰ ὑπὸ
Ἡδώνων ἐξεκρούσθη, ἔπειτα δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἔτεσι δύο

καὶ τριάκοντα ὕστερον, ἐποίκους μυρίους σφῶν τε αὐτῶν
καὶ τῶν ἄλλων τὸν βουλούμενον πέμψαντες, οἱ διεφθάρησαν
3 ἐν Δραβήσκῳ ὑπὸ Θρακῶν. καὶ αὖθις ἐνὸς δέοντι τριακοστῷ
ἔτει ἐλθόντες οἱ Ἀθηναῖοι, Ἄγνωνος τοῦ Νικίου οἰκιστοῦ
ἐκπεμφθέντος, Ἡδῶνας ἐξελάσαντες ἔκτισαν τὸ χωρίον 5
τοῦτο, ὅπερ πρότερον Ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο. ὠρμῶντο
δὲ ἐκ τῆς Ἡϊόνας, ἣν αὐτοὶ εἶχον ἐμπόριον ἐπὶ τῷ στόματι
τοῦ ποταμοῦ ἐπιθαλάσσιον, πέντε καὶ εἴκοσι σταδίους ἀπέχον
ἀπὸ τῆς νῦν πόλεως, ἣν Ἀμφίπολιν Ἄγνων ὠνόμασεν, ὅτι
ἐπ' ἀμφοτέρα περιρρέοντος τοῦ Στρυμόνος [διὰ τὸ περιέχειν 10
αὐτὴν] τείχει μακρῷ ἀπολαβὼν ἐκ ποταμοῦ ἐς ποταμὸν
περιφανῇ ἐς θάλασσαν τε καὶ τὴν ἡπειρον ὥκισεν.

- 103 Ἐπὶ ταύτην οὖν ὁ Βρασίδας ἄρας ἐξ Ἀρνῶν τῆς Χαλκι-
δικῆς ἐπορεύετο τῷ στρατῷ. καὶ ἀφικόμενος περὶ δαίλῃν
ἐπὶ τὸν Αὐλῶνα καὶ Βορμίσκον, ἥ ἡ Βόλβη λίμνη ἐξίησιν 15
ἐς θάλασσαν, καὶ δειπνοποιησάμενος ἐχώρει τὴν νύκτα.
2 χειμῶν δὲ ἦν καὶ ὑπένειφεν· ἥ καὶ μᾶλλον ὠρμησε, βουλό-
μενος λαθεῖν τοὺς ἐν τῇ Ἀμφιπόλει πλὴν τῶν προδιδόντων.
3 ἦσαν γὰρ Ἀργιλίων τε ἐν αὐτῇ οἰκήτορες (εἰσὶ δὲ οἱ
Ἀργίλιοι Ἀνδρίων ἄποικοι) καὶ ἄλλοι οἱ ξυνέπρασσον 20
ταῦτα, οἱ μὲν Περδίκκα πειθόμενοι, οἱ δὲ Χαλκιδεῦσιν.
4 μάλιστα δὲ οἱ Ἀργίλιοι, ἐγγὺς τε προσοικοῦντες καὶ αἰεὶ
ποτε τοῖς Ἀθηναίοις ὄντες ὑποπτοὶ καὶ ἐπιβουλεύοντες τῷ
χωρίῳ, ἐπειδὴ παρέτυχεν ὁ καιρὸς καὶ Βρασίδας ἦλθεν,
ἔπραζάν τε ἐκ πλέονος πρὸς τοὺς ἐμπολιτεύοντας σφῶν 25
ἐκεῖ ὅπως ἐνδοθήσεται ἡ πόλις, καὶ τότε δεξάμενοι αὐτὸν
τῇ πόλει καὶ ἀποστάντες τῶν Ἀθηναίων ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ
κατέστησαν τὸν στρατὸν πρὸ ἔω ἐπὶ τὴν γέφυραν τοῦ
5 ποταμοῦ. ἀπέχει δὲ τὸ πόλισμα πλεον τῆς διαβάσεως,
καὶ οὐ καθεῖτο τείχη ὥσπερ νῦν, φυλακὴ δέ τις βραχεῖα 30
καθειστήκει· ἦν βιασάμενος ῥαδίως ὁ Βρασίδας, ἅμα μὲν

10 διὰ τὸ περιέχειν αὐτὴν secl. Dobree 15 Βορμίσκον Stahl : Βρο-
μίσκον vel Βρωμίσκον codd. 28 προ εωι (sic) E : πρόσω cett.

τῆς προδοσίας οὔσης, ἅμα δὲ καὶ χειμῶνος ὄντος καὶ ἀπροσδοκῆτοισ προσπεσών, διέβη τὴν γέφυραν, καὶ τὰ ἔξω τῶν Ἀμφιπολιτῶν οἰκούντων κατὰ πᾶν τὸ χωρίον εὐθὺς εἶχεν. τῆς δὲ διαβάσεως αὐτοῦ ἄφνω τοῖς ἐν τῇ πόλει 104
5 γεγεννημένης, καὶ τῶν ἔξω πολλῶν μὲν ἀλισκομένων, τῶν δὲ καὶ καταφευγόντων ἐς τὸ τεῖχος, οἱ Ἀμφιπολίται ἐς θόρυβον μέγαν κατέστησαν, ἄλλως τε καὶ ἀλλήλοις ὑποποιοῦντες. καὶ λέγεται Βρασιῖαν, εἰ ἡθέλησε μὴ ἐφ' ἀρπαγὴν 2
τῷ στρατῷ τραπέσθαι, ἀλλ' εὐθὺς χωρῆσαι πρὸς τὴν πόλιν, 10
δοκεῖν ἂν ἐλεῖν. νῦν δὲ ὁ μὲν ἰδρύσας τὸν στρατόν, ἐπεὶ 3
τὰ ἔξω ἐπέδραμε καὶ οὐδὲν αὐτῷ ἀπὸ τῶν ἔνδον ὡς προσ-
εδέχετο ἀπέβαινεν, ἡσύχαζεν· οἱ δὲ ἐναντίοι τοῖς προδιδούσι, 4
κρατοῦντες τῷ πλήθει ὥστε μὴ αὐτίκα τὰς πύλας ἀνοίγεσθαι, πέμπουσι μετὰ Εὐκλέους τοῦ στρατηγοῦ, ὃς ἐκ τῶν Ἀθηνῶν
15 παρῆν αὐτοῖς φύλαξ τοῦ χωρίου, ἐπὶ τὸν ἕτερον στρατηγὸν τῶν ἐπὶ Θράκης, Θουκυδίδην τὸν Ὀλόρου, ὃς τάδε ξυνέγραψεν, ὄντα περὶ Θάσον (ἔστι δὲ ἡ νῆσος Παρίων ἀποικία, ἀπέχουσα τῆς Ἀμφιπόλεως ἡμίσεος ἡμέρας μάλιστα πλοῦν), κελεύοντες σφίσι βοηθεῖν. καὶ ὁ μὲν ἀκούσας κατὰ τάχος ἐπταὶ ναυσὶν 5
20 αἱ ἔτυχον παροῦσαι ἔπλει, καὶ ἐβούλετο φθάσαι μάλιστα μὲν οὖν τὴν Ἀμφίπολιν, πρὶν τι ἐνδοῦναι, εἰ δὲ μή, τὴν Ἡϊόνα προκαταλαβών.

Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Βρασιῖδας δεδιὼς καὶ τὴν ἀπὸ τῆς Θάσου 105
τῶν νεῶν βοήθειαν καὶ πυνθανόμενος τὸν Θουκυδίδην κτῆσιν
25 τε ἔχειν τῶν χρυσείων μετάλλων ἐργασίας ἐν τῇ περὶ ταῦτα Θράκη καὶ ἀπ' αὐτοῦ δύνασθαι ἐν τοῖς πρώτοις τῶν ἡπειρωτῶν, ἡπέιγετο προκατασχεῖν, εἰ δύναίτο, τὴν πόλιν, μὴ ἀφικνου-
μένου αὐτοῦ τὸ πλῆθος τῶν Ἀμφιπολιτῶν, ἐλπίσαν ἐκ θα-
λάσσης ξυμμαχικὸν καὶ ἀπὸ τῆς Θράκης ἀγείραντα αὐτὸν
30 περιποιήσῃ σφᾶς, οὐκέτι προσχωροίη. καὶ τὴν ζύμβασιν 2

2 ἀπροσδοκῆτοισ scripsi : ἀπροσδόκητος codd.
10 ἐπεὶ C¹ F : ἐπὶ cett. 11 post καὶ add. ὡς c G
Bekker : Ἀθηναίων codd. 16 τῶν] τὸν C G [M]
(sic) G M : προχωροίη E : προχωροῖ cett.

9 τρέπεσθαι C G
14 Ἀθηνῶν
30 προσχωροῖ

μετρίαν ἐποιεῖτο, κήρυγμα τόδε ἀνειπών, Ἀμφιπολιτῶν καὶ
 Ἀθηναίων τῶν ἐνόντων τὸν μὲν βουλούμενον ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ
 τῆς ἴσης καὶ ὁμοίας μετέχοντα μένειν, τὸν δὲ μὴ ἐθέλοντα
 106 ἀπιέναι τὰ ἑαυτοῦ ἐκφερόμενον πέντε ἡμερῶν. οἱ δὲ πολλοὶ
 ἀκούσαντες ἀλλοιότεροι ἐγένοντο τὰς γνώμας, ἄλλως τε καὶ 5
 βραχὺ μὲν Ἀθηναίων ἐμπολιτεῦον, τὸ δὲ πλεον ξύμμεικτον,
 καὶ τῶν ἕξω ληφθέντων συχνοῖς οἰκεῖοι ἔνδον ἦσαν· καὶ τὸ
 κήρυγμα πρὸς τὸν φόβον δίκαιον εἶναι ὑπελάμβανον, οἱ μὲν
 Ἀθηναῖοι διὰ τὸ ἄσμενοι ἂν ἐξελθεῖν, ἡγούμενοι οὐκ ἐν
 ὁμοίῳ σφίσι τὰ δεινὰ εἶναι καὶ ἅμα οὐ προσδεχόμενοι 10
 βοήθειαν ἐν τάχει, ὁ δὲ ἄλλος ὅμιλος πόλεως τε ἐν τῷ
 ἴσῳ οὐ στερισκόμενοι καὶ κινδύνου παρὰ δόξαν ἀφιέμενοι.
 2 ὥστε τῶν πρᾶσσόντων τῷ Βρασίδᾳ ἤδη καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ
 διαδικαιούντων αὐτά, ἐπειδὴ καὶ τὸ πλῆθος ἐώρων τετραμμένον
 καὶ τοῦ παρόντος Ἀθηναίων στρατηγοῦ οὐκέτι ἀκροώμενον, 15
 3 ἐγένετο ἡ ὁμολογία καὶ προσεδέξαντο ἐφ' οἷς ἐκήρυξεν. καὶ
 οἱ μὲν τὴν πόλιν τοιούτῳ τρόπῳ παρέδωκαν, ὁ δὲ Θουκυδίδης
 καὶ αἱ νῆες ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ὅψε κατέπλεον ἐς τὴν Ἡϊόνα.
 4 καὶ τὴν μὲν Ἀμφίπολιν Βρασίδας ἄρτι εἶχε, τὴν δὲ Ἡϊόνα
byanugla παρὰ νύκτα ἐγένετο λαβεῖν· εἰ γὰρ μὴ ἐβοήθησαν αἱ νῆες 20
 διὰ τάχους, ἅμα ἕω ἂν εἶχετο.

107 Μετὰ δὲ τοῦτο ὁ μὲν τὰ ἐν τῇ Ἡϊόνῃ καθίστατο, ὅπως
 καὶ τὸ αὐτίκα, ἦν ἐπὶ ὁ Βρασίδας, καὶ τὸ ἔπειτα ἀσφαλῶς
 ἔξει, δεξάμενος τοὺς ἐθελήσαντας ἐπιχωρῆσαι ἄνωθεν κατὰ
 2 τὰς σπονδάς· ὁ δὲ πρὸς μὲν τὴν Ἡϊόνα κατὰ τε τὸν ποταμὸν 25
 πολλοῖς πλοίοις ἄφνω καταπλεύσας, εἴ πως τὴν προύχουσαν
 ἄκραν ἀπὸ τοῦ τείχους λαβὼν κρατοίῃ τοῦ ἔσπλου, καὶ κατὰ
 γῆν ἀποπειράσας ἅμα, ἀμφοτέρωθεν ἀπεκρούσθη, τὰ δὲ περὶ
 3 τὴν Ἀμφίπολιν ἐξηρτύετο. καὶ Μύρκινός τε αὐτῷ προσ-
 ἐχώρησεν Ἡδωνικὴ πόλις, Πιττακοῦ τοῦ Ἡδώνων βασιλέως 30
 ἀποθανόντος ὑπὸ τῶν Γοάξιος παίδων καὶ Βραυροῦς τῆς

6 Ἀθηναίων Dobree
 βανον G M : ἐλάμβανον cett.

7 συχνοῖς E : συχνοὶ cett.
 10 σφίσιν εἶναι τὰ δεινὰ A B E F M

8 ὑπελάμ-

γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ Γαληψὸς οὐ πολλῶ ὕστερον καὶ Οἰσύμη· εἰσὶ δὲ αὐταὶ Θασίων ἀποικίαι. παρὼν δὲ καὶ Περδίκκας εὐθὺς μετὰ τὴν ἄλωσιν ξυγκαθίστη ταῦτα.

- Ἐχομένης δὲ τῆς Ἀμφιπόλεως οἱ Ἀθηναῖοι ἐς μέγα δέος 108
 5 κατέστησαν, ἄλλως τε καὶ ὅτι ἡ πόλις αὐτοῖς ἦν ὠφέλιμος
 ξύλων τε ναυπηγησίμων πομπῇ καὶ χρημάτων προσόδῳ, καὶ
 ὅτι μέχρι μὲν τοῦ Στρυνμόνος ἦν ἀρόδος Θεσσαλῶν διαγόντων
 ἐπὶ τοὺς ξυμμάχους σφῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις, τῆς δὲ γε-
 φύρας μὴ κρατοῦντων, ἄνωθεν μὲν μεγάλης οὔσης ἐπὶ πολὺ
 10 λίμνης τοῦ ποταμοῦ, τὰ δὲ πρὸς Ἡίονα τριήρεσι τηρουμένων,
 οὐκ ἂν δύνασθαι προελθεῖν· τότε δὲ ῥάδια ἦδη [ἐνόμιζεν]
 γεγενῆσθαι. καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐφοβοῦντο μὴ ἀποστῶσιν.
 ὁ γὰρ Βρασίδας ἔν τε τοῖς ἄλλοις μέτριον ἑαυτὸν παρέιχε, 2
 καὶ ἐν τοῖς λόγοις πανταχοῦ ἐδήλου ὡς ἐλευθερώσων τὴν
 15 Ἑλλάδα ἐκπεμφθεῖη. καὶ αἱ πόλεις πυνθανόμεναι αἱ τῶν 3
 Ἀθηναίων ὑπήκοοι τῆς τε Ἀμφιπόλεως τὴν ἄλωσιν καὶ ἃ
 παρέχεται, τὴν τε ἐκείνου πραότητα, μάλιστα δὴ ἐπήρθησαν
 ἐς τὸ νεωτερίζειν, καὶ ἐπεκηρυκεύοντο πρὸς αὐτὸν κρύφα,
 ἐπιπαριέναι τε κελεύοντες καὶ βουλόμενοι αὐτοὶ ἕκαστοι
 20 πρῶτοι ἀποστήναι. καὶ γὰρ καὶ ἄδεια ἐφαίνετο αὐτοῖς, 4
 ἐψευσμένοις μὲν τῆς Ἀθηναίων δυνάμεως ἐπὶ τοσοῦτον ὅση
 ὕστερον διεφάνη, τὸ δὲ πλέον βουλήσει κρίνοντες ἀσαφεῖ ἢ
 προνοία ἀσφαλεῖ, εἰωθότες οἱ ἄνθρωποι οὐ μὲν ἐπιθυμοῦσιν
 ἐλπίδι ἀπερισκέπτῳ διδόναι, ὃ δὲ μὴ προσίενται λογισμῷ
 25 αὐτοκράτορι διωθεῖσθαι. ἅμα δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν τοῖς 5
 Βοιωτοῖς νεωστὶ πεπληγμένων καὶ τοῦ Βρασίδου ἐφολλὰ
 καὶ οὐ τὰ ὄντα λέγοντος, ὡς αὐτῷ ἐπὶ Νίσαιαν τῇ ἑαυτοῦ
 μόνῃ στρατιᾷ οὐκ ἠθέλησαν οἱ Ἀθηναῖοι ξυμβαλεῖν, ἐθάρ-
 σουν καὶ ἐπίστευον μηδένα ἂν ἐπὶ σφᾶς βοηθήσαι. τὸ 6

1 Γαληψὸς Steph. Byz.: Γαψηλὸς codd. 10 τηρουμένων Hude
 11 προελθεῖν Stephanus: προσελθεῖν codd. ῥάδια vulgo: ῥαδία
 codd. ἐνόμιζεν secl. Kistemaker: ἐνόμιζον recc. 13 αὐ-
 τὸν CG 21 ἐψευσμένοι E: ἐψευσμένης AB 28 post στρατιᾷ
 add. βοηθήσαντι Linwood

- δὲ μέγιστον, διὰ τὸ ἡδονὴν ἔχον ἐν τῷ αὐτίκα καὶ ὅτι
τὸ πρῶτον Λακεδαιμονίων ὀργάντων ἔμελλον πειράσεσθαι,
κωδυνεύειν παντὶ τρόπῳ ἐτοῖμοι ἦσαν. ὦν αἰσθανόμενοι
οἱ μὲν Ἀθηναῖοι φυλακάς, ὥς ἐξ ὀλίγου καὶ ἐν χειμῶνι,
διέπεμπον ἐς τὰς πόλεις, ὁ δὲ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ἐφι- 5
έμενος στρατιάν τε προσαποστέλλειν ἐκέλευε καὶ αὐτὸς ἐν
7 τῷ Στρυμόνι ναυπηγίαν τριήρων παρεσκευάζετο. οἱ δὲ
Λακεδαιμόνιοι τὰ μὲν καὶ φθόνῳ ἀπὸ τῶν πρώτων ἀνδρῶν
οὐχ ὑπηρετήσαν αὐτῷ, τὰ δὲ καὶ βουλόμενοι μᾶλλον τοὺς
τε ἄνδρας τοὺς ἐκ τῆς νήσου κομίσασθαι καὶ τὸν πόλεμον 10
καταλῦσαι.
- 109 Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος Μεγαρῆς τε τὰ μακρὰ τεῖχῃ,
ἃ σφῶν οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον, κατέσκαψαν ἐλόντες ἐς ἔδαφος,
καὶ Βρασιῖδας μετὰ τὴν Ἀμφιπόλεως ἄλωσιν ἔχων τοὺς
2 ζυμμάχους στρατεύει ἐπὶ τὴν Ἀκτὴν καλουμένην. ἔστι δὲ 15
ἀπὸ τοῦ βασιλέως διορύγματος ἔσω προύχουσα, καὶ ὁ Ἄθως
3 αὐτῆς ὅρος ὑψηλὸν τελευτᾷ ἐς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος. πόλεις
δὲ ἔχει Σάνην μὲν Ἀνδρῶν ἀποικίαν παρ' αὐτὴν τὴν διώρυχα,
ἐς τὸ πρὸς Εὐβοίαν πέλαγος τετραμμένην, τὰς δὲ ἄλλας
Θουσὸν καὶ Κλεωνὰς καὶ Ἀκροθῶους καὶ Ὀλόφυζον καὶ 20
4 Δῖον· αἱ οἰκοῦνται ζυμμείκτοις ἔθνεσι βαρβάρων διγλώσσων,
καί τι καὶ Χαλκιδικὸν ἐνὶ βραχύ, τὸ δὲ πλείστον Πελασγικόν,
τῶν καὶ Λήμνόν ποτε καὶ Ἀθήνας Τυρσηνῶν οἰκησάντων,
καὶ Βισαλτικὸν καὶ Κρηστωνικὸν καὶ Ἠδῶνες· κατὰ δὲ
5 μικρὰ πολίσματα οἰκοῦσιν. καὶ οἱ μὲν πλείους προσ- 25
εχώρησαν τῷ Βρασιῖδα, Σάνη δὲ καὶ Δῖον ἀντέστη, καὶ αὐτῶν
110 τὴν χώραν ἐμμείνας τῷ στρατῷ ἐδήρουν. ὥς δ' οὐκ ἐσήκουσι,
εὐθὺς στρατεύει ἐπὶ Τορώνην τὴν Χαλκιδικήν, κατεχομένην
ὑπὸ Ἀθηναίων· καὶ αὐτὸν ἄνδρες ὀλίγοι ἐπήγοντο, ἐτοῖμοι
ὄντες τὴν πόλιν παραδοῦναι. καὶ ἀφικόμενος νυκτὸς ἔτι 30
καὶ περὶ ὄρθρον τῷ στρατῷ ἐκαθέζετο πρὸς τὸ Διοσκόρειον,

3 αἰσθόμενοι B

12 τε τὰ Haacke: τὰ τε codd.
Stephanus: Σάμη codd. [G]

26 Σάνη

ὁ ἀπέχει τῆς πόλεως τρεῖς μάλιστα σταδίου. τὴν μὲν 2
οὖν ἄλλην πόλιν τῶν Τορωναίων καὶ τοὺς Ἀθηναίους τοὺς
ἐμφρουροῦντας ἔλαθεν· οἱ δὲ πρᾶσσοντες αὐτῷ εἰδότες ὅτι
ἦξι, καὶ προελθόντες τινὲς αὐτῶν λάθρα ὀλίγοι, ἐτήρουν τὴν
5 πρόσοδον, καὶ ὡς ἦσθοντο παρόντα, ἐσκομίζουσι παρ' αὐτοὺς
ἐγχειρίδια ἔχοντας ἄνδρας ψιλοὺς ἐπτά (τοσοῦτοι γὰρ μόνοι
ἀνδρῶν εἴκοσι τὸ πρῶτον ταχθέντων οὐ κατέδεισαν ἐσελθεῖν·
ἦρχε δὲ αὐτῶν Λυσίστρατος Ὀλύνθιος), οἱ διαδύντες διὰ τοῦ
πρὸς τὸ πέλαγος τείχους καὶ λαθόντες τοὺς τε ἐπὶ τοῦ
10 ἀνωτάτῳ φυλακτηρίου φρουροῦς, οὔσης τῆς πόλεως πρὸς
λόφον, ἀναβάντες διέφθειραν καὶ τὴν κατὰ Καναστραῖον
πυλίδι διήρουν. ὁ δὲ Βρασίδας τῷ μὲν ἄλλῳ στρατῷ III
ἡσύχαζεν ὀλίγον προελθών, ἑκατὸν δὲ πελταστὰς προπέμπει,
ὅπως, ὅποτε πύλαι τινὲς ἀνοιχθεῖεν καὶ τὸ σημεῖον ἀρθείη ὃ
15 ξυνέκειτο, πρῶτοι ἐσδράμοιεν. καὶ οἱ μὲν χρόνου ἐγγιγνο- 2
μένου καὶ θαυμάζοντες κατὰ μικρὸν ἔτυχον ἐγγὺς τῆς πόλεως
προσελθόντες· οἱ δὲ τῶν Τορωναίων ἔνδοθεν παρασκευ-
άζοντες μετὰ τῶν ἐσεληλυθόντων, ὡς αὐτοῖς ἢ τε πυλὶς
διήρητο καὶ αἱ κατὰ τὴν ἀγορὰν πύλαι τοῦ μοχλοῦ διακο-
20 πέντος ἀνεῳγόντο, πρῶτον μὲν κατὰ τὴν πυλίδι τινὰς περι-
αγαγόντες ἐσεκόμισαν, ὅπως κατὰ νῶτον καὶ ἀμφοτέρωθεν
τοὺς ἐν τῇ πόλει οὐδὲν εἰδότας ἐξαπίνης φοβήσειαν, ἔπειτα
τὸ σημεῖόν τε τοῦ πυρός, ὡς εἶρητο, ἀνέσχον, καὶ διὰ τῶν
κατὰ τὴν ἀγορὰν πυλῶν τοὺς λοιποὺς ἤδη τῶν πελταστῶν
25 ἐσεδέχοντο. καὶ ὁ Βρασίδας ἰδὼν τὸ ξύνθημα ἔθει δρόμῳ, III2
ἀναστήσας τὸν στρατὸν ἐμβοήσαντάς τε ἀθρόον καὶ ἐκπληξῶ
πολλὴν τοῖς ἐν τῇ πόλει παρασχόντας. καὶ οἱ μὲν κατὰ 2
τὰς πύλας εὐθύς ἐσέπιπτον, οἱ δὲ κατὰ δοκοὺς τετραγώνους,
αἱ ἔτυχον τῷ τείχει πεπτωκότε καὶ οἰκοδομουμένῳ πρὸς λίθων
30 ἀνολκὴν προσκείμεναι. Βρασίδας μὲν οὖν καὶ τὸ πλήθος 3

4 προσελθόντες C E F¹ G M 10 ἀνωτάτῳ M : ἀνωτάτου B suprascr.
G : ἀνώτατα cett. 21 ἐσεκόμισαν recc. : ἐσεκομίσαντο E : ἐξεκό-
μισαν cett. 26 ἐμβοήσαντά A B E F M suprascr. G 27 παρα-
σχόντας c G : παρασχόντα cett.

εὐθὺς ἄνω καὶ ἐπὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως ἐτράπετο, βουλό-
μενος κατ' ἄκρας καὶ βεβαίως ἐλεῖν αὐτήν· ὁ δὲ ἄλλος
ὄμιλος κατὰ πάντα ὁμοίως ἐσκεδάννυντο.

- 113 Τῶν δὲ Τορωναίων γιγνομένης τῆς ἀλώσεως τὸ μὲν πολὺν
οὐδὲν εἶδος ἐθоруβεῖτο, οἱ δὲ πράσσοντες καὶ οἷς ταῦτα 5
2 ἤρεσκε μετὰ τῶν ἐσελθόντων εὐθὺς ἦσαν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι
(ἔτυχον γὰρ ἐν τῇ ἀγορᾷ ὀπλῖται καθεύδοντες ὡς πεντήκοντα)
ἐπειδὴ ἦσθοντο, οἱ μὲν τινες ὀλίγοι διαφθείρονται ἐν χερσὶν
αὐτῶν, τῶν δὲ λοιπῶν οἱ μὲν πέζῃ, οἱ δὲ ἐς τὰς ναῦς, αἱ
ἐφρούρουν δύο, καταφυγόντες διασφύζονται ἐς τὴν Λήκυθον 10
τὸ φρούριον, ὃ εἶχον αὐτοὶ καταλαβόντες, ἄκρον τῆς πόλεως
3 ἐς τὴν θάλασσαν ἀπειλημμένον ἐν στενῷ ἰσθμῷ. κατέ-
φυγον δὲ καὶ τῶν Τορωναίων ἐς αὐτοὺς ὅσοι ἦσαν σφίσιν
114 ἐπιτήδειοι. γεγεννημένης δὲ ἡμέρας ἤδη καὶ βεβαίως τῆς
πόλεως ἐχομένης ὁ Βρασίδης τοῖς μὲν μετὰ τῶν Ἀθηναίων 15
Τορωναίοις καταπεφευγόσι κήρυγμα ἐποιήσατο τὸν βουλό-
μενον ἐπὶ τὰ ἑαυτοῦ ἐξελθόντα ἀδεῶς πολιτεύειν, τοῖς δὲ
Ἀθηναίοις κήρυκα προσπέμψας ἐξίέναι ἐκέλευεν ἐκ τῆς
Ληκύθου ὑποσπόνδους καὶ τὰ ἑαυτῶν ἔχοντας ὡς οὔσης
2 Χαλκιδέων. οἱ δὲ ἐκλείψειν μὲν οὐκ ἔφασαν, σπείσασθαι 20
δὲ σφίσιν ἐκέλευον ἡμέραν τοὺς νεκροὺς ἀνελέσθαι. ὁ δὲ
ἐσπείσατο δύο. ἐν ταύταις δὲ αὐτός τε τὰς ἐγγὺς οἰκίας
3 ἐκρατύνατο καὶ Ἀθηναῖοι τὰ σφέτερα. καὶ ξύλλογον τῶν
Τορωναίων ποιήσας ἔλεξε τοῖς ἐν τῇ Ἀκάνθῳ παραπλήσια,
ὅτι οὐ δίκαιον εἶη οὔτε τοὺς πράξαντας πρὸς αὐτὸν τὴν 25
λήψιν τῆς πόλεως χεῖρους οὐδὲ προδότας ἡγεῖσθαι (οὐ γὰρ
ἐπὶ δουλείᾳ οὐδὲ χρήμασι πεισθέντας δρᾶσαι τοῦτο, ἀλλ'
ἐπὶ ἀγαθῷ καὶ ἐλευθερίᾳ τῆς πόλεως) οὔτε τοὺς μὴ μετα-
σχόντας οἶεσθαι μὴ τῶν αὐτῶν τεύξεσθαι· ἀφίχθαι γὰρ οὐ
4 διαφθερῶν οὔτε πόλιν οὔτε ἰδιώτην οὐδένα. τὸ δὲ κήρυγμα 30
ποιήσασθαι τούτου ἕνεκα τοῖς παρ' Ἀθηναίους καταπεφευ-

γόσιν, ὡς ἡγούμενος οὐδὲν χείρους τῇ ἐκείνων φιλίᾳ· οὐδ' ἂν σφῶν πειρασαμένους αὐτοὺς [τῶν Λακεδαιμονίων] δοκεῖν ἦσσαν, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον, ὅσῳ δικαιοτέρα πράσσουσιν, εὖνους ἂν σφίσι γενέσθαι, ἀπειρία δὲ νῦν πεφοβῆσθαι. τοὺς 5
 5 τε πάντας παρασκευάζεσθαι ἐκέλευεν ὡς βεβαίους τε ἐσο-
 μένους ξυμμάχους καὶ τὸ ἀπὸ τοῦδε ἤδη ὅτι ἂν ἁμαρτάνωσιν αἰτίαν ἔχοντας· τὰ δὲ πρότερα οὐ σφεῖς ἀδικεῖσθαι, ἀλλ' ἐκείνους μᾶλλον ὑπ' ἄλλων κρεισσόνων, καὶ ξυγγνώμην εἶναι εἴ τι ἠγναντιοῦντο. καὶ ὁ μὲν τοιαῦτα εἰπὼν καὶ παρα- 115
 10 θαρσύνας διελθουσῶν τῶν σπονδῶν τὰς προσβολὰς ἐποιεῖτο τῇ Ληκύθῳ· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἡμύνοντό τε ἐκ φαύλου τειχί-
 σματος καὶ ἀπ' οἰκιῶν ἐπάλξεις ἐχουσῶν, καὶ μίαν μὲν 2
 ἡμέραν ἀπεκρούσαντο· τῇ δ' ὑστεραία μηχανῆς μελλούσης προσάξεσθαι αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἐναντίων, ἀφ' ἧς πῦρ ἐνήσειν 15
 15 διανοοῦντο ἐς τὰ ξύλινα παραφράγματα, καὶ προσιόντος ἤδη τοῦ στρατεύματος, ἣ ᾧοντο μάλιστα αὐτοὺς προσκομιεῖν τὴν μηχανὴν καὶ ἦν ἐπιμαχώτατον, πύργον ξύλινον ἐπ' οἴκημα ἀντέστησαν, καὶ ὕδατος ἀμφορέας πολλοὺς καὶ πίθους ἀνεφό-
 ρησαν καὶ λίθους μεγάλους, ἄνθρωποί τε πολλοὶ ἀνέβησαν.
 20 τὸ δὲ οἶκημα λαβὼν μείζον ἄχθος ἐξαπίνης κατερράγη καὶ 3
 ψόφου πολλοῦ γενομένου τοὺς μὲν ἐγγὺς καὶ ὀρώντας τῶν Ἀθηναίων ἐλύπησε μᾶλλον ἢ ἐφόβησεν, οἱ δὲ ἄπωθεν, καὶ μάλιστα οἱ διὰ πλείστου, νομίσαντες ταύτῃ ἐαλωκέναι ἤδη τὸ χωρίον, φυγῇ ἐς τὴν θάλασσαν καὶ τὰς ναῦς ὥρμησαν.
 25 καὶ ὁ Βρασίδης ὡς ἦσθετο αὐτοὺς ἀπολείποντάς τε τὰς 116
 ἐπάλξεις καὶ τὸ γιγνόμενον ὀρών, ἐπιφερόμενος τῷ στρατῷ εὐθὺς τὸ τείχισμα λαμβάνει, καὶ ὅσους ἐγκατέλαβε δι-
 ἐφέθειρεν. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τοῖς τε πλοίοις καὶ ταῖς 2
 ναυσὶ τοῦτῳ τῷ τρόπῳ ἐκλιπόντες τὸ χωρίον ἐς Παλλήνην
 30 διεκομίσθησαν· ὁ δὲ Βρασίδης (ἔστι γὰρ ἐν τῇ Ληκύθῳ Ἀθηναῖς ἱερὸν, καὶ ἔτυχε κηρύξας, ὅτε ἔμελλε προσβαλεῖν,

2 τῶν Λακεδαιμονίων secl. Heilmann
 31 προσβαλεῖν E : προσβάλλειν CG : βάλλειν cett.

- τῷ ἐπιβάντι πρώτῳ τοῦ τείχους τριάκοντα μνᾶς ἀργυρίου
 δώσειν) νομίσας ἄλλῳ τῷ τρόπῳ ἢ ἀνθρωπείῳ τὴν ἄλῳσιν
 γενέσθαι, τὰς τε τριάκοντα μνᾶς τῇ θεῷ ἀπέδωκεν ἐς τὸ
 ἱερὸν καὶ τὴν Λήκυθον καθελὼν καὶ ἀνασκευάσας τέμενος
 3 ἀνῆκεν ἅπαν. καὶ ὁ μὲν τὸ λοιπὸν τοῦ χειμῶνος ἃ τε εἶχε 5
 τῶν χωρίων καθίστατο καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπεβούλευεν· καὶ
 τοῦ χειμῶνος διελθόντος ὄγδοον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ.
- 117 Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ Ἀθηναῖοι ἅμα ἦρι τοῦ ἐπιγιγνομένου
 θέρονος εὐθὺς ἐκχειρίαν ἐποίησαντο ἐνιαύσιον, νομίσαντες
 Ἀθηναῖοι μὲν οὐκ ἂν ἔτι τὸν Βρασίδαν σφῶν προσάπο- 10
 στῆσαι οὐδὲν πρὶν παρασκευάσαιντο καθ' ἡσυχίαν, καὶ ἅμα,
 εἰ καλῶς σφίσιν, ἔχοι, καὶ ξυμβῆναι τὰ πλείω, Λακεδαι-
 μόνιοι δὲ ταῦτα τοὺς Ἀθηναίους ἡγούμενοι ἅπερ ἐδέδισαν
 φοβεῖσθαι, καὶ γενομένης ἀνοκωχῆς κακῶν καὶ ταλαιπωρίας
 μᾶλλον ἐπιθυμήσειν αὐτοὺς πειρασαμένους ξυναλλαγῆναι τε 15
 καὶ τοὺς ἄνδρας σφίσιν ἀποδόντας σπονδὰς ποιήσασθαι καὶ
 2 ἐς τὸν πλείω χρόνον. τοὺς γὰρ δὴ ἄνδρας περὶ πλέονος
 ἐποιοῦντο κομίσασθαι, ὥς ἔτι Βρασίδας ἡντύχει· καὶ ἔμελλον
 ἐπὶ μείζον χωρήσαντος αὐτοῦ καὶ ἀντίπαλα καταστήσαντος
 τῶν μὲν στέρεσθαι, τοῖς δ' ἐκ τοῦ ἴσου ἀμυνόμενοι κινδύ- 20
 3 νεύσειν καὶ κρατήσειν. γίγνεται οὖν ἐκχειρία αὐτοῖς τε καὶ
 τοῖς ξυμμάχοις ἥδε.
- 118 Περὶ μὲν τοῦ ἱεροῦ καὶ τοῦ μαντείου τοῦ Ἀπόλλωνος
 τοῦ Πυθίου δοκεῖ ἡμῖν χρῆσθαι τὸν βουλόμενον ἀδόλως
 2 καὶ ἀδεῶς κατὰ τοὺς πατέριους νόμους. τοῖς μὲν Λακε- 25
 δαιμονίοις ταῦτα δοκεῖ καὶ τοῖς ξυμμάχοις τοῖς παροῦσιν·
 Βοιωτοὺς δὲ καὶ Φωκέας πείσειν φασὶν ἐς δύναμιν προσ-
 3 κηρυκευόμενοι. περὶ δὲ τῶν χρημάτων τῶν τοῦ θεοῦ ἐπι-
 μέλεσθαι ὅπως τοὺς ἀδικούντας ἐξευρήσομεν, ὀρθῶς καὶ

12 καὶ] καὶ Krüger 13 τε ABCF ἐδέδισαν (sic) f M:
 ἔδεισαν cett. 18 ὥς ἔτι] ἔως δ' ὅ (sic) Schol. Ar. Pac. 479 20 fort.
 στερ(ήσ)εσθαι scribendum κινδυνεύειν A B E F 25 καὶ ἀδεῶς
 F' G M: om. cett. 28 alterum τῶν om. A B E F M 29 ἐξευρή-
 σωμεν C F M

δικαίως τοῖς πατρίοις νόμοις χρώμενοι καὶ ὑμεῖς καὶ ἡμεῖς
καὶ τῶν ἄλλων οἱ βουλόμενοι, τοῖς πατρίοις νόμοις χρώμενοι
πάντες. περὶ μὲν οὖν τούτων ἔδοξε Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς 4
ἄλλοις ξυμμάχοις κατὰ ταῦτα· τάδε δὲ ἔδοξε Λακεδαιμονίοις
5 καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις ἔαν σπονδὰς ποιῶνται οἱ Ἀθη-
ναῖοι, ἐπὶ τῆς αὐτῶν μένειν ἐκατέρους ἔχοντας ἅπερ νῦν
ἔχομεν, τοὺς μὲν ἐν τῷ Κορυφασίῳ ἐντὸς τῆς Βουφράδος καὶ
τοῦ Τομέως μένοντας, τοὺς δὲ ἐν Κυθήροις μὴ ἐπιμισγο-
μένους ἐς τὴν ξυμμαχίαν, μήτε ἡμᾶς πρὸς αὐτοὺς μήτε αὐτοὺς
10 πρὸς ἡμᾶς, τοὺς δ' ἐν Νισαίᾳ καὶ Μινώᾳ μὴ ὑπερβαίνοντας
τὴν ὁδὸν τὴν ἀπὸ τῶν πυλῶν τῶν παρὰ τοῦ Νίσου ἐπὶ τὸ
Ποσειδώνιον, ἀπὸ δὲ τοῦ Ποσειδωνίου εὐθὺς ἐπὶ τὴν γέφυραν
τὴν ἐς Μινώαν (μηδὲ Μεγαρέας καὶ τοὺς ξυμμάχους ὑπερ-
βαίνειν τὴν ὁδὸν ταύτην) καὶ τὴν νῆσον, ἣν περ ἔλαβον οἱ
15 Ἀθηναῖοι, ἔχοντας, μηδὲ ἐπιμισγομένους μηδετέρους μηδε-
τέρωσσε, καὶ τὰ ἐν Τροιζῆνι, ὅσα περ νῦν ἔχουσι, καθ' ἃ
ξυνέθειντο πρὸς Ἀθηναίους· καὶ τῇ θαλάσσῃ χρωμένους, ὅσα 5
ἂν κατὰ τὴν ἑαυτῶν καὶ κατὰ τὴν ξυμμαχίαν, Λακεδαιμονίους
καὶ τοὺς ξυμμάχους πλεῖν μὴ μακρᾷ νηί, ἀλλῶ δὲ κωπήρει
20 πλοίῳ, ἐς πεντακόσια τάλαιτα ἄγοντι μέτρα. κήρυκε δὲ καὶ 6
πρεσβεῖα καὶ ἀκολούθοις, ὅπόσοις ἂν δοκῇ, περὶ καταλύσεως
τοῦ πολέμου καὶ δικῶν ἐς Πελοπόννησον καὶ Ἀθήναζε
σπονδὰς εἶναι ἰοῦσι καὶ ἀπιούσι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ
θάλασσαν. τοὺς δὲ αὐτομόλους μὴ δέχεσθαι ἐν τούτῳ τῷ 7
25 χρόνῳ, μήτε ἐλεύθερον μήτε δοῦλον, μήτε ὑμᾶς μήτε ἡμᾶς.
δίκας τε διδόναι ὑμᾶς τε ἡμῖν καὶ ἡμᾶς ὑμῖν κατὰ τὰ πάτρια, 8
τὰ ἀμφίλογα δίκη διαλύοντας ἄνευ πολέμου. τοῖς μὲν Λακε- 9
δαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις ταῦτα δοκεῖ· εἰ δέ τι ὑμῖν
εἴτε κάλλιον εἴτε δικαιότερον τούτων δοκεῖ εἶναι, ἰόιτες ἐς
30 Λακεδαίμονα διδάσκετε· οὐδενὸς γὰρ ἀποστήσονται, ὅσα ἂν

4 ἄλλοις F' G M : om. cett. κατὰ ταῦτα . . . ξυμμάχοις F' (om.
ἄλλοις) M (om. δὲ) : om. cett. 11 ἀπὸ τοῦ Νισαίου f M τοῦ] τὸ
Dobree 15 μηδὲ Porpo : μήτε codd. 16 καθ' ἃ Kirchhoff :
καὶ οἷα codd. 21 ἂν recc. : ἔαν codd.

- δίκαια λέγητε, οὔτε οἱ Λακεδαιμόνιοι οὔτε οἱ ξύμμαχοι.
 10 οἱ δὲ ἰόντες τέλος ἔχοντες ἰόντων, ἥπερ καὶ ὑμεῖς ἡμᾶς
 κελεύετε. αἱ δὲ σπονδαὶ ἐνιαυτὸν ἔσονται.
- 11 Ἐδοξεν τῷ δήμῳ. Ἀκαμαντὶς ἐπρυτάνευε, Φαίνιππος
 ἐγραμμάτευε, Νικιάδης ἐπεστάτει. Λάχης εἶπε, τύχη ἀγαθῇ 5
 τῇ Ἀθηναίων, ποιεῖσθαι τὴν ἐκεχειρίαν καθ' ἃ ξυγχωροῦσι
 Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν καὶ ὠμολόγησαν ἐν
 12 τῷ δήμῳ· τὴν <δ> ἐκεχειρίαν εἶναι ἐνιαυτόν, ἄρχειν δὲ
 τήνδε τὴν ἡμέραν, τετράδα ἐπὶ δέκα τοῦ Ἐλαφηβολίωνος
 13 μηνός. ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἰόντας ὡς ἀλλήλους πρέσβεις 10
 καὶ κήρυκας ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, καθ' ὅτι ἔσται ἡ κατὰ-
 14 λυσις τοῦ πολέμου. ἐκκλησίαν δὲ ποιήσαντας τοὺς στρατη-
 γοὺς καὶ τοὺς πρυτάνεις πρῶτον περὶ τῆς εἰρήνης . . . βου-
 λεύσασθαι Ἀθηναίους καθ' ὅτι ἂν ἐσίῃ ἡ πρεσβεία περὶ
 τῆς καταλύσεως τοῦ πολέμου. σπείσασθαι δὲ ἀντίκα μάλα 15
 τὰς πρεσβείας ἐν τῷ δήμῳ τὰς παρούσας ἢ μὴν ἐμμενεῖν ἐν
 ταῖς σπονδαῖς τὸν ἐνιαυτόν.
- 119 Ταῦτα ξυνέθεντο Λακεδαιμόνιοι [καὶ ὤμοσαν] καὶ οἱ
 ξύμμαχοι Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις μηνὸς ἐν Λακε-
 2 δαίμονι Γεραστίου δωδεκάτῃ. ξυνετίθεντο δὲ καὶ ἐσπένδοντο 20
 Λακεδαιμονίων μὲν οἷδε· Ταῦρος Ἐχετιμίδα, Ἀθήναιος
 Περικλείδα, Φιλοχαρίδας Ἐρυξιλαΐδα· Κοριθίων δὲ Αἰνέας
 Ὠκύτου, Εὐφαιμίδας Ἀριστωνύμου· Σικωνίων δὲ Δαμότιμος
 Ναυκράτους, Ὀνάσιμος Μεγακλέους· Μεγαρέων δὲ Νίκασος
 Κεκάλου, Μενεκράτης Ἀμφιδώρον· Ἐπιδαυρίων δὲ Ἀμφίας 25
 Εὐπαΐδα· Ἀθηναίων δὲ οἱ στρατηγοὶ Νικόστρατος Διειτρέ-
 φους, Νικίας Νικηράτου, Αὐτοκλῆς Τολμαίου.
- 3 Ἡ μὲν δὴ ἐκεχειρία αὕτη ἐγένετο, καὶ ξυνῆσαν ἐν αὐτῇ
 περὶ τῶν μειζόνων σπονδῶν διὰ παντὸς ἐς λόγους.

8 δ' add. Kirchhoff 13 lacunam statuit Kirchhoff 14 ἂν ἐσίῃ]
 εἶσιν Kirchhoff 18 καὶ ὤμοσαν secl. Kirchhoff ὤμοσαν] ὠμολό-
 γησαν (sic) E post ὤμοσαν add. Λακεδαιμόνιοι F' G M 22 Ἐρυξι-
 λαΐδα Valckenaer : Ἐρυξιδαΐδα (vel similia) codd. Αἰνέας E : Ἐνέας
 vel Ἐννέας cett. [G]

Περὶ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας αἷς ἐπὶήρχοντο Σκιῶν ἔν 120
 τῇ Παλλήνῃ πόλιν ἀπέστη ἀπ' Ἀθηναίων πρὸς Βρασίδαν.
 φασὶ δὲ οἱ Σκιωναῖοι Πελληνῆς μὲν εἶναι ἐκ Πελοποννήσου,
 πλέοντας δ' ἀπὸ Τροίας σφῶν τοὺς πρῶτους κατενεχθῆναι
 5 ἐς τὸ χωρίον τοῦτο τῷ χειμῶνι ᾧ ἐχρήσαντο Ἀχαιοί, καὶ
 αὐτοῦ οἰκῆσαι. ἀποστάσι δ' αὐτοῖς ὁ Βρασίδης διέπλευσε 2
 νυκτὸς ἐς τὴν Σκιῶν, τριήρει μὲν φιλίᾳ προπλευούσῃ, αὐτὸς
 δὲ ἐν κελητίῳ ἄπωθεν ἐφεπόμενος, ὅπως, εἰ μὲν τινι τοῦ
 κέλῃτος μείζονι πλοίῳ περιτυγχάνοι, ἢ τριήρης ἀμύνοι αὐτῷ,
 10 ἀντιπάλου δὲ ἄλλης τριήρους ἐπιγενομένης οὐ πρὸς τὸ
 ἔλασσον νομίζων τρέψεσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ ἐν τούτῳ
 αὐτὸν διασώσειν. περαιωθεὶς δὲ καὶ ξύλλογον ποιήσας τῶν 3
 Σκιωναίων ἔλεγεν ἅ τε ἐν τῇ Ἀκάνθῳ καὶ Τορώνῃ, καὶ
 προσέτι φάσκων ἀξιωτάτους αὐτοὺς εἶναι ἐπαῖνον, οὔτινες
 15 τῆς Παλλήνης ἐν τῷ ἰσθμῷ ἀπειλημμένης ὑπὸ Ἀθηναίων
 Ποτεΐδαιαν ἐχόντων καὶ οὔτε οὐδὲν ἄλλο ἢ νησιῶται αὐτ-
 ἐπάγγελτοι ἐχώρησαν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ οὐκ ἀνέμειναν
 ἀτολμία ἀνάγκην σφίσι προσγενέσθαι περὶ τοῦ φανερώς
 οἰκείου ἀγαθοῦ· σημείον τ' εἶναι τοῦ καὶ ἄλλο τι ἂν αὐτοὺς
 20 τῶν μεγίστων ἀνδρείως ὑπομείναι· εἰ τε θήσεται κατὰ νοῦν
 τὰ πράγματα, πιστοτάτους τε τῇ ἀληθείᾳ ἡγήσεσθαι αὐτοὺς
 Λακεδαιμονίων φίλους καὶ τὰλλα τιμήσειν. καὶ οἱ μὲν 121
 Σκιωναῖοι ἐπὶήρθησάν τε τοῖς λόγοις καὶ θαρσύναντες πάντες
 ὁμοίως, καὶ οἷς πρότερον μὴ ἤρεσκε τὰ πρασσόμενα, τὸν τε
 25 πόλεμον διενεοῦντο προθύμως οἴσειν καὶ τὸν Βρασίδαν τὰ
 τ' ἄλλα καλῶς ἐδέξαντο καὶ δημοσίᾳ μὲν χρυσῷ στεφάνῳ
 ἀνέδωκαν ὡς ἐλευθεροῦντα τὴν Ἑλλάδα, ἰδίᾳ δὲ ἑταιρίῳ
 τε καὶ προσήρχοντο ὥσπερ ἀθλητῇ. ὁ δὲ τό τε παραντίκα 2
 φυλακὴν τινὰ αὐτοῖς ἐγκαταλιπὼν διέβη πάλιν καὶ ὕστερον
 30 οὐ πολλῷ στρατιὰν πλείω ἐπεραίωσε, βουλόμενος μετ' αὐτῶν

2 Παλλήνῃ E: Πελλήνῃ cett.

αὐτῇ codd.
 αὐτὸν codd.

τῶν A B F

9 ἀμύνη A B E F M

11 τρέψεσθαι g: τρέψασθαι codd.

15 Παλλήνης E: Πελλήνης cett.

20 εἰ τεθήσεται vulgo distinguitur

αὐτῷ f g:

12 αὐτὸν g:

post ὑπὸ add.

τῆς τε Μένδης καὶ τῆς Ποτειδαίας ἀποπειρᾶσαι, ἡγούμενος καὶ τοὺς Ἀθηναίους βοηθῆσαι ἂν ὥς ἐς νῆσον καὶ βουλό-
μενος φθάσαι· καὶ τι αὐτῷ καὶ ἐπράσσετο ἐς τὰς πόλεις
ταύτας προδοσίας πέρι.

- 122 Καὶ ὁ μὲν ἔμελλεν ἐγχειρήσειν ταῖς πόλεσι ταύταις, ἐν 5
τούτῳ δὲ τριῇρει οἱ τὴν ἐκεχειρίαν περιαγγέλλοντες ἀφι-
κνοῦνται παρ' αὐτόν, Ἀθηναίων μὲν Ἀριστῶνυμος, Λακε-
2 δαιμονίων δὲ Ἀθήναιος. καὶ ἡ μὲν στρατιὰ πάλω διέβη
ἐς Τορώνην, οἱ δὲ τῷ Βρασίδᾳ ἀνῆγγελλον τὴν ξυνθήκην,
καὶ ἐδέξαντο πάντες οἱ ἐπὶ Θράκης ξύμμαχοι Λακεδαι- 10
3 μονίων τὰ πεπραγμένα. Ἀριστῶνυμος δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις
κατήνει, Σκιωναίους δὲ αἰσθόμενος ἐκ λογισμοῦ τῶν ἡμερῶν
ὅτι ὕστερον ἀφεστήκοιεν, οὐκ ἔφη ἐνσπόνδους ἔσεσθαι.
Βρασίδας δὲ ἀντέλεγε πολλά, ὥς πρότερον, καὶ οὐκ ἀφίει
4 τὴν πόλιν. ὥς δ' ἀπήγγελλεν ἐς τὰς Ἀθήνας ὁ Ἀριστῶ- 15
νυμος περὶ αὐτῶν, οἱ Ἀθηναῖοι εὐθὺς ἐτοῖμοι ἦσαν στρατεύειν
ἐπὶ τὴν Σκιώνην. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πρέσβεις πέμψαντες
παραβήσεσθαι ἔφασαν αὐτοὺς τὰς σπονδάς, καὶ τῆς πόλεως
ἀντεποιοῦντο Βρασίδα πιστεύοντες, δίκη τε ἐτοῖμοι ἦσαν
5 περὶ αὐτῆς κρίνεσθαι. οἱ δὲ δίκη μὲν οὐκ ἤθελον κινδύ- 20
νεύειν, στρατεύειν δὲ ὥς τάχιστα, ὄργην ποιούμενοι εἰ καὶ
οἱ ἐν ταῖς νήσοις ἤδη ὄντες ἀξιούσι σφῶν ἀφίστασθαι, τῇ
6 κατὰ γῆν Λακεδαιμονίων ἰσχύϊ ἀνωφελεῖ πιστεύοντες. εἶχε
δὲ καὶ ἡ ἀλήθεια περὶ τῆς ἀποστάσεως μᾶλλον ἢ οἱ Ἀθη-
ναῖοι ἐδικαίουν· δύο γὰρ ἡμέραις ὕστερον ἀπέστησαν οἱ 25
Σκιωναῖοι. ψήφισμά τ' εὐθὺς ἐποίησαντο, Κλέωνος γνώμῃ
πεισθέντες, Σκιωναίους ἐξελεῖν τε καὶ ἀποκτεῖναι. καὶ
τᾶλλα ἡσυχάζοντες ἐς τοῦτο παρεσκευάζοντο.

- 123 Ἐν τούτῳ δὲ Μένδῃ ἀφίσταται αὐτῶν, πόλις ἐν τῇ Παλ-
λήνῃ, Ἐρετριῶν ἀποικία. καὶ αὐτοὺς ἐδέξατο ὁ Βρασίδας, 30
οὐ νομίζων ἀδικεῖν, ὅτι ἐν τῇ ἐκεχειρίᾳ φανερώς προσ-

εχώρησαν· ἔστι γὰρ ἃ καὶ αὐτὸς ἐνεκάλει τοῖς Ἀθηναίοις
 παραβαίνειν τὰς σπονδάς. δι' ὃ καὶ οἱ Μενδαῖοι μᾶλλον 2
 ἐτόλμησαν, τὴν τε τοῦ Βρασίδου γνώμην ὀρώντες ἐτοίμην,
 τεκμαιρόμενοι καὶ ἀπὸ τῆς Σκιώνης ὅτι οὐ προυδίδου, καὶ
 5 ἅμα τῶν πρασσόντων σφίσιν ὀλίγων τε ὄντων καὶ ὥς τότε
 ἐμέλλησαν οὐκέτι ἀνέντων, ἀλλὰ περὶ σφίσιν αὐτοῖς φοβου-
 μένων τὸ κατὰδηλον καὶ καταβιασαμένων παρὰ γνώμην τοὺς
 πολλούς. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι εὐθύς πυθόμενοι, πολλῶ ἔτι 3
 μᾶλλον ὀργισθέντες παρεσκευάζοντο ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς
 10 πόλεις. καὶ Βρασίδας προσδεχόμενος τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν 4
 ὑπεκκομίζει ἐς Ὀλυνθον τὴν Χαλκιδικὴν παῖδας καὶ γυναῖκας
 τῶν Σκιωναίων καὶ Μενδαίων, καὶ τῶν Πελοποννησίων
 αὐτοῖς πεντακοσίους ὀπλίτας διέπεμψε καὶ πελταστὰς τρια-
 κοσίους Χαλκιδέων, ἄρχοντά τε τῶν ἀπάντων Πολυδαμίδα.
 15 καὶ οἱ μὲν τὰ περὶ σφῶς αὐτούς, ὥς ἐν τάχει παρεσομένων
 τῶν Ἀθηναίων, κοινῇ ἡύτρεπίζοντο.

Βρασίδας δὲ καὶ Περδίκκας ἐν τούτῳ στρατεύουσιν ἅμα 124
 ἐπὶ Ἀρραβαῖον τὸ δεύτερον ἐς Λύγκον. καὶ ἦγον ὁ μὲν
 ὦν ἐκράτει Μακεδόνων τὴν δύναμιν καὶ τῶν ἐνοικούντων
 20 Ἑλλήνων ὀπλίτας, ὁ δὲ πρὸς τοῖς αὐτοῦ περιλοίποις τῶν
 Πελοποννησίων Χαλκιδέας καὶ Ἀκανθίους καὶ τῶν ἄλλων
 κατὰ δύναμιν ἐκάστων. ζύμπαν δὲ τὸ ὀπλιτικὸν τῶν
 Ἑλλήνων τρισχίλιοι μάλιστα, ἱππῆς δ' οἱ πάντες ἠκολού-
 θουν Μακεδόνων ξὺν Χαλκιδεῦσιν ὀλίγου ἐς χιλίους, καὶ
 25 ἄλλος ὄμιλος τῶν βαρβάρων πολὺς. ἐσβαλόντες δὲ ἐς τὴν 2
 Ἀρραβαίου καὶ εὐρόντες ἀντεστρατοπεδευμένους αὐτοῖς τοὺς
 Λυγκηστὰς ἀντεκαθέζοντο καὶ αὐτοί. καὶ ἐχόντων τῶν μὲν 3
 πεζῶν λόφον ἐκατέρωθεν, πεδίου δὲ τοῦ μέσου ὄντος, οἱ
 ἱππῆς ἐς αὐτὸ καταδραμόντες ἱππομάχησαν πρῶτα ἀμφοτέρων,
 30 ἔπειτα δὲ καὶ ὁ Βρασίδας καὶ ὁ Περδίκκας, προελθόντων
 προτέρων ἀπὸ τοῦ λόφου μετὰ τῶν ἱππέων τῶν Λυγκηστῶν

24 ὀλίγου Priscianus : ὀλίγῳ codd. 26 αὐτοῖς Bekker (tentavit
 Porpo) : αὐτοῖς codd. 31 πρότερον A B E F M

ὀπλιτῶν καὶ ἐτοίμων ὄντων μάχεσθαι, ἀντεπαγαγόντες καὶ
 αὐτοὶ ξυνέβαλον καὶ ἔτρεψαν τοὺς Λυγκηστὰς, καὶ πολλοὺς
 μὲν διέφθειραν, οἱ δὲ λοιποὶ διαφυγόντες πρὸς τὰ μετέωρα
 4 ἡσύχαζον. μετὰ δὲ τοῦτο τροπαῖον στήσαντες δύο μὲν ἢ
 τρεῖς ἡμέρας ἐπέσχον, τοὺς Ἰλλυριοὺς μένοντες, οἱ ἔτυχον 5
 τῷ Περδίκκᾳ μισθοῦ μέλλοντες ἥξειν· ἔπειτα ὁ Περδίκκας
 ἐβούλετο προῖεναι ἐπὶ τὰς τοῦ Ἀρραβαίου κώμας καὶ μὴ
 καθῆσθαι, Βρασίδας δὲ τῆς τε Μένδης περιορώμενος, μὴ τῶν
 Ἀθηναίων πρότερον ἐπιπλευσάντων τι πάθῃ, καὶ ἅμα τῶν
 Ἰλλυριῶν οὐ παρόντων, οὐ πρόθυμος ἦν, ἀλλὰ ἀναχωρεῖν 10
 125 μᾶλλον. καὶ ἐν τούτῳ διαφερομένων αὐτῶν ἠγγέλθη ὅτι οἱ
 Ἰλλυριοὶ μετ' Ἀρραβαίου προδόντες Περδίκκᾳ γεγέννηται·
 ὥστε ἤδη ἀμφοτέροις μὲν δοκοῦν ἀναχωρεῖν διὰ τὸ δέος
 αὐτῶν ὄντων ἀνθρώπων μαχίμων, κυρωθὲν δὲ οὐδὲν ἐκ τῆς
 διαφορᾶς ὀπνίκα χρὴ ὀρμᾶσθαι, νυκτός τε ἐπιγενομένης, οἱ 15
 μὲν Μακεδόνες καὶ τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων εὐθὺς φοβη-
 θέντες, ὅπερ φιλεῖ μεγάλα στρατόπεδα ἀσαφῶς ἐκπλήγνυ-
 σθαι, καὶ νομίσαντες πολλαπλασίους μὲν ἢ ἦλθον ἐπιέναι,
 ὅσον δὲ οὐπω παρεῖναι, καταστάντες ἐς αἰφνίδιον φυγὴν
 ἐχώρουν ἐπ' οἴκου, καὶ τὸν Περδίκκᾳ τὸ πρῶτον οὐκ αἰσθα- 20
 νόμενον, ὥς ἔγνω, ἠνάγκασαν πρὶν τὸν Βρασίδα ἰδεῖν (ἄπωθεν
 2 γὰρ πολὺ ἀλλήλων ἐστρατοπεδεύοντο) προαπελθεῖν. Βρασίδας
 δὲ ἅμα τῇ ξφ ὥς εἶδε τοὺς Μακεδόνας προκεχωρηκότας τοὺς
 τε Ἰλλυριοὺς καὶ τὸν Ἀρραβαῖον μέλλοντας ἐπιέναι, ξυνα-
 γαγὼν καὶ αὐτὸς ἐς τετράγωνον τάξιν τοὺς ὀπλίτας καὶ τὸν 25
 3 ψιλὸν ὄμιλον ἐς μέσον λαβὼν διενοεῖτο ἀναχωρεῖν. ἐκδρό-
 μους δέ, εἴ πῃ προσβάλλοιεν αὐτοῖς, ἔταξε τοὺς νεωτάτους,
 καὶ αὐτὸς λογάδας ἔχων τριακοσίους τελευταῖος γνώμην εἶχεν
 ὑποχωρῶν τοῖς τῶν ἐναντίων πρώτοις προσκεισομένοις ἀνθ-
 4 ιστάμενος ἀμύνεσθαι. καὶ πρὶν τοὺς πολεμίους ἐγγὺς εἶναι, 30
 ὥς διὰ ταχέων παρεκελεύσατο τοῖς στρατιώταις τοιάδε.

3 διαφυγόντες Meineke : διαφεύγοντες codd.
 σαφῶς cett.

17 ἀσαφῶς fg M :

'Εἰ μὲν μὴ ὑπώπτευνον, ἄνδρες Πελοποννήσιοι, ὑμᾶς τῷ 126
 τε μεμονῶσθαι καὶ ὅτι βάρβαροι οἱ ἐπιόντες καὶ πολλοὶ
 ἔκπληξιν ἔχειν, οὐκ ἂν ὁμοίως διδαχὴν ἅμα τῇ παρακελεύσει
 ἐποιούμην· νῦν δὲ πρὸς μὲν τὴν ἀπόλειψιν τῶν ἡμετέρων
 5 καὶ τὸ πλήθος τῶν ἐναντίων βραχεῖ ὑπομνήματι καὶ παραι-
 νέσει τὰ μέγιστα πειράσομαι πείθειν. ἀγαθοῖς γὰρ εἶναι 2
 ὑμῖν προσήκει τὰ πολέμια οὐ διὰ ξυμμάχων παρουσίαν
 ἐκάστοτε, ἀλλὰ δι' οἰκείαν ἀρετὴν, καὶ μηδὲν πλήθος πεφο-
 βῆσθαι ἐτέρων, οἳ γε μηδὲ ἀπὸ πολιτειῶν τοιούτων ἦκατε,
 10 ἐν αἷς οὐ πολλοὶ ὀλίγων ἄρχουσιν, ἀλλὰ πλεόνων
 μᾶλλον ἐλάσσους, οὐκ ἄλλω τινὶ κτησάμενοι τὴν δυναστείαν
 ἢ τῷ μαχόμενοι κρατεῖν. βαρβάρους δὲ οὓς νῦν ἀπειρία 3
 δέδιδε μαθεῖν χρή, ἐξ ὧν τε προηγώνισθε τοῖς Μακεδόσιν
 αὐτῶν καὶ ἀφ' ὧν ἐγὼ εἰκάσω τε καὶ ἄλλων ἀκοῇ ἐπίσταμαι,
 15 οὐ δεινούς ἐσομένους. καὶ γὰρ ὅσα μὲν τῷ ὄντι ἀσθενῇ 4
 ὄντα τῶν πολεμίων δόκησιν ἔχει ἰσχύος, διδαχὴ ἀληθοῦς
 προσγενομένη περὶ αὐτῶν ἐθάρσυνε μᾶλλον τοὺς ἀμυνομέ-
 νους· οἷς δὲ βεβαίως τι πρόσσεστιν ἀγαθόν, μὴ προειδώς
 τις ἂν αὐτοῖς τολμηρότερον προσφέροιτο. οὗτοι δὲ τὴν 5
 20 μέλλησιν μὲν ἔχουσι τοῖς ἀπείροις φοβερὰν· καὶ γὰρ πλήθει
 ὄψεως δεινοὶ καὶ βοῆς μεγέθει ἀφόρητοι, ἢ τε διὰ κειῆς
 ἐπανάσεις τῶν ὅπλων ἔχει τινὰ δῆλωσιν ἀπειλῆς. προσ-
 μείζαι δὲ τοῖς ὑπομένουσιν αὐτὰ οὐχ ὁμοῖοι· οὔτε γὰρ
 τάξιν ἔχοντες αἰσχυνθεῖεν ἂν λιπεῖν τινὰ χώραν βιαζόμενοι
 25 ἢ τε φυγὴ καὶ ἡ ἔφοδος αὐτῶν ἴσην ἔχουσα δόξαν τοῦ
 καλοῦ ἀνεξέλεγκτον καὶ τὸ ἀνδρεῖον ἔχει (αὐτοκράτωρ δὲ
 μάχη μάλιστ' ἂν καὶ πρόφασιν τοῦ σφῆζεσθαι τινὶ πρε-
 πόντως πορίσκει), τοῦ τε ἐς χεῖρας ἐλθεῖν πιστότερον τὸ
 ἐκφοβῆσαι ὑμᾶς ἀκινδύνως ἡγοῦνται· ἐκείνῳ γὰρ ἂν πρὸ
 30 τούτου ἐχρῶντο. σαφῶς τε πᾶν τὸ προϋπάρχον δεινὸν ἀπ' 6
 αὐτῶν ὁρᾷτε ἔργῳ μὲν βραχὺ ὄν, ὅψει δὲ καὶ ἀκοῇ κατα-

10 οὐ secl. Stephanus

14 εἰκάσω M : εἰκάσων cett.

29 ἐκφο-

βῆσαι Torstrick : ἐκφοβήσιν codd.

σπέρχον. ὁ ὑπομείναντες ἐπιφερόμενον καί, ὅταν καιρὸς ᾖ, κόσμῳ καὶ τάξει αὐθις ὑπαγαγόντες, ἔς τε τὸ ἀσφαλὲς θάσσον ἀφίξεσθε καὶ γνώσεσθε τὸ λοιπὸν ὅτι οἱ τοιοῦτοι ὄχλοι τοῖς μὲν τὴν πρώτην ἔφοδον δεξαμένοις ἄπωθεν ἀπειλαῖς τὸ ἀνδρεῖον μελλήσει ἐπικομποῦσιν, οἱ δ' ἂν εἰξωσιν 5 αὐτοῖς, κατὰ πόδας τὸ εὐψυχον ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ὀξεῖς ἐνδείκνυνται.'

- 127 Τοιαῦτα ὁ Βρασίδης παραινέσας ὑπήγε τὸ στράτευμα. οἱ δὲ βάρβαροι ἰδόντες πολλῇ βοῇ καὶ θορύβῳ προσέκειντο, νομίσαντες φεύγειν τε αὐτὸν καὶ καταλαβόντες διαφθερεῖν. 10
2 καὶ ὥς αὐτοῖς αἱ τε ἐκδρομαὶ ὅπῃ προσπίπτοιεν ἀπῆντων καὶ αὐτὸς ἔχων τοὺς λογάδας ἐπικειμένους ὑφίστατο, τῇ τε πρώτῃ ὁρμῇ παρὰ γνώμην ἀντέστησαν καὶ τὸ λοιπὸν ἐπιφερομένους μὲν δεχόμενοι ἡμύνοντο, ἡσυχάζοντων δὲ αὐτοὶ ὑπεχώρουν, τότε δὴ τῶν μετὰ τοῦ Βρασίδου Ἑλλήνων ἐν τῇ 15 εὐρυχωρίᾳ οἱ πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἀπέσχοντο, μέρος δέ τι καταλιπόντες αὐτοῖς ἐπακολουθοῦν προσβάλλειν, οἱ λοιποὶ χωρήσαντες δρόμῳ ἐπὶ τε τοὺς φεύγοντας τῶν Μακεδόνων οἷς ἐντύχοιεν ἔκτεινον καὶ τὴν ἐσβολήν, ἣ ἐστὶ μεταξὺ δυοῖν λόφοις στενὴ ἐς τὴν Ἀρραβαίου, φθάσαντες προκατέλαβον, 20 εἰδότες οὐκ οὔσαν ἄλλην τῷ Βρασίδᾳ ἀναχώρησιν. καὶ προσιόντος αὐτοῦ ἐς αὐτὸ ἤδη τὸ ἄπορον τῆς ὁδοῦ κυκλοῦνται
128 ὥς ἀποληψόμενοι. ὁ δὲ γνούς προεῖπε τοῖς μεθ' αὐτοῦ τριακοσίοις, ὃν ᾤετο μᾶλλον ἂν ἐλεῖν τῶν λόφων, χωρήσαντας πρὸς αὐτὸν δρόμῳ, ὥς τάχιστα ἕκαστος δύναται, 25 ἄνευ τάξεως, πειρᾶσαι ἀπ' αὐτοῦ ἐκκροῦσαι τοὺς ἤδη ἐπόντας βαρβάρους, πρὶν καὶ τὴν πλέονα κύκλωσιν σφῶν αὐτόσε
2 προσμεῖξαι. καὶ οἱ μὲν προσπεσόντες ἐκράτησάν τε τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου, καὶ ἡ πλείων ἤδη στρατιὰ τῶν Ἑλλήνων ῥᾶον πρὸς αὐτὸν ἐπορεύοντο· οἱ γὰρ βάρβαροι καὶ ἐφοβήθησαν, 30 τῆς τροπῆς αὐτοῖς ἐνταῦθα γενομένης σφῶν ἀπὸ τοῦ μετεώρου,

10 διαφθερεῖν Cobet : διαφθείρειν codd. 23 μετ' αὐτοῦ A B E F G' M
26 ἐπόντας Porpo : ἐπίοντας codd.

- καὶ ἐς τὸ πλεόν οὐκέτ' ἐπηκολούθουν, νομίζοντες καὶ ἐν με-
 θορίοις εἶναι αὐτοὺς ἤδη καὶ διαπεφευγέναι. Βρασίδης δὲ 3
 ὡς ἀντελάβετο τῶν μετεώρων, κατὰ ἀσφάλειαν μᾶλλον ἢ
 αὐθιμερὸν ἀφικνεῖται ἐς Ἄρμισαν πρῶτον τῆς Περδίκκου
 5 ἀρχῆς. καὶ αὐτοὶ ὀργιζόμενοι οἱ στρατιῶται τῇ προανα- 4
 χωρήσει τῶν Μακεδόνων, ὅσοις ἐνέτυχον κατὰ τὴν ὁδὸν
 ζεύγεσιν αὐτῶν βοεικοῖς ἢ εἴ τιμι σκεύει ἐκπεπτωκότι, οἷα
 ἐν νυκτερωῇ καὶ φοβερᾷ ἀναχωρήσει εἰκὸς ἦν ξυμβῆναι,
 τὰ μὲν ὑπολύοντες κατέκοπτον, τῶν δὲ οἰκείωσιν ἐποιούντο.
 10 ἀπὸ τούτου τε πρῶτον Περδίκκας Βρασίδαν τε πολέμιον 5
 ἐνόμισε καὶ ἐς τὸ λοιπὸν Πελοποννησίων τῇ μὲν γνώμῃ
 δι' Ἀθηναίους οὐ ξύνηθες μῖσος εἶχε, τῶν δὲ ἀναγκαίων *involuntaria*
 ξυμφόρων διασπαστὰς ἐπρασσευ ὅτῳ τρόπῳ τάχιστα τοῖς μὲν
 ξυμβήσεται, τῶν δὲ ἀπαλλάξεται.
 15 Βρασίδης δὲ ἀναχωρήσας ἐκ Μακεδονίας ἐς Τωρώνην 129
 καταλαμβάνει Ἀθηναίους Μένδην ἤδη ἔχοντας, καὶ αὐτοῦ
 ἡσυχάζων ἐς μὲν τὴν Παλλήνην ἀδύνατος ἤδη ἐνόμιζεν
 εἶναι διαβὰς τιμωρεῖν, τὴν δὲ Τωρώνην ἐν φυλακῇ εἶχεν.
 ὑπὸ γὰρ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῖς ἐν τῇ Λύγκῳ ἐξέπλευσαν 2
 20 ἐπὶ τε τὴν Μένδην καὶ τὴν Σκιώνην οἱ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ
 παρεσκευάζοντο, ναυσὶ μὲν πεντήκοντα, ὧν ἦσαν δέκα Χῖαι,
 ὀπλίταις δὲ χιλίοις ἑαυτῶν καὶ τοξόταις ἑξακοσίοις καὶ
 Θραξὶ μισθωτοῖς χιλίοις καὶ ἄλλοις τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων
 πελτασταῖς· ἐστρατήγει δὲ Νικίας ὁ Νικηράτου καὶ Νικό-
 25 στρατος ὁ Διειτρέφους. ἄραυτες δὲ ἐκ Ποτειδαίας ταῖς 3
 ναυσὶ καὶ σχόντες κατὰ τὸ Ποσειδώνιον ἐχώρουν ἐς τοὺς
 Μενδαίους. οἱ δὲ αὐτοὶ τε καὶ Σκιωναίων τριακόσιοι
 βεβοηθηκότες Πελοποννησίων τε οἱ ἐπίκουροι, ξύμπαντες
 [δὲ] ἐπτακόσιοι ὀπλῖται, καὶ Πολυδαμίδας ὁ ἀρχων αὐτῶν,
 30 ἔτυχον ἐξεστρατοπεδευμένοι ἐξω τῆς πόλεως ἐπὶ λόφου
 καρτεροῦ. καὶ αὐτοῖς Νικίας μὲν Μεθωναίους τε ἔχων 4

12 τῷ δὲ ἀναγκαίῳ ξυμφόρῳ διασπαστὰς Madvig
 cett. 29 δὲ secl. Krüger

18 δὲ c F¹ M : om.

εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ψιλὸν καὶ λογάδας τῶν Ἀθηναίων
 ὀπλιτῶν ἐξήκοντα καὶ τοὺς τοξότας ἅπαντας κατὰ ἀτραπὸν
 τινα τοῦ λόφου πειρώμενος προσβῆναι καὶ τραυματιζόμενος
 ὑπ' αὐτῶν οὐκ ἐδυνήθη βιάσασθαι. Νικόστρατος δὲ ἄλλῃ
 ἐφόδῳ ἐκ πλέονος παντὶ τῷ ἄλλῳ στρατοπέδῳ ἐπιὼν τῷ 5
 λόφῳ ὄντι δυσπροσβάτῳ καὶ πάννυκτον ἐθορυβήθη, καὶ ἐς ὀλίγον
 5 ἀφίκετο πᾶν τὸ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων νικηθῆναι. καὶ
 ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ, ὥς οὐκ ἐνέδοσαν οἱ Μενδαῖοι καὶ οἱ
 ξύμμαχοι, οἱ Ἀθηναῖοι ἀναχωρήσαντες ἐστρατοπεδεύσαντο,
 καὶ οἱ Μενδαῖοι νυκτὸς ἐπελθούσης ἐς τὴν πόλιν ἀπήλθον. 10
 130 τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι περιπλεύσαντες ἐς τὸ πρὸς
 Σκιώνης τό τε προάστειον εἶλον καὶ τὴν ἡμέραν ἅπασαν
 ἐδήρουν τὴν γῆν οὐδενὸς ἐπεξιόντος (ἦν γάρ τι καὶ στα-
 σιασμοῦ ἐν τῇ πόλει), οἱ δὲ τριακόσιοι τῶν Σκιωναίων τῆς
 2 ἐπιούσης νυκτὸς ἀπεχώρησαν ἐπ' οἶκον. καὶ τῇ ἐπιγιγνομένῃ 15
 ἡμέρᾳ Νικίας μὲν τῷ ἡμίσει τοῦ στρατοῦ προῖων ἅμα ἐς τὰ
 μεθόρια τῶν Σκιωναίων τὴν γῆν ἐδήρουν, Νικόστρατος δὲ τοῖς
 λοιποῖς κατὰ τὰς ἄνω πύλας, ἧς ἐπὶ Ποτειδαίας ἔρχονται,
 3 προσεκάθητο τῇ πόλει. ὁ δὲ Πολυδαμίδας (ἔτυχε γὰρ ταύτῃ
 τοῖς Μενδαίοις καὶ ἐπικούροις ἐντὸς τοῦ τείχους τὰ ὄπλα 20
 κείμενα) διατάσσει τε ὥς ἐς μάχην καὶ παρήνει τοῖς Μεν-
 4 δαίοις ἐπεξιέναι. καὶ τινος αὐτῷ τῶν ἀπὸ τοῦ δήμου
 ἀντειπόντος κατὰ τὸ στασιωτικὸν ὅτι οὐκ ἐπέξεισιν οὐδὲ
 δέοιτο πολεμεῖν, καὶ ὥς ἀντεῖπεν ἐπισπασθέντος τε τῇ χειρὶ
 ὑπ' αὐτοῦ καὶ θορυβηθέντος, ὁ δῆμος εὐθὺς ἀναλαβὼν τὰ 25
 ὄπλα περιοργῆς ἐχώρει ἐπὶ τε Πελοποννησίους καὶ τοὺς
 5 τὰ ἐναντία σφίσι μετ' αὐτῶν πράξαντας. καὶ προσπεσόντες
 τρέπουσιν ἅμα μὲν μάχῃ αἰφνιδίῳ, ἅμα δὲ τοῖς Ἀθηναίοις
 τῶν πυλῶν ἀνοιγομένων φοβηθέντων· φήθησαν γὰρ ἀπὸ
 6 προειρημένου τινὸς αὐτοῖς τὴν ἐπιχείρησιν γενέσθαι. καὶ 30
 οἱ μὲν ἐς τὴν ἀκρόπολιν, ὅσοι μὴ αὐτίκα διεφθάρησαν,
 κατέφυγον, ἦνπερ καὶ τὸ πρότερον αὐτοὶ εἶχον· οἱ δὲ Ἀθη-

ναῖοι (ἤδη γὰρ καὶ ὁ Νικίας ἐπαναστρέψας πρὸς τῇ πόλει
 ἦν) ἐσπεσόντες ἐς τὴν Μένδην πόλιν, ἅτε οὐκ ἀπὸ ξυμ-
 βάσεως ἀνοιχθεῖσαν, ἀπάσῃ τῇ στρατιᾷ ὡς κατὰ κράτος
 ἐλόντες διήρπασαν, καὶ μόλις οἱ στρατηγοὶ κατέσχον ὥστε
 5 μὴ καὶ τοὺς ἀνθρώπους διαφθείρεσθαι. καὶ τοὺς μὲν Μεν- 7
 δαίους μετὰ ταῦτα πολιτεύειν ἐκέλευον ὥσπερ εἰώθεσαν,
 αὐτοὺς κρίναντας ἐν σφίσιν αὐτοῖς εἴ τινας ἡγοῦνται αἰτίους
 εἶναι τῆς ἀποστάσεως· τοὺς δ' ἐν τῇ ἀκροπόλει ἀπετείχισαν
 ἐκατέρωθεν τείχει ἐς θάλασσαν καὶ φυλακὴν ἐπικαθίσταντο.
 10 ἐπειδὴ δὲ τὰ περὶ τὴν Μένδην κατέσχον, ἐπὶ τὴν Σκιώνην
 ἐχώρουν. οἱ δὲ ἀντεπεξελθόντες αὐτοὶ καὶ Πελοποννησίοι 131
 ἰδρῦθησαν ἐπὶ λόφον καρτεροῦ πρὸ τῆς πόλεως, ὃν εἰ μὴ
 ἔλοιεν οἱ ἐναντίοι, οὐκ ἐγίγνετο σφῶν περιτείχισις. προσ- 2
 βαλόντες δ' αὐτῷ κατὰ κράτος οἱ Ἀθηναῖοι καὶ μάχῃ
 15 ἐκκρούσαντες τοὺς ἐπόντας ἐστρατοπεδεύσαντό τε καὶ ἐς
 τὸν περιτειχισμὸν τροπαῖον στήσαντες παρεσκευάζοντο. καὶ 3
 αὐτῶν οὐ πολὺ ὕστερον ἤδη ἐν ἔργῳ ὄντων οἱ ἐκ τῆς ἀκρο-
 πόλεως ἐν τῇ Μένδῃ πολιορκούμενοι ἐπικούροι βιασάμενοι
 παρὰ θάλασσαν τὴν φυλακὴν νυκτὸς ἀφικνούνται, καὶ δια-
 20 φυγόντες οἱ πλείστοι τὸ ἐπὶ τῇ Σκιώνῃ στρατόπεδον ἐσηλθον
 ἐς αὐτήν.

Περιτειχιζομένης δὲ τῆς Σκιώνης Περδίκκας τοῖς τῶν 132
 Ἀθηναίων στρατηγοῖς ἐπικηρυκευσάμενος ὁμολογίαν ποι-
 εῖται πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν τοῦ Βρασιδίου ἔχθραν
 25 περὶ τῆς ἐκ τῆς Λύγκου ἀναχωρήσεως, εὐθὺς τότε ἀρξάμενος
 πρᾶσσειν. καὶ (ἐτύγχανε γὰρ τότε Ἰσχαγόρας ὁ Λακεδαι- 2
 μόνιος στρατιὰν μέλλων πεζῇ πορεύσειν ὡς Βρασίδα) ὁ [δὲ]
 Περδίκκας, ἅμα μὲν κελεύοντος τοῦ Νικίου, ἐπειδὴ ξυνε-
 βεβήκει, ἐνδηλὸν τι ποιεῖν τοῖς Ἀθηναίοις βεβαιότητος πέρι,
 30 ἅμα δ' αὐτὸς οὐκέτι βουλόμενος Πελοποννησίους ἐς τὴν
 αὐτοῦ ἀφικνεῖσθαι, παρασκευάσας τοὺς ἐν Θεσσαλίᾳ ξένους,

2 Μένδην secl. Dobree 7 κρίναντας F¹G: κρίναντες cett.
 9 ἐπικαθίσταντο Porpo: ἐπεκαθίσταντο codd. 15 ἐπόντας Dobree:
 ἐπίοντας codd. 19 διαφεύγντες A B E F M 27 δὲ secl. Dobree

χρώμενος αἰεὶ τοῖς πρώτοις, διεκώλυσε τὸ στράτευμα καὶ τὴν
 3 παρασκευήν, ὥστε μὴδὲ πειρᾶσθαι Θεσσαλῶν. Ἴσχαγόρας
 μέντοι καὶ Ἀμειβίας καὶ Ἀριστεὺς αὐτοὶ τε ὡς Βρασίδαν
 ἀφίκοντο, ἐπιδεῖν πεμψάντων Λακεδαιμονίων τὰ πράγματα,
 καὶ τῶν ἡβώντων αὐτῶν παρανόμως ἄνδρας ἐξῆγον ἐκ 5
 Σπάρτης, ὥστε τῶν πόλεων ἄρχοντας καθιστάναι καὶ μὴ τοῖς
 ἐντυχούσιν ἐπιτρέπειν. καὶ Κλεαρτίδαν μὲν τὸν Κλεωνύμου
 καθίστησιν ἐν Ἀμφιπόλει, Πασιτελίδαν δὲ τὸν Ἠγησάνδρου
 ἐν Τωρώνῃ.

133 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει Θηβαῖοι Θεσπιῶν τεῖχος περιεῖλον 10
 ἐπικαλέσαντες ἀττικισμὸν, βουλόμενοι μὲν καὶ αἰεὶ, παρε-
 σχηκὸς δὲ ῥᾶον ἐπειδὴ καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἀθηναίους μάχῃ ὅτι
 2 ἦν αὐτῶν ἄνθος ἀπωλώλει. καὶ ὁ νεὸς τῆς Ἡρας τοῦ
 αὐτοῦ θέρους ἐν Ἀργεὶ κατεκαύθη, Χρυσίδος τῆς ἱερείας
 λύχνον τινα θείσης ἡμμένον πρὸς τὰ στέμματα καὶ ἐπι- 15
 καταδαρθούσης, ὥστε ἔλαθεν ἀφθέντα πάντα καὶ κατα-
 3 φλεχθέντα. καὶ ἡ Χρυσὶς μὲν εὐθύς τῆς νυκτὸς δέισασα
 τοὺς Ἀργεῖους ἐς Φλειοῦντα φεύγει· οἱ δὲ ἄλλην ἰέρεϊαν
 ἐκ τοῦ νόμου τοῦ προκειμένου κατεστήσαντο Φαινίδα ὄνομα.
 ἔτη δὲ ἡ Χρυσὶς τοῦ πολέμου τοῦδε ἐπέλαβεν ὀκτῶ καὶ 20
 4 ἑνατον ἐκ μέσου, ὅτε ἐπεφεύγει. καὶ ἡ Σκιώνη τοῦ θέρους
 ἤδη τελευτῶντος περιετείχιστό τε παντελῶς, καὶ οἱ Ἀθη-
 ναῖοι ἐπ' αὐτῇ φυλακὴν καταλιπόντες ἀνεχώρησαν τῷ ἄλλῳ
 στρατῷ.

134 Ἐν δὲ τῷ ἐπιόντι χειμῶνι τὰ μὲν Ἀθηναίων καὶ Λακε- 25
 δαιμονίων ἡσύχαζε διὰ τὴν ἐκεχειρίαν, Μαντινῆς δὲ καὶ
 Τεγεᾶται καὶ οἱ ξύμμαχοι ἑκατέρων ξυνέβαλον ἐν Λαοδοκείῳ
 τῆς Ὀρεσθίδος, καὶ νίκη ἀμφιδήριτος ἐγένετο· κέρας γὰρ
 ἑκάτεροι τρέψαντες τὸ καθ' αὐτοὺς τροπαῖά τε ἀμφοτέροι
 2 ἔστησαν καὶ σκῦλα ἐς Δελφοὺς ἀπέπεμψαν. διαφθαρέντων 30

5 αὐτῷ Stahl 8 Πασιτελίδαν Dobree: Ἐπιτελίδαν codd.
 11 παρεσχηκὸς Krüger: παρεστηκὸς codd. 13 ἀπωλώλει] διε-
 φθάρη M 20 ἡ B: om. cett. 27 Λαοδοκεῖω Bursian: Λαοδικίω
 codd.

μέντοι πολλῶν ἐκατέροις καὶ ἀγχωμάλου τῆς μάχης γενο-
μένης καὶ ἀφελομένης νυκτὸς τὸ ἔργον οἱ Τεγεᾶται μὲν
ἐπηυλίσαντό τε καὶ εὐθὺς ἔστησαν τροπαῖον, Μαντινῆς δὲ
ἀπεχώρησάν τε ἐς Βουκολιῶνα καὶ ὕστερον ἀντέστησαν.

5 Ἀπεπείρασε δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ ὁ Βρασίδης 135

τελευτῶντος καὶ πρὸς ἕα ἤδη Ποτειδαίας. προσελθὼν

γὰρ νυκτὸς καὶ κλίμακα προσθεῖς μέχρι μὲν τούτου ἔλαθεν·

τοῦ γὰρ κώδωνος παρενεχθέντος οὕτως ἐς τὸ διάκενον, πρὶν *interea*
ἐπανελθεῖν τὸν παραδιδόντα αὐτόν, ἢ πρόσθεσις ἐγένετο· *attest*

10 ἔπειτα μέντοι εὐθὺς αἰσθομένων, πρὶν προσβῆναι, ἀπήγαγε
πάλιν κατὰ τάχος τὴν στρατιὰν καὶ οὐκ ἀνέμεινεν ἡμέραν
γινέσθαι. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἕνατον ἔτος τῷ 2
πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε δὲ Θουκυδίδης ξυνέγραφεν.

In fine libri quarti τῶν ἐς ιγ τέλος τῆς ζ C

OXFORD CLASSICAL TEXTS

GREEK

All prices are net

AESCHYLUS. A. Sidgwick. Second edition	Cloth	India Paper
	4s 6d	6s
ANTONINUS. J. H. Leopold	4s	
APOLLONIUS RHODIUS. R. C. Seaton	4s	
ARISTOPHANES. F. W. Hall, W. M. Geldart		10s 6d
I. <i>Ach., Eq., Nubes, Vesp., Pax, Aves.</i> Second edition	4s	6d
II. <i>Lys., Thesm., Ran., Eccl., Plutus, Fragmenta.</i> Sec. ed.	4s	6d
ARISTOTLE. I. Bywater, F. G. Kenyon		
<i>De Arte Poetica.</i> Second edition	3s	
<i>Ethica.</i> (On quarto writing paper, 10s. 6d.)	5s	
<i>Atheniensium Respublica</i>	3s	6d
BUCOLICI GRAECI. U. v. Wilamowitz-Moellendorff	4s	6s
DEMOSTHENES		
I. <i>Orationes I-XIX.</i> S. H. Butcher	5s	6d
II. i. <i>Orationes XX-XXVI.</i> S. H. Butcher	4s	6d
II. ii. <i>Orationes XXVII-XL.</i> W. Rennie	4s	6d
III. <i>Or. XLI-LXI; Proemia; Epistulæ.</i> W. Rennie	6s	15s
EURIPIDES. G. G. A. Murray		15s
I. <i>Cyc., Alc., Med., Heracl., Hip., Andr., Hec.</i>	4s	6d
II. <i>Suppl., Herc., Ion, Tro., El., I. T.</i> Third ed.	4s	6d
III. <i>Hel., Phoen., Or., Bacch., Iph. Aul., Rhesus</i>	4s	6d
HELLENICA OXYRHYNCHIA <i>cum Theopompi et</i> } <i>Cratippi fragmentis.</i> B. P. Grenfell, A. S. Hunt }	5s	6d
HERODOTUS. K. Hude. Second edition		
I (Books I-IV)	5s	6d
II (Books V-IX)	5s	6d
HOMER		15s
I-II. <i>Iliad.</i> D. B. Monro, T. W. Allen		
Books I-XII. Second edition	4s	
Books XIII-XXIV. Third edition	4s	8s 6d
III-IV. <i>Odyssey.</i> T. W. Allen		
Books I-XII. Second edition	4s	
Books XIII-XXIV. Second edition	4s	8s 6d
V. <i>Hymns, &c.</i> T. W. Allen	5s	6d
HYPERIDES. F. G. Kenyon	4s	6d
LONGINUS. A. O. Prickard	3s	6d

GREEK (cont.)

All prices are net
Cloth India Paper
4s 6d

LYSIAS. K. Hude

PLATO. J. Burnet

I-III

20s

IV-V

20s

I. *Euth., Apol., Crit., Ph.; Crat. Tht., Soph., Polit.* Ed. 2 7s 6d

II. *Par., Phil., Symp., Phdr.; Alc. I, II, Hipp., Am.* Ed. 2 7s 6d

III. *Thg., Chrm., Laches, Lysis; Euthd., Prot., Gorg.,* } 7s 6d
Meno; Hp. Ma. et Min., Io, Mnx.

IV. *Clitopho, Respublica, Timaeus, Critias* 8s 6d

Republic separately (4to with margin, 12s 6d) 7s 6d 8s 6d

V. *Minos, Leges; Ep., Epp., Def., Spuria* 9s 6d

SOPHOCLES, *Fabulae.* A. C. Pearson

6s 6d 8s

THEOPHRASTUS, *Characteres.* H. Diels

4s 6d

THUCYDIDES. H. Stuart Jones

Books I-IV

4s 6d }

Books V-VIII. Second edition

4s 6d } 10s 6d

XENOPHON. E. C. Marchant

I-V

21s

I. *Historia Graeca*, Ed. 2, and III. *Anabasis* each 4s

II. *Libri Socratici* and IV. *Institutio Cyri* each 4s 6d

V. *Opuscula* 7s 6d

LATIN

ASCONIUS. A. C. Clark

4s 6d

CAESAR, *COMMENTARII.* R. L. A. Du Pontet

10s

I. *Bellum Gallicum*

3s 6d

II. *Bellum Civile*

4s

CATULLUS. R. Ellis

3s 6d

With *Tibullus* and *Propertius*

10s 6d

CICERO, *EPISTULAE.* L. C. Purser

21s

I. *ad Fam.*

7s 6d

II. *ad Att., Pars i (1-8), Pars ii (9-16)*

each 5s 6d

III. *ad Q. F., ad M. Brut., Fragm.*

4s

ORATIONES. A. C. Clark and W. Peterson

Rosc. Am., I. Pomp., Clu., Cat., Mur., Cael. Clark 4s

Pro Milone, Caesarianae, Philippicae. Clark. Ed. 2 4s

Verrinae. Peterson. Second edition 5s

Quinct., Rosc. Com., Caec., Leg. Agr., Rab. Perduell., } 4s

Flacc., Pis., Rab. Post. Clark } 4s

Post Redditum, De Domo, Har. Resp., Sest., Vat., Prov. } 4s

Cons., Balb. Peterson } 4s

Tull., Font., Sull., Arch., Planc. Scaur. Clark 3s 6d

18s 6d

LATIN (cont.)

All prices are net
Cloth India Paper

CICERO (cont.)

RHETORICA. A. S. Wilkins

I. *De Oratore*

4s

II. *Brutus*, &c.

4s 6d

HORACE. E. C. Wickham. Ed. 2. H. W. Garrod

4s

6s

ISIDORI ETYMOLOGIAE. W. M. Lindsay. Two vols.

10s each

25s

LIVY. R. S. Conway and C. F. Walters

Books I-V

7s 6d

Books VI-X

7s 6d

10s 6d

Books XXI-XXV

6s

7s 6d

LUCRETIUS. C. Bailey

5s

7s 6d

MARTIAL. W. M. Lindsay

7s 6d

NEPOS. E. O. Winstedt

3s

OVID, *Tristia*, *Epistulae ex Ponto*, &c. S. G. Owen

4s

PERSIUS and JUVENAL. S. G. Owen. Second ed.

4s

6s

PHAEDRUS, *Fabulae*. J. P. Postgate

6s

PLAUTUS. W. M. Lindsay

I. *Amphitruo-Mercator*

7s 6d

II. *Miles Gloriosus-Fragmenta*

7s 6d

16s

PROPERTIUS. J. S. Phillimore. Ed. 2. (I.P., see Catullus)

4s

STATIUS

Silvae. J. S. Phillimore. Second edition

4s 6d

Thebais and *Achilleis*. H. W. Garrod

7s 6d

TACITUS

Annales. C. D. Fisher

7s 6d

Historiae. C. D. Fisher

5s

Opera Minora. H. Furneaux

3s

16s

TERENCE. W. M. Lindsay and R. Kauer. Second ed.

5s

7s 6d

TIBULLUS. J. P. Postgate. Ed. 2 (I.P., see Catullus)

3s

VELLEIUS PATERCULUS. R. Ellis

5s

VIRGIL. Sir Arthur Hirtzel

4s 6d

6s

APPENDIX VERGILIANA. R. Ellis

5s

The Oxford Greek Testament, 5s net (I. P. 7s 6d net); Dr. Souter's Pocket
Lexicon to the above, 3s 6d net (I. P. 5s 6d net); The New Testament in
Latin, 3s net (I. P. 4s 6d net).

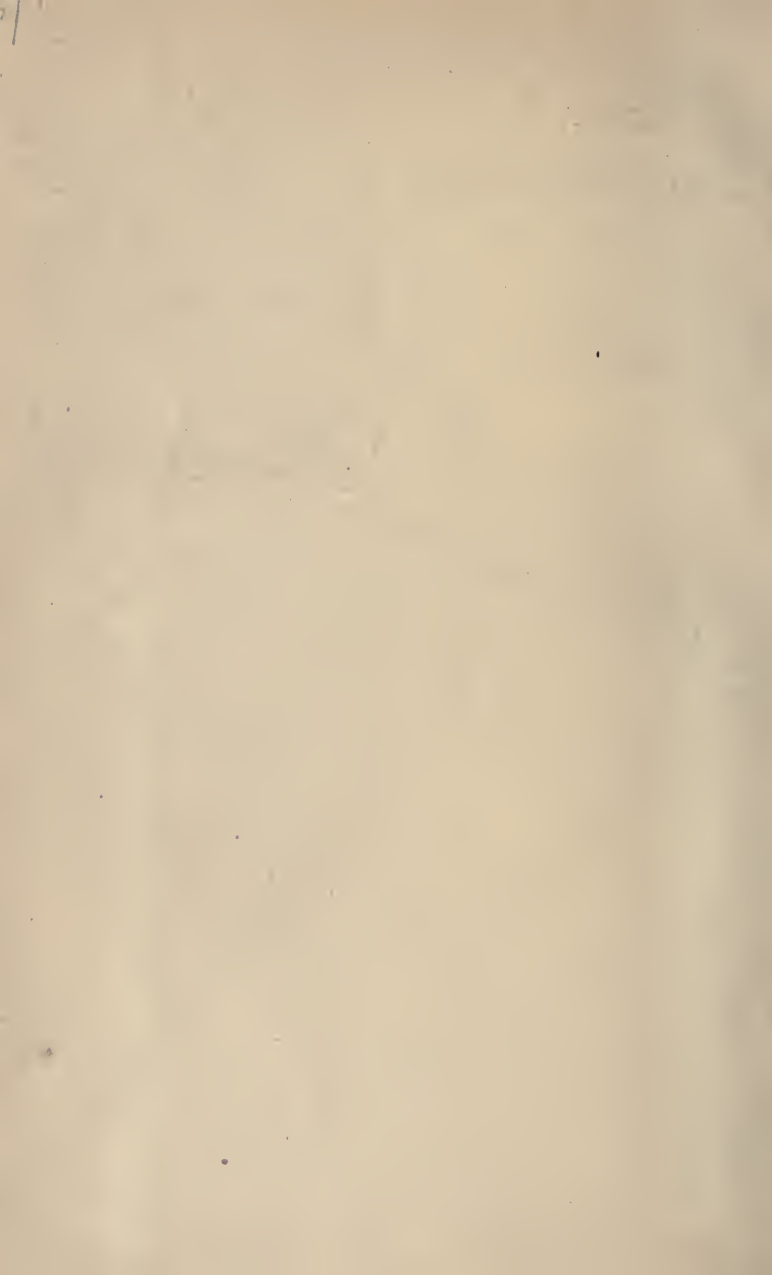
All prices are subject to alteration without notice

OXFORD UNIVERSITY PRESS

Amen House

Warwick Square

London, E.C. 4

Loretto College Library

PA
4452
.A2
1902
v.1
IMS

Thucydides.
Thucydidis Historiae

PONTIFICAL INSTITUTE
OF MEDIAEVAL STUDIES
59 QUEEN'S PARK
TORONTO 5, CANADA

